VINTILĂ CORBUL

3

PĂSĂRI DE PRADĂ

DINASTIA SUNDERLAND - BEAUCLAIR

VINTILĂ CORBUL • **DINASTIA SUNDERLAND-BEAUCLAIR**
PĂSĂRI DE PRADĂ
* * *

DINASTIA SUNDERLAND-BEAUCLAIR

au mai apărut :

IDOLII DE AUR — 3 vol.

PĂSĂRI DE PRADĂ — 2 vol.

Vintilă Corbul

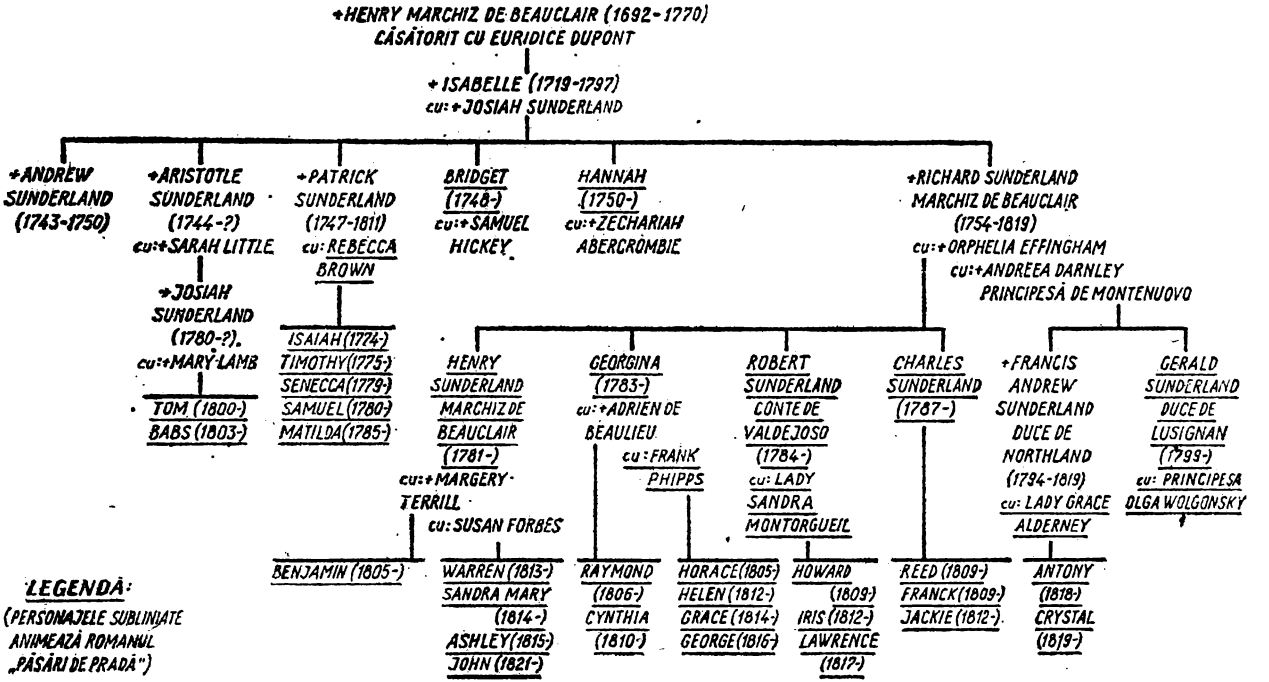
dinastia Sunderland-Beauclair

păsări de pradă

* * *

BUCUREȘTI 1992

+HENRY MARCHIZ DE BEAUCLAIR (1692-1770)
CĂSĂTORIT CU EURIDICE DUPONT
+ISABELLE (1719-1797)
cu: +JOSIAH SUNDERLAND
+ANDREW SUNDERLAND (1743-1750)
+ARISTOTLE SUNDERLAND (1744-?)
cu: +SARAH LITTLE
+JOSIAH SUNDERLAND (1780-?).
cu: +MARY LAMB
TOM (1800-)
BABS (1803-)
+PATRICK SUNDERLAND (1747-1811)
cu: REBECCA BROWN
ISAIAH (1774-)
TIMOTHY (1775-)
SENECCA (1779-)
SAMUEL (1780-)
MATILDA (1785-)
BENJAMIN (1805-)
BRIDGET (1748-)
cu: +SAMUEL HICKEY
HANNAH (1750-)
cu: +ZECHARIAH ABERCROMBIE
+RICHARD SUNDERLAND MARCHIZ DE BEAUCLAIR (1754-1819)
cu: +ORPHELIA EFFINGHAM
cu: +ANDREEA DARNLEY PRINCIPESĂ DE MONTENUOVO
HENRY SUNDERLAND MARCHIZ DE BEAUCLAIR (1781-)
cu: +MARGERY TERRILL
cu: SUSAN FORBES
WARREN (1813-)
SANDRA MARY (1814-)
ASHLEY (1815)
JOHN (1821-)
GEORGINA (1783-)
cu: +ADRIEN DE BEAULIEU
cu: FRANK PHIPPS
RAYMOND (1806-)
CYNTHIA (1810-)
HORACE (1805-)
HELEN (1812-)
GRACE (1814-)
GEORGE (1816-)
ROBERT SUNDERLAND CONTE DE VALDEJOSO (1784-)
cu: LADY SANDRA MONTORGUEIL
HOWARD (1809-)
IRIS (1812-)
LAWRENCE (1817-)
CHARLES SUNDERLAND (1787-)
REED (1809-)
FRANCK (1809-)
JACKIE (1812-)
+FRANCIS ANDREW SUNDERLAND DUCE DE NORTHLAND (1794-1819)
cu: LADY GRACE ALDERNEY
ANTONY (1818-)
CRYSTAL (1819-)
GERALD SUNDERLAND DUCE DE LUSIGNAN (1799-)
cu: PRINCIPESA OLGA WOLGONSKY
LEGENDĂ:
(PERSONAJELE SUBLINIATE ANIMEAZĂ ROMANUL „PĂSĂRI DE PRADĂ")

CAPITOLUL XVIII

În vreme ce traversa vestibulul îmbrăcat în marmură al sălii de consiliu, Gerald auzi glasul solemn al lui Julien Lefèvre, eficientul său prim secretar, care-i anunţa sosirea, în mijlocul areopagului, de înalţi funcţionari ai Casei Sunderland-Beauclair, adunaţi spre a-i asculta cuvîntul. Vocea aceasta gravă, impunătoare, pătrunsă de însemnătatea momentului, era tot atît de pompoasă ca şi decorativul personaj pe care-l întruchipa Lefèvre. Tînărul acesta era deplin conştient de înalta şi invidiata sa poziţie. Din multitudinea de funcţionari ai Casei Sunderland-Beauclair, care-şi întindea tentaculele asupra a trei continente, el, Julien Lefèvre, se afirma drept cel mai apropiat colaborator al marelui patron. Nu era, desigur, şi cel mai important, dar cu timpul va izbuti poate să urce pe această culme. Primul secretar îşi divizina patronul. Îl adora, dar se şi temea de mînia lui, aşa cum drept-credincioşii se prosternă în faţa lui Dumnezeu, copleşiţi, dar şi înfricoşaţi, de măreţia-i divină.

— Gerald Sunderland, Duce de Lusignan-Valois.

La auzul acestui nume, clamat cu răspicată emfază, membrii consiliului de administraţie, care aşteptau divizaţi în grupuri distincte apariţia marelui patron, întoarseră privirile spre uşa înaltă, cu panouri elaborat sculptate şi aurite în cel mai somptuos stil Louis XIV.

Julien Lefèvre, care stătea în prag, neclintit ca o statuie, se dădu în sfîrşit la o parte, spre a deschide drumul marelui patron.

Gerald intră fără să se grăbească. Arbora cu eleganţă o redingotă de un albastru-antracit, în ton cu brandenburgurile negre şi cu pantalonii colanţi, de un albastru

ceva mai senin, prinşi cu *sous-pieds*-uri negre. Costumele lui Gerald — avea în garderobă mai bine de trei sute — nu păcătuiau niciodată prin excentricitate. Extrem de sensibil faţă de excesele de prost-gust, avea talentul înnăscut de a-şi alege articolele vestimentare cu un rafinament şi cu o discreţie savantă, care-l plasau deasupra celor mai faimoşi *dandies* ai epocii. După căderea în dizgraţie a lui Beau Brummel, rămăsese arbitrul necontestat al eleganţei masculine. Croitorii Schweitzer şi Davidson din Londra, furnizorii Regelui George al IV-lea, îi confecţionau cu artă inegalabilă costumele, care nu făceau nici o cută. Gerald îi răsplătea cu generozitate, dar îşi echilibra dărnicia cu o exigenţă severă. Exigenţă pe care o manifesta nu numai faţă de toţi subalternii săi, ci şi faţă de persoanele cu care intra întîmplător în contact.

Făcu cîţiva paşi pe parchetul orînduit într-un decor simetric compartimentat, propriu secolului al XVI-lea, se opri şi aruncă o privire semicirculară asupra consilierilor şi colaboratorilor săi, care se înclinară protocolar, sau cu slugărnicie, în funcţie nu numai de gradul lor în ierarhia Casei Sunderland, ci şi de educaţia, mentalitatea şi mai ales setea lor de parvenire. Erau de faţă, pe lîngă consilierii economici, conducătorii de uzine, de bănci, de societăţi de navigaţie şi de exploatări miniere, un apreciabil număr de membri în consiliu, aleşi numai pentru ponderea lor în lumea politică ori pentru înaltul lor rang în societate. Figuri decorative, menite să dea un lustru deosebit bilanţurilor prezentate anual acţionarilor.

Gerald se înclină odată cu aceste simandicoase personaje, spre a nu le lăsa impresia că aştepta să fie salutat, deşi, faţă de poziţia lui, ar fi putut să pretindă un asemenea omagiu, fără să rănească amorul propriu al ilustrelor personalităţi. Stipendiile, recompensele şi jetoanele pe care le împrăştia cu aparentă prodigalitate erau de natură să adoarmă orice susceptibilităţi. Dar Gerald se supunea jocului. Îşi trata consilierii cu amabilitatea pe care numai capetele încoronate şi-o permit faţă de supuşii lor. Exigenţa lui era învăluită într-o mantie de catifea. Ordinele-i îmbrăcau forma unor rugăminţi, rostite — ce-i drept —

cu o măreție atît de bine regizată, încît nimeni n-ar fi îndrăznit să șovăie a le executa.

Potrivit protocolului, strînse mîna decanului de vîrstă, Lordul Amberley, care păşise curajos pragul celui de-al optulea deceniu de existență. Distinsul aristocrat arăta extrem de „verde", în ciuda vîrstei înaintate. Este adevărat că în timpul vieții nu i se oferise ocazia să-şi epuizeze substanța cenușie sau rezervele de energie fizică. Eforturile lui intelectuale se reduseseră la lectura *Buletinului Curții*, iar încordările lui musculare îşi găsiseră întrebuințarea numai la apăsarea trăgaciului unor puști de vînătoare damaschinate şi atît de scumpe, încît ar fi putut figura într-un muzeu al celor mai reprezentative arme de foc. Strîngînd mîna Lordului Amberley, strînsese simbolic mîna tuturor participanților la acest consiliu, cu atît mai important cu cît nu era convocat decît o dată pe an.

Gerald prezida cu regularitate şedințele. Nu pentru că l-ar fi interesat părerile consilierilor. Se deprinsese a se dispensa de sfaturile lor. Dacă vreunul cuteza să-şi formuleze opinia, Gerald îl asculta cu aparent interes şi bunăvoință. Respectivul avea însă la un moment dat senzația că marele patron privește prin el ca prin sticlă. Derutat, începea să se bîlbîie, să se încurce, şi deodată rămînea cu vorbele înnodate în gît. Gerald rostea afabil : „Da, da, da, foarte interesant !", apoi, fără a mai catadicsi să-i răspundă dacă îşi însuşea ori nu opinia enunțată, îl saluta cu o fluturare a mîinii şi trecea mai departe.

Gerald prezida şedințele numai pentru a-şi zdrobi colaboratorii cu simpla lui prezență, asemenea îmblînzitorului de fiare care-şi stăpînește numai din priviri jivinele. Oamenii se obişnuiseră cu această autoritate despotică. Nu cîrteau, deoarece ştiau că ar fi fost inutil. Soluțiile pe care unii colaboratori mai îndrăzneți stăruiseră în a încerca să le impună, străpungînd învelişul amabilității aparente a marelui patron, se izbiseră de un zid de gheață tot atît de impenetrabil ca şi masa opacă a unui iceberg. Această reacție dezarmase pînă şi pe cele mai rebele firi. Marele patron nu cerea păreri, ci numai ascultare.

Gerald se instală în jețul prezidențial. Patruzeci de persoane îi urmară exemplul. Cîteva mape fură deschise

în fîşiit molcom de hîrtii frecate de căptuşeala de mătăsc moarată a portofoliilor confecţionate din piele scumpă de Spania. În aer pluteau efluvii de parfumuri bărbăteşti : mosc, paciuli şi lavandă, amestecate cu fum de havană.

Înainte de a deschide şedinţa, Gerald îşi aruncă privirile asupra tabloului în mărime naturală al tatălui său — Richard, întemeietorul dinastiei. Pînză, semnată de David, înfăţişa un bărbat vîrstnic, cu tîmple argintate, trăsături aristocratice şi ochi pătrunzători, animaţi de o expresie imperioasă. Fracul negru, acoperit cu decoraţii, cordonul Sfîntului Spirit, care-i bara în diagonală plastronul de dantelă, dădeau o notă majestuoasă personajului. Adîncit într-un fotoliu cu spătar înalt şi cu bogate sculpturi aurite, în opulentul stil veneţian al secolului al XVIII-lea, Richard Sunderland-Beauclair stătea într-o poziţie nonşalantă, dar măreaţă, de monarh obişnuit a fi adulat.

Gerald avu impresia că desluşeşte un zîmbet de încurajare pe buzele tatălui său. Acesta îi aproba desigur activitatea. Lumina unui surîs se aşternu fugitiv pe chipul lui Gerald. „Marele patron este bine dispus", îşi spuseră înalţii funcţionari plasaţi în apropierea lui.

Gerald era mult mai tînăr decît majoritatea colaboratorilor prezenţi la reuniune. Cu toate acestea, nici unuia dintre cei vîrstnici nu i-ar fi trecut prin minte să-l privească din înaltul înţelepciunii şi experienţei sale, acumulate în cursul multor ani de existenţă. În ciuda tinereţii lui, Gerald dirija cu autoritate destinele Casei Sunderland, acest prodigios imperiu financiar şi industrial, care acum, în primul sfert al secolului al XIX-lea, atinsese proporţii gigantice. Un rege nu era înconjurat de mai mult respect decît acest tînăr om de afaceri care reprezenta nu numai o forţă de temut pe plan economic în Europa postnapoleoniană, ci se bucura şi de privilegiul de a fi şeful unei dinastii care-şi cîştigase în mai puţin de o jumătate de secol un prestigiu cvasi-divin.

În jurul mesei se aşternuse o linişte adîncă. Numai spiralele de fum ale cîtorva trabucuri rezemate de marginile scrumierelor masive de argint îşi luau libertatea de a se înălţa jucăuşe către candelabrele de cristal aninate de

tavanul împodobit cu complicate ciubuce aurite. Volutele lor delicate, în plină mișcare ascensională, contrastau cu imobilitatea cuvintelor sacrosancte ale marelui patron, care avea să anunțe deschiderea dezbaterilor.

Cu studiată încetineală, Gerald își scoase din buzunărelul de jos al jiletcii de satin *ivoire* un ceas încrustat cu diamante, îl consultă, apoi îl strecură la loc. Era douăsprezece și treizeci. Își rezervase pentru această ședință șase ceasuri. Nici un minut mai mult. Detesta discuțiile interminabile. Vorbelor sterile le prefera activitatea constructivă.

Își aruncă privirile asupra ordinii de zi așternută caligrafic pe o coală de hîrtie de Japonia cu antetul Băncii Sunderland din Londra. În capul listei vorbitorilor figura Anthony Temple, șeful Casei Sunderland din Anglia, urmat de Lester Woodward, conducătorul Băncii Anglo-Americane din Londra.

— Gentlemen, declar ședința deschisă ! rosti solemn Gerald. Mister Woodward are cuvîntul !

Consilierii își aruncară priviri întrebătoare, jenate. Toți aveau pe masă copii ale ordinii de zi. Afrontul public pe care marele patron îl făcea lui Anthony Temple oficializa dizgrația în care acesta căzuse de cîtăva vreme.

Temple stătea impasibil lîngă Amaury de Beaumont-Challais, conducătorul Băncii Sunderland din Paris. Mîinile lui albe, bine îngrijite, erau sprijinite pe tăblia lucioasă a mesei de mahon. Imobilitatea, albeața lor de ceară împrumutau ceva din fascinația personajului. Temple fusese singurul colaborator apropiat al întemeietorului dinastiei, căruia Gerald refuza să-i mai acorde încrederea sa. De ce ? Întrebarea și-o puneau mulți, fără să-i găsească răspuns. Numai cei care se bucurau de privilegiul de a pătrunde secretele zeilor cunoșteau realitatea. Devotamentul neclintit a lui Temple față de Ducesa Grace de Northland, văduva acelui încîntător dar superficial personaj care fusese Francis-Andrew, stîrnise ostilitatea lui Gerald, care pretindea colaboratorilor săi o loialitate fără limite, închinată exclusiv lui.

Lester Woodward își începuse expunerea. Gerald nu era atent la înșiruirea de cifre care condimentau darea

de seamă. O citise în ajun și o aprobase fără modificări. Avea încredere în abilitatea lui Woodward, priceput ca nimeni altul să arunce o tentă de un roz optimist asupra perspectivelor sumbre, cîștigînd adeziunea pînă și a celor mai îndărătnici, timorați și bănuitori acționari. În adunările generale expunerile-i stîrneau ropote de aplauze, stimulate și de dividendele grăsuțe, servite cu regularitate. Este adevărat că Woodward nu fusese încă niciodată pus în situația de a face față unor situații excepțional de grele. Casa Sunderland dispunea de capitaluri atît de mari, încît activitatea băncilor ei nu putea fi serios stingherită, oricît de neagră ar fi fost conjunctura economică.

Gerald detesta adunările generale, în cadrul cărora trebuia să facă grații acționarilor. „Conducătorul unei societăți anonime pe acțiuni, obișnuia el să spună, este asemenea unui suveran constituțional, obligat să dea socoteală supușilor pentru toate măsurile luate. Proprietarul unic al unei întreprinderi se bucură, în schimb, de puterile depline ale unui monarh absolut. Nu are a se justifica nimănui de hotărîrile luate." Dezvoltarea Casei Sunderland și implicit amploarea crescîndă a operațiunilor întreprinse de către aceasta, paralel cu înăsprirea condițiilor economice mondiale, îl sileau să apeleze tot mai des la capitaluri dinafară, înființînd noi societăți pe acțiuni, lansînd împrumuturi de stat ori inițiind tot felul de afaceri de mare anvergură, în care amatorii de cîștiguri rapide își angajau toate rezervele bănești.

În vreme ce Woodward își continua expunerea, Gerald stătea în jețul său prezidențial asemenea faraonilor imortalizați în piatră. Numai privirile lui, de o mobilitate închizitorială, se plimbau de la un consilier la altul, făcîndu-i să-și plece involuntar ochii sau să-și caute de lucru, notîndu-și cîte ceva pe colile albe de hîrtie așternute în față. Gerald încerca o satisfacție ciudată, de plenitudine, cînd oamenii pe care-i fixa cu privirile își pierdeau cumpătul și se agitau ca niște sălbăticiuni mărunte în preajma unei uriașe jivine care rage înfometată. Recent primise un raport confidențial întocmit de Jules Lafont, șeful departamentului său de informații, referitor la ca-

pitalurile pe care Mayer Amschel Rotschild, întemeietorul faimoasei dinastii, le împărţise fiilor săi înainte de a muri. Amschel, cel mai mare dintre descendenţii săi, rămas la Frankfurt, primise 8 000 000 de lire sterline. Salomon, care-şi fixase sediul la Viena, căpătase, de asemenea, 8 000 000. Nathan, stabilit la Londra, obţinuse 9 000 000 de lire sterline, iar ultimii doi fii, James, — plasat la Londra — şi Karl — stabilit la Napoli — primiseră cîte 5 000 000 de lire sterline. Totalul se ridica la suma respectabilă de 875 000 000 de franci aur, egalînd bugetul anual al Franţei postnapoleoniene. Capitalurile fraţilor Rotschild erau evident apreciabile. Gerald avusese însă mîndria şi satisfacţia să constate că ele nu se ridicau la nivelul capitalurilor Casei Sunderland.

Jules Lafont îşi demonstrase încă o dată capacitatea obţinînd pe căi numai de el ştiute acele cifre, al căror secret fraţii Rotschild se străduiseră zadarnic să-l păstreze. Gerald nu se putea plînge că era prost servit. Forţa formidabilă furnizată de aurul pus în slujba sa îl încînta. Încerca o adevărată voluptate la gîndul că era cel mai bogat om din emisfera occidentală. Poate că în India se aflau potentaţi cu averi mai mari decît a lui, dar aceştia nu ştiau să şi le valorifice. Capitalurile lor rămîneau neproductive. Ceva mai mult, Compania Indiilor Orientale avusese grijă să-i dijmuiască din plin.

Ori de cîte ori îşi amintea de India, Gerald nu-şi mai găsea astîmpărul. Acelaşi Jules Lafont îi procurase date în legătură cu dividendele de peste 380% obţinute de Compania Indiilor Orientale de pe urma exploatării la sînge a Indiei. Este adevărat, acest plafon fusese atins cu un secol şi jumătate înainte. De atunci beneficiile companiei, deşi scăzuseră mult, se menţinuseră totuşi destul de substanţiale spre a nu-l lăsa uneori pe Gerald să doarmă. Chestiunea acaparării Indiei îl preocupa din ce în ce mai mult. Nu numai India, dar şi China, ţara aceea prodigioasă, care refuzase să deschidă primitoare porţi europenilor, îi stimula imaginaţia. Îşi plimbă critic privirile asupra colaboratorilor, întrebîndu-se care ar fi mai capabil să deschidă negocieri comerciale cu reprezentanţii Celestului Imperiu ? Poate că Lawrence, expertul pentru problemele

orientale, ar fi indicat. Lawrence se descurcase destul de bine la Constantinopol, parafînd convenţia comercială cu Sublima Poartă, convenţie căreia el, Gerald, îi pusese primele jaloane cu prilejul recentei sale călătorii în Imperiul Otoman.

Evident, Lawrence va fi însoţit de un membru al familiei Sunderland. Poate de Benjamin, acest fiu vitreg al lui Henry.

Se uită la nepotul său, care asculta distrat darea de seamă. Gerald zîmbi imperceptibil. Tînărul acesta, abia smuls din mahalalele londoneze, se familiarizase destul de repede cu rolul de viitor şef al dinastiei Sunderland. Elegant, prezentabil, manierat, îşi însuşise cu uşurinţă lustrul lumii aristocratice din care făcea de drept parte. Fusese învăţat să se comporte ca un gentleman, să vorbească afectat, cu accent oxonian, să-şi însuşească o oarecare cultură — este drept, într-un ritm cam rapid şi deci cu rezultate nu tocmai satisfăcătoare. Dar sub această înfăţişare corectă, Gerald deslușise un neastîmpăr lăuntric, o tristeţe ciudată, accente de revoltă, momente de oboseală, de dezechilibru psihic şi moral. Libertatea fără margini de care se bucurase Benjamin în atmosfera fetidă din East End îşi lăsase amprenta asupra caracterului său. El nu va fi niciodată unul din acei *fils-à-papa,* imbecilizaţi de atmosfera călduţă de seră în care au fost crescuţi. Curînd după ce fusese readus în sînul familiei paterne, spre a-şi relua locul care i se cuvenea, Benjamin, neputînd uita năravurile dobîndite în mediul din care abia se desprinsese, încercase să fure ceasul încrustat cu diamante al unchiului său. Gerald rîsese atunci cu mare poftă, fiindcă era indulgent cu păcatele oamenilor. Şi el avea destule păcate. Înclinarea-i spre luxură îl făcea să se înconjoare de prieteni dedicaţi fără reţinere plăcerilor senzuale. Amantele sale, culese din sera bacantelor scump tarifate, erau exemplare umane de o splendoare unică. Vittoria di Serracapriolo, curtezana cu simţăminte calde şi pure de fecioară, era capabilă să se dezlănţuie ca preotesele din templul Aphroditei, care se prostituau cu egală voluptate tuturor pelerinilor. Virginie Letellier, balerina de Operă, îşi schimba amanţii aşa cum alte femei îşi schimbă ciorapii.

Erau atît de multe aceste bacante, încît Gerald începuse să le uite chipul şi numele... Dar prietenii lui !... Spiritualii Clisson şi d'Amboise, pasionaţi ai turfurilor şi ai meselor verzi. Alain Dunois, dansatorul cu corp şerpuitor şi înfăţişare de Adonis, Principele Lorenzo di Serracapriolo, adolescent cu chip angelic, dar care păcătuia cu o naturaleţe dezarmantă, Contele d'Orsay, acel incomparabil *roué* pe care-l înspăimîntau virtuoşii şi virtuţile... „Are dreptate d'Orsay, gîndi Gerald. Păcătoşii sînt mult mai agreabili decît puritanii !"

Bunică-sa, ducesa văduvă de Lusignan-Valois, îi amintea ori de cîte ori avea ocazia că are obligaţia să se însoare, să-şi creeze un cămin, o familie, să aibă copii meniţi să-i poarte numele şi să-i continue opera. Gerald împlinise 24 de ani. Era încă tînăr, dar rolul său de conducător al Casei Sunderland implica o serie de obligaţii care nu puteau fi evitate. Îşi iubea nepoţii, în special pe Benjamin şi pe Raymond. Dar aceştia nu erau sînge din sîngele lui. Mai tîrziu n-ar fi fost exclus să manifeste veleităţi de independenţă.

Pentru moment nimeni nu îndrăznea să-i conteste supremaţia. Nici Henry, fratele său vitreg, deşi era de fapt şeful familiei, nici Charles, nici reprezentanţii minorilor rămaşi după moartea lui Francis-Andrew şi a lui Robert.

Dispariţia lui Charles în pădurile virgine ale Paraguayului îi crease unele dificultăţi, pe care însă nădăjduia să le învingă...

Lester Woodward îşi încheie expunerea salutat de exclamaţiile aprobative ale consilierilor. Gerald se smulse din reflexiunile sale. Dădu cuvîntul lui Herbert Hutchinson, directorul uzinei de armament din Cardiff. Hutchinson îşi desprinse din fotoliu silueta-i elefantină, aruncă o privire servilă marelui patron, iar după ce îşi puse pe nasul mare, striat cu vinişoare roşii, ochelarii cu rame pătrate de aur, începu să citească darea de seamă asupra activităţii uzinei pe anul trecut şi pe primele două trimestre ale anului în curs. Glasul lui aspru, vorbirea necultivată, vulgară, îi trădau originea obscură şi lipsa de cultură. Nici pregătirea lui tehnică nu era la înălţime. Gerald îl păstra însă fiindcă Hutchinson se pricepea să-i ţină în mînă atît pe muncitori, cît şi pe ingineri.

Dacă cifrele legate de producție nu reprezentau ceva nou pentru Gerald, atenția îi fu atrasă de pasajele din darea de seamă referitoare la starea de spirit a personalului uzinei. În cursul tulburărilor provocate de lucrători în perioada postbelică, tulburări care culminaseră cu mult discutatul masacru de la Peterloo, Hutchinson se pricepuse să-și struneasscă oamenii, ferindu-l pe Gerald de neplăcerile întîmpinate de alți patroni. Aceștia suferiseră pagube însemnate de pe urma încetării lucrului, a distrugerilor de mașini și chiar a incendierii unor ateliere. De data aceasta Hutchinson găsise necesar să semnaleze agitația provocată de unii parlamentari „iresponsabili", care „semănau zîzania" propunînd votarea unor legi „excesiv de favorabile lucrătorilor" și „criminal de dușmănoase față de patroni". Hutchinson cită și cîteva nume : Sir Robert Peel, Joseph Hume, Francis Place. „Toți aceștia, declară el cu înverșunare, trebuie împiedicați să-și continue acțiunea lor primejdioasă".

Gerald își notă mintal chestiunea. Trebuia să-i acorde toată atenția. O va discuta fără întîrziere cu membrii cabinetului britanic.

Urmă la cuvînt William Donahue, conducătorul șantierelor navale britanice ale Casei Sunderland.

Raportul său era trandafiriu și promitea beneficii considerabile în viitorii cinci ani. Tonajul flotei comerciale engleze trecuse de două milioane și jumătate. Toate aceste vase erau învechite, deoarece se deplasau numai cu ajutorul velelor. Or, navigația cu aburi cîștiga teren. Prodigioasele *steamers*, propulsate de zbaturi și care circulau între Dover și Calais, realizaseră traversarea Canalului Mînecii în timpul record de trei ore. Era lesne de presupus că întreaga flotă comercială britanică va fi refăcută, astfel încît să corespundă acestei revoluționare cuceriri tehnice. Șantierele navale ale Casei Sunderlard primiseră deja comenzi considerabile. „La ora actuală ducem tratative cu Amiralitatea pentru încheierea de contracte pe termen lung în vederea construirii unor nave militare propulsate de aburi", continuă Donahue, umflîndu-și cu mîndrie pieptul. Era tînăr, entuziast, dornic să se afirme și să urce în ierarhia Casei Sunderland. Realizările lui erau specta-

culoase. Tîrît de focul peroraţiei, îşi permise să aducă un elogiu marelui patron, care avusese înţelepciunea şi spiritul de prevedere să dea o mare extensie şantierelor navale. Donahue se inclină uşor, anticipînd aplauzele pe care le aştepta. Tăcerea adîncă din jur îl făcu să-şi îndrepte nedumerit privirea spre Gerald. Deodată îşi dădu seama că săvîrşise o gafă. Pe obrazul marelui patron plutea o expresie îngheţată.

— Pe viitor, rosti acesta cu glasul lui dur, de zile rele, dările dumneavoastră de seamă să nu se mai îndepărteze de la subiect. Mă dispensez de aprecierile dumneavoastră privitoare la persoana mea.

Gerald se plasa deasupra laudelor. Tămîindu-l, Donahue îi cenzura indirect hotărîrile. Aşa cum îşi permitea acum să-l elogieze, tot atît de bine ar putea altă dată să-l critice. Iar Gerald Sunderland nu accepta criticile nimănui.

Donahue se înroşi ca o creastă de cocoş, pierzîndu-şi brusc cumpătul. Reuşi să bîiguie :

— Vă cer iertare, Sir !

Cu olimpian calm, Gerald rosti, fără a-i mai acorda vreo atenţie :

— Mister John Peterborough are cuvîntul.

Smerit, Donahue se aşeză în fotoliu. Scăpase uşor. Cînd îi recomandase linia viitoarelor sale dări de seamă, marele patron îşi manifestase indirect hotărîrea de a nu-l schimba din funcţie. Donahue îşi promise să nu mai scoată pe viitor un cuvînt înainte de a se gîndi de zece ori. Mai ales cînd se afla în prezenţa patronului.

Peterborough se ridică în picioare. Înalt, subţire ca o trestie, uşor adus de spate, cu părul blond şi moale răvăşit pe frunte, avea înfăţişarea unui profesor la catedră. Impresia era întărită şi de ochelarii lui cu lentile groase. Peterborough obţinuse nu demult conducerea întreprinderii de import-export „United Wheat". Ca şi Donahue, era doctor în ştiinţe de la Oxford. Gerald îl preferase unor funcţionari cu state mai vechi de serviciu, dar rutinieri şi lipsiţi de perspective. Peterborough, în pofida aspectului

său de cărturar, timid, se avînta în afaceri cu o mare impetuozitate, dublată însă de o şiretenie asiatică. Pe cît de bombastic sunase raportul lui Donahue, pe atît de seacă şi de precisă apăru expunerea sa.

În cuvinte puţine, dar cuprinzătoare, susţinute de statistici şi de piese justificative, arătă că „United Wheat" realizase un vast program, importînd din ţările limitrofe Balticii — Rusia, Polonia, Livonia, Danemarca — însemnate cantităţi de grîu şi de alte cereale. Circa 30% fuseseră plasate pe piaţa engleză, iar restul îl exportase în Suedia, Germania, Elveţia, Spania, Portugalia, precum şi în Regatul celor două Sicilii. Cerealele achiziţionate din ţările limitrofe Mării Negre — Rusia şi Principatele Române — fuseseră vîndute cu apreciabile beneficii în Africa de Nord şi în peninsula italică.

Gerald ascultase cu plăcere precizia termenilor folosiţi de Peterborough. Cînd omul acesta de afaceri cu înfăţişare de dascăl îşi încheie raportul, Gerald îşi cercetă ceasul. Se făcuse ora 6. Mai erau înscrişi la cuvînt comandantul flotei comerciale britanice a Casei Sunderland, preşedintele societăţilor anonime de exploatări miniere din comitatele de centru ale Angliei, precum şi Anthony Temple. Dar acest personaj îi era din ce în ce mai antipatic. În curînd avea de gînd să se dispenseze de serviciile sale.

— Gentlemen, vom continua şedinţa mîine de dimineaţă la nouă, vorbi cu acel ton de comandă, tăios, care-l făcea atît de temut. Mîine veţi auzi şi concluziile mele. Ţin să subliniez că procurarea de materii prime pentru uzinele noastre de armament mă preocupă în cel mai înalt grad.

Făcu o pauză, ca şi cînd ar fi cîntărit dacă nu este cazul să mai adauge ceva. Dar timpul fugea, aşa că renunţă să-şi dezvolte şirul ideilor. Chestiunea materiilor prime nu putea fi expediată în cîteva minute.

Declară şedinţa închisă şi se ridică din jilţ, imitat cu grăbire de către înalţii funcţionari prezenţi.

— Benjamin, Raymond, să mergem ! porunci.

Răspunse cu o scurtă înclinare a capului la ploconelile asistenţei, apoi părăsi încăperea, urmat de cei doi nepoţi ai săi. În vestibul îşi luă pălăria înaltă, mănuşile albe de

piele şi bastonul de abanos din mîinile unui lacheu galonat, care stătea drept şi tot atît de nemişcat ca şi coloanele masive din jur. Coborî scara de marmură trandafirie şi, după ce traversă holul monumental, străjuit de coloane corintice, ieşi în stradă prin uşile deschise de portarul în livrea albastră. Pe întregul traseu i se ploconiseră tot felul de funcţionari, care circulau aferaţi, cu mape doldora de hîrtii la subsuoară.

În faţa intrării îl aştepta un landou cu patru cai negri, spanioli, plini de nerv, care loveau neastîmpăraţi cu copitele pavajul de piatră. Cataramele şi florile de argint care împodobeau hamurile sclipeau în soarele primăvăratic. Atmosfera era atît de limpede, încît Gerald avu impresia că se afla sub cerul Italiei, nu în mohorîtul oraş al Londrei. Aspiră adînc aerul proaspăt. Plouase de curînd şi caldarîmul era curat ca şi un parchet lustruit. Se urcă în trăsură. Benjamin se aşeză în stînga sa, iar Raymond se plasă pe bancheta din faţă. Biciul vizitiului rotit prin aer şuieră scurt îndemnînd caii să pornească la drum. Circulaţia intensă silea echipajul să înainteze la pas. Cînd să cotească pe Fleet Street, trebuiră să aştepte cîtva timp înainte de a se încadra în şuvoiul de vehicule care se scurgeau în dublu sens. *Mail coaches* — atrăgătoarele trăsuri de poştă vopsite în roşu — *hacney carriages* — trăsurelele de piaţă cu două roţi şi trase de cîte un cal — uşoarele *cabs* — la care vizitiul stătea cocoţat pe o capră plasată înapoia şi în parte deasupra caroseriei — *broughams* — vehicule ceva mai comode, pe patru roţi, dar atît de urîte — diligenţe pîntecoase încărcate cu călători înghemuiţi ca sardelele, calești aurite, tot atît de vaste ca şi bătrînii lor proprietari, care se încăpăţînau să mai poarte peruci pudrate — landouri elegante cu un vizitiu galonat pe capră şi cu doi lachei în livrea pe scăunelele plasate înapoia caroseriei — gabriolete zvelte, conduse de tineri *dandies*, care făceau din eleganţă un scop în viaţă, camioane trase de viguroşi cai de povară, încărcate cu stive de butoaie, cu vrafuri de piei urît mirositoare ori cu mărfuri acoperite cu prelate cenuşii — căruţe cu materiale de construcţie, călăreţi civili sau în uniformă militară, băieţi de prăvălie ori

negustori ambulanți împingînd cărucioare cu diferite produse alimentare, iar pe trotuarele înguste, riscînd tot timpul să fie prinși sub roțile vehiculelor, pietonii grăbiți, plimbăreți dornici să-și dezmorțească picioarele, gură-cască debarcați din cine știe ce colț de provincie, pungași și prostituate, prelați, haimanale, ofițeri viermuiau agitîndu-se într-un fantastic caleidoscop.

Gerald nici nu observa forfota. Gîndurile lui își împleteau țesătura în jurul unor chestiuni încă nedezbătute în ședința de la Banca Anglo-Americană și care nu aveau să ajungă niciodată la cunoștința publicului : comerțul ilicit cu armament, care aducea cele mai substanțiale beneficii Casei Sunderland, lupta subterană împotriva marilor case de Bancă europene, combinațiile de culise care permiteau declanșarea profitabilelor lovituri de Bursă și, mai presus de toate, operațiile legate de lansarea cu zgomotos tam-tam a unei societăți anonime pe acțiuni, avînd drept scop acapararea și exploatarea unor bogate zăcăminte de fier din Yorkshire și Northumberland, în stăpînirea cărora Gerald încerca să intre prin mijloace nu tocmai ortodoxe.

De la o vreme îl preocupau China și India. Călătorii înapoiați din aceste țări fabuloase le descriau ca pe niște minuni... Dacă numai un sfert din spusele lor ar fi fost adevărate, ce afaceri formidabile s-ar putea încheia...

Un lacheu sări de pe scăunelul său și deschise portiera. Abia atunci observă Gerald că ajunsese la Montenouvo House.

Își aminti că trebuia să se grăbească. În mai puțin de o oră se impunea să-și schimbe ținuta și să ajungă la Sunderland House, unde urma să aibă loc o recepție în cinstea Regelui George al IV-lea. Clădirea aceasta impozantă, ridicată de răposatul Richard Sunderland în inima capitalei britanice, era atît de vastă, de rece, încît Gerald nu o mai folosea decît pentru serbări, banchete și alte reuniuni de gală.

În vreme ce valetul îl ajuta să-și îmbrace fracul, Julien Lefèvre ceru să fie primit. Aducea cîteva mesaje urgente, sosite de la Paris prin porumbei călători.

Mesajele, descifrate în grabă, erau semnate de Montigny, şeful serviciului de informaţii din Franţa. Pentru că timpul îi era drămuit, Gerald ordonă secretarului să i le rezume.

Lefèvre trase adînc aerul în piept, apoi anunţă emoţionat prima ştire :

— Trupele franceze au trecut graniţa Spaniei. Din acest moment între Franţa şi regatul iberic există starea de război.

Spre dezamăgirea secretarului, Gerald nu păru deloc impresionat.

— Al doilea mesaj, reluă scribul, reproduce un apel stăruitor al guvernului spaniol, care solicită urgent arme.

— Acul cu diamantul albastru, Winston, porunci Gerald.

Valetul scoase dintr-o casetă de bijuterii obiectul cerut.

Înainte de a răspunde lui Lefèvre, Gerald îşi înfipse acul în ampla cravată de mătase albă. Magnifica piatră scăpăra ca un cărbune aprins.

— Dacă au cu ce le achita, să li se furnizeze armele cerute. Plata se va efectua numai în aur. Să întocmeşti un răspuns în acest sens şi să-l expediezi prin curier special la Paris.

— În cifru ?

— Desigur... Mai departe ? zise el privindu-se în oglindă.

— Dictatorul Francia al Paraguayului ne somează să executăm integral contractul de furnituri de arme, încheiat între ţara sa şi casa noastră.

Gerald rîse amuzat.

— Are tupeu individul ! După ce l-a sechestrat pe Charles, ne mai dă şi porunci... Să i se furnizeze totuşi armele cerute !

Lefèvre făcu ochii mari. Capitularea aceasta bruscă îl uluise. Gerald Sunderland, care îndrăznea să-l înfrunte pe Metternich, omul de fier al Europei, ceda în faţa unui obscur dictator din America de Sud. Bîiguî încurcat...

— Nu ştiu dacă am înţeles bine...

— Ai înţeles foarte bine, Lefèvre ! Vom expedia armele cerute de Francia.

— Prea bine, Sir.

— Asta e tot ?

— Da, Sir.

— Atunci să plecăm... Încă ceva, Lefèvre ! Monsieur Lafont cunoaşte conţinutul acestor mesaje ?

— Le cunoaşte, Sir.

— În cazul ăsta nu uita să-i spui că doresc să regizeze o comedie. În timpul banchetului un curier se va înfăţişa în sală şi va anunţa cu voce tare izbucnirea războiului dintre Franţa şi Spania. Vreau să văd ce efect va avea asupra oaspeţilor...

Cînd Gerald ajunse la Sunderland House, se făcuse opt fără zece. La orele 8 precis urmau să sosească primii invitaţi. Gerald dădu o raită prin saloanele de la parter. Decoratorii creaseră o ambianţă de sărbătoare graţie unor rafinate podoabe florale împrăştiate cu costisitoare abundenţă. În sufragerie, masa era pregătită pentru două sute de persoane. Bufetele pantagruelice din saloanele adiacente aşteptau alte sute de invitaţi, care trebuiau să sosească după terminarea dineului, rezervat celor mai simandicoase personaje din regat.

Gerald abia aştepta să le comunice membrilor cabinetului britanic vestea intrării armatelor franceze în Spania. Era sigur că informaţia aceasta nu ajunsese încă pe căi oficiale la Londra.

La orele opt fără trei minute trecu în capul scării monumentale care domina imensul vestibul de marmură. Cînd orologiul de pe frontonul casei bătu de opt ori, primele trăsuri cu invitaţi se opriră în faţa peronului clădirii.

Marii demnitari ai tronului, membrii cabinetului, corifeii opoziţiei *whig*, membrii corpului diplomatic, conducătorii armatei şi ai marinei, reprezentanţii înaltei nobilimi ofereau priveliştea unui impozant cortegiu în care uniformele brodate cu aur şi acoperite cu decoraţii se armonizau cu toaletele somptuoase ale doamnelor tinere sau vîrstnice, care-şi etalau cu egală ostentaţie bijuteriile scînteietoare.

Gerald, flancat de nepoţi şi de o impresionantă suită, făcea onorurile, primindu-şi pe rînd invitaţii.

Potrivit ceremonialului, Regele George sosi cel din urmă. Disproporţionat de gras, cu obrajii buhăiţi, arăta jalnic, în ciuda fardurilor menite să-i mascheze paloarea

şi ridurile. Purta un frac trandafiriu, mult prea tineresc pentru înfăţişarea-i decrepită şi care distona cu severul Ordin al Jaretierei şi cu celelalte decoraţii aşternute pe piept.

Amanta lui oficială, faimoasa Marchiză Conyngham, îl precedase cu cîteva minute, sosind escortată de complezentul ei soţ, care-şi purta cu seninătate coarnele generatoare de fabuloase avantaje materiale. Înflăcărata pasiune a regelui pentru Lady Conyngham nu era lipsită de o notă comică. Obezul suveran al Angliei împlinise 53 de ani, iar aleasa inimii lui era cu un an mai vîrstnică. Nimeni nu înţelegea cum de reuşise această femeie fanată, mamă a cinci copii mari, să cîştige afecţiunea regelui. Dacă metresa lui ar fi fost tînără, seducătoare, nimeni n-ar fi ridicat obiecţiuni. Lumea era deprinsă ca suveranii să aibă favorite. Aspectul respingător, aspru, constipat al marchizei o făcea însă antipatică tuturor. Spre a-şi manifesta în public autoritatea dobîndită asupra augustului ei amant, umbla numai cu trăsurile regelui, folosea personalul de serviciu al acestuia şi, în ultima vreme, se mutase într-o atenansă a palatului regal. Bijuteriile coroanei îi stăteau la dispoziţie. Lady Conyngham nu se jena să apară la recepţii cu diademele, rivierele de diamante, broşele şi brăţările purtate pînă atunci doar de reginele Angliei. Titlul de marchiz fusese recent acordat soţului, iar progeniturile ei primiseră tot felul de sinecuri gras retribuite.

George al IV-lea suferea desigur de anumite complexe. Numai aşa se explica ascendentul dobîndit asupra lui de această ofilită dar autoritară doamnă. Servitorii şi personajele de la Curte asistaseră adeseori la scene penibile. Lady Conyngham îl repezea pe suveran, îl ridiculiza, îl umilea, fără ca el să încerce a se răzvrăti împotriva acestei tiranii.

George al IV-lea dăduse o dovadă de înaltă preţuire lui Gerald acceptîndu-i invitaţia. În ultimii ani apărea tot mai rar în public. Vîrsta, obezitatea, bolile îl făceau să fugă de lume. La recepţiile de la palat, oferite la mari intervale, erau poftiţi doar intimii săi, demnitarii Curţii şi cîţiva exponenţi ai aristocraţiei. Numai la Brighton mai

organiza din cînd în cînd petreceri la care învita lume multă. Regele George nu uita serviciile pe care i le făcuse odinioară Richard Sunderland, furnizîndu-i împrumuturi masive, restituite doar în parte. Întemeietorul Casei Sunderland trecuse aceste sume la capitolul „pierderi aducătoare de profituri". Îşi făcuse din rege un obligat, şi acest privilegiu îi adusese importante avantaje.

Dineul se desfăşură în acea atmosferă de belşug care ridica pe culmi reputaţia de rafinat gastronom a lui Gerald. Servitorii serviseră tocmai o delicioasă şi complicată combinaţie culinară — *Médaillons de languste à la russe* — şi turnau în pahare vinul corespunzător acestui crustaceu, un străvechi Chateauneuf-du-Pape, cînd un curier colbăit intră în sală. După seninătatea cu care oaspeţii îşi savuraseră pînă atunci mîncărurile stropite cu vinuri franţuzeşti şi italieneşti, Gerald apreciase că vestea invadării Spaniei de către Franţa era încă necunoscută la Londra. Dacă exista totuşi vreun diplomat informat asupra acestei situaţii — ceea ce părea puţin probabil — îşi păstra bine secretul.

Apariţia neaşteptată a curierului stîrni mirare. Privirile convivilor se îndreptară de la curier la amfitrion şi de la amfitrion iarăşi la curier. Cînd Gerald socoti că realizase efectul dorit, se plecă spre rege :

— Majestatea-Voastră îmi îngăduie să iau cunoştinţă de veştile aduse ?

Regele ridică prietenos mîna-i grasă, împodobită cu inele.

— Vă rog, Duce !

Curierul se lăsă într-un genunchi în faţa suveranului, plecă fruntea în semn de supunere, apoi înmînă lui Gerald un sul de hîrtie, pe care acesta îl desfăcu şi îl parcurse cu privirile.

— Veşti din Franţa, sire ! rosti calm. Îmi acordaţi permisiunea să vi le împărtăşesc ?

Regele făcu un semn afirmativ. Gerald rugă pe Raymond să citească tare documentul. Adolescentul îi execută porunca. Glasul lui limpede răsună în liniştea adîncă :

— „În zorii zilei de 7 aprilie, anul curent, unităţi de infanterie, cavalerie şi artilerie din armata regală a Fran-

ţei au trecut graniţa la Bidassoa, pătrunzînd pe teritoriul Spaniei. Corpul expediţionar francez se află sub comanda Ducelui d'Angoulême. Trupele spaniole au deschis focul asupra forţelor de invazie. Lupte îndîrjite se desfăşoară în mai multe puncte ale frontului. Semnat : Charles de Montigny".

— Mulţumesc, Raymond ! zise Gerald.

Luă sulul de hîrtie şi îl încredinţă lui Lefèvre, care se retrase, urmat de curier.

Asupra sălii se lăsase o tăcere grea ca plumbul. Demnitarii Curţii nu-şi permiteau să facă vreun comentariu înaintea regelui. Membrii cabinetului britanic se fereau să formuleze opinii sub impresia surprizei atît de dezagreabile. Diplomaţii aveau gura pecetluită, aşa cum de altfel se şi cuvenea. Liderii opoziţiei aşteptau reacţia membrilor guvernului. Lorzii păstrau o rezervă prudentă. Gerald avusese însă timpul să observe reacţiile nerostite ale unora din aceste personaje. Regele, de pildă, îşi flutură prin aer batista spumoasă de mătase, apoi şi-o vîrî nonşalant în manşeta de dantelă. Canning, secretarul de stat al afacerilor externe, avu o simplă tresărire. O expresie de profundă contrarietate se întipări pe chipul Lordului Liverpool, primul-ministru. Marchizul de Wellesley, fratele mai mare al lui Wellington şi secretar de stat la Departamentul Războiului, răsuflă bătăios, umflîndu-şi nările. Ducele de Wellington îşi trecu neglijent mîna prin părul argintiu, făcînd să-i zăngăne decoraţiile. Lorzii Grey, Mellbourne şi Rusell, lideri ai opoziţiei *whig*, îşi aruncară priviri pline de înţelesuri. Falimentul politicii externe a guvernului era categoric. Actualului cabinet nu-i rămînea decît să tragă consecinţele demisionînd. Numai Henry Brougham, tumultuosul şi neîmblînzitul Brougham, cel mai belicos membru al partidului *whig* şi şeful necontestat al opoziţiei, găsi cu cale să-şi spună cuvîntul.

— Bourbonii vor să dovedească lumii că Franţa nu este o putere de mîna a doua. Această gafă politică şi militară nu poate rămîne nepedepsită. Am declarat întotdeauna cu fermitate : „Dacă tunurile vor prinde să bubuie pe Bidassoa, Anglia nu va rămîne neutră".

Brougham îşi făcuse o mare faimă. Rogers îl definea printr-o spirituală butadă : „Cînd Brougham pleacă la drum, în aceeaşi trăsură se urcă Solon şi Lycurg, Demostene şi Arhimede, Newton şi Chesterfield". George al IV-lea, care nu-l putea suferi pe liderul opoziţiei fiindcă se erijase în campionul cauzei defunctei Regine Carolina, zîmbi cu dispreţ, dar se abţinu să rostească vreun cuvînt.

Pentru Gerald toate aceste jocuri de mimică fuseseră mai revelatoare decît cele mai ample declaraţii. Bomba din seara aceasta ratase banchetul. Gerald obţinuse în schimb rezultatul dorit.

După desert, regele îl luă de braţ şi împreună se îndreptară spre salonul unde aveau să li se servească lichiorurile şi cafelele.

— Ce manifestare de prost-gust la acest Brougham ! rosti el critic. Ce tărăboi are să facă acum şi Canning ! Va încerca să-mi smulgă consimţămîntul asupra recunoaşterii independenţei republicilor sudamericane. Dar voi rezista pe poziţie. Suveranii Europei trebuie să fie solidari, nu-i aşa ? Avea dreptate Milady Conyngham cînd susţinea că Anglia trebuie să ducă o politică externă comună cu Sfînta Alianţă. Nu accept abuzurile absolutismului, dar nu îngădui nici excesele radicalilor. Angliei nu-i rămîne decît să urmeze o cale de mijloc, Duce. O atitudine înţeleaptă, pe care ar fi trebuit să o adopte şi regele Franţei. Din nefericire pentru el, Louis al XVIII-lea a căzut sub influenţa nefastă a fratelui său, acest berbec smerit, care răspunde la numele de Charles d'Artois.

Gerald avu confirmarea unei convingeri pe care şi-o formase de altfel dinainte. Marchiza de Conyngham era o forţă de care trebuia să ţină seama.

Regele îşi revărsă cărnurile într-un fotoliu Louis XIV îmbrăcat în superbe goblenuri cu motive policrome clasicizante, apoi îşi muie buzele în cafeaua aburindă, servită în ceşti din porţelan de Sèvres. Îl pofti pe Gerald să se aşeze în preajma lui pe o canapea.

Canning îşi făcu intrarea în salon, urmat de Lordul Liverpool şi de Ducele de Wellington. Aici, în cadrul unui cerc restrîns, îşi putea exprima ceva mai liber opiniile.

— Brougham va face scandal în Camera Comunelor, Sire. Şi îi dau dreptate.

Regele ridică nepăsător din umeri.

Lordul Liverpool adăugă îngrijorat :

— Va face demagogie şi va încerca să zdruncine poziţia guvernului, ştiind că va lovi astfel în Majestatea-Voastră.

George al IV-lea îşi încreţi sprîncenele.

— Regele Angliei este deasupra conflictelor dintre partide, Sir ! ripostă cu demnitate.

Canning făcu un gest de nerăbdare :

— În momentele acestea grele trebuie să uităm de rivalităţile politice interne şi să ne unim forţele spre a face faţă crizei dinafară, Sire. Am prevăzut acţiunea nesăbuită a Franţei încă de acum trei săptămîni, cînd ambasadorul francez de la Madrid a fost rechemat la Paris. În discursul tronului, care a deschis sesiunea de anul acesta a celor două camere, Regele Louis a declarat categoric : „O sută de mii de francezi sînt gata să pornească la luptă, ocrotiţi de sfîntul Louis, pentru a salvgarda tronul strănepotului lui Henric al IV-lea".

Lordul Liverpool interveni vehement :

— Villèle a avut tupeul să declare că Franţa va fi obligată să poarte un război defensiv...

— Defensiv ? ! exclamă regele. Defensiv, invadînd o ţară ? !

— Justificarea e specioasă, aş spune ridicolă, dacă situaţia n-ar fi atît de tragică încît să-mi taie gustul de a face jocuri de cuvinte, replică primul-ministru. Villèle a folosit termenul „defensiv" fiindcă în concepţia lui acţiunea Franţei răspunde unei agresiuni plănuite de revoluţionarii spanioli împotriva propriului lor rege.

Nedumerit, Wellington aruncă o privire întrebătoare lui Canning.

— Din discuţiile pe care le-aţi purtat cu Villèle, n-aţi avut impresia că este un pacifist ? Eu, cel puţin, îmi fac o părere foarte bună despre el. Nu o dată mi-a vorbit despre dorinţa lui de a contribui la stabilirea unui climat de pace şi de înţelegere în Europa.

Liverpool schiţă un gest de dispreţ :

— Francezii au jucat întotdeauna pe două tablouri. Îşi dădu seama că făcuse o gafă lansînd asemenea afirmaţii în casa purtătorului unui titlu ducal francez. Se înclină în faţa lui Gerald :

— Vă cer scuze pentru aprecierile mele dure la adresa Franţei. M-a indignat însă gestul guvernului ţării dumneavoastră.

Gerald îi zîmbi cu bunăvoinţă :

— Nu este nevoie să-mi cereţi scuze. Nu am aprobat şi nici nu aprob rolul de jandarm al Europei asumat de Franţa.

Canning îşi tamponă cu batista de olandă tîmplele transpirate.

— Nu e cazul să avem rezerve faţă de Ducele de Lusignan. Deşi poartă un titlu nobiliar francez, la Londra este cetăţean englez. Nu trebuie să uităm că este fiul Ladyei Andreea Darnley, principesă de Montenuovo...

Gerald rîse.

— Aveţi dreptate, Sir. Sînt cetăţean englez. Dar cu un corectiv : la New York sînt cetăţean american. Tatăl meu, Richard Sunderland, a fost cetăţean american.

Regele aplaudă fără zgomot :

— Admir francheţea gazdei noastre.

Gerald se înclină :

— Vă mulţumesc, Sire. Nu vreau totuşi să vă închipuiţi că aş fi unul din acei oameni care se călăuzesc după principiul *ubi bene, ibi patria...*

Canning clătină din cap în semn de încuviinţare :

— Nu am pus niciodată la îndoială sentimentele de prietenie, de loialitate ale Ducelui de Lusingan faţă de Anglia. Sentimente, adăugă el fin, întărite şi de interesele noastre comune...

Gerald acceptă formula alambicată a ministrului afacerilor externe.

— Aţi pus punctul pe i, Excelenţă, Da, da, aţi pus punctul pe i. Interesele Angliei şi ale mele coincid...

Vorbele gazdei vădeau un aplomb, o încredere în sine şi poate o supraapreciere a forţelor casei pe care o reprezenta, cugetă Canning. Exponenţii marii finanţe îşi atribuiau de la o vreme o importanţă crescîndă. Cutezau să

discute de la egal la egal cu căpeteniile politice ale statelor. Uneori își îngăduiau chiar să le contracareze acțiunile. Va trebui să aflțe rivalitatea dintre Rotschilzi și Sunderlanzi. Uniți, aceștia ar deveni stăpînii Europei...

Benjanim se așezase pe o canapea Queen Anne, bogat încrustată cu sidef și adăpostită într-o nișă de marmură săpată în formă de scoică. Stătea picior peste picior, într-o poză nepăsătoare, lenevoasă, de autentic *dandy*, așa cum se cuvenea unui tînăr din *high-life*. Expresia de plictiseală întipărită pe chipul său nu reflecta însă acea atitudine de afectat *spleen* adoptată îndeobște de eleganții epocii. Benjamin se plictisea cu adevărat. Făcea eforturi eroice spre a-și zăgăzui căscatul nervos, care îl făcea să-și ducă mereu la gură mîna înmănușată.

Se uită fără chef la perechile care evoluau pe parchet nu atît din plăcerea de a dansa, cît din dorința de a-și etala măiestria și a-și valorifica calitățile fizise.

Fetele, candidate la măritiș, își expuneau rotunjimile drapate în mătăsuri transparente, iar tinerii erau cu ochii în patru după matroane cu bani mulți și cu înclinări mărturisite pentru amorurile juvenile. Demnitarii acoperiți cu decorații își dădeau aere de semizei, iar aristocrații cu arbore genealogic luxuriant înfipt în negura trecutului se uitau cu măreție la parveniții proaspăt înnobilați, sau la acei care nu reușiseră încă să-și sublinieze originea burgheză achiziționînd titluri susceptibile să-i introducă în almanahul *Gotha*. Financiarii — și Benjanim recunoscuse destule figuri din această uluitoare și fecundă faună — își plimbau cu aroganță burțile proeminente, ornate cu lanțuri de ceas din aur masiv și brelocuri încrustate cu diamante. „Eleganța soției este firma bărbatului", afirmau oamenii de afaceri. Potrivit acestui dicton, își împodobiseră nevestele cu tot felul de bijuterii scumpe, dar nu întotdeauna de bun-gust. Femeile, care-și făceau din galanterie un scop în viață, arborau decolteuri excitante. Cîțiva înalți prelați se plimbau cu onctuoasă gravitate printre grupurile de invitați. Pescuitorii în apă tulbure — căci erau și din aceștia destui — umblau surîzători de colo pînă colo, adulmecînd eventuale victime.

— Ce e cu tine, Benjamin ? Nu pari să te distrezi ! auzi în preajmă un glas acoperit în parte de murmurul conversațiilor și de sunetele ritmate ale orchestrei, plasată în balconul de deasupra intrării.

Benjamin ridică surprins sprîncenele, dar cînd îl zări pe Raymond, zîmbi prietenos.

— Ia loc lîngă mine. Să privim împreună această colecție de sperietori de ciori.

— Te amuză ocupația asta ?

— Deloc. Reflectam însă asupra maniei unchiului Gerald de a invita la petrecerile lui o lume atît de amestecată...

Raymond se așează pe canapea și suspină satisfăcut :

— Ce bine e să te odihnești după ce ai dansat o oră fără întrerupere !... Îmi vorbeai de mania unchiului Gerald. Ei bine, eu îl înțeleg. Se amuză. Asta face. Se amuză pe seama oamenilor care stau sluj în fața milioanelor lui...

— N-aș vrea să par nerecunoscător, Raymond. Nu crezi însă că se amuză și pe seama noastră ?

— N-ar fi exclus ! Da, da ! N-ar fi exclus ! În definitiv, și noi sîntem doar niște pioni pe tabla lui de șah. Am înțeles de multă vreme treaba aceasta și mă supun. Nu cîrtesc fiindcă îmi dau seama că este un om superior.

Benjamin clătină din cap :

— Da. Cred că ai dreptate. Ca să-l poți judeca, trebuie să pătrunzi tîlcul multor lucruri, care nouă ne scapă. De pildă, hotărîrea lui de a ceda în fața pretențiilor lui Francia m-a nedumerit...

Raymond ridică din umeri :

— Și în mintea mea s-a născut un semn de întrebare. Bănuiesc însă că știe ce face.

Benjamin își trecu mîna prin păr. Nu mai arăta acum ca un *dandy* blazat, ci ca un tînăr frămîntat de griji.

— Cîteodată mă cuprinde spaima, Raymond...

— Spaima ? exclamă surprins vărul său. De ce ?

Benjamin schiță un gest ca și cînd ar fi vrut să sublinieze remarca pe care avea să o facă.

— Puterea fantastică de care dispune cum vrea ! Impulsul formidabil dat de el casei noastre...

— Nu înțeleg ce îți pare nefiresc !

— Să nu uiți, Raymond, că eu mi-am petrecut copilăria în alt mediu. Cînd am intrat în mijlocul lumii voastre...

— Care este și a ta, Benjamin.

— Să spunem că a devenit și a mea. Cînd am început să-mi dau seama cît este de uriaș jocul de forțe dirijate de Casa noastră, m-am înspăimîntat. Pentru unchiul Gerald, pentru tine, totul se desfășoară normal. V-ați născut în atmosfera asta. Eu însă am venit din afară. Sînt asemenea unui chibiț mediocru, care asistă la o partidă de șah jucată de doi campioni. Unul dintre campioni este unchiul Gerald. Jocul lui mă depășește. Desfășurarea partidei îmi strecoară în suflet fiori. Ce se va întîmpla dacă unchiul Gerald va pierde partida? Voi ajunge iarăși *groom* în slujba a cine știe cărui bogătaș?

Raymond izbucni în rîs:

— Temerile tale sînt ridicole, Benjamin! Oricît de gravă ar deveni poziția Casei Sunderland — reține, Benjamin, este vorba de o ipoteză — averile noastre personale ne-ar asigura în continuare o viață îmbelșugată pînă la moarte. Răspunderea noastră materială în cadrul Casei Sunderland nu este nelimitată...

Benjamin zîmbi încurcat:

— Tu vezi lucrurile cu alți ochi. E și firesc. Ai umblat prin școli pe care eu nu le-am putut frecventa. De trei ani încoace tot felul de guvernori și de învățăcei încearcă să mă îndoape cu o cultură însușită de tine după zece ani și mai bine de învățătură. Trebuie să străbat etapele cu o iuțeală căreia, am cîteodată impresia, nu-i pot corespunde.

— Temerile tale sînt gratuite, Benjamin.

Benjamin evită privirile vărului său. Ezită să-i vorbească. Deodată își luă inima în dinți.

— Pe cine crezi că am întîlnit la recepția aceasta?

— Vreo veche cunoștință?

— Pe fostul meu stăpîn, Marchizul de Beaminster. Bineînțeles, pe vremea cînd mă aflam în serviciul său, marchizul habar n-avea de existența mea. Eram unul dintre nenumărații lui servitori. Mai tîrziu a aflat că fiul lui Henry Sunderland a fost odinioară sluga lui. În seara

aceasta, cînd ne-am întîlnit, marchizul m-a privit jenat. Cred că s-a întrebat dacă este cazul să-mi întindă mîna.

— Şi nu a făcut-o ? întrebă Raymond, încreţind din sprîncene.

— Ba da. Dar cu oarecare reţinere. Era pus în faţa unei situaţii insolite.

— Imbecilul ! Astăzi poţi să-l cumperi cu domeniile lui cu tot !

— E greu să înţelegi simţămintele încercate de mine în clipa aceea. Eram asemenea unui parvenit care se trezeşte în faţa fostului său stăpîn. Satisfacţie, fiindcă poate să stea cot la cot cu omul al cărui servitor a fost odată, ciudă şi nemărturisită umilinţă la gîndul că l-a servit cu supunere. În sfîrşit ! Nu ţi-aş dori să te fi aflat în locul meu... Benjamin arătă cu un gest lumea din jur, apoi surîse trist : Între aceşti oameni mă voi simţi întotdeauna un străin...

Orchestra cînta un antrenant contradans.

— Ştii la ce mă gîndeam înainte de venirea ta ? zise Benjamin. Îmi făceam planul să o şterg... pardon, să mă strecor neobservat pe uşă afară şi să-mi continui seara în vreun local unde să mă simt bine...

Raymond bătu din palme :

— Strașnică idee ! O ştergem împreună. Putem merge la „Vauxhall" sau la „Ranelagh". În seara aceasta e bal şi la „Almack's".

— Ca să dau de alţi snobi ? Nu, mulţumesc !

— Atunci unde mergem ?

Benjamin avu un moment de şovăială :

— Nu ştiu dacă localurile care-mi plac mie te-ar ispiti şi pe tine.

— Propune ! exclamă Raymond. Vrei să dăm o raită prin Whitechapel sau prin Saint Giles ? De mult mă tentează o asemenea escapadă... Însă va trebui să ne schimbăm hainele... Să nu-i stîrnim pe pungaşi...

Benjamin îl bătu pe umăr

— Dacă ai să mergi cu mine acolo unde ştiu eu, n-are să se lege nimeni de tine, chiar dacă ai să porţi la pălărie diamantul Koh-I-Nor.

Raymond se ridică în picioare.

— Haidem ! Ard de nerăbdare să ne lansăm într-o aventură nocturnă, cu emoţii tari, cu cuţite scînteind în razele lunii şi cu femei pe jumătate goale, dansînd din buric ! Comandăm o trăsură...

Zece minune mai tîrziu, coborau tacticos scara palatului Sunderland. La peron îi aştepta un cupeu negru, tras de doi cai struniţi de un vizitiu în livrea închisă la culoare. Nici un blazon nu împodobea portierele trăsurii. Benjamin explică lui Raymond că acolo unde aveau să meargă nu era recomandabil să se înfăţişeze escortaţi de o armată de servitori.

— Cuţitarii ar crede că ne e frică de ei. Ar fi de ajuns să le stîrnim instinctele sîngeroase. Dacă ne ducem neînarmaţi, nu vom avea neplăceri.

Raymond acceptase cu îndoială explicaţia. Siguranţa cu care-i vorbise Benjamin îi risipise însă în oarecare măsură temerile.

— Coboară de pe capră ! porunci Benjamin vizitiului. Ai să stai în cupeu. Mîn eu caii.

Sub privirile nedumerite ale vizitiilor de pe celelalte trăsuri staţionate în faţa palatului, Benjamin se căţără pe capră, urmat de vărul său, stimulat de perspectiva unor peripeţii bogate în emoţii. Echipajul porni în trap întins.

— Unde mergem ?

— Începem cu o tavernă de pe marginea Tamisei. Pe urmă, vedem noi...

Noaptea era întunecoasă. Luna nu-şi făcuse încă apariţia. Cîte un felinar singuratic lumina zgîrcit strada. Copitele cailor răsunau pe caldarîm stîrnind ecouri în noapte. Mirosul hamurilor se îmbina cu suflul vîntului încărcat cu tot felul de duhori venite dinspre Tamisa. Trecători puţini circulau pe trotuarele luminate alocuri de snopuri palide de raze izvorîte de la ferestrele deschise ale unor cîrciumi înţesate de clienţi.

Benjamin şi Raymond îşi începură turneul poposind la „Old Jonathan Inn", o tavernă instalată pe piloţi înfipţi în mîlul de pe malul nordic al fluviului, în apropiere de zidurile severe ale Turnului Londrei. Mesele erau ocupate pînă la ultima. Marinari gălăgioşi, dornici să-şi cheltuiască banii într-un chip cît mai plăcut, lucrători în

haine de duminică, împreună cu logodnicele, burghezi mărunți, deprinși să bea seară de seară bere, whisky sau gin, actori de mîna a treia, aspiranți la gloria scrisului, dar carè nu reușeau să-și găsească editori dispuși să le recunoască talentul. Doi violoniști și un flautist executau cîntece la modă, reluate în cor de consumatorii amețiți de băutură. Chelnerii țineau isonul, circulînd printre mese cu tăvi încărcate de halbe cu bere.

— Oamenii de aici sînt în orice caz mai deschiși la suflet decît invitații ipocriți ai unchiului Gerald, rîse Benjamin după ce se așeză la o masă de la care abia se ridicaseră doi bețivani veseli.

Raymond observă cîteva figuri patibulare, care nu-i inspirară încredere, dar își zise că bunătatea sufletească nu se împerechează întotdeauna cu un chip îngeresc.

La „Old Jonathan Inn" nu zăboviră mult. După ce goliră cîte o halbă cu bere, își reluară peregrinarea.

— Vreau să-ți arăt și alte bombe, poate și mai colorate. Char dacă riști să fii ușurat de pungă pe nesimțite, nu te pîndește primejdia de a te pomeni ruinat peste noapte de vreunul din indivizii în haine negre, denumiți bancheri sau oameni de afaceri, întîlniți în onorabila casă a unchiului Gerald.

Cutreierară încă patru bodegi cu nume pitorești și cu o clientelă și mai pitorească. „Adam and Eve" din Kensington, „Black Lion" din Chelsea, „The Bull and the Bush"; frecventată odinioară de Garrick și de Reynolds, „Archway Tavern", în care își dădeău întîlnire numeroși tipi din boema londoneză.

— Frumoasele tale cîrciumi m-au deziluzionat, Benjamin, îi declară Raymond. Mă așteptam să încerc emoții tari. Cînd colo, mă plimbi prin localuri monoton de respectabile. N-am văzut nici vagabonzi hirsuți, nici cuțitari puși pe harță, nici briganzi în vacanță...

Benjamin rîse.

— N-am vrut să-ți provoc șocuri, Raymond. Dacă totuși stăruiești, am să-ți împlinesc gustul. Se uită la ceas : Miezul nopții ! rosti cu emfază comică. Ora la care apar fantomele și se săvîrșesc crimele.

Cînd ieşiră din „Archway Tavern", luna rotundă şi galbenă ca un dovleac copt ieşise de după culmile caselor întunecate. De acolo, de sus, arunca asupra străzii o lumină verzuie bolnăvicioasă.

Cei doi veri se instalară iarăşi pe capră.

— Pregăteşte-te sufleteşte ! îl povăţui Benjamin, trăgînd de hăţuri.

Trăsura străbătu cîteva străzi incolore, şi se avîntă într-o încîlceală de uliţe întortocheate, mărginite de case şoldii. Raymond avu brusc senzaţia că intră într-o lume necunoscută, bizară, înspăimîntătoare. Fel de fel de inşi în veşminte ponosite, cu şepci trase adînc pe ochi, forfoteau încolo şi încoace. Femei îmbrăcate în rochii ţipătoare făceau trotuarul acostînd trecătorii. Erau şi copii pe acolo. Zdrenţuiţi, slabi ca nişte umbre, se fugăreau jucîndu-se de parcă ar fi fost în plină zi. Nu le vedea chipurile, fiindcă era noapte, dar le deslueşa siluetele proiectate pe fundalul caselor strîmbe. O lume stranie, aşa cum îi făgăduise Benjamin.

— Unde ne aflăm ? întrebă Raymond.

— Bethnal Green, replică scurt Benjamin.

Mirosea a gunoaie, a lături stătute. Dinspre gangurile caselor răbufneau duhori fetide de mîncare proastă, de peşte stricat, de urină.

— O lume exotică, nu-i aşa ? exclamă Benjamin. Pariez că n-ai călcat niciodată prin mahalaua asta.

— Niciodată, admise Raymond.

Îl năpădise greaţa şi în acelaşi timp mila pentru toţi dezmoşteniţii care trăiau aici.

— Cei din lumea ta, Raymond, nu au ce căuta în acest furnicar al declasaţilor... Serveşte însă pentru documentare...

Nu primi nici un răspuns.

Trăsura se angajă la pas prin cîteva străduţe strîmte. Siluete negre apăreau brusc spre a se topi apoi prin ganguri ori după colţurile caselor.

Benjamin opri caii.

— Am ajuns, spuse.

Coborîră de pe capră, lăsîndu-l pe vizitiu să-şi reia locul.

— Aştepţi ! poruncí Benjamin.

— Unde mergem ? întrebă Raymond.

— Surpriză !

Pătrunseră într-o fundătură la capătul căreia un felinar de fier lumina o firmă de lemn crăpată şi jupuită, scrisă cu litere gotice : „The Green Bear Inn". Benjamin deschise o uşă joasă cu vitrouri alcătuite din funduri verzi de sticlă. Intră într-o sală prelungă în care pluteau pînze de fum de tutun, miasme de transpiraţie, de alcool trezit, de jeg, de mîncăruri ieftine. Mesele erau ticsite de o lume desprinsă parcă din Curtea Miracolelor. Oameni în zdrenţe, murdari, nebărbieriţi, cu priviri îndobitocite, de alcool, femei tinere sau bătrîne, la fel de nespălate, înfăşurate în cîrpe împuţite, care ţineau loc de rochii, inşi cu mutre bizare, ochi jucăuşi şi mîini neastîmpărate. Cîţiva „fanţi" distonau cu hainele lor îngrijite, dar ţipătoare. Prostituate violent fardate stăteau agăţate de grumazul clienţilor pe care-i dezmierdau deşănţat, aplicîndu-le pe obraji cu peri ţepoşi sărutări cleioase.

Raymond se uită năuc în jur, fără să scoată vreun cuvînt.

Apariţia lui şi a lui Benjamin nu atrase atenţia. Tinerii eleganţi din Mayfair vizitau adeseori circiumile infecte, în căutare de aventuri inavuabile. Şi erau serviţi după dorinţă.

Benjamin şi Raymond îşi făcură loc pe o bancă, la capătul unei mese lungi, lustruite ani de-a rîndul de frecuşul a tot felul de mîini murdare. În dreapta lor se afla un marinar bărbos ca o maimuţă Capuchine, care ţinea pe genunchi o prostituată tînără, dar experimentată. În stînga, o femeie între două vîrste, cu laţe de păr cenuşiu căzute pe frunte, stătea cu coatele pe masă şi privea tulbure printre sticlele de băutură din faţa ei.

Patronul, pleşuv, pîntecos, cu obrajii moi, revărsaţi, veni personal să ia comanda. În vreme ce ştergea profesional, cu un şervet vărgat, tăblia mesei, pe care se încolăceau urme umede de funduri de sticle şi de pahare, întrebă prevenitor :

— Cu ce vă pot servi, gentlemen ?

Privirile lui întîrziară cîteva clipe asupra lui Benjamin, care-i zîmbi prietenos. Patronul își răscoli amintirile. Deodată strigă, plin de încîntare :

— Benjy, băiatule ! Tu ești, bată-te norocul să te bată !

— Eu, mister Jarvis. Eu, în carne și oase !

Îi întinse mîna, iar patronul i-o strînse cu multă căldură.

Raymond se uita intrigat la omul acesta, respingător la prima vedere, dar care acum îi păru simpatic. Întîlnirea cu Benjamin dăduse la iveală sensibilități pînă atunci incredibile.

Jarvis măsură admirativ din ochi pe tînărul său vizitator.

— Măi, dar ce mîndrețe de gentleman îmi e dat să văd ! Să fiu al naibii dacă nu m-ai făcut praf ! Și dumnealui cine e ? întrebă intimidat de aerul aristocratic al lui Raymond.

— Vărul meu, Raymond Beaulieu, explică Benjamin, omițînd cu bună-știință particula-i nobiliară.

La „Green Inn" etalarea titlurilor de noblețe nu-și avea rostul.

— Raymond, țin să cunoști pe Mister Jarvis, un bărbat inimos, căruia îi păstrez cele mai frumoase amintiri.

Mister Jarvis își șterse grijuliu degetele pe șorț, înainte de a strînge mîna lui Raymond, apoi se întoarse spre ușa bucătăriei și strigă răgușit.

— Madge, Ann, veniți repede !

Madge Jarvis, nevasta patronului, apăru în cadrul ușii, ștergîndu-și — ca și bărbatul ei — mîinile noduroase pe șorțul de o curățenie îndoielnică. Era voluminoasă ca o lună plină. În urma ei păși Ann, o servitoare subțire ca o trestie, pe care munca și mizeria o maturizaseră înainte de vreme. Exclamațiile de bucurie la vederea lui Benjamin izbucniră zgomotoase, atrăgînd atenția celorlalți clienți.

— Lasă-mă să te pup, maică ! strigă Mistress Jarvis și, fără să mai aștepte încuviințarea lui Benjamin, îl sărută pe amîndoi obrajii, cu buzele ei mari, groase, rotunjite ca niște lipitori.

Ann făcu o biată reverență. Nu îndrăznea să fie familiară cu elegantul tînăr, care nu mai avea nimic comun cu adolescentul de odinioară.

— Benjy și prietenul său sînt în seara asta oaspeții noștri ! tună jovial Mister Jarvis. Madge, aduci tot ce avem mai bun ! Să nu facem de rîs renumele hanului nostru !

Mistress Jarvis și Ann alergară la bucătărie și peste puțin timp se înapoiară cu o tavă încărcată cu raci rubinii și cu o sticlă de gin.

— Cel mai strașnic gin din pivnița noastră ! spuse ea. După asta, suflețelule, am să-ți aduc niște friptură de berbec, *pudding* și cafea aromată cum nu găsești nici la palatul regelui.

Mister Jarvis mai zăbovi lîngă Benjamin. Nu se îndura să plece.

— Trebuie totuși să vă las, rosti cu regret. Am și alți clienți. Auzi-i cum mă strigă !

Voci sparte protestau pe întrecute :

— Pe noi cui ne lași, cumetre ?

— Mi s-a uscat hornul gîtului !

— Fă-te-ncoa, patronule, cu un clondir de gin plin ochi !

— Hei ! Ne-ai dat uitării, Jarvis ?

— Acuși-acuși ! strigă Mister Jarvis, alergînd aferat de la o masă la alta.

Femeia din stînga lui Benjamin trezită din toropeală, îl privi cu ochi abrutizați de alcool. O scînteie de luciditate o animă cîteva clipe.

— Tu ești, Benjy ! Măi, măi, măi ! A dracului să fiu dacă te-aș mai fi recunoscut ! Arăți ca un lord ! Ce-ai făcut ? Ai jefuit vreun cămătar de te-ai înțolit așa ? Ochii i se încețoșară de lacrimi : Arăți întocmai ca băiatul meu !... Bietul de el !... Dacă l-ai fi văzut cum atîrna în streang, i-ai fi plîns de milă ! În noaptea în care l-au înhățat ticăloșii, era îmbrăcat așa ca tine !... Ah, ce fain băiat am pierdut !... Suspină adînc : Fă-mi cinste cu o sticlă de gin, Benjy ! Gîndește-te că ai avut și tu o mamă ! Să-i fie de pomenire !...

— Bine, mătușă, rosti cu blîndețe Benjamin. Mister Jarvis, o sticlă cu gin pentru dumneai ! Eu plătesc.

După ce se mai văicări un timp, femeia se dedică băuturii aduse de patron.

— Așa ar trebui să mă servești în fiecare seară ! se răsti ea deodată. Apoi, cu inconsecvența bețivului, începu iarăși să se smiorcăie : Băiatul meu, sărmanul, zace acum sub pămîntul rece !... Nu are și el parte de puțin gin !... L-au mîncat de viu curvele !... L-au pus să fure și să ucidă !... Blestematele dracului !

Își umplu paharul cu alcool, îl dădu peste cap, apoi rămase iarăși cu privirile căutînd aiurea.

Marinarul bărbos era atît de ocupat cu prietena lui, încît habar n-avea de ceea ce se petrecea în jur.

— În felul lor, mai toți oamenii de aici sînt cumsecade, vorbi Benjamin vărului său.

Patronul se proțăpise în mijlocul sălii și cerea liniște, ridicînd mîna și vînturînd-o prin aer. Cîteva sîsîituri biciuiră aerul.

— Ssst ! Să-l ascultăm !

— Gura !

— Tacă-vă fleanca, neisprăviților ! zbieră un mastodont cu mușchii reliefați ca niște săculețe cu nisip.

— Da, da ! Liniște ! zbieră o fată cu o floare ofilită înfiptă în părul-i unsuros.

În sală se așternu treptat tăcerea.

— Musca ! răcni unul.

— În seara asta, anunță cu solemnitate Mister Jarvis, baletul Curții va înfățișa onorabililor noștri clienți *Dansul desfrunzirii !*

Chiote de veselie, fluierături asurzitoare, aplauze în salve îi acoperiră ultimele cuvinte.

— Mai am ceva de spus ! strigă el după ce se umflă ca un cimpoi. Avem o nouă stea a trupei. Mary ! Mary cea frumoasă !

— Cine mai e și asta ? chițăi o voce subțire, roasă de invidie.

— Așteptați și o să vedeți ! O prospătură cum nu s-a mai pomenit în Bethnal Green ! Regele a vrut s-o ia la palat, dar mama frumoasei s-a împotrivit. Nu s-a învoit s-o lase în stricăciunea de la Curte !

Alte aplauze şi alte fluierături îi acoperiră gluma răsuflată. Doi violonişti famelici începură să scîrţîie coardele într-un fel de mazurcă. De după o perdea de creton decolorat apărură patru fete sulemenite ca nişte măşti şi pe jumătate goale. Săltau într-un fel de balet grotesc, cu figuri aiurite, care ar fi umplut de deznădejde pe orice cunoscător. Sînii lor moi săltau dezordonat sub bumbacul bluzelor foarte decoltate.

— Unde sînt frunzele ? urlă un marinar cu capul mare cît o baniţă.

— Fîţele astea sînt uscate iască ! zbieră altul.

— Răbdare ! îi pofti Mr. Jarvis, făcînd semn lui Benjamin, cu aerul unui om care vesteşte minunea secolului.

Fetele se răsuciră într-o jalnică piruetă, care nu avu decît efectul de a le dezgoli picioarele descărnate.

— Ptiu ! scuipă un individ cu bot ascuţit, de şoricar, şi cu cîteva fire de păr roşu în barbă. Dacă steaua trupei e tot atît de costelivă ca slăbănoagele astea, ne lăsăm păgubaşi !

— Lăsaţi trupa să se reproducă ! tună marinarul cu capul cît baniţa, stîrnind rîsetele vecinilor.

— Dacă nu li s-o fi stricat maşinăria ! pufni tipul cu bot de viezure.

Perdeaua de creton se dădu iarăşi la o parte şi mult aşteptata „stea" a trupei irupse, oarecum speriată, în sala arhiplină. Zecile de perechi de ochi aţintite asupra decolteului ei o făcură să se îmbujoreze.

— Roşeşte, fraţilor ! răcni bărbosul din preajma lui Raymond. N-am mai văzut o fată roşind de nu mai ţin minte...

Noua-venită cuceri asistenţa prin tinereţea şi frăgezimea ei, calităţi rar întîlnite în Bethnal Green. Dansul ei, ca şi al celorlalte „balerine", era de o stîngăcie înduioşătoare. Se rotea în piruete lipsite de măiestrie, numai spre a-şi arăta picioarele temporar dezgolite de sub corola rochiei. Gesturile, paşii ei anarhici păstrau totuşi o graţie nativă, cuceritoare. Corpu-i tînăr, abia format, emana un apel care punea în ebuliţiune simţurile spectatorilor de toate vîrstele.

„Eh, aşa e că n-am lăudat-o pe degeaba ?" părea să spună Mister Jarvis, care stătea rezemat de tejghea şi se

uita extatic cînd la tînăra dansatoare, cînd la publicul captivat de farmecul ei.

— Nu e urîtă ! exclamă Benjamin. Nu e urîtă deloc !

Raymond o privea cu nedeghizată admirație.

— Urîtă ? rosti cu reproș. Cum poți să spui asemenea enormitate ! O găsesc pur și simplu superbă !

— Repede te-ai mai aprins ! îl ironiză Benjamin.

— Am admirat întotdeauna frumosul, replică Raymond categoric. Diamantele se găsesc printre cărbuni...

Mișcările fetei aveau o spontaneitate, o eleganță ciudată, care contrastau cu scălîmbăielile partenerelor.

— Desfrunzirea ! Dați-i drumul la desfrunzire ! răcni mastodontul.

Fetele înțeleseră că atmosfera se încălzise îndeajuns și că puteau trece la faza a doua a numărului lor de atracție. Cu gesturi lente, studiate, începură să desfacă nasturii bluzelor. Se vedea bine că operația aceasta o săvîrșeau cu pricepere. Pînă și virginala stea a trupei se dezbrăca provocator, lăsînd să se presupună că nu era novice. Sub privirile aprinse ale bărbaților, dansatoarele improvizate continuau să se despoaie, lepădînd unul după altul veșmintele ponosite. Bluzele zburară peste capetele spectatorilor, care le prinseră chicotind de plăcere. Urmară fustele, apoi furourile cu găuri în loc de dantele. Stimulați de luxură, clienții gîfîiau, urmărind cu priviri pofticioase progresele excitante ale „desfrunzirii". Fetele rămaseră în niște cămășuțe subțiri, de o albeață relativă. Trupurile lor tinere se contorsionau, mimînd actul amorului.

— Dezgustător ! șopti Raymond vărului său. Biata fată ! Locul ei nu este în dugheana asta. Imaginează-ți-o într-o rochie decentă !... Ar face furori și la Sunderland House...

— Mai ales la Sunderland House, zîmbi Benjamin ambiguu.

Violoniștii se dezlănțuiră într-un tempo îndrăcit, care făcea să crească la maximum tensiunea erotică a asistenței. Fetele lăsară să le cadă pe umeri bretelele cămășuțelor, etalîndu-și sînii falși, cu excepția stelei, care evită acest ultim gest.

— Fără trişare ! bombăni mastodontul.

Cînd „steaua" trecu prin dreptul tipului cu bot de şoricar, acesta sări de pe scaun şi, înşfăcînd-o cu o mînă de umăr, îi sfîşie cu cealaltă cămaşa de sus şi pînă jos. Fata rămase goală în mijlocul sălii. Îşi încetă brusc şerpuielile. Ochii îi scăpărau. Cu o vigoare neaşteptată ridică palma şi-l plesni peste gură. Tipul încremeni uluit, în hohotele de rîs ale publicului, care începu să aplaude cu înflăcărare.

Raymond îşi smulse de pe umeri capa căptuşită cu mătase şi, fără să ţină seama de tentativa lui Benjamin de a-l opri, se avîntă în mijlocul sălii şi acoperi cu falduri le ample ale veşmîntului corpul fetei. Proteste furioase ţîşniră de pretutindeni. Clienţii se ridicară în picioare. Înjurăturile începură să plouă. Lama unui cuţit scînteie în lumina lămpii.

— Ce-i asta ? Unde vă treziţi ? urlă patronul, repezindu-se lîngă Raymond, spre a-l proteja. Nu vă e destul că aţi văzut-o aşa cum a făcut-o mă-sa ? Ce mai vreţi ? Să vă împerecheaţi aici în public ?

Jarvis nu era lipsit de autoritate în fundătura White Lion. Clienţii se aşezară mormăind pe băncile lor. Patronul — recunoscură ei — avea dreptate. În costul băuturii nu intra şi despuierea pînă la piele a dansatoarelor. Tipul cu bot de şoricar se înapoie bombănind la masa lui.

— Fac tratație la toată lumea cu cîte o sticlă de bere ! anunţă concesiv Mister Jarvis, spre a destinde atmosfera, încă primejdios de încordată.

Făgăduiala lui restabili ca prin farmec voia bună. Unii aplaudară.

Raymond aduse steaua trupei la masa lui. Celelalte patru fete se eclipsaseră prudent. În curînd se înapoiară încheindu-şi bluzele, apoi se risipiră printre clienţi.

Mister Jarvis se apropie de Benjamin.

— Benjy, vărul tău a scăpat ca prin minune de o păruială straşnică, îi spuse aparte. Putea să se aleagă şi cu o înţepătură între coaste.

Benjamin îi mulţumi pentru intervenţie.

— Plătesc eu berea pentru toată lumea. Nu vreau să dai de cheltuială din cauza noastră.

Patronul ridică mîna.

— Asta nu ! Invitaţia mea rămîne în picioare. Dar v-aş ruga să o ştergeţi pe nesimţite. S-ar putea ca vreunul din clienţii mei să vă poarte pică. Acum sînt potoliţi. Dar după ce li se va urca damful la cap, nu mai garantez. Veniţi în altă seară ! Dar să nu se mai repete comedia din noaptea asta. Şi spune-i vărului tău, pe viitor, să fie mai prudent. Cu oamenii din Bethnal Green nu te joci...

— Ştiu, replică Benjamin. Plecăm imediat. Şi îţi mulţumesc încă o dată pentru tot ce ai făcut.

— Nu-mi mulţumi ! A fost plăcerea mea.

Retragerea strategică, acoperită de Mister Jarvis, se încheie fără incidente. Cînd Benjamin se văzu în trăsură alături de Raymond şi de dansatoare, zîmbi uşurat.

— Raymond, mîine să ridici o rugă celui Atotputernic. Să-i mulţumeşti, fiindcă te-ai născut a doua oară. Gestul tău ar fi putut să te coste viaţa.

Raymond ridică din umeri. Abia după ce îl văzuse pe Jarvis sărind în ajutorul său, îşi dăduse seama de greşeala pe care o săvîrşise. Trecuse atunci printr-o mare emoţie.

— Dă bice cailor ! porunci Benjamin vizitiului. Unde te ducem, fetiţo ?... Pardon, Miss ! adăugă în clipa în care simţi privirile lui Raymond aţintindu-se cu reproş asupra lui. Cum vă numiţi... Miss ? întrebă cu exagerată politeţe.

— Mary, şopti ea. Mary Reynolds.

Glasul ei necultivat avea totuşi o dulceaţă deosebită.

— Rudă cu pictorul ? întrebă Benjamin.

— Care pictor ? întrebă ea scîlciind cuvintele.

— Nu are importanţă.

Fata îl fulgeră cu privirile.

— Îţi baţi joc de mine...

Benjamin îi răspunse în propriul ei jargon, ca să se facă înţeles :

— Flăcăul ăsta era să-şi pună pielea în băţ ca să te scape, iar tu faci pe îmbufnata !

Riposta nu întîrzie :

— Nu era nevoie. Puteam să mă descurc şi singură !

— Nu zău !

— Crezi poate că sînt la primul meu număr ?

— Se zice debut, frumuşico.

— Debut ? Nu mai vorbi păsăreşte.

— Ai dreptate, fetiţo ! Te las pe seama vărului meu. Pe el ai să-l înţelegi poate mai bine. Vorbeşte-i, Raymond, despre arta lui Vestris şi influenţa erotismului asupra dansului clasic. Cu exemplificări.

— De ce eşti crud cu biata fată ? îl întrerupse Raymond, înduioşat de naivitatea, dar mai ales de dezorientarea ei.

Benjamin replică surprins :

— Crezi că are nevoie să-i iei apărarea ?

— De ce nu ? Abia a scăpat din Scylla ca să nimerească în Carybda ? Las-o în pace !

Benjamin îl privi cu milă.

— Don Quijote scoate iarăşi din teacă spada pentru Dulcineea lui ! Vezi să nu te aprinzi mai mult decît trebuie, Raymond.

— Eşti ridicol.

— Am eu semnele mele care nu mă înşală. Eşti amorezat rău. Hm ! N-ai decît ! Dar nu te sfătuiesc să continui jocul ăsta.

Fata interveni supărată :

— Dacă vă stau în ochi, cobor imediat din trăsură.

Instinctiv, Raymond o prinse de mînă.

— Nu lua în nume de rău limbajul vărului meu. Îţi cer scuze în locul lui.

— Ţi-e văr ? îl întrebă ea. Ce poamă îmi este ! Am mai văzut eu mulţi isteţi d-ăştia. Cred că e de prin Petticoat Lane. Numai ăi de pe acolo sînt atît de firoscoşi...

— Vezi să nu te cîrpesc ! o repezi Benjamin.

— Benjamin !, rosti Raymond cu ton de mustrare.

— „Benjamin !“ repetă acesta maimuţărindu-l. Ştii ceva ? Dacă eşti atît de înfierbîntat, du-o la tine acasă. Pînă mîine ai să te răcoreşti.

— Pe mine nu mă întrebaţi ? se iţi fata. Hotărîţi aşa, peste capul meu ?

Benjamin îi ignoră protestul.

— Vrei o guinee pentru noaptea asta ? o întrebă întrînd direct în materie. Mîine te trimitem cu trăsura pînă acasă...

Ochii fetei sclipiră. I se oferea o sumă fabuloasă. Făcu totuşi nazuri. De ce n-ar obţine mai mult ? Simţise pulsul.

— Te plătesc numai pentru dumnealui, preciză Benjamin. O guinee ! Nici-un gologan în plus !

— Ce am să le spun acasă ? întrebă ea, ca să cîştige timp.

— Că te-ai... toată noaptea pentru o guinee. Toate neamurile au să-ţi sară de gît, să te sărute.

— Eşti un nesuferit ! scînci ea.

— Vrei sau nu ? o repezi Benjamin.

Lui Raymond îi bătea tare inima. Simţea în piept zvîcneli dureroase. Tîrgul acesta îl dezgusta, dar în acelaşi timp îl făcea să palpite. Simţea prin învelişul de postav al capei rotunjimile tari ale corpului fetei.

— Îmi rămîne altceva de făcut ? protestă ea de formă. M-aţi luat atît de repede...

— La Montenuovo House ! ordonă Benjamin vizitiului, folosindu-se de cornetul acustic pe care fata îl vedea cu uimire pentru prima oară în funcţiune.

— Cum să merg aşa, despuiată ? îl întrebă ea.

— Mîine de dimineaţă trimit o cameristă să-ţi cumpere o rochie.

Raymond era uluit de îndrăzneala vărului său. Perspectiva nopţii pe care avea să o petreacă în compania fetei făcea să-l scuture fiori cînd de frig, cînd de căldură.

— Să ne folosim de intrarea din grădină, îl sfătui Benjamin. Nu trebuie să facem gălăgie. Să nu se supere unchiul Gerald.

— De ce să se supere ? întrebă Raymond.

— Ştiu eu ? Prudenţa nu strică. Şi cînd ajungeţi sus, s-o pui să se spele !

— Iar mă iei peste picior ! se plînse ea.

— Te supără spălatul ? ! o ironiză Benjamin. Ai să te deprinzi cu asta. Şi mie mi-a fost greu. Dar pînă la urmă...

Lăsă fraza neterminată. Se cufundă în pernele banchetei şi pînă la destinaţie nu mai scoase un cuvînt...

În dimineaţa următoare Benjamin primi o misiune specială din partea lui Gerald. Supravegherea debarcării în docurile Casei Sunderland din portul Londrei a unui

transport de cereale importat din țările baltice. Gerald voia să-l familiarizeze cu operațiile întreprinse de „United Wheat", a cărui conducere intenționa să i-o încredințeze temporar.

Ședințele consiliului de administrație al Casei Sunderland continuau la sediul Băncii Anglo-Americane. Gerald era dușmanul acestor formalisme, din nefericire indispensabile. Fiindcă toată vorbăria de acolo nu mai prezenta nici-o importanță, cedase scaunul prezidențial lui Beaumont-Challais, decanul de vîrstă al adunării, care avea să-l reprezinte pînă la încheierea dezbaterilor.

Gerald urma să lipsească din Londra cîteva zile, deoarece acceptase o invitație a Regelui George la pavilionul regal din Brighton. Înainte de a părăsi capitala, avea de gînd să pună la punct un proiect care îl preocupa de multă vreme. Deși fratele său Francisc-Andrew Duce de Northland îi îngăduise — înainte de a muri — să se folosească de oricare din reședințele sale din Anglia, Gerald refuzase să beneficieze de acest privilegiu.

Nu numai că nu voia să-și impună prezența sa ducèsei, dar îi repugna chiar să o întîlnească. Conflictul lor latent se adîncise atît de mult, încît o conciliere devenise imposibilă. Gerald resimțea tot mai acut lipsa unei case în afara Londrei, unde să se odihnească la sfîrșit de săptămînă. O astfel de reședință *extra muros* i-ar fi permis să invite personalități de seamă la diverse reuniuni unde ar fi înjghebat tot felul de combinații avantajoase. La un pahar cu vin, mulți demnitari de o ireproșabilă integritate devin accesibili unor influențe care în alte condiții ar fi respinse cu indignare. Gerald avea talentul să cumpere oameni, fără ca cei în cauză să-și dea seama că sînt cumpărați. Îi lăsa să cîștige la cărți, le oferea banchete, le strecura cadouri costisitoare sub forma unor atenții inofensive. O colecție de arme vechi, dar de mare valoare, o tablă de șah cu piese sculptate în jad, ori turnate în aur masiv, un cal de curse susceptibil să cîștige Marele Derby, bijuterii sau cadouri magnifice care ajungeau pe căi ocolite la soțiile sau la amantele demnitarilor în chestiune. Gerald obișnuia să spună că nu există om care să nu se lase cumpărat. Varia numai prețul. În ultimele două săptămîni agenții săi trataseră achiziționarea

unei case de țară, Wilton Park, proprietatea unui duce adus în pragul ruinii de o aprigă pasiune pentru jocul de cărți. Clădirea, în stil palladian, cuprindea peste 300 de încăperi, golite de mobilă și de tablouri, pe care ducele cartofor le vînduse treptat. Dar aceasta nu avea importanță. Gerald dispunea de un număr atît de impresionant de pînze semnate de cele mai celebre peneluri, încît ar fi putut umple cîteva muzee. Cît despre mobilă și covoare, nimic nu era mai simplu. Experții săi colindau nu numai prăvăliile celor mai cunoscuți anticari din marile capitale ale Europei, dar și castelele și palatele care ascundeau piese de valoare, scoase la mezat de proprietari înglodați în datorii.

Gerald nu găsise timp să viziteze domeniul vizat, însă îl trimisese acolo în numele său pe tînărul Principe di Serracapriolo, în al cărui gust avea încredere. Lorenzo era o pasăre ciudată. Se lăsa cumpărat de oricine, cu o singură excepție : n-ar fi acceptat pentru nimic în lume să înșele buna-credință a lui Gerald. Acesta îl scosese din mizerie și pe el și pe sora lui. Lorenzo înțelegea să-i răsplătească generozitatea printr-o loialitate desăvîrșită. Bîrfitorii lăsau să circule zvonul că acest devotament ar fi avut un caracter dubios. Gerald rămînea nepăsător. Clevetirile nu-l atingeau. „Orice rău aș face, lumea mi l-ar trece cu vederea, spunea cu cinism prietenilor. Dacă aș săvîrși un incest, incestul ar ajunge la modă. Dacă aș comite o crimă, mi s-ar găsi imediat scuze, iar victimei i s-ar atribui vina. Aurul mă face infailibil și intangibil."

Bunica lui, Ducesa văduvă Cynthia de Lusignan-Valois, încercase să-i zdruncine această încredere nelimitată în platoșa-i de aur. „Într-o zi ai să ridici împotriva ta atîția dușmani, încît numărul lor are să te doboare. Nu te lăsa îmbătat de succesele de pînă acum. Adversarii pe care i-ai trîntit la pămînt se vor dezmetici."

Principele Lorenzo își executase misiunea. Raportul favorabil întocmit de el întări hotărîrea lui Gerald de a achiziționa castelul și domeniul înconjurător. În preziua plecării la Brighton, chemă în biroul său pe Raymond și îi dădu dispoziții să-l reprezenite la încheierea actelor de vînzare-cumpărare.

— Va trebui să te deplasezi la fața locului și să verifici personal inventarul întregului imobil.

Spre surprinderea sa, Raymond ceru să fie dispensat de această sarcină. Pretextă o indispoziție, care îl silea să rămînă la Londra. Tratamentul medical nu permitea să fie întrerupt.

Gerald își ascunse contrarietatea. După puțină chibzuință, își zise că obiecțiunile lui Raymond erau poate întemeiate. Îl privi cu solicitudine și constată că înfățișarea lui era într-adevăr ciudată. Tînărul slăbise, avea cearcăne negre, își pierduse culorile din obraz, iar ochii căpătaseră o strălucire stranie.

— Nu ai cumva febră ? îl întrebă, luîndu-i mîna într-a lui. Nu. E rece. Voi da dispoziție să te examineze cei mai buni medici din Anglia.

Raymond schiță un zîmbet palid.

— Îți mulțumesc, *Oncle Gerald,* dar nu e cazul să-ți irosești timpul pentru mine. Sînt în tratamentul unui medic excepțional.

— Cum vrei tu. Am să trimit în locul tău pe Benjamin.

Cîteva ore mai tîrziu, Benjamin — chemat din docuri — se înfățișă lui Gerald. Își notă cu sîrg instrucțiunile lui verbale, iar în cursul aceleiași zile părăsi Londra, însoțit de avocatul John McCarthy, consilier juridic al Băncii Anglo-Americane și de secretarul acestuia. Suita lui Benjamin mai cuprindea doi arhitecți tineri, dar competenți, și un inginer hotarnic, cu echipa respectivă de tehnicieni.

Bunul lui simț nativ nu se tocise atît de mult încît să nu-l stînjenească semnele de respect adeseori exagerate cu care era înconjurat de acești oameni, unii mult mai vîrstnici decît el. Știa însă că unchiul său se arăta foarte strict în privința protocolului. Membrii dinastiei Sunderland erau îndrituiți să se bucure de toate onorurile, ca și membrii caselor domnitoare. Benjamin nu se împăcase niciodată cu acest ceremonial anacronic. Îl accepta însă fiindcă Gerald nu concepea ca dispozițiile lui să fie încălcate. Formalitățile legate de încheierea actelor de vînzare-cumpărare se încheiară repede. Castelul Wilton, cu toate atenansele — parcul, pădurea, lacul și cele o mie de hectare de pășuni, lunci și terenuri arabile — schimbă

stăpînul printr-o singură trăsătură de condei. Arhitecții rămaseră spre a întocmi devizele necesare renovării radicale a clădirilor, iar inginerul hotarnic, la care se alipi și un constructor de poduri și șosele, păși la delimitarea precisă a domeniului și la refacerea drumurilor. Benjamin se înapoie satisfăcut la Londra. Nu-l mai găsi însă pe unchiul său, care plecase între timp la Brighton.

Retras în apartamentul lui de la Montenuovo House, își schimba tocmai hainele de călătorie cu un halat de interior, cînd Raymond își făcu o intrare dramatică. Benjamin abia îl recunoscu.

— Ce este cu tine, Raymond ? Arăți ca o fantomă jigărită.

— Nu-mi arde de glumă, Benjamin.

— Ești bolnav ?

— Poate... nu știu...

— Atunci ?

— Sînt disperat ! Distrus ! Nimicit !

— Ce s-a întîmplat ?

— Iubesc !

— Oh, nu e prea grozav.

— Sînt îndrăgostit pînă în măduva oaselor.

— Ce expresie colorată ! Nu se potrivește cu limbajul tău normal.

— Crezi oare că în clipa asta mai există ceva normal în mine ? Sînt mai îndrăgostit decît un licean idiot la primul lui amor.

Benjamin opină :

— De vreme ce ești în stare să formulezi observații autocritice, înseamnă că situația nu e atît de gravă.

— Nu e gravă ? Ha ! Află că este pur și simplu catastrofală.

— Mă rog ! Și cine este fericita care te-a scos din făgașul tău normal ?

— Care m-a înnebunit, vrei să zici... Mi-e și rușine să-ți spun.

— Dă-i drumul !

— Ah !

— O cunosc ?

— O cunoști.

— Cum o cheamă ?

— Pregăteşte-te să suporţi şocul. O cheamă Mary. Mary Reynolds.

Benjamin fluieră a pagubă, apoi se scărpină în creştet.

— Glumeşti, băiete..

Raymond suspină din greu.

— Nu glumesc deloc.

— Atunci e grav.

— Foarte grav. Vreau să mă însor cu ea.

Benjamin făcu nişte ochi comic de rotunzi.

— *I'll be damned !...* Bag de seamă că eşti bolnav, Raymond.

— Sînt. Sînt iremediabil bolnav. Atît de bolnav, încît vreau să mă căsătoresc.

— Ai auzit de Bedlam ?

— Azilul de nebuni ?

— Întocmai.

— Am auzit.

— Ei bine, acolo ţi-e locul !

Raymond plecă umilit capul.

— Ai dreptate. Dar pentru boala mea n-are să mă bage nimeni la Bedlam.

— Crezi ? Nu uita că mai există şi *Oncle Gerald*.

— N-am să-l înştiinţez decît după nuntă. Cînd nu se va mai putea împotrivi.

— Bietul de tine ! Nu-ţi aminteşti ce-a păţit tatăl meu cînd a cutezat să se însoare cu o umilă muncitoare, în ciuda opreliştii bunicului ? Te invit să cugeţi mai adînc înainte de a lua o hotărîre.

— Hotărîrea am si luat-o ! Nimic nu o mai poate clinti !

— Nu te supăra, dragă Raymond, dar eşti un tîmpit. Un iremediabil tîmpit. Cum ai să te însori cu o tîrfă ?

— Şi Maria-Magdalena a fost tîrfă. Isus a redat-o societăţii şi a făcut din ea o sfîntă.

— Asta se întîmpla acum nouăsprezece secole, Raymond. Pe de altă parte, Mary Reynolds nu este Maria-Magdalena, iar tu nu eşti Isus Hristos.

— Din nefericire, surîse Raymond.

— De vreme ce rîzi, înseamnă că totul nu este încă pierdut.

— N-ai auzit de condamnaţii la moarte care zîmbesc urcîndu-se pe eşafod ?

— Pe tine nu te-a condamnat nimeni la moarte.

— Te înşeli. M-am condamnat singur. M-a condamnat şi Mary.

Benjamin îl privi aiurit.

— Te-a condamnat şi ea ? Fii, te rog, mai explicit !

— Mary refuză să se mărite cu mine.

Raymond se lăsă să cadă pe un scaun.

— *I'll be damned !*

— Nu te repeta !

— De ce te refuză ?

— Ştiu eu ? Cred că e tot atît de nebună ca şi mine.

Benjamin îşi mîngîie gînditor bărbia.

— Cred, mai degrabă, că este mai înţeleaptă decît îţi închipui... O întrebare, Raymond ! De ce ţii neapărat să te însori cu ea ? Păstreaz-o drept amantă !

— Nu vrea.

— Aha, m-am lămurit ! E mai vicleană decît mi-am imaginat.

— Greşeşti, Benjamin. E atît de curată sufleteşte... Puritatea ei m-a cucerit !

— Ce să spun, la „Green Bar Inn" personifica puritatea.

— Un crin în mocirlă, Benjamin.

— Şi tu te-ai găsit să-l scoţi de acolo...

— Era de datoria mea.

Benjamin îşi împreună consternat mîinile.

— Cazul tău este într-adevăr foarte grav.

Expresia ochilor lui Raymond deveni solemnă.

— Vreau să-ţi cer un serviciu, Benjamin.

— Vorbeşte !

— De tine depinde fericirea... mai mult decît atît, viaţa mea.

— Să nu cutezi a-mi spune că ai de gînd să te sinucizi dacă Mary Reynolds nu se mărită cu tine.

— Tocmai astă am de gînd să fac.

Benjamin îşi prinse capul între mîini.

— Vai mie ! Cine dracu m-a pus să te duc în Bethnal Green ? !

— Trebuie să-ți fiu recunoscător, Benjamin, fiindcă mi-ai deschis porțile raiului.

— Și vămile iadului.

— Depinde numai de tine ca să rămîn în paradis.

— Și pentru asta ce trebuie să fac ?

— Să mi-o aduci pe Mary. Să o convingi să se mărite cu mine.

Benjamin se ridică bătăios în picioare.

— Niciodată ! rosti categoric.

— Dacă mă împușc, mă vei avea pe conștiință. Te duci după Mary !

— Nu !

— Gîndește-te bine ! Nu glumesc !

Benjamin păstră cîteva clipe tăcerea. Expresia chipului său se îmblînzi. Îl privi în ochi pe Raymond și îi puse mîna pe umăr.

— Acolo ai ajuns, dragul meu ?

Genele lui Raymond se umeziră.

— Acolo, Benjamin !

— Bine. Du-te la tine în cameră și lasă-mă să cuget.

— Îți acord două ceasuri de gîndire. Dacă la sfîrșitul acestui interval nu-mi dai un răspuns pozitiv, îmi zbor creierii !

Îl strînse afectuos de braț și părăsi încăperea. Pașii lui făcură să scîrțîie parchetul, apoi zgomotul lor se pierdu în covorul de pe coridor.

Benjamin ordonă valetului să-i pregătească baia. Era perplex. Apa caldă îi va limpezi gîndurile. Raymond vorbea serios ? Era realmente hotărît să treacă la măsuri extreme ? Avea oare el, Benjamin, căderea să intervină în această complicată problemă ? Dar dacă Raymond își va pune în practică amenințarea ? Băiatul acesta avea ciudățeniile lui. Simțurile îi erau acum înfierbîntate la roșu. Creierul nu-i mai funcționa normal. Benjamin văzuse la un bîlci din Cardiff un tip bizar care hipnotiza oamenii. Indivizii căzuți în somnul acela artificial, cărora li se anihila voința, se comportau întocmai ca Raymond.

Cu timpul vărul său va ieşi din criză, îşi va recîştiga luciditatea, echilibrul sufletesc. Dar dacă Mary Reynolds îi făcuse farmece ? Benjamin rîse. Cine mai credea azi în asemenea baliverne ?... Cu toate astea...

Cînd ieşi din baie, hotărîrea lui era luată. Nu se scurseseră decît patruzeci şi cinci de minute... Se îmbrăcă şi trecu în odaia vărului său. Îl găsi stînd în faţa ferestrei şi privind un punct în gol.

La intrarea lui Benjamin, Raymond tresări violent. Se smulse din visare şi întoarse privirile spre vărul său. Benjamin citi în ochii lui albaştri un apel atît de dureros, încît ultimele-i ezitări se topiră.

— Mă duc după ea, declară întunecat ! Dă-mi adresa !

Raymond ridică din umeri.

— N-o am. A plecat fără să mi-o lase.

Benjamin clătină întrebător capul.

— Ai încercat să o găseşti şi n-ai reuşit ?

Raymond plecă afirmativ fruntea. Mîinile îi tremurau. Avea o înfăţişare jalnică.

— Am răscolit Londra. Zădarnic !

— Ai fost şi la „Green Bear Inn" ?

— Am fost. Am reuşit să vorbesc şi cu fratele ei... N-am obţinut nimic...

— Am să încerc şi eu. La revedere !

Raymond nu răspunse. Se întoarse cu faţa spre fereastră. Ochii lui fixau iarăşi un punct pe deasupra copacilor din grădină. Soarele asfinţea într-un smîrc de sînge. Sîngele mînjea şi coroanele copacilor şi coamele caselor...

Se lăsă înserarea cînd trăsura lui Benjamin ieşi pe poarta parcului, îndreptîndu-se spre White Lion Alley. La „Green Bear Inn" spera să dea de urma fetei. Era atît de cufundat în gînduri, încît rămase surprins cînd vizitiul deschise portiera anunţîndu-l că ajunsese la destinaţie. Pentru el timpul trecuse uimitor de repede. Cînd intră în tavernă, încercă o senzaţie de bună dispoziţie, ca şi cînd ar fi pătruns într-o ambianţă familiară, caldă, apropiată sufleteşte. „Am rămas tot un vlăstar al mahalalelor", reflectă înveselit de această constatare. Străin se simţea în palatele şi în birourile severe ale Sunderlandzilor. „Aici sînt ca un peşte în apă !" Aruncă o privire plină

de simpatie asupra clientelei deşucheate, asupra violoniştilor famelici care-şi scîrţîiau amarnic instrumentele muzicale, asupra meselor lungi, acoperite cu eternele lor sticle şi căni cu băutură ieftină, asupra bîrnelor afumate care susţineau tavanul. Toate acestea îi păreau înviorător de prieteneşti.

Mister Jarvis îl întîmpină voios, ca de obicei, şi-l pofti să ia loc la o masă.

— În seara asta n-am să pot rămîne, Mister Jarvis. Am de făcut un comision. Aş vrea să dau de Mary Reynolds.

Chipul patronului se înnoură.

— Pentru cine ? Pentru dumneata ? întrebă bănuitor.

— Nu pentru mine. Dar asta n-are importanţă...

Mister Jarvis îşi scărpină pieptul păros prin deschizătura cămăşii, şovăi cîteva clipe, rosti cu asprime :

— Dacă este pentru prietenul... sau vărul dumitale, ar fi mai bine să o laşi în pace...

— De ce ? întrebă Benjamin perplex.

Mister Jarvis făcu o mutră scandalizată.

— Mister Beaulieu nu s-a purtat ca un gentleman, aşa cum îl arată chipul şi îmbrăcămintea.

— Mister Jarvis ! rosti Benjamin cu ton de mustrare.

— Iartă-mă dacă sînt prea aspru. Dar ăsta e adevărul...

— Mă uimeşti, Mister Jarvis ! Ce s-a întîmplat ? Fii mai explicit !

Patronul îşi rîcîi şi mai energic pieptul.

— I-a promis o guinee fetei dacă stă o noapte cu el. A doua zi de dimineaţă o expediat-o fără să-i dea nici un gologon. Ba şi-a mai şi bătut joc de ea vorbindu-i de căsătorie...

— Era de bună-credinţă...

Mister Jarvis ripostă persiflant :

— Cunoaştem noi tertipurile astea. Voia să scape de ea fără să-i dea banii făgăduiţi...

Benjamin lăsă descurajat mîinile în jos. Ar fi fost zadarnic să încerce a-l convinge pe Mister Jarvis de sinceritatea lui Raymond. În concepţia patronului o căsătorie între un membru al dinastiei Sunderland şi o fată

cu reputație dubioasă din Bethnal Green ținea de domeniul absurdului. Dacă Raymond i-ar fi propus fetei să-i devină întreținută, nimeni nu i-ar fi pus la îndoială buna-credință. Asemenea combinații erau monedă curentă.

Benjamin încetă să mai pledeze cauza lui Raymond.

— Unde o pot găsi pe Mary ?

— Ți-am spus s-o lași în pace !

Benjamin scoase din buzunar o pungă cu guinee.

— Este a dumitale, Mister Jarvis, dacă îmi dai adresa fetei.

Aurul adormi scrupulele patronului. Învins de tăria acestor argumente, înșfăcă punga, rostind în același timp :

— Shoreditch. Angel Street. Aproape de Old Nicholas Street.

— Numărul ?

Mister Jarvis făcu haz ca de o glumă bună :

— Numere în Angel Street !... Cînd o să-i spun Annei, are să rîdă să se strîmbe... Întreabă de casa bătrînei Bridget, ucigașa de pisici. Oricine are să te îndrumeze...

Benjamin mulțumi pentru informație și plecă iarăși la drum. Vizitiul se descurca anevoie prin încîlceala de uliță și ulicioare, alei și fundături, cu nume ciudate. Mizeria care se oploșise cumplită asupra întregului cartier nu-l impresiona pe Benjamin. Trăise atîția ani în acest mediu, încît nu-i părea ieșit din comun. După o jumătate de oră de bîjbîieli, datorită informațiilor adeseori intenționat eronate, furnizate de localnici bănuitori, Benjamin reuși să ajungă la casa bătrînei ucigașe de pisici din Angel Street. Misterss Bridget era uscătivă, cocoșată și chioară. Pe deasupra mai era și rea. Îl descusu zece minute pe Benjamin înainte de a recunoaște că Mary Reynolds era chiriașa ei. Această discuție îl costă două guinee.

— Etajul trei, se îndură ea să-i spună.

Benjamin urcă scara, pășind din două în două trepte. Pe pereții înnegriți de funingine se puteau citi tot felul de inscripții triviale, care nu supărau desigur pe locatari, fiindcă nu încercaseră să le șteargă. Domnea un aer fetid, un amestec de tot felul de duhori scîrboase.

De-a lungul coridorului lung și întunecat de la etajul III se înșiruiau cîteva uși, mai toate deschise, lăsînd să se vadă interioare de o murdărie respingătoare. O viermuială de oameni ce se înghesuiau pe grămezi de zdrențe, așternute direct pe dușumelele putrede, mîncate parțial de umezeală și găurite de șobolani. Cîte o femeie trebăluia, făcîndu-și loc printre trupurile întinse pe jos. Lumina unor opaițe muribunde lăsa în întuneric colțurile odăilor, în care ghiceai alte prezențe tot atît de chinuite ca și cele vizibile.

O fetiță cu obrajii mînjiți, așezată pe un prag, îl îndrumă spre camera de la capătul coridorului. Acolo locuia Mary Reynolds cu familia. „Dacă ar bănui delicații membri ai dinastiei Sunderland ce «principesă» are de gînd Raymond să le aducă în familie, i-ar izbi apoplexia."

Și ușa odăii din capătul coridorului era dată de perete, făcînd o vagă aerisire pentru cei zece sau doisprezece inși — femei, bărbați, copii — înghesuiți într-un spațiu de trei metri pe patru.

Dinăuntru răbufnea o duhoare grea de transpirație, de picioare murdare, de mîncare rîncedă. Benjamin, care în ultimii trei ani avusese tot timpul să se deprindă cu mirosul oamenilor curați, simți că i se răscolește stomacul. Icni, gata să vomeze, dar reuși să se stăpînească.

Ciocăni în ușa deschisă.

— Bună seara ! Aici locuiește Miss Reynolds ?

Din încîlceala de trupuri prăvălite în diverse posturi se ridică un ins corpolent, cu bicepși reliefați sub un flanel odată alb, dar acum cenușiu din cauza murdăriei. Pe gîtul viguros al individului se zăreau dungi de jeg. Avea obraji plini, ochii mici, cufundați în grăsime, iar un început de chelie îi defrișase scalpul, prelungind fruntea în asemenea proporții, încît posesorul ei ajunsese să capete înfățișarea unui macrocefal.

Individul își ridică energic brăcinarul.

— Cine întreabă ?

Aspectul opulent al vizitatorului îl făcu ceva mai circumspect. Poate că era vreun om al legii, iar oamenii

legii îi erau profund antipatici, fiindcă îl băgau în tot soiul de încurcături.

— Sînt Benjamin Sunderland.

— Ah, bun ! fornăi tipul. Eu sînt fratele ei. Mary mi-a vorbit de dumneavoastră.

— Mă bucur de cunoştinţă, zise Benjamin politicos.

— Mary nu-i acasă, zise cu ton definitiv tipul.

Benjamin îi înţelese ostilitatea. Împărtăşea desigur nemulţumirea surorii sale, care se văzuse spoliată de moneda de aur făgăduită.

— Cum aş putea s-o găsesc ?

— Niciodată ! răspunse insul, gata de gîlceavă. Mary nu are vreme pentru oameni de nimic.

— A fost o neînţelegere, zise Benjamin.

Spre a risipi confuzia, scoase din buzunarul hainei trei guinee şi le întinse interlocutorului. Mîna lui mare se întinse lacomă asupra monedelor strălucitoare.

— Se pare că într-adevăr a fost o neînţelegere, declară brusc îmbunat. Mă numesc Silas. Silas Reynolds, pentru a vă servi.

Se făcuse blînd ca prin farmec.

— Am un mesaj pentru sora dumitale.

— Din partea ?

— Din partea vărului meu, Raymond de Beaulieu.

Reynolds clătină din cap.

— Un tînăr neserios. Îi vorbeşte bietei fete de măritiş, ca să-i zăpăcească mintea...

„Mary Reynolds nu este tocmai o naivă", fu pe punctul să riposteze Benjamin. Dar se feri să învenineze iarăşi atmosfera, care abia părea să se însenineze.

— Vărul meu are intenţiile cele mai serioase...

Reynolds se scărpină la subsuoară.

— Dacă avea intenţii serioase, nu-i spunea fetei gogoşi. Îi dădea biştarii şi gata...

— N-a avut timp. Era prea îndrăgostit. Amorul îţi rătăceşte mintea. Dumitale nu ţi s-a întîmplat ? întrebă Benjamin cu forţată amabilitate.

— Cînd cumpăr o marfă, plătesc ! declară emfatic Reynolds.

Benjamin zîmbi cu bunăvoinţă.

— Vărul meu n-a socotit-o pe sora dumitale o simplă marfă...

— Să zicem... replică grăsanul. Ce vreţi cu Mary ? I-aţi adus banii care i se cuvin ?

— Da. Aş vrea să-i dau ei personal. Şi îi mai ţin şi alţii la dispoziţie. Dacă îi va accepta.

— Bravo ! Începem să ne înţelegem ! zise Reynolds. Întotdeauna mi-a plăcut să discut afaceri cu oamenii serioşi. Am să-ţi fac o mărturisire, Mister Sunderland, adăugă familiar. Dumneata îmi placi. Eşti un om în toată legea. Ai fi mai potrivit pentru Mary decît...

— Eu nu am de gînd să mă însor, Mister Reynolds. Vărul meu însă are această intenţie.

— Să lăsăm povestea asta bună de adormit copiii...

Lui Benjamin îi veni să pufnească în rîs. Deznădejdea lui Raymond, care prefigura o tragedie, părea să degenereze în comedie bufă. Mary Reynolds şi cei de o seamă cu ea aveau mai mult bun-simţ decît Raymond. Benjamin schiţă o manevră...

— Dacă nu este cu putinţă să-mi faci legătura cu Miss Reynolds, am să-mi iau cu tot regretul rămas bun. Şi am să las lucrurile baltă...

— Ah, nu ! se grăbi Silas Reynolds. De ce vă pripiţi ? Nu mi-a plăcut niciodată pripeala. Noi doi vom cădea la învoială... Mirosul nu mă înşală...

Aluzia aceasta la simţul olfactiv îl făcu iarăşi pe Benjamin să icnească.

— Nu vrei să continuăm discuţia afară ? întrebă. Aici deranjăm lumea...

— Deranj ?

Silas Reynolds izbucni în rîs. Un rîs homeric, care îi tresălta pîntecele.

— Nu i-ai deranja nici dacă ai face amor cu Mary de faţă cu ei. Cred chiar că ar gusta spectacolul... O clipă ! Să mă îmbrac !

Fără să mai aştepte încuviinţarea lui Benjamin, reintră în cameră, smulse dintr-un cui o cămaşă colorată, o îmbrăcă peste flanel şi, după ce băgă poalele cămăşii în pantaloni, îşi înfăşură în jurul grumazului o cravată cu flori roşii şi verzi. Trase pe mîneci un frac ponosit, cam

strîmt pentru torsul lui de gladiator, şi îşi trînti pe cap o pălărie înaltă, care aducea cu un burlan de sobă strîmbat.

— Ah, să nu-mi uit mănuşile ! exclamă cu cochetărie. Un gentleman fără mănuşi este tot atît de caraghios ca şi un reverend în izmene.

Benjamin rîse complezent. Ţinea să consolideze impresia frumoasă pe care o făcuse asupra interlocutorului.

— Să mergem după Mary ! se oferi generos Silas.

Părăsiră imobilul, urmăriţi de privirile locatarilor buluciţi pe la uşi, spre a le urmări discuţia. În casa aceea totul se făcea în public.

Cînd se văzură în stradă, sub cerul liber, Benjamin trase adînc aerul în piept. Gunoaiele care înfundau rigolele stricate erau mai suportabile decît mirosul oamenilor din clădirea locuită de familia Reynolds.

— Să ne scuzi că nu te-am poftit înăuntru, zise Silas, care părea să fi interceptat gîndurile vizitatorului. Dar apartamentele noastre sînt cam strîmte... Cu altă ocazie, dacă ai să ne anunţi vizita...

— Mulţumesc, replică Benjamin.

Nu avea de gînd să beneficieze de amabila invitaţie. Se întrebă însă cum va reacţiona Raymond cînd va fi să-şi viziteze socrii...

„Îi trebuie o lecţie domnişorului ăstuia crescut în puf, care îşi închipuie că îi este permisă împlinirea tuturor fanteziilor", reflectă, fără să-şi menajeze vărul.

— Mergem pe jos, nu e prea departe, zise Silas cînd văzu trăsura.

Benjamin făcu semn vizitiului să-i urmeze la pas. Străbătură două străduţe peste care vălurile înnoptării se lăsaseră grele. La fiecare pas întîlneau trecători asupra cărora mizeria îşi pusese pecetea. Cerşetorii, beţivii erau cu nemiluita. Prostituatele furnizau însă cel mai compact contingent. Proţăpite în faţa tavernelor, îşi etalau farmecele fanate într-o jalnică şi respingătoare expoziţie. Femei vîrstnice, sulemenite, decoltate, diforme, ajunse în cel mai dezgustător grad de decrepitudine, femei tinere pe care viciul le vulgarizase, le îndobitocise, copile impubere încă, dar care se ofereau cu un fel de disperare amatorilor dispuşi să le cumpere.

Benjamin cunoştea bine această turmă de declasaţi, din care făcuse şi el odinioară parte. Spre deosebire de parveniţii care se rup de lumea în care s-au născut şi nu mai vor să-şi amintească de originea lor obscură, Benjamin păstra un simţământ de compasiune, de înţelegere pentru toţi aceşti nenorociţi. Benjamin ştia că sărăcimea din East End nu cuprindea numai pungaşi, prostituate, derbedei, cerşetori şi tot felul de indivizi suspecţi, definiţi de ziarişti şi romancieri printr-o expresie ajunsă banală : pleava societăţii. Uliţele şi ulicioarele din Clare Market, Saint Giles, Shoreditch, Bethnal Green, Southwark adăposteau şi lucrători ajunşi în situaţia de a nu-şi mai putea plăti chiriile din cartierele mai arătoase, misionari fără angajament, funcţionari mărunţi alunecaţi pe panta ratării, rentieri ruinaţi, bătrîni respectabili, dar lipsiţi de resurse, prelaţi modeşti dedicaţi operei de îndreptare a nedreptăţilor sociale, pe care legiuitorii epocii nu erau în stare să le remedieze.

— Intrăm aici, zise Silas arătînd cu degetul o cîrciumă nenorocită.

Nu o găsiră însă nici aici şi nici în celelalte taverne deşi o căutară peste tot. Mary părea să se fi topit în neant.

— Ca să poţi trăi, trebuie să munceşti din greu, oftă Silas, după ce-şi suflă zgomotos nasul, deşertîndu-l direct pe caldarîm. Mary are multe necazuri de întreţinut. Iar numerele ei de „desfrunzire" nu au întotdeauna căutare. Oamenii de prin părţile astea nu au nevoie de despuieri însoţite de cîntece. Le place mai mult să-şi facă treaba fără ocolişuri şi pe tăcute.

Jim „Chiorul", patronul cîrciumii „The Chinese Admiral", le furnizează o informaţie preţioasă. Mary plecase cu un vechi client al ei, Charley Mandelbaum, telalul.

„Straşnică afacere ! reflectă Benjamin. În curînd ne vom înrudi nu numai cu onorabilul Silas Reynolds, dar şi cu Charley Mandelbaum, telalul. Din ce în ce mai frumos !"

Silas nu rămase neplăcut surprins de implicaţiile vizitei surorii sale la taica Josh..

— Să mergem, *amice!* se adresă cu dezinvoltură lui Benjamin, apăsînd pe ultimul cuvînt.

Voia să facă impresie asupra lui Jim „Chiorul", care nu va întîrzia să toarne în sute de urechi zvonul în legătură cu noul prieten al lui Silas. Fusese chiar ispitit să scoată o monedă de aur din buzunar şi să achite datoriile înscrise pe rabojul lui Jim „Chiorul", dar în ultimul moment amînase regularizarea socotelilor.

— Haidem la locuinţa lui taica Josh ! îl pofti Silas pe Benjamin. E la doi paşi de aici. Te las cu bine, Jim. Zilele astea am să-ţi dau ceva bani. Sînt pe punctul de a încheia o afacere rentabilă.

— Să dea Dumnezeu ! replică sceptic Jim „Chiorul".

Cînd ieşiră în stradă, Silas explică volubil :

— Să nu-ţi închipui că numai Mary aduce bani în casă ! Eu mă ocup cu afaceri pe picior. Comerţul cu îmbrăcămintea este specialitatea mea. Aici în Shoreditch toată lumea mă cunoaşte. Cine lucrează cu mine se umple de bani. Seara mă destind, după truda grea din timpul zilei, jucînd cărţi cu amicii. Nu te interesează o partidă în seara asta ?

— Mulţumesc. Altă dată, cu plăcere. Mă aşteaptă vărul meu.

Silas îl ameninţă cu degetul, în glumă :

— Şmecherilor ! Vi s-a făcut de încoţopeneală !... Ştiu să dau şi în cărţi... Dacă ai nevoie...

— Mulţumesc. N-am să scap ocazia.

— Să vezi, o să ne înţelegem bine, zise Silas, netezindu-şi cu mîna murdară reverele hainei. Am ajuns ! adăugă, oprindu-se în faţa unei clădiri strîmbe.

Deschise o uşă care scîrţîi din balamale şi pătrunseră în coridorul de la parter, luminat de un opaiţ muribund. O scară urca la etaj, pierzîndu-se în întuneric. În preajma lor se materializă un bătrîn schilav, ştirb, cu cinci fire albe în barbă şi cu un neg mare, scîrbos ca un păianjen aninat pe frunte, deasupra nasului.

— Bună seara, taică Josh !

— Bună seara, mormăi bătrînul. Ai nevoie de cameră ? Cu domnul ?

— Nu, taică Josh ! O căutăm pe Mary.

— Hm ! Mary ?... E sus, cu telalul.

— De mult ?

— De vreo oră. Trebuie să coboare. Mandelbaum e un zgîrcit împuţit. Nu mi-ar plăti două ore să-l omori ! Iar ora pe care o achită o foloseşte pînă în ultima secundă. Mă mir cum de se împacă Mary cu el.

— Eh, vremuri grele, taică Josh ! Toţi trebuie să ne jertfim pentru familie. Eu, de pildă...

— Ştiu ! Îl întrerupse sec bătrînul. Te prăpădeşti învîrtind cărţile de joc. Cîţi tîmpiţi ai mai jumulit de pene ?

— Vai, taică Josh, se poate să vorbeşti aşa de fratele celei mai bune cliente a dumitale ?

Patronul „locantei" făcu un gest de încuviinţare.

— Asta da ! Mary e fată bună. Îmi aduce clienţi. Nu mă plîng. Dar şi eu îi dau un comision gras...

— Cît?

— Eh, întreab-o pe ea !

— N-ai încredere în mine, taică Josh ?

— N-am !

— Crezi c-am să-i iau banii?

— Nu cred nimic. Dar cînd am de-a face cu oameni ca tine, sînt prevăzător. Te supără ?

Ofensat, Silas vru să-i dea o replică usturătoare, dar în acelaşi timp Mary apăru, coborînd scara urmată de un munte de osînză întemniţat în nişte haine cu carouri mari, brune. Pînă şi în ambianţa aceasta de coşmar, frumuseţea ei se singulariza ca o rază de soare care atinge, fără să se murdărească, o grămadă de gunoi. Însoţitorul ei, masiv, apoplectic, avea o mutră satisfăcută, de mascul sătul.

Mary aruncă o privire severă asupra fratelui ei.

— Ce cauţi aici ? Vrei bani ?

Silas se uită la ea cu reproş.

— Am venit cu dumnealui.

Îl arătă pe Benjamin, care o examină din ochi, critic.

— Dumneata ? Ce pofteşti ? O noapte pe gratis, ca neisprăvitul ăla de văr al dumitale?

— A fost o neînţelegere, explică Benjamin scoţînd la iveală un pumn de monede de aur.

— Guineea făgăduită şi încă zece sub formă de... despăgubire pentru întîrzierea nevoită.

Chipul fetei se lumină. Avu în clipa aceea o expresie atît de angelică, încît l-ar fi inspirat şi pe Rafael să o picteze în postura de Madonă. Luă monedele şi le strecură în geantă.

— Eşti liberă în seara asta ? o întrebă Benjamin. Avem multe de discutat...

— Unde ? În dormitorul dumitale ? Banii înainte..

— Cît ? întrebă Benjamin.

— Cinci guinee !

— Ai ridicat tariful.

— Mi-a crescut preţul ! ripostă Mary.

— În regulă. Poftim banii. Şi un mic supliment...

Mary vîrî monedele în geantă, fără să-i mulţumească.

— Nu le numeri ? o întrebă.

— Nu. Te cred pe cuvînt. Nu semeni cu vărul dumitale. Să mergem.

Fără să mai adreseze o privire fratelui ei, lui taica Josh sau telalului, se îndreptă mîndră spre ieşire. Benjamin ură bună seara celor trei bărbaţi şi o urmă.

Cînd uşa de la intrare se închise după ei, Charley Mandelbaum chicoti, cu o umbră de regret în glas :

— Ţi-ai pierdut o sursă de venituri, taică Josh. Mary n-are să-ţi mai calce pragul. Ascultă-mă pe mine !

— Ştiu, rosti bătrînul clătinînd cu tristeţe capul. Dar într-o zi are să se întoarcă tot aici.

— Crezi ? glăsui cu superioritate Silas. N-o cunoşti pe Mary !

— Mai devreme sau mai tîrziu toate se întorc acolo de unde au plecat, declară sentenţios taica Josh.

— Mary e altfel, se încăpăţînă Silas. Seamănă cu Theodora, Împărăteasa Bizanţului...

Taica Josh făcu ochi mari.

— Ia te uită ce de mai ştie neisprăvitul !...

Silas rosti elegiac, ca şi cînd ar fi istorisit un vis frumos :

— Theodora a plecat dintr-un bordel şi a ajuns împărăteasă. Nu s-a mai întors niciodată la curvăsăria ei. A murit plînsă şi cinstită de toţi supuşii. Am citit povestea asta...

— Știi să citești, dolofanule ? rosti ironic Mandelbaum.

— Gura, jidovule ! îl repezi taica Josh. Lasă-l să vorbească !

Silas nici nu observase întreruperea. Continuă ca un iluminat :

— Am găsit povestea într-o cărțulie uitată în buzunarul unei haine pe care mi-a vîndut-o un prăpădit de dascăl. După ce am citit cărțulia din scoarță în scoarță, am luat-o sub braț și m-am dus la locuința dascălului. Îmi vînduse haina, nu și cartea. Cînd am ajuns la el acasă, mi s-a spus că dascălul murise. De atunci am păstrat-o. O recitesc din cînd în cînd...

— Mai bine ai citi *Biblia*, omule, îl întrerupse Mandelbaum. Găsești acolo povești mai frumoase decît în cartea ta. Cu curve...

— Curva tot curvă rămîne ! scuipă printre dinți taica Josh.

Silas plecă gînditor fruntea. Cu vîrful pantofului îndreptă colțul scoarței rupte întinse pe podea.

— Numai cel ce se va socoti neprihănit să arunce cu piatra! interveni Mandelbaum. Hm ! Am plecat ! N-am venit aici ca să discut despre *Biblie*. Bună seara, taică Josh ! Bună seara, Silas !

Ieși, închizînd ușa încet, cu respect, ca după o înmormîntare.

Silas Reynolds își vîrî mîna în buzunar, și acolo își jucă printre degete monedele de aur.

— Am șters-o și eu, taică Josh. Bună seara !

Bătrînul își frecă înverșunat cu palma părul rar din creștet.

— Să-i spui soră-tii că în casa mea se poate întoarce oricînd. Orice s-ar întîmpla, va găsi la mine un bănuț și o vorbă bună...

Silas pusese mîna pe clanță. Întoarse capul spre bătrîn.

— Nu se mai întoarce, taică Josh. Să știi, sînt și ghicitor. Bună seara !

Ieşi în stradă fără să se grăbească. În noaptea asta o face de pomină. Să afle toată lumea că Silas Reynolds are bani, că este un domn şi că sora lui va ajunge împărăteasa Bizanţului...

Între Gerald şi Francis-Andrew — fratele său mai mare — existase întotdeauna o rivalitate manifestată în toate domeniile. La vînătorile călare se întreceau să sară cele mai dificile şi primejdioase obstacole, se înfruntau în asalturi sportive de spadă, care degenerau în lupte furioase, sub privirile nedumerite şi vag alarmate ale maestrului de scrimă, îşi aruncau mănuşa pînă şi pe tărîmul aventurilor galante. Domnea între ei un fel de încrîncenare tacită. Gerald nu putea să uite că, potrivit legilor succesorale britanice, lui Francis-Andrew şi urmaşilor lui direcţi le-ar fi revenit toate drepturile — titluri nobiliare, onoare, poziţie socială — pe cînd el ar fi trebuit să se declare mulţumit cu o situaţie subalternă, să trăiască din subsidiile furnizate de şeful familiei, sau dacă îi repugna acest rol de parazit, să se expatrieze, spre a-şi făuri cu mari eforturi o viaţă nouă la antipod. Datorită unui complex de împrejurări excepţionale — fantastica avere acumulată de întemeietorul dinastiei Sunderland şi stingerea familiei de Lusignan-Valois — i se oferise şansa de a deveni un om bogat şi de a moşteni un titlu nobiliar care în mod firesc ar fi revenit unor descendenţi direcţi. Dacă n-ar fi existat aceste imponderabile, el, Gerald, ar fi trebuit să rămînă un personaj secundar, privit cu indiferenţă, sau, în cel mai bun caz, cu îngăduitoare bunăvoinţă, de către o lume care nu accepta ca valori sigure decît aurul sau prestigiul titlurilor nobiliare.

Erau evident şi excepţii. Celebrul Wellington, al treilea fiu al Vicontelui de Wellesley, se căţărase treaptă cu treaptă pe scara onorurilor, obţinînd gradul de mareşal, titlul de duce şi înalte demnităţi politice. Îşi întrecuse astfel fratele mai mare, care nu avea decît meritul de a fi moştenit calitatea de şef al familiei.

După moartea lui Francis-Andrew în condiţii atît de tragice, soţia şi copiii săi moşteniseră toate palatele, castelele şi nenumăratele domenii ale familiei ducale de North-

land, la care se adăugau și drepturile ce le reveneau în calitate de descendenți direcți ai lui Richard Sunderland-Beauclair.

În Anglia, Gerald dispunea numai de două proprietăți — Sunderland Palace și Montenuovo House — în indiviziune cu moștenitorii lui Francis-Andrew. Spre a precumpăni în parte acest dezavantaj, hotărîse să achiziționeze castelul Wilton de pe țărmul Mării Mînecii, care avea să constituie prima verigă a unui lanț de proprietăți imobiliare personale, menite să întreacă prin splendoarea lor somptuoasele reședințe ale Ducelui de Northland.

Gerald avea ciudățeniile lui. Lafont, un bun cunoscător de oameni, îl socotea o ființă paradoxală. În concepția lui Gerald, aceste proprietăți personale — achiziționate numai din spirit de competiție — trebuiau să se întoarcă, după moartea lui, în patrimoniul Casei Sunderland. Ca și Richard, tatăl său, era de părere că bunurile dinastiei trebuiau stăpînite în comun de către toți membrii ei. Din nefericire, frații și nepoții săi nu-i împărtășeau convingerile. Tendința unora de a se rupe de trunchiul dinastiei și de a-și înjgheba averi proprii îl nedumerea. Cînd pornise lupta pentru supremație în sînul Casei Sunderland, o făcuse pentru a jugula fenomenele premonitorii ale unei descompuneri socotită de mulți inevitabilă. Gerald voise să demonstreze lumii că dinastia nu va intra în declin după moartea creatorului ei. Reușise acest lucru. „Dar pentru cît timp ?“ se întrebau scepticii...

La Brighton, Regele George făcuse lui Gerald prețuita cinste de a-i oferi găzduire într-unul din apartamentele amenajate la primul etaj al aripii de nord a pavilionului regal. Parterul era rezervat încăperilor personale ale suveranului. Viața în această fantastă reședință estivală era dirijată de un ceremonial complex și obositor. Invitații aveau obligația să se învîrtească în jurul regelui din zori și pînă în noapte, asemenea planetelor în jurul soarelui.

Abia cu un an înainte, arhitectul John Nash terminase construcția pavilionului, care, sub o serie de înaintași — arhitecți cu un gust submediocru — cunoscuse grele vicisitudini. Cheltuielile exagerate depășiseră cu mult prevederile devizelor, amenințînd să pună zăgaz continuării

lucrărilor. Regele George al III-lea, tatăl actualului suveran, tăiase la un moment dat subsidiile acordate prodigului său fiu, care mai făcuse şi prostia de a se căsători în secret cu o oarecare Mrs. Fitzherbert. Spre a nu fi înlăturat de la succesiunea tronului — aşa cum îl ameninţase severul său părinte — dar mai ales spre a scăpa de creditorii care începuseră să-l ia cu asalt, prinţul moştenitor acceptase să se despartă definitiv de soţia sa morganatică în schimbul achitării tuturor datoriilor şi al acordării unor subvenţii suplimentare pentru încheierea lucrărilor necesitate de nesăţiosul pavilion de la Brighton.

După moartea lui George al III-lea, noul suveran îşi realizase în sfîrşit visul de a desăvîrşi construcţia pavilionului regal, acest „palat desprins parcă dintr-o luxuriantă poveste orientală", după cum scria un entuziast gazetor la modă.

Gerald păşea pentru întîia dată pragul faimoasei clădiri, care stîrnise atîtea controverse printre specialişti şi printre oamenii de bun-gust. Unii îl asemuiau cu un fabulos palat indian. Alţii apreciau, nu fără ironie, că pavilionul regal întrecea prin extravaganţă pagoda Haga Park din Scandinavia şi uluitorul Casino della Favorita din Sicilia. Se spunea că cele mai frumoase palate din Agra şi Delhi serviseră de model acestei clădiri. Arhitecţii care lucraseră la pavilionul regal se întrecuseră în a-şi turna în piatră, cărămidă şi sticlă cele mai trăsnite şi exotice concepţii: Henry Holand ridicase un pavilion chinezesc. William Porden adăugase un manej, grajduri şi o frumoasă remiză pentru trăsuri în stil indian. Humphrey Repton adusese modificări edificiului principal, inspirîndu-se după arhitectura hindustană. Criticii de artă descoperiseră elemente decorative cu puternice influenţe turceşti, maure, greceşti, egiptene şi chiar gotice. Arhitectul John Nash reuşise să facă puţină ordine în acest haos de stiluri, dînd o oarecare preponderenţă elementelor decorative chinezeşti.

Gerald auzise atît de multe discuţii purtate în jurul pavilionului, încît acceptase cu plăcere invitaţia suveranului la Brighton, căci i se oferea prilejul de a-şi face o idee personală asupra minunăţiilor de acolo. Dacă exte-

riorul — pe jumătate musulman, pe jumătate indian — nu-l entuziasmă, interioarele îl lăsară în schimb fără grai. Decoraţia era de o fantezie exuberantă, dar, în acelaşi timp morbidă. Şerpii şi dragonii stilizaţi care se încolăceau în jurul coloanelor, al pilaştrilor şi al elaboratelor picioare ale mobilelor creau o ambianţă sinistră pe care nu reuşeau s-o risipească aurăriile risipite cu o dărnicie lipsită adeseori de bun-gust. Gerald avu impresia că se rătăcise pe scena unui teatru care înfăţişa o feerie extrem-orientală. Sosise la Brighton cu intenţia de a se inspira din inovaţiile îndrăzneţe ale lui Nash, în vederea aplicării lor la Wilton Park, unde era necesară o serioasă renovare. Dar după ce vizită încăperile de paradă, învăţă cum nu trebuia decorată o casă. Invitaţii sosiţi odată cu Gerald erau tot atît de uluiţi de extravaganţa interioarelor. Statuile chinezeşti care străjuiau coridorul principal, uriaşele frunze de banan care împodobeau cupola sălii banchetelor, candelabrele în formă de dragoni ori de lotuşi, clopoţeii atîrnaţi de cornişele marelui salon, pilaştrii în formă de trunchi de palmier în jurul cărora se încolăceau reptile verzi, pagodele de porţelan din sala de muzică, plafonierele în chip de umbrele întoarse cu susul în jos, complicatele motive decorative chinezeşti din galeria sălii de muzică, la care se adăugau păsări exotice stilizate, mobilele de o somptuozitate ameţitoare, covoarele cu flori extravagante de junglă, toate creau o atmosferă de exaltare, dar şi de coşmar.

După două zile de petrecere în această ambianţă înăbuşitoare, Gerald începu să aibă dureri de cap. Dacă amfitrionul n-ar fi fost regele Angliei, şi-ar fi strîns bagajele şi ar fi plecat la Londra. Se resemnă să-şi continue calvarul pînă la încheierea fatidicei săptămîni pe care trebuia să o petreacă la Brighton, potrivit ceremonialului.

— Am impresia că mă aflu într-un muzeu alcătuit de un lunatic, îi declară într-o seară Lordul Amberley, în vreme ce îşi degusta şampania servită într-o cupă cu postamentul piciorului în formă de gheară de pasăre răpitoare. Noaptea am început să visez urît !

După un banchet magnific, alcătuit din peste o sută cincizeci de feluri de mîncare — adevărate capodopere cu-

linare — cu vinuri asortate, oaspeții trecură în sala de muzică.

Regele, extrem de bine dispus, se oferi să cînte *Glorious Apollo,* acompaniat de orchestra sa alcătuită din treizeci de instrumentiști. Vocea de bariton a suveranului răsună puțin cam dogită, fiindcă urmările excelor tinereții și dezagrementele unei premature îmbătrîniri începeau să se manifeste. Încîntat de aplauzele asistenței, atacă a doua lui piesă de rezistență, *Mighty Conqueror,* cînd un sughiț stăruitor i se urcă în beregată, transformînd frazele muzicale într-un fel de rîgîială zgomotoasă. Rușinat de eșecul său și iritat de refuzul coardelor vocale de a i se mai supune, se așeză pe un scaun și ascultă posomorit corul de laude al curtenilor, care-l asigurau că micile-i imperfecțiuni aproape că nici nu fuseseră observate. Marchizul d'Anglesey și Lordul Howard Effingham se străduiau să-i demonstreze că cei mai mari cîntăreți au avut momente de slăbiciune, dar că un fiasco trecător nu poate umbri o reputație solidă.

Marchiza de Conyngham, favorita regală, stătea țeapănă pe un fotoliu și se uita cu severitate la suveran. Umila supunere cu care George al IV-lea îi accepta ocîrmuirea era de-a dreptul comică.

Gerald cugeta asupra mizeriilor celor mari, atît de invidiați de mulțimea care nu cunoaște reversul sordid al decorurilor strălucitoare. Alături de el se opri deodată o foarte vîrstnică doamnă, cu o siluetă subțire de fată tînără și cu părul alb încoronat de o diademă cu rubine.

— Ce plăcută surpriză, Duce ! rosti ea într-o impecabilă franceză.

Trezit din gînduri, Gerald se ridică în picioare. Zîmbind, îi sărută mîna acoperită cu bijuterii.

— Plăcerea este a mea, *Madame la Comtesse !* Îmi permiteți să vă prezint pe prietenul meu, Lordul Amberley. Mylord, Contesa Tolstoi.

O pofti să ia loc pe canapea în preajma lui. Contesa acceptă cu plăcere.

— De cîte ori mă aflu în prezența unuia din financiarii care dirijează din umbră lumea contemporană, încerc o emoție delicioasă.

— *Madame la Comtesse,* acordați o importanță prea mare rolului nostru...

Contesa îl amenință în glumă cu evantaiul :

— Dumneavoastră, financiarii, nu mă puteți înșela cu falsa dumneavoastră modestie. Nu numai muritorii de rînd, dar și capetele încoronate vă asaltează cu amabilități... N-ați citit ultimele ziare vieneze ? *Österreichische Beobachter* și *Allgemeine Zeitung* au anunțat cu mult tam-tam decorarea Baronului Salomon de Rotschild cu Ordinul Wladimir.

— Salomon de Rotschild trebuie să fie extrem de încîntat de această cinstire, care sporește strălucirea proaspătului său blazon nobiliar.

Contesa Tolstoi se prefăcu a nu observa mica răutate. Adusese vorba despre Salomon de Rotschild fiindcă voia să împingă conversația în jurul unui subiect foarte delicat.

— Onoarea care i s-a făcut lui Salomon de Rotschild nu este dezinteresată, adăugă ea cu ton nepăsător, ca și cînd s-ar fi referit la un lucru fără însemnătate. Împrumutul de șase milioane de lire sterline acordat recent de el Sfintei Rusii ilustrează fantastica putere dobîndită de financiari în secolul nostru. Rotschilzii, care pînă mai acum două sau trei decenii au fost evrei obscuri, dintr-un ghetou din Frankfurt, au devenit creditorii Imperiului Țarilor. Nu este prodigios, *Monsieur le Duc ? !* exclamă ea cu prefăcută naivitate.

Gerald înțelese că i se arunca o nadă. Cunoștea rolul Contesei Tolstoi. Ca și răposatul Ludovic al XV-lea al Franței, care ducea o politică externă dublă, folosind, pe lîngă personalul diplomatic oficial, agenți acoperiți ce purtau discuții directe cu cancelariile marilor puteri peste capul Ministerului Afacerilor Străine al regatului francez, Țarul Alexandru al Tuturor Rusiilor își alesese cîteva personalități, fără nici o legătură cu departamentul Externelor, care negociau în secret înalte probleme de stat cu oamenii politici proeminenți din Centrul și din Vestul Europei. Contesa Tolstoi era unul dintre acești agenți. Cum de ajunsese țarul la concluzia că venerabila doamnă era capabilă să-l secondeze în domeniul tratativelor cu

străinătatea, nimeni n-ar fi putut să spună. Se ştia doar că la vîrsta de 79 de ani, contesa executa misiuni secrete extrem de importante.

Trecutul Contesei Tolstoi era aventuros. După o viaţă cu multe suişuri şi coborîşuri, împletite cu nenumărate şi senzaţionale aventuri amoroase, Anna Ivanovna Tolstoi, născută Principesă Bariatinski, se despărţise de soţul ei şi se stabilise la Paris. După moartea Contelui Tolstoi, se căsătorise în taină cu un oarecare Cavaler de Vernègues, un obscur dar devotat agent al Regelui Louis al XVIII-lea, într-o vreme în care acesta, izgonit din Franţa de către Marea Revoluţie, colinda Europa asemenea unui jidov rătăcitor, sub numele de Conte de Lille. Restauraţia nu-i acordase lui Vernègues recompensele la care se aşteptase. Înrăit de ingratitudinea regelui pe care-l servise cu atîta credinţă, se afirmase în viaţa publică manifestînd convingeri ultrareacţionare şi atacînd cu virulenţă politica moderată a guvernului. Deşi îşi adora soţul, ambiţioasa doamnă nu se resemnase a-i împărtăşi existenţa obscură. Păstrîndu-şi şi după a doua căsătorie titlul de Contesă Tolstoi, strălucise de-a lungul cîtorva decenii pe scena vieţii mondene a Europei occidentale, ajungînd în cele din urmă să se numere printre colaboratorii oculţi, dar influenţi, ai ţarului.

Gerald era convins că întîlnirea cu bătrîna Contesă Tolstoi nu fusese întîmplătoare.

— De ce nu am eu milioanele dumitale ! continuă ea.

— Ce-aţi face cu ele, *Madame la Comtesse ?*

— Ce-aş face ? Am să vă spun ce-aş face. Aş duce o existenţă atît de fastuoasă, încît aş lăsa-o în umbră pe Regina din Saba... apoi...

— Apoi ?

— Disponibilul l-aş angaja în afaceri de mare anvergură. Dacă aţi şti ce planuri îmi umblă prin cap, aţi rămîne uluit...

— Aş putea să le cunosc şi eu ? surîse el. Sau vă temeţi de concurenţă?

— Concurenţă ideilor, fanteziilor mele ? Nu cred că v-ar tenta. Dumneavoastră financiarii sînteţi prozaici.

Dar să continuu. Aş investi mari capitaluri în Rusia... Nu m-ar mîna numai considerentele sentimentale. Rusia ascunde bogăţii imense, care nu aşteaptă decît să fie exploatate... Evident, pe dumneavoastră nu vă ispitesc proiectele mele. Rusia e prea departe. Aici, în occidentul Europei, găsiţi nenumărate domenii de activitate deosebit de interesante.

Contesa Tolstoi făcu o pauză. Îşi undui evantaiul.

— Rotschilzii îmi împărtăşesc oarecum vederile, rosti ea cu acelaşi ton, părînd să ia totul în glumă. Actualmente duc tratative secrete cu emisarii ruşi...

Tăcu iarăşi.

— Ce frumos cîntă orchestra ! exclamă ea după un timp. Te îmbie la dans. Din nefericire, bătrîneţea este ingrată. Aş vrea să plutesc, prin aer dar plumbul din picioare nu mă lasă.

Gerald scoase din buzunar o cutiuţă de platină cu tabac de prizat. Un diamant de imensă valoare îi împodobea capacul.

— Îmi permiteţi să vă ofer o priză?

— Mulţumesc, am renunţat la tutun de multă vreme, îi răspunse contesa. Daţi-mi însă voie să admir piatra aceasta superbă.

Gerald i-o întinse cu un gest larg.

— Vă rog să o păstraţi. Reprezintă un umil omagiu adus scăpărătoarei dumneavoastră personalităţi.

Bătrîna doamnă schiţă un gest negativ. Îl schiţă numai, fiindcă imediat după aceea luă tabachera.

— Ce piatră splendidă ! N-aş vrea să vă lipsesc de o asemenea piesă.

— Aş rămîne neconsolat dacă m-aţi refuza, stărui cu galanterie Gerald.

Ochii bătrînei scînteiară. Pe obrazul ei se aşternu reflecţia unei lumini lăuntrice, care o întineri cîteva clipe.

— Nu îndrăznesc să vă refuz, dar...

— Nu accept nici un fel de obiecţiune, zise Gerald.

Contesa strecură tabachera în mica ei poşetă.

— Atunci, nu-mi rămîne decît să vă mulţumesc...

Înclină cu cochetărie capul, făcînd să-i sclipească pietrele diademei.

— Am să mă revanşez, rosti ea.

Lordul Amberley înţelese că prezenţa lui era de prisos. Conversaţia dintre Gerald şi bătrîna contesă cerea să fie continuată între patru ochi. Se ridică şi, sub pretext că zărise în celălalt capăt al sălii un prieten, îşi ceru scuze şi se îndepărtă.

— Da, da, am să mă revanşez, *Monsieur le Duc,* repetă vîrstnica doamnă. Mîine de dimineaţă veţi primi o dare de seamă asupra discuţiilor purtate de Salomon de Rotschild cu emisarii ruşi. Cred că are să vă amuze...

— Sînt convins, *Madame la Comtesse !* Iar la Paris, dacă veţi avea timp, îmi voi permite să vă poftesc spre a vă arăta colecţia mea de bijuterii.

— Într-adevăr ? Ce drăguţ din partea dumneavoastră. Mi-au ajuns la ureche zvonuri extraordinare despre colecţia dumneavoastră...

— Veţi accepta poate să vă alegeţi o piesă interesantă...

— N-aş vrea să abuzez.

— Va fi un simplu schimb de amabilităţi, *Madame la Comtesse.*

— În cazul acesta, accept, *Monsieur le Duc...*

Trecu apoi la altă ordine de idei.

— Am auzit că aveţi de gînd să întreprindeţi o călătorie în Rusia.

— Marele Duce Nicolae mi-a făcut cinstea să mă invite la o vînătoare.

— Alteţa-Sa Imperială este politeţea personificată, zîmbi ea. Dacă veţi vizita Sankt Petersburg, veţi avea prilejul să cunoaşteţi cîteva persoane interesante, care vor fi bucuroase să se întreţină cu dumneavoastră... în toate domeniile...

Principele de Lieven, care intrase tocmai în sală, îşi flutură mîna către Gerald, apoi se îndreptă spre el strecurîndu-se printre invitaţi.

— Ambasadorul dumneavoastră, *Madame la Comtesse,* vine spre noi.

— Eu am să mă retrag, rosti ea, ridicîndu-se de pe canapea. S-a făcut tîrziu şi la vîrsta mea cumpătarea se impune.

Gerald îi sărută mîna. Bătrîna doamnă înclină capul şi se îndepărtă.

— S-ar zice că veşnic tînăra noastră contesă fuge de mine, zise principele aşezîndu-se pe locul lăsat liber. De la o vreme mă evită... De ce ? Poate că i-am devenit subit antipatic.

— Principe, un bărbat cu prestanţa dumneavoastră nu poate inspira femeilor decît cea mai adîncă simpatie, zise Gerald.

Ambasadorul îşi umflă infatuat pieptul.

— Credeţi ?

— Sînt convins, Principe !... Ah, să nu uit. Zilele acestea am să vă solicit o viză pentru Rusia.

Gura diplomatului se arcui într-un zîmbet.

— Plecaţi la Sankt Petersburg ? Splendid ! Vă stau la dispoziţie. Primăvara rusească este feerică, duce. Cît vă invidiez ! Eu trebuie să rămîn aici, adăugă cu regret. Să mucezesc în ceţurile londoneze... Eh, fiecare îşi poartă crucea hărăzită de Dumnezeu...

În dimineaţa următoare, Gerald primi prin curier special memorandumul făgăduit de Contesa Tolstoi. Discuţiile dintre Salomon de Rotschild şi emisarii Imperiului Rusesc nu depăşiseră încă faza iniţială, dar obiectul negocierilor era impresionant. Încheierea unui acord ar fi permis fraţilor Rotschild nu numai să-şi extindă tentaculele asupra celui mai mare şi puternic stat din Estul Europei, dar i-ar fi triplat în acelaşi timp cifra de afaceri. Ar fi ajuns astfel cea mai formidabilă forţă financiară din lume. Că evoluţia tratativelor era mulţumitoare o dovedea şi faptul că Salomon acordase un prim împrumut Imperiului Ţarilor.

Lectura atentă a memorandumului îl făcu pe Gerald să ajungă la concluzia că nu mai era timp de pierdut. Om al hotărîrilor repezi, îşi alcătui un plan de bătaie, spre a zădărnici eforturile Rotschilzilor. Piaţa rusească nu trebuia să-i scape. Nu excludea folosirea celor mai tari mijloace, aşa cum procedaseră, dealtfel, şi fraţii Rotschild pentru a-şi desfiinţa rivalii.

Primele zvonuri în legătură cu proiectata sa călătorie în Rusia fură comentate nu numai în City, dar şi în cercurile financiare din Paris, Viena şi Amsterdam. Se făceau tot felul de presupuneri. Nimeni nu acorda încredere versiunii, potrivit căreia şeful consiliului executiv al Casei Sunderland pleca în Rusia spre a-şi petrece vacanţa.

În timpul absenţei sale, Benjamin Sunderland avea să-i ţină locul, condus, bineînţeles din umbră, de Contele de Beaumont-Challais. Gerald nu avea încă suficientă încredere în discernămîntul nepotului său, spre a-i acorda puteri depline. În timpul şederii la Sankt Petersburg va păstra legătura cu centralele de la Paris, Londra, Viena, Roma şi New York prin intermediul unor curieri speciali care vor face permanent naveta între cele cinci metropole şi capitala Imperiului Ţarist.

În ajunul plecării, Gerald lucră pînă noaptea tîrziu cu principalii săi colaboratori din domeniul industriei de armament. Îl preocupa continuarea furnizării de arme rebelilor greci, armatelor din America de Sud, precum şi guvernului din Paraguay.

Linia de conduită adoptată de Gerald faţă de dictatorul Francia nedumerea pe toţi consilierii săi. În loc să-l pedepsească pe temnicerul lui Charles, suspendîndu-i orice livrare de arme, ceda în faţa ameninţărilor lui.

În cabinetul de lucru al lui Gerald rămăseseră numai Challais şi Lafont. Ceilalţi colaboratori se retrăseseră îngînduraţi şi oarecum nemulţumiţi de îngăduinţa nejustificată a marelui patron faţă de Francia.

Gerald remarcă expresia întunecată a bătrînului conte.

— Vă nemulţumeşte ceva, Monsieur de Challais, rosti el condescendent.

În calitatea lui de fost colaborator apropiat al întemeietorului Casei Sunderland, Challais îşi permitea libertăţi acceptate de Gerald cu o îngăduinţă refuzată altor persoane din anturajul său.

— Am să vă vorbesc deschis, *Monsieur le Duc*. Atitudinea casei noastre faţă de Francia dă naştere la interpretări răuvoitoare.

— De ce ocoliți adevărul, Monsieur de Challais ? Se spune că îl recompensez pe Francia fiindcă îmi reține fratele în captivitate, nu-i așa ?

Challais clătină din cap fără să răspundă. Tăcerea lui echivala cu o achiesare.

Lafont se uită atent la Gerald. Era curios să vadă reacția acestuia față de recunoașterea contelui. Pe chipul marelui patron nu tresări nici un mușchi.

— Credeți că aș fi capabil de o asemenea duplicitate, Monsieur de Challais ? întrebă Gerald calm.

Contele făcu un gest negativ.

— Nu ! Nu cred !

Lafont își încruntă sprîncenele. Reflectă întunecat : „Mă tem că bătrînul Conte de Beaumont-Challais și-a semnat sentința de condamnare la moarte. Chiar dacă nu crede în aceste calomnii, patronul nu-i va ierta niciodată sinceritatea".

— Mă bucur, Monsieur de Challais, că nu dați crezare bîrfelilor, zise Gerald. Vă rog să fiți încredințat că aparenta mea bunăvoință față de Francia nu este dictată nici de dorința de a mă descotorosi de un frate a cărui punere în libertate ar putea să mă jeneze și nici de un simțămînt de intimidare. Amenințările acestui biet dictator nu m-au speriat și nici nu mă sperie. Am însă motivele mele. Cînd am adoptat această atitudine, am știut că mă expun riscului de a fi criticat pe nedrept. Nu-mi cereți să vă expun aceste motive... Pot să vă asigur însă că sînt rodul unor lungi și profunde meditații...

Challais se înclină.

— Vă mulțumesc, *Monsieur le Duc.*

— Doriți să ciocnim un pahar de șampanie înainte de a ne lua rămas bun ?

Bătrînul se ridică anevoie. Anii care-i apăsau umerii îi îngreunau tot mai mult mișcările.

— Mă iertați, *Monsieur le Duc.* Sînt foarte obosit. Vîrsta e de vină...

Gerald zîmbi cu îngăduință.

— Vă înțeleg, Monsieur de Challais. Anii aceștia mulți i-ați irosit trudindu-vă pentru binele casei noastre...

După plecarea bătrînului, Gerald se întoarse spre Lafont, care asistase la întreaga scenă fără să schițeze un gest.

— Challais resimte imperativele vîrstei... Păcat!

Tristețea care i se așternuse pe chip se risipise treptat, izgonită de alte preocupări...

— La Sankt Petersburg vom avea de dat o mare bătălie, Monsieur Lafont. Sînt bucuros că vei veni și dumneata.

Lafont își trecu mîna peste bărbie.

— Am așteptat să rămînem singuri, *Monsieur le Duc*, spre a vă aduce la cunoștință un fapt care îmi pare destul de grav.

Gerald își împreună mîinile pe birou.

— Te ascult!

— Este vorba de Monsieur Raymond.

— Ah!... Ce poate fi atît de grav? zîmbi Gerald.

— Monsieur Raymond și-a exprimat recent intenția de a se căsători.

Fruntea lui Gerald se încreți. Reflectă cîteva clipe, apoi rosti cu toată seriozitatea:

— Nu este prea devreme să se gîndească la însurătoare?

— Sînt de părerea dumneavoastră, *Monsieur le Duc*.

— Și cine este aleasa?

Lafont își aruncă privirea asupra unghiilor lui frumos lustruite.

— O prostituată din Bethnal Green. Pe nume Mary Reynolds.

Gerald își încleștă mîinile.

— Ce-ai spus? Prostituată?

— Din nefericire, aceasta este realitatea, vorbi Lafont.

Gerald își trecu degetele prin păr. Era uluit.

— Intențiile lui Raymond sînt serioase, sau este vorba de un capriciu?

— Sînt cît se poate de serioase.

— Va trebui să renunțe la ele, rosti cu hotărîre Gerald. O prostituată în familia noastră! exclamă el revoltat. Absurd!... Voi sta de vorbă cu Raymond...

Lafont își netezi jaboul de dantelă.

— Mă tem că este inutil, *Monsieur le Duc.*

— Este chiar atît de grav ?

Lafont clătină din cap.

— Dacă nu vom găsi soluţii drastice, căsătoria se va face cu sau fără voia dumneavoastră...

— Raymond este încă minor, stărui Gerald.

— Se vor găsi preoţi care să o oficieze, replică Lafont. Cu bani cumperi orice... Chiar şi conştiinţa unui om al bisericii.

Gerald se ridică din jeţ şi începu să se plimbe iritat prin încăpere. Zgomotul paşilor se pierdea în covoarele de Ispahan.

— Ce mijloace drastice propui ? întrebă, oprindu-se brusc. Să-l sechestrăm în vreuna din casele noastre de la ţară ?

— Gratiile nu sînt indestructibile, *Monsieur le Duc.*

Gerald izbi cu pumnul în masă :

— Nu-l cred pe Raymond atît de imbecil încît să se lase îmbrobodit de o prostituată...

— E foarte frumoasă, *Monsieur le Duc.*

Gerald lăsă mîinile să-i cadă de-a lungul corpului.

— În definitiv, de ce mă mir? Şi fratele meu Henry a făcut aceeaşi prostie. Cunoşti povestea cu Margery... O poveste penibilă...

Luă de pe birou un *coupe-papier* în formă de spadă, cu care începu să se joace gînditor.

— Există totuşi un mijloc, zise.

Lafont ridică atent privirile. Era curios să afle modul în care patronul său avea de gînd să acţioneze.

— Spuneai că Mary Reynolds este o prostituată, reluă Gerald.

— Exact.

— Am auzit că Australia duce lipsă de femei, Monsieur Lafont.

Luminile din candelabrul de pe birou aruncau pe obrazul lui Gerald o lumină gălbuie, palidă, care-i accentua trăsăturile. Părea îmbătrînit, uzat...

„Aceeaşi lipsă de scrupule ca şi tatăl său, reflectă Lafont. Biata Mary Reynolds !"

Se gîndea cu un fel de milă la ființa aceasta care avusese nenorocul să placă lui Raymond. Dragostea lui o condamna fără apel.

„Am devenit sentimental, sau am început să îmbătrînesc.?" gîndi critic. Nu-și permitea nici-o slăbiciune. În profesiunea lui nu-i era îngăduit să dea dovadă de sensibilitate. Trebuia să privească totul cu detașarea calmă a zbirului care-și îndeplinește cu exactitate misiunile, oricît de odioase ar părea acestea.

— Am înțeles, rosti glacial. Soluția este foarte bună.

Un zîmbet pluti pe buzele lui Gerald, întinerindu-l brusc.

— Sărmanul Raymond ! rosti el amuzat de farsa pe care avea să i-o joace.

Cît despre această Mary Reynolds, nu-i pregătea decît o schimbare de mediu. Profesiunea ei, cea mai veche din lume, și-o putea exercita tot atît de bine și în Australia. Acolo avea posibilitatea să fie remarcată de vreun colonist, care să o ia de nevastă.

— Ar mai fi o soluție, Monsieur Lafont. Să-i oferim fetei bani. Poate că s-ar arăta înțelegătoare.

— M-am gîndit și eu la aceasta, zise Lafont. Dar nu are șanse. Chiar dacă Mary Reynolds ar accepta, Monsieur Raymond ar fi potrivnic. Căsătoria a devenit pentru el o idee fixă. Numai prin îndepărtarea definitivă a fetei am înlătura criza. Soluțiile radicale sînt cele mai sigure, *Monsieur le Duc.*

Lafont îi dezvălui în puține cuvinte planul său. Gerald îl acceptă fără rezerve. Îi revenea și lui un rol. Avea să-l îndeplinească întocmai.

În aceeași seară îl invită pe Raymond la cină. Acesta se pregătea tocmai să iasă în oraș. Avea întîlnire cu Mary, care își petrecuse după-amiaza cutreierînd magazinele. Raymond o instalase într-un apartament din Mayfair și îi pusese la dispoziție o mare sumă de bani, îndemnînd-o să-și cumpere rochii, pantofi și tot felul de gățeli indispensabile unei femei tinere și frumoase. Mary se lăsase convinsă de argumentele lui. Hotărîseră să se căsătorească în cursul săptămînii următoare.

Raymond nu îndrăzni să refuze invitația unchiului său. Avea chiar de gînd să-i vorbească despre Mary și despre proiectele lui matrimoniale. Nu va ataca frontal această chestiune delicată. Va pregăti mai întîi terenul, făcînd aluzii transparente. Dacă va constata că unchiul său este cu totul ostil unei căsătorii, va muta discuția pe alt făgaș. Dar orice s-ar întîmpla, nu va renunța la hotărîrea lui.

Trimise vorbă fetei printr-un servitor că va întîrzia o oră sau două, dar că în cursul nopții o va vizita neapărat.

Gerald îl primi cu bunăvoință. Masa, pregătită pentru două persoane, fusese instalată în salonul porțelanurilor, o încăpere nu prea vastă, împodobită cu puzderie de statuete de Sèvres, Saxa și Meissen, orînduite pe mici suporturi aurite. Oglinzile înalte, în care se reflecta focul mare din cămin, creau o ambianță veselă. Gerald evitase să-și primească nepotul în cadrul solemn, rece, al sufrageriei. Voia să-i cîștige încrederea printr-o desfășurare savantă de artificii verbale.

În timpul mesei îi vorbi cu vervă despre cele mai variate și amuzante subiecte. Abia la desert trecu la atac. Lăudă activitatea lui Raymond în Germania. Înțelepciunea de care acesta dăduse pînă acum dovadă îl făcuse să se gîndească a-l folosi în cadrul tratativelor pe care avea să le poarte la Sankt Petersburg.

— Doresc să faci parte din grupul de consilieri care mă vor însoți în Rusia.

Neliniștea întipărită brusc pe chipul lui Raymond îl preveni pe Gerald că mersese prea departe.

— Cu tot regretul meu, nu voi putea să te reții la Sankt Petersburg decît maximum o săptămînă. Va trebui să te înapoiezi la Londra, spre a-l informa pe Benjamin asupra mersului tratativelor din Rusia, apoi vei pleca la Berlin...

Raymnod își dădu seama că nu se putea eschiva de la această corvoadă. Cum ar fi motivat un eventual refuz ? Căsătoria va suferi doar o amînare de două sau trei săptămîni. Cînd se va înapoi din Rusia, unchiul său se va vedea pus în fața faptului împlinit. Nu-i va rămîne decît să-l accepte.

Gheara unei temeri ciudate i se încleştă în capul pieptului. Remarcase, nu o dată, că supărările îi provocau o senzaţie dureroasă, care se transmitea pînă la stomac.

Gerald îi citea ca într-o carte deschisă emoţiile întipărite pe chip. Dragostea îl făcea pe Raymond extrem de vulnerabil. Aproape că îi fu milă de frămîntările lui. Băiatul acesta iubea. Încerca intens un simţămînt pe care el, Gerald, nu reuşise încă să-l cunoască. Nu cumva îşi invidia nepotul ?

Raymond capitulă. Acceptă să-l însoţească la Sankt Petersburg.

După desert, Gerald îi permise să se retragă.

— În noaptea aceasta ar fi bine să te culci mai devreme, îi zîmbi cu grijă paternă. Să te odihneşti. Mîine de dimineaţă, în zori, ne vom îmbarca pe „Sovereign of the Seas".

După o ultimă cupă de şampanie, Raymond ieşi din încăpere, ros de îndoieli. Părăsi aproape pe furiş Montenuovo House. Nu bănuia că este urmărit de oamenii lui Lafont, care nu lăsa nimic la cheremul hazardului. Dacă Raymond nu s-ar fi înfăţişat în zori la Montenuovo House, spre a-l însoţi pe unchiul său, agenţi din departamentul informaţiilor l-ar fi luat pe sus şi l-ar fi depus pe bordul lui „Sovereign of the Seas". Lafont era însă convins că nu va fi nevoie să ajungă la asemenea măsuri extreme...

În noaptea aceea, înainte de a se culca, Gerald făcu haz de naivitatea lui Raymond şi de perfidia planului său. În copilărie citise un roman gotic de Horace Walpole, în care o fată tînără, frumoasă, angelică, de o excesivă sensibilitate, era salvată de iubitul ei, un cavaler cu sentimente nobile şi înfăţişare de arhanghel, din ghearele unui unchi satanic, cu instincte criminale înnăscute şi cu o nepotolită sete de a face rău. Urmărise atunci cu emoţie palpitantele aventuri ale acestui trio prin catacombele unui palat bîntuit de stafii, de lilieci şi de bufniţe sinistre.

Povestea se repeta acum, cu uşoare alterări. Inocenta fecioară era o tîrfă, cavalerul — un tînăr naiv, convins că trebuia să conducă în faţa altarului pe prima femeie cu care se culease, iar unchiul — un cinic care le sacrifica

iubirea pe altarul lui Baal. Peste cîteva decenii toate trei personajele își vor aminti amuzate această pățanie din tinerețe. „Fecioara", despăgubită copios, va fi o matroană respectabilă, cu o droaie de copii, sau poate o patroană de bordel, grasă și violent fardată. Cavalerul, readus la realitate, va avea burtă, chelie, o soție cu mutră cabalină, dar cu un ilustru *pedigree* și o numeroasă progenitură cu studii la Harrow și Oxford. Iar unchiul — perfidul unchi va zăcea, reumatic, deformat de gută și vag senilizat, într-un fotoliu străjuit de o parte de un dog danez, măreț și plictisit, și de alta de o infirmieră impasibilă, care-i va schimba cataplasmele...

Gerald adormi încîntat de abilitatea manevrelor sale. Conștiința încărcată, spun moraliștii, tulbură somnul păcătosului. Somnul lui Gerald era legănat de vise încîntătoare...

O ședință furtunoasă în Camera Comunelor — provocată de opoziția liberală care declanșase atacuri furioase împotriva politicii îngăduitoare a cabinetului față de intervenția militară franceză în Spania — determinase o mare neliniște la Bursă. Rentele înregistraseră scăderi bruște, în vreme ce acțiunile industriilor de armament realizară salturi spectaculoase. În aplauzele unor tribune pline, vorbitorii veștejiră infamia Regelui Fernando al VII-lea, care solicitase ajutorul baionetelor străine pentru a zădărnici politica de liberalizare a propriului său guvern. Totodată, oratorii condamnară duplicitatea conducătorilor Franței, care își atribuiseră rolul de paladini ai absolutismului. Perspectiva unui război generalizat în Europa îl făcu la un moment dat pe Gerald să se gîndească la o amînare a plecării sale în Rusia. Discursul lui Canning, care apăra politica de neutralitate a Angliei față de actuala încleștare dintre forțele revoluționare pe de o parte și cele reacționare pe de alta, liniști oarecum spiritele. Opinia publică din Anglia, deși ostilă prin definiție Sfintei Alințe, nu era dispusă să intervină *manu militari* în favoarea liberalilor din Spania, așa cum nu intervenise de altfel nici în timpul zdrobirii revoluției din

Regatul celor două Sicilii.

Gerald își dădea seama că Europa, abia ieșită din vîrtejul războaielor napoleoniene, nu era pregătită pentru o nouă conflagrație. Marile puteri absolutiste acționau în voie, menținîndu-și prin forță supremația. Optimismul afișat de fabricanții britanici de armament, care întrezăriseră o creștere masivă a propriilor beneficii, scăzu de îndată ce constatară că oamenii de stat englezi se rezumau doar la platonice manifestări de simpatie față de cauza libertății în lume.

„Sovereign of the Seas" își ridică ancora numai cu cîteva ore întîrziere față de orarul fixat. Gerald era însoțit, ca de obicei, de un stat-major alcătuit din consilieri, experți și secretari, la care se adăugau și cîțiva intimi, printre care frații Lorenzo și Vittoria di Serracapriolo, Alain Dunois și Raymond de Beaulieu. Oficial, călătoria era de agrement. Numeroasa lui suită avea doar sarcina să-i asigure o companie plăcută.

Lafont rămase la Londra, unde mai avea de pus la punct cîteva chestiuni. Abia după aceea urma să plece la Sankt Petersburg, spre a-și întîlni patronul...

Vremea se stricase încă din ajun. „Sovereign of the Seas" naviga pe o mare cenușie, agitată, cu creste paralele, încununate de panașe din spumă albă-verzuie. Dinspre nord-est bătea un vînt rece, care purta pe aripile lui pescărușii gălăgioși. În ciuda condițiilor atmosferice nefavorabile, Gerald stătea pe punte și contempla marea. Își încleștase mîinile de parapet și, indiferent la tangajul accentuat al navei, urmărea marșul compact al valurilor care se avîntau la asalt, izbindu-se cu putere de pereții corăbiei. Pulpanele lungi ale mantalei sale de *homespun* filfîiau în bătaia puternică a vîntului. Gerald era în extaz. Jerbe de stropi reci, sărați, îi biciuiau obrazul și îi umezeau buzele.

Un ofițer se apropie, luptîndu-se cu vijelia.

— Căpitanul McCormak își permite să vă sugereze, Sir, că ar fi prudent să părăsiți puntea.

Gerald rîse de temerile lor :

— Mulțumește-i din partea mea căpitanului pentru grija care mi-o poartă.

Îi întoarse spatele, îndreptîndu-şi din nou privirile spre orizont. Ofiţerul vru să mai spună ceva, dar se stăpîni. Ar fi fost inutil. Cu marele patron nu se putea discuta.

Însoţitorii lui Gerald, lipsiţi de antrenament marin, se chinuiau în cabine, luptîndu-se cu o indispoziţie care lua forme acute. Numai Lorenzo di Serracapriolo avu curajul să iasă pe punte şi să înfrunte elementele naturii. Ţinîndu-şi cu amîndouă mîinile pălăria pe care vîntul se străduia să i-o smulgă, se apropie de Gerald.

— Nu te superi, sper, că am venit să-ţi ţin de urît, îi vorbi tare, spre a acoperi zgomotul valurilor şi al vîntului.

— Cînd mă aflu în *tête-à-tête* cu marea, nu mi-e niciodată urît, zise Gerald rîzînd.

— Atunci plec, răspunse Lorenzo dezamăgit.

Gerald îl luă de braţ.

— Rămîi ! Dacă va fi să ne mături valurile, să cădem barem împreună în mare.

Un val imens se zdrobi de peretele navei, pulverizîndu-se în miriade de stropi.

— Aş prefera să-mi accepţi compania în împrejurări mai plăcute, zise Lorenzo.

Gerald nu răspunse. Privea cu însetată admiraţie frămîntarea apelor dezlănţuite.

CAPITOLUL XIX

Sankt Petersburg... în 1823...

Oraş clădit pe ape. I se mai spune şi Veneţia Nordului fiindcă este străbătut de numeroase cursuri de apă. Neva cea Mare şi Neva cea Mică, Nevka, Moika, Fontanka, Ekaterininka, apoi Karpovka, precum şi o mulţime de canale. O sută patruzeci de poduri, dintre care multe rezervate pietonilor, uşurează circulaţia locuitorilor Petersburgului peste reţeaua de ape...

Oraş al catedralelor impozante, al palatelor strălucitoare, al fortăreţelor cenuşii şi severe, al lacurilor albastre ca şi ochii fecioarelor...

Ţarul Petru cel Mare l-a întemeiat cu o sută douăzeci de ani în urmă, transformînd insula Enisseri, o întindere de pămînt tristă şi sălbatică, într-un oraş ca din basme, menit să fie o „fereastră a Rusiei deschisă spre Europa"...

Cînd ceaţa sidefie se lasă asupra Sankt Petersburgului, liniile edificiilor se estompează, culmile turnurilor şi ale cupolelor plutesc pe o mare de nori, capetele străzilor largi se pierd în dosul unor perdele pufoase, aurite de razele soarelui, iar întregul oraş este încoronat de o aură strălucitoare...

Petru cel Mare a clădit oraşul folosindu-se de arhitecţi olandezi şi englezi. Se spunea pe atunci că Sankt Petersburg este o replică a oraşului Amsterdam. Ţarina Elisabeta şi-a manifestat întotdeauna admiraţia pentru cultura franceză. Versailles era modelul preferat. În epoca ei s-au ridicat palate în stil baroc şi rococo. Caterina a II-a a fost cucerită de simplitatea oarecum severă a stilului neoclasic. În locul dantelăriilor în piatră şi al înfloriturilor aurite, au apărut coloanele greceşti şi faţadele sobre ale clasicismului francez. Ţarul Alexandru I a năzuit să dea

capitalei un aspect uniform, disciplinat. În edificiile construite în epoca lui se simte influența crescîndă a elementelor ruse. În proiectul prezentat de arhitectul Montferrand pentru catedrala Sf. Isaac sînt reprezentate cele mai disparate stiluri : gotic, bizantin, hindus, chinez, grec, renascentist... Diversitate ce poate fi regăsită și în decorația exterioară a clădirilor particulare, cît și a celor publice. În ciuda acestui eclectism, orașul păstrează — paradoxal — un aspect omogen... Varietatea nu numai că nu i-a stricat, ci i-a imprimat un caracter unic, rezultat al împerecherii — teoretic imposibilă, dar practic prodigios de reușită — a tuturor influențelor arhitectonice, începînd cu Extremul Occident și terminînd cu Extremul Orient...

Cînd cerul este limpede și soarele scaldă orașul, cupolele aurite ale catedralelor te orbesc cu strălucirea lor. Palate străjuite de coloanele majestuoase domină piețele vaste, inundate de o mare de oameni, care forfotesc din zori și pînă în noapte...

Petersburgul apare însă în toată splendoarea lui în acele lungi și feerice „nopți albe", în care totul este învăluit într-o lumină palidă fantasmagorică, ireal de frumoasă. Printre edificiile argintii se înalță fantomatice monumente de bronz și de marmură, păduri de coloane, copaci sidefii cu ramuri golașe și brazi monumentali de jad, aliniați ca soldații la paradă...

Străzile largi și drepte par să nu aibă sfîrșit. Pe Nevskii Prospekt sau pe Millionaia, pe Bolșaia Sadowaia ori pe Wosnessenskii Prospekt, pe Serghievskaia sau pe Kazanskaia circulă în dublu sens calești somptuoase, trăsuri de piață trase de cai rotofei, pietoni și călăreți, unități militare în uniforme arătoase, cete de călugări în rase cernite, femei elegante și țărănci îmbujorate, țigani zdrențăroși și nobili îmbrăcați după ultimul jurnal parizian, școlari zglobii și fete de pension modeste, timide, pungași cu ochii jucăuși și măturători în plină activitate, burghezi gravi și neguțători ambulanți...

O lume colorată, foarte gălăgioasă, care animă orașul, făcîndu-l să palpite ca un imens organism...

Orașul se mai face remarcat și prin puzderia de insule pe care le-a cuprins în neobosita-i expansiune : Petersburgskii Ostrov, Vasilii Ostrov, Petrovskii Ostrov, Jelagin Ostrov, Kamennii Ostrov, Kruglii Ostrov și multe altele, acoperite de parcuri, de cartiere noi, de cimitire, de hipodromuri, de cîmpuri de manevră, de fabrici, de vile, de palate...

Proximitatea mării și mulțimea cursurilor de apă, a lacurilor și a mlaștinilor oferă și un revers al medaliei. Neva, atît de pașnică și de majestuoasă, este uneori cuprinsă de nebunie. Apele ei sporite de ploi torențiale se umflă ca laptele pus la fiert și, fără veste, se revarsă peste maluri, inundînd orașul, măturînd poduri și case, secerînd vieți omenești. Locuitorii orașului încearcă să se lupte cu elementele dezlănțuite, dar inutilitatea eforturilor lor îi face să îngenunche nu numai în biserici, dar și în plină stradă, și să ridice spre cer rugi fierbinți...

Oraș al minunilor, oraș al contrastelor...

Petersburgul este atît de tînăr, încît edificiile lui n-au avut timpul să prindă patina vremii... Și străzile sînt tinere, și parcurile, și cimitirele...

Petersburgul, oraș al țarilor și al mujicilor... Deși este capitala slavului imperiu rusesc, poartă un nume german... Ciudățenii care își au însă explicația lor...

1823... la Sankt Petersburg...

Sosirea lui Gerald la Petersburg a coincis cu intrarea trupelor franceze în Madrid. Vestea acestui succes militar a stîrnit mare entuziasm în cercurile oficiale. Înalții demnitari, slugi prea plecate ale Țarului Alexandru, unul dintre promotorii Sfintei Alianțe, aplaudau pe întrecute acest eveniment destinat să ducă neîndoios la nimicirea hulitului liberalism spaniol.

Pe tot timpul ședерii sale în capitala pravoslavnicei Rusii, Gerald avea să fie găzduit de unchiul său dinspre mamă, Principele Wilhelm von Altenburg-Delmond, înrudit prin soția sa cu Romanovii. Palatul principelui, de pe Fontanka, era un edificiu în stil Louis XVI, construit după planurile arhitectului francez de La Mothe. Austeritatea exteriorului era compensată de splendoarea inte-

rioarelor. Marmura, onixul, malahitul, jadul, porțelanul îmbrăcau pereții saloanelor dispuse într-o măreață enfiladă. Lui Gerald și însoțitorilor săi li se pusese la dispoziție un întreg etaj. Apartamentul rezervat lui cuprindea un dormitor, două camere de baie — una căptușită cu marmură verde, cealaltă cu porțelan albăstrui — o sufragerie personală, un cabinet de lucru și patru saloane de primire. Apartamentul Principesei de Serracapriolo nu era mai prejos. Deși statutul ei nu fusese precizat, amfitrionul o înconjura cu toate onorurile. Lui Lorenzo, lui Alain și lui Raymond li se repartizaseră apartamente ceva mai restrînse, dar tot atît de luxoase.

În cinstea nepotului său, Principele von Altenburg oferi un dineu la care pofti cinci sute de invitați, crema înaltei societăți a imperiului. Facilita lui Gerald o primă luare de contact nu numai cu înalții demnitari ai Curții și cu membrii Consiliului Imperial, ci și cu o serie de personaje neoficiale, dar cu mare influență. Invitații se grăbiră să-și anunțe participarea. Nobilimea, lipsită în general de ocupație, răspundea cu bucurie la orice convocare ce îi dădea prilej de a petrece și a cunoaște figuri noi.

În dimineața zilei fixate pentru desfășurarea acestei serbări, amfitrionul îșî plimbă nepotul prin saloanele de recepție, spre a-i arăta ce pregătiri se făcuseră. Gerald era deprins cu luxul. Splendoarea și măreția încăperilor din palatul Altenburg depășeau însă tot ce văzuse el pînă atunci. Saloanele aveau proporții triple față de cele din Franța, plăci de jad și de onix îmbrăcau pereții, iar decorația florală și luminația, care aveau să dea o strălucire deosebită acestei recepții, atingeau culmi necunoscute pînă și prodigului Gerald.

— Principe, declară el cu sinceritate, din clipa în care am pus piciorul pe pămîntul acestei țări, uluirea mea nu mai cunoaște margini. Totul este colosal. Casele par clădite pentru a adăposti uriași. Cerul este mai înalt, perspectivele mai largi, bulevardele nesfîrșite... Am senzația că sînt un biet Gulliver rătăcit în țara giganților...

— Dacă ai să prelungeşti şederea în Rusia, entuziasmul are să-ţi scadă, replică blazat prinţul. Nu tot ce străluceşte este aur... Aici are să ţi se facă o primire entuziastă. Lumea din Petersburg este înnebunită după străini. Adoră în special pe francezi. Noi, germanii, avem mai puţină trecere, adăugă von Altenburg, zîmbind cinic. Li se reproşează ţarilor că ş-au înconjurat aproape numai de sfetnici cu sînge teuton...

Principele se opri în dreptul unui panou decorativ, alcătuit din orhidee dispuse astfel încît să zugrăvească, printr-un savant joc de culori, blazonul Ducilor de Lusignan-Valois.

— Superb aranjament ! zise Gerald, admirînd decorul floral.

— Plăcut ! rosti calm principele.

Altenburg-Delmond păstra înfăţişarea şi atitudinea unui tipic reprezentant al secolului al XVIII-lea. Părul alb, orînduit cu artă, amintea o perucă pudrată. Dantelele diafane ale jaboului şi ale manşetelor evocau cochetăria desuetă a eleganţilor care populau odinioară saloanele palatului de la Versailles.

— Nici dumneavoastră, francezii, nu sînteţi feriţi de unele dezagremente. Burghezilor din ţara dumitale li se reproşează că au încurajat Marea Revoluţie şi l-au decapitat pe Ludovic al XVI-lea. Crimă de neiertat în ochii ruşilor...

Gerald zîmbi :

— Dacă nu mă înşel, nici Ţarul Pavel al III-lea nu a murit în patul lui.

Principele făcu un gest larg.

— Situaţia este cu totul alta, scumpul meu nepot. Ţarul Pavel a fost ucis de nobilii ruşi. Asasinarea lui a avut semnificaţia unei răfuieli între egali.

— Am înţeles, replică Gerald. Un nobil îşi poate îngădui să ucidă un rege. Un asemenea gest nu este tolerat vulgului...

— Exact. Dar să revin la francezi. Nobilii francezi, mai ales legitimiştii, sînt priviţi cu toată simpatia, fiindcă au fost prin definiţie adversarii uzurpatorului.

— Prin uzurpator vă referiţi la Napoleon, nu-i aşa ?

— Desigur... Împărăteasa Elisabeta Alexeevna este însă mai exclusivistă. Nu face deosebire între francezi cu sînge albastru şi cei cu sînge plebeu. Nu poate să uite că francezii au izgonit-o pe ea şi pe soţul ei din Moscova. N-ai să crezi poate, dar de la război încoace, nici un francez nu a fost primit în cercul ei de intimi. Nu a făcut decît o singură excepţie în favoarea unui pictor al cărui nume îmi scapă, declară el cu dispreţ.

Străbătură un salon împodobit cu profunziune de trandafiri de seră, care împrăştiau un parfum ameţitor.

— Ruşii sînt fiinţe bizare, Gerald. Comportarea lor este imprevizibilă. Plîng înduioşaţi de orice fleac, iar peste cîteva clipe rîd cu hohote. Acesta e numai unul din multiplele aspecte ale ciudăţeniilor lor. În nici un caz să nu te aştepţi că vor reacţiona aşa cum reacţionăm noi, europenii...

— Nu-i consideraţi europeni ? rosti Gerald.

Principele îl privi mirat de această întrebare.

— Iertaţi-mi indiscreţia, zise Gerald.

— Nu e cazul să ceri scuze. La urma urmei, întrebarea e justificată Zîmbi fin : Din nenorocire, n-am să-ţi pot răspunde. Soţia mea este rusoaică. Tăcerile sînt adesea mai semnificative decît vorbele, adăugă după o scurtă pauză.

Gerald se înclină.

Amfitrionul schimbă cu tact subiectul :

— Ştii cine ne va onora cu prezenţa în această seară ? O veche cunoştinţă a dumitale. Principele Cyril Volgonski. Îmi spunea deunăzi că v-aţi cunoscut la Constantinopol.

— Adevărat. Principele Volgonski este un om remarcabil

— Are o fată superbă.

— Am avut cinstea să-i fiu prezentat.

— Se spune că ar fi originală, zise amfitrionul, după ce aspiră în treacăt parfumul unui trandafir cu petale galbene ca de chihlimbar. Tinerii din Sankt Petersburg sînt înnebuniţi după ea. Cîţiva s-au bătut în duel. Nu ştiu dacă s-au înregistrat pînă acum morţi. N-ar fi exclus. Întîlnirile de acest fel se lichidează în cea mai adîncă taină. Învinşii declară că s-au rănit singuri, în vreme ce-şi

curățau armele. Dacă, bineînțeles, scapă cu viață. În caz contrar, martorii oferă explicații fanteziste, pe care toată lumea se preface a le crede. Poliția le înregistrează ca atare, și afacerea este definitiv înmormîntată... Odată cu victima...

Gerald era amuzat de humorul sec al prințului.

— L-am invitat și pe țar, continuă amfitrionul, deși știam că nu are să vină.

Gerald simți o strîngere de inimă. Nu cumva prințul căzuse în dizgrația țarului ? În cazul acesta, fusese prost inspirat acceptînd ospitalitatea unchiului său. Succesul misiunii pe care și-o asumase era condiționat de o conduită fără greș în hățișurile înaltei societăți rusești.

Altenburg-Delmond îi ghicise probabil temerile, căci zîmbi înveselit :

— Să nu-ți închipui, Gerald, că relațiile mele cu țarul s-au deteriorat. Mă bucur încă de simpatia lui. Motivul absenței sale este de altă natură. De un an încoace a căzut în mania religioasă. Clătină trist capul, apoi continuă : Întotdeauna a fost un mistic. Nu aluneca însă în exagerări, ca acum.

Trecură într-n salon ornat cu imense jerbe de crizanteme. Cum de le obținuse în acest sezon ? se întrebă Gerald. Era un adevărat miracol. Profuziunea aceasta de flori începuse totuși să-l obosească. Numai la înmormîntarea tatălui său fusese asaltat de atîtea parfumuri florale. Ametise aspirînd mirosul coroanelor somptuoase, împodobite cu panglici de mătase moarată. Dacă acum geamurile n-ar fi fost deschise, spre a lăsa aerul curat să pătrundă înăuntru, l-ar fi încolțit greața. Opulenta desfășurare de flori avea dezavantajul ei. Rămase surprins cînd unchiul său rosti cu tonul lui trenant :

— La Țarskoie Selo și la Palatul de Iarnă domnește o atmosferă funebră. Nu-i mai lipsește lui Alexandru decît să-și schimbe uniforma militară cu rasa de călugăr. De cînd a intrat pe mîna lui Fotie...

— Fotie ? Cine este acest personaj ?

— Un călugăr murdar, incult și habotnic. A reușit să-l înstrăineze pe țar de toți prietenii lui. Ultima victimă

a călugărului este Prințul Galițîn, fost pînă mai ieri mîna dreaptă a lui Alexandru... Aș pune rămășag că acest individ, care umblă cu un ciliciu din păr de capră direct pe corp și pretinde că are viziuni care-l pun în contact direct cu Dumnezeu și cu Maica Domnului, este în realitate un șarlatan... Mai cred că face jocul unui personaj care vrea să se impună țarului prin intermediul acestui călugăr blestemat. De cînd l-a cunoscut pe Fotie, Alexandru își pierde zilnic ore întregi stînd prosternat în fața icoanelor. Prințul se strîmbă dezgustat : Mă bucur că nu depind de bunul-plac al nimănui.

Gerald se îndoia de sinceritatea unchiului său. Poate că acesta țintise demnități prea înalte, care, datorită jocului de influențe și intrigilor de la Curte, îi rămăseseră inaccesibile. Acum manifesta un dispreț adînc față de deșertăciunea acelora care aleargă după măriri. Luxul din jurul principelui vădea gusturi somptuoarii, incompatibile cu principiile pe care le mărturisea. Gerald nu avea încredere în oameni și nici în profesiunile lor de credință. Îndrăgostit de putere, nu concepea sub nici o formă renunțarea, simplitatea gusturilor, fuga de complicații.

Deși atinsese pragul celui de al șaselea deceniu, principele avea printre cei douăzeci de fii și fiice și cîțiva copii nevîrstnici. Avea obiceiul să spună că soția sa fusese puioasă ca o iepuroaică. Lipsită de ambiții mondene, principesa prefera să-și petreacă timpul în mijlocul numeroasei sale progenituri și să pregătească sosuri măiestre pentru soțul ei, decît să transpire încercînd rochiile confecționate de croitoresele la modă, ori să se plictisească de moarte asistînd la spectacolele de operă sau la balurile Curții. După o căsnicie senină, care durase aproape trei decenii, murise în bucătărie, în fața unui castron cu *mayonnaise*, pe care tocmai o preparase, deși avea în serviciul ei zece bucătari și ajutori de bucătari, precum și un respectabil număr de copilandri, aduși de la țară, spre a se familiariza cu tainele artei culinare.

Principele rămăsese văduv, dar nu și neconsolat. Din armata de jupînese tinere aflate în slujba sa, își alegea prin rotație amante de cîte-o noapte. O făcea în mod public, fără să se teamă că insultă morala. Fiii săi, care

depăşiseră vîrsta adolescenţei, îl concurau, dînd iama printre servitoarele tinere. Ceilalţi copii mai mici îşi vedeau de învăţătură, descurcîndu-se cum puteau cu guvernantele, guvernorii, maeştrii de dans, de muzică, de arte frumoase şi, marginal, de matematică, fizică şi literatură.

Locuiau cu toţi în palatul din Petersburg, dar părintele lor nu-i vedea decît la zile mari : aniversări sau onomastici, Anul nou, Crăciunul, sfintele Paşti şi comemorarea anuală a răposatei.

Bogăţia fabuloasă a principelui nu părea deloc extraordinară în această ţară ciudată, în care latifundiile cu zeci de mii de robi constituiau monedă curentă. Principele nu spusese un neadevăr cînd declarase lui Gerald că nesocoteşte măririle. Nu o făcea din virtute creştinească, ci din lene. Ura eforturile. Nu era capabil nici de pasiuni. Practica jocul de cărţi, dar numai spre a-şi omorî timpul. Organiza monstre vînători călare, dar, după ce împuşca o vietate sau două — era un admirabil ochitor — se înapoia la pavilionul de vînătoare şi trăgea un pui de somn, lăsîndu-şi invitaţii să alerge pînă la epuizare peste coclauri. Oferea banchete şi baluri care însă îl plictiseau copios. Dar s-ar fi plictisit şi mai rău dacă n-ar fi avut oaspeţi. Dispunea de o lojă permanentă, la Operă însă niciodată nu reuşea să urmărească un spectacol de la început şi pînă la sfîrşit.

Compatrioţii săi de origine germană furnizau ţarului un important contingent de favoriţi. Prinţul Altenburg-Delmond refuza însă sistematic orice demnităţi, căci acestea ar fi impus şi obligaţii. Nu accepta decît decoraţii — i se conferiseră cele mai înalte ordine ruseşti, franceze engleze, spaniole şi germane — fiindcă nu-l angajau la nimic. Poseda titlul de general şi era proprietarul unui regiment. În timpul războiului nu dăduse dovadă de un zel exagerat. Condusese cîteva mari unităţi, dar lăsase toate treburile pe seama subalternilor. Fusese prezent la bătăliile de la Austerlitz, Eylau, Friedland, Wagram şi Borodino. Era atît de leneş, încît nu-l scoteau din letargie nici proiectilele care căzeau în preajma lui. Stătea călare pe cal şi urmărea plictisit desfăşurarea bătăliei. La Austerlitz şi la Wagram se făcuse celebru şarjînd inamicul în fruntea diviziei sale fără

să scoată sabia din teacă şi vînturînd doar prin aer o cravaşă cu măciulie de aur.

Avea şi noroc. În vreme ce camarazii săi de arme se prăvăleau seceraţi de gloanţe în dreapta şi în stînga, principele nu se alesese cu nici o zgîrietură. Nu căzuse nici de pe cal cînd un proiectil explodat în apropiere spintecase pîntecele bietului patruped. Calul, un roib pursînge englez cu stea în frunte, îngenunchease, apoi îşi strînsese sub el şi picioarele din spate, lăsîndu-se încet la pămînt. Principele se trezise cu tălpile în iarbă, deşi se afla încă în şa. S-ar fi zis că roibul nu voise să-i tulbure comoditatea zbătîndu-se în chinurile agoniei.

Lenea lui Altenburg-Delmond era dublată — paradoxal — de o ascuţită inteligenţă. Filozof, urmărea amuzat spectacolul comediei umane contemporane. Se distra pe seama oamenilor privindu-i cu detaşare, fără să aibă pentru ei simpatii sau antipatii.

Pe Gerald îl revedea după un interval de cincisprezece ani. Copilul plăpînd şi manierat de odinioară era astăzi un tînăr distins, de un orgoliu fără margini, lipsit de scrupule şi mai ales primejdios de inteligent. Cunoştea reputaţia nepotului său şi era încredinţat că acesta nu venise la Petersburg numai în plimbare. Într-un fel, îi admira energia, ambiţia, cinismul. Trăsăturile negative ale caracterului păreau să le depăşească pe cele pozitive. Delimitarea între calităţi şi defecte este însă greu de făcut. Prinţul se mărginea să disece cu scalpelul perspicacităţii sale firea nepotului. Nu i-ar fi displăcut să-l aibă ginere. Dacă hazardul ar fi determinat încheierea unei astfel de alianţe matrimoniale, prinţul s-ar fi bucurat. Dar nu şi-ar fi dat cîtuşi de puţin osteneala să contribuie la un asemenea deznodămînt. Patru din cele şapte fete ale sale erau bune de măritat. Pe una din ele o logodise cu Prinţul Ciuiski, un aristocrat autentic, cu suflet de aur, şi stăpînul uneia dintre cele mai mari averi din întregul imperiu. Era cam bleg, dar aceasta nu avea importanţă. Nobilii cu parale multe nu au nevoie să ajungă savanţi. Cariera armelor, pe care o îmbrăţişează cei mai mulţi, nu necesită calităţi intelectuale deosebite.

Altenburg-Delmond era curios să urmărească ţele pe care nepotul său nu va întîrzia desigur să le ţeasă la

Petersburg. Spectacolul acesta promitea. În calitate de gazdă a lui Gerald, dispunea de un fotoliu de orchestră, de unde putea asista la toate peripeţiile

Principele îşi dusese la gură mîna-i împodobită cu un diamant superb. Îşi înăbuşi un început de căscat, apoi rosti :

— În după-amiaza aceasta ai face bine să te odihneşti o oră, două, Gerald. La noapte curiozitatea invitaţilor mei are să te pună la grea încercare.

— Fii liniştit, unchiule. N-am să te fac de rîs.

— De aceasta sînt sigur, Gerald, replică prinţul. Absolut sigur !...

Seara, la orele 8 precis, şuvoiul de invitaţi prinse să se scurgă fără întrerupere. În capul scării de onoare, amfitrionul îşi primea oaspeţii, flancat de Gerald şi de fiica sa mai mare, Zenaida, o brunetă timidă, cu ochii mari, trişti, şi cu o faţă prelungă, lipsită de farmec. Smaraldele care-i acopereau pieptul şi rochia de tafta roz nu reuşeau să o înfrumuseţeze.

Cortegiul de invitaţi care defila prin faţa lor salutînd şi schimbînd amabilităţii convenţionale oferea un spectacol magnific. Uniformele de gală, bijuteriile, toaletele luxoase se contopeau într-un caleidoscop în care sclipirile pietrelor preţioase şi ale decoraţiilor se întreceau cu flăcările miilor de lumînări înfipte în imense candelabre de cristal.

— Toţi au răspuns la apel, şopti principele lui Gerald, între două complimente adresate unor foarte frumoase şi tinere doamne Omagiile mele, contesă ! Vă prezint pe nepotul meu Gerald, Duce de Lusignan-Valois.

— Încîntată, realmente încîntată ! rosti contesa întinzînd lui Gerald o mînă mică, parfumată, acoperită cu diamante

— Gerald, prezenţa dumitale aici a făcut senzaţie ! Au ţinut să te vadă pînă şi aceste venerabile doamne, care abia îşi mai cară scheletul şi diademele, îi şopti iarăşi amfitrionul arătîndu-i o mumuie ambulantă. Principesă, în seara acesta întrupaţi farmecul ! Vă prezint pe Ducele de Lusignan-Valois.

— Foarte simpatic tînăr, scumpe principe !

— Uite-i, Gerald, vin cu toţii ! Şi consilierii imperiali, şi miniştrii, şi generalii... nu lipsesc nici figurile biseri-

ceşti !... Cu plecăciune, Înaltpreasfinte ! Vă prezint pe nepotul meu... Ah, iată-l şi pe Contele Arakceiev, cel mai puternic om, din imperiu după ţar... Cultivă-i prietenia ! Îţi va fi de folos !... Conte, ţin să-l cunoaşteţi pe nepotul meu, Ducele de Lusignan-Valois ! Gerald, Contele Arakceiev, primul sfetnic al Majestăţii-Sale Imperiale !...

Arakceiev îşi plimbă cu aroganţă privirile asupra lui Gerald. Umbla drept ca o lumînare, ţinea pieptul bombat şi călca apăsat şi plin de importanţă. Părul cenuşiu, tuns perie, amintea ţepii unui arici. Ochii îi erau duri, iscoditori, nările fremătau, trădîndu-i firea pătimaşă, buzele subţiri erau atît de strînse, încît păreau două fire de aţă roşie.

— Rudele Principelui von Altenburg-Delmond sînt prietenii mei, vorbi răspicat contele, apoi trecu mai departe.

— Gerald, pe omul acesta e greu să ţi-l faci prieten, dar foarte uşor să ţi-l faci duşman. Iată-l şi pe Marele Duce Mihail. L-ai cunoscut ?

— Nu. Nu l-am cunoscut decît pe Marele Duce Nicolae, la Berlin, acum trei sau patru ani.

Prezentările se desfăşurară potrivit protocolului. Saluturi, complimente, amabilităţi. Colonelul Conte Benckendorff, fratele Principesei de Lieven, soţia ambasadorului Rusiei la Londra, se arătă încîntat să-l cunoască pe nepotul gazdei.

— Sora mea mi-a vorbit adeseori despre dumneavoastră, Duce. În seara aceasta sper să putem sta de vorbă despre Londra.

— Un subiect captivant, Conte !...

Sosiră, pe rînd, generalul principe Vassilicikov, comandantul gărzii imperiale, Contele Nesselrode, ministrul de externe, cu contesa, generalul Uvarov, aghiotantul personal al ţarului, Principesa Dolgoruki, Prinţul Gagarin, Contele Tolstoi, mareşalii Kutuzov şi Bennigsen, Prinţul Trubeţkoi, cu prinţesa, apoi Marea Ducesă Katerina, cu soţul ei, Prinţul George de Oldenburg.

O galerie de figuri mai interesante sau mai şterse, mai deschise sau mai antipatice, oameni frumoşi şi oameni

urîți, oameni veseli și oameni flegmatici, oameni amabili și oameni plini de ei, oameni care respirau inteligența și alții care nu-și puteau ascunde imbecilitatea congenitală, oameni cu trăsături regulate, aristocratice, și oameni cu chipuri de gnomi, și iarăși femei, multe femei, care n-aveau comun decît splendoarea podoabelor.

Marele Duce Nicolae, împreună cu soția sa, Marea Ducesă Alexandra Teodorovna, născută Principesă Charlotte de Prusia, sosiră printre ultimii. Marele duce zîmbi cu prietenie lui Gerald.

— Mă bucr că ați răspuns invitației mele și că ați venit la Petersburg. Regret că starea sănătății Majestății-Sale țarul, fratele meu, este de așa natură încît nu i-a îngăduit să onoreze cu prezența sa această recepție, zise el, înclinînd capul spre Altenburg-Delmond. Apoi se adresă iarăși lui Gerald : Într-una din zilele următoare, cînd starea sa se va ameliora, va fi bucuros să vă primească.

Gerald plecă ușor fruntea.

— Sînt recunoscător Majestății-Sale țarul pentru înalta sa bunăvoință.

— Săptămîna viitoare sper să fiți oaspetele meu la o vînătoare, rosti marele duce.

— Vă mulțumesc, Alteță Imperială.

După sosirea ultimilor oaspeți, urmă banchetul, servit pentru o mie de persoane. Gerald era amețit. Prin fața lui defilaseră atîtea figuri, încît nu mai ținea minte pe nici una. Obligația de a schimba cu fiecare invitat cuvinte de spirt, sau cel puțin amabilități, implica un efort remarcabil al minții. Gerald detesta platitudinile, care au semnificația unei lipse de interes față de persoana căreia i le debitezi.

La banchet, Gerald se văzu plasat în stînga Marelui Duce Nicolae, oaspetele de onoare. În tot timpul mesei, acesta îl întreținu cu o vervă care stîrni invidia multor curteni. Marele duce, îndeobște atît de sever, de distant, se arătă extrem de comunicativ față de Gerald. Tînărul acesta, care ascundea sub înfățișarea de arbitru al eleganței o reputație care în lumea marii finanțe umbrea și pe aceea a prodigioșilor frați Rotschild, îi trezise de multă vreme curiozitatea. Marele Duce Nicolae cunoștea starea

precisă a finanțelor imperiului, precum și tratativele pe care emisarii lui Arakceiev le purtau la Viena cu Salomon Rotschild, în vederea realizării unui mare împrumut de stat. Acești bancheri, care ajunseseră să poarte negocieri directe cu căpeteniile politice ale marilor puteri, reprezentau o forță ce nu mai putea fi neglijată. Marele duce se întrebase adeseori cît de înalte vor fi culmile pe care acești financiari le vor atinge.

În preajma lor, marele duce se simțea oarecum dezorientat Era deprins să comande soldați pe cîmpul de manevră. Cunoștea la perfecție instrucția militară și era în stare să îndure cele mai grele privațiuni, cot la cot cu soldații, dar pe bancherii care mînuiau sute de milioane de ruble, de franci, de dolari, de lire sterline, de ducați, de piaștri nu-i înțelegea, și de aceea îi privea cu un fel de dispreț amestecat cu teamă. Toți aceștia rămîneau simpli cămătari, sau erau precursorii unei lumi în care elementul economic avea să domine pe cel politic ? Cert era un singur lucru. Războiul fără bani nu se mai putea face. Iar bancherii stăpîneau și manevrau cele mai mari rezerve de aur din lume. Statele apelau din ce în ce mai des la serviciile lor. Imperiul austriac, regatul Prusiei, regatul francez nu se mai puteau lipsi de sprijinul bancherilor. Va junge și Rusia la discreția acestor oameni ?

Ceva mai departe de Gerald stătea Raymond. Se uita la demnitarii din jur, la miniștrii cu bărbi albe și la generalii încărcați de fireturi. „Iată-mă în mijlocul unor oameni care fac istoria", gîndea el amuzat.

Își plimbă privirile asupra femeilor frumoase și atît de plăpînde încît evocau niște flori crescute în seră. Prin asociație de idei, îi apăru în fața ochilor chipul lui Mary Reynolds. Cîtă deosebire între existența ei sordidă și viața de huzur a acestor femei. Va avea însă el grijă ca starea aceasta de lucruri să se schimbe. Și Mary va deveni o doamnă. O va educa astfel încît comportamentul ei să nu se deosebească de al doamnelor din *high-life*. Mary era mai fermecătoare decît toate invitatele Prințului Altenburg-Delmond. Ce fericit s-ar fi simțit el, Raymond, dacă în clipa aceasta Mary s-ar fi aflat în preajma lui !... Cu cîtă admirație ar fi privit-o lumea aceasta !...

Lorenzo și Vittoria di Serracapriolo se aflau în mijlocul semenilor lor. Lorenzo se distra admirabil. Se eliberase de complexul de inferioritate pe care-l încerca la Roma. Aici, la Petersburg, nimeni nu-i cunoștea antecedentele. Rolul lui în suita lui Gerald Sunderland era destul de echivoc, ca și al Viitoriei de altfel. Dar cine își punea asemenea întrebări ? De acum înainte putea face dragoste pe alese... Cît timp va dura însă acest huzur ?... Ce se va întîmpla în ziua în care Gerald se va plictisi de el și de sora lui ? Se vor înapoia în încăperile pustii ale acelui palat lepros și pe jumătate ruinat din Roma ? Vittoria nutrise cîndva speranța că legătura ei cu Gerald se va permanentiza. Lorenzo îi intuise gîndurile. Sora lui se îndrăgostise de acest om pe care providența i-l adusese parcă pe tavă. Renunțase însă repede la aceste iluzii. Nu putea deveni soția lui Gerald și cu atît mai puțin amanta lui statornică. El nu concepea legături îndelungate. Dacă ea, Vittoria, rămăsese în preajma lui, acest lucru se datora altor împrejurări. Se folosise de ea spre a smulge informații pe care oamenii politici nu le scapă decît în ambianța complice a alcovurilor. Ajunsese un fel de agent de lux al Casei Sunderland. Dacă sub aspectul material situația ei era extrem de confortabilă, nu se putea spune același lucru și despre aspectul sufletesc...

Aceeași nesiguranță îl frămînta și pe Alain Dunois. Fusese într-o vreme cel mai bun prieten al lui Gerald. Apoi relațiile lor, fără să se răcească formal, cunoscuseră un fel de relaxare primejdioasă. Lorenzo și Vittoria di Serracapriolo constituiau o serioasă amenințare. Nici unul din favoriții din trecut al lui Gerald nu reușiseră să-i capteze atît de durabil interesul. Nu putea fi vorba de afecțiune. Alain știa că Gerald era lipsit de asemenea simțăminte. Sufletul lui se uscase înainte de vreme. Plăcerile sale aveau un caracter pur senzual. După ce își satisfăcea curiozitatea, renunța cu ușurință la cele mai frumoase femei, dar și la toți aceia pe care îi acceptase în cercul intimilor săi...

Lui Gerald nici nu-i trecea prin minte să se ocupe de problemele psihice ale prietenilor. Le ignora neliniștile, temerile, dezamăgirile...

În vreme ce-l întreţinea pe marele duce, furnizîndu-i noutăţi din capitalele occidentale, mintea sa lucra febril. Din cînd în cînd privirile lui întîrziau asupra a cîte unui înalt demnitar. Îl cîntărea din ochi, întrebîndu-se dacă-l va putea folosi. Amfitrionul ar fi fost o sursă preţioasă de informaţii în această privinţă. Dar clevetirile de culise nu sînt în general suficiente spre a crea o imagine completă a unui personaj. Era nevoie şi de date mai precise. Colaboratorii lui Lafont, care-l însoţiseră pe Gerald în Rusia, se şi puseseră pe lucru. Se întrebă dacă Rotschilzii îşi creaseră legături trainice la Petersburg şi la Moscova. În curînd va afla şi acest lucru...

După banchet, lumea — sătulă pînă la îngreţoşare de sutele de specialităţi culinare servite — se risipi prin saloane. Dansul era acum recomandat fiindcă uşura digestia. Cei cărora vîrsta nu le îngăduia asemenea exhibiţii se retrăgeau în încăperile rezervate satisfacerii unor necesităţi fiziologice care cer o strictă izolare, şi acolo, în singurătate, aplicau procedeul romanilor din antichitate, care-şi goleau stomacul prea plin gîdilîndu-şi omuşorul cu o delicată pană de gîncă. Jocurile de noroc aveau mare căutare. Printre nobilii oaspeţi al Prinţului Altenburg-Delmond se găseau şi specimene de experţi în corijarea hazardului.

Jocurile de artificii, care din ordinul prinţului iluminaseră ca ziua cerul, trecură aproape neobservate. Invitaţii erau sătui de asemenea divertismente, oferite cu regularitate la mai toate festivităţile.

Gerald se pomeni la un moment dat prins în mijloeul unui grup de doamne curioase să afle veşti despre cunoştinţele lor comune de la Paris sau Londra. Evoluţiile unui magnific balet, care începu să-şi desfăşoare cu „brio" programul, le interesau mai puţin decît cancanurile. Gerald le servi cîteva anecdote savuroase din lumea legitimiştilor francezi, apoi, cu abilitate diplomatică, reuşi să se eschiveze, lăsîndu-l pe Raymond în locul său.

Începuse să se plictisească. Ar fi vrut ca petrecerea să se termine mai repede. Îl intriga faptul că Prinţul Volgonski şi fiica lui nu-şi făcuseră încă apariţia, deşi îşi anunţaseră în scris participarea. În clipa aceea, generalul

Balașov, ministrul poliției, se opri în preajma sa. Ochii lui Balașov aveau acea expresie crudă, bănuitoare, pe care o dobîndesc mai toți acei care dirijează forțele de represiune. Zimbetul său prietenesc nu reușea să-i îndulcească asprimea privirilor.

— *Monsieur le Duc,* rosti el, în țara aceasta dăinuiește obiceiul ca personajele cu vază în trecere prin Petersburg să mă viziteze la minister. În privința dumneavoastră am făcut o excepție. Dacă Mahomed nu vine la munte, vine muntele la Mahomed.

Gerald se înclină.

— Îmi faceți prea multă cinste, Excelență.

— Mi-aș îngădui o mică remarcă, zise ministrul. Unele persoane din numeroasa dumneavoastră suită colindă orașul, vădind o curiozitate, o sete de a se informa oarecum surprinzătoare...

— E și firesc, Excelență. Petersburgul este un oraș atît de frumos !

— Aveți dreptate, *Monsieur le Duc.* Dacă s-ar rezuma la monumentele arhitectonice și la celelalte puncte de atracție ale orașului, interesul lor ar fi legitim. Vădesc însă o mare curiozitate și pentru alte obiective...

— Au vizitat poate Bursa... Da, da !... Nu trebuie să uitați, Excelență, că sîntem oameni de afaceri... Bursa, bazarurile, băncile, fabricile ne trezesc întotdeauna curiozitatea...

— Dacă ar fi numai atît... suspină cu aparentă indulgență generalul Balașov. Unul dintre însoțitorii dumneavoastră a fost văzut în preajma unor forturi care străjuiesc intrarea în port. Știu că fabricați armament. Mai sînt informat că v-ar interesa o colaborare cu marile firme din toată țara noastră, și chiar încheierea unor contracte cu autoritățile rusești... V-aș sugera, *Monsieur le Duc,* să reduceți cercetările de documentare și să nu angajați discuții fără a ne consulta și pe noi. N-aș dori să ajungem la interpretări greșite asupra investigațiilor întreprinse de colaboratorii dumneavoastră...

Gerald își împreună mîinile într-un gest caracteristic lui.

— Dacă au existat gesturi susceptibile să dea naştere la suspiciuni, vă rog să credeţi că sînt primul care le deplîng. Voi lua măsuri să nu se mai repete.

Ministrul poliţiei zîmbi :

— Recomandaţi-le o prudenţă elementară. Subalternii mei nu sînt tot atît de înţelegători ca mine. Uneori dau dovadă de un regretabil exces de zel... N-aş vrea ca prietenii dumneavoastră să aibă neplăceri... Ţin totodată să vă exprim sentimentele mele cele mai frumoase. Doamna Balaşov şi cu mine am fi încîntaţi dacă aţi binevoi să asistaţi la o mică serbare, pe care o vom oferi în cinstea aniversării majoratului fiul nostru, Vladimir...

— Accept cu mare bucurie, se înclină iarăşi Gerald.

— Vă mulţumesc. Invitaţia scrisă o veţi primi în cursul zilei de mîine.

Se salutară cordial, apoi ministrul se pierdu în mulţime. Gerald rămase cîteva clipe gînditor. Avertismentul era semnificativ. Ridica însă un semn de întrebare. Fusese provocat de imprudenţele vreunuia din agenţii lui Lafont, sau avea alte cauze ? Poate că prietenii fraţilor Rostchild hotărîseră să intre în acţiune. Oricare ar fi fost motivul demersului lui Balaşov se impunea ca oamenii lui Lafont să acţioneze cu mai multă discreţie... Gerald ştia că poliţia rusească este foarte severă şi că un raport defavorabil asupra activităţii sale, întocmit de Balaşov şi înaintat ţarului, ar risca să-i compromită eforturile...

Următorul personaj cu care Gerald stătu ceva mai mult de vorbă în seara aceea fu Contele Victor Kociubei, ministrul afacerilor interne. Se întîlniră în jurul unei mese de faro. Contele ponta sume mari. Gerald cunoştea povestea vieţii acestui personaj. Înainte de a pleca la Petersburg, Lafont îi prezentase o listă a principalilor demnitari ruşi, cu cîte un amplu *curicullum vitae*. Gerald aflase astfel că ministrul de interne făcea parte din faimosul Comitet secret, titulatură sub care era cunoscut grupul celor patru confidenţi ai ţarului : Principele Adam Czartoriski, Contele Victor Kociubei, Contele Paul Stroganov şi generalul Novossiiţev. În primii ani ai domniei, ţarul Alexandru nu făcea un pas fără să consulte pe aceşti patru prieteni ai săi. Atît de departe mersese cu încrederea şi afecţiunea sa,

încît se spunea în culise — se pare nu fără temei că-l îndemna pe Czartoriski să aibă relaţii intime cu împărăteasa, spre a se bucura astfel în comun de farmecele acesteia. Celorlalţi trei le oferise compensaţii de altă natură. În cursul anilor, relaţiile autocratului cu Czartoriski se răciseră. Poziţia lui Kociubei nu se modificase însă cu nimic. Ţarul îl numise ministru al afacerilor interne pentru că, prin intermediul favoritului, putea să afle tot ce se întîmplă în cuprinsul imperiului. Kociubei respira prin toţi porii acea calmă siguranţă a omului care, pe lîngă stăpînirea unei imense averi, a înregistrat în viaţă numai succese. Pentru Gerald era cert un singur lucru, Kociubei nu căuta satisfacţii materiale. Era prea bogat pentru ca să accepte a fi mituit. Sînt şi oameni avuţi, aprigi la cîştig, gata oricînd să ajungă la compromisuri. Kociubei nu intra în această categorie. Notele lui biografice adunate de Lafont îi relevau integritatea şi înţelepciunea politică. Ce atitudine va adopta Kociubei ? Generalul Balaşov acţionase potrivit ordinelor ministrului de interne, sau lucrase pe cont propriu ?

După ce pierdu cîteva lovituri succesive la masa verde, contele aruncă din mînă cărţile şi se întoarse spre Gerald.

— Ador senzaţiile pe care mi le oferă jocurile de hazard, zise el. Parcă viaţa noastră nu este şi ea dirijată de acelaşi capricios hazard ?

Un lacheu le servi şampanie.

După ce toastară în cinstea întrevederii lor, se retraseră într-un intrînd al ferestrei.

— Cum vă place Petersburgul, Duce ?

Întrebarea era banală, stereotipă. Interogatoriile cele mai strînse încep îndeobşte cu chestiuni tot atît de anodine, de inofensive.

— Magnific ! Nu găsesc cuvinte spre a-mi exprima admiraţia.

— Şi rușii ?

— Minunaţi. Sper să-mi creez aici legături durabile de prietenie.

Aruncase nada.

— De ce nu, de ce nu ? ! exclamă Kociubei. Sînteţi numai de cîteva zile în Rusia. În acest scurt răstimp v-aţi

făcut numai simpatii. Iar în Prinţul Altenburg-Delmond aţi găst un şampion al virtuţilor dumneavoastră. Le clameză cu entuziasm. De obicei principele este foarte zgîrcit în complimente. Dacă vă prelungiţi şederea la Petersburg, mi-ar face plăcere să ne mai vedem.

Gerald era mulţumit de întorsătura pe care o luase această conversaţie. Vorbiră apoi despre lucruri fără importanţă, care le subliniau dorinţa de a nu se angaja prematur în discuţii serioase. Ţineau să se cunoască mai bine. Se despărţiră, manifestîndu-şi cele mai cordiale sentimente.

Încheind bilanţul relaţiilor pe care şi le făcuse în această seară, Gerald constată că recoltase un succes remarcabil. Primise zeci de invitaţii atît în Petersburg, cît şi pe domeniile din împrejurimi. Prinţul Altenburg-Delmond fusese la înălţime. Îi deschisese larg toate porţile. Nu-i mai rămînea lui Gerald decît să profite de aceste împrejurări favorabile.

A doua zi de dimineaţă, pe cînd îşi lua, în apartamentul său, micul dejun, prinţul veni să-l vadă.

— Ai dormit bine !

— Excelent ! Vreau să-ţi mulţumesc, unchiule, pentru toată osteneala pe care ţi-ai dat-o pentru mine...

— Lasă asta ! Pentru altceva am venit. Am aflat motivul absenţei lui Volgonski şi a fiicei sale...

— Da ?

— Aseară, în timp ce veneau spre noi, trăsura lor s-a ciocnit cu o diligenţă şi s-a răsturnat. Prinţul s-a ales cu un picior scrîntit.

— Dar tînăra prinţesă ? întrebă Gerald, sincer îngrijorat.

— Olga Kirilovna a scăpat neatinsă. Numai rochia i s-a şifonat. Îndată ce am fost încunoştinţat de acest accident, i-am scris prinţului că îl vom vizita împreună. Nu-mi iei, sper, în nume de rău că mi-am îngăduit să vorbesc şi în numele dumitale.

Gerald regretă accidentul, dar încercă şi un simţămînt de satisfacţie la gîndul că nevenirea lui Volgonski se datora unui caz fortuit şi nu unei lipse de interes faţă de persoana lui.

În aceeaşi după-amiază unchiul şi nepotul se înfăţişară la palatul Volgonski de pe Millionaia. Îl găsiră pe prinţ imobilizat pe o canapea. Piciorul drept îi era înfăşat ca un sugar în scutece. Fiecare mişcare îi smulgea gemete pe care se străduia să şi le înăbuşe. Găsi totuşi puterea să glumească şi să bea cîteva cupe cu şampanie în compania oaspeţilor săi.

— Dintr-o clipă în alta trebuie să vină chirurgul. Cînd mă gîndesc ce mă aşteaptă...

— Regret că sînt indirect cauza acestor dezagremente, rosti Gerald.

— Regretele dumneavoastră, glumi bolnavul, nu se pot compara cu regretele Olgăi. Se vedea lipsită de un bal la care ţinuse cu tot dinadinsul să participe. Se întoarse spre Gerald : Fiica mea vă apreciază mult Duce ! Timofte ! strigă el către lacheul care apăruse împingînd din spate o măsuţă pe rotile, încărcată cu gustări şi băuturi fine. Aleargă şi poftește-o aici pe Prinţesa Olga Kirilovna ! Spune-i că avem oaspeţi ! Au ! Iar mă înjunghie ! Al naibii picior !

Gerald era deosebit de curios. Ultima dată o văzuse pe Olga la Londra. Pe atunci era mică, un copil. O fetiţă care însă promitea.

Cînd tînăra prinţesă apăru, îmbujorată, în pragul salonului, Gerald avu impresia că atmosfera se încarcă de electricitate. Copila de ieri ieşise din crisalidă şi se transformase într-o femeie nespus de frumoasă. Deşi era foarte tînără, emana parcă prin toţi porii o aprigă senzualitate. Culmea este că nu părea conştientă de efectul pe care-l făcea asupra bărbaţilor. Surîsul ei virginal era mai excitant decît cele mai exagerate gesturi de cochetărie. Ingenuitatea Olgăi juca rolul unui puternic afrodisiac. Între aeru-i candid şi liniile pure, dar răscolitoare, ale corpului ei se stabilea o armonie perversă, foarte gustată de Gerald.

— Volgonski, iubitule, exclamă Altenburg-Delmond; fiica dumitale a devenit un giuvaer !.. Ah, de ce nu sînt mai tînăr...

— S-au mai văzut cazuri în care ginerii sînt mai vîrstnici decît socrii ! rîse Volgonski. Pune-ţi candidatura, scumpe Altenburg, şi vom aviza...

— Cu îngăduinţa dumneavoastră, Principe, îmi voi pune şi eu candidatura, se adresă Gerald cu toată seriozitatea gazdei.

O tăcere adîncă se lăsă brusc asupra încăperii. Felul în care Gerald îşi formulase cererea în căsătorie era atît de neobişnuit, atît de contrară ceremonialului care guvernează asemenea situaţii, încît Prinţul Volgonski nu ştiu în primele clipe cum să reacţioneze. Dacă nu l-ar fi cunoscut pe Gerald ca pe un perfect om de lume, ar fi apreciat cuvintele lui drept o insultă. Pe de altă parte, tonul cu care le rostise era incontestabil sincer.

Altenburg-Delmond se uita uluit la nepotul său. Gerald vădise o lipsă de tact surprinzătoare. Dar tinerii de azi nu mai respectau vechile canoane. Era greu de presupus că vorbise fără să se gîndească, sau că făcuse o glumă deplasată.

Olga rămăsese în prag şi zîmbea. Înţelesese mai bine decît cei doi bătrîni simţămintele tînărului duce. Fără să-şi vorbească, aveau un limbaj comun. Limbajul vîrstei lor.

Gerald îşi dădea seama că demersul său era susceptibil să creeze neînţelegeri. Se înclină în faţa tinerei prinţese, apoi se întoarse spre unchiul său şi spre Volgonski :

— Vă rog să-mi iertaţi îndrăzneala. Firesc ar fi fost să-mi strunesc sentimentele şi să rog pe Principele Altenburg-Delmond să formuleze în numele meu cererea în căsătorie. Dar admiraţia mea pentru Principesa Olga a fost atît de puternică, încît am sărit peste aceste etape preliminare. Dacă am greşit, vă rog să atribuiţi impetuozităţii inerente tinereţii această încălcare a protocolului.

Altenburg-Delmond cîntări în cîteva clipe întreaga situaţie.

— Explicaţia nepotului meu este simplă şi convingătoare, rosti cu gravitate. Cyril Alexandrovici, se adresă el gazdei împietrite, te rog să iei în consideraţie că sînt interpretul nepotului meu, Gerald Sunderland, Duce de Lusignan-Valois, şi că printr-o ficţiune ţi-am cerut în numele lui mîna fiicei dumitale.

Prințul Volgonski se uită la Altenburg-Delmond, la Gerald, la Olga, și iarăși la Gerald. Deodată izbucni în rîs. Un rîs homeric, care făcea să i se cutremure tot corpul. Uitase pînă și de durerea din picior.

— Se spune că numai englezii au reputația de a fi originali. Ce erezie ! Nepotul dumitale, Altenburg, îi întrece pe toți ! Cererea sa în căsătorie este cea mai amuzantă din cîte am văzut vreodată. Mă conformez tonului și, ignorînd eticheta, vă răspund cu aceeași francheță. Sînt de acord ! Dar cu o rezervă. Trebuie să-și spună și Olga cuvîntul. Nu sînt un părinte de modă veche, care nu ține seama de sentimentele copiilor săi... Se uită cu duioșie la fiica sa : Gîndește-te bine înainte de a răspunde ! De cuvîntul pe care ai să-l rostești depinde întrega ta viață. Sînt încredințat că prietenii noștri îți vor acorda un răgaz convenabil... Trebuie să cîntărești bine hotărîrea pe care o vei lua...

Olga surîse. Un surîs fermecător, dar enigmatic. Expresia chipului ei era impenetrabilă. Reținerea aceasta dezorientă pe Gerald. Se așteptase la o acceptare imediată. Deși nu-i lipsea luciditatea, avea totuși o părere prea bună despre persoana și situația sa pentru a nu se simți oarecum lezat de rezerva întîmpinată. La Paris sau la Londra, nici una din candidatele la căsătorie n-ar fi făcut nazuri. Poate că Volgonski și fiica lui nu știu cît este el de bogat, de puternic... Zîmbi ! Își recîștigase calmul. Prințesa Olga îi părea acum și mai demnă de interes...

— V-aș sugera, copii, zise Volgonski, folosind și față de Gerald un termen care exprima o oarecare intimitate, v-aș sugera să faceți o mică plimbare prin grădină. Mișcarea în aer liber dă aripi ideilor...

Pe Gerald începuse să-l amuze situația... Pentru întîia dată în viață se prezenta în postură de candidat. Se pregătea să facă un pas hotărîtor, intrînd într-o familie care pînă mai ieri îi fusese indiferentă.

— Amicul meu Altenburg și cu mine, continuă Volgonski, vom mai cleveti cîte ceva. Îmi spuneai, Altenburg, că regreți tinerețea pierdută. Uită-te la mine. Ce să mai spun eu ? Haideți, plecați, dragii mei !

Tonul oarecum protector pe care prințul îl adoptase față de eventualul său ginere îi păru straniu lui Gerald, dar nu se formalizâ.

O însoți pe Olga în grădina întemnițată între zidurile palatului Volgonski și o clădire învecinată, tot atît de somptuoasă, decorată în stil Louis XVI. O fîntînă de marmură, străjuită de brazi, repezea către cer o jerbă strălucitoare de apă, pe care soarele în asfințit o învăluia într-o aureolă purpurie.

— Nu știu dacă cererea dumitale nu este rezultatul unui simplu capriciu, rosti Olga cu o dezinvoltură care-l ului pe Gerald. În orice caz, continuă ea, intervenția aceasta a zădărnicit definitiv un proiect care aș fi dorit de mult să se împlinească... Dumneata, Duce, ai pus capăt unui vis frumos.

Fruntea lui se întunecă.

— Regret, Principesă...

— Nu e vina dumitale. Nu aveai de unde să știi... Rupse o crenguță de brad și și-o puse la corsaj : Aveam de gînd să mă mărit cu un văr al meu, locotenentul Pavel Volgonski. Ne iubim de multă vreme, mărturisi cu simplitate.

— Și credeți că intervenția mea...

— Tata îl detestă. Nu știu de ce. Poate fiindcă este sărac... Își închipuie, probabil, că fiica lui nu se poate căsători decît cu un om bogat... Nu știu dacă ești informat. Am o zestre foarte mare...

— Vă mărturisesc, Principesă, că această chestiune nu m-a preocupat și nici nu mă preocupă.

— Te înțeleg, replică Olga suspinînd. Tata apreciază mult acest lucru. De aceea te-a și agreat. Pe Pavel îl socotește un vînător de zestre...

— Și tatăl dumneavoastră se înșală ?

Olga îl privi cu reproș :

— Cum poți să-ți închipui că Pavel este interesat ? !

Pașii lor făceau să scrîșnească pietrișul de pe alee. Tonurile purpurii se așternuseră și pe pietriș, și pe pîlcurile de brazi și pe ziduri și pe cupola cerului.

— Ce frumos asfințit ! rosti fata. Ai zice că întreaga fire arde ! Cred că în aceeași lumină era învăluită și Moscova în timpul marelui incendiu din 1812.

Dragostea Olgăi pentru vărul ei nu era prea mare dacă avea timp să se gîndească în acest moment la aspectul Moscovei în flăcări, reflectă Gerald.

— Dacă aş refuza să devin soţia dumitale, atitudinea tatălui meu faţă de Pavel s-ar înăspri şi mai mult. Îl va acuza că a fost cauza directă a refuzului meu... Tatăl meu, în ciuda aparenţei, este foarte sever.

— V-a acordat totuşi libertatea de a hotărî.

— Sînt tot atît de liberă ca şi Polonia, Duce. Dacă îţi dau un răspuns negativ, risc să-mi deschidă porţile mănăstirii. Tata nu ar face-o din răutate ; ar fi convins că a luat hotărîrea cea mai potrivită... Deşi afirmă că este animat de cele mai generoase idealuri, rămîne un retrograd...

„Ca şi ţarul Alexandru, reflectă Gerald. Insondabil mai este şi sufletul rusesc..."

— Dacă aş fi ştiut că cererea mea în căsătorie va provoca o asemenea încurcătură, vă asigur, Principesă, că n-aş fi formulat-o... Sînt gata să mă retrag...

Olga zîmbi trist.

— Prea tîrziu... Ireparabilul s-a produs...

— De ce ? Aţi putea fugi împreună cu vărul dumneavoastră.

Rîsul ei ţîşni tot atît de impetuos ca şi apa din fîntîna arteziană. Avea însă o notă de nervozitate care nu-i scăpă lui Gerald.

— Unde să fugim ? întrebă ea cu amărăciune. Rusia este mare, dar puterea tatălui meu este şi mai mare. Braţul lui ne va ajunge din urmă... Am putea să fugim în Europa. Acolo autoritatea tatălui meu nu ar mai avea efect. Dar pentru asta ne-ar trebui bani !

Gerald se legăna uşor, înainte şi înapoi, ţinîndu-şi mîinile la spate.

„N-am să merg pînă acolo cu altruismul, cu generozitatea, încît să vă pun la dispoziţie fondurile necesare", gîndi el.

— Dacă te-aş respinge pe dumneata, tata l-ar expedia pe Pavel într-una din cele mai îndepărtate garnizoane din Siberia. L-aş pierde pentru totdeauna. Căsătorindu-mă cu dumneata, l-aş mai putea vedea din cînd în cînd.

Gerald zîmbi. Sinceritatea Olgăi îl dezarma.

— Nu cred că aş accepta totuşi rolul de paravan, rosti el.

— N-am spus asta, grăi ea repede. Te rog să mă ierţi. N-am vrut să te jignesc...

Candoarea ei era înduioşătoare. Vărul Pavel nu reprezenta o primejdie, conchise Gerald. Sărăcia îl va împiedica să vină după Olga în Occident. Va suferi un timp de pe urma pierderii ei, apoi se va resemna. Se va căsători cu o văduvă bogată, mai vîrstnică decît el, şi astfel toate lucrurile se vor orîndui de la sine...

— Atunci ce facem ? întrebă răbdător.

— Cred că va trebui să accept, replică ea după cîteva clipe. Nu-mi rămîne altă soluţie.

Gerald încercă o satisfacţie îndoielnică. Repurtase o victorie „à la Phyrus". Totuşi, fata îi plăcea din ce în ce mai mult.

Olga îl privi binevoitor pe sub genele ei lungi.

— Se spune că ai venit în Rusia însoţit de o amantă.

„Iată că acum îmi face scene de gelozie", cugetă el, adăugînd cu glas tare :

— Termenul nu este potrivit...

— Trebuia să spun favorita, partenera, egeria, muza dumitale ?

— Principesa di Serracapriolo — o veţi cunoaşte, de altfel — este doar o colaboratoare...

— Nu ţin s-o cunosc, replică Olga. Bineînţeles, nu-ţi cer să rupi această legătură. Nici dumneata nu-mi vei cere să nu-l mai văd pe Pavel...

Gerald rîse :

— Cu alte cuvinte, *donnant-donnant !*

— Nu ştiu dacă este formula cea mai potrivită, rosti ea. Ar exprima într-o oarecare măsură modalitatea relaţiilor noastre...

— De acord, declară el.

Acceptase tratatul, fiindcă în ceea ce-l priveşte nu-i va fi prea greu să-l încalce. Pe Pavel va şti să-l ţină la distanţă. Mai serioasă ar deveni situaţia dacă Olga ar înţelege să-şi asume o anumită libertate şi în relaţiile cu alţi bărbaţi. Gerald îşi zise totuşi că nu era cazul să-şi creeze prematur probleme. Olga avea o anumită

naivitate care o făcea să-şi descarce fără rezerve sufletul. Alte fete, mai şirete, ori mai experimentate, i-ar ascunde intenţiile şi ar opera mai tîrziu după bunul lor plac. *„Un homme averti en vaut deux"*, îşi zise el, folosind dictonul tatălui său. Reacţiile Olgăi erau previzibile. Sau cel puţin aşa-i păreau lui.

— Îmi daţi voie să vă sărut mîna ? o întrebă cu blîndeţe, aproape cu afecţiune.

Ea îl privi puţin mirată. Gerald nu-i făcuse pînă acum impresia unui solicitant timid, ci a unui cuceritor care ştie să obţină pe orice cale tot ceea ce doreşte. Instinctul n-o înşela. Gerald îşi ascunsese doar ghearele.

Cînd Olga îi întinse mîna, el i-o sărută tandru. Nu încercă să o sărute pe obraz sau pe gură, cum ar fi procedat desigur Pavel. Era oare Pavel mai bărbat decît Gerald ? se întrebă Olga. Nu îndrăzni să-şi formuleze singură răspunsul.

La înapoierea lor în salon, Volgonski şi Altenburg-Delmond primiră cu bucurie hotărîrea Olgăi. Socrul *„in spe"* îl îmbrăţişă pe Gerald, sărutîndu-l pe amîndoi obrajii, după moda rusească. În zilele următoare Volgonski şi viitorul ginere puseră la punct o serie de amănunte. Căzură de acord să fixeze cît mai curînd data ceremoniei nupţiale. Zestrea Olgăi era apreciabilă. Chiar şi pentru Gerald, care avea la spatele lui o imensă avere. Patru domenii totalizînd o sută douăzeci de mii de hectare, cincizeci de mii de suflete, un palat la Petersburg, altul la Moscova şi o vilă pe Coasta Crimeii. La toate acestea se adăugau două zăcăminte metalifere în Urali. Acestea din urmă îl interesară în cel mai înalt grad pe Gerald, fiindcă îi îngăduiau să-şi strecoare tentaculele şi în lumea industrială a Rusiei.

Hotărîrea lui de a se căsători cu fiica Prinţului Volgonski îi creă un foarte favorabil curent de opinie la Petersburg. Circulau cele mai fantastice zvonuri. „După căsătorie, Gerald de Lusignan-Valois se va stabili în Rusia, unde va pune la bătaie fabuloasa avere a Sunderlandzilor. Industria grea din Rusia va cunoaşte un mare avînt." Prin căsătoria sa cu o rusoaică, Gerald cîştiga la Petersburg o

situație privilegiată față de concurenții săi din Vest. Consilierii lui erau încîntați. Marele patron dădea o lovitură de maestru.

Singurele ființe care nu împărtășeau bucuria generală erau Olga Volgonski, vărul ei și Vittoria di Serracapriolo. Cînd aflase marele eveniment, locotenentul Pavel Volgonski trecuse printr-o cumplită criză. Îl bîntuia de atunci gîndul sinuciderii. Nu credea că va supraviețui pierderii Olgăi. Într-una din întîlnirile lor furișe într-o grădină publică, sub ochii complezenți ai unei guvernante, Olga îl asigură că nu aveau să se despartă. Căsătoria cu Gerald Sunderland îi va asigura mai multă libertate. Se despărțiră plîngînd cu hohote și făgăduindu-și credință veșnică.

Raymond își felicită unchiul, apoi ceru să i se îngăduie a se înapoia la Londra. Gerald îl pofti să rămînă la Petersburg pînă după nuntă. Raymond nu putea invoca motive plauzibile care să-i justifice grăbirea plecării în Anglia. Primise de la Mary Reynolds două scrisori aproape ininteligibile. Scrisul ei neformat era al unui școlar în primul an de învățătură. Conținutul celor două mesaje era și mai lamentabil. Într-un limbaj înduioșător de necultivat, Mary se străduia să-i descrie întîmplări din viața ei cotidiană. Raymond citea și recitea scrisorile. Le păstra într-un buzunar în dreptul inimii. Era o dragoste mistuitoare, demență, care atingea culmea grotescului. În schimb, el îi scria în fiecare zi. Se străduia să zugrăvească în misivele lui interminabile toată dragostea care-l consuma. Zilele care-i mai despărțeau de nunta unchiului său se scurgeau cu o încetineală exasperantă. În cîteva rînduri fu ispitit să se îmbarce pe prima corabie și să plece în Anglia fără a mai cere încuviințarea cuiva. Știa însă că un asemenea gest ar fi deschis între ei o prăpastie.

Cu trei zile înainte de data nunții, Gerald primi un mesaj laconic semnat de Lafont :

„Misiunea îndeplinită. La începutul săptămînii viitoare sosesc la Petersburg. Voi raporta personal detaliile, operațiunii executate". Urma o lungă și respectuoasă felicitare adresată lui Gerald și logodnicei sale.

Gerald citi misiva, apoi o arse. Regreta oarecum măsura drastică pe care trebuise să o ia împotriva bietei

Mary Reynolds. Soluțiile radicale nu sînt niciodată blînde. Motivele care-l determinaseră să ajungă la această formulă erau însă foarte serioase. În calitatea lui de membru al dinastiei Sunderland, Raymond se bucura de mari privilegii, dar trebuia să se supună și unor obligații draconice...

Căsătoria lui Gerald cu Olga Volgonski se desfășură cu mare pompă. La ceremonie și la praznicul care urmă după aceea asistară la o mie de invitați, printre care Marele Duce Nicolae, cu soția. Țarul, reținut în apartamentele sale de o răceală, trimise un mesaj de felicitări însoțit de un colier de diamante pentru mireasă și de un cal arab pentru mire.

A doua zi după nuntă, Gerald și Olga părăsiră Petersburgul. Urmau să-și petreacă frumoasele zile ale lunii lor de miere pe unul din domeniile familiei Volgonski din preajma Orelului. Apoi timp de o săptămînă aveau să fie invitații Marelui Duce Nicolae.

Eliberat în sfîrșit de obligațiile care-l rețineau în capitala Rusiei, Raymond obținu mult așteptata autorizație de a se îmbarca pe „Sovereign of the Seas", pusă la dispoziție de Gerald pentru a-l transporta în Anglia. Nepotul aștepta cu mistuitoare nerăbdare să o revadă pe Mary Reynolds, să o strîngă la piept, să-i simtă trupul palpitînd sub mîngîierile lui, să se oglindească în ochii ei albaștri, limpezi ca un cer transparent de primăvară.

Raymond sosi la Londra într-o dimineață cețoasă, rece, ostilă. Bancuri de negură pluteau ca niște imense corăbii rătăcitoare pe întinsul Tamisei. Glasul pescărușilor invizibili se auzea în surdină, ca și cînd ar fi străbătut prin straturi de vată albă-cenușie.

Pentru el dimineața aceasta mohorîtă era însă mai frumoasă, mai caldă decît cea mai însorită și mai prietenoasă zi de vară, căci în mai puțin de o oră avea să-și vadă iubita.

După debarcare porunci valetului să supravegheze transportul bagajelor pînă la Montenouvo House, iar el luă o trăsură de piață, poruncind vizitiului să-l ducă în

Clare Market. Acolo închiriase în cele din urmă pentru Mary un nou apartament de două camere. Mary refuzase să mai stea în Mayfair, cartier prea select, în care afirma că se simţise ca un peşte pe uscat. În mahalalele din Est End se afla la largul ei. Cunoştea lumea de acolo, era familiarizată cu străzile, cu casele, cu atmosfera. Încăpăţînarea cu care Mary se agăţa de aceste cartiere mizerabile îl iritase pe Raymond. În ciuda încercărilor lui de a-i schimba gusturile, Mary rămăsese consecventă concepţiilor ei. Raymond se înduioşase, dar îşi propusese ca îndată după înapoierea sa din Rusia să facă tot posibilul pentru a o muta undeva în centru. Viitoarea contesă de Beaulieu trebuia să cugete cu toată seriozitatea la o schimbare de mediu, în raport cu viitorul ei statut în societate.

Călătoria peste mări, de la Sankt Petersburg la Londra, îi păruse lui Raymond mai scurtă decît drumul acesta dintre docuri şi Clare Market. Îl scuturau fiori de emoţie. Alături de Mary cunoscuse în sfîrşit farmecul excitant al dragostei. Ea îi deschise porţile raiului. Comparaţia aceasta, pe care o descoperise nu demult într-un roman sentimental, îi păruse atunci exagerată, siropoasă, ridicolă. Acum însă o înţelegea. Cele mai groteşti situaţii par neînchipuit de frumoase îndrăgostiţilor, care văd totul prin prisma trandafirie a iubirii lor împărtăşite.

Pe Raymond dragostea îl sublimase. Se ridica deasupra nimicniciilor vieţii cotidiene. În ochii săi omenirea întreagă se reducea la proporţii infime în raport cu Mary. Îi subordona totul, pînă şi propria lui personalitate.

Trăsura îl ducea spre Mary, dar el avea impresia că vehiculul stă pe loc, că roţile se învîrtesc în gol şi că ropotul copitelor calului nu reprezintă decît un fel de tam-tam fără noimă. Ceaţa albă, lăptoasă, în care *cab*-ul se cufunda ca în puf, accentua impresia aceasta de nemişcare.

Nerăbdător, întrebă în cîteva rînduri pe vizitiu dacă mai aveau mult de mers. De fiecare dată acesta îi răspunse calm că foarte curînd vor ajunge la destinaţie. Deodată, Raymond simţi că trăsura se opreşte.

— Clare Market, Sir ! vesti vizitiul trăgînd de hăţuri.

Raymond tresări, plăti cursa, apoi sări pe trotuar. Vizitiul duse mîna la pălărie, şi dădu bici calului, pier-

zîndu-se în ceață. Raymond reuși anevoie să se orienteze prin ceața tot mai deasă. După bîjbîieli laborioase, se opri în sfîrșit în fața casei în care locuia Mary. Ușa de la intrare era deschisă. Străbătu un culoar lung, mărginit de un dublu rînd de uși, urcă scara din fund și, după ce ajunse la etajul I, ciocăni la prima ușă din dreapta. Inima îi bătea puternic. Aștepta cu emoție să audă zgomotul drag al pașilor fetei și cheia răsucindu-se în broască. Nu-i răspunse decît tăcerea. Poate că Mary se afla în oraș, sau eventual plecase pînă la părinții ei. Ciocăni iarăși. După o așteptare sterilă, coborî la parter.

Proprietăreasa scoase din manșeta capotului de satin cu bigudiuri în păr și cu obrajii muiați parcă în făină, răspunse la apelul lui și ieși pe coridor. Cînd îl văzu, scăpă un suspin adînc, apoi începu să se vaiete :

— Ce nenorocire, Înălțimea-Voastră ! Vai ce nenorocire !

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Raymond, încolțit de presimțiri rele.

Proprietăreasa scoate din manșeta capotului de satin înflorat o batistă îmbibată cu un parfum ieftin, grețos, și își tamponă ochii umeziți și urduroși.

— Oamenii stăpînirii au ridicat-o pe Mary !... Pe îngerașul acesta gingaș !...

— Ce spuneți îngăimă Raymond, năucit de incredibila veste.

— Așa e adevărul goluț. Au luat-o pe sus ca pe un răufăcător. Și cum se mai jeluia biata de ea !... Mi se rupea inima ! Mă înec și acum plînsul cînd mă gîndesc cum arăta în clipa cînd au urcat-o în trăsură... Era deznădăjduită, distrusă... Scăpați-o, Înălțimea-Voastră ! Nu mai așteptați nici o clipă !

Lui Raymond i se încleștase gura. Abia reuși să bolborosească :

— Unde au dus-o ?

— Nu știu. Credeți că mi-au spus vreun cuvînt ? Unul din ei mi-a dat un brînci de mă doare și acum coasta asta de sub sîn. Puneți și dumneavoastră mîna ! Cred că e ruptă !

Raymond ieşi ameţit în stradă. Ce să facă ? Unde să o caute pe Mary ! Poate că părinţii sau fratele ei ar putea să-l lămurească...

Bîjbîi mai bine de o oră prin negură pînă reuşi să dea de un *cab*. Avea impresia că trăieşte un vis urît. Cînd ajunse în faţa locuinţei familiei Reynolds, era într-un asemenea hal de disperare, încît aproape că nici nu mai vedea ceea ce se întîmplă în jur.

Silas Reynolds era acasă. Îl întîmpină pe Raymond cu un potop de exclamaţii de prietenie, amestecate cu înjurături cumplite la adresa stăpînirii. După ce îşi descărcă în acest chip paraponul, reuşi să închege cîteva fraze inteligibile. Explică lui Raymond că Mary fusese arestată sub învinuirea — falsă, desigur, — că ar fi furat bani din buzunarul unui client pe care-l ademenise la ea acasă.

— Astea-s numai calomnii ! mugi Silas, în vreme ce părinţii săi dădeau din cap în semn de încuviinţare.

Un bunic, scofîlcit şi senil, mesteca ceva între gingiile dezgolite şi din cînd în cînd striga morfolit şi fără rost :

— Curve !... Curve !.. Toate-s curve !

— Taci odată ! se zburli Silas. Ce aveţi de gînd să faceţi, Sir ? se întoarse iarăşi spre Raymond.

— Voi lua legătura cu avocaţii mei... cu vărul meu Benjamin... De ce n-ai încercat să te plîngi lui ?

— M-am gîndit şi eu la asta, dar n-am reuşit să ajung pînă la Înălţimea-Sa. Portarii de la bancă mai că m-au aruncat în brînci pe trotuar...

Raymond părăsi clădirea, ameţit ca după o puternică lovitură de pumn încasată în plex. Învinuirile care i se aduceau iubitei lui erau de neconceput. Mary nu era o sfîntă, dar n-ar fi fost în stare să fure. O cunoştea prea bine ! Îl fulgeră deodată ideea că Mary fusese victima unor maşinaţii.

— La Banca Anglo-Americană ! ordonă vizitiului. Repede !

Era sigur că-l va găsi pe Benjamin acolo. Programul de lucru al vărului său era foarte încărcat. Gerald, care se arăta foarte afectuos şi îngăduitor faţă de nepoţii săi în relaţiile de familie, era foarte aspru şi exigent în ceea ce priveşte activitatea profesională.

Presupunerea lui Raymond se dovedi exactă. Benjamin îl primi în biroul său de la bancă. Era dornic să afle cum se desfăşurase nunta la Petersburg. Raymond îi tăie scurt întrebările. Îi relată sumar păţania nenorocită a logodnicei sale.

— Nu ştiu nimic ! ridică Benjamin din umeri.

Vărul său îl privi, frămîntat de o vagă bănuială.

— Eşti sigur că nu ai nici un amestec în treaba asta murdară ?

Stupoarea oglindită pe chipul lui Benjamin părea sinceră.

— Eşti nebun ! M-am împotrivit proiectelor tale matrimoniale, şi mă voi împotrivi şi mai departe. Dar de asemenea mîrşăvii nu sînt capabil !

— Atunci cine a putut s-o facă ? Cine mai ştia de planurile mele ?

— Pe mine să nu mă bagi în porcăria asta ! urlă Benjamin ofensat. Eu nu mă bălăcesc în lături.

Raymond simţi că i se urcă sîngele în cap. Vru să riposteze, dar se abţinu. Sprijinul lui Benjamin îi era acum mai necesar ca niciodată. Era preferabil să-l aibă prieten decît duşman. Schimbă tactica.

— Trebuie să mă ajuţi, Benjamin !

— Cum ? Să mă duc la Ministerul de interne şi să întreb unde se află iubita ta ?

Se adînci gînditor într-un fotoliu. Îl revoltă deznădejdea vărului său. Era de neînţeles cum de-l subjugase tîrfa aceea de mahala.

— Ar trebui să mă înţelegi, Benjamin ! Ar trebui să mă înţelegi mai bine decît oricine !

— De ce ? Fiindcă am trăit şi eu în mocirlă ? Experienţa aceea mi-a deschis ochii. Este mai rău de tine...

Raymond se lăsă să cadă pe o canapea. Îşi îngropă capul în mîini.

— Sînt deznădăjduit ! murmură abia făcîndu-se auzit.

Benjamin sări în picioare.

— Am să-l chem pe Mister Rowlandson, primul consilier juridic al băncii. Trebuie să se priceapă în chestii d-astea,

Raymond ridică încet capul. O scînteie de speranţă îi licări în ochi.

— Trebuie s-o scăpăm, Benjamin ! Sînt convins că este nevinovată ! Auzi tu ? Sînt convins !

Mister Stuart Rowlandson sosi peste cîteva minute. Ascultă cu atenţie relatarea lui Raymond, care evită să-i vorbească şi despre intenţiile sale de a se căsători cu Mary Reynolds.

— Trebuie s-o salvăm, Mister Rowlandson ! rosti el patetic. Trebuie !

Avocatul îşi netezi părul cărunt.

— Am să văd ce este de făcut. Să-mi acordaţi cîteva zile....

— Atît de mult ? se îngrozi Raymond.

— Trebuie să consult autorităţile judiciare... Asemenea lucruri nu se fac cît ai bate din palme...

— Bine, Mister Rowlandson. Aşteptăm, zise Raymond. Rezultatele ne interesează...

— Puteţi să fiţi sigur că nu voi precupeţi nici un efort, rosti el cu toată gravitatea.

În sinea lui era plictisit cu anticipaţie de această sarcină ridicolă pe care i-o încredinţau cei doi tineri. Ar fi refuzat-o, căci o socotea nevrednică de prestigiul şi seriozitatea atribuţiunilor sale curente. Dar nu îndrăznea să se eschiveze. Raymond de Beaulieu era nu numai nepotul marelui patron, dar ocupa şi în cadrul Casei Sunderland o poziţie proeminentă. „Nu ştiu însă dacă o va mai păstra multă vreme, reflectă omul legilor. Nu cred că unchiul va fi prea încîntat de preocupările nepotului"...

Mister Rowlardson îşi respectă cuvîntul dat. Se ocupă — cu repulsie, dar conştiincios — de cazul tinerei Mary Reynolds. Înarmat cu informaţii ample, întocmi un raport ale cărui concluzii aruncau o lumină puţin favorabilă asupra reputaţiei acesteia. Miss Reynolds fusese arestată şi trimisă în judecata instanţelor penale pentru un cumul de infracţiuni : prostituţie clandestină, vagabondaj, furt. Fapte grave, sancţionate cu asprime de tribunale. În afară de o pedeapsă privativă de libertate, Mary Reynolds risca

şi o deportare într-una din coloniile Majestăţii-Sale.

— Nu pot să cred că Miss Reynolds a fost capabilă să-şi buzunărească prietenii ! declară cu indignare sinceră Raymond. E victima unor maşinaţiuni.

— Vă rog să mă iertaţi, replică avocatul. La dosar se află depoziţiile cîtorva inşi ademeniţi la locuinţa tinerei domnişoare, care au fost jefuiţi de bani în timp ce dormeau după... şedinţele amoroase... plătite potrivit tarifului...

— Nu v-aţi gîndit că aceşti nemernici au semnat declaraţiile cu anumite scopuri ? interveni Raymond.

— Există un dicton latin, Sir, replică liniştit omul legilor. *Cui prodest ?* Cui i-ar folosi scoaterea din circulaţie a... protejatei dumneavoastră ?

Benjamin tuşi încuraçat. Dacă ar fi ştiut Mister Rowlandson ce statut pregătea Raymond tinerei prostituate în sînul Casei Sunderland, desigur că ar fi refuzat să se mai ocupe de acest caz şi ar fi întocmit imediat un referat scris, destinat marelui patron.

— Miss Reynolds, explică avocatul, va apărea în faţa instanţelor judecătoreşti la sfîrşitul lunii viitoare...

— Şi pînă atunci ? exclamă Raymond sugrumat de durere.

— Este reţinută sub stare de arest la „Old Bailey".

— Trebuie să o eliberăm !

— Imposibil ! replică omul legilor

— Plătesc oricît ! stărui tînărul conte.

— Regret, Sir. Banii dumneavoastră nu au puterea să stăvilească mersul justiţiei.

— Speri cel puţin să obţii o achitare ?

Rowlandson ridică mîinile.

— Doriţi să fiu sincer, Sir ?

— Desigur.

— Şansele protejatei dumneavoastră sînt minime. Nu cred că va scăpa cu o pedeapsă mai mică de zece ani.

— Cît ? strigă Raymond.

— Este un minimum, Sir, adăugă avocatul imperturbabil.

— Nu se poate !... Trebuie să faceţi ceva !...

Rowlandson ridică din umeri ;

— Puterile mele sînt limitate, Sir. Încercaţi a apela şi la luminile altor avocaţi. Nu cred că opiniile lor vor diferi de ale mele.

— Dacă o salvaţi pe Miss Reynolds, vă făgăduiesc o recompensă imperială.

— Casa Sunderland îmi recompensează destul de generos activitatea, replică demn Rowlandson.

Începuse să-l irite insistenţele lui Raymond. Ce se ascundea oare sub interesul pe care tînărul nobil îl arăta acestei prostituate ? Dacă Lafont s-ar fi aflat la Londra, ar fi vut împreună o convorbire confidenţială.

— La termenul de judecată, vă rog să asiguraţi apărarea lui Miss Reynolds, zise Raymond cu hotărîre. Doresc să-i obţineţi achitarea.

Mister Rowlandson suspină adînc.

— Îmi voi da toată silinţa, Sir.

În aceeaşi noapte trimise o lungă scrisoare lui Lafont, în care îi aducea la cunoştinţă întreaga afacere, fără să omită nici un amănunt...

Gerald se pregătea să plece la palatul Anicikov, reşedinţa Marelui Duce Nicolae, unde era invitat la un dejun intim, cînd Lafont îi aduse scrisoarea semnată de Rowlandson.

— Mister Raymond se agită, spuse gînditor şeful departamentului informaţiilor.

— Are să-i treacă ! rosti nepăsător Gerald. Cele mai mari iubiri se uită... Timpul are puterea de a aşterne peste toţi şi peste toate uitarea...

Vorbele lui sentenţioase îl făcură pe Lafont să zîmbească imperceptibil. Cunoştea atît de profund viaţa tînărul acesta pe care destinul îl plasase la cîrma Casei Sunderland, avea suficientă experienţă spre a lansa cu atîta convingere aforisme ? Lafont îi admira inteligenţa, capacitatea, îndrăzneala. Simţămintele omeneşti, în toată complexitatea lor, erau străine însă lui Gerald. Iubise el vreodată cu adevărat ? Suferise vreodată ? Gustase amărăciunea decepţiilor, a înfrîngerilor ? Cunoscuse nesigu-

ranța așteptărilor, teama față de ziua de mîine ? Viața îi oferise totul pe tavă... Succesele lui se datorau în mare măsură unui noroc care se complăcuse a-l servi cu promptitudine... În viața lui intimă nu cunoscuse încă suferința. Pretindea totul, fără să dăruie nimic în schimb. Își exploata prietenii, amantele, în sensul că se juca nepăsător cu simțămintele lor, oferindu-le — ce-i drept — magnifice compensații materiale, dar renunțînd la ei ori de cîte ori prezența lor nu-i mai era necesară. Gerald îl iubea pe Raymond, dar în felul său. Autocrat pînă și în viața de familie, înțelegea să-i dirijeze pas cu pas existența. Lui Raymond nu-i era îngăduit să aibă preferințe, pasiuni. Trebuia să se conformeze în totul vederilor unchiului său.

Lafont era bănuitor și în ceea ce privește atitudinea lui Gerald față de tînăra lui soție. Gerald Sunderland nu era capabil să iubească. Uneori părea sentimental — o comportare paradoxală, reflectau intimii săi, care-i cunoșteau duritatea caracterului. În realitate, căldura sufletească a lui Gerald era o reflecție a propriului său egocentrism, care nu trebuia confundat cu egoismul. Aparent noțiunile se suprapun, în realitate au nuanțe diferite. Egoismul este preocupat numai de satisfacerea intereselor sale personale în detrimentul altora. Egocentrismul privește totul prin prisma intereselor, a sentimentelor sale, fără să nege existența și necesitatea împlinirii dorințelor altora. Unii afirmau că Gerald ar fi fost egolatru ; se adora pe sine, așa cum Narcis își adora propria frumusețe. Poate că Gerald era mai degrabă un egoist, care acorda o importanță exagerată propriei sale personalități, acceptînd dezvoltarea indivizilor din jur, dar numai în sensul îngăduit de el. Gerald era capabil să aibă afecțiune față de ființele care păreau să-i împărtășească ideile, simțămintele, pasiunile. Căci în fond era un pasionat, deși criticii lui afirmau că ar fi fost lipsit de orice atribute umane.

Lafont se întreba dacă Gerald o va face fericită pe Olga Volgonski. Concluzia la care ajunsese, după ce cîntărise argumentele pro și contra, era puțin încurajatoare. Gerald nu-i putea face fericiți pe oamenii din preajma sa, nu fiindcă n-ar fi vrut, ci fiindcă nu era capabil să le

accepte personalitatea, să le respecte independența, să le înțeleagă înclinările sufletești. Toți trebuiau să se conformeze liniei de conduită pe care le-o trasa. Acesta era și cazul lui Raymond. Fiul lui Adrien de Beaulieu părea să fi moștenit caracterul tare al acestuia. Va reuși Gerald să-l strunească, să-l supună, să-l muleze potrivit concepțiilor lui ? Lafont refuză să încerce a răspunde și la această întrebare. Se temea pentru Raymond. Îi cunoștea idealurile, generozitatea, spontaneitatea și în același timp imprudențele și îndrăznelile adeseori nesăbuite. Cu timpul, tînărul acesta își va corija defectele. Nu ajunsese însă la acest stadiu. O criză prea timpurie l-ar găsi nepregătit. Lipsit de discernămînt, se va avînta în cele mai riscante aventuri, fără să se gîndească la consecințe.

Adevărul este că încurcăturile sentimentale ale lui Raymond îl preocupau mai mult pe Lafont decît pe Gerald. Acesta avea de rezolvat probleme mult mai stringente. Recenta lui căsătorie îi crease numeroase complicații. Reacțiile persoanelor din propriul anturaj îl interesau mai puțin. Nu se gîndise decît în treacăt că însurîndu-se va răni sufletul Vittoriei de Serracapriolo. Nu-i făgăduise nimic, așa că nu se socotea vinovat de sfărîmarea iluziilor ei. Dacă Vittoria va accepta să-i rămînă amantă, va fi cu atît mai bine. Dacă va hotărî să se retragă, el nu se va opune. Avea cu cine s-o înlocuiască. Laxismul lui îi îngăduia să joace cele mai nerușinate feste morale, fără a se teme de mînia cerului sau de condamnarea oamenilor. Iar fantastica lui bogăție îl punea la adăpost de oprobiul pe care societatea îl aplică oamenilor de rînd, dar nu îndrăznește să-l extindă și asupra celor mari și puternici. Trecuse vremea cînd papii chemau la ordine pe regii și pe împărații care-și încălcau obligațiile morale. Concepțiile evoluaseră. Mai-marii zilei se bucurau de impunitate în acest domeniu.

Pe Gerald îl indispunea însă optica noilor sale rude prin alianță față de concepțiile lui. Prințul Volgonski, Prințul Altenburg-Delmond, precum și toți ceilalți unchi, mătuși, veri și verișoare îl priveau cu un fel de uimire vag amuzată. Latifundiarii aceștia, care nu știau ce înseamnă munca, nu puteau pricepe tenacitatea cu care

Gerald se lupta pentru a-şi dubla, a-şi tripla bogăţiile sale deja fabuloase. Toţi ştiau că banii sînt un instrument cu care poţi cumpăra plăceri şi tot felul de comodităţi. Aceşti potentaţi înţelegeau că te poţi ruina datorită femeilor sau jocului de cărţi, înţelegeau şi pe acei parveniţi ambiţioşi care-şi făceau din înavuţirea rapidă un scop în viaţă. Înţelegeau pînă şi pe zgîrciţii care adunau ban peste ban fiindcă nu concepeau să se despartă de agoniseala lor decît prin moarte.

Dar ce să mînuieşti banii investindu-i în vaste operaţii financiare, întemeind bănci, industrii, societăţi de tot felul — cînd eşti bogat şi ai sînge albastru — li se părea absurd, mai mult decît atît, comic. Unui nobil i se îngăduia să-şi mărească la infinit domeniile, dar nu să-şi fructifice averea făcînd negustorie sau cămătă. Acestea erau trăsăturile burgheze, incompatibile unui nobil autentic. Activitatea pe care Ducele de Lusignan-Valois o desfăşura în domeniul afacerilor constituia o derogare care îi uluia, îi scandaliza.

Atîta vreme cît Gerald fusese un străin în vizită prin Petersburg, îl priviseră cu îngăduinţă şi simpatie. În definitiv, englezii şi francezii aveau reputaţia originalităţii. Dar din clipa în care străinul acesta le intra în familie, lucrurile se schimbau. Ocupaţiile lui începeau să arunce o umbră asupra proaspetelor sale rude. Nobilimea rusească, extrem de avută, nu acorda nici un fel de importanţă magnaţilor banului, atît de respectaţi de nobilimea sărăcită din Occident.

Gerald rămase oarecum derutat, cînd, la o serată, bătrîna Prinţesă Dolgoruki, mătuşa soţiei sale, îl întrebă, privindu-l prin lornionul încrustat cu diamante :

— Am auzit despre dumneata lucruri extraordinare, Duce. Este adevărat că ţii socoteală averii dumitale pînă la ultimul gologan ?

Tonul ironic al principesei îl irită pe Gerald. Încercările disperate al bătrînei aristocrate de a-şi păstra aparenţa tinereţii, graţie unor farduri abil dozate, îi inspiră o replică dură. Cu acea surîzătoare insolenţă a tinerilor *dandies* rosti calm :

— Principesă, banii nu sînt ca anii, cărora, cu cît se înmulţesc, te străduieşti să le ascunzi numărul.

Chipul principesei îngheţă. Lăsă lornionul în poală, apoi adresă cuvîntul unei persoane din stînga ei, demonstrînd astfel că pentru ea Gerald încetase să mai existe.

În aceeaşi seară, după ce se retraseră în apartamentele lor, Olga îi lămuri comportamentul bătrînei prinţese.

— În concepţia noastră este de prost-gust să ţii socoteala banilor, mai ales cînd ai foarte mulţi. Evident, aceasta nu înseamnă că aprob gestul mătuşii mele.

Gerald izbucni în rîs :

— Scumpa mea, e preferabil să ţii socoteala banilor cînd sînt mulţi, decît să începi a-i număra cînd au mai rămas cîţiva pe fundul pungii.

Riposta pe care o dăduse Gerald vîrstnicei principese făcu ocolul saloanelor. De atunci nimeni nu mai cuteză să încerce a-l presifla. Bătrînii nobili se arătau în general mai rezervaţi faţă de el decît cei tineri.

— Acest duce importat în Sfînta Rusie va strica moravurile copiilor noştri, rosti într-o seară, la o partidă de *whist*, generalul Conte Miloradovici, guvernatorul general al Moscovei. Îi va face materialişti, meschini... Vor deveni cu toţii nişte burghezi cu idei radicale...

Prinţesa Ciuiski declară cu altă ocazie :

— Păcat de tînărul Duce de Lusignan-Valois. L-aş simpatiza dacă nu ar fi atît de burghez...

În schimb, Ivan Nicolaevici Rimski-Korsakov, general aghiotant, fost şambelan al Curţii Imperiale şi amant *en titre* al Împărătesei Ecaterina a II-a, făcu lui Gerald o primire cordială.

— Dragul meu Duce, am auzit de furtuna pe care prezenţa dumitale a stîrnit-o la Petersburg. Felicitările mele ! Pe vremuri mă iritau şi pe mine criticile oamenilor. Mă înroşeam de mînie cînd auzeam că mi se spunea în culise „Principele consort". Vîrsta m-a făcut mai înţelept. Acum am aproape optzeci de ani. De ce nu se mai vorbeşte şi azi pe seama calităţilor mele virile ? Nu m-ar mai supăra deloc.

La sfîrşitul convorbirii, Rimski-Korsakov îl pofti să-şi petreacă două săptămîni pe domeniul său de la Bratsevo.

— Am să-ţi prezint o societate în orice caz mai amuzantă decît cea de aici. Scriitori, oratori, savanţi, oameni spirituali, plăcuţi, alături de care pierzi noţiunea timpului. În compania lor nu simţi povara bătrîneţii. Am să ţi-l prezint pe Bulgakov. Un tip formidabil. Sînt sigur că are să-ţi placă.

Ostilitatea nutrită de cîţiva dintre bătrînii nobili faţă de Gerald nu era împărtăşită de ţar, care-i trimisese o scrisoare exprimîndu-şi părerea de rău că nu-l putea primi la Ţarskoie Selo din cauza îmbolnăvirii sale. Nu-i erau duşmănoşi nici majoritatea înalţilor demnitari ai Imperiului, care ştiau că un import de capitaluri ar avea un efect înviorător asupra finanţelor statului în special şi a vieţii economice în general.

O simpatie deosebită îi arăta şi Marele Duce Nicolae, care-l invita cu regularitate la palatul Anicikov ori la vînătorile organizate pe domeniile sale. Îi apropia şi vîrsta. Marele duce avea doar cu patru ani mai mult decît Gerald. Preţuirea de care acesta se bucura în ochii ţarului şi ai fraţilor săi spori ostilitatea nobililor tradiţionalişti.

— Nu aveam pe cap destui germani ? se plînse Principele Obolenski într-un cerc de prieteni. Ne mai trebuia acum şi acest anglo-franco-american, care, prin căsătoria sa cu Olga Kirilovna, vrea probabil să devină şi rus ?...

Stima Marelui Duce Nicolae şi a soţiei sale pentru Gerald se datora în parte şi Olgăi. Marea ducesă Alexandra Feodorovna o adora, acordîndu-i un rol privilegiat în cercul ei de intimi. Şi Împărăteasa Elisabeta, mult discutata soţie a ţarului Alexandru, acordase într-o vreme o simpatie deosebită Olgăi. Dar zvonurile care-i atribuiau înclinări oarecum echivoce faţă de tinerele ei doamne de companie îl determinaseră pe Principele Volgonski să-şi retragă discret, dar ferm, fiica din anturajul imperial.

La palatul Anicikov existenţa tinerei perechi ducale se desfăşura într-o ambianţă de o simplitate cvasi-spartană. Cu excepţia balurilor săptămînale oferite potrivit datinii înaltei societăţi din capitală, marele duce prefera să-şi petreacă timpul în sînul familiei, acceptînd prezenţa cîtorva intimi, faţă de care îşi îngăduia unele familiarităţi

care nu depășeau însă niciodată limitele unei politeți desăvîrșite. Și marea ducesă prefera atmosfera reuniunilor restrînse decorului de o somptuoasă răceală a recepțiilor oficiale.

Gerald și soția sa erau adeseori reținuți la dejun. În afară de marele duce și de soția sa, se mai aflau la masă unul din cei doi aghiotanți, Adlerberg sau Frédérichs, prieteni din copilărie ai amfitrionului, șambelanul Conte Gabriel de Modena și două doamne de companie.

Se spunea că marele duce avea un caracter aspru, despotic, taciturn, greu de suportat. În ambianță familială a palatului Anicikov se arăta însă prevenitor, glumeț, dornic să placă.

— Dacă m-ar întreba cineva în ce colț al lumii se ascunde adevărata fericire, aș răspunde că poate fi găsită în casa aceasta, spuse el într-o zi lui Gerald, acoperind în același timp cu mîna lui mare, mîna fină și albă a soției sale. Un gest plin de afecțiune și de căldură.

Nicolae și Alexandra erau îndrăgostiți ca în primul lor an de căsătorie. Acum aveau copii, preocupări familiale, o existență complicată, fiindcă trebuiau să se supună tuturor obligațiilor inerente înaltei lor poziții. Cu toate acestea, se străduiau ca nimic supărător dinafară să nu tulbure seninătatea căminului lor.

Gerald era uimit de transformarea Marelui Duce, care la solemnitățile oficiale arbora un chip sever, sumbru. Atitudinea lui mîndră, implacabilă, inspira teamă. Fusese crescut în cea mai aspră disciplină militară. Această educație spartană îi modelase ireversibil caracterul.

— Nu mă simt fericit decît printre soldați, îi spuse Marele Duce cu altă ocazie. Acolo totul este ordonat, logic. Nimeni nu dă porunci fără a fi învățat mai întîi să ia locul altuia. Totul are o țintă precisă.

Ordinul de zi pe care-l dăduse cu prilejul numirii sale în funcția de general inspector de geniu îl caracteriza: „Cea mai mică abatere de la regulament va fi pedepsită cu toată asprimea. Legile vor fi aplicate cu strășnicie. Nu cunosc cuvîntul iertare".

Se spunea că și ofițerii și soldații îl urau în egală măsură fiindcă îi silea să repete pînă la extenuare exerciții

şi manevre stăpînite la perfecţie. Nicolae le pretindea performanţe care atingeau limitele acrobaţiei. I se reproşa că este grosolan faţă de oameni, coleric, răzbunător, meschin. Adevărul este că nimeni nu-l simpatiza. Nici chiar cei mai apropiaţi colaboratori.

Gerald se gîndise într-o vreme să-şi facă o unealtă din acest om, dar renunţase. Firea lui Nicolae era prea stranie, reacţiile sale prea neprevăzute. Pe un astfel de om nu se putea bizui. Spre deosebire de alţi principi de sînge regal, nu se lăsa corupt. Nu făcea cheltuieli peste puterile lui şi nici nu se împrumuta. În felul acesta nu cădea sub dependenţa bancherilor, ca aţiţi suverani şi principi de coroană din Occident.

Gerald îşi dădea abia acum seama că în Rusia se va izbi de dificultăţi mai mari decît îşi închipuise. Aceste dificultăţi le întîmpina nu numai pe tărîmul activităţii publice, dar şi în viaţa particulară. Se însurase cu Olga, cu toate acestea se simţea străin faţă de ea. Nu fiindcă nu ar fi încercat să şi-o apropie, ci fiindcă ea îl ţinea la o oarecare distanţă, obligîndu-l, prin reflex, să adopte o atitudine similară. Se pare că Olga era o bună cunoscătoare a firii omeneşti. Nu se putea spune că avea o experienţă bogată. Nici vîrsta şi nici mediul în care-şi petrecuse copilăria şi adolescenţa nu-i permiseseră să intre în contact cu multă lume. Avea însă un instinct sigur, o intuiţie infailibilă. Dacă ar fi simţit că Gerald este îndrăgostit la nebunie de ea, că ar fi fost dispus să-i accepte supus toate capriciile, s-ar fi comportat poate altfel. Observase însă că soţul ei avea un caracter tare. Că nu intenţiona să se încline nici în faţa femeii pe care-o alesese tovarăşă de viaţă. Olga adoptase singura atitudine care îl obliga pe Gerald să se menţină în expectativă. În sinea lui înţelesese că este jucat, dar nu avea ce face. Olga îl prevenise. Acum suferea consecinţele propriei lui încăpăţînări.

Culmea este că această împotrivire nu îl supăra. Îi urmărea fazele aşa cum urmăreşti desfăşurarea unei experienţe interesante.

Îl cunoscuse şi pe Pavel Volgonski, vărul Olgăi. Un ofiţer tînăr, chipeş, purtîndu-şi cu mîndrie uniforma îm-

podobită cu găitane de aur. Nu avea mai mult de 20 de ani. Cînd s-au văzut pentru întîia oară, ofițerul l-a privit fără ca vreun mușchi să i se clintească pe față. Dar ochii lui aruncau scîntei. Gerald înțelesese că își făcuse un dușman de moarte. Era însă deprins cu ostilitatea oamenilor. Poziția sa îi crea prin definiție inamici. Pe Pavel Volgonski îl tratâ cu o condescență care nu era lipsită de ironie. Atitudinea fals binevoitoare a lui Gerald îl umili pe tînărul ofițer mai vîrtos decît o pereche de palme.

Principele Cyril Volgonski, care asistase la întîlnire, își sfătui ginerele să deschidă cît mai rar ușa casei sale acestui văr prin alianță.

— Pavel este un tip ciudat. Moștenește caracterul fratelui meu, mort după un duel în cursul căruia a primit nouă împunsături de spadă. Și adversarul lui și-a dat obștescul sfîrșit la o săptămînă mai tîrziu. Astăzi, cînd majoritatea duelurilor încetează la apariția primei picături de sînge, pare neobișnuit ca ambii adversari să se lupte cu atîta înverșunare încît să se extermine reciproc.

— Nu știu în ce măsură mă poate afecta acestă trăsătură de caracter a tînărului Pavel Volgonski ! replicase Gerald cu răceală.

Socrul său îl privise zîmbind ciudat.

— Te-am prevenit. Este un ins periculos. Nu se teme de riscuri... fiindcă nu are ce pierde... Dacă suprimă un adversar, nu are decît de cîștigat...

Gerald înțelesese aluzia. Prin intrarea sa în familia Volgonski își crease numai complicații. Dar merita. *L'enjeu valait la chandelle.* Își stabilise un cap de pod în imperiul rusesc și acest lucru nu era deloc neglijabil. Gerald era convins că țarul nu va întîrzia a face cauză comună cu grecii răsculați împotriva autorităților Sublimei Porți. Chiar dacă în clipa de față Alexandru I înclină să-și păstreze neutralitatea — consecvent politicii de jugulare a mișcărilor revoluționare din orice parte a lumii — opinia publică rusă, dar mai ales tendințele politicii tradiționale ale țării sale aveau să-l împingă inexorabil în tabăra adversarilor Imperiului Otoman. Pe pe altă parte, Rusia avea privirile îndreptate spre Orient. Tratatul din Gulestan, încheiat în 1813 cu Fath Ali, șahul Persiei, nu în-

semna decît un *intermezzo* pacific înaintea unei reizbucniri a ostilităţilor între ruşi şi perşi. Împăratul perşilor nu se va resemna să piardă definitiv Georgia, Mîngrelia, Daghestanul şi Chivonul, precum şi accesul la Marea Caspică. Un război între cele două imperii devenea inevitabil. Agenţii lui Lafont procuraseră lui Gerald copii ale unor documente provenite din ambele tabere, care demonstrau matematic acest lucru.

Într-o convorbire amicală cu Gerald, ministrul de externe Nesselrode făcuse aluzie la eventualitatea unor viitoare complicaţii militare şi diplomatice în Orient. Evident, nu spusese acest lucru direct. Concluziile reieşiseră în cursul unei discuţii cu altă temă.

Nesselrode se arătase favorabil implantării pe teritoriul Rusiei a unor fabrici de armament şi a unor şantiere navale ale Casei Sunderland. Ministrul de externe recomanda o colaborare economică şi financiară cu Gerald, pe care-l prefera fraţilor Rotschild, prea aserviţi intereselor imperiului austriac şi regatului britanic.

— Voi fi întotdeauna gata să vă sprijin. Sînteţi în primul rînd francez. Şi noi avem o deosebită simpatie pentru Franţa. După prăbuşirea imperiului napoleonian, Majestatea-Sa Imperială Ţarul Alexandru a susţinut cu energie ca Franţa înfrîntă să fie tratată cu moderaţie. Nu am fost niciodată de acord să împărţim ţara dumneavoastră în două, cum pretindea Prusia, şi nici să se reîntoarcă la graniţele din 1790, cum cerea Anglia şi Austria. Metternich recomandase în plus ruperea din trupul Franţei a unor imense teritorii. Majestatea-Sa Imperială Ţarul nu a admis decît o ocupare temporară a ţării dumneavoastră, precum şi plata unor contribuţii de război. Pretenţii blînde, care nu au fost pe placul aliaţilor noştri. Am respins cu hotărîre şi garanţiile teritoriale excesive pretinse de Prusia. Am vrut ca Franţa să rămînă o mare putere, absolut necesară asigurării echilibrului european.

Nesselrode se ferise să precizeze că Ţarul avea tot interesul să existe în Europa un regat francez puternic, susceptibil să devină un aliat de nădejdie al Rusiei în eventualitatea unei angajări a acesteia în complicatele

probleme ale Orientului Apropiat şi Mijlociu. Gerald ştia însă acest lucru, căci avea la dispoziţie documente revelatoare. Şi mai ştia ceva. Dispunea de o minută a convorbirilor dintre Capo d'Istria, reprezentantul Rusiei, şi Stein, cunoscutul om de stat prusac. „Rusia, declarase deschis Capo d'Istria, interlocutorului său, are tot interesul ca Franţa să rămînă puternică, astfel încît *alte state* să nu-şi poată într-o zi uni toate forţele lor împotriva imperiului moscovit." Atît de covîrşitoare era autoritatea Rusiei şi atît de importante forţele ei armate, încît aliaţii se înclinaseră în faţa voinţei ei.

Toate acestea dovedeau încă o dată iminenţa unui vast conflict armat în care Imperiul Ţarilor avea să fie inevitabil tîrît. În acez caz, armamentul fabricat de uzinele Sunderland ar găsi un client serios dincoace de Urali... Un client tot atît de serios ar putea să fie de pildă şi imperiul persan, reflectă Gerald, încîntat de perspectivele pe care i le deschidea viitorul.

Curînd după întîlnirea cu Nesselrode, avu o primă întrevedere cu Contele Arakceiev. Acest demnitar, care se bucura de încrederea nelimitată a Ţarului, era un personaj extrem de temut. Ursuz, grosolan, ipocrit, de un orgoliu nemăsurat, îşi legase numele de o instituţie care — afirma el — era menită să reformeze lumea rusă, punînd bazele unei noi societăţi, în care ordinea şi autoritatea să domnească nestingherite ! Coloniile militare. Sistemul creat de Arakceiev consta în stabilirea soldaţilor în sînul familiilor ţărăneşti. Dacă erau însuraţi, acolo îşi aducea nevestele ; dacă erau celibatari, se însurau cu fetele ţăranilor. Copiii rezultaţi erau destinaţi serviciului militar. Soldaţii participau la muncile agricole cot la cot cu ţăranii. Districtele colonizate erau sustrase autorităţilor civile şi supuse administraţiei militare. Arakceiev intenţiona să creeze treptat o naţiune militară. Ţarul nu se arătase potrivnic acestei idei, dar ţăranii fuseseră de altă părere. Vexaţiile, spolierea sistematică, serviciul militar permanent la care erau în realitate supuşi le creaseră nemulţumiri atît de mari, încît se răsculaseră. Revoltele fuseseră reprimate cu multă străşnicie. Păduri de spînzurători străjuiseră multă vreme satele, spre a aminti

locuitorilor că libertatea era o noţiune pe care ar face mai bine să o uite cu desăvîrşire.

Gerald avusese cîteva discuţii prealabile cu Contele Vasiliev, ministrul finanţelor, şi Contele Rumianţov, ministrul comerţului, care se arătaseră favorabili — în principiu — instalării în Rusia a unor uzine de armament ale Casei Sunderland, cu singura condiţie ca ruşii să participe cu jumătate din capital. Condiţia aceasta nu-l deranja pe Gerald. Era sigur că va reuşi pînă în cele din urmă să-l convingă pe socrul său să accepte a se angaja în această afacere. Astfel, uzinele din Rusia vor rămîne tot în sînul familiei.

Pentru încheierea definitivă a acestei tranzacţii trebuia însă acordul lui Arakceiev. Acesta deţinea nu numai portofoliul Războiului, dar fusese investit de Ţar şi cu funcţiile de general inspector al infanteriei şi al artileriei. Arakceiev manifesta un deosebit interes faţă de proiectele lui Gerald. Fabricile de armament existente în Rusia nu puteau acoperi nevoile crescînde ale armatei. Gerald Sunderland se oferea să împlinească acest gol în condiţii convenabile. Ministrul de război ascultă cu atenţie expozeul vizitatorului. Ceru apoi un termen de gîndire.

— *Monsieur le Duc,* vă invit la o vînătoare la Gruzino. Acolo vom mai discuta acestă chestiune, care în linii mari mă interesează. Îmi voi lua libertatea să o expun şi Ţarului, care va avea desigur ultimul cuvînt.

Gerald îşi dădea seama că Arakceiev îi servea un simplu pretext. Ţarul acordase omului său de încredere *carte blanche* în toate domeniile. Trebuia să învingă ultimele reticenţe ale ministrului. Să-i ofere bani ? Ar fi fost comic, fiindcă Arakceiev, ca şi Kociubey, era fantastic de bogat. Exista o altă cale. Vittoria di Serracapriolo. Frumuseţea ei proaspătă, inestimabila-i experienţă în domeniul plăcerilor trupului îl serviseră şi în alte ocazii. Aflase că Arakceiev era un senzual, pe care orice femeie abilă îl putea subjuga. După moartea soţiei sale, căzuse sub influenţa unei femei de origine foarte obscură — se zvonea că ar fi fost fiica unui rob ţigan — dar care reuşise să-l stăpînească datorită senzualităţii ei dezlănţuite. Deşi se afla sub dominaţia acesteia, Arakceiev nu rămăsese deloc

indiferent față de farmecul Vittoriei, pe care o cunoscuse cu prilejul faimoasei recepții oferite de Altenburg-Delmond în cinstea nepotului său.

Pe Gerald îl fulgerase o idee a cărei împlinire i-ar fi surîs. Să o mărite pe Vittoria cu ursuzul Arakceiev. Mirele nu mai era tînăr, nu avea o înfățișare tocmai plăcută și nici firea sa nu era comodă. În ciuda acestor cusururi reprezenta totuși o partidă bună pentru Vittoria, care la ora actuală nu trăia decît de pe urma stipendiilor furnizate de Gerald. Dacă această combinație matrimonială ar reuși, Arakceiev ar deveni — grație infuenței soției sale — un aliat prețios pentru Gerald. Acesta ar stăpîni prin Arakceiev viața economică a Rusiei.

Gerald părăsi Petersburgul cu destinația Gruzino folosindu-se de un convoi alcătuit din zece trăsuri și douăzeci de furgoane, în care, potrivit obiceiului nobilimii ruse avute, transporta mobile, covoare, așternuturi, ustensile de bucătărie, necesare în timpul popasurilor numeroase impuse de lungile distanțe pe care le aveau de străbătut. Olga, Vittoria și Lorenzo di Serracapriolo, Alain, Lafont, secretarii săi și doi consilieri îl însoțeau în această deplasare.

Vastele peisaje rusești îl uimeau pe Gerald prin imensitatea perspectivelor, prin întinderea nemărginită a pădurilor, prin splendoarea cîmpiilor absolut plate, ce-și desfășurau pînă în zare singurătatea. Se scurgeau uneori zile întregi fără să întîlnească în cale vreun cătun sau vreo simplă așezare omenească. După pustietăți aparent fără limite, li se întîmpla să treacă pe lîngă palate splendide, profilîndu-se pe fundalul verde-smarald al unor parcuri luxuriante.

Unii moșieri, anunțați în prealabil de trecerea lui, îi acordau ospitalitate. Gerald și însoțitorii săi avură astfel prilejul să asiste la spectacole de balet sau de teatru oferite de trupe de balerine sau de actori care își desfășurau talentele numai pentru a risipi plictisul vreunui moșier izolat de lume. Aproape fiecare conac dispunea de teatrul său, iar artiștii — după cum avea să afle Gerald mai tîrziu — erau robi cu o completă educație artistică, indispensabilă delectării unei asistențe restrînse, dar cu gusturi rafinate

de pe urma unor repetate și îndelungi contacte cu lumea artistică a Franței, a Italiei, a Angliei sau a Germaniei.

Fiecare palat cuprindea un numeros personal de serviciu. Cinci sau șase sute de persoane reprezentau cifre obișnuite. Aceste cifre nu păreau exagerate, cînd simpli boiernași, cu venituri modeste, își permiteau să aibă cîte zece sau douăzeci de servitori. Toți aceștia erau niște bieți robi care puteau fi vînduți ca orice vită de povară.

Lui Gerald i se întîmplase să citească în ziarele din Petersburg anunțuri în care erau oferite spre vînzare tinere țărănci, bucătari, frizeri, muzicanți, cîntărețe, învățători și chiar savanți. O țărăncuță costa aproximativ 25 de ruble. Prețul unui bucătar experimentat putea să urce la 800 de ruble, iar al unui organist de mare talent, la 900 de ruble. Un ogar se vindea în schimb cu 3.000 de ruble. Anunțurile aveau — cu ușoare variante — următorul conținut: „Vînd doică, o trăsură uzată și doi cai"; „Vînd o fată de 16 ani, o sufragerie puțin folosită și trei saltele în stare perfectă"; „Vînd douăzeci de butoaie, un valet, un actor specializat în roluri de rege și un altul în roluri de intrigant"; „Cumpăr soprană, un pui de Saint-Bernand sau de bulldog și un docar"; „Cumpăr chirurg"; „Vînd 100 de robi de ambele sexe. Sănătate perfectă. Apți să execute cele mai grele munci".

Fanteziile marilor latifundiari nu aveau margini. Contele Ceremetiev deținea o trupă alcătuită din 100 de robi în superbe uniforme militare, pe care-i punea să defileze în fiecare dimineață prin fața invitaților, în sunetele unei muzici alcătuite din treizeci de instrumentiști suflători.

Contele Rasumovsky avea un imens parc pe care-l modifica după gust. În locul unui deal săpa un lac, lacul îl muta apoi în altă parte, iar serele își schimbau amplasamentul în fiecare an.

Contele Kamensky oferea, în schimbul unei trupe de actori care-i trezise interesul, un sat cu cinci sute de suflete.

Prințul Trubețkoi întreținea o trupă de o sută de cameriste adolescente, care aveau menirea să țină de urît noaptea invitaților burlaci.

Contele Narîșkin prezenta oaspeților săi spectacolul bine regizat al bătăliilor de la Borodino sau de la Moscova,

reproduse de treizeci de mii de robi în uniformele armatelor respective.

După cîte un spectacol de operă, se întîmpla ca soprana sau baritonul care săvîrşiseră o greşeală, luînd prea sus sau prea jos o notă, să fie biciuiţi sub ochii stăpînului indignat de asemenea crime împotriva artei.

Poeţii robi trebuiau să ridice imnuri de glorie Contelui Cernicev şi oaspeţilor lui. Bardul care nu reuşea să-şi încînte auditoriul cu produsele talentului său era trimis la grajd şi pus să care băligar, pînă ce stăpînului îi trecea supărarea şi îl rechema în salon.

Gerald era uluit de năravurile acestei lumi ciudate. Tradiţii şi obiceiuri barbare supravieţuiau alături de ideile şi concepţiile cele mai noi. O lume a celor mai ameţitoare contraste.

Arakceiev, care sosise la Gruzino cu cîteva zile înaintea oaspeţilor săi, le pregătise o primire fastuoasă. Un mare banchet, jocuri de artificii, spectacole de balet, concerte executate de o orchestră alcătuită din cincizeci de persoane şi, în încheiere, o retragere cu torţe. Parcul de la Gruzino oglindea pasiunea stăpînului pentru ordine şi precizie. Aleile pietruite erau impecabil de drepte, arborii tunşi la fel, aliniaţi ca soldaţii, statuile aveau exact aceeaşi înălţime şi înfăţişau eroi ai Greciei antice. Conacul cu linii severe şi cu foarte multe ferestre semăna cu o cazarmă rebarbativă, rece. Decoraţia încăperilor era de o simplitate care amintea ascetismul sălilor unei mănăstiri. Mobilele grele de stejar afumat se remarcau prin absenţa sculpturilor şi prin liniile lor drepte.

Dineul oferit în cinstea oaspeţilor fu însă de o bogăţie şi de un rafinament care contrastau cu ambianţa posomorîtă, austeră. Servitorii purtau livrele care nu se deosebeau mult de uniformele militare. Gesturile lor bruşte, perfect ritmate, aminteau precizia mişcărilor unor soldaţi în timpul instrucţiei. Arakceiev depăşise fanteziile militare ale Contelui Ceremetiev. Pînă şi mobilele erau orînduite cu perfectă simetrie.

În seara sosirii oaspeţilor, ibovnica lui Arakceiev nu-şi făcu apariţia. Ministrul evita desigur să o prezinte invi-

taţilor în postura unei stăpîne a casei, iar *barina* refuzase să accepte a se înfăţişa în postura unei ibovnice. Prezenţa Vittoriei di Serracapriolo în anturajul lui Gerald făcu multă plăcere amfitrionului. Extrem de prevenitor, ministrul o tratâ cu o curtenie oarecum bruscă, în ton cu personajul.

Gerald făcea o experienţă riscantă. O adusese pe Vittoria în preajma *barinei* spre a-i îngădui lui Arakceiev să facă o comparaţie între necioplita-i ibovnică şi eleganţa aristocratică a tinerei italience.

În timpul dineului orchestra execută numai marşuri militare. Ciudăţeniile gazdei, ale decorului şi ale întregului mediu ambiant nu erau propice unei destinderi nervoase. Oaspeţii încercau o senzaţie bizară, crisparea aceea lăuntrică pe care o resimt îndeobşte vizitatorii unui azil de nebuni.

După cină, Arakceiev îşi pofti invitaţii într-un salon alăturat, în care o trupă de balet, alcătuită din robi bine dresaţi, le înfăţişă un spectacol inspirat de războiul Troiei. Luptele, omorurile, foarte realist mimate, ciocnirile violente ale caracterelor se desfăşurau într-un ritm obsedant, care trăda într-o oarecare măsură înclinările sadice ale stăpînului casei. Arakceiev urmărea cu vădită satisfacţie reprezentaţia, care necesitase incontestabil numeroase repetiţii şi grele eforturi din partea actorilor. Alain Dunois era uluit de perfecţiunea ansamblului de dansatori robi, cu nimic mai prejos de trupa lui de balet de la Paris. Olga, obişnuită cu excentricităţile nobililor ruşi, nu acorda nici o atenţie spectacolului şi se amuza jucîndu-se cu patru ogari superbi, care se buluceau în jurul ei, încîntaţi de mîngîierile cu care nu erau deprinşi. Vittoria, în schimb, abia reuşea să îşi stăpînească nervozitatea, reflectată oarecum în modul în care-şi mînuia evantaiul. Gerald nu o pusese la curent cu planurile sale în ceea ce priveşte persoana ei şi Arakceiev, dar un instinct care nu înşela o ţinea obositor de încordată. Neobservat, Lorenzo studia pe sub sprîncene pe eroii acestei scene. Îşi închipuia că Gerald pregătea ceva. Cu fatalismul care-l stăpînea de atîta vreme, aştepta desfăşurarea evenimentelor. În definitiv, şi Vittoria şi el

erau poftiţi pentru a face anumite servicii. Trebuiau să se supună inevitabilului. Gerald urmărea cu interes comportarea Vittoriei şi a lui Arakceiev. Privirile ministrului erau aţintite fără jenă asupra italiencei. O măsura din cap pînă în picioare, îi cîntărea calităţile fizice, aşa cum un geambaş cîntăreşte calităţile unui cal pus la mezat. Gerald, absorbit de reuşita planurilor sale, se preocupa mai puţin de simţămintele oamenilor pe care-i manevra pe tabla sa de şah. Lafont urmărea cu luciditate acestă comedie grotescă...

În zilele următoare amfitrionul oferi invitaţilor o întreagă gamă de petreceri : vînători, curse de cai, plimbări cu trăsurile prin împrejurimi, baluri, concerte simfonice, spectacole de balet clasic şi de dansuri ruseşti, jocuri de cărţi, loterii şi tot felul de distracţii, care făceau ca viaţa la ţară să nu fie cu nimic mai monotonă ca la Petersburg.

Arakceiev era din ce în ce mai ambalat după Vittoria. Nu lipsea din preajma ei, o asalta cu atenţii — complimente, flori, daruri. În fiecare seară, la cină, doamnele găseau sub şervet bijuterii de valoare. Ca din întîmplare, Vittoria descoperea cele mai superbe diamante şi cele mai fine perle. Permanenta bună dispoziţie a lui Arakceiev îl făcea să fie deosebit de concesiv şi faţă de Gerald. Încheierea unui acord definitiv părea iminentă. Gerald se felicita pentru inspiraţia pe care o avusese aducînd-o pe Vittoria la Gruzino.

Într-o seară, după o plimbare sub clar de lună în compania lui Arakceiev, Vittoria se apropie de Gerald, care juca tric-trac în compania lui Lafont.

— Aş vrea să-ţi vorbesc, îi şopti ea.

Gerald întrerupse partida. Se aşeză pe o canapea lîngă fereastră, la o depărtare suficientă de ceilalţi oaspeţi, spre a nu putea fi auziţi.

— Arakceiev mi-a cerut mîna, îi spuse ea fără introducere.

Gerald o privi cu afecţiune.

— Felicitările mele, Vittoria ! Mă bucur nespus de mult pentru dumneata.

Ea surîse ciudat.

— Te bucuri numai pentru mine ?

Gerald își dădu imediat seama unde voia Vittoria să ajungă. Luă taurul de coarne.

— Mi-ai descoperit jocul, nu-i așa ? rosti cu prefăcută candoare.

— Da, de la început, replică ea simplu. Am știut totul. Mai știu și ce are să mă aștepte dacă am să accept.

— Sînt convins că Arakceiev are să te facă fericită.

— Crezi cu toată sinceritatea ?

— De ce nu ? Contele este un om de lume. Despre bogăția și puterea lui nici nu mai vorbesc. Ai să ocupi un loc eminent în societatea rusă.

Vittoria zîmbi trist.

— Nu mă întrebi dacă aș putea să-l iubesc ?

El rîse nepăsător :

— Simțămintele astea să le lăsăm oamenilor de rînd.

— Vrei să pari mai cinic de cît ești, replică Vittoria. Îndrăzneala ei îl umili.

— Cinic ? Te înșeli, scumpa mea. Nu am în vedere decît fericirea ta...

— Și gloria Casei Sunderland, completă Vittoria cu seriozitate.

Gerald nu se derobă.

— Ai dreptate. Gloria casei mele este un obiectiv pe care-l urmăresc în permanență.

— Știu. Mă voi strădui să-ți ușurez sarcina.

Gerald se prefăcu a nu-i observa înnourarea frunții.

— Ai fost întotdeauna la înălțime, Vittoria. Știu cît îți datorez...

— Nu-mi datorezi nimic, replică ea cu oboseală în glas. M-ai recompensat întotdeauna regește. Într-un fel, sîntem chit.

Gerald își aruncă privirea asupra inelului său cu blazon ducal.

— Nu trebuie să te simți obligată a te mărita cu Arakceiev, rosti cu răceală.

Vittoria se ridică.

— Am să fac tot posibilul ca să te mulțumesc. Mă ierți, în seara aceasta am să mă retrag mai devreme...

— Nu te simți bine ? întrebă el cu solicitudine.

— Vreau să mă odihnesc. Mîine avem o zi încărcată... Bună seara, Gerald !

— Noapte bună, Vittoria, se înclină el, sărutîndu-i cu galanterie mîna.

După ce rămase singur, nu se mai întoarse la partida de tric-trac. Evitînd grupurile de invitaţi, ieşi pe balcon. Luna plină arunca o lumină alburie, fantomatică, asupra parcului. Miriade de greieri îşi cîntau melopeea nocturnă. Zgomot vesel de glasuri răbufnea din salon prin uşile deschise.

„Biata Vittoria ! reflectă el. O sacrific intereselor casei mele. Sînt un ticălos. Dar n-am ce-i face. Am o misiune pe care trebuie să o duc la împlinire, chiar dacă va trebui să calc peste cadavre. În definitiv, eu sînt primul servitor al casei mele. Îşi închipuie oare Vittoria că sînt mai fericit decît ea ? Hm ! Cred că e destul de lucidă ca să mă înţeleagă. Succesul şi mulţumirea sufletească nu sînt întotdauna sinonime."

Se întoarse în salon. Lîngă statuia lui Hercule, cioplit în marmoră, Olga stătea de vorbă cu soţia generalului Lobanovski. Cînd îşi văzu soţul intrînd, umbra unui surîs amuzat pluti o clipă pe buzele ei. Gerald simţi o uşoară iritare. Atitudinea ei vag condescendentă începuse să-l enerveze. Se apropie. Doamna Lobanovski intui tensiunea nervoasă a celor doi soţi. Sub un pretext oarecare se retrase discret, lăsîndu-i singuri.

— Am stat de vorbă cu Vittoria, spuse el.

— Am observat, surîse suav Olga.

— Dac-ai şti ce mi-a spus...

— Crede-mă, Gerald, nu mă interesează.

El o privi pieziş.

— Bine ! Atunci n-am să-ţi spun nimic. Dacă m-ai fi lăsat să-ţi împărtăşesc marea veste...

Olga îi atinse buzele cu evantaiul ei de mătase.

— Nu, Gerald. Te rog... lasă...

— Cum vrei ! ridică din umeri contrariat.

— Prieteni, începe balul ! anunţă cu voioşie Arakcceiev, apărînd în pragul salonului. Vă poftesc în sala cea mare !

În noaptea aceea Gerald nu reuşi să adoarmă, deşi oboseala acumulată în timpul zilei ar fi fost firesc să-şi ceară drepturile. O condusese pe Olga pînă în pragul dormitorului ei şi, fără să se prevaleze de drepturile de soţ, îi urase cu politeţe noapte bună, apoi se retrăsese în camera lui. Se dezbrăcase, dar, în loc să se culce, îşi aruncase pe umeri un halat de mătase şi trecuse la fereastra deschisă.

Se stîrnise un vînt răcoros, care împingea din urmă nori răzleţi, cu margini dantelate. Copacii din parc prinseră să murmure. O adiere mai vie pătrunse pe fereastră în cameră, stingînd flăcăruia lumînării din sfeşnicul de argint de pe noptieră.

Gerald era neobişnuit să întîmpine rezistenţe. Atitudinea Olgăi îl intriga şi îl irita în acelaşi timp. Spera s-o domesticească treptat. Nu se va folosi de procedeele inventivului soţ din *Femeia îndărătnică*. Nici Olga şi nici el nu se potriveau cu personajele celebrei opere dramatice shakespeareene. Opoziţia calmă, dar dîrză, a Olgăi îi colora într-un fel existenţa.

Deodată atenţia îi fu atrasă de o siluetă feminină care se ivise dintre copacii parcului şi se oprise pe aleea pietruită, îndreptîndu-şi privirile spre faţada palatului. Nu-i vedea chipul fiindcă un nor acoperea tocmai luna. Îi deslușea doar contururile corpului plin, învăluit în cutele ample ale unei rochii cu talia sub sîni, după moda rusească. Femeia stătea nemişcată ca o statuie.

Apoi norul, mînat de vînt, dezgoli faţa lunii, care aruncă iarăşi peste parc lumina-i alburie. În clipa aceea Gerald putu deslușì cu toată limpezimea faţa femeii de pe alee. Ochii aprinşi, trăsăturile distorsionate, buzele strînse, subţiate, bărbia ascuţită dădeau chipului ei o expresie de ură dementă. Privirile ei fixau o porţiune din faţadă care — deduse Gerald — corespundea cu ferestrele apartamentului Vittoriei.

— *Barina !* şopti el pentru sine, înfiorat de scîrbă şi de o teamă inexplicabilă.

Privirile femei erau atît de intense, de concentrate, încît păreau să exercite o forţă hipnotică.

„Vittoria !“ gîndi Gerald. Ca şi cînd ar fi încercat să neutralizeze puterea malefică a *barinei,* îşi făcu simţită

prezența, plecîndu-se ostentativ peste glaful ferestrei, astfel încît ea să-l poată vedea. Femeia tresări. Îi aruncă o privire rapidă, apoi se răsuci pe călcîie și dispăru în bezna copacilor.

Gerald își strînse brusc halatul în jurul corpului, de parcă l-ar fi străbătut un fior de frig.

„A băgat de seamă că am văzut-o ! își zise el. Dacă i se va întîmpla ceva Vittoriei, va ști că uneltirile ei nu vor rămîne nedescoperite și nepedepsite."

Își dezbrăcă halatul, apoi intră sub plapumă. Deodată izbucni într-un rîs tăcut.

„A început să-mi fie frică de puterile magice ale *barinei !* Sînt un caraghios ! Bizara ambianță rusească a prins să-mi joace și mie feste..."

Închise ochii, dar nu fu chip să adoarmă. Zorile îl găsiră frămîntîndu-se în patul cu baldachin, străjuit de icoane ruseşti îmbrăcate în aur și în argint...

La sfîrșitul celei de-a doua săptămîni a ședерii oaspeților săi la Gruzino, Arakceiev le anunță oficial logodna sa cu principesa Vittoria di Serracapriolo. În cinstea acestui eveniment va oferi un ospăț la care va pofti toate mărimile imperiului, în frunte cu țarul însuși. Logodna avea să fie oficiată în prima duminică a lunii, potrivit ritului ortodox. Arakceiev instituia viitoarei sale mirese o dotă considerabilă, alcătuită din două domenii totalizînd 60 000 de hectare, precum și 11 000 de suflete. Lorenzo urma să fie învestit cu comanda unui regiment de dragoni. Cele mai ademenitoare perspective se deschideau fraților di Serracapriolo.

— Planurile mele s-au împlinit peste cele mai optimiste așteptări, declară satisfăcut Gerald lui Lafont. Pe Arakceiev l-am fericit cu o soție superbă, iar din Vittoria am făcut una din cele mai bogate femei din Rusia.

— Lorenzo nu are de gînd să rămînă cu sora lui, răspunse Lafont. Mi-a destăinuit că atmosfera de aici îl înspăimîntă. Nu-și poate explica acest simțămînt, mai puternic decît rațiunea.

— Foarte bine, rosti Gerald cu promptitudine. Dacă se va înapoia cu mine în Franța, nu va mai cunoaște grija

zilei de mîine. Știu să fiu generos cu cei care mi-au fost credincioși...

Urmară zile de petreceri necurmate în așteptarea faimoasei duminici. Nobilii de pe domeniile învecinate soseau cu grăbire spre a asista la ceremonia logodnei. Arakceiev mai dădu de veste că nunta va avea loc la Petersburg în prima duminică a lui septembrie. Secretarii săi primiseră poruncă să și înceapă a completa invitațiile.

Sosi în sfîrșit și ziua mult așteptată. După oficierea serviciului religios la biserica din sat, în prezența a peste trei sute de invitați, avea să urmeze un praznic fără seamăn. După-amiaza va fi dedicată unor curse de cai, iar seara se va încheia cu un mare bal.

Ceremonia fusese fixată pentru ora 11. Dimineața era de o strălucire feerică, în ton cu măreția evenimentului.

În camera sa, Gerald, ajutat de valeții personali, își făcea toaleta. Primul servitor îi pregătea ținuta de gală și decorațiile. Al doilea îl bărbierea. Și ceilalți invitați se pregăteau pentru ceremonie. Palatul fremăta ca un roi de albine în plină activitate. Peste o oră, cortegiul trăsurilor cu invitați avea să pornească spre biserică. Domnea o atmosferă de sărbătoare. Parcul fusese decorat cu mii de lampioane japoneze, care urmau să fie aprinse după lăsatul serii. Nelipsitele jocuri de artificii trebuiau să-și desfășoare la noapte efemerele cozi de păun luminoase, descriind pe cer numele mirilor. Artificierul-șef al lui Arakceiev muncise pe brînci trei zile și trei nopți spre a realiza un adevărat miracol al genului.

Gerald terminase tocmai cu bărbieritul. Valetul îi parfuma fața cu esențe fine, franțuzești, cînd dinspre unul din apartamentele din stînga țîșniră niște strigăte sfîșietoare. Gerald sări de pe scaun. Valetul încremeni cu sticla de esență în mînă.

— Ce s-a întîmplat ? exclamă Gerald, smulgîndu-și de la gît prosopul de olandă și repezindu-se spre ușă.

O deschise cu violență, dînd-o de perete, și irupse pe pe coridor. Și alți invitați ieșiseră din apartamentele lor și se uitau consternați spre capătul coridorului dinspre care se auzeau țipetele, acum ceva mai slabe. Servitori îmbănicați alergau în susul și în josul culoarului.

Apăru și Arakceiev, într-un halat de moar purpuriu. Făcînd gesturi dezordonate, alergă spre capătul coridorului de unde veneau țipetele. Abia în clipa aceea Gerald realiză, cu o ascuțită strîngere de inimă, că strigătele porneau din apartamentul Vittoriei. O servitoare năucită de spaimă apăruse în ușă. Bolborosea cuvinte incoerente. Arakceiev o îmbrînci și intră în apartamentul italiencei. Gerald îl auzi scoțînd un răget animalic. Totul se petrecuse cu atîta iuțeală, încît lumea nu reușise să se dezmeticească. Alergă și Gerald într-acolo. Cînd ajunse în pragul dormitorului Vittoriei, spectacolul care i se oferi îl cutremură de groază.

Vittoria, goală, se contorsiona pe pardoseală, scoțînd țipete guturale, din ce în ce mai slabe. Lîngă ea se afla un mare ciubăr cu apă, pregătită pentru baie, și alături un ciubăr mai mic, răsturnat. Pe jos se întinsese o băltoacă din care ieșeau aburi. Corpul Vittoriei era de un roșu nefiresc. Țipetele ei încetară brusc. Leșinase.

O altă servitoare aruncă un cearșeaf peste trupul inert. Nimeni nu era capabil să dea vreo lămurire. Abia într-un tîrziu Arakceiev reuși să afle adevărul.

Servitoarea, care ieșise înnebunită de spaimă în pragul ușii, turnase din greșeală ciubărul cu apă clocotită peste Vittoria, care se pregătea tocmai să intre în baie.

În aceeași seară Vittoria di Serracapriolo muri în chinuri cumplite. Medicul personal al lui Arakceiev nu reușise să o salveze, în ciuda străduințelor sale. Știa că moartea principesei va atrage după sine și definitiva lui dizgrație. Arakceiev nu ierta pe cei care dădeau greș. În clipa în care medicul, livid, îi anunță sfîrșitul Vittoriei, contele începu să-l pocnească în cap cu pumnii lui mari și grei.

Ordonă apoi soldaților din gardă să-i aducă servitoarea care provocase nenorocirea. Arakceiev nu știa să lucreze cu menajamente. Se repezi asupra femeii și o potopi și pe ea cu pumnii. Desfigurată, plină de sînge, cu un ochi scos, servitoarea făcu în cele din urmă mărturisiri complete. *Barina* o silise să toarne apă clocotită peste Principesa Vittoria...

Invitații care trebuiau să asiste la logodnă conduseră a treia zi la lăcașul de veci rămășițele pămîntești ale

Vittoriei di Serracapriolo. Apoi părăsiră palatul şi se risipiră ca frunzele măturate în vînt.

Gerald era consternat. Îşi reproşa sfîrşitul oribil al Vittoriei. Avea remuşcări, ca şi cînd ar fi împins-o deliberat la moarte. Lorenzo era distrus. Gerald şi Lafont abia reuşiseră să-l smulgă de pe lespedea funerară a surorii sale. De atunci stătea închis în camera lui şi refuza să mai vadă pe cineva. Nici pe Gerald nu voia să-l primească. Arakceiev îmbătrînise în cîteva ore cu zece ani. Olga privea lucrurile cu un fel de fatalism oriental. Pe Vittoria nu o simpatizase, dar niciodată nu-i dorise răul. Avea un suflet prea curat ca să se bucure de nenorocirea altuia. Bizar! De cînd sosise la Gruzino, o urmăriseră presimţiri sumbre. Nu-i vorbise lui Gerald, fiindcă ştia că el n-ar fi înţeles-o. Nici ea n-ar fi putut să-i definească temerile-i vagi. Un capitol din viaţa lor se încheiase.

Se înapoiară la Petersburg. Gerald nu era însă la ultima lui încercare. O veste sosită de la Londra îl copleşi. Raymond fusese arestat şi aştepta să fie judecat pentru crimă, rebeliune şi atac înarmat împotriva reprezentanţilor forţei publice. Infracţiunile, de o gravitate excepţională, erau pasibile de pedeapsa capitală. Într-un raport înaintat lui Gerald personal, avocatul Rowlandson expunea succint împrejurările care duseseră la întemniţarea lui Raymond. Tribunalul o condamnase pe Mary Reynolds la zece ani închisoare pentru furt, vagabondaj şi prostituţie, ordonînd deportarea ei în Australia. Cu inconştienţa tinereţii — altfel nu se explicau consecinţele grave la care se expusese — Mister Raymond hotărîse să o răpească în timp ce era transportată, împreună cu un convoi de deţinuţi, de la Londra la Woolwich, unde avea să fie îmbarcată pe nava „Merryman". Angajase o ceată de inşi fără căpăţîi, majoritatea cu antecedente penale, îi înarmase, apoi luase comanda lor. În zorii zilei atacase convoiul cu deţinuţi, în vreme ce acesta traversa un cartier mărginaş al capitalei. Tentativa dăduse greş. Garda convoiului, după o scurtă luptă, respinsese atacul — condus copilăreşte — capturînd pe Mister Raymond şi pe trei dintre complicii săi. Din nenorocire, în timpul ciocnirii, un soldat îşi pierduse viaţa, ceea ce agrava considerabil situaţia agresorilor. Ulterior fuseseră arestaţi toţi membrii bandei. Mister Ray-

mond era întemnițat în penitenciarul „Old Bailey" și aștepta să fie judecat de Curtea Criminală Centrală. Rowlandson își exprima adîncul său regret și făgăduia că își va da toate silințele spre a-i obține achitarea.

Gerald citi și răsciti raportul, apoi îl înmînă lui Lafont.

— Poftim ! Asta ne mai lipsea !

Începu să-și maseze enervat fruntea. Capul îl durea îngrozitor. Era pur și simplu uluit. Totul părea de necrezut.

— Ce scandal ! Ce rușine !... Cred că la ora aceasta întreaga Londră vuiește...

Lafont era și el consternat. Dacă s-ar fi aflat acum în Anglia, ar fi găsit poate un mijloc să mușamalizeze afacerea. Și Francis-Andrew săvîrșise o crimă, dar lucrurile căpătaseră altă întorsătură, fiindcă șeful departamentului informațiilor fusese acolo și luase totul în mîinile lui. Raymond acționase ca un nesăbuit. Acum suferea consecințele.

— Trebuie să-l salvăm ! rosti sec Gerald, îndreptîndu-și privirile poruncitoare asupra lui Lafont.

Își recîștigase calmul.

— Îmi permiteți să păstrez raportul ? întrebă șeful departamentului informațiilor.

— Desigur ! Dacă crezi că îți poate fi de folos...

— Plec imediat la Londra.

— Foarte bine. Peste cîteva zile te urmez și eu... Mă întreb ce-ar spune Adrien dacă ar trăi...

Se ridică de pe scaun, își scoase din manșetă batista de dantelă și începu să-și tamponeze nervos fruntea transpirată.

— Imbecilul ! exclamă. Nu l-aș fi crezut capabil de o asemenea tîmpenie...

Lafont îl privi lung.

— Poate că purtăm și noi o vină. Dacă l-am fi lăsat...

— Prostii ! grăi Gerald iritat. Cum l-aș fi putut lăsa să se însoare cu o prostituată ? !

— Situația lui actuală e și mai nenorocită, Monsieur... În sfîrșit, am să fac imposibilul ca să-l scap din încurcătură.

Gerald mai rămase trei zile la Petersburg, pentru a întocmai documentele necesare înființării uzinei de armament, care avea să fie construită într-o localitate — ne-

fixată încă — din preajma munților Urali, bogați în minereuri necesare procesului de fabricare. Volgonski și Altenburg-Delmond acceptaseră să participe cu capitalurile lor la această operație. Gerald nu avea nevoie de aportul lor financiar, însă prezența unor acționari ruși în consiliul de administrație era obligatorie. Într-un viitor apropiat va ridica și chestiunea înființării unei bănci Sunderland la Petersburg și a unui șantier naval pe coasta Mării Baltice.

În ajunul îmbarcării sale pe „Sovereign of the Seas", primi încă o veste care-l înfurie la culme. Nesocotindu-i instrucțiunile, Henry suspendase orice furnizări de arme Paraguayului.

— Henry, acest penibil avorton, are inițiative ! În loc să se dedice vinului, pasienților și nefericitelor lui amoruri, se cramponează de o activitate pentru care nu are nici o chemare...

Primul său secretar îi ascultase respectuos diatribele.

— Fratele meu, continuă Gerald, ilustrează absurditatea legilor care acordă primului-născut toate drepturile, în dauna fraților săi mai mici, dar, în același timp, mai bine înzestrați de natură.

Fusese ispitit să adauge : „Henry personifică imbecilitatea. Cred că l-a idiotizat băutura". Dar se abținuse. Nu se cuvenea să comenteze în fața subalternilor tainele murdare de familie.

Primul secretar, deși avea o foarte tristă părere despre Henry, era de acord cu acesta în ceea ce privește refuzul său de a mai acorda dictatorului Francia credite pe termen lung sub formă de furnituri militare. Nu înțelesese niciodată motivele care-l determinaseră pe Gerald să acorde avantaje suplimentare Paraguayului. Nu pusese însă întrebări, fiindcă știa că ar fi fost foarte rău primite.

— Va trebui să merg la New York, spre a face ordine, zise Gerald.

Era dezamăgit. Frații și nepoții săi nu se arătau la înălțimea misiunilor încredințate. Henry era un nevolnic. Lacunele intelectuale ale lui Charles atingeau proporții exasperante. Raymond, pe care-l socotise la un moment dat moștenitorul său prezumtiv, se lăsase antrenat de pa-

siuni într-o afacere scabroasă. Benjamin... ei bine, Benjamin reprezenta şi el un semn de întrebare !...

În după-amiaza aceea dădu dispoziţii precise în vederea grăbirii plecării sale la Londra. Tensiunea nervoasă din ultimele zile îi tulburase echilibrul lăuntric. Subalternilor săi le apărea în aceeaşi postură de personaj rezolut, calm, sigur de sine. În realitate se simţea istovit, descurajat, dornic să se elibereze de obligaţiile-i uriaşe. Dar crizele acestea sufleteşti erau trecătoare. Îşi revenea şi relua cu înverşunare lupta. Moştenise o importantă calitate a părintelui său. Dificultăţile îl îndîrjeau. Chiar dacă avea momente de slăbiciune, nu se lăsa demoralizat.

În seara din ajunul plecării la Londra se retrase mai devreme în apartamentul său. Simţea nevoia să fie singur, să cugete adînc, să-şi pună ordine în idei. Arestarea lui Raymond nu era numai o chestiune care-i afecta propria persoană şi legăturile de familie, ci o foarte complicată problemă care angaja însuşi viitorul Casei Sunderland. În primul rînd trebuia să-i găsească un înlocuitor la Berlin. Ceilalţi nepoţi ai săi, cu excepţia lui Benjamin, erau nevîrstnici şi nu puteau fi folosiţi în posturi-cheie. În clipele acestea grele, Gerald se trezi regretînd sincer moartea lui Robert. „Diplomatul familiei" i-ar fi fost acum de mare folos.

Gerald auzi un ciocănit uşor în uşă.

— Intră ! strigă iritat.

Nu voia să fie deranjat.

Uşa se deschise şi în prag apăru Olga. Era îmbietor de frumoasă în kimonoul ei vişiniu cu broderii exotice şi mîneci largi ca nişte aripi.

Reaua lui dispoziţie se topi brusc. Se apropie de Olga şi încercă să o sărute pe buze, dar ea se retrase.

— N-am venit pentru asta.

Surîsul ei, lipsit de căldură, îl răcori ca un duş rece. Îl irita impenetrabilitatea sufletului ei. Se simţise întotdeauna în afara preocupărilor soţiei sale. Şi această înstrăinare îl exaspera. Avea convingerea că pentru ea era ca şi inexistent.

— Atunci de ce ai venit ?

— Pot să mă aşez pe un scaun ? întrebă ea politicos.

— Te rog ! Eşti în casa dumitale.

— Nu ! Ne aflăm în casa noastră... Sîntem doar căsătoriţi...

În glasul ei i se păru că deslueşte o nuanţă de ironie, care-i spori enervarea.

— Da... să zicem ! ripostă sec.

Surîsul Olgăi era de o blîndeţe care-l înfurie. Cînd va reuşi oare să o cunoască ? Să-i pătrundă taînele ?

— Tocmai în legătură cu situaţia noastră voiam să-ţi vorbesc, rosti ea în şoaptă. Ţii neapărat să te însoţesc la Londra ?

Gerald o privi mirat. Încreţi din sprîncene.

— Nu înţeleg întrebarea...

Ea suspină.

— Nu vreau să interpretezi greşit cuvintele mele...

Gerald observase de multă vreme că Olga evita sistematic să-i rostească numele.

— Nu spun să ne despărţim oficial, adăugă ea. Căsătoria noastră pare să-ţi favorizeze realizarea unor proiecte dragi. Şi aceasta mă bucură...

— Nu m-a preocupat acest aspect al chestiunii cînd ţi-am cerut mîna.

— De ce te-aş contrazice ? Altul e scopul vizitei mele.

— Vai, cît eşti de ceremonioasă ! vorbi el cu îngroşată ironie.

Ea îi ignoră întreruperea.

— Mă întrebam dacă nu ar fi preferabil să rămîn la la Petersburg, grăi domol.

— Nu ! N-ar fi ! replică Gerald aspru. Glasul lui avea un ton de o finalitate categorică.

Olga se ridică de pe scaun.

— Bine... Dacă aşa vrei dumneata... Nu-mi rămîne decît să mă înclin...

Gerald şovăi înainte de a rosti un răspuns susceptibil să genereze complicaţii nedorite.

— Dacă eşti nemulţumită de mine, sînt gata să-ţi redau libertatea. Vărul dumitale va fi foarte fericit să te reprimească...

— De ce vrei să te comporți ca un om lipsit de maniere ? rosti ea fără să ridice glasul. Nu am venit să te ofensez. Afară de aceasta, nu am de gînd să divorțez. L-aș amărî prea tare pe tata.

Gerald rîse ironic :

— Cu alte cuvinte, să rămîn un fel de paravan. Comodă situație, nu-i așa ? Să-ți ofer prilejul de a-ți revedea fără riscuri vărul...

Olga se îmbujoră sub greutatea insultei. Bărbia îi tremură. Ochii mari și limpezi i se umeziră. Era atît de excitantă în clipa aceea, încît Gerald fu tentat să o cuprindă în brațe și să o acopere cu sărutări. Răspunsul ei îl zgudui ca un șoc electric :

— Te plîng...

Se răsuci apoi pe călcîie, făcînd să se rotească mînecile ample ale kimonoului, și părăsi fără zgomot încăperea.

Gerald rămase cu privirile ațintite asupra ușii care se închise în urma ei.

„Întîi ai să-mi dăruiești un copil care să beneficieze de opera durată de mine... După aceea... ești liberă..."

Murmurase pentru sine vorbele acestea amare. Nu ! Acum nu putea divorța. Olga nu era numai utilă, ci și tentantă...

„Sovereign of the Seas" se desprinse de chei salutat de fîlfîitul batistelor mînuite de rudele, de prietenii și de cunoscuții care ținuseră să fie în ultimul moment în preajma tinerilor soți.

Cerul, de un roz-palid, se oglindea în mare, învăluind-o în tonuri pastelate venețiene. S-ar fi zis că natura era în sărbătoare.

Printre mulțimea de pe chei se afla și vărul Olgăi. Nu își vîntura batista fiindcă era foarte trist. Uniforma cu epoleți largi și broderii de fir se singulariza printre veșmintele civile ale celorlalte persoane. Privirile lui și ale Olgăi se îmbrățișau într-o ultimă și fragilă legătură, care avea să se rupă în curînd. După ce nava se va îndepărta în larg și ei se vor pierde din ochi, gîndurile lor se vor împleti, aruncînd peste mări o țesătură invizibilă, mai trainică decît orice plasă pescărească...

Înaintea îmbarcării, Gerald avusese o ultimă convorbire cu socrul său.

— V-aş rămîne recunoscător dacă Pavel Volgonski nu ar veni să ne viziteze la Paris sau la Londra.

Principele înclinase din cap în semn de încuviinţare.

— Voi avea grijă ca Pavel Alexandrovici să nu obţină aprobarea superiorilor săi... Iar dacă va renunţa la uniforma militară, voi pune în funcţie toate influenţele mele spre a-l reţine în Rusia. Poţi conta pe mine, Gerald. Te înţeleg şi îţi dau dreptate. Şi eu îl detest.

— Vă mulţumesc, Principe.

O ultimă strîngere de mînă le pecetluise înţelegerea...

Călătoria pe Marea Baltică se desfăşura pe o vreme excepţională. Pe apele netezi ca învelişul unui lac, razele soarelui descriau arabescuri scăpărătoare în continuă mişcare.

Spre plăcuta surprindere a lui Gerald, soţia lui nu păru deloc să sufere de pe urma despărţirii de Pavel Volgonski. Era calmă, uimitor de calmă, şi se arăta cît se poate de amabilă faţă de persoanele din anturaj şi de ofiţerii de pe bord. Citea mult, se plimba uneori singură pe punte şi participa la conversaţiile înfiripate de convivi în timpul prînzului sau al cinei. Se întreţinea degajat cu Gerald şi nu dădea semn că i-ar purta pică. El se întreba totuşi dacă dincolo de această faţadă nu se ascundea o mare şi mistuitoare amărăciune. Presupunerea era întărită oarecum de pasivitatea totală cu care Olga îi accepta îmbrăţişările. Deprins cu teatralele explozii de pasiuni, etalate de fostele lui amante, dornice nu numai să-l cucerească, dar să îl şi păstreze, era din ce în ce mai nemulţumit de temperamentul glacial al Olgăi. În comportarea-i de toate zilele, manifesta însă o vivacitate care contrasta cu insensibilitatea ei din timpul nopţii...

În vreme ce „Sovereign of the Seas" plutea prin strîmtoarea Kattegat, vremea se strică brusc. Dinspre nord-vest veneau la asalt bancuri uriaşe de ceaţă, care îngreunau considerabil navigaţia. Ar fi fost prudent să facă o escală prin vreunul din porturile daneze sau suedeze care se înşiruiau de o parte şi de alta a canalului. Dar Gerald dorea să

ajungă cît mai repede în Anglia. Colaboratorii săi nu-l văzuseră niciodată atît de nervos. Totul îl nemulțumea.

După ce traversară și trecătoarea Skagerrak, vremea se amelioră. Pale de vînt stîrnite din senin dădeau iama prin bancurile de ceață risipindu-le. Dar mișcările acestea bruște de aer cădeau tot atît de repede și, în calmul reinstalat, negura își întindea iarăși aripile.

Căpitanul navei era exasperat. Gerald îi ordonase să navigheze cu toată viteza, ceea ce îi expunea riscurilor unei ciocniri cu alte vase. Față de alura lui „Sovereign of the Seas", o asemenea coliziune ar fi avut urmări catastrofale. Providența este milostivă cu imprudenții. Nava traversă fără incidente Marea Nordului și ajunse în Anglia după o călătorie care pusese la grea încercare nu numai nervii călătorilor, dar și pe ai echipajului.

Îndată după debarcarea sa la Londra, Gerald îl chemă pe Lafont la Montenuovo House. Se făcuse foarte tîrziu. Raportul pe care-l prezentă șeful departamentului informațiilor era sumbru. Cu cîteva zile înainte, mituise cîțiva gardieni de la închisoarea „Old Bailey", spre a încerca o evadare a lui Raymond, pregătită pînă în cele mai mici amănunte.

— Și ? întrebă Gerald nerăbdător. Ați eșuat, nu-i așa ?

— Exact. Dar nu din cauza noastră. Monsieur Raymond a refuzat să evadeze.

Gerald închise cîteva clipe ochii. Suspină :

— Băiatul acesta e fie nebun, fie fanatic.

Lafont clătină din cap cu tristețe :

— Mai rău, *Monsieur le Duc*. Este îndrăgostit !

Un servitor le servi un vin de Oporto. Gerald își degustă băutura.

— A procedat corect, rosti el. Evadarea lui ne-ar fi pus într-o mare încurcătură...

— Știu, răspunse Lafont. M-am gîndit și eu. Dar nu reușesc să mă împac cu gîndul că nepotul marelui Richard Sunderland și fiul lui Adrien de Beaulieu, pentru care am avut atîta admirație, zace în închisoare ca un criminal de rînd. Reflectam deunăzi, *Monsieur le Duc*. Poate că ar fi fost mai bine dacă l-ați fi lăsat să se însoare...

— Un Sunderland însurat cu o tîrfă ? exclamă scandalizat Gerald. Nu mă refer la latura omenească, ci la consecinţele pe care le-ar fi suferit casa noastră.

— Şi Împărăteasa Theodora a fost o prostituată, Sir.

Gerald mormăi ceva neinteligibil. Îşi goli paharul de Oporto.

— Pot să-l vizitez la închisoare ?

— Desigur. Cînd doriţi.

— Mîine dimineaţă ?

— Mîine dimineaţă, *Monsieur le Duc.*

— Aş vrea să stau cu el de vorbă înainte de a pleca la New York. Aţi angajat cei mai buni avocaţi ?

— Da, *Monsieur le Duc.* Consilierul Rowlandson s-a adresat somităţilor baroului londonez.

— Speră să obţină o achitare ?

Lafont făcu o schimă care exprima o mare îndoială.

— Opinia publică este foarte montată, *Monsieur le Duc.* Ziarele cer pedepsirea exemplară a nepotului dumneavoastră, în care văd un fel de ţap ispăşitor al tuturor abuzurilor nepedepsite, săvîrşite de membrii nobilimii.

— Plăteşte-le, şi să înceteze campaniile de defăimare...

— Le-am oferit sume mari. Unii ziarişti au acceptat cadourile noastre. Au scris chiar articole în care i-au luat apărarea, calificînd întreaga afacere drept o copilărie cu urmări regretabile. Dar majoritatea s-au repezit ca nişte ulii asupra nepotului dumneavoastră. Afacerea aceasta a sporit considerabil tirajele ziarelor... Dacă n-ar fi murit soldatul din detaşamentul de pază al convoiului de puşcăriaşi, alta ar fi fost acum situaţia. Am fi reuşit să muşamalizăm afacerea. Bineînţeles, aceasta nu înseamnă că am abandonat lupta. Voi încerca să-i cumpăr pe martori, pe judecători.

— Numai un scandal de asemenea proporţii ne mai trebuia ! Şi cu creatura aceea... Mary Reynolds, ce s-a întîmplat ?

— E în drum spre Australia.

— Şi Raymond abia aşteaptă să o urmeze...

— Mă tem că da, *Monsieur le Duc.*

— Toată povestea aceasta pare ireală, Lafont... Cum să-ţi spun... este lipsită de sens, de logică...

— Amorul nu cunoaşte logică.

— Cred că ai dreptate... Pentru casa noastră, însă, Raymond rămîne un om pierdut. Dacă va fi condamnat, nu-l vom mai putea folosi niciodată în vreo funcţie de conducere, chiar dacă vom reuşi să-i obţinem o reducere a pedepsei... Mă bizuiam atît de mult pe băiatul acesta, rosti el cu regret. În sfîrşit, orice păreri de rău sînt tardive.

Îşi goliră paharele. Îngădui apoi lui Lafont să se retragă.

Cînd acesta puse mîna pe clanţă, Gerald îl chemă din urmă :

— Monsieur Lafont !

— Da, *Monsieur le Duc.*

Gerald şovăi o clipă.

— Ştii, m-am gîndit la exemplul pe care mi l-ai dat...

— Exemplul ?

— Împărăteasa Theodora. Poate că ai avut dreptate...

Gerald îşi zise că nu se cuvenea să cedeze pe toată linia. Acceptase o retractare parţială :

— Din nenorocire, trăim în altă epocă. Puritanismul din epoca lui Cromwell renaşte. Nu cred că vom retrăi excesele din trecut. Va fi un puritanism de modă nouă. Dar nu mai puţin virulent... Ai auzit de vrăjitoarele din Salem, Monsieur Lafont ?... Îi zîmbi. Nu te mai reţin. Mîine de dimineaţă să mă anunţi la ce oră putem merge la Raymond.

După plecarea lui Lafont, Gerald se închise în camera sa de lucru. Rezolvă un vraf de hîrtii sosite la Londra în ultimele zile, apoi se culcă singur, aşa cum se deprinsese...

A doua zi de dimineaţă se duse la Banca Anglo-Americană. În anticamera cabinetului său de lucru îl aşteptau Lafont, Anthony Temple, Benjamin şi Contele de Beaumont-Challais, care sosise în ajun de la Paris, aducînd veşti proaspete marelui patron.

Gerald le strînse pe rînd mîna, apoi se întoarse spre Lafont :

— Ce se aude cu Raymond ?

— La trei după amiază mergem acolo, *Monsieur le Duc.*

Intrară cu toţii în cabinetul de lucru. Temple şi Challais făcură comentarii prudente în legătură cu situaţia lui

Raymond. Amîndoi îi condamnaseră cu asprime inconştienţa, dar în prezenţa lui Gerald păstrau o anumită rezervă. Numai Benjamin se arătă sincer îndurerat de soarta vărului său.

— Să trecem la chestiunile curente, zise Gerald.

Challais făcu cel dintîi o expunere succintă asupra războiului din Spania. Rezistenţa liberalilor, conduşi de Riego, era pe punctul de a se prăbuşi. Spre deosebire de Napoleon, care cunoscuse în Spania amărăciunea unor repetate eşecuri militare, ducele de Angoulême comandantul trupelor franceze, fusese primit cu braţele deschise de către cler şi popor, adică tocmai de către aceia care organizaseră fantastica şi sîngeroasa insurecţie începută în 1808. Cîţiva generali spanioli trădaseră cauza guvernămîntului liberal, trecînd de partea francezilor. La Trocadero trupele lui Riego suferiseră o mare înfrîngere. Rezistenţe sporadice se mai înregistrau la Barcelona, Alicante, Cadiz şi Cartagena. Liberalii ştiau însă că pierduseră partida şi că sfîrşitul nu mai era decît o chestiune de zile.

Gerald angajase mari capitaluri în Spania. Spera ca regele Fernando al VII-lea, căruia îi acordase importante subsidii, în vederea unei eventuale victorii a partizanilor săi, să-i recunoască dreptul de a-şi recupera creditele puse la dispoziţia guvernului liberal. Cunoştea însă firea schimbătoare, vicleană, a regelui Spaniei. După ce îşi va consolida puterea, sprijinindu-se pe baionetele străine, îşi va mai respecta oare angajamentele ? Fernando era tipul omului fals, versatil, orgolios, care îşi făcea un titlu de glorie din încălcarea cuvîntului dat. Din învăţăturile lui Machavelli, nu şi le însuşise decît pe acelea care conveneau lipsei sale de scrupule.

Challais era îngrijorat şi de o altă chestiune. Agenţii săi din Viena, Paris, Berlin, Roma, Napoli îl anunţaseră în repetate rînduri că acţiunile unor societăţi controlate de Casa Sunderland înregistrau scăderi serioase, datorită — se pare — unui grup de jucători la *baisse* care depuneau eforturi susţinute spre a slăbi încrederea publicului în soliditatea valorilor respective.

Gerald nu acordă importanţă deosebită acestor atacuri. Refuză să creadă că ar fi vorba de o acţiune concertată.

Era greu de presupus că bancherii din cele cinci capitale europene ar fi fost în stare să constituie un sindicat cu ramificaţii atît de vaste. Nu era nici imposibil ca temerile lui Challais să fie întemeiate. Gerald nu avea de gînd să trateze cu uşurinţă această chestiune. Voia să obţină însă mai multe date înainte de a trece la o contraofensivă susceptibilă să dea naştere la o bătălie financiară de proporţii europene.

Anthony Temple îi vorbi apoi despre dificultăţile întîmpinate de întreprinderile industriale şi miniere ale Casei Sunderland din Anglia, datorită acţiunilor revendicative muncitoreşti, care, chiar dacă nu aveau un caracter organizat, duseseră la o încetinire a producţiei în cîteva sectoare însemnate, printre care industria de armament.

Gerald îl asculta glacial, impenetrabil, ca un Budha de bronz instalat pe soclul său. Nu mai avea nici o încredere în acest om, care achiziţiona — prin interpuşi — pachete de acţiuni ale Casei Sunderland pentru Ducesa-mamă Grace de Northland, văduva lui Francis-Andrew. Richard, întemeietorul dinastiei, avusese o mare încredere în Anthony Temple. Se pare că în cazul acestuia se înşelase. Gerald avea de gînd să treacă la represalii, dar ceva mai tîrziu. Cînd condiţiile vor fi coapte pentru o lovitură distrugătoare.

— Care este stadiul pătrunderii noastre în India ? îl întrerupse Gerald pe Temple în mijlocul unei fraze.

Temple îl privi nedumerit. Socotea oare patronul că raportul prezentat era lipsit de importanţă ? Richard Sunderland îl deprinsese cu alt tratament.

— Comerţul cu India se dezvoltă satisfăcător, răspunse. În ultimii doi ani am înregistrat o creştere substanţială a schimburilor comerciale. Din totalul...

— Ieşiţi, vă rog, din domeniul generalităţilor, îl întrerupse iarăşi Gerald. Data viitoare să-mi prezentaţi date statistice complete... Destul pe ziua de azi !

Temple resimţi afrontul acesta deliberat. Gerald îl umilea de faţă cu Challais, cu Lafont şi cu Benjamin. acest tînăr lipsit de experienţă.

Gerald se ridică de la masa de lucru.

— Gentlemen, amînăm continuarea discuţiilor pe mîine. Monsieur Lafont, la ora două şi treizeci veniţi să

mă luaţi de acasă. Mă veţi însoţi la „Old Bailey". Şi dumneata ai să mergi cu mine, Benjamin !

Îşi părăsi interlocutorii fără să le strîngă mîna. Trăsura îl aştepta în faţa băncii.

— Mayfair ! ordonă el vizitiului prin cornetul acustic. La locuinţa Ducesei de Lusignan-Valois.

Făcea o vizită matinală bunicii sale, pentru că voia să-i vorbească între patru ochi înainte de a i-o prezenta pe Olga.

Patricia îl primi plăcut surprinsă.

— Nici n-am ştiut că ai sosit la Londra.

— Plecarea mea de la Petersburg a fost oarecum intempestivă.

— Afacerea cu Raymond, nu-i aşa ? întrebă bătrîna ducesă suspinînd.

— Exact. A fost o mare lovitură.

— Mare şi mai ales neaşteptată, Gerald. Nu sîntem însă prima familie ducală din Marea Britanie aflată într-o asemenea situaţie. Nu ştiu dacă aceasta poate constitui o consolare... Ducesa rîse trist : Îţi mărturisesc, m-aş fi aşteptat ca Benjamin să facă o asemenea ispravă...

— Nu e prea tîrziu, replică Gerald amar. Are tot timpul.

— Să vorbim mai bine de soţia ta. M-am bucurat mult cînd am primit *faire-part*-ul tău. Aş fi venit la Petersburg, ca să asist la nuntă, dar la vîrsta mea eziţi să faci asemenea călătorii. Am auzit că este tare drăguţă.

— Adevărat. Are o înfăţişare atractivă, precumpănită însă de o mare răceală.

Patricia îl privi cercetător.

— Nu eşti fericit, Gerald ?

— Cînd m-am însurat, nu am căutat fericirea. Voi avea însă copii. Acesta este esenţialul.

Bătrîna ducesă se apropie de Gerald şi îl mîngîie pe păr.

— Ciudat ! O ţigancă mi-a dat în tarouri despre tine. Erai mic pe atunci. A prezis că nu vei avea noroc la femei. Am rîs. Mi se părea atît de comic să mi se spună despre un copil că nu va avea noroc la femei... Se pare totuşi că prezicerea ei se împlineşte, scumpul meu Gerald. Hm ! Nu trebuie să te amărăşti. Nici tatăl tău, nici eu, nici fratele

meu n-am avut noroc în dragoste. Crezi că fraţii tăi vitregi sînt mai fericiţi ?

— Olga iubeşte pe un alt bărbat.

— Vărul ei... am auzit.

— Extraordinar de repede mai circulă zvonurile...

— Poate să fie un simplu capriciu trecător, Gerald.

— Nu cred. Dar n-are importanţă. E o căsătorie de convenienţă.

Gerald se ridică.

— Am să vin cu Olga. Să v-o prezint.

— Vă aştept la cină. Voi fi încîntată să o cunosc...

Gerald scurtă vizita. Simţea un neastîmpăr care nu-i îngăduia să stea locului. Luă prînzul singur la Montenuovo House. Soţia sa făcuse o vizită matinală mătuşii sale, Prinţesa de Lieven, la Ambasada Rusiei. Prinţesa o reţinuse la dejun. Dădu poruncă secretarului de serviciu să comunice Ducesei Olga că Ducesa-bunică de Lusignan-Valois o invitase la cină împreună cu soţul ei. Gerald spera ca Olga să nu-şi fi făcut alt program. Încă de la Petersburg Olga se deprinsese a ieşi cu prietenii seara în oraş. El îi îngăduise aceste escapade minore, fiindcă grupul cuprindea şi cîteva tinere doamne a căror seriozitate îi făcuse o impresie bună. Socotea că nu ar fi fost demn să-i pună oprelişti. Gelozia şi manifestările ei isterice, meschine, îi repugnau.

La două şi un sfert îşi făcu şi Lafont apariţia, însoţit de Benjamin, aşa cum ordonase Gerald. Plecară imediat la „Old Bailey".

— Mi se pare atît de ciudat să-mi vizitez nepotul la închisoare... rosti Gerald gînditor. Aproape de necrezut!

Se simţea oarecum răspunzător de această nenorocire, dar nu avea mustrări de conştiinţă. Orice om onorabil ar fi procedat la fel. Cînd trăsura opri în faţa temniţei, Gerald aruncă o privire rapidă asupra zidurilor sumbre, înalte. Îl trecură fiorii cînd auzi poarta cea mare deschizîndu-se cu zgomot metalic, sinistru. Intrară într-un gang întunecos, străbătură cîteva coridoare pardosite cu piatră, în care paşii stîrneau ecouri, şi pătrunseră într-un vorbitor. Mai erau mulţi oameni acolo. Vizitatorii şi puşcăriaşii vorbeau şoptit, aruncînd în dreapta şi în stînga priviri furişe. Unii rîdeau şi făceau glume deşucheate.

Mirosea urît a transpirație, a murdărie și a mîncare proastă.

Lafont explică unui gardian că voiau să-l vadă pe Raymond de Beaulieu. Omul clătină din cap în semn de încuviințare, apoi plecă făcînd să-i zăngăne legătura cu chei de la brîu. Se întoarse peste cîteva minute, scărpinîndu-se jenat după ureche.

— Numitul Raymond de Beaulieu nu vrea să stea de vorbă cu nimeni, spuse el indispus de capriciile acestui deținut dificil, care îl făcea să piardă un bacșiș bun.

— I-ai spus că dorește să-l vadă unchiul său, Ducele de Lusignan ?

— Spus !

O paloare bruscă se așternu pe chipul lui Gerald. Afrontul pe care îl făcea Raymond era nu numai usturător, dar avea și o semnificație limpede. Îi atribuia vina pentru toate nenorocirile întîmplate.

— Bine, să mergem ! rosti scurt.

În timp ce se înapoiau la trăsură, reflectă perplex : „Nu l-am cunoscut niciodată pe Raymond ! Dacă aș fi știut ce îi zace în suflet, n-am fi ajuns aici. Nici el și nici eu..."

Tot drumul pînă la Montenuovo House nu scoase nici un cuvînt. Consternați, Lafont și Benjamin îi respectau tăcerea. Abia cînd trăsura opri în fața casei, Gerald li se adresă, continuînd să privească în gol :

— În timpul absenței mele din Anglia să vă ocupați cu toată grija de Raymond. Să faceți tot posibilul spre a fi achitat. Mîine de dimineață am să stau de vorbă cu primul-ministru. Poate că voi reuși să obțin ceva. Poimîine plec la New York. Voi doi rămîneți aici, la Londra...

Coborî, urmat de Benjamin. Lafont avea să-și continue drumul cu trăsura pînă la locuința sa. După ce intră în casă, Gerald trecu în cabinetul de lucru, însoțit de nepotul său.

— Cred, Benjamin, că nu este necesar să-ți reamintesc îndatoririle pe care le ai față de vărul tău. A săvîrșit o mare greșeală, dar aceasta nu înseamnă că nu trebuie să facem toate eforturile spre a-l salva. Raymond are un fond bun. Și mai presus de orice este un membru

al familiei noastre. O condamnare infamantă a unui Sunderland s-ar răsfrînge asupra întregului clan.

Benjamin se grăbi să-l asigure că va face totul pentru a contribui la eliberarea lui Raymond.

— Păstrez în permanenţă legătura cu Mister Rowlandson şi cu ceilalţi avocaţi ai apărării.

— Foarte bine. Acum lasă-mă. Am mult de lucru...

Gerald rezolvă hîrtii pînă după lăsatul serii. La 8 se înfăţişă cu Olga la locuinţa bătrînei Ducese de Lusignan. Cina prezidată de bunica lui se desfăşură într-o ambianţă plăcută. Olga şi bătrîna ducesă se comportară cu acea politeţe desăvîrşită care în lumea înaltei nobilimi poată să ascundă tot atît de bine indiferenţa sau ostilitatea. Olga se arătă prevenitoare, respectuoasă, dar vag absentă. Patricia ar fi fost dispusă să-şi manifeste mai deschis prietenia, afecţiunea, dar se izbi de ermetismul rece al Olgăi. Gerald urmărea cu aparentă detaşare conversaţia lor amabilă, dar, vai, atît de superficială. Comentariile asupra vremii, subiectul preferat al englezilor care nu au ce-şi spune, ocupă cea mai mare parte din timp. Cele două femei vorbiră apoi despre cunoştinţele lor comune şi mai ales despre Prinţesa de Lieven.

Cina se încheie cu un eşec. Gerald şi Olga se retraseră cu mult înainte de miezul nopţii, făgăduind bătrînei ducese că o vor vizita negreşit după înapoierea lor de la New York. Rămasă singură, Patricia suspină adînc. „Iată o căsnicie ratată, reflectă cu tristeţe. Cu desăvîrşire ratată ! Ciudat ! Gerald şi Olga îmi par mai incompatibili decît ziua şi noaptea. De ce ? Hm ! Cine ar putea să spună ?"

În trăsură, Olga se mărgini să formuleze cîteva aprecieri elogioase, dar foarte generale, asupra bătrînei ducese. Şi cu aceasta încheie capitolul.

Gerald pleca la New York apăsat de o vagă tristeţe. Îşi simţea inima grea. Imensa-i responsabilitate pe care şi-o asumase preluînd conducerea Casei Sunderland, dezvoltarea fantastică a acestui imperiu financiar, care îl expunea primejdiilor inerente unor creşteri prea rapide

şi poate prematurе, neplăcerile conjugale, scandalul provocat de isprava lui Raymond, toate acestea nu erau de natură a-i crea o dispoziţie sufletească trandafirie. Mai ştia că la New York îl aşteptau dificultăţi pe care nu încerca să le minimalizeze. Henry se afla probabil într-una din crizele lui de exacerbare a unui eu comprimat atîta vreme de tutela sub care fusese supus de către Gerald. Numai ciocnirea aceasta, pe care Gerald o prevedea inevitabilă, îi mai trezea spiritul de combativitate, intrat parcă în amorţire. Temperamentul său cyclothymic îl expunea unor tulburări sufleteşti în care perioadele strălucite, foarte productive, şi o exaltare euforică, împletită cu o necuprinsă sete de viaţă, alternau cu perioade aride, întunecate, caracterizate prin stări de deprimare, de oboseală, de descurajare profundă. Gerald mai trecuse prin asemenea momente. Le simţea apropierea aşa cum bolnavii de epilepsie simt venirea crizelor. Spre a se feri de privirile iscoditoare ale persoanelor din anturajul său, se ascundea ori de cîte ori presimţea că este pe punctul de a intra într-una din perioadele sale negre. Sub diverse pretexte, se izola de lume. Se retrăgea pentru un timp într-unul din castelele sale, sau pleca în vreo croazieră pe Mediterana. Cînd criza trecea, şi accesele de melancolie şi depresiune nervoasă se stingeau, se înapoia între ai săi, renăscut ca pasărea Phoenix din cenuşă. Îşi relua activitatea cu un elan, cu o poftă de muncă şi cu o nestrunită energie, uimindu-şi colaboratorii cu vitalitatea lui explozivă.

Călătoria aceasta pe mare era binevenită. Îi îngăduia să se dispenseze de orice efort intelectual. În împrejurări normale ar fi zăbovit ore întregi pe punte, în ciuda vremii urîte, fără să schimbe un cuvînt cu cei din jur. Aceştia, cunoscîndu-i fanteziile, evitau să-l supere cu prezenţa lor. De data aceasta, pe bord se mai afla şi tînăra lui soţie. Dacă îi era posibil să ia micul dejun singur, în cabina sa, la prînz şi la cină avea obligaţia să ţină companie Olgăi, să angajeze o conversaţie banală şi să se comporte — de ochii lumii — ca un soţ iubitor. În asemenea cazuri, trebuia să facă uneori eforturi spre a-şi păstra atenţia trează

şi spre a da replici coerente. În majoritatea timpului gîndurile îi zburau aiurea, se simţea istovit, stors de vlagă şi ros de o melancolie tenace. Îi pierise şi somnul.

În ciuda stării sale proaste, nu apela la serviciile medicilor. Dacă ar fi început să transpire în lumea Bursei din Londra, Viena, Paris sau New York zvonul îmbolnăvirii şefului executiv al Casei Sunderland, ar fi fost un dezastru. Şi acest lucru nu trebuia să se întîmple.

Cînd ieşiră în Atlantic, se dezlănţui o furtună cumplită. Smucită de valuri, „Sovereign of the Seas" rezista eroic vijeliei violente, torentelor de ploaie care cădeau fără încetare din văzduhul posomorît. Vizibilitatea redusă sporea pericolul unei eventuale coliziuni cu vreo navă, pe această rută foarte frecventată. Neclintit pe puntea de comandă, căpitanul Swen Crooner, un ofiţer tînăr, dar care-şi dovedise capacitatea navigînd pe toate mările lumii în condiţii excepţionale, folosea toate resursele lui „Sovereign of the Seas", reuşind să nu se îndepărteze de drumul propus, în ciuda elementelor vitrege ale naturii.

Gerald stătea adeseori lîngă comandant şi, fără să-l obosească punîndu-i întrebări inutile, urmărea cu un oarecare interes manevrele echipajului. La sfîrşitul primei săptămîni de navigaţie pe ocean, un incident neaşteptat riscă să pună capăt călătoriei în chip tragic. Era pe înserat. Vizibilitatea, redusă aproape la zero, nu permisese echipajului să observe la timp o corabie apărută brusc la pravă şi materializată parcă din cortinele cenuşii, compacte, de ploaie. Vasul, cu toate catargele frînte, cu puntea transformată într-un fel de platformă spălată necontenit de valurile furioase, ajunsese o epavă nenorocită, pe punctul de a se scufunda. Primea desigur apă prin multe spărturi, căci echipajul manevra cu disperare pompele.

Cu un efort supraomenesc, căpitanul Crooner reuşi să devieze în ultimul moment direcţia lui „Sovereign of the Seas", astfel încît să nu intre în plin în corabia grav avariată. Dar nu putu evita cu desăvîrşire coliziunea, care se reduse din fericire la o frecare a celor două nave. „Sovereign of the Seas" scăpă cu uşoare stricăciuni, dar pentru celălalt vas ciocnirea aceasta relativ superficială

fu o lovitură de grație. Începu să se scufunde cu rapiditate. Căpitanul Crooner își cunoștea îndatoririle. Se afla la o distanță convenabilă de corabia izbită de moarte, astfel ca valurile furioase să nu provoace o nouă și fatală ciocnire pentru ambele nave. Începu apoi operațiile de salvare. Cînd se lăsă noaptea, ultimii membri ai echipajului vasului abandonat trecură pe bordul lui „Sovereign of the Seas". Căpitanul Crooner salvă astfel optzeci de suflete, marinari și călători. Acești pasageri suplimentari, cu totul neprevăzuți, creară o foarte complicată problemă. Hrana ar fi fost îndestulătoare, dar cazarea se făcu în condiții nu tocmai satisfăcătoare. Spațiul relativ restrîns al lui „Sovereign of the Seas" impuse o redistribuire a cabinelor. În apartamentul lui Gerald fură înghesuiți toți colaboratorii săi, precum și Lorenzo di Serracapriolo. Olga rămase să împartă cabina soțului ei.

Incidentul acesta, destul de comun pentru navigatori, căpătă pentru Gerald o semnificație mult mai gravă datorită unei întîmplări banale, care îl afectă însă peste măsură. Printre călătorii salvați se număra și senatorul american Frank Victor Harris din Boston. Deși nu se afla într-o stare sufletească propice, Gerald socoti că este de datoria sa să-l poftească la masa lui. Senatorul primi cu plăcere invitația. Era un bărbat între două vîrste, cu înfățișare distinsă de cărturar. Cînd ajunse pentru prima oară în fața lui Gerald, își manifestă recunoștința, făcîndu-i un compliment :

— Sînt fericit că îmi datorez viața celui mai ilustru reprezentant al Casei Sunderland. Am constatat cu prilejul încercărilor prin care am trecut că aveți un suflet de o generozitate comparabilă cu imensele dumneavoastră bogății.

Întorsătura de frază era amabilă și inofensivă. Gerald se făcu însă palid. Își mușcă buzele, șovăi o clipă, apoi, spre stupoarea celor din jur, îi vorbi cu asprime :

— Bogăţiile mele ? Pe viitor vă rog să evitaţi acest subiect. Cel puţin în prezenţa mea. Nu vreau să mai aud vorbindu-se de bani, de aur, de bogăţii... mi-e de-ajuns !...

Senatorul îl privea consternat. Nu ştia ce să creadă. Riposta aceasta dură nu avea nici o raţiune.

Gerald îşi duse mîna la frunte. Stătu cîteva momente cu capul plecat, apoi ridică privirile asupra interlocutorului. Îşi dăduse brusc seama că ieşirea lui fusese nu numai nejustificată, ci pur şi simplu stupidă. Îşi dezvăluise tulburarea sufletească în faţa unui străin. Faţă de colaboratorii lui ştiuse să se ferească. Ce impresie îşi va face acest senator despre el ? Va vorbi desigur colegilor, prietenilor săi...

Gerald zîmbi. Zîmbi cu farmecul acela inimitabil şi infailibil. Zîmbetul său de zile mari, menit să înfrîngă orice rezistenţă, să cucerească...

— Pe bordul acestui vas, între cer şi marea dezlănţuită, nu se cuvine să vorbim despre bogăţiile şi titlurile noastre. Nu trebuie să mîniem zeii. Să mulţumim umil providenţei care ne-a acordat ajutorul ei...

Îi întinse mîna, pe care senatorul i-o strînse, reflectînd nedumerit. „Ciudat individ ! Afectează o umilinţă puritană ! De ce ? Îşi închipuie că toţi americanii sînt puritani ?"

Gerald reuşi să citească în ochii senatorului înţelesul pe care acesta îl dăduse vorbelor lui. Respiră uşurat. De data aceasta ieşise cu faţa curată. Pe viitor va trebui să se supravegheze mai mult...

După cină, la care îşi manifestă însuşirile de perfect amfitrion, se înapoie pe puntea de comandă. Se plasă în locul său favorit, lîngă căpitan, şi fără să scoată o vorbă, începu să scruteze cerul zebrat de fulgere. În realitate, nu era deloc atent la priveliştea oceanului luminat intermitent de fantasticele descărcări electrice.

Îl chinuia un mare semn de întrebare. Cînd îl repezise pe senator, simţise o scîrbă îngrozitoare împotriva a

tot ceea ce înseamnă „onoare, bani, aur"... De ce ? Ce anume îl determinase să urască tocmai scopul vieții lui de pînă atunci ? Căci idealurile sale se confundaseră odinioară cu acumularea de averi, cu cucerirea puterii, cu satisfacerea tuturor plăcerilor...

Acum nu mai voia nimic. Absolut nimic... Greșea ! Mai dorea ceva ! Năzuia să se ascundă de oameni, să nu mai audă murmurul obsedant al frămîntărilor cotidiene, să fie singur... singur... singur...

Îl fulgeră un fior de teamă. Poate că acestea erau semnele premonitorii ale unei nebunii care se pregătea să-l cuprindă. Era nedumerit ! Nu știa să fi existat cazuri de alienație mintală în familia lui. Ophelia Effingham murise în cămașa de forță. Dar Ophelia era mama lui Henry, a lui Robert și a lui Charles...

Zorii îl găsiră pe puntea de comandă. Fără să adreseze o privire ofițerului de cart, se înapoie în cabina sa. Olga dormea încă. Gerald se dezbrăcă în tăcere, fără să apeleze la serviciul valetului, apoi se strecură sub plapumă. Adormi tîrziu. Pe hublouri, dimineața așternea o lumină cenușie, crudă...

Cînd se trezi, soarele inunda cabina. Furtuna căzuse brusc. O hulă puternică ondula masiv învelișul oceanului. Olga continua să doarmă. O rază poznașă i se încurcase în gene, dîndu-le o strălucire caldă. Un surîs copilăresc îi scornise o gropiță în colțul gurii. Visele ei erau desigur senine, nu posomorîte ca ale lui. Gerald își adînci capul în perne și adormi iarăși...

Călătoria începută sub auspicii atît de sumbre continuă într-o apoteoză de senin și soare. O superbă „toamnă indiană" învăluia văzduhul și oceanul într-un fel de aură sidefie. Vremea aceasta feerică exercită o influență binefăcătoare și asupra lui Gerald. Aproape tot timpul și-l petrecea pe puntea de comandă. Acolo nu-l deranja nimeni. Ofițerii și marinarii de serviciu își vedeau de treburile lor, lăsîndu-l să contemple în liniște mersul lent al valurilor, care-și desfășurau pînă în zare spinările domoale de jad. Ore întregi stătea nemișcat, ca o statuie, cu privirile pierdute în depărtare. Splendoarea vastelor întinderi lichide, aerul rece, ozonificat, pacea adîncă din

jur îi liniștea treptat nervii. Gerald se simțea istovit ca după o boală. Somnul, liniștea sufletească și, odată cu ele, culorile din obraz îi reveniră.

După o perioadă de tranziție relativ scurtă, energia lui latentă prinse a se trezi. Și deodată, ca și cînd ar fi sfărîmat puterea unui blestem, o clocotindă excitație psihică îl asaltă, măturînd toate inhibițiile malefice, făcînd să-i renască setea de viață, de activitate, de luptă. În locul întunericului în care se zbătuse pînă atunci, redeschidea ochii asupra zorilor, care se instalau cu rapiditate, așa cum numai la tropice se întîmplă.

Îi reveni și pofta de mîncare. O lăcomie devorantă, care-l făcu să consume la un mic dejun două fripturi în sînge, un pui fript, cîteva banane și trei portocale. Căpitanul Crooner și intendentul navei intraseră în alarmă. Bulimia marelui patron coincidea cu începutul epuizării proviziilor, datorită gurilor suplimentare pe care nimeni nu le prevăzuse. Din fericire, călătoria se apropia de sfîrșit. În maximum patruzeci și opt de ore — dacă vînturile se vor menține favorabile — trebuiau să intre în portul New York.

Gerald se arătă prevenitor, afectuos chiar față de Olga, foarte uimită de această metamorfoză. Comportarea lui se modifică și față de colaboratori. Într-o dimineață ceru să i se prezinte dosarele afacerii Francia, spre a le studia înainte de a debarca la New York. La prînz și la cină angaja conversații cu senatorul Harris, pe care-l uimi cu strălucirea raționamentelor și cu profunzimea culturii sale.

Cînd o geană de pămînt apăru în zare, vestind continentul american, Gerald uitase cu desăvîrșire de adînca depresiune nervoasă prin care trecuse. Undeva, în străfundul subconștientului său, dăinuia o teamă nelămurită, o alarmă vagă, care nu se manifesta însă decît într-un fel de gol lăuntric, resimțit doar în unele clipe. Nu dăduse însă importanță acestor manifestări timide, repede învinse de vitalitatea lui dinamică.

Cînd „Sovereign of the Seas" acostă în portul New York, șeful executiv al Casei Sunderland era în plină formă. Bătălia cu Henry se anunța epică...

CAPITOLUL XX

New York în 1823...

Un oraş care cunoaşte o creştere explozivă... Tinde să ia locul Philadelphiei, care a ajuns cea mai mare metropolă a Statelor Unite, detronînd Bostonul, decăzut pe locul trei. Între New York şi Philadelphia domneşte o duşmănie profundă, izvorîtă din lupta pentru întîietate. „Dacă Philadelphia ar dispărea de pe faţa pămîntului, locuitorii New Yorkului ar juca de bucurie, şi viceversa", scria un călător german care a vizitat cele două oraşe. „New Yorkul este Sodoma secolului al XIX-lei", afirmă philadelphienii. „Philadelphia este oraşul ipocriţilor", susţin newyorkezii...

Centrul şi nordul Manhattanului au înfăţişarea unor vaste pajişti idilice, presărate cu ferme mari şi mici. New Yorkul s-a oploşit doar în partea de sud a insulei, desfăşurîndu-se pe o adîncime de circa o milă. Aglomerarea aceasta, oarecum haotică, de case şi de străzi cuprinde încă în sînul său grădini mari şi locuri virane. Speculatorii cumpără pe nimic terenurile libere din afara oraşului... Aşteaptă să le revîndă cu beneficii serioase...

Broadway îşi începe cariera la Battery Park şi şerpuieşte spre nord poticnindu-se de gardurile fermei căpitanului Robert Randall, descendentul unui lung şir de corsari... Bowery se remarcă prin hîrtoapele şi prin colbul care se ridică în nori galbeni şi cînd trec carele şi trăsurile, şi cînd copiii desculţi îşi tîrăsc picioarele, spre disperarea gospodinelor, nevoite să-şi ţină ferestrele închise mai toată ziua... Eleganţii se plimbă pe Wall Street, care reprezintă centrul oraşului... Un alt loc de agrement este Battery Park. Între zidurile fortului Clinton, care a cunoscut momente de glorie în timpul războiului din 1812,

niște indivizi cu imaginație și bani amenajează un cazinou, denumit Castle Garden... Duminica circulația este stăvilită prin lanțuri trase de-a curmezișul străzilor, astfel ca serviciile religioase oficiate în biserică să nu fie tulburate de zgomotele nedorite din afară...

În zilele de lucru orașul palpită, fierbe, vuiește, agitat de o necurmată activitate. Negustorii ambulanți își vestesc marfa cu strigăte adecvate fiecărei specialități. Prăvăliile, antrepozitele gem de mărfuri și de clienți. Băncile înregistrează o mare afluență de depuneri. Bursa, în schimb, cunoaște o stagnare firească, dacă se ține seama de zvonurile stăruitoare lansate de alarmiștii care socotesc iminent un război între Statele Unite, pe de o parte, Rusia și Spania, pe de altă parte. Doctrina Monroe este marele subiect de discuție al tuturor newyorkezilor... Pe străzi forfoteala este neîncetată. Pietoni, vehicule, cai, câini, turme de porci se foiesc în toate părțile... Tavernele, hanurile nu mai prididesc cu clienții... Atelierele meseriașilor mici și mijlocii varsă pe piață produse înghițite rapid de o clientelă în plină creștere...

Un consilier comunal propune să se construiască un pod peste East River. Lumea rîde. Cine a mai văzut un pod cu o deschizătură atît de mare ? Tot e bine că poznașul consilier nu a lansat ideea să se arunce un pod peste ocean. Ar da ghes bătăioșilor regi din Europa să-și trimită armatele pe pod pînă la New York...

Construcția noului City Hall s-a terminat. De zece ani clădirea a fost dată în funcțiune. Fațada este de marmură, iar spatele de cărămidă. Dar ce importanță are ? Într-o zi și spatele va fi îmbrăcat în marmură...

Un măcelar a zidit un amfiteatru pentru două mii de persoane, destinat luptelor dintre tauri și câini...

O comisie de urbaniști elaborează un plan pentru parcelarea Manhattanului. Planul, foarte îndrăzneț, dispunea străzile într-un fel de grătar, care nu ținea seamă de accidentele de teren. Oamenii rîd. Planul prevede extinderea orașului pînă la strada 155. Cine e nebun să-și ridice o casă în pustietățile acelea ?...

Activitatea portului, cu sutele lui de corăbii care intră și ies zilnic, e un prilej de distracție pentru gură-cască...

Mărfurile aduse din Europa au mare căutare, în special produsele de lux, parfumurile, mătăsurile, dantelele, mobilierul, pianele. Într-un singur an vama orașului New York a încasat 3 900 000 dolari. Cosmopoliții sînt dispuși să plătească orice sumă pentru obiectele de artă provenite din rafinata Lume Veche...

Creditul înflorește ca nicăieri pe lume. Cumpărătorilor li se oferă munți de mărfuri : și îmbrăcăminte, și ustensile de bucătărie, și hamuri, și cîrnați, și vinuri, și mirodenii... Dacă nu au bani să plătească, nu înseamnă nimic. Li se vinde totul pe datorie, cu o mică dobîndă... Și mărfurile se revarsă necontenit în portul New Yorkului. Vin și din America de Sud, și din Europa, și din Extremul Orient, și din Africa...

O șeptime din populația orașului trăiește de pe urma instituțiilor de binefacere... Închisorile datornicilor sînt atît de pline, încît administratorii refuză să mai primească noi deținuți. Unii dintre aceștia își aduc cu ei și familiile, căci aici găsesc cel puțin un acoperiș... Fiindcă nu a putut să-și achite o datorie de 50 de dolari, un nenorocit zace în închisoare de trei ani...

„Binefăcătorii" sărăcimii sînt bancherii, armatorii, neguțătorii, care și-au adunat averile prin mijloace nu tocmai cinstite. Unii gazetari denunță pe acești falși filantropi, dar cine are timp să-i asculte ?...

Gunoaie, pisici moarte, leșuri de păsări de curte secerate de boli zac pe străzi, împuținд cumplit atmosfera. Măturătorii nu curăță orașul decît o dată pe lună...

Molimele se abat cu furie de ciclon asupra acestei aglomerări urbane. Dau iama prin oameni, fac cîteva zeci de mii de victime, apoi dispar tot atît de repede precum au venit. Un medic propune ca Manhattanul de Jos să fie părăsit și orașul mutat mai la nord, în jurul lui Greenwich Village, dar nu reușește să se facă ascultat. Apelul lui nu găsește ecou. Furios, prezice newyorkezilor că vor pieri cu toții în viitorii zece ani și că orașul se va transforma într-un imens cimitir...

Mare vîlvă a făcut proiectul unui oarecare Lozier, care a lansat ideea tăierii insulei Manhattan în două, astfel ca sudul ei, pe care se ridică orașul New York, să nu se

scufunde în mare datorită greutății caselor și să tragă și restul nordic al insulei sub valuri. Mii de oameni se adună în locul fixat pentru executarea acestei operații de vastă anvergură, menită să salveze de la moarte atîtea vieți omenești. „Inginerul" Lozier nu se înfățișează însă spre a dirija lucrările. Abia mai tîrziu, credulii constată că au fost victimele unei farse...

Se lucrează cu sîrg la deschiderea canalului destinat să dea un nou și hotărîtor avînt dezvoltării orașului New York. De data aceasta nu este vorba de o glumă. Canalul urmează să aibă o lungime de 368 de mile, 4 picioare adîncime, 28 lățime la fund și 40 lățime la suprafață. Costul, potrivit unei estimații inițiale, este de 5 000 000 de dolari. Mai înainte ca lucrările să se fi terminat, cheltuielile au crescut la peste 7 000 000 de dolari. Imigranți angajați mai pe nimic scobesc pămîntul în condițiuni infernale. Trebuie să străbată masive stîncoase, păduri, smîrcuri miasmice. Vara, o mie de muncitori sînt loviți de malarie în timp ce fac săpături în regiunea mlaștinii Montezuma. Foarte mulți mor. Salariile nereclamate îngroașă beneficiile constructorilor...

Într-un singur an, Jacob Astor încasează chirii care însumează 27 000 de dolari. Nici un gologan nu este însă folosit pentru repararea caselor dărăpănate, în care locuitorii trăiesc într-o mizerie cumplită. Cartierele sărace nu se deosebesc cu nimic de *slums*-urile Londrei.

Pe Broad Street și pe John Street mai pot fi găsite străvechi case olandeze, din cărămidă roșie și cu frontoane triunghiulare. În locul clădirilor dărîmate se ridică edificii cu multe etaje. Unul dintre aceste edificii totalizează — cu mansardă cu tot — șase nivele, provocînd ameteli locatarilor de sus de tot...

Numeroase *ferry-boats* — lătăreți vase cu zbaturi — cară pasagerii între Manhattan, New Jersey, Staaten Island, Brooklin...

Broadwayul de jos începe să-și piardă caracterul rezidențial și să fie invadat de numeroase case de raport... Tradiționaliștii și conservatorii se plîng că orașul se urîțește...

Zeci de şantiere navale se ridică de-a lungul lui East River. „United States Navy Yard", înfiinţat în 1801, este mai vast decît toate celelalte. Particularii nu vor să se lase mai prejos. Pregătesc sporirea gigantică a şantierelor lor...

Pe Park Row se înşiruie magazinele de lux, ca perlele pe un fir de aţă. Park Theater este locul de întîlnire al lumii *fashionable*...

De-a lungul zonelor stîncoase din Manhattan, barăci infecte, bordeie, cabane şoldii adăpostesc o populaţie mizeră, care nu se deosebeşte cu mult de troglodiţii din vremurile imemoriale... Oameni şi cîini scobesc prin gunoaie, căutînd hrană...

New Yorkul văzut din Weehawken arată ca o aglomerare de case, nici prea mici, nici prea mari, deloc întinsă şi dominată de şase sau şapte turnuri de biserici, modeste şi ele...

New York în 1823...

Gerald îşi rezervase un întreg etaj la hotelul „Belmont" pentru el şi pentru suita sa. Nu acceptase găzduirea pe care Henry i-o oferise la Sunderland House, fiindcă nu voia să se îndatoreze cu nimic fratelui său vitreg şi soţiei sale. Întrevederile cu Henry se anunţau furtunoase, şi Gerald voia să-şi păstreze întreaga libertate de acţiune în cazul că ar interveni între ei o ruptură. Nu dorea un conflict, dar nici nu avea de gînd să accepte compromisuri spre a-l evita.

Deşi, potrivit noului statut semnat de fraţii săi, dispunea de întinse puteri în sînul Casei Sunderland, avînd — graţie funcţiilor sale de preşedinte al consiliului executiv — posibilitatea de a-l cenzura pînă şi pe Henry, şeful nominal al familiei, preferase să amîne inspectarea băncii şi a celorlalte întreprinderi subordonate din New York pînă după vizita pe care i-o va face lui Henry. Acest gest de curtoazie — nădăjduia el — va netezi în parte asperităţile unor şedinţe de lucru dificile.

Gerald debarcă la New York aproape de ora prînzului. De la moartea tatălui său nu mai călcase pe pămîntul american. Îşi desfăşurase activitatea numai în Europa. Dar faza necesară consolidării puterii sale pe vechiul continent se încheiase. Acum venise rîndul să-şi impună autoritatea şi în Lumea Nouă. Oraşul poleit de razele călduţe ale soarelui tomnatic, copacii cu frunze arămii, lumea aferată de pe străzi îi reînviară amintiri din copilărie. Se vedea plimbîndu-se cu tatăl său pe trotuarele înţesate cu pietoni, cutreierînd prăvălii cu obiecte de artă, intrînd la Bursă ori în vechiul City Hall. Ciudat! Omul acesta, a cărui memorie o venera, se purtase rece cu el. Poate că atitudinea distantă a bătrînului nu era decît un reflex al reţinerii vizibile pe care copilul de atunci o manifesta faţă de părintele său. Cert este că Richard Sunderland şi Gerald nu fuseseră niciodată prieteni. Nu existase între ei acea simpatie deschisă, acea afecţiune caldă care-l legase pe bătrîn de fiul său preferat, Francis-Andrew. Gerald se întrebă dacă nu fusese gelos pe fratele lui. Poate că în adîncul sufletului său încolţise pe atunci un astfel de simţămînt. Acum însă nu îşi mai amintea cu limpezime aceste lucruri.

Trăsura sa personală, pe care o adusese de la Paris, era una din acele splendide caleşti *à la Daumont*, cu blazon pictat pe uşi, cu perne de catifea roşie şi cu ciucuri de fir atîrnînd la ferestre şi în jurul tapiseriei de pe capră. Patru cai albi de Lipizza mergeau în trap întins, spre minunea pietonilor, care se opreau pe trotuare spre a urmări trecerea rapidă a magnificului echipaj.

Plasată în dreapta lui Gerald, Olga privea critic, dar fără să facă vreun comentariu, lumea de pe străzi.

— Cum îţi place America? întrebă el, dornic să destindă atmosfera.

— Lectura romanului *Manon Lescaut* îmi făcuse altă idee despre America, replică ea cu răceală, ca şi cînd lumea aceasta în mijlocul căreia păşea pentru întîia oară nu ar fi impresionat-o cîtuşi de puţin.

Tăcerea se aşternu din nou asupra lor. Gerald nu mai încercă să o tulbure. Luară prînzul la hotel. După-amiază,

potrivit protocolului, Gerald făcu o vizită lui Henry, dar nu-l găsi acasă, aşa că îi lăsă cartea de vizită. Cînd se înapoie la „Belmont Palace", Lefèvre îl aştepta cu corespondenţa de rezolvat. Deasupra vrafului de scrisori, rapoarte, dări de seamă şi a tot felul de documente, se afla un mesaj din partea lui Henry şi a soţiei sale, care-l invitau — împreună cu Olga — la un dineu oferit la Sunderland House.

„În curînd va începe vijelia", reflectă Gerald.

Deşi invitaţia menţiona numai numele lui şi al Olgăi, hotărî să meargă însoţit de Lorenzo şi de Lefèvre. Se amuza anticipat la gîndul iritării pe care o va resimţi cumnata sa cînd va constata că va trebui să pună două tacîmuri suplimentare pentru doi oaspeţi nedoriţi. Îi va accepta pentru că soseau împreună cu Gerald, dar va fi într-o dispoziţie sufletească masacrantă în tot restul serii. Ca şi Charles, Gerald nu o putea suferi. De ce ? Nici el n-ar fi putut să spună. Direct, nu avuseseră nimic de împărţit. Îl enervau aerele ei, dar aceasta nu ar fi constituit un motiv suficient de puternic spre a-i justifica antipatia.

Lefèvre tuşi discret spre a-i atrage atenţia. Gerald îi cunoştea procedeele.

— Te ascult, Lefèvre.

— Un oarecare Leslie Grant aşteaptă de aproape două ore să fie primit de dumneavoastră. Pretinde că are să vă comunice veşti extrem de importante.

Gerald îşi aşternu apostila sub o ultimă rezoluţie.

— Cu ce se ocupă acest Leslie Grant ?

— A refuzat să-mi dea vreo lămurire. Cred că este unul dintre acei utopişti dornici să vă expună cine ştie ce proiecte irealizabile... Am avut destule cazuri.

Gerald reflectă cîteva clipe. Lefèvre avea în general dreptate. Aventurierii, amatorii de cîştiguri uşoare, foiau în jurul său, încercînd să-i vîndă idei elucubrante sau informaţii pe care le socoteau de un interes vital, dar în realitate lipsite de orice valoare. Mai avea de-a face şi cu cerşetori în haine negre, care-i solicitau ajutoare.

— Cum arată ? întrebă el.

— Un tînăr cu aparenţă modestă, îmbrăcat în negru, agreabil la înfăţişare, dar cu o expresie indescifrabilă în ochi...

Portretul schiţat lapidar de Lefèvre trezi curiozitatea lui Gerald.

— Să intre.

Lefèvre încreţi mirat din sprîncene, dar nu rosti un cuvînt.

Un minut mai tîrziu, tînărul descris de Lefèvre pătrunse în încăpere. Gerald constată că remarca secretarului său era justificată. Pe chipul lui brunet nu se putea citi nimic, aşa cum nu poţi citi nimic pe un perete alb.

Tînărul salută cu deferenţă, apoi aşteptă.

— Vorbeşte ! zise Gerald.

Noul-venit aruncă o privire semnificativă spre Lefèvre, continuînd să păstreze tăcerea. Părea foarte tînăr, şi, după toate canoanele estetice, ar fi fost un bărbat frumos dacă expresia aceea goală a chipului său nu î-ar fi dat un aer bizar, aproape sinistru.

— Lefèvre, lasă-ne singuri ! zise Gerald.

Secretarul ezită. Patronul său avea mulţi duşmani. În ultima vreme primise numeroase scrisori de ameninţare şi fusese ţinta a două atentate, din fericire nereuşite.

— Du-te, Lefèvre ! repetă Gerald.

Secretarul ieşi contrariat.

Bănuielile lui fuseseră împărtăşite la un moment dat şi de Gerald. Dar pe el îl stimulau primejdiile. Gerald calculă gesturile pe care le-ar face dacă străinul s-ar arunca asupra lui înarmat cu un cuţit, sau dacă ar exhiba vreun pistol de sub haină. I se vorbise atît de mult despre caracterul violent al americanilor şi despre înclinarea lor de a-şi rezolva diferendele pe calea armelor, încît lăsă imaginaţia să o ia razna. Rosti calm :

— Sîntem singuri, Mister...

— Grant. Leslie Grant, completă tînărul zîmbind. Ţin în primul rînd să vă explic motivul pentru care am stăruit să vă vorbesc fără martori, Mister Sunderland. Fac parte dintr-o reţea de agenţi acoperiţi, organizată de Mister Jules Lafont în America, cu scopul de a supraveghea activitatea Casei Sunderland din nordul Statelor Unite.

— Mister Henry Sunderland nu este informat de existența dumitale ?

— Mister Henry Sunderland are propriul său serviciu de informații și nu ar tolera activitatea noastră.

— Da. Înțeleg. Și ?...

— Rezultatele investigațiilor noastre sînt comunicate lui Mister Lafont, personal, pentru a fi apoi aduse la cunoștința dumneavoastră. Funcționez de un an și jumătate sub ordinele directe ale lui Mister Lafont. Pînă acum rapoartele noastre au urmat invariabil filiera normală. De data aceasta mi-am permis să derog și să mă adresez direct dumneavoastră. Aș fi pierdut un timp prețios trimițînd informații importante în Europa, spre a vă parveni de acolo prin intermediul lui Mister Lafont.

Gerald zîmbi. Interlocutorul său juca tare. Nu ezita să se adreseze direct conducătorului Casei Sunderland, deși încălca astfel instrucțiunile șefului său ierarhic. Aparent acționa logic. Evita o risipă de timp. Lui Gerald nu-i displăceau oamenii îndrăzneți.

— Bun. Și ce doreai să-mi comunici ?

Grant scoase din vestonul său negru, impecabil, un plic voluminos, pe care-l puse pe masă.

— Veți găsi înăuntru cîteva hîrtii care dovedesc, fără posibilitate de tăgadă, că doi funcționari superiori ai Băncii Sunderland din New York și unul din directorii fabricii de armament de la New Shenectady primesc subvenții de la firme rivale, în schimbul furnizării de informații în legătură cu activitatea casei noastre din Statele Unite.

Gerald întîrzie să ia plicul.

— Mister Grant, documentele sînt autentice ?

— Absolut autentice. Chitanțe semnate de cei care au primit bani, precum și rapoarte destinate persoanelor care i-au plătit.

Cu gesturi lente, Gerald luă plicul, scoase documentele și le parcurse cu privirile. Pe măsură ce le citea, fruntea i se întuneca. După ce termină lectura, vîrî hîrtiile în plic, iar plicul îl strecură în buzunarul dinăuntru al fracului. Cîteva clipe păstră tăcerea, apoi își ridică ochii asupra lui Grant.

— Sînt sigur că Mister Lafont n-are să ridice nici o obiecţiune în legătură cu încălcarea procedurii stabilite de domnia-sa. Pot să te întreb cum ai procurat aceste hîrtii ?

— Mijloacele n-au fost tocmai ortodoxe, Sir.

Gerald zîmbi.

— Îmi închipui. Pe mine rezultatele mă interesează. Începînd din clipa aceasta vei păstra permanent legătura cu mine.

Desfăcu un sertar şi scoase dinăuntru două teancuri de dolari proaspăt scoşi de la teasc şi îi puse pe masă.

— O gratificaţie, Mister Grant.

Tînărul luă fără grabă banii şi îi făcu să dispară elegant într-unul din buzunarele vestonului.

— Vă mulţumesc, Sir.

— Noapte bună, Mister Grant.

— Noapte bună, Sir.

După plecarea vizitatorului, Lefèvre se înapoie în cabinet.

— Mister Grant poate să intre la mine la orice oră, Lefèvre.

Secretarul se înclină, indispus în sinea lui de taina pe care marele patron înţelegea să o păstreze în jurul ciudatului personaj.

Gerald era încîntat. Leslie Grant îi furnizase nişte arme neaşteptate în bătălia pe care avea să o ducă în curînd cu Henry. „Bietul Henry ! cugetă el. N-a ştiut niciodată să cunoască oamenii. Sînt convins că cei care l-au trădat se bucură de toată încrederea lui !"

Seara, la orele 8, trăsura lui opri în faţa intrării Casei Sunderland. Două felinare din fier forjat aruncau o lumină gălbuie asupra scărilor de marmură şi a coloanelor care străjuiau uşa înaltă, lăsînd restul clădirii în întuneric. Gerald îşi aminti de lampadarele care luminau feeric faţada edificiului în timpul vieţii tatălui său.

„Economii ! reflectă el. Motivul ? Jena financiară ? Exclus. Zgîrcenie ? Se prea poate. Deşi Henry n-a avut niciodată înclinaţii spre chiverniseală. Să fie vîrsta de vină ?"

Nu avu timpul să brodeze pe această temă, fiindcă un majordom cu mutră solemnă de cioclu le deschise ușa. Era un servitor nou. Gerald nu și-l amintea. Majordomul își aruncă ochii asupra invitației, apoi încreți demn din sprîncene cînd observă că în loc de doi oaspeți apar patru.

— Domnii au invitații ? se adresă lui Lorenzo și lui Lefèvre.

— Mă însoțesc ! rosti Gerald glacial.

Majordomul replică grav :

— Mă tem, Sir, că...

Gerald nu-i dădu timp să termine fraza. Intră, poftind cu un gest și pe cei doi tineri să-l urmeze.

Cînd pătrunse în hol, îl izbi ceva straniu. Decorația interioară era așa cum o cunoscuse în copilărie, și totuși se deosebea... Deodată izbucni în rîs. Goliciunea impudică a statuilor de marmură care înfățișau zeități antice fusese acoperită cu drapaje din ipsos. Și tablourile cu subiecte alegorice suferiseră o transformare asemănătoare. Eros fusese îmbrăcat cu o rochiță scurtă, atributele virile ale lui Hercule dispăruseră sub o blană de leopard amplă, sînii apetisanți ai Venerei și șoldurile voluptuoase ale Proserpinei se ascunseseră sub văluri opace.

Și Lorenzo observă ciudata metamorfoză. Deprins cu triumfătoarea nuditate a statuilor antice, nu putea ignora această blasfemie adusă artei adevărate.

— Ce părere ai ? îl întrebă Gerald.

— Cazul nu e unic, zîmbi Lorenzo. Și un străbun al prietenului meu Carlo, Principele Gianbattista Doria, a îmbrăcat cu ipsos goliciunile statuilor din palatul său. Trecea printr-o acută criză de ascetism, întreținută de călugării iezuiți.

— Am auzit, rîse Gerald. Îndrăgostit mai tîrziu de o adolescentă, a uitat de severitatea principiilor sale și și-a dezbrăcat statuile de învelișul lor artificial, lăsîndu-le să-și exibe cu nerușinare sexul. Lumea aceasta e plină de originali, Lorenzo !

— Rog pe Înălțimea-Voastră să poftească în salon, se ploconi majordomul. Pe cine să mai anunț în afară de Înălțimea-Voastră și de Înălțimea-Sa Ducesa ?

Pe Gerald îl amuză tonul ultrapompos al servitorului.

— Anunță pe Gerald Sunderland cu doamna, pe Lorenzo di Serracapriolo și pe Jules Lefèvre.

Chipul majordomului se lungi. I se răpea plăcerea de a vesti persoanelor din salon sosirea unui duce. Asemenea titluri impozante nu se găseau pe toate cărările în democrata și egalitara Americă.

Cînd intră în salon, precedat de vocea gravă a servitorului, Gerald avu senzația că pătrunde într-o adunare funebră. Henry, Susan, rudele ei, ceilalți invitați — printre care se remarcau doi pastori onctuoși — erau îmbrăcați de sus pînă jos în negru. Nu lipsea decît decedatul întins pe catafalc.

Henry îi ieși în cale. Era palid, supt la față și atît de slab, încît părea abia să se țină pe picioare. Numai ochii aveau o scînteiere ciudat de puternică.

— Bine ai venit, Gerald. Sînt bucuros să o cunosc pe soția dumitale.

Și Susan slăbise. Obrajii i se încrețiseră și atîrnau moi, ca niște punguțe, depășind muchia fălcilor. Avea o expresie aspră, neînduplecată, pe care nu o îndulcea zîmbetul convențional, lipsit de viață. Susan dădu mîna cu Gerald și își ținguie buzele, sărutînd formal obrajii plini de prospețime ai Olgăi. Frumusețea ei îi stîrni brusc aversiunea. Prezența lui Lorenzo di Serracapriolo, despre care auzise zvonuri diverse, făcu să i se încrînceneze pielea. Ce dezgustător obicei aveau frații soțului ei de a-și etala turpitudinea în public. Nu putea uita obrăznicia lui Charles, care îl mistificase, prezentîndu-i o tîrfă drept soția lui. Numai Lefèvre nu o deranja. Era un personaj atît de insignifiant, încît nu-i acordă nici o importanță.

— Să se mai pună două tacîmuri ! porunci ea acru majordomului.

Gerald nu reținu numele celorlalți oaspeți, tot atît de gravi și de mohorîți ca și amfitrioana. În timp ce-și gusta aperitivul servit în salon, își plimbă privirile pe frescele din tavan, constatînd că regimul de austeritate impus zeităților din hol fusese aplicat și personajelor mitologice grupate în jurul candelabrului. Conversația începea. Unul dintre cei doi pastori se lansă într-o tiradă

doctă asupra *Cinei cea de Taină*. Era înalt, uscăţiv şi ciupit de vărsat. În ochii lui ardea flacăra iluminaţilor.

„Un şarlatan ! cugetă Gerald. Un şarlatan primejdios, un Tartuffe în veşminte de protestant !"

Pastorul, care răspundea la numele de Timothy Semple, vorbea cu o pasiune persuasivă, dominînd-o cu personalitatea sa pe Susan, care-l asculta căzută în transă.

— Celui ce se va birui pe sine, Dumnezeu îi va da să mănînce din pomul vieţii, aflat în paradis, rosti clericul în încheiere.

— Amin ! murmură Susan, plecînd capul.

Chipul lui Henry era inexpresiv. Suporta desigur cu răbdare şi stoicism prezenţa cucernicelor feţe bisericeşti, îşi zise Gerald, compătimindu-l sincer. „Dacă aş trăi în atmosfera aceasta, aş înnebuni."

În sufrageria înveselită altădată de rîsetele convivilor se auzeau acum doar şoaptele personajelor care nu cutezau să ridice glasul, pentru a nu tulbura probabil spiritele unor adormiţi întru Domnul. Gerald era stupefiat de schimbările din această casă.

Servitori îmbrăcaţi de asemenea în negru începură să aducă mîncărurile, mai toate fade. Gerald ar fi făcut pariu că bucătarul era păstrat în serviciu pentru cucernicia sa şi nu pentru priceperea în domeniul artei culinare. Un servitor negru îi turnă băutură în cupă. Lichidul, de o culoare brună, stîrni un semn de întrebare în mintea lui Gerald. „Ce vin o mai fi şi acesta ?" Pastorul Semple şi două doamne îşi muiară buzele în băutura bună, dînd semnele celei mai vizibile satisfacţii. Şi Gerald îşi duse cupa la gură. Rămase atît de surprins de gustul ei, încît nu-şi putu stăpîni o schimă de scîrbă.

— Îmi pare rău că nu-ţi place, zîmbi înţepat Susan. Este un delicios ceai de plante, păstrat la gheaţă. Cu încetul ai să te obişnuieşti. Ţi-l recomand călduros. E foarte bun pentru sănătate.

— Nu există o licoare mai gustoasă, interveni pastorul Semple, înclinîndu-se cu recunoştinţă spre Susan.

Ea îi zîmbi, apoi reluă tăios :

— În casa noastră nu are ce căuta alcoolul. Doamnele de faţă, zise ea, arătînd cu un gest pe sperietorile cernite

din jurul mesei, au răspuns la chemarea mea creştinească, acceptînd să militeze cu toată energia şi entuziasmul pentru prohibiţia alcoolului şi pentru transformarea cîrciumilor în localuri de reculegere şi de rugăciune.

Convivii cu mutre de gropari aplaudară tăcut vorbele gazdei.

— O iniţiativă înţeleaptă, care place Domnului, întări pastorul Semple.

— Mulţumesc, îi zîmbi iarăşi Susan. Încurajările pastorului Semple, se adresă ea lui Gerald şi Olgăi, ne-au întărit braţul şi mintea, ne-au ajutat să biruim şovăiala şi îndoielile, ne-au înarmat cu o neobosită dîrzenie. Am depus şi continuăm să depunem toate strădaniile în slujba sublimei noastre cauze.

Senatorul Forbes îşi stăpîni anevoie un căscat. Teoriile fiicei sale îl plictiseau de moarte. Nu o contrazicea fiindcă ar fi fost zadarnic.

— Susan este plămădită din acel aluat care a dăruit omenirii marile ei eroine, rosti el cu imperceptibilă ironie. Este o Jeanne d'Arc a vremurilor noastre.

— Glumele dumitale sînt deplasate, îl stropşi ea cu o privire dispreţuitoare.

— N-am glumit, fiica mea, replică senatorul cu afectată seriozitate.

— Tonul face muzica, tată.

— Eh, la vîrsta mea, vocea seamănă cu sunetele unei trompete stricate. Scoate şi tonuri false.

Gerald zîmbi. Senatorul Forbes îl răzbunase involuntar. Susan se întoarse spre Olga.

— Draga mea, nădăjduim să te atragem în rîndurile noastre. Cînd te vei înapoia în Europa, te sfătuiesc să înfiinţezi o filială a asociaţiei pe care o prezidez.

— Am să-i studiez statutele, răspunse cu amabilitate Olga.

— Pe Gerald nu-l poftesc să vină alături de noi, zîmbi ambiguu Susan. Îi cunosc concepţiile adăugă, aruncînd o rapidă şi dezaprobatoare privire asupra lui Lorenzo.

— Ai dreptate, Susan. Sînt un păcătos impenitent. Un păgîn renascentist, care continuă să se închine lui Dyonisos, Venerei și lui Pan.

Doamnele cernite ridicară scandalizate privirile spre cer, implorîndu-l să-l pedepsească pe păcătos.

— Atotputernicul are o tainică preferință pentru fiul risipitor, rosti pilduitor pastorul Semple. Îl așteaptă să se înapoieze pocăit în mijlocul alor săi, pentru a jertfi oaia cea mai grasă...

— În clipa aceasta, venerabile, sînt gata să fac *mea culpa* pentru o sticlă de șampanie... Scumpa mea Susan, îngăduie, te rog, slugilor tale să-mi aducă o carafă cu apă în locul acestui... elixir din ierburi...

După desert, de care Gerald nu se atînsese, trecură în salon, unde aveau să li se servească siropuri și cafele. Doamnele cernite angajaseră o discuție în jurul obiectivelor campaniei pe viitoarele trei luni.

— Trebuie să închidem toate cîrciumile din preajma docurilor, propuse bătăios o femeie osoasă, cu trăsături aspre și buze subțiri, vinete, ca niște lipitori. În locul lor să deschidem ceainării...

— Și case de rugăciune, interveni Semple.

— Firește, replică Susan.

— Vom avea nevoie de fonduri noi, se amestecă în vorbă o femeie fălcoasă, cu umeri de luptător și bust plat, bărbătesc. Casa este aproape goală... Ultima campanie a fost costisitoare...

— Henry are să aibă grijă de asta, grăi Susan. Nu-i așa, Henry ?

Soțul ei, care nu scosese nici un cuvînt pînă atunci, ieși o clipă din apatie.

— Da, Susan, rosti supus. Mister Drubbing să vină mîine la bancă.

— Și templul nostru are nevoie de o suplimentare de fonduri, interveni mieros al doilea pastor. Reparațiile au costat cam mult...

— Devizul era și așa destul de încărcat, interveni senatorul.

— Tată, nu fi meschin ! îl repezi Susan.

— Antreprenorii vă trag pe sfoară, protestă el.

— Te rog, să nu te mai amesteci, rosti ea cu formidabilă gravitate. Pastorul Swaddle ştie ce are de făcut !

— Bine, bine ! se supuse senatorul.

Îi era scîrbă de toată comedia aceasta. Fiică-sa înnebunise, desigur. Arunca banii pe fereastră. Toţi indivizii ăştia îndoliaţi care îi călcau pragul erau fie nişte paraziţi, fie nebuni ca şi ea. Henry îi accepta toate fanteziile. Senatorul era foarte întristat de slăbiciunea firii ginerelui său, pe care-l crezuse odinioară capabil de fapte mari. În casă, Susan preluase sceptrul puterii. Din nefericire, îl folosea cît se poate de prost.

Senatorul îşi sorbi cafeaua. Îl exasperau eternele discuţii despre prohibiţie şi despre moralizarea societăţii. Acceptase să participe la acest dineu fiindcă i se spusese că va veni şi Gerald cu soţia. Abia aşteptase să afle veşti din Europa, să comenteze ultimele evenimente politice de dincoace şi de dincolo de Ocean. Cu ginerele său nu era posibil să lege o conversaţie. Gîndurile lui Henry pluteau aiurea, în spaţii astrale.

Senatorul Forbes constatase cu mîhnire şi o scădere sensibilă a importanţei sociale sau politice a vizitatorilor acestei case. Oameni cu vază, indispuşi de elucubraţiile lui Susan, evitau sistematic să-i calce pragul. În locul acestora, se oploşiseră tot felul de nebune şi de figuri bisericeşti dubioase. Senatorul se strîmbă scîrbit... Nu ! Nu era deloc mulţumit de copiii săi ! Nu numai Susan îl dezamăgise, ci şi David. Senatorul îşi închipuise că fiul său încheiase o mare afacere însurîndu-se cu Babs. Rezultatele acestei căsnicii fuseseră dezastruoase. David se alesese cu trista faimă de paravan al cumnatului său, fără a primi în schimb vreun avantaj. Babs îl părăsise, şi acum umbla haihui prin Vestul Îndepărtat. Circula zvonul că s-ar fi înhăităt cu James Kent, aventurierul îmbogăţit peste noapte... Hm ! Orice alt tînăr s-ar fi descurcat mai bine decît Dave. Ar fi ştiut să beneficieze de pe urma faptului că era cumnat cu Henry, obţinînd o poziţie de frunte în cadrul acestui formidabil conglomerat de bănci, fabrici, şantiere, mine, societăţi de import-export, care alcătuiau Casa Sunderland. David vegeta acum în umbra lui Henry şi suspina împreună cu cumnatul său, evocînd-o pe Babs.

Într-o vreme, senatorul îl urîse pe Gerald, fiindcă acesta îl eclipsase pe Henry. De la un timp, însă, ajunsese să-i ierte păcatele şi să-l aprecieze la adevărata lui valoare. Dacă n-ar fi fost Gerald, dinastia s-ar fi dus de rîpă.

Senatorul stătea într-un fotoliu ; ţinea mîinile pe burtă şi ochii pe jumătate închişi. Asculta murmurul vocilor din jurul lui şi reflecta posomorît :

„Lumea mă invidiază fiindcă sînt socrul lui Henry Sunderland, fiindcă am devenit membru prin alianţă al uneia din cele mai puternice dinastii financiare din lume. Dacă invidioşii ar vedea cum mă plictisesc în mijlocul acestor potentaţi şi cît de mică este influenţa mea asupra lor, mi-ar plînge de milă. Ba nu !... Nu m-ar compătimi ! S-ar bucura ! Şi-ar zice, frecîndu-şi mîinile : «Şi-a închipuit că ginerele îl va duce în cîrcă direct la Casa Albă !» Ce strașnică păcăleală !"

Senatorul Forbes se uită la ceasul de pe cămin. Se făcuse 10. Se afla aici de două ore, care se scurseseră mai greu decît două secole.

Se ridică din fotoliu şi se îndreptă spre fiica sa.

— Mă ierţi, Susan, dar trebuie să mă retrag. Mîine am o zi încărcată.

Pretextul acesta plat, invocat de fiecare dată, nu mai înşela pe nimeni. De cînd îmbătrînise, nici treburile politice nu-l mai asaltau. Ajunsese a fi socotit un fel de fosilă.

Plecarea senatorului stîrni o oarecare mişcare printre invitaţi. Gerald urmărea amuzat reacţiile matroanelor din Liga antialcoolică. Cînd se credeau neobservate, aruncau priviri furişe spre Olga. Rochia ei albă de mătase, bijuteriile somptuoase, diadema încrustată cu smaralde creau un admirabil cadru frunţii ei exotice. Strălucitoarea-i prezenţă în mijlocul acestei societăţi terne, severe, era de-a dreptul insolită. Deşi se străduia să fie amabilă, Susan nu-şi putea ascunde dezaprobarea faţă de luxul etalat de Olga. Pentru femeile vîrstnice şi urîte, frumuseţea unei fete tinere capătă semnificaţia unei insulte. Susan nu făcea excepţie. Puritanismul îi exacerba antipatia faţă de această fiinţă superbă, coborîtă parcă din altă lume. Char-

les o exasperase aducîndu-i în casă o tîrfă. Gerald îi crea acelaşi complex aducîndu-i în casă o principesă.

Ostilitatea lui Susan era precumpănită însă de amabilitatea pe care fratele ei o arăta Olgăi. David părea hotărît să-şi captiveze cumnata. Pusese la bătaie întreg arsenalul său de irezistibil donjuan. Priviri languroase, gesturi prevenitoare, poze avantajoase, menite să-i scoată în evidenţă însuşirile de mascul. Şi Henry părea să fie vrăjit de frumuseţea Olgăi. Dar, spre deosebire de fratele soţiei sale, păstra o rezervă discretă. Privirile lui întîrziau rareori asupra Olgăi, dar atunci căpătau o intensitate aproape bolnăvicioasă. Era fascinat. Susan surprinsese cu iritare crescîndă admiraţia oglindită fugitiv în ochii lui. Trebuia să-l îndepărteze de Olga. Se temea să nu se repete criza prin care Henry trecuse în prima fază a iubirii sale pentru Babs. Se impunea să găsească grabnic un derivativ.

— Henry, i se adresă ea cu falsă amabilitate, ar trebui să-l iei pe Gerald de braţ şi să vă retrageţi în bibliotecă. Îmi închipui că aveţi multe să vă spuneţi. Lucruri poate mai interesante pentru voi decît discuţia noastră despre operele de binefacere.

Henry tresări. Vorbele ei îl treziseră dintr-o minunată visare. Se făcea că o avea pe Olga în braţe. Eliberată din mătăsurile ei.

Gerald îi citi în ochi procesul de gîndire. Extazul creat de prezenţa Olgăi, care-l îmbăta ca o şampanie tare, apoi surprinderea dureroasă provocată de intempestiva intervenţie verbală a soţiei sale, şi la urmă panica aşternută pe chipul lui în clipa cînd i se ceru să se retragă în compania fratelui său. Lui Henry îi era frică să rămînă singur cu Gerald. Voia să întîrzie pe cît îi va fi cu putinţă o confruntare penibilă.

— Voi avea grijă să vă trimit cîteva răcoritoare, adăugă Susan cu un ton autoritar şi persuasiv totodată.

Gerald zîmbi. Fără să vrea, Susan îi făcea jocul. Henry se uită o clipă la fratele său vitreg. Ah, cît de mult îl ura ! Acest om diabolic, care moştenise toate trăsăturile rele ale tatălui lor, îi inspira o teamă invincibilă.

Se ridică anevoie de pe scaun.

— Să trecem în bibliotecă, Gerald, rosti cu aerul unui condamnat care se îndreaptă resemnat spre eşafod.

Henry plecă înainte, lăsîndu-l pe Gerald să-l urmeze. Cînd ajunseră în bibliotecă, Henry închise canaturile uşii, apoi se aşeză în dreptul căminului în care ardeau cîţiva butuci împrăştiind o căldură plăcută.

— Ia loc !

Gerald se adînci într-un fotoliu în faţa fratelui său. Henry păstră cîteva momente tăcerea. Cu mîinile pe genunchi, fixa gînditor florile albastre ale covorului de Belucistan care conturau atît de armonios escarpenii săi de lac. Ridică deodată fruntea.

— De ce ai venit la New York, Gerald ? întrebă el *ex abrupto.*

Preferase să angajeze imediat discuţia. Aşa aveau să se curme mai repede nesiguranţa şi teama.

— Vorbeşte ! Ce te-a adus aici ?

Începu să-şi frămînte mîinile. Fără a-i da timp lui Gerald să-i răspundă, reluă exasperat :

— Ţi-am lăsat Europa, Asia, America de Sud... De ce ai venit peste mine ? Dacă aveai poftă să-ţi extinzi puterea, de ce nu te-ai dus la New Orleans ? Charles a dispărut. Nu-ţi va fi greu să pui mîna pe partea lui din avere... N-am să mă împotrivesc... Dar aici, la New York, înţeleg să rămîn singur stăpîn.

Gerald îşi dădu seama că Henry fusese iarăşi cuprins de una din acele crize de încăpăţînare care-i suplineau imperfect lipsa de voinţă. Înainte de a-i răspunde, îi zîmbi cu blîndeţe :

— Dragul meu Henry, mecanismul unui ceas nu mai poate funcţiona dacă o singură rotiţă se blochează. Nu ştiu dacă reuşesc să mă fac înţeles. Încearcă să-ţi imaginezi mersul unei trăsuri cu o roată stricată. Cum vrei să înainteze ?

— Pune cărţile pe masă, Gerald ! Nu-ţi pierde vremea cu parabole !

— Ei bine, am să fiu concis, Henry. Trebuie să-ţi spun un adevăr trist. Fieful tău este administrat într-un mod atît de dezastruos, încît primejduieşte existenţa casei noastre în întreaga lume.

Henry se ridică brusc.

— Cum poţi să spui una ca asta ? explodă indignat.

— Calmează-te, Henry ! Ţie, personal, nu-ţi reproşez nimic. Te-ai înconjurat însă de un grup de colaboratori incapabili, care te dezinformează sistematic.

— Absurd !

— Lasă-mă să termin. Pe urmă ai să judeci singur, la rece, şi ai să-mi dai poate dreptate.

— Mă îndoiesc...

— Recunoşti, Henry, că în domeniul fabricaţiei de explozive, familia Dupont de Nemours a cîştigat în ultima vreme succese remarcabile şi că ameninţă supremaţia cîştigată de noi cu preţul atîtor sacrificii ?

— Nu recunosc.

— Dispun de piese, Henry, care dovedesc că pulberea fabricată de ei este mai bună şi mai ieftină decît a noastră.

— Să le văd.

— Mîine, la bancă, am să ţi le pun la dispoziţie.

— Mai departe ?

— Fabrica noastră de armament de la New Shenectady înregistrează o gravă scădere în vînzare de arme uşoare datorită intrării în arenă a lui Henry Deringer. Ştii, poate, că atelierele lui produc arme mai perfecţionate decît ale noastre. Mai sînt informat că tînărul Deringer este pe punctul de a lansa pe piaţă un pistol de un calibru mai mare decît cele de pînă acum şi cu o ţeavă extrem de scurtă. La New Shenectady v-aţi mărginit să fabricaţi arme de un model depăşit.

— Eşti foarte bine informat, rosti Henry cu o ironie care-i ascundea imperfect ciuda. Cu cît îmi plăteşti oamenii, spre a-ţi furniza asemenea date ? Nu ştiam că îţi plac spionii. Te serveşte bine Lafont.

— Dragă Henry, n-am venit aici ca să angajez cu tine un duel oratoric steril. Toate afirmaţiile mele sînt bazate pe documente. Am să-ţi mai dau un exemplu. Producţia şantierelor navale din fieful tău este în scădere. Comenzile au început să aflueze pe birourile unor constructori navali care au înţeles să investească mari sume de bani pentru modernizarea şantierelor respective. Şantierele lui Wallace Ballard ne-au furat majoritatea clienţilor.

— Cu alte cuvinte, sînt în pragul falimentului, rosti Henry caustic.

— Nu încă. Dar nici departe nu eşti. Evident, voi interveni spre a te salva în ultimul moment.

— Mă vei susţine aşa cum susţine frînghia pe spînzurat. Dictonul acesta îl folosea şi tata.

Gerald îi ignoră întreruperea.

— Banca Manhattan, reluă el, în loc să-şi angajeze capitalurile în investiţii ample, producătoare de beneficii substanţiale, se mărgineşte să execute operaţii mărunte, ca orice bancă de provincie. Ai îngăduit lui Astor să se îmbogăţească peste noapte, acţionînd netulburat într-un domeniu pe care nu trebuia să-l scăpăm din mînă.

— Resping cu hotărîre aceste aserţiuni ! ripostă mînios Henry.

Deodată îl înecă o tuse violentă, care-i zgudui trupul plăpînd, făcîndu-l să se congestioneze, să se încovoaie cu mîinile încleştate pe piept.

Calm, Gerald agită clopoţelul plasat pe o măsuţă Chippendale din preajma sa. Aproape în aceeaşi clipă intră servitorul negru cu răcoritoarele făgăduite de Susan. Gerald se ridică din fotoliu, luă un pahar de oranjadă şi îl oferi lui Henry. Acesta se sili să soarbă cîteva înghiţituri. Accesul de tuse se stinse anevoie. Istovit, stors, Henry se lăsă să cadă pe o canapea. Gerald făcu semn servitorului să se retragă. Fratele său îi observă gestul. După ce îşi mai reveni, rosti cu greutate :

— Cred că ţi-ar face mare plăcere să mă vezi pe targă, Gerald.

— Nu ! În orice caz, mă pot bizui mai mult pe dumneata decît pe un străin. Cu atît mai mult cu cît sper că voi reuşi să-ţi deschid ochii, astfel încît să priveşti situaţia într-un chip mai rezonabil. Dacă, bineînţeles, vei binevoi să mă asculţi.

Henry simţi că îl potopeşte iarăşi mînia.

— Rezonabil ? Ştiu ce înţelegi prin asta, Gerald. Să-ţi execut poruncile. De pildă, să furnizez muniţii şi armament lui Francia. Să-l recompensez fiindcă ne-a înteminiţat fratele. Tu n-ai decît să-i fii recunoscător, fiindcă te-a eliberat de un rival.

Gerald îl privi cu compătimire, ca şi cînd ar fi vrut să spună : „Ce îngustă minte ai, bietul meu Henry ! Cît de limitat eşti !“

— Dacă m-ai cunoaşte mai bine, Henry, n-ai avea o părere atît de tristă despre mine... Îi ofer arme lui Francia fiindcă vreau să-l distrug.

Henry rotunji ochii. Deodată izbucni în rîs :

— Crezi că ai de-a face cu un imbecil, Gerald ? Vrei să-l distrugi pe Francia sporindu-i capacitatea de luptă ? Eşti comic, scumpul meu !

Gerald îşi muie buzele în paharul cu oranjadă. Apoi grăi zîmbind :

— Pare paradoxal, nu-i aşa ? Ei bine, am să-ţi explic raţionamentul meu. Îi vînd lui Francia orice cantitate de armament va voi, pe un preţ de nimic. Francia va profita de condiţiile acestea extrem de favorabile şi îşi va înarma ţara pînă la saturaţie. Statele învecinate, care-i cunosc megalomania, vor privi cu îngrijorare înzestrarea armatelor lui cu cel mai modern armament şi îşi vor lua măsuri de apărare. Vor începe la rîndul lor să cumpere puşti şi tunuri, pe care le vom vinde însă la preţuri normale. Această cursă a înarmărilor îl va obliga pe Francia să facă din nou apel la noi. Îi vom procura armamentul cerut, dar fără a mai face gesturi de filantropie. Achiziţiile repetate de arme îi vor secătui repede vistieria. În acelaşi timp, ziarele stipendiate de noi vor stimula isteria războinică. Escalada înarmărilor va continua cu furie sporită. Francia va avea atîta nevoie de noi, încît nu va ezita să-l elibereze pe Charles şi să ne facă şi alte concesii. Dar maşina pe care am pus-o în mişcare nu se va mai opri. Va fi de-ajuns un incident de frontieră ca războiul să izbucnească. Paraguayul este înconjurat numai de duşmani, aşa că pînă la urmă va fi înfrînt, în ciuda armamentului său. Războiul se va încheia cu un adevărat holocaust, în care va pieri nu numai Francia, dar şi toţi partizanii săi.

Henry urmărise cu atenţie crescîndă argumentele fratelui său.

— Dar aceasta cere timp, obiectă el.

— Ne putem permite luxul de a aştepta. Timpul lucrează în favoarea noastră. Înarmările intensive nu se fac cît ai bate din palme.

Henry clătină de cîteva ori din cap.

— Raţionamentul dumitale, Gerald, pare riguros. Nu ştiu însă dacă ţi-ai pus o întrebare.

— Care anume ?

— Te-ai gîndit ce se va întîmpla cu poporul acelui nenorocit Paraguay ?

Gerald îl privi pe deasupra buzei paharului, ale cărui flori scobite în cristal scăpărau ca nişte diamante.

— M-am gîndit. Va fi probabil nimicit. Vor rămîne totuşi supravieţuitori. De asta să nu-ţi faci griji.

Henry îl privi lung.

— Lipsa dumitale de scrupule mă înspăimîntă.

Gerald rămase cîteva clipe stupefiat. La orice altă replică se aşteptase. Deodată începu să rîdă.

— Ştii că ai haz ? Mi se pare că te-au molipsit fariseismele oaspeţilor din salon.

— Vorbesc cu toată seriozitatea.

Gerald lăsă încet paharul pe masă. Încetă să mai rîdă. Un zîmbet ironic îi flutură pe buze.

— Dragul meu Henry, tot luxul acesta care te înconjoară, operele de binefacere, ligile antialcoolice pe care le susţii îşi datorează existenţa beneficiilor rezultate din vînzarea armelor. Noi, Henry dragă, vindem moartea, aşa cum alţii vînd trăsuri sau portocale. Dacă n-ai avea la dispoziţie capitalurile acestea imense acumulate cu preţul sîngelui vărsat de zeci şi sute de mii de soldaţi căzuţi pe diverse fronturi, n-ai fi decît un burghez oarecare, un mărunt făuritor de cuţite, ca şi unchiul şi bunicul nostru.

Henry zîmbi amar.

— Ai dreptate. În ciuda turpitudinii afacerilor mele, mai păstrez un rest de onestitate. Ascendenţa dumitale maternă, Gerald, este însă atît de înaltă, încît te fereşte de asemenea scrupule mărunte, accesibile doar burghezilor, şi aceia mărunţi.

— Ironiile nu-şi au rostul, Henry. Sîntem înhămaţi la acelaşi car.

Henry se încordă brusc, asemenea unui arc, înainte de a trimite săgeata în ţintă.

— N-am să-ţi execut dispoziţiile, Gerald ! Dacă vrei să-i trimiţi armament lui Francia, n-ai decît. Dispui de uzinele de armament din Anglia şi din Franţa.

— Transportul costă prea mult, Henry. Afară de aceasta, producţia acestor uzine este angajată în Europa şi recent a început să se infiltreze şi pe piaţa asiatică. Trebuie să mă folosesc de fabricile americane.

— Regret. Nu voi accepta niciodată acest tîrg. Doar să treci peste cadavrul meu...

Gerald îşi mîngîie jaboul de dantelă.

— Dacă va fi nevoie, am să trec, Henry, rosti el cu un ton bizar, în care gluma şi severitatea se îmbinau indefinisabil. Dar nu va fi cazul. Nu trebuie să uiţi că reprezint cinci părţi din Casa Sunderland. Iar dumneata dispui de o singură parte.

— Charles nu ţi-a lăsat împuterniciri să-l reprezinţi.

— În calitatea mea de preşedinte al consiliului executiv, îmi revine dreptul de a mă ocupa de partea lui Charles. Chiar dacă ai obţine prin justiţie dreptul de a susţine interesele lui — ceea ce îmi dai voie să mă îndoiesc că vei reuşi — ai avea două voturi contra patru. După cum vezi, te pot oricînd sili să-ţi execuţi obligaţiile.

— Obligaţiile ? Fanteziile dumitale nu pot constitui pentru mine obligaţii.

— Interpretarea îmi este absolut indiferentă. Ţin să-ţi risipesc temerile. Conştiinţa dumitale, Henry, va rămîne la adăpostul oricăror reproşuri. Îmi asum întreaga responsabilitate a acestor măsuri.

Henry se apropie de cămin. Ciudat ! Fusese iarăşi înfrînt. Dar înfrîngerea aceasta era onorabilă. Conştiinţa lui rămînea nepătată. Se uită la flăcările care lingeau lacome butucii îmbrăcaţi parcă într-o reţea incandescentă împodobită cu rubine, apoi se întoarse spre fratele său.

— Aş vrea să-ţi pun o întrebare, Gerald.

— Te rog.

— Pe fiul meu, Benjamin, l-ai educat tot în sensul vederilor dumitale ? Este tot atît de lipsit de scrupule ?

Gerald zîmbi.

— Nu ştiu. Pînă mai ieri ţi-aş fi dat un răspuns afirmativ. După isprava lui Raymond, nu mai pot spune nimic.

— Raymond te-a dezamăgit !
— Foarte mult. Îmi pusesem multă nădejde în el.
Henry zîmbi. Surîsul acesta îi îndulci expresia feței.
— Sper să te dezamăgească și Benjamin.
Gerald surîse.
— N-ar fi exclus să-ți moștenească principiile.
— Într-adevăr, n-ar fi exclus.
Făcu o pauză, apoi rosti încet, aproape într-un suflu :
— Și dacă refuz să-ți fac jocul ? Ce are să se întîmple ?
— Ne vom bate.
— Ești sigur că vei cîștiga ?
Gerald surîse.
— Dispun în consiliu de cinci voturi contra unu.
— Crezi ? În locul dumitale, Gerald, n-aș fi atît de sigur.

Henri își recîștigase calmul. În ochii lui juca o lumină stranie, iar pe buze îi flutura un zîmbet triumfător.

— Te-am lăsat să-ți descarci tot sacul, Gerald. Acum să mă asculți și pe mine. Gestul nesăbuit al lui Raymond a scos-o pe Georgina din apatie. Te învinuiește că ești cauza directă a drumului detestabil pe care s-a angajat fiul ei. În anii din urmă tu i-ai fost mentor băiatului. Și rezultatele s-au văzut. L-ai nenorocit. Georgina a intentat acțiune în justiție spre a i se încredința copiii minori rezultați din căsătoria ei cu Adrien de Beaulieu, precum și administrarea averii lor. Dacă va cîștiga procesul...
— *Dacă* îl va cîștiga.

— Ei bine, dacă îl va cîștiga, vei pierde votul pe care-l reprezintă cota lor din patrimoniul Casei Sunderland.

— Continuă ! E foarte interesant ! rosti Gerald, sorbindu-și liniștit oranjada.

Henry îl privi cu ironie.

— Cînd am aflat că te îmbarci ca să vii la New York, mi-am închipuit că nu-mi faci o simplă vizită de curtoazie și că vrei să-ți extinzi autoritatea și asupra Statelor Unite. Mi-am luat deci măsuri de apărare. Am introdus o acțiune în justiție prin care am cerut să mi se încredințeze creșterea copiilor lui Charles și administrarea averii acestora pînă la eventuala lui înapoiere din America de Sud. Și voi obține acest lucru. Copiii lui Charles sînt ne-

poţii mei buni, pe cînd pentru dumneata sînt doar nepoţi vitregi. Deci vei mai pierde un vot.

— Ce sumbră perspectivă ! exclamă persiflant Gerald. Vrei poate să mă previi că sînt pe punctul de a pierde şi votul copiilor lui Francis Andrew ?

— N-ar fi imposibil. Grace, mama lor, nu te simpatizează deloc. După cîte ştiu, nici Sandra nu are motive speciale să-ţi dorească binele.

Gerald se ridică în picioare şi îşi scutură cu gesturi uşoare jaboul. Calmul lui avea darul să-l enerveze întotdeauna pe Henry.

— Le cunoşc sentimentele, dragul meu, rosti Gerald. Şi nu le condamn. Femeile judecă în general cu inima, nu cu creierul. Mă surprinde însă tenacitatea resentimentului dumitale faţă de mine. Aş fi dorit să ne punem de acord asupra reformelor pe care am de gînd să le fac în fieful dumitale.

Henry se întunecă brusc.

— Reforme ? În sectorul meu nu admit amestecul nimănui. E bine să ştii o dată pentru totdeauna.

— Aş fi preferat să lucrăm mînă în mînă, Henry. Mă sileşti să acţionez fără să-ţi solicit acordul.

— Colaboratorii mei vor refuza să-ţi execute dispoziţiile, replică Henry dîrz.

Gerald se privi în oglinda mare de deasupra căminului şi îşi aranjă fracul.

— Pe cîţiva dintre cei mai importanţi colaboratori ai dumitale îi voi decapita mîine. Vrei să cunoşti motivele ?

Scoase din buzunarul dinăuntru al fracului un plic pe care-l aruncă pe măsuţa din preajma lui Henry.

— Sînt aici copiile unor documente extrem de interesante. Să le citeşti după plecarea mea. Va fi pentru dumneata o lectură instructivă. Sînt convins că după ce le vei parcurge, nu te vei mai împotrivi măsurilor pe care intenţionez să le iau. Dacă te-ai menţine pe poziţia pe care ai adoptat-o pînă în prezent, ar însemna să lupţi nu numai împotriva Casei Sunderland, ci şi a propriilor dumitale interese. Aşa că îţi propun să te gîndeşti de două ori înainte de a lua o hotărîre definitivă cu privire la cooperarea noastră. Şi acum îmi permiţi să mă retrag. S-a făcut

tîrziu. Nu e nevoie să mă conduci. Cunosc drumul. Noapte bună !

Reed Sinclair, președintele Băncii Manhattan, era consternat. Evenimentele luau o întorsătură neplăcută. Din clipa în care Gerald Sunderland își anunțase sosirea la New York, știuse că lucrurile se vor complica. Cunoscînd animozitatea dintre Henry și fratele său vitreg, își propusese să păstreze o neutralitate prudentă. Față de Henry va continua să se arate prevenitor, supus, devotat. În prezența lui Gerald va adopta o atitudine respectuoasă și se va strădui să-i demonstreze că este gata să coopereze pentru propășirea Casei Sunderland. Va trebui să procedeze cu abilitate, pentru a nu-și dezvălui duplicitatea. Era sigur că Gerald îi va da mult de lucru. Henry era un patron comod, pe care-l putea ușor duce de nas, lăsîndu-l însă totdeauna să creadă că este adevăratul stăpîn. În realitate el, Reed, trăgea toate sforile, nu numai la Banca Manhattan, dar și în celelalte întreprinderi ale Casei Sunderland din nordul Statelor Unite. De la moartea întemeietorului dinastiei, nu se înregistraseră în această zonă progrese spectaculoase. Rețeaua de bănci, fabricile de armament și șantierele navale își desfășurau activitatea în virtutea inerției, fără succese remarcabile, dar și fără zguduituri primejdioase. Reed Sinclair era un administrator ponderat și un birocrat tradiționalist, căruia îi repugnau aventurile și riscurile. Principalii săi colaboratori îl încurajau să nu se abată de la această „cuminte" linie de conduită.

Sosirea lui Gerald la New York genera însă o serie de evenimente care îi depășiră cele mai pesimiste așteptări. Prezumțiosul duce, fără să țină seama de vîrsta conducătorului Băncii Manhattan, de experiența lui, de serviciile pe care le adusese Casei Sunderland, îl privise de sus, tratîndu-l cu înghețată politețe, ca pe oricare dintre funcționarii superiori. La conferința care avusese loc în ziua următoare, Gerald Sunderland — cu acordul tacit al fratelui său vitreg — destituise pe Harold Houston, vicepreședintele Băncii Manhattan, pe Arthur Bryant, consilier economic, și pe Louis Henderson, vicepreședintele

uzinelor de armament de la New Shenectady, după ce-i acuzase că primiseră mită de la conducătorii unor firme rivale, spre a le furniza în schimb informaţii secrete în legătură cu activitatea Casei Sunderland. Luase apoi o serie de măsuri îndrăzneţe care-l umpluseră de spaimă pe timoratul Reed Sinclair. Acordarea unor mari credite Paraguayului sub formă de armament, investiţii de peste treizeci de milioane de dolari în vederea modernizării şantierelor navale şi a uzinelor de armament, extinderea reţelei de sucursale ale Băncii Manhattan în optsprezece oraşe din nordul Statelor Unite, declanşarea unei acţiuni masive în vederea achiziţionării de terenuri nu numai în perimetrul New Yorkului, dar şi dincolo de fruntariile oraşului.

Hotărîrea aceasta din urmă îi părea lui Reed Sinclair deosebit de primejdioasă, fiindcă punea în conflict Casa Sunderland cu un personaj extrem de puternic, Mister John Jacob Astor, ale cărui multiple interese erau legate şi de acapararea de terenuri în întreaga insulă Manhattan. Astor inspira o spaimă superstiţioasă oamenilor de afaceri. Diabolic de inteligent, înzestrat cu tenacitatea unei termite, lipsit cu desăvîrşire de scrupule, dar mai ales neînchipuit de norocos, lovea cu sete şi cruzime ori de cîte ori întîlnea în cale indivizi care-i primejduiau interesele. Îndrăzneala lui Gerald de a pătrunde pe un teren de vînătoare pe care Astor şi-l rezervase oarecum în exclusivitate era firesc să dea naştere la o monstră bătălie între rechini.

Henry Sunderland nu se încumetase să-şi încerce puterile cu Astor. Fusese foarte mulţumit cînd consilierii săi îl povăţuiseră să nu se angajeze în luptă cu acest personaj. Acum, după ce Gerald dăduse pe faţă jocul dublu al lui Houston şi al lui Bryant, Henry înţelesese că sfaturile celor doi comparşi fuseseră interesate. Graţie loviturii sale de teatru, Gerald reuşise să-l pună într-o postură proastă şi să-şi asigure astfel — dacă nu o colaborare sinceră şi entuziastă a fratelui său — cel puţin un acord tacit.

Reed Sinclair înţelese că, cel puţin pentru un timp, Henry se resemnase a accepta linia de conduită fixată de Gerald. De ochii lumii acordul lor părea deplin. Preşedin-

tele Băncii Manhattan nu se lăsa însă înşelat de aparenţe. Vîntul care bătea acum era favorabil lui Gerald, aşa că cel mai înţelept lucru era să joace aşa cum i se cîntă.

Îl îngrijorase hotărîrea acestuia de a-şi achiziţiona un *pied-à-terre* la New York. Însemna că autonomia de care se bucurase pînă acum fieful lui Henry va înceta să mai existe, şi că autoritatea lui Gerald va atîrna din ce în ce mai greu în balanţă. Şeful nominal al Casei Sunderland avea să treacă în planul al doilea. Lipsa lui de personalitate, de energie, de perseverenţă, la care se adăugau ravagiile alcoolismului, nu-i mai permiteau să se angajeze într-o bătălie de lungă durată cu Gerald, care avea de partea sa nu numai tinereţea şi sănătatea, ci şi o voinţă de fier.

Red Sinclair trecu deci cu arme şi bagaje în tabăra soarelui răsare. Evident, schimbarea aceasta de poziţie nu o făcu peste noapte, ci treptat, spre a păstra unele punţi şi cu tabăra pe care o părăsea. Manevrele lui nu scăpară celorlalţi funcţionari înalţi, care se grăbiră să-l imite. Henry simţi astfel cum în jurul lui se creează un gol din ce în ce mai mare, un vacuum în care avea senzaţia că se prăbuşeşte, fără a găsi puncte de sprijin.

Amărăciunea lui era cu atît mai mare cu cît defecţiunile se manifestau nu numai în rîndurile subalternilor săi, ci în sînul propriei lui familii. Senatorul Forbes dădu semnalul. În cadrul unei şedinţe a consiliului de administraţie susţinu toate directivele lui Gerald, inclusiv acelea care se ciocneau cu ideile lui Henry. Bătrînul senator nu era lipsit de înţelepciune. Înţelesese încă de la început că ginerele său este un incapabil şi că Gerald se dovedise la înălţimea rolului pe care şi-l asumase. Faptul că acesta se afla la cîrma Casei Sunderland nu ştirbea cu nimic drepturile patrimoniale ale lui Susan şi ale copiilor ei. Poate că într-o zi Warren, nepoţelul preferat al senatorului, va prelua conducerea supremă. De ce nu ? Gerald nu avea să trăiască la infinit.

La rîndul său Gerald se arătă recunoscător senatorului, solicitîndu-i opinia ori de cîte ori avea de luat hotărîri importante. Desigur, era un simplu gest de curtoazie, iar

Forbes cunoștea prea bine realitatea ca să-și facă iluzii. Nu putea totuși să nu fie flatat de atenția pe care i-o acorda Gerald. În ultima vreme influența lui politică începuse să pălească. Ajunsese să-l obsedeze perspectiva unei căderi în alegeri. Nici la Casa Albă nu mai avea credit. Președintele Monroe îl socotea un om terminat. Grație alianței sale cu Gerald, senatorul spera să-și amelioreze situația politică.

Și fiul său, David, soțul *in partibus* al lui Babs, socoti înțelept să se închine noului astru. Henry nu se arătase niciodată prea darnic. David sperase că după căsătoria lui — de formă — cu Babs, se va bucura de un tratament excepțional din partea cumnatului său. Dar așteptările lui fuseseră înșelate. Babs fugise — Dumnezeu știe unde — iar Henry îl neglijase de atunci, acordîndu-i doar niște subsidii anemice, insuficiente pentru nevoile și înclinările sale somptuarii.

Pînă și Susan se răcise față de soțul ei. De multă vreme își pierduse orice respect față de acest om, în care odinioară crezuse cu toată convingerea. Ca și tatăl ei, senatorul, spera că într-o zi Warren va prelua sceptrul din mîna lui Gerald. Abia atunci se va simți cu adevărat stăpînă. Alături de Henry se socotea frustată de drepturile care i se cuveneau în calitatea ei de soție a șefului dinastiei. Dacă ar fi fost mai tînără, mai frumoasă, poate că ar fi divorțat de Henry și s-ar fi măritat cu Gerald. Din nefericire, această ipoteză ținea de domeniul viselor. Susan știa că este urîtă. Mai știa că Henry nu se însurase cu ea din dragoste. Fiindcă era foarte mîndră, nu-i putea ierta acest lucru. Dacă acceptase să devină președinta acelei ligi antialcoolice, o făcuse numai pentru a-și revărsa preaplinul de energie, a-și manifesta setea de dominație și a dovedi lui Henry că îi era superioară.

Singura ființă din întreaga lui familie care mai nutrea o oarecare simpatie și milă față de omul acesta hulit de toată lumea era Warren. Dar și mila lui era împletită cu un fel de dispreț, de care nu-și dădea evident seama. Warren împlinise 10 ani. Tatăl și fiul se deosebeau tot atît de mult cît se deosebesc ziua de noapte. Trăsătura dominantă în aspectul fizic al lui Henry era lungimea. Chipul

său prelung, corpul deşirat, spatele îngust, umerii strîmţi şi drepţi, picioarele subţiri ca două beţe îi dădeau înfăţişarea unei sperietori făurite din cîteva bucăţi de lemn, pe care atîrna fără fason un costum de stofă scumpă. Talentul croitorului nu reuşea să mascheze sub faldurile veşmîntului muchiile colţuroase ale unui corp secătuit, care aducea cu un schelet învelit în piele. Trăsătura dominantă a lui Warren era rotunjimea. Dar nu rotunjimile gingaşe ale copiilor cu obraji bucălaţi, mînuţe pline şi pulpe grăsuţe, ci o anumită conformaţie a corpului, care avea desigur să se păstreze şi la maturitate. Warren avea capul rotund ca un cantalup, ochii rotunzi, nas rotund, mîini rotunde, pînă şi o burticică rotundă. Rotunjimi care nu aveau în ele nimic gingaş sau cel puţin comic. Capul de macrocefal îi dădea o înfăţişare bolnăvicioasă, repulsivă. Ochii rotunzi aveau fixitatea obositoare a ochilor de peşte. Şi gura lui, permanent deschisă, semăna cu a unui peşte scos pe uscat. Obrajii, rotunzi şi ei, cu pometi proeminenţi, aveau o culoare pămîntie, moştenită probabil de la vreun strămoş cu sînge mongoloid. Dar mai dizgraţioasă decît toate era burticica aceea atît de nefirească la un copil, conturată sub haina de catifea. La prima vedere, Warren părea un imbecil congenital. Cei care nu se lăsau înşelaţi de primele impresii şi încercau să-l analizeze — fiindcă ceva în înfăţişarea lui le stimula curiozitatea — constatau că fixitatea ochilor copilului le crea la un moment dat o stare de jenă, ca şi cînd s-ar fi aflat în faţa unui hipnotizator.

Această jenă o resimţea uneori şi Henry. Urîţenia fiului său îi trezea nu numai mila — ştia cît de mult suferise în viaţă de pe urma propriei lui urîţenii — ci şi un sentiment de vinovăţie, fiindcă, la urma urmei, el, Henry, îl adusese pe lume şi îi dăruise viaţă. Pe de altă parte, avea uneori senzaţia că desluşeşte în ochii fiului său o expresie bizară, de compătimire, care-i oglindea propriile simţăminte. Într-o seară, după cină — să tot fi fost cîteva luni de atunci — Henry şi Susan se certaseră în prezenţa copiilor, ceea ce, este drept, li se întîmpla foarte rar. În focul disputei, Susan depăşise măsura, adresînd soţului ei un epitet pe care nu-l mai folosise

pînă atunci : „Eşti un nevolnic, Henry Sunderland ! Un biet nevolnic !"... Henry încremenise, uluit de greutatea insultei. În clipa aceea privirile îi căzuseră întîmplător asupra lui Warren, care se afla în preajma mamei sale. În ochii copilului citise o compătimire dispreţuitoare. Acea tristă revelaţie a sentimentelor pe care i le purta fiul său fusese pentru Henry mai dureroasă decît ofensa lui Susan. De la o vreme Henry ajunsese să-i evite privirile, care păreau să-l mustre, reproşîndu-i incapacitatea.

Din seara aceea de pomină, Susan se ferea să-i mai adreseze cuvinte tari. Dar pierderea prestigiului său devenise un fapt consumat.

În ultima vreme, Henry era urmărit de imaginea lui Benjamin, fiul său din prima căsătorie, pe care-l exilase în Europa, pentru a-l îndepărta de Babs. Îl încolţea ruşinea la gîndul că se lăsase atît de acaparat de dragostea nefirească pentru nepoata sa, încît îşi sacrificase fiul, în care ajunsese să vadă un eventual rival. În mai multe rînduri îşi spusese că ar fi bine să îşi recheme feciorul, dar de fiecare dată amînase acest lucru, fiindcă se temuse şi de reacţia lui Susan, care nu privise niciodată cu îngăduinţă revenirea lui Benjamin în sînul noii familii a tatălui său. Poate că în fiul său mai mare ar fi găsit suportul moral de care avea atîta nevoie.

Dar mai mult decît orice îl exasperau pe Henry succesele lui Gerald. Succese fulgerătoare, care păreau să aştearnă un covor de flori în calea acestui insuportabil frate vitreg. Henry era încredinţat că Gerald nu era decît favoritul unui noroc orb, care-i netezea toate asperităţile dîndu-i posibilitatea să triumfe, fără trudă şi emoţii, acolo unde alţii — mai puţin norocoşi — s-ar fi năruit iremediabil. Curînd după sosirea sa la New York, Gerald deschisese ostilităţile împotriva lui Astor, a lui Ballard şi a unui întreg grup de bancheri aliaţi ai acestora, în cap cu Samuel Sunderland, acel antipatic şi înfumurat fiu al lui Patrick Sunderland, fratele mai mare al lui Richard, întemeietorul dinastiei. Samuel fusese întotdeauna un spin în călcîiul lui Henry. Acest văr invidios reedita oarecum rolul pe care Ducele Philippe d'Orleans îl jucase faţă de vărul său, decapitatul Rege Louis al XVI-lea al Franţei.

În ultimii ani relațiile dintre Samuel și Henry se înrăutățiseră considerabil. Urmările intrării lui Gerald în arenă erau așteptate cu înfierbîntat interes de toate cercurile financiare din New York. Cum va reacționa Astor ? Dar Ballard ? Ce atitudine va adopta Dupont de Nemours ? Cum se vor comporta ceilalți oameni de afaceri, Frank Brodie, Arnold Rothstein, Waxey Madden, Harry Farnsworth, pe care îi loveau de asemenea măsurile energice luate de Gerald ?

În mijlocul acestei agitații, Gerald își păstra calmul. Era sigur că unii adversari ai Casei Sunderland îi vor face avansuri. În cazul că nu vor reuși să ajungă la un compromis, vor trece la represalii. Era dispus să cadă la înțelegere cu unii din ei spre a sparge frontul inamic și a-i diviza forțele. Se întreba dacă Astor va face primul pas. Știa că bătrînul imigrant german era un vulpoi încercat, care se va folosi de toate armele din vastul său arsenal. Asemenea politicienilor cu mare experiență, prefera tratativele diplomatice unui război deschis, cu consecințe imprevizibile.

Gerald ar fi fost tentat să trimită emisari lui Victor Dupont de Nemours, pentru a-l tatona în vederea încheierii unui acord în ceea ce privește fixarea prețului pulberii de pușcă și a stabilirii unor zone de desfacere a produselor finite ale fabricilor respective, menite a evita complicațiile unei concurențe sîngeroase. Victor Dupont era un industriaș și un om de afaceri rezonabil. Dacă însă tratativele inițiate de Gerald ar da greș, demersurile lui ar fi socotite de adversari drept un semn de slăbiciune, ceea ce i-ar determina să lupte cu energie pentru a-l doborî. Renunță deci la această formulă. Prefera ca adversarii să ia inițiativa.

Pînă atunci prezența lui în America începea să se facă simțită. Agenții săi interveniră la Bursă, se amestecară în operațiile imobiliare ale lui Astor, zădărnicindu-i o serie de tranzacții, smulseră cîteva comenzi care în mod normal ar fi revenit lui Ballard, atraseră un grup de clienți importanți ai lui Dupont, oferind în toate cazurile condiții mult mai avantajoase decît rivalii Casei Sunderland.

Pe Henry îl sufoca spaima la gîndul că acțiunile lui Gerald vor avea drept consecință constituirea unei adevărate coaliții hotărîte să-i doboare.

— Tata nu s-a bătut niciodată pe mai multe fronturi, își avertiză el fratele vitreg.

— Victoria noastră va fi cu atît mai spectaculoasă, ripostă Gerald.

Jocul acesta îl amuza mai copios decît o pasionantă partidă de pocker. Dar complicații de o surprinzătoare natură îl siliră în curînd să-și distribuie atenția și pe alte tărîmuri.

Într-o după-amiază, înapoindu-se de la bancă la hotel, găsi în salonul apartamentului său o capră albă, cu pete negre. Vioiul patruped behăia ca o trompetă spartă, își vîntura coada boantă și se înfrupta cu entuziasm dintr-un magnific buchet de trandafiri vîrît într-un mare vas de porțelan aurit, una din acele piese pretențioase, dar de un gust atroce, indispensabile elemente decorative în hotelurile de lux. Spectacolul insolit îl făcu să rămînă nedumerit în prag. În aceeași clipă ușa care răspundea în dormitor se deschise și în cadrul ei apăru Olga, cu o panglică lată de mătase roz în mînă.

La vederea lui Gerald, exclamă exuberant :

— Ce zici de Daphné ? Nu e încîntătoare ?

Îngenunche lîngă capră, îi petrecu panglica pe după gît și o înnodă într-o fundă mare, involtă ca o crizantemă. Se ridică apoi în picioare și își contemplă extatic opera.

— Îți place laptele de capră ? întrebă Gerald.

— Detest laptele ! replică ea cu seriozitate. Daphné este prietena și confidenta mea. Îmi ține de urît.

Gerald înțelese reproșul deghizat sub acel copilăros pretext. Gestul ei îl înduioșă.

— Îți cer iertare, rosti el cu simpatie. În ultima vreme m-am făcut vinovat față de tine. Te-am neglijat. M-au reținut însă ocupațiile...

— Mi-am găsit și eu o ocupație. Port de grijă lui Daphné.

Gerald făcu mintal o scurtă recapitulație. De trei săptămîni, de cînd se aflau la New York, nu ieșiseră împreună în oraș decît o singură dată, și atunci la sinistrul dineu

de la Sunderland House. Olga dusese o existență de anahoret între zidurile acestui apartament hidos, cu perdele de pluș, mobile sculptate, de un prost-gust înfiorător, și covoare cu un strident joc de culori.

Absorbit de afaceri, Gerald se eschivase să răspundă la invitațiile pe care reprezentanții „elitei" newyorkeze i le trimiteau cu regularitate. Lugubra petrecere de la Sunderland House îl făcuse să urască puritanismul american. Era convins că în toate casele vor găsi aceeași atmosferă apăsătoare. Pentru Olga se impunea să accepte unele sacrificii. Nu avea rost să o țină claustrată. Dealtfel, nici nu se gîndise vreodată să-i îngrădească libertatea. Olga ar fi trebuit să facă plimbări cu trăsura, să umble prin magazine, să-și cumpere bijuterii, rochii, parfumuri și toate acele nimicuri scumpe care le încîntă pe femei.

Gerald făcu o tristă constatare. Era nepregătit pentru viața de familie. După cîteva luni de conviețuire, o cunoștea pe Olga tot atît de puțin ca și în primele zile după căsătorie.

Își aminti că în cursul dimineții primise o invitație oficială de la Washington.

— Președintele Statelor Unite și Mistress Monroe ne-au poftit la Casa Albă, îi spuse el. Ți-ar face plăcere să mergem ?

— Se va dansa ? întrebă Olga, brusc interesată.

— Presupun că da. Nu cunosc ceremonialul de aici. Dacă dorești, am să mă informez.

Olga uitase brusc de capră. Cu mîinile împreunate în dreptul buzelor, într-un fel de salut indian, își îndreptă privirile spre geamurile împurpurate de văpaia soarelui apune.

— Cît de frumos arată văzduhul în asfințit !

Saltul acesta de la un subiect la altul îl descumpăni. Spiritul lui pozitivist prin excelență se guverna potrivit celor mai stricte legi.

— Peste cîteva ore soarele se va înălța pe cerul Sfintei Rusii, continuă ea extatic. Va polei cu aur acoperișurile bisericilor, ale caselor...

Gerald nu cunoștea simțămîntul nostalgiei decît din romane. Nu-l rosese niciodată dorul pentru anumite locuri.

Poate fiindcă nu avusese niciodată prilejul să se lege sufletește de vreun oraș sau de vreo țară. Dusese întotdeauna o existență itinerantă, ca și tatăl său. Sarcinile lui multiple îl mînau de colo pînă colo, neîngăduindu-i să prindă rădăcini. Într-o vreme avusese impresia că este mai legat de Anglia decît de alte țări din Europa. În momentul în care Albionul devenise — prin mecanismul împărțirii zonelor de influență în cadrul Casei Sunderland — domeniul fratelui său, se rupsese sufletește și de acest pămînt. Paradoxal ! Putea să se simtă la el acasă și la Londra, și la Paris, și la Roma, și în același timp să aibă senzația că pretutindeni este un străin.

— Vrei să dansăm ? îl întrebă Olga, desfăcîndu-și larg brațele și oferindu-i-se. *Peignoir*-ul de dantelă străbătut de ploaia razelor purpurii îi învăluia silueta într-o aură de un farmec straniu.

Gerald înțelese că trebuie să se preteze jocului. O cuprinse în brațe și începură să se rotească lent în ritmul unui vals neauzit.

— Ce frumos cîntă ! rosti Olga, lăsîndu-și capul pe umărul lui.

Gerald avu în clipa aceea senzația netă că pentru întîia oară făcea corp comun cu Olga. Deodată, capra sătulă de trandafiri behăi modulat, rupînd vraja. Gerald, zguduit parcă de un curent electric, se smulse din îmbrățișarea Olgăi. Stăpînindu-și iritarea, i se adresă cu prefăcut calm :

— Mă autorizi să răspund Președintelui Monroe că vom participa la recepția de la Casa Albă ?

Ea îl privi uimită de brusca-i schimbare.

— Te-am însoțit la capătul lumii și îți închipui că aș putea refuza să te însoțesc la Washington ?

Olga inversa situațiile, făcîndu-i aparent lui o concesie. Gerald îi zîmbi forțat, o salută cu o înclinare scurtă a capului, apoi părăsi salonul. În aceeași seară porunci lui Lefèvre să-i procure zilnic bilete la toate spectacolele teatrale și de operă din New York. Eventual să închirieze pentru întreg sezonul o lojă la Park Theatre. Îi mai ordonă să întocmească în fiecare dimineață o listă care să cuprindă, pe lîngă toate spectacolele din seara respec-

tivă, și invitațiile la diversele serate și baluri, astfel ca tînăra ducesă să-și poată alcătui un program potrivit preferințelor ei. La cina pe care o luă, ca de obicei, în compania soției sale, îi comunică dispozițiile pe care le dăduse secretarului. Olga îi mulțumi pentru această atenție. Întreaga convorbire o purtară cu acea rece politețe a oamenilor de lume, care acceptă ca pe o necesitate dezagreabilă îndatoririle conjugale.

În dimineața următoare, la bancă, Reed Sinclair comunică lui Gerald că îi găsise o casă în stil georgian pe Broadway. Imobilul, construit în preajma Războiului de Independență de văduva unui personaj cu nume răsunător în *Gotha* americană, avea treizeci de camere și se remarca printr-o foarte rafinată decorație interioară, executată de un specialist adus din Anglia. Văduva avusese apoi nenorocul sau poate norocul de a se îndrăgosti de un ofițer mult mai tînăr decît ea, care-i oferea satisfacții carnale de o neînchipuită intensitate, dar care — medalia avea și revers — era un pasionat jucător de cărți. Patima aceasta o costase pe biata văduvă trei domenii și o casă somptuoasă la Boston. Clădirea de pe Broadway era ultimul vestigiu dintr-o avere imensă, care se topise în mai puțin de o jumătate de deceniu. Bătrîna doamnă era însă dispusă să facă orice sacrificii pentru iubitul ei. Cu prețul casei de pe Broadway își va mai cumpăra un an sau doi de fericire. Ce se va întîmpla mai tîrziu, Dumnezeu știe!

Gerald vizită clădirea, îi plăcu și conveni să o cumpere. Dădu apoi dispoziții ca renovările necesare să fie executate pînă la înapoierea sa de la Washington.

Spre seară, cînd se înapoie la hotel, nu mai găsi capra în salon. Respiră ușurat. Chipul primei soții a tatălui său, nefericita Ophelia Effingham, care murise în cămașă de forță, îi revenea adeseori în minte. Cînd Olga îl informase cu toată seriozitatea că o capră îi era confidentă, îl trecuse un fior rece. Absența patrupedului din salon dovedea însă că alarma fusese falsă.

Cînd împărtăși soției sale vestea achiziționării casei de pe Broadway, nu reuși să-i trezească în vreun chip

curiozitatea. Ea îl privi absentă, ca și cînd i s-ar fi vorbit despre un subiect neinteresant.

— Casa noastră este învecinată cu fosta reședință a Președintelui Washington.

Olga se uită la perdelele de pluș, la mobilierul grotesc, la vasele de porțelan aurit.

— Bine cel puțin că scăpăm din închisoarea aceasta!

Acesta fu singurul ei comentariu asupra noii lor reședințe newyorkeze.

— Ai consultat lista spectacolelor, întocmită de Lefèvre? o întrebă el, atacînd alt subiect.

Olga îl privi ca și cînd s-ar fi trezit dintr-un vis.

— Lista spectacolelor? Ah, da. Mi-am aruncat ochii asupra ei.

— Avem o lojă permanentă la Park Theatre. În seara aceasta se joacă o comedie de Shakespeare. N-ai vrea să mergem?

Olga clătină din cap fără convingere.

— Cum dorești tu.

Gerald o cercetă atent cu privirea. Apatia ei îl îngrijora...

Intrarea lor în loja avanscenă, reținută de Lefèvre, făcu senzație. Era pentru întîia oară că Gerald Sunderland Duce de Lusignan-Valois și soția lui apăreau în public. Toate privirile se îndreptară spre ei. Ca de obicei, Gerald era însoțit de o întreagă suită: Lorenzo di Serracapriolo, consilierii George Marshall și Hugh Charlton, la care se adăugau primul secretar Julien Lefèvre și Leslie Clinton, reprezentantul permanent al lui Charles pe lîngă președintele consiliului executiv al Casei Sunderland.

Sala, amenajată pentru o mie două sute de locuri, fusese construită de doi arhitecți francezi, frații Charles și Joseph Mangin, refugiați din Franța dominată pe atunci de Robespierre Incoruptibilul. Clădirea costase 130 000 de dolari, o sumă fantastică pentru acea epocă. Putea însă rivaliza cu cele mai somptuoase teatre din marile capitale europene. Stephen Price, unul din directori, își luase obiceiul să importe vedete din Europa, actori, cîntăreți, dansatoare, spre încîntarea snobilor, care nu prea acordau atenție companiilor dramatice locale.

Sala era arhiplină. Soţiile bancherilor şi ale marilor proprietari funciari îşi etalau cele mai frumoase bijuterii. Toaletele aduse de la Paris, fracurile croite la Londra, dantelăriile de Bruges şi de Valenciennes, evantaiele pictate de maeştri italieni vădeau o rafinare a gusturilor care nu mai avea nimic comun cu simplitatea moravurilor puritane.

Olga emana însă o strălucire care le lăsa în umbră pe toate celelalte spectatoare. Rochia albă din fir de argint, stropită cu diamante, scăpăra ca o galaxie de proporţii minuscule. Diadema, colierul şi brăţările ei de platină încrustate cu smaralde atrăgeau toate privirile. Sute de binocluri şi de lornioane se aţinteau asupra ei cu o insistenţă supărătoare. Olga era însă atît de obişnuită cu acest omagiu mut al mulţimilor, încît nici nu-l mai observa. Făcîndu-şi alene vînt cu un evantai din pene de struţ, privea absentă în gol. Doamnele din celelalte loji îi studiau pe furiş toaleta, atitudinea, gesturile, hotărînd tainic să le adopte. Gerald, care cunoştea mentalitatea şi spiritul de imitaţie al femeilor, era convins că în viitorul apropiat toate cochetele din New York vor aborda o atitudine lascivă, obosită, aproape bolnăvicioasă.

Gerald răspunse la cîteva saluturi pe care Olga nici nu le remarcă. „Aerele" ei indispuseră pe cîteva doamne din *high-life,* care se grăbiră să o critice.

Într-una din loji, un bărbat pe care Gerald nu-l recunoscu imediat se ridicase în picioare şi se ploconea cu exagerată curtenie.

— Cine e acest gentleman ? întrebă el.

— David Forbes, îi explică Leslie Clinton.

Peste cîteva clipe, tînărul cumnat al lui Henry Sunderland îşi făcu intrarea în loja lui Gerald.

— Am ţinut să prezint personal omagiile mele ducesei, rosti el cu toată amabilitatea.

Olga îi întinse o mînă albă, parfumată, pe care David o sărută cu devoţiune. La un semn al lui Gerald, primul secretar oferi un scaun noului-venit.

— Spectacolul din seara aceasta va rămîne înscris în istoria lui Park Theatre, grăi tînărul Forbes.

Cînd se așeză, nu-și trase lateral cozile fracului, așa cum procedau cei care-și menajau hainele. Era deasupra acestor mărunte preocupări. Se conforma astfel comportării Contelui d'Orsay, un autentic „beau" al Parisului Restaurației.

— Prezența Împăratului Rusiei n-ar fi făcut mai multă vîlvă, continuă el. În clipa aceasta, tot ce are New Yorkul mai select vă contemplă și vă admiră. Reprezentanții familiilor Stuyvesant, Brevoort, de Lancey, Livingston, de Peyster, Beekman sînt cu ochii pe dumneavoastră. Chiar și John Astor și-a îndreptat privirile încoace. Deși este însoțit de Mistress Astor, nu se sfiește să se extazieze în fața dumneavoastră.

Olga zîmbi amuzată de limbuția nesecată a tînărului Forbes. Gerald îl asculta cu îngăduitoare superioritate. Își dădea seama că David se îndrăgostise de Olga, dar nu simțea nici un strop de gelozie. Un astfel de ins nu putea în nici un caz constitui un pericol.

Cortina se ridică, dar lumea din sală continua să urmărească spectacolul mult mai interesant pe care-l ofereau Olga și Gerald. Actorii simțeau instinctiv indiferența sălii față de reprezentație și făceau eforturi spre a recîștiga atenția generală. Totul fu zadarnic. Spectatorii din loji ca și cei din staluri vorbeau cu voce joasă, ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic pe scenă. Cortina coborî, în sfîrșit, însoțită de cîteva aplauze anemice.

În primul antract se ivîră, în singura lojă rămasă liberă, Henry Sunderland cu soția. Gerald își înăbuși un căscat. Trebuia să le facă o scurtă vizită, pentru ochii lumii. Sublinia astfel deplina înțelegere existentă între cele două ramuri — americană și franceză — ale dinastiei Sunderland. El avea datoria să facă primul pas, fiindcă Henry era mult mai vîrstnic. Ceru scuze Olgăi, apoi părăsi loja.

Henry și Susan îl primiră — formal — cu toată plăcerea. Amîndoi soții erau îmbrăcați în negru. Susan nu purta podoabe, pentru a scoate astfel în evidență severitatea concepțiilor ei morale.

Gerald se așeză pe un scaun, lăsînd-o pe Susan la mijloc. Expresia gînditoare a lui Henry îl intrigă.

— Pari indispus, dragul meu.

— Am și motive. Acum cîteva zile te-am prevenit că Georgina are de gînd să ne intenteze un proces pentru a i se încredința tutela copiilor ei.

— Îmi amintesc. A mai încercat o dată să obțină tutela, dar n-a avut nici un succes.

— În cursul acestei după-amiezi am primit o citație din partea ei. Probabil că mîine ai să primești și tu una.

— Georgina n-are nici o șansă.

— Cred că te înșeli. Întemnițarea fiului ei, chiar dacă nu ne este direct imputabilă, ar putea fi atribuită neglijenței educației lui Raymond.

— Raymond a avut în ultimii ani guvernori deosebit de capabili și a urmat cele mai înalte și selecte școli.

— Judecătorii ar putea să aprecieze altfel lucrurile. Nu uita că Raymond are o soră. Pe Cynthia. Georgina ar avea toate șansele să obțină tutela fiicei sale. Cine se ocupă acum de Cynthia ?

Gerald făcu un gest, care-i trăda o clipă enervarea.

— Wragby și două guvernante.

— Wragby e un ramolit.

— A fost însă cel mai apropiat prieten al tatălui nostru.

— Nu e un argument. O mamă își poate îngriji mai bine propria fiică.

— Dacă Georgina obține tutela Cynthiei, interveni Susan înțepată, i se va încredința și administrarea averii copiilor.

— M-am gîndit la aceasta, recunoscu Gerald.

— Or, averea acestor copii nu trebuie să vă scape de sub control.

— Evident, întări Henri. Nu are nici un rost ca moștenirea lui Adrien de Beaulieu să încapă pe mîna lui Frank Phipps. Dacă s-ar întîmpla acest lucru, tata s-ar răsuci în mormînt.

Primejdia comună pe care o reprezenta profesorul Phipps îl făcu pe Henry să uite pentru moment fricțiunile cu Gerald. În definitiv, erau frați — deși vitregi — pe cînd soțul Georginei nu rămînea decît un intrus. Gerald

era gata să accepte alianța tacită pe care i-o oferea Henry. Era convins că argumentele lui Susan contribuiseră în mare măsură în a-și convinge soțul să adopte această atitudine realistă. În ochii lui Gerald, cumnata sa, pe care o disprețuise pînă atunci, cîștigă un frumos prestigiu.

— Trebuie să găsim o soluție, zise Susan.

— Nu cred că vom putea găsi o soluție viabilă.

Gerald se uită distrat prin sală. Spectatorii își făceau vizite prin loji, circulau pe culoarele dintre scaune, se agitau, comentau piesa și jocul actorilor, rîdeau, glumeau, în vreme ce privirile multora alunecau piezișe spre loja în care stăteau de vorbă frații Sunderland. Rivalitatea lor, în jurul căreia se făceau atîtea comentarii, părea să nu aibă temei. Așa cum stăteau acum apropiați de Susan și își vorbeau cu însuflețire, lăsau impresia că sînt în cei mai buni termeni.

— Există totuși o cale, rosti Gerald.

— Care ? întrebară Susan și Henry într-un singur glas.

— S-o măritățm pe Cynthia. Prin căsătorie va obține majoratul, așa că cererea Georginei va rămîne fără obiect.

Ochii lui Susan sclipiră. Henry clătină dubitativ din cap :

— Ideea nu e rea. Pare însă greu de realizat. Cynthia e un copil.

— Dacă nu mă înșel, are treisprezece ani, interveni Susan.

Gerald făcu un mic calcul mintal.

— Da. Ai dreptate. A împlinit treisprezece ani.

— La vîrsta asta multe fete se mărită, opină Susan, așezîndu-și instinctiv voalul de la pălărie.

— Se mai ridică o chestiune, obiectă Henry. De unde scoatem un soț, așa, la repezeală ?

— Chestiunea este alta, replică Gerald. Averea ei nu trebuie să iasă din familie.

Susan pufni în rîs.

— Dacă nu te-ai fi însurat cu Olga, te-ai fi putut cununa acum cu Cynthia.

Gerald zîmbi.

— Dacă... Avem însă altă săgeată la arc. Benjamin este liber.

Lui Henry ideea îi surîse. Nu i-ar fi displăcut ca fiul său să devină stăpînul milioanelor lăsate de Adrien de Beaulieu. Exista totuşi o piedică.

— Şi Benjamin e minor, spuse el.

— N-ar fi greu să obţinem o dispensă, replică simplu Gerald.

Formula nu fu în întregime pe placul lui Susan. Ar fi preferat să o mărite pe Cynthia cu Warren. Din nefericire, Warren era prea mic. În familiile de sînge regal — citise ea prin cărţi — se încheiau căsătorii între copii impuberi, actul sexual consumîndu-se abia după ce mirii atingeau o vîrstă potrivită. Dar aceasta se întîmpla cu secole în urmă. Ce magistrat ar fi acordat dispensă lui Warren spre a se însura ? „Soluţia Benjamin" rămînea cea mai acceptabilă. O contraria perspectiva îmbogăţirii fiului acelei vulgare fiice de muncitor, dar nu exista altă cale.

— Am să trimit vorbă lui Lafont să vină de urgenţă la New York cu Benjamin şi cu Cynthia, zise Gerald.

— Da, trebuie lucrat repede, întări Henry.

Pentru prima dată, între cei doi fraţi vitregi intervenise un acord deplin.

— Numai de am reuşi să i-o luăm înainte Georginei, rosti Susan îngrijorată...

— Procesul intentat de ea nu se va soluţiona prea repede. Avocaţii noştri vor avea grijă să-i facă şicane.

Gerald era amuzat de iuţeala cu care Henry şi Susan îi adoptaseră punctul de vedere.

„Sînt bune la ceva şi crizele, reflectă el. Strîng rîndurile duşmanilor de ieri împotriva noului duşman de azi."

Se ridică.

— Mi-a făcut mare plăcere discuţia aceasta. Acum îmi permiteţi să mă retrag. Mă aşteaptă Olga.

— Transmite-i salutările noastre cordiale, rosti Susan cu amabilitate. Vă aşteptăm la noi într-una din seri.

— Vom veni neapărat, se înclină Gerald, părăsind apoi loja.

În aceeași noapte trimise prin curier special un mesaj cifrat pentru Jules Lafont personal. Trebuia să se grăbească. Timpul lucra acum pentru Georgina...

La Washington Gerald primi să fie găzduit de senatorul Forbes în reședința sa din Georgetown, cartierul select al capitalei Statelor Unite. Clădirea, construită în 1809 de Charles Bulfinch, unul dintre arhitecții Capitoliului, era un exemplar tipic al neoclasicismului interpretat de americani. Fațada cu coloane dorice, cu un impozant fronton și cu o scară amplă, desfășurată în evantai, avea un aspect de o ostentativă opulență. De la ferestrele etajului nobil se putea vedea — peste crestele arborilor, — apele calme ale Potomacului. Gerald acceptase această ospitalitate în primul rînd spre a face plăcere senatorului, pe care dorea să și-l apropie, și în al doilea rînd pentru a o scoate pe Olga din acea ambianță de hotel pe care ea o detesta atît de mult. Tot la Forbes House sosiseră și Henry cu Susan și cu David.

Senatorul era încîntat că reședința sa avea să cunoască iarăși agitația și notorietatea din zilele ei de strălucire. După moartea soției sale, rămăsese singur în casa aceea imensă, populată doar de cîțiva servitori, care-și făceau de cap, fiindcă nu avea cine să-i mai conducă. Susan, după ce se căsătorise cu Henry Sunderland, abia dacă mai trecea prin Washington. Iar David se stabilise definitiv la New York. Acum toate apartamentele, încuiate de atîta vreme, fură deschise pentru a adăposti pe noii-veniți. Consilierii și secretarii lui Gerald și ai lui Henry urmau să locuiască la un hotel din apropiere. În cinstea Ducesei Olga, cea mai nouă membră a dinastiei, senatorul oferi o recepție la care pofti toți liderii lumii politice și diplomatice din Washington. În acest chip își făcea o publicitate de care avea mare nevoie. Dineul, urmat de un bal la care participară cinci sute de invitați, fu consemnat de presă drept un eveniment monden de primul rang.

Forbes, în ciuda opiniilor sale democratice, era un snob.

Deși american, se mîndrea cu rudele lui prin alianță posesoare a unor titluri de noblețe. Arhimilionarul John Jacob Astor, care începuse să orbească *gentry*-ul american

cu strălucirea munţilor săi de aur, nu se putea lăuda decît cu un ginere aristocrat, un oarecare Conte Vincent von Rümpff. Iar Rotschilzii, rivali Sunderlandzilor, nu reuşiseră încă să îşi creeze legături de sînge cu înalta nobilime europeană, deşi, în culise, trăgeau cu nădejde tot felul de sfori spre a-şi îndeplini şi acest deziderat.

Spre regretul senatorului Forbes, Preşedintele Monroe nu participase la recepţie. Absenţa lui nu se datora unei ostilităţi faţă de senator. Întreg Washingtonul cunoştea concepţiile preşedintelui, calchiate după ale soţiei sale, care socotea că ar deroga dacă ar accepta să asiste la serbările oferite de miniştri, de membrii corpului diplomatic sau de orice alte personalităţi ale vieţii americane. Mistress James Monroe nu întorcea nici vizitele pe care i le făceau prietenele ei mai vechi. Gestul acesta provocase o adevărată răzmeriţă a doamnelor din Washington, care nu mai catadicseau să-i calce pragul salonului de primire şi nici să mai participe alături de soţii lor la recepţiile oficiale oferite de preşedinte şi de Mistress Monroe.

Nici diplomaţii nu se bucurau de un tratament preferenţial. Ministrul plenipotenţiar al Franţei, Monsieur Hyde de Neuville, hotărîse să organizeze un bal în cinstea evacuării de pe teritoriul Franţei a trupelor de ocupaţie britanice, ruseşti, germane şi austriece. Pe atunci Statele Unite, nefiind considerate a face parte din rîndul marilor puteri, nu aveau dreptul la reprezentanţe diplomatice cu rang de ambasadă. După primirea invitaţiei, preşedintele îl anunţase pe Hyde de Neuville, prin intermediul secretarului de stat John Quincy Adams, că protocolul nu-i îngăduia să asiste la balul de la Legaţia franceză, dar că o va ruga pe fiica sa mai mare Mistress Eliza Hay, să îl reprezinte, bineînţeles cu titlul particular şi fără ca participarea ei să fie anunţată în presă. Ministrul Hyde de Neuville resimţise afrontul, dar cu o politeţe tipic franceză acceptase formula.

Căsătoria fiicei mai mici a preşedintelui, Miss Maria Hester cu vărul ei, Mister Samuel Gouverneur, din secretariatul Casei Albe, prilejuise o nouă efervescenţă în înalta societate a Washingtonului. Mister Monroe găsise cu cale că prezenţa membrilor cabinetului şi a corpului

diplomatic era inoportună la o reuniune de familie care trebuia să păstreze un caracter eminamente aristocratic. Președintele nu era întotdeauna de acord cu „exagerările" soției sale, dar i le accepta fiindcă voia să aibă liniște în sînul familiei.

Gerald și Henry, care nu făceau parte din nici o categorie, acceptaseră invitația la Casa Albă, cu atît mai mult cu cît păstrarea unor relații cordiale cu guvernul era de o importanță vitală în unele domenii. Susan se solidariza prin definiție cu societatea din Washington atît datorită spiritului ei de contradicție, cît și urii pe care o purta instinctiv celor „ajunși". Îl detesta pe James Monroe fiindcă devenise președinte al Statelor Unite, în vreme ce tatăl ei, în ciuda sprijinului pe care i-l acordase Casa Sunderland, nu rămăsese decît un senator obscur. O invidia pe Mistress James Monroe fiindcă ajunsese „prima doamnă a țării", pe cînd ea, Susan, deși se căsătorise cu Henry Sunderland, nu-și văzuse împlinite așteptările. Frustrată, înăcrită, invidioasă, suferea cumplit, deoarece se vedea pusă într-o poziție de inferioritate față de soția președintelui. O consola oarecum gîndul că în ziua cînd James Monroe nu va mai fi șeful statului, soția lui se va scufunda în mediocritate și uitare. Dar pînă atunci aveau să se mai scurgă cîțiva ani. Senatorul Forbes stăruise mult pînă ce reușise să-și convingă fiica a-și acompania soțul la Washington.

Sosirea lui Gerald la Casa Albă într-o trăsură *à la Daumont,* trasă de șase cai albi, iscă o mare uluială, trezi invidii acerbe și stîrni comentarii înveninate. Numai Președintele George Washington obișnuia să circule într-un asemenea echipaj. Sub cascada de diamante și smaralde care-i împodobeau fruntea, pieptul, brațele și rochia de mătase *ivoire* cu falduri grele, Olga avea înfățișarea unei principese desprinsă parcă dintr-o frescă bizantină. Gerald purta, ca întotdeauna, un frac albastru, care-i scotea în evidență paloarea obrazului și a mîinilor. Această pereche, precedată de o faimă care trezise o curiozitate legitimă în cercurile Casei Albe, depășea tot ceea ce plăsmuiseră imaginațiile cele mai fecunde. La vederea Olgăi, Mistress Monroe și cele două fiice ale sale încercară o mare ciudă.

Această soție de bancher sfida pur și simplu cu luxul ei simplitatea gusturilor americane. Argumentul era specios. Toaleta încărcată cu zorzoane a lui Mistress Monroe vădea un prost-gust pe care aerele ei nu reușeau să-l neutralizeze. Fiicele — Mistress Hay și Mistress Gouverneur — arborau rochii somptuoase, a căror modă avusese o mare „vogă" la Paris cu cîțiva ani în urmă.

Spre deosebire de Olga, Susan Sunderland era îmbrăcată, ca de obicei, într-o foarte severă rochie neagră. Și Henry purta frac negru.

Gerald o catalogă numaidecît pe Mistress Monroe în tagma acelor femei reci, vanitoase, pe care ascensiunea politică a soțului le fac să-și piardă busola. Președintele, în schimb, îi lăsă o impresie frumoasă. Privirile lui deschise, atitudinea-i firească, lipsită cu totul de acea morgă insuportabilă a parveniților, îl făceau extrem de simpatic. Monroe nu era unul din acei oameni care par să spună în fiecare clipă „priviți-mă cu atenție și nu uitați cine sînt și cum am ajuns aici". Avea convingerea că un om politic cu vederi democratice trebuie să se comporte cu simplitate bunăvoință și prietenie față de cei care l-au ales.

— Îmi pare bine că v-am cunoscut și sper să vă mai revăd aici, la Casa Albă, se adresă James Monroe lui Gerald și soției sale.

— *Mister President,* se înclină Gerald, îmi voi face o plăcută îndatorire să răspund amabilității dumneavoastră.

Își strînseră mîna, potrivit obiceiului american.

Sălile de recepție erau decorate în stilul Louis XVI, potrivit gusturilor estetice ale președintelui. În Salonul Oval, magnificul covor verde, cu emblema Statelor Unite, era de mare efect, ca și mobilierul aurit, alcătuit din scaune, fotolii și canapele tapisate cu saten trandafiriu, în ton cu draperiile ample de tafta. Pe cămin trona un ceas monumental de bronz, dominat de silueta elegantă a zeiței Minerva. Salonul Estic era ceva mai golaș. Furnizorii de la Paris nu avuseseră timp să-și onoreze obligațiile asumate în momentul instalării Președintelui Monroe la Casa Albă. Pe de altă parte, Congresul, iritat de sumele tot mai mari necesare mobilării și decorării interioare a

clădirii, pusese stavilă cheltuielilor, silindu-l pe președinte să deburseze din buzunar o parte din bani. Sumele acestea urmau a i se restitui de îndată ce aveau să se întocmească formele legale. James Monroe se afla către sfîrșitul celui de-al doilea termen prezidențial, fără ca delicata chestiune financiară să fi fost rezolvată.

Invitații președintelui — observă Gerald — erau de un pitoresc savuros. Într-un ziar din Washington citat și de La Follette Iansen, găsise cu cîteva luni în urmă, la rubrica mondenă, o dare de seamă asupra recepțiilor de miercuri la Casa Albă. „Secretari de stat, senatori, miniștri plenipotențiari, consuli, controlori financiari, contabili, ofițeri de toate gradele din armata de uscat sau din marină, pastori, avocați, judecători, acționari și chiar oameni fără căpătîi, toți cu soțiile, unii urmați de întreaga progenitură, se îmbulzesc în fiecare miercuri seara în casa președintelui ; unii poartă pantofi, cei mai mulți vin însă în cizme și cu pinteni ; unii prizează tutun, alții îl mestecă, dar cei mai mulți regretă țigările de foi și *punch*-ul din whisky pe care au trebuit să le lase acasă ; poți vedea peruci pudrate, frizuri laborioase, dar și laițe unsuroase, neatinse încă de pieptene, și ascunse în parte după gulere murdare (care ajung pînă la urechi) și atît de amidonate încît stau țepene ca niște garduri."

Pe atunci darea de seamă îi păruse răutăcioasă. Acum însă constată *de visu* că descrierea aceea colorată nu se îndepărta mult de realitate. Adevărul este că majoritatea invitaților erau foarte bine îmbrăcați. Odată președintele primise un grup de piei-roșii, pe jumătate goi, dar împodobiți cu tot felul de vopseli și tatuaje. Se aflau printre aceștia căpetenii ale triburilor Chippaways, Nacatas, Miami, Sankeys, Piankeshaws, Sioux, Jowa, Wild Oats și ale multor altora, anevoie de pronunțat. Președintele se întreținuse cu unii dintre ei în propria lor limbă. Peste cîteva zile vizita fusese reînnoită, căci discuțiile nu se încheiaseră încă: Puritanul secretar de stat, Mr. John Quincy Adams, avusese însă grijă să-i îmbrace în veșminte europene, astfel încît pieile-roșii să nu mai ofenseze cu goliciunea lor privirile caste ale doamnelor de rasă albă.

Căpeteniile indiene arătau ca niște fantoșe în hainele purtate cu stîngăcie ; dar aparențele erau salvate.

Înainte ca invitații să treacă la masa festivă în sufrageria de stat, lachei negri în livrele franțuzești prezentară pe tăvi de argint pahare înalte cu vin, aliniate ca soldații la paradă.

În sfîrșit oaspeții trecură în sala de mîncare. Gerald se văzu plasat între Mistress Adams, soția secretarului de stat, și Mistress William Crawford, soția secretarului Trezoreriei. Mister William Crawford stătea în fața lui Gerald. Mistress Adams era fină, delicată, amabilă, dar de un puritanism aproape tot atît de implacabil ca și Susan. Mistress Crawford avea vederi mai largi, asemenea soțului ei, un *bon viveur* original din Georgia, mare amator de băuturi bune și de glume tari.

Secretarul Trezoreriei se dovedi un rafinat cunoscător al vinurilor franceze, pe care și le comanda cu regularitate din Europa. Rotofei, bucălat, jovial, cu ochii jucăuși, maliționi, înșirui *con gusto* calitățile superioare ale Chablisului și ale vinurilor de Bordeaux și de Burgogne. Lansă apoi o virulentă filipică împotriva novicilor care beau șampanie în timpul cinei, în concepția lui, o erezie de neiertat.

În timp ce-l asculta, Gerald observă un ins bondoc, cu fața rotundă, păr înspicat cu alb și ochi vioi, cercetători, care se trata fără fason direct din tăvile cu mîncare de pe masă, deși lacheii serveau cu sîrg pe fiecare conviv în parte.

Remarcînd expresia mirată a lui Gerald, Mistress Crawford îi zîmbi cu indulgență.

— Mister Astor este un adevărat *enfant terrible*. Nu se lasă impresionat de etichetă. Dacă îi place ceva, întinde mîna și se servește personal.

Deci acesta era faimosul John Jacob Astor, de care toată lumea îi vorbea de cînd sosise la New York. Gerald îl studie neobservat. La prima vedere, Mister Astor părea un om simplu, zgomotos, fără maniere. Accentul său greoi, germanic, vorbirea necultivată îi trădau nu numai țara de origine, dar și condiția socială modestă din sînul căreia se desprinsese datorită milioanelor, spre a se avînta cu

ostentativă dezinvoltură în mijlocul celor mai selecte cercuri americane. Ca să-şi uşureze intrarea în lumea bună, se căsătorise cu Sarah Todd, o fată săracă, ştearsă, blîndă, urîţică, dar înrudită cu puternica familie Brevoort. Milioanele acumulate nu-l lustruiseră pe Astor, în schimb conferiseră o oarecare autoritate calmă soţiei sale, care, fără să facă paradă de noua şi fantastica ei opulenţă, ştia să se impună tuturor.

Cumpătarea şi sobrietatea acestei doamne, care abia schimba cîte un cuvînt cu convivii din dreapta şi din stînga ei, nu erau întrecute decît de Susan, care stătea mută şi ţeapănă de parcă ar fi înghiţit un ţăruş.

— Soţii Astor sînt foarte simpatizaţi la Casa Albă vorbi confidenţial Mistress Crawford lui Gerald. Preşedintele are multă consideraţie pentru Mister Astor.

Deodată, Mister Crawford îşi fulgeră cu o privire soţia, care înţelese că vorbise prea mult. Deşi avertismentul mut al privirilor secretarului de stat al Trezoreriei fusese adresat numai volubilei Mistress Crawford, Gerald îi surprinsese înţelesul.

„Se pregăteşte ceva", reflectă el. Plasarea lui la masă vizavi de titularul Departamentului Finanţelor nu era întîmplătoare.

Mistress Crawford se grăbi să mute conversaţia pe alt tărîm. Cu familiaritatea la care o îndrituia vechea ei prietenie cu Susan, i se adresă rîzînd :

— Am citit prin ziare, scumpa mea, că duci o înflăcărată campanie în favoarea prohibiţiei alcoolului.

Susan morfoli un răspuns care ar fi putut avea semnificaţia unei încuviinţări.

— Scrie, continuă Mistress Crawford, că ai luat chiar conducerea unui grup de doamne care pătrund cu forţa prin cîrciumi şi sparg sticlele cu alcool.

— Şi de ce nu ? mormăi Susan. Cruciadele nu se fac cu mănuşi de catifea.

— Oh, deci nu era o glumă ?

— Alcoolul este cea mare plagă a lumii.

— Auzi, Will ? se adresă Mistress Crawford soţului ei.

— Vinurile franţuzeşti nu intră în această categorie, protestă secretarul de stat al Trezoreriei.

— Liga antialcoolică prezidată de mine, reluă Susan înfierbîntîndu-se, va propune Congresului votarea unei legi pentru prohibirea tuturor băuturilor spirtoase.

— Bună idee ! exclamă Mistress Adams.

— Ce părere aveţi, Mister Sunderland ? se adresă William Crawford lui Gerald.

— Nu îndrăznesc să contrazic delicatele reprezentante ale sexului slab.

— Slab ? Ha ! Vă înşelaţi, Mister Sunderland. Sexul slab sîntem noi. Cel puţin aici, în America. Aţi auzit de ligi antialcoolice conduse de femei în Europa ?

— Will ! rosti cu un ton de mustrare Mistress Crawford.

Apoi conversaţia se învîrti în jurul a tot felul de subiecte neînsemnate. Glumele secretarului de stat al Trezoreriei nu erau toate reuşite, dar omul acesta jovial avea talentul să spună cu haz cele mai banale fraze. Sub acest aspect blajin se ascundea însă o fire calculată, abilă. Gerald se pricepea la oameni. Crawford nu ajunsèse ministru în cabinetul prezidat de Monroe numai pentru calităţile lui de spiritual povestitor de anecdote.

Meniul abundent, dar de o calitate mediocră, se încheie cu fructe şi lichioruri. Dacă n-ar fi fost serviciul de masă de o somptuozitate căutată, cu stema Statelor Unite, dineul acesta de gală nu s-ar fi deosebit de o cină de zile mari oferită într-o gospodărie burgheză ceva mai răsărită.

Convivii trecură apoi în sala de recepţie, unde alţi invitaţi, de mai puţină importanţă, chemaţi numai pentru dans, se şi adunaseră, aşteptînd ca preşedintele să dea semnalul deschiderii balului.

Gerald era uimit de miraculoasa transformare a Olgăi. Lumina, mulţimea invitaţilor, tinerii care o anturau asaltînd-o cu complimente, privirile piezişe, invidioase ale celorlalte femei, muzica, rîsetele, ambianţa de sărbătoare o stimulau, îi trezeau plăcerea de a trăi. Obrajii i se coloraseră, ochii îi scînteiau, gesturile erau pline de vioiciune. Carnetul ei de bal se umplu din primele clipe cu nume de tineri dornici să o conducă pe platoul de dans. Olga se bucura de un succes extraordinar. Dansul ei, de o eleganţă aeriană, emana în acelaşi timp o senzualitate provocatoare.

Puterea-i de seducție era incontestabilă. În preajma ei toți bărbații — tineri sau bătrîni — luau foc.

În seara aceea Gerald nu dansă. Se mărgini să stea deoparte și să privească pe înflăcărații discipoli ai Terpsihorei. Crawford îi ținea de urît, vorbindu-i cu humor despre tot felul de subiecte triviale. Era limpede că această companie stăruitoare avea un scop anume. Secretarul Trezoreriei încerca să-i cîștige prietenia.

La un moment dat, în fața lui Gerald se înfățișă un bărbat între două vîrste, al cărui chip semăna extraordinar cu unul din personajele bizare zugrăvite de Bosch în *Purtarea crucii*. Același obraz negricios, care urma conturul oaselor feței, aceiași ochi mici, șireți, cu sprîncene subțiri ca niște fire de iarbă, același nas lung, încovoiat, care se lăsa ca o minusculă trompă de elefant deasupra buzei superioare, aflată mult mai înăuntru decît buza inferioară. Buza aceasta de jos, foarte cărnoasă și vînătă, era revărsată peste bărbia proeminentă. Părul negru, cu crețuri fine, amintea blana Karakul. Fracul brun, de o croială aproximativă, îi reliefa parcă scheletul. Cravata amplă de mătase învăluia gulerul scrobit, foarte înalt, cu colțuri lăsate lateral. Mîinele-i osoase, subțiri, striate de vine, evocau ghearele unei păsări de pradă.

— Nu știu dacă mă mai recunoști, rosti cu familiaritate noul-venit. Nu ! Cred că m-ai uitat. A trecut mult timp de cînd nu ne-am mai văzut. Cincisprezce sau douăzeci de ani. Erai un copil pe atunci. Hai ! Încearcă să-ți amintești !

Gerald îi cercetă fără entuziasm trăsăturile, care nu-i păreau necunoscute. Crawford îi privea zîmbind, fără să se amestece în această scenă.

— Eu nu te-am uitat, adăugă noul-venit. Deși erai un copil pe atunci, figura nu ți s-a schimbat deloc și acum arăți foarte tînăr. Nu pari să fi trecut de douăzeci de ani.

— Am depășit cu mult vîrsta aceasta, zise Gerald.

— Nu cu mult. Iartă-mă că te contrazic, dar îți cunosc bine vîrsta. Sînt Samuel Sunderland. Fiul lui Patrick. Fratele mai mare al tatălui dumitale.

— Au trecut ani mulți peste noi, Samuel.

— Știu. Eu m-am schimbat enorm. Și nu în bine. Se pare că frumusețea în familie a monopolizat-o tatăl dumi-

talc şi moştenitorii lui. Cu excepţia lui Henry, care e mai urît decît mine, rîse cu poftă Samuel.

Rîseră şi Gerald şi Will Crawford.

„Acesta era deci complotul ! reflectă Gerald. Sau poate una din faţetele lui. Trebuia să-l întîlnesc pe Samuel. Şi să stau cu el de vorbă. Ce va mai urma ?"

— Cu Henry nu am reuşit să mă înţeleg niciodată, reluă fiul lui Patrick. Nu poate uita că este marchiz. Marchiza care, fie vorba între noi, a intrat în familie pe o cale oarecum lăturalnică. Titlul a revenit tatălui dumitale datorită unui capriciu al bunicului.

Gerald zîmbi :

— Da ! După toate regulile, titlul s-ar fi datorat tatălui dumitale. Era cel mai mare dintre fraţi.

Samuel rîse iarăşi.

— I-ar fi stat grozav de bine tatălui meu să poarte un astfel de titlu ! Un făurar de cuţite, marchiz ! Ar fi rîs şi asinii ! Nu ! Nu regret deloc fantezia bunicului şi pierderea titlului. Adevărul este că nici lui Henry nu i se potriveşte. Are cel puţin bunul-simţ să nu-l poarte. Aici, în America, s-ar şi face de rîs dacă s-ar împăuna cu coroana sa de marchiz. Dumneata poţi să-ţi etalezi fără jenă titlul, fiindcă dumneata eşti un nobil autentic.

— Cobor şi eu din acelaşi făurar de cuţite, ca dumneata şi ca Henry.

— Dar numai pe un picior. Pe celălalt... oh, ce să mai spunem... Mama dumitale era o adevărată Lady. Copiii Opheliei Effingham au fost întotdeauna geloşi pe copiii Andreei de Montenuovo. Dumneata şi Francis-Andrew aţi ştiut să vă purtaţi aşa cum se cuvine coroanele ducale. Da, da ! Dumneata eşti o *rara avis* în lumea noastră americană, atît de necioplită. În orice caz, ţi se potriveşte mai bine ambianţa curţilor regale şi imperiale...

„Aha, aici voia să ajungă, reflectă Gerald. Cu alte cuvinte, sînt un intrus în America. Vrea să fie abil vărul meu primar !"

— Şi eu te-am invidiat, continuă Samuel. Recunosc adevărul. Îţi invidiam castelele, cîinii de vînătoare, lumea

strălucită în mijlocul căreia te învîrteai, eleganță, sîngele albastru, viața liniștită, îmbelșugată, rosti el elegiac.

— Nu duc o viață tocmai liniștită, replică Gerald.

— Mă refeream la copilărie, zise Samuel. Acum lucrurile s-au schimbat. Oricum, dacă eu aș fi avut asigurată ziua de mîine într-un chip atît de opulent, așa cum e cazul dumitale, drept să-ți spun, nu mi-aș fi complicat existența vîrîndu-mă în viesparul afacerilor. M-am făcut bancher fiindcă trebuia să procur o pîine copiilor mei, soției mele...

— O pîine albă, dacă se poate chiar cozonac, rîse Crawford.

— Da, conveni Samuel. Multă muncă și puțin noroc mi-au dat un oarecare avînt în viață. Dar dumneata, Gerald, ce nevoie aveai să-ți bați capul cu loviturile de bursă, cu fabricile de armament, cu comerțul atît de cenușiu și de burghez, cînd aveai alternativa unei vieți strălucite, lipsite cu totul de griji ?

„Am înțeles încotro țintești, iubite vere, reflectă Gerald, în vreme ce-l asculta cu prefăcut interes. Jocul tău e prea transparent. L-ai disprețuit atît de mult pe Henry, încît ai ajuns să mă subestimezi și pe mine."

— Soția dumitale este „Regina balului", rosti Samuel, după ce-și plimbă cîteva momente privirile asupra perechilor de dansatori, printre care Olga se singulariza ca un diamant de o sută de carate aruncat printre niște amorfe bile de sticlă. Partenerul Olgăi se transfigurase, împrumutînd parcă lumină din lumina ei.

Samuel făcu o pauză, apoi reveni brusc la tema inițială :

— Mi-am pus adeseori o întrebare, Gerald. De ce n-ai accepta o colaborare cu un sindicat de bancheri sau cu un grup de industriași ? O asemenea colaborare ar facilita nu numai expansiunea Casei Sunderland în anumite sectoare, dar ți-ar ușura și dumitale existența.

— Dacă aș accepta o astfel de formulă, ar însemna să le acord compensații în alte sectoare, nu-i așa ? întrebă Gerald.

— Evident. Nu ai avea decît de profitat. Căci n-ai mai fi silit să te bați pe toate fronturile.

Gerald înclină din cap.

— Da. Am înțeles raționamentul dumitale. Beneficiile mele ar fi mai mici, pentru că ar trebui să le împart cu alții, dar le-aș obține fără bătaie de cap.

— Exact.

— Această formulă ar fi acceptabilă numai dacă aș găsi parteneri pe măsura Casei Sunderland.

— Cum adică ?

Gerald zîmbi cu falsă bonomie :

— Ce părere ai avea dumneata, Samuel, de un leu care s-ar alia cu un coyot ?

Obrajii lui Samuel se înnegriră. Crawford tuși discret.

— Casa Rotschild nu mi-a făcut niciodată asemenea propuneri, rîse Gerald.

Samuel își rumegă cîteva clipe mînia. Își păstră totuși aparent calmul.

— Dacă ți-ar face-o, ai accepta-o ?

— Poate că da. În momentul acesta n-aș putea să-ți dau un răspuns precis.

Samuel ripostă aruncînd o săgeată cu vîrful înveninat :

— Poate că n-au socotit Casa Sunderland destul de importantă.

— Există și o altă alternativă. Poate că au socotit-o prea importantă și s-au temut ca într-o zi să nu fie înghițiți.

Replica aceasta îi trezi însă o idee. Trebuia să-i dea interlocutorului său impresia că este accesibil propunerilor lui, spre a-l face să-și descopere jocul. Samuel Sunderland și grupul său îi ofereau alianța. Chiar dacă intențiile lor erau curate, se jucau cu focul. În asemenea combinații partenerii tari îi înghit pe cei slabi. Hotărî să accepte angajarea unor discuții preliminare. Ridică însă — de formă — unele obiecții, spre a le lăsa pe viitoarele sale victime să creadă că el avea să fie cel păcălit.

— Dacă ai fi intrat în cariera diplomatică, Samuel, ai fi fost un negociator de înaltă clasă. Ai o extraordinară putere de convingere, zise el, prefăcîndu-se că este pe punctul de a ceda.

Samuel Sunderland zîmbi cu trucată modestie.

— Rămîn un simplu bancher, dragul meu Gerald, care şi-a dedicat activitatea colectivităţii. Noi, oamenii de finanţe, nu sîntem decît nişte umili slujitori ai clienţilor noştri, cărora le asigurăm venituri constante, fără să se obosească.

— Da, da ! Ai dreptate. Iată o teorie valabilă. Regăsesc în cuvintele dumitale înţelepciunea lui Alberti şi a lui Colbert.

Şi unul şi celălalt îşi ţeseau pînzele de păianjen. Care din ei avea să cadă victimă ?

— Dragul meu Gerald, rosti prietenos vărul său, îmi voi permite să-ţi fac o invitaţie, pe care nu aş fi conceput să i-o formulez lui Henry, pentru că este un neghiob încrezut şi m-ar fi refuzat. Vreau să te poftesc la o agapă, dar nu la mine acasă — ar fi prea banal — ci în clădirea în care s-a născut tatăl dumitale. Cred că nu i-ai călcat niciodată pragul, nu-i aşa ?

— Tata nu mi-a vorbit de casa în care s-a născut. Nu fiindcă s-ar fi jenat de obîrşia umilă a tatălui său, ci fiindcă nu obişnuia să privească în trecut. Ochii lui erau aţintiţi numai în viitor.

— Era un om superior, conveni Samuel. Nu i se poate contesta geniul. Eh, şi eu am pornit de la zero.

— Iar astăzi eşti o personalitate în comunitatea americană, adăugă elogios Crawford. Familia Sunderland personifică spiritul inventiv, tenacitatea, forţa, sîrguinţa şi inteligenţa, care au constituit întotdeauna apanajul poporului nostru.

— Ne copleşeşti, Will, rosti Samuel.

— Spun adevărul, Sam. Sper că mă vei pofti şi pe mine la faimoasa agapă. Mă voi bucura să-i văd pe cei mai de seamă membri ai clanului Sunderland reuniţi în jurul aceleiaşi mese.

— Samuel, accept cu plăcere invitaţia, zise Gerald. Îmi prilejuieşti un pelerinaj la locul din care îşi trage seva întreaga noastră familie.

În aceeaşi clipă, Mister Gouverneur se apropie de Gerald.

— *Mister President* vă poftește mîine de dimineață la unsprezece la Casa Albă. Dorește să vă consulte într-o chestiune de cea mai mare însemnătate.

Gerald se înclină.

— Vă rog să comunicați Președintelui că voi fi fericit să răspund la această invitație.

„Firele încep să se lege, gîndi el după ce secretarul se retrase. Oare Președintele este de conivență cu Samuel, cu Crawford și cu Astor ? Rămîne de văzut..."

A doua zi de dimineață, înainte de a pleca la Casa Albă, Gerald primi o vizită. Mister Clive Harding, reprezentantul permanent al Casei Sunderland în Mexic, venea să-i raporteze un fapt susceptibil să aibă repercursiuni importante. Generalul Iturbide, care se proclamase cu un an în urmă împărat al Mexicului, sub numele de Augustin I, abdicase după zece luni de domnie, forțat de republicanii polarizați în jurul lui Guadelupe Victoria și al lui Nicolas Bravo. După abdicare, eximpăratul se refugiase cu întreaga familie în Europa. Încurajat de disensiunile dintre căpeteniile republicane și de frămîntările endemice care amenințau să ia proporții de război civil, se gîndise să-și reia tronul pierdut, înapoindu-se în țara lui în fruntea unei armate de mercenari. Eximpăratul era încredințat că, după debarcarea sa în Mexic, partizanii săi, la care se vor adăuga toate elementele de dreapta, i se vor alătura fără rezerve, ajutîndu-l să doboare republica. Dar pentru a porni la acțiune, avea nevoie de bani și de armament. Agenții săi luaseră legătura cu Harding, fiindcă relațiile lui cu fostul împărat fuseseră întotdeauna cordiale. Suveranul detronat spera să obțină prin intermediul lui Harding sprijinul Casei Sunderland. Oferea în schimb importante compensații. După ce va pune mîna pe putere — lucru de care nu se îndoia — va acorda acestei case concesiunea pe douăzeci și cinci de ani a tuturor veniturilor statului.

Oferta era tentantă, reflectă Gerald. Promisiunile fostului suveran depășeau însă verosimilul. Dacă ar fi fost mai moderate, ar fi părut mai credibile. Gerald nu cunoștea suficient problemele politice din Mexic spre a lua o hotărîre imediată. Îl chemă pe Leslie Clinton, consilierul său

pentru afacerile sudamericane. Clinton își dovedise competența, soliditatea opiniilor și spiritul de previziune într-o serie de chestiuni spinoase.

Gerald mai știa că Harding și Clinton nu erau în relații tocmai bune. Punctele lor de vedere, în ceea ce privește susținerea lui Iturbide, nu coinciseseră vreodată. În timpul ultimei sale vizite în Mexico, Charles fusese sfătuit de Clinton să nu își ia angajamente față de Împăratul Augustin, a cărui domnie îi părea precară.

Acum, ca și atunci, Clinton se arătă ostil sprijinirii forțelor monarhiste din Mexic.

— Iturbide este un om terminat, spuse el. În Europa își rumegă amărăciunea, făcînd planuri utopice.

— Este sprijinit de toate elementele de dreapta, stărui Harding. După cum știți, Sir, se adresă el lui Gerald, casa noastră a angajat mari capitaluri în Mexic. În momentul de față toate acestea sînt în mod practic blocate. Republicanii nu numai că nu vor să recunoască datoriile contractate de vechiul regim monarhic, dar ne-au anulat și majoritatea concesiunilor acordate de către fostul guvernămînt colonial. Iturbide ar pune capăt acestei situații.

Energia cu care Harding îi susținea cauza trezi bănuielile lui Gerald. Desigur că reprezentantul Casei Sunderland din Mexic primise stipendii serioase din partea exîmpăratului.

— Am să analizez această chestiune și am să vă comunic hotărîrea mea, spuse Gerald. Acum trebuie să plec la Casa Albă.

Gerald era sigur că între discuția lui din ajun cu Samuel Sunderland și propunerea lui Iturbide exista o legătură. Poate că președintele îi va furniza explicația.

Sosi punctual la Casa Albă. Era însoțit de Henry, care fusese de asemenea convocat de James Monroe. Președintele îi primi în cabinetul său de lucru, fără a-i lăsa să aștepte. Numeroșii oameni politici, demnitari și solicitanți, care se îmbulzeau în anticameră, se strîmbară de parcă ar fi luat o doctorie neplăcută cînd cei doi frați fură poftiți să intre — îndată după sosire — în cabinetul președintelui.

În ciuda vîrstei, James Monroe era zvelt, avea mișcări vioaie, privirea pătrunzătoare și mintea ageră. În cabine-

tul său de lucru, președintele era mai la largul său decît în saloanele pline de oaspeți. Se mai aflau de față secretarul de stat Adams, precum și William Crawford.

După ce îi pofti pe cei doi financiari să ia loc, Monroe intră direct în subiect. Le spuse că guvernul Statelor Unite se află în pragul unei mari cotituri politice cu implicații extrem de serioase.

— Peste cîteva zile voi citi în Congres o declarație potrivit căreia continentele americane, care și-au asumat prin luptă libertatea și independența, nu vor mai tolera în viitor ca teritoriile lor să fie colonizate de puterile europene. Sistemul politic al statelor din Sfînta Alianță este cu totul diferit de al nostru. Din acest moment vom considera că orice încercare a marilor puteri europene de a-și extinde sistemul lor în orice zonă a emisferei americane constituie o amenințare împotriva păcii și a securității noastre.

Gerald asculta impasibil. Președintele nu spunea o noutate. În cercurile diplomatice se făceau de multă vreme pronosticuri asupra atitudinii pe care o vor adopta Statele Unite împotriva hotărîrii Sfintei Alianțe de a sprijini recucerirea Mexicului de către spanioli. Americanii erau în conflict și cu Rusia Imperială, care luase decizia de a împiedica accesul navelor străine prin strîmtoarea Behring. George Canning, succesorul lui Castlereagh, propusese încheierea unei înțelegeri anglo-amricane, care să pună zăgaz expansiunii Sfintei Alianțe în cele două Americi. Flota Marii Britanii ar fi constituit un baraj inexpugnabil.

— Nu avem de gînd să ne amestecăm în treburile coloniilor europene actualmente existente în America, dar statele americane care și-au cîștigat independența independente vor rămîne ! continuă președintele.

Explică apoi că Statele Unite nu au intervenit niciodată în războaiele din Europa și că vor rămîne consecvente acestei politici.

Deși președintele nu făcu nici o mențiune despre Anglia, Gerald înțelese că Statele Unite respînseseră alianța propusă de Canning. Faptul acesta era de impor-

tanţă capitală, pentru viitorul Casei Sunderland. Oricare ar fi complicaţiile politice din Europa, îşi va găsi oricînd în America un teren propice dezvoltării ei, fără a se teme de intervenţia puterilor de dincolo de Ocean. Izolaţionismul american, pe care-l proclama doctrina Monroe, o servea de minune.

— Vreau să ne înţelegem, gentlemen, îşi continuă preşedintele expunerea. Mesajul nostru nu conţine ameninţări la adresa vreunui stat străin. Noi sîntem eminamente pacifici. Dar dacă va trebui să ne apărăm, o vom face.

„Şi mai interesant", reflectă Gerald, care simţi conturîndu-se în aer cîteva comenzi importante de armament.

— Statele Unite vor avea nevoie de cooperarea tuturor cetăţenilor lor, zise preşedintele.

„Sîntem gata să cooperăm ! gîndi cinic Gerald. Dar «pe bani». Totul «pe bani»."

Henry asculta cu apatie declaraţiile preşedintelui. De cînd relaţiile socrului său cu administraţia Monroe se răciseră, nu mai era receptiv la apelurile ei. Poate că preşedintele ştiuse acest lucru cînd îl invitase la Casa Albă şi pe şeful comitetului executiv al Casei Sunderland.

Pentru Gerald, scopul acestei audienţe, care îmbrăcase forma unui monolog, era limpede. Monroe avea nevoie de arme. Nu vorbise deschis în acest sens, fiindcă, în calitatea lui oficială, nu putea rosti toate adevărurile. Corectitudinea sa nu putea fi pusă la îndoială. Complicaţiile vor interveni abia cînd discuţiile vor fi reluate la al doilea eşalon.

Presupunerile lui Gerald îşi găsiră în curînd confirmarea. A doua zi primi o invitaţie la cină din partea lui Crawford. Ca să o poată onora, îşi amînă cu patruzeci şi opt de ore plecarea la New York. Secretarul de stat al Trezoreriei locuia într-o casă pitorească, nu prea mare, dar veselă şi confortabilă, situată lîngă Montrose Park. În afară de Gerald, mai fuseseră invitaţi Samuel Sunderland, senatorul Ralph Emerson şi un oarecare Wilbur Staunton, toţi cu soţiile. După cină, bărbaţii trecură în sala de biliard, pentru a-şi bea cafelele şi lichiorurile. Mister Crawford şi senatorul Emerson, din North Carolina, angajară o partidă de biliard, lăsîndu-l pe Gerald în compania vărului său

şi a lui Staunton, un personaj jovial, plin de haz, care părea să personifice sinceritatea. Deşi era încă tînăr — abia dacă trecuse de 35 de ani — avea chelie, pîntece rubicond, împodobit cu un masiv lanţ de aur, obrazul ca o tuberoză şi o guşă care prinsese să se lase peste marginea gulerului scrobit. Gerald află ceva mai tîrziu că Mister Staunton era o figură proeminentă în administraţia Monroe şi avea în sarcina sa relaţiile cu firmele care executau comenzi pentru stat.

Samuel Sunderland aduse vorba despre mult discutata declaraţie pe care preşedintele avea să o facă în curînd Congresului şi despre situaţia explozivă care se va crea în lume.

— Refuzul Statelor Unite de a accepta alianţa britanică va sili administraţia să ia măsuri pentru întărirea capacităţii noastre militare, spuse la rîndul său Staunton. Ştiu că am de-a face cu oameni serioşi, aşa că îmi voi permite să săvîrşesc o indiscreţie. Sînt sigur că tot ce discutăm acum va rămîne între noi.

— Nici vorbă, rosti Samuel, trecîndu-şi mîna prin păr. Garantez şi pentru mine şi pentru vărul meu.

— Mulţumesc, zise Gerald cu afectată seriozitate.

Îl amuza comedia aceasta, montată desigur pînă în cel mai mic amănunt.

Jovialul Mister Staunton adoptase o mutră tainică, de conspirator.

— Administraţia va organiza o licitaţie pentru achiziţionarea unei mari cantităţi de pulbere de puşcă şi a unui important stoc de arme uşoare pentru armată. Arsenalele militare nu mai pot face necesităţilor. Cîteva firme, care prezintă garanţii de seriozitate, vor fi invitate să participe la licitaţie.

— Interesant ! rosti Samuel. Dacă firmele respective, în loc să ne concureze, ar face front comun, beneficiile ar fi mult mai mari.

— Dar s-ar împărţi între mai mulţi fabricanţi, spuse Gerald cu factice nevinovăţie.

Samuel îl privi pe sub sprîncene, şi replică :

— Ideal ar fi să se asigure în prealabil fiecărei firme o cotă corespunzătoare capacității ei.

Staunton rîse :

— În calitatea mea de reprezentant al administrației, nu trebuie să cunosc existența acestor tranzacții.

Samuel se uită iarăși la Gerald, care își sorbea liniștit cafeaua, de parcă s-ar fi discutat o chestiune fără nici o legătură cu preocupările lui.

— Am auzit că statul va plasa comenzi și cîtorva șantiere navale, aruncă el o nadă.

Replica lui Staunton întîrzie. Voia să-i sporească efectul.

— Este prematur să discutăm această problemă. Rîse. Nici nu îmi este îngăduit să dezvălui intențiile administrației.

— Haide, haide, Staunton, sîntem între prieteni, zise Samuel.

— Ce-ai dori să afli ?

— Caietul de sarcini. Înainte de a fi pus la dispoziția firmelor amatoare să licíteze.

Staunton își aprinse o țigară de foi.

— N-ar fi prea greu, Samuel. Dar nu știu la ce ți-ar folosi dumitale.

— Am să discut cu cărțile pe masă, Wilbur. Reprezint un grup de firme. Cred că și pe vărul meu l-ar interesa acest document. Ar fi în interesul tuturor să ajungem la un acord prealabil. Nu-i așa, Gerald ? Nu te-ar tenta ?

Gerald așează ceașca pe măsuța din apropiere.

— S-ar putea să mă tenteze. Depinde de condiții.

— Condițiile le stabilim împreună.

— Cînd primim documentele ?

— Cînd ni le poți furniza, Wilbur ? îl întrebă Samuel.

— O clipă, să mă gîndesc...

Privi în gol, ca și cînd ar fi făcut niște calcule mintale.

— O săptămînă ar fi prea mult ?

— Nu. Ar fi tocmai bine.

— Atunci rămînem înțeleși.

Staunton se ridică.

— Nu vă tentează să-i chibiţăm pe pasionaţii noştri jucători de biliard ?

— Încă o chestiune, Wilbur, zise Samuel.

— Te rog.

— Înainte de licitaţie, n-ar fi posibil să aflăm în timp util ofertele concurenţilor grupului nostru ?

Staunton zîmbi straniu.

— Îmi ceri un lucru imposibil.

— Nimic nu e imposibil pe lumea asta. Totul are un preţ.

— Eşti brutal, Samuel.

— Sînt sincer, Wilbur.

— Ce va zice de noi vărul tău ?

— Va zice că sîntem nişte oameni pricepuţi în afaceri. Şi ar fi un naiv dacă n-ar profita de avantajele pe care i le oferim pe tavă.

Staunton şi Samuel aruncară o privire întrebătoare lui Gerald.

— Gentlemen, aştept documentele la New York, replică acesta.

Ochii lui Samuel scînteiară. Reuşise. Sau cel puţin aşa îşi închipuia...

A doua zi Gerald plecă la New York. Şederea sa la Washington nu-l dezamăgise. Henry era însă profund nemulţumit. Nu avea încredere în preşedinte şi nici în cabinetul prezidat de acesta. Iar discuţiile purtate de Gerald cu Samuel Sunderland nu contribuiseră decît să-i sporească iritarea.

— N-ai făcut bine că ai stat de vorbă cu acest individ, îi reproşă el. E în cîrdăşie cu Astor, cu Ballard şi cu alţi cîţiva pescuitori în apă tulburătoare.

— Nu strică să-ţi cunoşti duşmanii, replică Gerald. Poţi să le afli mai uşor punctele slabe.

— Nu te gîndeşti că şi ei vor putea tot atît de bine să ţi le descopere pe ale tale ?

Sosirea lui Gerald la New York coincise cu o mare bătălie pe care agenţii săi o dădură cu reprezentanţii lui Astor, pentru a cumpăra la licitaţie un vast teren viran în apropiere de Hudson River. Delegaţii Casei Sunderland

reuşiră să-şi adjudece imobilul la un preţ triplu faţă de cel de la care pornise licitaţia. Succesul era scump plătit. Astor suferise însă prima lui înfrîngere.

Henry condamnă cu vehemenţă această operaţie.

— Bani aruncaţi ! Avem destule domenii de activitate. De ce trebuia să ne vîrîm şi în speculaţiile imobiliare ? N-ai făcut-o decît pentru a-l înfrunta pe Astor.

— În primul rînd am urmărit să închei o afacere bună şi numai în subsidiar m-am gîndit la Astor. Dacă am lovit cu o piatră doi iepuri deodată, cu atît mai bine.

— Astor nu-ţi va ierta îndrăzneala.

— Crezi ?

— Sînt sigur.

— Îmi pare rău, dar nu-ţi împărtăşesc părerea. Astor îmi va formula propuneri de pace.

— Îţi faci iluzii dacă acorzi vreun credit inepţiilor lui Samuel Sunderland.

— Aşteaptă şi ai să vezi...

În cursul aceleiaşi săptămîni, agenţii lui Gerald intrară iarăşi în luptă cu delegaţii lui Astor. Obiectul competiţiei îl constituiau cîteva imobile insalubre din cartierul Five Points, printre care şi cîteva antrepozite dezafectate. Şi de data aceasta oamenii lui Gerald îşi adjudecară imobilele.

A doua zi, Mister John Jacob Astor se înfăţişa la sediul Băncii Manhattan şi ceru să stea de vorbă cu Mister Gerald Sunderland. Acesta îl primi în fostul cabinet al tatălui său. Richard un mare amator de artă, îşi decorase camera de lucru cu tablouri de mare valoare, cu sfeşnice şi lustre somptuoase de bronz, cu foarte scumpe covoare orientale.

Mister Astor îi strînse cordial mîna şi, după ce se aşează pe un scaun, aruncă o privire circulară asupra obiectelor de artă din jur.

— În primul moment am avut impresia că intru într-o expoziţie, rosti cu puternic accent german.

— Sau într-o hală de vechituri.

— Se pare că vechiturile astea sînt foarte preţioase.

— Da. Oamenii de specialitate pretind că ar avea o oarecare valoare. Şi în domeniul acesta domneşte legea cererii şi a ofertei.

Astor îşi lovi uşor cu mănuşile palma stîngă întinsă cu faţa în sus, ca o tipsie.

— Tocmai despre legea asta doream să vă vorbesc, Mister Sunderland.

— Vă ascult cu toată atenţia, Mister Astor.

Vizitatorul tuşi pentru a-şi drege glasul.

— Îmi puneam deunăzi o întrebare. Ce anume l-a determinat pe Mister Gerald Sunderland să arunce atîtea parale pe nişte barăci infecte din Five Points ?

— Legea de care tocmai am vorbit.

Astor îl privi oblic.

— Aveţi de gînd s-o aplicaţi în continuare ?

— Întrebarea este indiscretă, Mister Astor.

— Ah, pardon ! Am uitat că am de-a face cu un gentleman şi că în asemenea împrejurări e recomandabil să foloseşti căi ocolite. Dar timpul meu este preţios.

— De ce aţi venit ca să vi-l pierdeţi aici, Mister Astor ?

Vizitatorul rîse.

— Îmi puneţi întrebări menite să mă irite. N-am să las totuşi mînia să-mi întunece raţiunea. Eu sînt un om simplu, Mister Sunderland. Nu mă pricep şi nici n-am răbdare să bat cîmpii o oră, ca să intru apoi în subiectele care mă interesează. Am să vă pun o întrebare directă. Şi dumneavoastră sînteţi liber să-mi răspundeţi sau nu. De ce v-aţi băgat peste mine ?

— Este interzis ?

— Pînă acuma nu este. I-am lăsat pe oamenii dumneavoastră să cumpere pe o sumă fabuloasă nişte cocioabe pe care eu nu le-aş fi plătit nici pe sfert.

— Era firesc să se ridice preţul, Mister Astor. Ne-am concurat.

— Ciudat ! Noi să ne batem, iar terţii să cîştige.

— Aveţi altă soluţie ?

— Am. Să mă lăsaţi pe mine să-mi văd în continuare de speculaţiile imobiliare, iar dumneavoastră să vă vedeţi mai departe de tunuri şi de construcţii navale.

— Soluția nu mă satisface.

Mister Astor își desfăcu tacticos tabachera și luă o priză de tutun. Strănută cu zgomot, se șterse la nas cu o batistă mare, cu carouri albastre, vîrî batista și tabachera în buzunar, apoi își împreună mîinile pe burta rotundă.

— V-aș oferi unele compensații, Mister Sunderland. Aș încheia cu dumneavoastră un contract prin care m-aș angaja să-mi construiesc navele din flota mea comercială numai la șantierele dumneavoastră. Știți că actualmente lucrez cu Ballard.

— Știu. Am luat însă măsuri să construiesc în șantierele mele nave mai bune și mai ieftine decît cele construite de Ballard. Dacă vreți să realizați economii și în același timp să vă ameliorați flota, vă veți adresa nouă. După cum vedeți, nu mi-ați face o concesie adresîndu-vă șantierelor Sunderland.

— Sînteți foarte pretențios... Hm ! Am putea ajunge la un acord în ceea ce privește comerțul de import-export cu India și cu Extremul Orient.

— Îmi permiteți să vă ofer un coniac ? întrebă Gerald.

— Mulțumesc. Dimineața nu consum băuturi alcoolice.

— Cum doriți.

Astor începuse să-și piardă răbdarea. Tînărul acesta era de-a dreptul prezumțios. Se bizuia pe forța Casei Sunderland, dar acesta nu-l îndrituia să își subestimeze adversarul.

— Sînt un om pașnic, Mister Sunderland.

Declarația lui Astor suna tot atît de fals ca și angajamentul pe care și l-ar lua un crocodil de a nu mai devora animale mai slabe decît el, întîlnite seara, la adăpat.

— Prefer să ajungem la o înțelegere, Mister Sunderland. Este mai bine și pentru dumneavoastră și pentru mine. Faceți dumneavoastră propuneri.

— Perfect ! Propun să cădem la un acord în ceea ce privește speculațiile imobiliare.

Astor se îmbățoșă :

— Cum adică ?

— Să ne împărțim zonele de influență.

Vizitatorul făcu un categoric gest negativ.

— New Yorkul nu poate constitui obiectul unei tranzacţii.

— Mai fac o propunere, zise Gerald.

Chipul lui Astor se lumină.

— Sper că va fi mai rezonabilă.

— Să reflectaţi asupra ofertei mele. Împărţim New Yorkul.

— Nu ! Sînt gata să discut cu bunăvoinţă orice altă formulă. O colaborare pe alte tărîmuri ar putea da rezultate fructuoase.

— New Yorkul, Mister Astor.

— Nu ! Dacă acesta e ultimul dumneavoastră cuvînt, nu-mi rămîne decît să mă retrag.

— Şi mie să vă mulţumesc pentru plăcuta dumneavoastră vizită.

Astor se ridică de pe scaun.

— Francezii au o zicală, Mister Sunderland. *La nuit porte conseil.*

— Poate că o veţi aplica şi dumneavoastră, Mister Astor.

— Aveţi replica vioaie, Mister Sunderland. Mi-ar părea rău să ajungem la o confruntare dură.

— Şi mie. Credeţi-mă.

Astor se înclină, întinse mîna lui Gerald, care i-o strînse cu afectată cordialitate, apoi părăsi bătos încăperea.

Amfitrionul înţelese semnificaţia acestei ieşiri spectaculoase din scenă. Ostilităţile erau declarate. Informat de rezultatul negativ al convorbirilor cu Astor, Henry se arată foarte pesimist în ceea ce priveşte viitorul apropiat.

— Provoci cu bună-ştiinţă o criză cu urmări incalculabile.

Susan îmbrăţişă însă cu entuziasm punctul de vedere al lui Gerald.

— N-avea nici un rost ca New Yorkul să rămînă un fief al lui Astor. Sînt bucuroasă că am reuşit să punem piciorul în Five Points. Să facem să dispară acest focar al viciului. În primul rînd să închidem toate tavernele din clădirile cumpărate de noi.

Gerald ridică unele obiecţii.

— Apreciez dorința dumitale de a asana moravurile din Five Points. Există niște contracte de închiriere pe care nu le putem rezilia peste noapte.

Entuziasmul lui Susan înregistră o bruscă scădere.

— Credeam că voi găsi la dumneata, Gerald, o înțelegere mai deplină. În ciuda obstrucției pe care și dumneata și Henry mi-o faceți, voi continua campania alături de pastorul Semple.

— Susan, te rog să primești pentru rotunjirea fondurilor Ligii dumitale antialcoolice cinci mii de dolari.

— Mulțumesc. Aș fi preferat însă un sprijin mai direct.

— Puțină răbdare, Susan. Condițiile nu sînt încă favorabile. Puțină răbdare....

Susan Sunderland și membrii Ligii antialcoolice nu țineră seamă însă de acest îndemn. Comitetul de conducere hotărî să treacă fără amînare la acțiune. Five Points era un teren ideal pentru dezvoltarea unei campanii viguroase, îndreptată împotriva tavernelor, a caselor de toleranță, a tripourilor și a altor localuri de perdiție. Fiecare oraș, mare sau mic, are ghetoul lui negru. Five Points, de pildă, nu se deosebea de îngrozitoarele *Lums*-uri din Londra decît prin dimensiuni. Era mai restrîns fiindcă și New Yorkul număra mai puțini locuitori decît întinsa și foarte populata capitală a Angliei. Dar ceea ce pierdea prin cantitate recupera prin calitate. O lume interlopă, fără căpătîi, alcătuită din ucigași, dezertori, hoți, falsificatori, trișori, pușcăriași și evadați, perverși sexuali, aventurieri — o lume de epave omenești, de scursori ale porturilor din Europa, Indiile Occidentale și America de Sud, care se îngroșa necontenit datorită contingentelor noi de imigranți ce cuprindeau pe lîngă oameni cumsecade și haite de inși incapabili să se adapteze unei vieți așezate, trudnice, cinstite. Clădirile dărăpănate, infecte, cu scînduri bătute în cuie în loc de geamuri, aminteau mai degrabă niște vizuini întunecate, împuțite, înăbușitoare, în care colcăiau ploșnițele și păduchii. Femei și bărbați cu înfățișare de troglodiți, acoperiți de zdrențe, copii rahitici, nehrăniți, străvezii ca niște umbre, scormoneau gunoaiele în căutare de hrană, dar recolta era de cele mai multe ori foarte slabă, fiindcă alți nenorociți le-o luaseră înainte. Fetițele se

vindeau înainte de a fi nubile, iar băieții mai răsăriți și mai viguroși erau recrutați de către bandele silite să-și împrospăteze necontenit rîndurile, deoarece încăierările cu bandele rivale și — ceva mai rar — cu reprezentanții ordinii publice făceau ravagii, decimîndu-le cu regularitate.

În Five Points își găsise Susan terenul de predilecție pentru a-și dezvolta campania antialcoolică. Convingerea ei era formată. Odată stîrpite localurile în care se vindea alcoolul — această cumplită armă a Diavolului — vor dispărea hoția, crimele, depravarea și tot răul de pe fața pămîntului.

Susan era o fanatică pe care pastorul Semple o mai modera. La una din reuniunile ei apăru însă într-o zi un pastor înalt, osos, cu mîini mari și viguroase ca niște lopeți, cu capul pătrat și priviri aprinse, de iluminat. Pastorul Ezekiel Battle. Din clipa în care luă cuvîntul, Susan se simți electrizată. Numele clericului părea predestinat. Vorbele, inspirate parcă de un dumnezeu al războinicii, erau exprimate cu violență și răsunau metalic, asemenea loviturilor unui baros pe o nicovală. Ezekiel Battle îndemna la acțiuni dure, implacabile. „Campania ligii nu poate da rezultate atîta vreme cît se vor lua doar jumătăți de măsuri, rostea el cu neclintită convingere. Vorbele, oricît ar fi ele de expresive, nu pot stîrpi viciul. Se impune să se treacă la fapte." Lăudă apoi îndrăzneala președintei Ligii, care spărsese cîteva sticle cu băuturi într-o tavernă. Gestul meritoriu în sine, și foarte comentat de unele ziare, rămînea totuși fără efect, fiindcă era izolat. Cîrciumile trebuiau devastate în totalitatea lor. Pentru că autoritățile tolerau viciul, oamenii simpli aveau obligație să treacă la acte. Încheie expunerea propovăduind o luptă hotărîtă, necruțătoare, pentru desființarea bîrlogurilor desfrîului. Vorbele lui stîrniră entuziasmul, fiind salutate cu aplauze de membrele comitetului ligii.

Pastorul Semple, ceva mai realist, încercă să le domolească zelul. Acțiunile violente recomandate de pastorul Battle aveau sorți de izbîndă în Far West, unde autoritățile nu dispuneau de suficientă forță spre a impune legalitatea. Acolo domnea Legea Celui mai Tare. Aici, pe coasta estică

a Statelor Unite, excesele riscau să dea naştere la reacţii aspre nu numai din partea celor lezaţi direct de acţiunile preconizate de pastorul Battle, ci şi din partea autorităţilor geloase de prerogativele lor.

Dar Susan se aprinsese atît de tare, încît respinse argumentele lui Semple.

— Voi urma îndemnurile pastorului Battle, oricît de grave ar fi consecinţele la care m-aş expune. Dacă alţii nu vor avea curajul să răspundă la energicul său apel, nu voi ezita să plec singură la luptă.

— Voi merge şi eu alături de dumneata, Mistress Sunderland, o asigură Battle. Ridică apoi mîna într-o spectaculoasă invocare : Fie ca Atotputernicul să ne îndrumeze paşii ! Martiriul nu ne înspăimîntă ! Isus Nazareneanul a găsit puterea să izgonească pe zarafi din templu. Tot el ne va întări spiritul şi braţul, ca să putem duce la îndeplinire această grea misiune pe care ne-am asumat-o. Război Sodomei şi Gomorei !

— Război ! strigă gutural Susan, sărind de pe scaun ca împinsă de un resort. Război viciului din Five Points !

Pastorul Semple clătină din cap, plin de îndoială.

— Cu preţul unor acţiuni izolate, oricît ar fi ele de grăitoare, nu veţi schimba moravurile. Trebuie întreprinsă o campanie organizată. Să încercăm mai întîi să obţinem sprijinul primarului, al guvernatorului statului New York. Poate vom izbuti să determinăm Congresul să voteze o lege în sensul vederilor noastre.

— Nu avem timp ! se împotrivi Susan. Întîi să lovim, spre a deschide ochii oamenilor politici şi a-i scoate din amorţire.

În clipa aceea o împingea înainte o irezistibilă forţă lăuntrică. Va fi o nouă Jeanne d'Arc, cugetă ea.

— Vă pîndesc primejdii, stărui Semple, făcînd o ultimă încercare de a calma spiritele

— Nimeni nu va îndrăzni să se atingă de noi ! ripostă Susan. Nu uita că în afară de autoritatea pe care mi-o conferă preşedinţia Ligii antialcoolice, sînt fiica şenatorului Forbes şi soţia lui Henry Sunderland.

Pastorul Semple fu pe punctul de a riposta că pe Raymond de Beaulieu nu reuşea să-l scape de puşcărie

întreaga dinastie Sunderland. Dar se abţinu. Membrele din comitet, timorate oarecum de motivările lui, se lăsară însă în curînd cucerite de argumentele fulgurante ale pastorului Battle, care dărîmă pe rînd toate obiecţiunile colegului. Înainte de închiderea şedinţei, comitetul hotărî să organizeze prima demonstraţie în cursul aceleiaşi săptămîni, mai precis în ajunul Sabatului.

În zilele următoare, Susan nu-şi mai găsi astîmpărul. Aştepta bătălia cu o înflăcărare care atingea demenţa. Se învîrtea prin casă fără să-şi găsească rostul, bruftuia servitorii, îşi certa copiii... Lui Henry nu-i acorda nici o atenţie. „Dacă ar fi avut temperamentul şi voinţa mea, gîndea ea cu dispreţ, n-ar fi ajuns aici."

La data şi ora fixată de comun acord cu Ezekiel Battle, numai acesta, pastorul Semple şi două membre ale comitetului ligii se înfăţişară la întîlnire. Spre amărăciunea lui Susan, restul doamnelor, atît de bătăioase la ultima şedinţă, nu-şi făcură apariţia, deşi le aşteptaseră aproape o jumătate de oră. Sosiră în schimb doi gornişti şi un toboşar, angajaţi spre a deschide cortegiul. Instrumentele de suflat trebuiau să prefigureze judecata de apoi şi pe îngerii care o vor vesti oamenilor prin sunete prelungi de goarnă. Coloana — cam anemică în raport cu previziunile — se formă în faţa Casei Sunderland. Toţi copiii din vecini se adunaseră pe la garduri. Apoi cortegiul se urni îndreptîndu-se pedestru spre Five Points. Pe drum se îngroşă datorită afluenţei curioşilor amatori de spectacole gratuite.

Five Points era un fel de piaţetă formată de intersecţia străzilor Mulberry, Little Water, Cross, Orange şi Anthony. Piaţeta fusese denumită Paradise Square. Nu se putea ceva mai puţin paradisiac decît această întretăiere de străzi sordide, pe care, după lăsatul serii, nici paznicii de noapte nu se mai încumetau să se aventureze. Apariţia bizarului cortegiu, cu gorniştii în frunte, atrase mulţime de gură-cască. După ce instrumentele de suflat şi toba îşi încheiară concertul, pastorul Battle se urcă pe un butoi gol, depozitat în stînga intrării unei cîrciumi, şi de acolo, de sus, se lansă într-o predică furibundă împotriva viciului şi a tuturor acelora care trăiesc de pe urma lui. Predica, datorită intonaţiei vorbitorului, semăna mai degrabă cu

o proclamație. Pastorul făgădui spectatorilor, amuzați de această însolită apariție, că în curînd cartierul Five Points va fi curățit de case de toleranță, de tripouri și de cîrciumi și că va cîștiga o onorabilitate de invidiat.

— Trăiască mănăstirea Five Points ! răcni un irlandez catolic, rotindu-și pălăria prin aer.

Pastorul Battle, urmat de Susan, de celelalte două doamne și de Semple, care încheia jenat cortegiul, intră în taverna pe al cărui butoi se suise spre a-și ține filipica. Patronul și clienții localului se uitau aiuriți la demnul cleric care se apropie de raftul cu sticle din spatele tejghelei și, cu o vîslire a brațului, le mătură de pe suportul lor, aruncîndu-le pe jos și făcîndu-le cioburi. Un miros puternic de whisky se răspîndi în încăperea care mirosea deja a alcool trezit. Mîndru de această operă, ieși din cîrciumă urmat îndeaproape de doamnele ușor intimidate de privirile ostile ale consumatorilor și de protestele furioase ale cîrciumarului, care nu îndrăznise totuși a trece la represaliii.

Pastorul Battle se urcă iarăși pe butoi și anunță celor dispuși să-l asculte că peste o săptămînă o altă cîrciumă din Five Points va suferi o soartă asemănătoare. Expedițiile acestea vor fi repetate cu regularitate, pînă ce toți patronii de localuri deocheate din acest cartier își vor lua tălpășița. Apoi coloana porni înapoi spre centrul orașului, în acompaniament de goarne.

Susan exulta. Providența i-l trimisese pe pastorul Battle. Oh, de ce nu era Henry plămădit din același aluat cu acest inimos cleric ? Ce lucruri ar fi realizat împreună !

Ziarele nu făcură mult zgomot în jurul isprăvii lui Susan fiindcă alte evenimente — mult mai importante — rețineau atenția. Președintele Monroe trimisese faimosul său mesaj Congresului. Politicienii și oamenii de afaceri din Est așteptau cu îngrijorare reacția Europei. Dar zilele, săptămînile treceau, fără ca temerile pesimiștilor — în legătură cu izbucnirea unui nou război — să-și găsească împlinirea.

Gerald urmărea cu încordare jocul politic desfășurat de diferitele state interesate. Soluția alianței panamericane surprinse în egală măsură și pe englezi — iritați că li se

respinsese mîna întinsă — şi pe celelalte mari puteri angajate în sistemul Sfintei Alianţe. Echilibrul politic internaţional era destul de precar, cu atît mai mult cu cît războiul purtat de greci pentru cucerirea neatîrnării începuse să divizeze Europa în tabere pro şi contra.

Gerald era nerăbdător să plece la Paris, fiindcă acolo se urzeau cele mai subtile intrigi diplomatice. Existenţa şi propăşirea Casei Sunderland era indisolubil legată de crearea unei atmosfere politice internaţionale cît mai explozive. Trebuia să rămînă însă la New York pînă ce îi va culca la pămînt pe Ballard, pe Astor, pe Dupont de Nemours şi pe ceilalţi rivali, restabilind grandoarea pe care Casa Sunderland o cunoscuse în epoca de glorie a lui Richard, creatorul dinastiei.

O invitaţie din partea lui Samuel Sunderland, care îl poftea la o agapă — aşa cum făgăduise de altfel — îl făcu pe Gerald să conchidă că se apropia ceasul hotărîrilor. Acum i se vor face ultimele oferte de pace. Respingerea lor va declanşa automat un război economic.

Gerald păşea pentru întîia oară pragul casei în care se născuseră, trăiseră şi muriseră bunicii şi străbunicii săi paterni. Clădirea aceasta simplă, alături de care modestul atelier de cuţite continua să funcţioneze, îi procură o senzaţie ciudată. Amintirea încă vie a tatălui său era legată de palate măreţe, de uzine, de o uriaşă flotă comercială. Nu reuşea să plaseze imaginea prodigiosului său părinte în ambianţa aceasta mic-burgheză.

Spre a nu-şi stingheri verii cu un lux pe care aceştia l-ar fi considerat poate ostentativ, se îmbrăcase într-un costum cenuşiu, solemn, de după-amiază, iar la sugestia sa, Olga îşi alesese din imensa-i garderobă o rochie simplă, care se singulariza doar printr-o tăietură tipic pariziană. Nu purta bijuterii. Numai mantoul de zibelină îi trăda opulenţa.

Mama şi fraţii lui Samuel erau prezenţi, cu familiile lor. Se aflau acolo şi Isaiah, făurarul de cuţite, şi Timothy, asociatul său, şi Seneca, antreprenorul de pompe funebre, şi Matilda, căsătorită a doua oară cu un negustor de pînzeturi. Şi bărbaţii şi femeile şi copiii purtau veşminte negre, ca de înmormîntare. Erau hainele de duminică şi de zile mari. Şi Samuel Sunderland, bancherul, era în negru.

Fracul său avea o tăietură londoneză. Soţia lui, Rebecca-Sarah, era acoperită de bijuterii. Pietrele, fără a fi de o calitate excepţională, reprezentau totuşi o valoare apreciabilă. Montate în coliere, cercei, broşe, brăţări, inele, fibule, agrafe pectorale, nu mai făceau nici o impresie, aşa cum nu fac impresie obiectele expuse claie peste grămadă într-o vitrină neîncăpătoare. Lornionul ei avea pînă şi mînerul încrustat cu diamante. „Cum de nu se răneşte la degete?" se întreba Olga, nedumerită de ostentaţia soţiei lui Samuel. Grasă, cu sîni impozanţi, şolduri de elefant şi pulpe musculoase, Sarah ar fi făcut deliciile amatorilor de forme arhipline. Samuel se săturase de rotunjimile soţiei sale, dar le accepta cu resemnare, fiindcă îl legau de ele nu numai un contract matrimonial, ci şi o zestre impresionantă. Tatăl Rebeccăi, bancherul Goldberger, era un patriarh cu barbă venerabilă, care se retrăsese din afaceri datorită unei gute rebele, combinată cu o supărătoare afecţiune de inimă. Îşi lăsase ginerele să se ocupe de bancă, şi, slavă Domnului, acesta se descurca mulţumitor.

Gazdele se arătară foarte prevenitoare faţă de Gerald, deşi acesta le simţea instinctiv reţinerea şi o vagă ostilitate datorită poate invidiei şi propriilor frustrări. Văduva lui Patrick stătea ţeapănă în capul mesei, participînd tăcută la această agapă care ilustra prăpastia deschisă între drumul bătut cu aur al fiilor mult hulitului ei cumnat Richard şi mediocritatea propriilor ei urmaşi. Dintre aceştia, numai Samuel făcuse excepţie. Ajunsese un bancher respectat, dar, vai, cu ce preţ! Se căsătorise cu o evreică, şi acest lucru era foarte dureros pentru fiica pastorului Brown.

Gerald observă un fapt curios. Deşi Samuel „reuşise" în viaţă, nu se rupsese de fraţii săi mai puţin norocoşi. Poate că mama lor jucase rolul unui liant, păstrîndu-i uniţi. Poziţia lui Samuel, dominantă în sînul familiei, se manifesta însă prin consideraţia pe care i-o acordau fraţii săi. Deşi mai vîrstnici decît el, îi recunoşteau tacit superioritatea, ascultîndu-l tăcuţi şi aprobativi ori de cîte ori lansa teorii sentenţioase, pe care nimeni nu îndrăznea să le contrazică.

Deşi se înrudea prin tatăl său cu toţi oamenii aceştia, Gerald se simţea străin printre ei. Glasul sîngelui — atît de cîntat de poeţi — nu-i stîrnea nici un ecou în suflet. Copiii erau tot atît de incolori ca şi părinţii. Un singur băiat, de vreo 13 ani, Patrick-Josiah, fiul lui Senecca, se remarca printr-o privire inteligent, critică, aproape matură.

Conversaţia — forţată, dezlînată — lîncezea, împotmolindu-se în tăceri prelungite, penibile, pe care Gerald se străduia să le întrerupă, lansînd la întîmplare subiecte pe care gazdele nu se pricepeau să le prindă din zbor şi să brodeze în jurul lor comentarii cu un oarecare şir. Samuel era singurul conviv mai descurcăreţ în arta vorbăriei goale, indispensabilă la asemenea reuniuni. Femeile nu interveniră volubile decît în clipa în care Olga mută conversaţia pe făgaşul creşterii copiilor, al modei, al preparatelor culinare. Avea un talent să-i facă pe oameni să vorbească şi apoi să-i asculte cu aparent interes. Era destul să se minuneze de savoarea unei prăjituri, ca autoarea să-i ofere cu lux de amănunte reţeta respectivă. Olga îi făgăduia că o va pune neîntîrziat în practică. Mintea cu o candoare virginală, spre amuzamentul lăuntric al lui Gerald, care nu o auzise vreodată întrebîndu-l pe majordom ce anume avea să li se servească la prînz sau la cină. Se mărginea să-şi arunce privirile asupra meniului tipărit cu litere aurii pe hîrtie de Japonia, să aleagă — ca la restaurant — felurile care îi plăceau, să guste cîte puţin din fiecare, iar la sfîrşit să se ridice de la masă încîntată că s-a terminat şi această corvadă.

După desert, în vreme ce fetele lui Isaiah două gemene urîţele, serveau cafelele, Samuel îl luă deoparte pe Gerald.

— Am să-ţi spun un lucru care te va mira, poate. Astor te simpatizează, deşi nu v-aţi înţeles. Ieri a fost pe la mine. Era convins că va reuşi pînă la urmă să ajungă la un acord cu dumneata.

— Nu am nimic împotrivă. Dar nu în baza condiţiilor pe care a încercat să mi le impună.

— Ei bine, care sînt propunerile dumitale ?

— Speculaţiile imobiliare nu pot rămîne un monopol al lui John Astor. Nu admit ca New Yorkul să fie domeniul

lui exclusiv. O bătălie între noi doi va duce la o reducere masivă a beneficiilor. Cu toate acestea, nu am de gînd să cedez. Indiferent de riscuri.

— În ce condiţii aş încheia un armistiţiu ? Acordîndu-i, bineînţeles, şi lui compensaţii.

— Compensaţii ? Formula nu este potrivită pentru că Mister Astor nu se bucură de nişte drepturi cîştigate, pe care le cedează parţial în schimbul unor compensaţii. Speculaţiile imobiliare întrau în sfera de preocupări a Casei Sunderland mai înainte ca Henry să se retragă din competiţie. Sînt totuşi gata să-i acord unele avantaje. De pildă, să îi las monopolul importului de ceai şi de mirodenii din Extremul Orient.

— Nu este de ajuns.

— Dacă nu este de ajuns, vom continua lupta. Voi importa şi eu ceai şi mirodenii şi îl voi concura şi în comerţul cu blănuri. Ştiu că marele său debuşeu este China. Ţin să te informez că la ora actuală am încheiat o serie de contracte cu Rusia. Foarte curînd sper să obţin şi o concesiune asupra blănurilor siberiene. Îndată după încheierea acordului, le voi arunca pe piaţa chineză, la preţuri inferioare celor fixate de Astor.

— Nu ştiu dacă ai să reuşeşti. Mister Astor îşi procură blănurile din nord-vestul Statelor Unite şi din Canada fără mari cheltuieli. Ruşii nu-ţi vor ceda blănurile pe nimic.

— Uiţi, Samuel, tristele lui experienţe cu canadienii. Ştii cît de mult l-a costat eşuarea planului său referitor la înfiinţarea oraşului Astoria !... Nu-l sfătuiesc pe prietenul dumitale să-mi respingă mîna pe care am acceptat să i-o întind. Ştiu că de pe urma unui singur transport de produse din China, aduse pe bordul navei sale „Beaver", a realizat beneficii de peste două sute de mii de dolari.

— Aceasta se întîmpla în 1809, în plin embargo...

— Şi acum realizează beneficii mari, care vor înregistra însă scăderi serioase dacă voi începe să-l concurez.

— Vei suferi şi dumneata pierderi.

— Pînă la lichidarea unuia dintre adversari, vom suferi amîndoi pierderi. Supravieţuitorul, rămas fără con-

curent, și le va recupera ușor. Și pot să te asigur că nu eu voi fi acela care va pierde partida.

— După cîte văd, dai un ultimatum !

— Interesele noastre se ciocnesc. Nu putem fi decît prieteni sau dușmani. Lui îi rămîne să aleagă alternativa care-i convine. Neutralitate nu poate exista.

Samuel suspină.

— Joci periculos, Gerald. Da, da, ai un joc dur, care comportă mari riscuri, chiar și pentru dumneata.

— *C'est à prendre ou à laisser.*

— Expresia aceasta o folosea și tatăl dumitale.

— Știu.

Samuel își frecă gînditor bărbia, apoi îi aruncă o privire vicleană.

— Dacă reușesc să-l determin pe Astor să-ți accepte propunerea, cu ce mă aleg ?

— O colaborare fructuoasă cu Banca Sunderland în cîteva domenii vitale.

— Nu cred că va fi posibil. Henry a fost întotdeauna ostil.

— În ultima vreme s-a schimbat mult. Bancherii nu-și pot îngădui luxul de a fi sentimentali, de a păstra opinii imuabile. În lumea noastră prieteniile și dușmăniile se schimbă după cum bate vîntul. A propos ! Ce se aude cu Ballard ?

Samuel se scărpină la ceafă.

— Ballard pretinde două treimi din comenzile armatei.

— Exclus. Să inverseze proporția, și stăm de vorbă.

Samuel clătină din cap.

— Spre deosebire de Astor, care la nevoie știe să fie și diplomat, Ballard este un încăpățînat fără pereche.

— Înseamnă că e un prost om de afaceri.

— Eh, pînă acum a dovedit contrariul.

— Nici Napoleon nu a săvîrșit greșeli pînă la campania din Rusia. Desigur, nu-l compar pe Ballard cu Napoleon. Ți-am dat numai un exemplu.

— Și în ce domeniu mi-ai oferi colaborarea ?

Gerald făcu un gest larg.

— În domeniul finanțării construcțiilor navale și al împrumuturilor de stat.

Samuel crezu că nu înțelege bine. În visările lui cele mai trandafirii nu îndrăznise să spere că ar putea participa la aceste mari afaceri, accesibile, doar mastodonților bancari din Europa. Niște fantezii, irealizabile în trecut, treceau acum — grație lui Gerald — în domeniul posibilităților. Nada era foarte tentantă.

— Gerald, cred că vom încheia tîrgul.

— Bun. Aștept cuvîntul dumitale. Acum să ne întoarcem în mijlocul gazdelor. Să nu le privăm de prezența dumitale. Am băgat de seamă, dragă Samuel, că în casa aceasta ești privit ca un fel de oracol divin.

Samuel se înfoie ca un curcan.

— Da, rosti el cu falsă modestie. Mă bucur de oarecare considerație.

— Se pare că și Astor are mare încredere în cuvîntul dumitale.

— M'da, așa s-ar zice, rosti Samuel concesiv.

Gerald mai rămase aproximativ un sfert de oră în mijlocul verilor săi. Înainte de a-și lua rămas bun de la gazde, le pofti la un prînz la reședința sa din New York.

În trăsura care-i ducea spre casă, Olga zîmbi cu indulgență.

— Bieții oameni ! Cumsecade, dar atît de banali... Diseară, în schimb, ne vom distra puțin. Am invitat cîteva tinere perechi, să ne țină de urît.

— Nu mi-ai spus nimic pînă acum, rosti Gerald, mirat de inițiativa soției sale.

— Am uitat, zîmbi Olga cu inocență.

În seara aceea sosi o lume foarte amestecată. Invitații, în majoritate tineri, se remarcau printr-o inepuizabilă sete de a trăi. Gerald era deprins să primească asemenea specimene în intimitatea sa, dar numai la acele festinuri tainice, care se transformau pe nesimțite în adevărate orgii romane. De unde pescuise Olga acești invitați — foarte simpatici, de altfel — era un mister. Abia mai tîrziu află că marele maestru de ceremonii care întocmise listele de oaspeți fusese David Forbes. Apatia Olgăi, pe care plictiseala din New York părea să o ofilească, trezise în David ideea organizării unor mici, dar vesele reuniuni,

care să o mai însenineze. Reuşita fu deplină. În mijlocul acestor inofensivi fluturi de noapte, amatori de joc şi de lumină, Olga se simţea în elementul ei. Radia un farmec irezistibil, devenise altă fiinţă. S-ar fi zis că scopul vieţii ei era să cînte, să danseze, să cocheteze, să ia totul în glumă.

Gerald încercă pentru prima oară un simţămînt ciudat, dacă nu de gelozie, cel puţin de posesiune tulburată...

Îndată după Anul nou, Gerald părăsi New Yorkul cu destinaţia New Orleans. Suita sa îl cuprindea acum şi pe David Forbes, devenit un fel de bufon al Olgăi. Pe Gerald îl nedumerea deosebirea izbitoare dintre superficialitatea acestui tînăr şi caracterul dîrz, implacabil al lui Susan. Nu s-ar fi spus că erau frate şi soră. Lorenzo di Serracapriolo, în ciuda tarelor sale, păstra o distincţie aristocratică, o eleganţă decadentă, care-i conferea o oarecare originalitate, o oarecare consecvenţă pînă şi în viciile sale, pe care şi le etala cu imperială nepăsare. David era un fluşturatic, care se lăsa împins încoace şi încolo de toate vînturile. Pe Babs nu o uitase, dar nu mai vorbea de ea. Părăsindu-l, aceasta nu numai că îi rănise amorul propriu, ci îi şi deranjase seninătatea unei existenţe dedicate plăcerilor. Gerald înţelegea drama lui David şi îl trata cu indulgenţă. Bizar ! Gerald avea mare îngăduinţă faţă de slăbiciunile oamenilor. Poate că însăşi duritatea caracterului său îl făcea să caute în superficialitatea altora un echilibru, de care fondul său sufletesc avea atîta nevoie.

Călătoria sa la New Orleans avea un scop precis. După ce îşi impusese amprenta la New York, mergea să facă ordine şi în fieful lui Charles. Dispariţia acestuia în pădurile virgine din America de Sud crease la New Orleans o situaţie haotică.

Înainte de a pleca în turneul său sudamerican, Charles delegase pe cumnatul său, senatorul Randolph Duvallier, şi pe Clifford Eldridge, conducătorul Băncii Sunderland din capitala Louisianei, să-l reprezinte pe tot timpul absenţei sale. Senatorul era un gentleman desăvîrşit, dar nu şi un om de afaceri priceput. Făcea proiecte fantasma-

gorice, pe care Eldridge, cu spiritul său practic, refuza să încerce a le realiza. Din această cauză, colaborarea lor devenise extrem de dificilă, dacă nu imposibilă. Hotărîrile unuia erau anulate de celălalt, ceea ce dusese la o stagnare a afacerilor. Leslie Clinton semnalase în mai multe rînduri lui Gerald situaţia anormală de la New Orleans. Dar marele patron, prins de complicaţiile din Europa, nu se putuse ocupa îndeaproape şi de conflictele dintre senatorul Duvallier şi Eldridge. Cîteva scrisori trimise simultan celor doi adversari, prin care li se recomanda să coopereze în interesul Casei Sunderland, nu avuseseră mare efect.

Călătoria de la New York la New Orleans, datorită iernii capricioase, luă proporţiile unei expediţii. Coloana era alcătuită din cinci trăsuri, urmate de furgoane încărcate cu provizii şi cu îmbrăcăminte groasă. Noaptea pămîntul îngheţa, dar ziua temperatura se ridica deasupra lui zero, transformînd drumurile într-o masă clisoasă, mocirloasă, în care vehiculele se scufundau pînă la osie.

Vremea aceasta urîtă îi persecută pînă la Richmond, cînd ploile, alternate cu ninsori violente, încetară brusc. Dincolo de Raleigh, cerul se înseninâ. Numai dimineaţa plutea deasupra pămîntului o ceaţă groasă, care după răsăritul soarelui, se risipea treptat. Serile erau însă de o limpezime cristalină. Cînd ajunseră la Charleston, temperatura se încălzi simţitor. „Sudul" nu îşi dezmintea reputaţia. Olga rămase încîntată de aspectul cochet al oraşului, cu clădirile lui vaste, înconjurate de grădini. Deşi era o fiică a „Nordului", prefera clima caldă, prietenoasă, din zonele meridionale. Mare parte din adolescenţă şi-o petrecuse pe insula Thera din Marea Egee. Ţinuse companie mamei sale, căreia tuberculoza îi rosese treptat plămînii, transformînd-o, dintr-o femeie frumoasă, într-un fel de schelet ambulant. Răscoala grecilor împotriva dominaţiei otomane le silise să părăsească acest paradis — care avea să cunoască cele mai atroce şi sălbatice episoade — şi să se înapoieze la Petersburg, unde principesa Volgonski îşi dăduse obştescul sfîrşit abia la cîteva săptămîni după sosire. Olga rămăsese cu o adîncă nostalgie pentru insula aceea vulcanică, pierdută între cerul albastru şi marea şi mai albastră. Casele albe, înşiruite ca un

colier de perle pe buza falezei, cărările şerpuitoare ce coborau pe povîrnişurile repezi de piatră gălbuie, măgăruşii cu samare grele, murmurul nocturn al valurilor lovindu-se de stînci, toate acestea se împleteau într-un mănunchi de amintiri scumpe, păstrate în tainiţele sufletului ei. Moartea mamei sale, deşi previzibilă, o înspăimîntase. După ce lespezile cavoului se închiseseră asupra trupului răpus de boală, Olga avusese brusc revelaţia nimicniciei eisteţei umane. Viaţa, acest nepreţuit dar al dumnezeirii, trebuia gustată din plin. Aici, la Charleston, i se deschideau iarăşi porţile „Sudului", atît de îndrăgit de ea. Auzise mult vorbindu-se despre splendorile New Orleansului şi era nerăbdătoare să le vadă. Deşi Gerald voise să o scutească de dezagrementele unei lungi călătorii în plină iarnă, ea ţinuse să-l însoţească. Hotărîrea lui de a rămîne la Charleston patruzeci şi opt de ore, spre a face un binemeritat popas, o bucură, fiindcă îi îngăduia să viziteze acest oraş, în jurul căruia se ţeseau atîtea legende.

Îndată după instalarea lor la hotel, Gerald primi prin curieri speciali cîteva mesaje, care aveau să constituie o mare cotitură în viaţa lui.

Primul mesaj era semnat de Samuel Sunderland, care-l încunoştiinţa că reuşise să obţină aprobarea lui Astor şi a lui Ballard pentru încheierea unor acorduri cu Casa Sunderland. Astor accepta formula lui Gerald, cu unele modificări neesenţiale. Ballard, pe de altă parte, se declarase gata să colaboreze în condiţii satisfăcătoare cu şantierele navale Sunderland. Firmele Ballard şi Sunderland nu se vor mai concura.

După încheierea lecturii acestui mesaj, Gerald încercă un simţămînt de satisfacţie. În curînd avea să înscrie încă două succese la palmaresul său.

Celelalte mesaje îi scăzură însă brusc euforia, readucîndu-l la o realitate mai aspră decît un coşmar. Lafont îl anunţa că Raymond fusese condamnat la moarte, în ciuda eforturilor sale disperate de a-l salva. Se pare că toate forţele omeneşti şi divine se coalizaseră împotrivă-i. Deşi mobilizase multiplele resurse ale Casei Sunderland, dăduse greş pe tot frontul. Lafont spera să obţină totuşi co-

mutarea pedepsei capitale în închisoare pe viață, rămînînd ca ulterior să procure probe noi care să ducă la o revizuire a procesului.

Gerald parcurgea uluit rîndurile negre așternute pe hîrtie. Nu-i venea să creadă că oglindeau adevărul. Fusese atît de sigur că lucrurile se vor mușamaliza, încît în ultima vreme nici nu se mai preocupase de soarta lui Raymond. Știa doar că îl lăsase pe mîini bune. Ce făcuseră Lafont, Temple, Rowlandson, Amberley ? Executarea fiului lui Adrien de Beaulieu ar echivala cu o catastrofă atît prin complicațiile incalculabile pe care le-ar genera în sînul familiei, cît mai ales prin discreditarea Casei Sunderland în fața opiniei publice. Mitul invincibilității și al infailibilității ei se va zdrobi. Adversarii vor profita de ocazie spre a se năpusti ca lupii.

Celelalte mesaje — primul de la Viena, al doilea de la Paris și al treilea de la Londra — semnalau o situație tulburătoare. Banca Sunderland din Paris negociase cu guvernul francez emiterea unui împrumut de stat, în valoare de o sută de milioane de franci, iar Banca din Viena contractase cu cabinetul austriac lansarea unui împrumut de stat de optzeci de milioane de florini. De la aceste operații — extrem de avantajoase — fuseseră înlăturați cîțiva financiari care ar fi dorit să participe, printre care Jerôme și Salomon Rotschild. În ultimul moment, însă, o bruscă și neașteptată lovitură amenința să dea totul peste cap. Pachete masive de valori de stat franceze și austriece fuseseră aruncate pe piață, creînd panică. Fondurile de stat franceze înregistrează scăderi catastrofale. Cele austriece intraseră într-o adevărată degringoladă. În aceste condiții și alte valori fuseseră antrenate în vîrtej. Beaumont-Challais la Paris și Douglas Kirkland la Viena se străduiau să zăgăzuiască această tendință, achiziționînd valori de stat. Anthony Temple fusese solicitat să intervină spre a susține Băncile Sunderland din capitalele Franței și Austriei. Dacă această prăbușire a fondurilor de stat nu va înceta, împrumuturile care urmau să fie emise de Casa Sunderland puteau fi considerate anticipat compromise. Băncile din Paris și Viena riscau a se vedea puse în situația de a nu-și putea onora angajamentele.

Deşi aceste veşti erau deosebit de grave, Gerald nu-şi pierdu cumpătul. Criza avea un precedent. Un caz analog li se întîmplase în 1818 bancherilor Hope şi Baring, care contractaseră emiterea unui împrumut de două sute şaptezeci de milioane de franci pentru statul francez, fără să ţină seama de dorinţa exprimată de James de Rotschild de a participa la această afacere. Mîniat că fusese lăsat pe dinafară, Rotschild inundase piaţa cu valori de stat, zădărnicind proiectele lui Hope şi ale lui Baring.

Gerald era convins că va reuşi să salveze situaţia, dar cu preţul unor sacrificii. Trebuia să plece însă imediat spre Europa.

Chemă pe Lefèvre.

— Ne înapoiem la New York ! Scrie la New Orleans că a trebuit să-mi amîn vizita acolo, dar că în locul meu va sosi Leslie Clinton, cu puteri depline din partea mea spre a face ordine.

Spre marea mîhnire a Olgăi, căreia i se spulberau visurile de a vizita mult cîntata capitală a Louisianei, convoiul de trăsuri se puse în mişcare a doua zi de dimineaţă, îndreptîndu-se iarăşi spre nord, prin ceţuri, zăpezi şi noroaie.

La Raleigh îl întîmpinară pe Gerald alte mesaje. Cynthia de Beaulieu sosise la New York, însoţită de Benjamin, care il înlocuia pe Lafont. Acesta rămăsese la Londra, pentru a se ocupa de Raymond.

Printr-o nouă scrisoare, Samuel Sunderland îl vestea că data licitaţiei la care aveau să participe şantierele navale Ballard şi Sunderland fusese fixată. Wilbur Staunton se ţinuse de cuvînt şi furnizase informaţiile făgăduite. Afacerea era angajată pe cel mai bun făgaş.

Gerald mulţumi proniei că avusese prudenţa să ajungă la un acord cu Astor şi cu Ballard. Cel puţin să aibă mîinile libere în Statele Unite.

La Richmond îl aşteptau alte scrisori şi alte griji. Grant, tînărul agent acoperit al lui Lafont, îl informă că bancherii Waxey Madden şi Harry Farnsworth, intraseră în contact cu guvernul republican al Mexicului, iniţiind tratative în vederea preluării concesiunilor pe care fostul Împărat Augustin I le acordase Casei Sunderland. Se părea că semnarea unui acord era iminentă.

Gerald expedie imediat o notă scrisă lui Leslie Clinton, care plecase deja spre New Orleans, ordonîndu-i să asigure fonduri băneşti fostului suveran al Mexicului şi să-l sprijine prin orice mijloace pentru a-i permite să-şi recucupe tronul.

La Philadelphia îl întîmpinară veşti noi. Două ateliere de la fabrica de pulberi din Terrytown săriseră în aer. Trei sute de lucrători fuseseră literalmente pulverizaţi. Cauza exploziilor nu era cunoscută. Specialiştii anchetau cazul. Cercetările erau îngreunate de faptul că toate urmele fuseseră şterse datorită deflagraţiei care lăsase în locul fostelor ateliere doar nişte mari gropi. Henry plecase imediat la faţa locului.

La New York, Gerald voi să o lase pe Olga la hotel, deoarece lucrările de renovare ale casei de pe Broadway nu fuseseră încă terminate, iar el să-şi continue drumul spre Terrytown. Întîmpină însă din partea ei o opoziţie neaşteptată.

— Nu rămîn la hotel. Am oroare de atmosfera din hoteluri. Ia-mă cu tine la Terrytown.

— Nu se poate. Spectacolul de acolo nu e pentru ochii tăi.

În cele din urmă trebui să se încline în faţa dîrzeniei Olgăi, lucru care i se întîmpla pentru întîia dată în viaţă. Acum însă nu avea timp să brodeze consideraţii pe marginea acestei teme. Avea alte preocupări mai serioase.

Sosiră la Terrytown a doua zi spre seară. Oraşelul, lovit de nenorocire, arăta ca şi cînd ar fi trecut peste el războiul. Toate geamurile sparte din cauza suflului exploziei fuseseră înlocuite cu scînduri, cartoane, jurnale ori scoarţe. Pereţii multor clădiri se fisuraseră, iar cîteva case vechi se surpaseră, prinzînd sub dărîmături bătrîni şi copii. În ciuda frigului, grupuri de oameni stăteau pe trotuare şi comentau cu aprindere şi amărăciune dezastrul. Femei şi fete cernite, cu ochii umflaţi de plîns, umblau bezmetice pe străzile acoperite de zloată.

La fabrică spectacolul era şi mai cumplit. Atelierele lovite de explozie fuseseră rase de pe faţa pămîntului. Alte două ateliere învecinate suferiseră atît de grave dete-

riorări din cauza suflului deflagrației, încît trebuiau dărîmate. Repararea lor ar fi fost imposibilă. Fusese un adevărat miracol că dezastrul nu se abătuse asupra întregului complex de clădiri ale fabricii. Gerald văzuse urmările unei explozii similare la uzina de armament de la Nantes. Dar acolo stricăciunile și pierderile omenești fuseseră mai reduse. Echipe de muncitori ridicau sfărîmăturile atelierelor distruse, pietre, cărămizi sparte, bucăți de lemn rupte, care se împrăștiaseră pe o mare rază, rănind oameni care în momentul exploziei aveau de lucru în spațiile deschise dintre pavilioane.

Directorul fabricii, Mister Arthur Scott, de curînd numit în acest post, era verde de spaimă la gîndul că va fi făcut răspunzător de nenorocirea întîmplată.

— Cînd va putea fi reluată activitatea normală în fabrică ? îl întrebă Gerald.

— În atelierele mai puțin deteriorate, vom relua lucrul în cursul acestei săptămîni. Din nefericire, multe clădiri au nevoie de reparații capitale.

— Urgentați lucrările ! Fabrica trebuie să atingă în cel mai scurt timp nivelul de producție dinaintea acestui... foarte regretabil accident.

Henry îl privi cu reproș, dar nu făcu pentru moment nici un comentariu. Abia după ce se despărțiră de Scott și rămaseră singuri, se adresă cu amărăciune fratelui său vitreg.

— Reluarea lucrului este singurul element care te preocupă. La oamenii care au murit, la familiile lor, care vor rămîne poate pe drumuri, nu te gîndești ?

Gerald îl privi surprins.

— De cînd te-ai făcut atît de umanitar, Henry ?

Acesta își petrecu palma tremurîndă peste obrajii nebărbieriți.

— Întotdeauna am fost umanitar. În tinerețe m-am zbătut pentru bunăstarea acestor oameni care se trudesc pentru a ne spori beneficiile.

— Pentru asta sînt plătiți, dragul meu.

— Sînt plătiți să moară pentru noi ?

Gerald făcu un gest de nerăbdare.

— Nu fi ridicol, Henry ! Crezi că a dorit cineva nenorocirea aceasta ? Eu am dorit-o mai puțin decît oricine. Mai ales acum, cînd am nevoie de toate resursele casei noastre spre a face față unei situații foarte serioase. Poate că ai aflat ce s-a întîmplat în Europa !

— În clipa aceasta nu mă interesează ce se întîmplă în Europa, replică Henry clătinînd din cap. Mă preocupă ce se întîmplă aici, în America. Ar fi trebuit să avem mai multă grijă de oamenii aceștia. Acum am remușcări. Sîntem datori să acordăm ajutoare familiilor lovite de nenorocire.

Gerald suspină.

— Mă tem că mijloacele noastre în această privință vor fi limitate. Ți-am mai spus. Voi avea nevoie poate de toate capitalurile disponibile spre a face față crizei care pare să se profileze la orizont.

Ochii lui Henry scăpărară.

— Și la oamenii aceștia nu te gîndești ? Nu te îngrijorează faptul că ne aflăm în plină iarnă ?

— Nu sînt filantrop, Henry, ci doar un om de afaceri. Evident, am să fac ceva pentru familiile victimelor.

Henry zîmbi trist.

— Ai sufletul uscat, Gerald. Te plîng. În ultimii ani a ajuns să mi se usuce și mie sufletul. Începusem să uit că în tinerețe eram capabil de avînturi generoase. M-am lăsat molipsit de egoismul, de lipsa voastră de înțelegere, de sensibilitate...

— Nu e locul și nici cazul să discutăm acum în contradictoriu, zise Gerald.

— Ba este ! ridică glasul Henry. Mai mult ca niciodată. Am să le acord oamenilor ajutoare însemnate. Și nu încerca să mă împiedici, căci n-ai să reușești. Într-o situație asemănătoare l-am înfruntat pe tata. Crezi că n-am să te înfrunt și pe tine ?

Gerald înțelese că fratele său vitreg se află iarăși într-una din crizele lui de încăpățînare. Acum ar fi fost inutil să încerce a-l convinge că nu are rost să se ambaleze.

— M-am gîndit să aloc un fond de o sută de mii de dolari pentru familiile celor uciși, adăugă Henry.

Gerald ridică din umeri.

— Bine. O să mai discutăm chestiunea aceasta.

Îl irita dîrzenia fratelui său. Ochii acestuia înotau în lacrimi.

„Poate că e beat ! gîndi Gerald. Sau bolnav".

În noaptea aceea dormiră în pavilionul pentru oaspeți, amenajat la fabrică. Geamurile sparte fuseseră înlocuite cu precădere.

— Ați făcut rost de geamuri și pentru ateliere ? îl întrebă a doua zi Henry pe Arthur Scott.

— În orășelul nostru nu se găsesc cantități atît de mari de geamuri. Am făcut însă comenzi la Albany și la New York. Sper să le primesc cît mai curînd.

— Ce înțelegi prin „cît de curînd" ?

— Cîteva zile, o săptămînă poate...

— Și pînă atunci oamenii au să muncească în frig ?

— Nu avem altă soluție, Mister Sunderland. Dacă punem scînduri în loc de geamuri, oamenii nu mai văd să lucreze. Nu putem folosi lămpi din cauza exploziilor.

— Nu începeți lucrul în ateliere pînă ce nu faceți rost de geamuri ! Locuințele muncitorilor au suferit stricăciuni ?

Scott ezită cîteva clipe. Se uită la Gerald, apoi iarăși la Henry.

— Au suferit unele stricăciuni.

— Să le reparați.

Directorul schiță un gest de neputință.

— Nu dispunem de fonduri pentru acest capitol.

— Să întocmiți urgent un deviz cu toate reparațiile necesare.

— Am înțeles, Mister Sunderland.

Gerald fierbea. „Umanitarismul" fratelui său începuse să-l calce pe nervi. Nu era acum timp de asemenea gesturi.

În aceeași zi, aproape de ora prînzului, constată că unele măsuri trebuiau totuși luate. Cînd trecu prin oraș cu trăsura, cîteva femei îl huiduiră. Înapoiat la fabrică, desluși o schimbare netă a atitudinii muncitorilor. Erau încruntați și vădit ostili. Scott îi explică motivul. Oamenii erau mînioși fiindcă administrația fabricii nu oferise decît

ajutoare minime familiilor îndoliate şi refuzase să furnizeze avansuri pentru refacerea caselor care suferiseră deteriorări.

— Repararea propriilor noastre clădiri ne va mistui toate fondurile existente. Am început întocmirea devizelor pentru locuinţele muncitorilor, aşa cum aţi ordonat dumneavoastră, Mister Sunderland, se adresă el lui Henry, dar aceasta va cere timp. Oamenii au nevoie imediat de bani lichizi spre a-şi cumpăra geamuri, spre a-şi drege acoperişurile.

— Daţi-le imediat bani din fondurile de care dispuneţi. Vă voi trimite ulterior de la New York sumele necesare.

— Cer şi ajutoare de înmormîntare, zise Scott.

— Înmormîntare ? Ce înmormîntare ? exclamă Gerald. Mi s-a spus că victimele exploziei au fost pur şi simplu volatilizate.

Scott plecă mohorît fruntea.

— Au mai fost găsite ici şi colo cîteva biete rămăşiţe. Capete secţionate de trupuri, braţe smulse din umăr, intestine, labele unui picior... Familiile s-au bătut pentru aceste resturi. Fiecare pretindea că le-ar recunoaşte, că ar fi ale rudelor lor.

— Oribil ! murmură Gerald. Acordaţi-le ajutoare de înmormîntare.

Îşi dăduse seama că măsurile ordonate de Henry erau nu numai umanitare, ci şi politice. De la o vreme muncitorii se arătau din ce în ce mai turbulenţi.

— Trebuie să-i înţelegi, îi spuse fratele său. Muncesc pentru noi treisprezece pînă la paisprezece ore pe zi. E firesc ca după asemenea eforturi să fie extenuaţi şi cu nervii ascuţiţi.

— Sînt condiţiile de muncă generale, replică Gerald.

— Unii oameni au iniţiat campanii pentru îmbunătăţirea acestor condiţii. Ce ne-am face dacă muncitorii ar declara grevă ?

— Grevă ? Ridicol ! Dacă vor refuza să muncească, din ce vor trăi ? Poate vor încerca să mănînce iarbă şi să roadă coajă de copac ! ripostă Gerald. Sînt convins că trebuie să le venim în ajutor. Dar nu găsesc necesar să sărim peste cal.

Curînd după amiază asistară la înmormîntarea resturilor celor uciși. În curtea bisericii din Terrytown erau aliniate peste trei sute de sicrie, confecționate în grabă din scînduri negeluite. Tîmplarii nu avuseseră timp să le finiseze, dîndu-le un aspect mai frumos. Într-unul din sicrie, explică Scott patronilor săi, nu se afla decît un deget arătător. Într-altul zăcea pe o pernă jumătate din laba unui picior micuț. Tot ce mai rămăsese din vreunul din acei copii care lucrau în atelier cot la cot cu muncitorii vîrstnici.

Și Olga ținuse să asiste la înmormîntare. Își făcuse rost de o bucată de mătase neagră cu care își acoperise capul. Voia să aducă un omagiu și morților și urmașilor acestora. Plîngea cu hohote, ca și Henry. Gerald stătea în schimb nemișcat, ca un bloc de piatră. Și pe el îl zguduise nenorocirea, dar reacționa altfel. Era mai stăpîn pe nervii lui decît Henry. Îl impresiona mai mult starea Olgăi, care părea copleșită de scenele la care asista.

Seară, după înmormîntare, luară cina la casa de oaspeți. Sala în care li se servi masa avea un aspect monahal datorită pereților albi și goi.

Fabrica de la Terrytown era lipsită de podoabe decorative și chiar de cel mai elementar confort. Nu avea decît menirea să aducă beneficii. Chiar și în condiții normale, clădirile construite în scop strict utilitarist erau urîte și triste. „Existența într-un asemenea cadru, gîndi Gerald, te predispune la gînduri negre și la sinucidere."

Îl invitară la cină și pe Scott. În timpul mesei abia dacă schimbară cîteva vorbe. Henry, profitînd de absența lui Susan, care îi impusese un regim antialcoolic, se servea copios din carafa cu vin din fața lui. Nu mai aștepta să i se umple paharul. Era trist, dărîmat parcă sub greutatea gîndurilor.

Ajunseră la desert. Mere, cafea și castane. Tot ce se putuse găsi în magazinul general al acestui orășel industrial, cenușiu și posomorît. Doar căldură aveau din belșug. Soba, plină cu lemne pînă la refuz, duduia ca și cazanul unui vapor cu zbaturi.

Deodată Henry începu să plîngă tăcut. Lacrimile i se scurgeau pe obrajii săpați prematur de riduri adînci. Fu un moment penibil. Lui Arthur Scott îi venea să intre în

pămînt. Știa că nu este recomandabil să fii de față la crizele de slăbiciune ale celor mari. Cînd își revin, aceștia nu uită că s-au dat în spectacol și primul lor gînd este să se debaraseze de martorul jenant.

Gerald înțelese scrupulele lui Scott și îi permise să se retragă. Directorul fabricii ieși ploconindu-se și împiedicîndu-se de scaune.

—, Sînt cel mai nefericit om ! bolborosi Henry, golindu-și din nou paharul.

Gerald făcu un semn discret servitorului, să ia carafa cu vin, dar Henry observă gestul și o apucă brusc.

— Lasă sticla, omule ! îl repezi pe servitor, împleticindu-se în limbă. Vreau să beau ! Ai ceva împotrivă ? Eu sînt stăpînul !

Gerald îl lăsă în voia soartei. După ce Olga, zdrobită de oboseală, se retrase în camera ei, rămase singur cu fratele său.

— L-am văzut pe Benjamin, morfoli Henry cuvintele, poticnindu-se de fiecare silabă. S-a făcut băiat mare. Un adevărat bărbat... Dar și el s-a înstrăinat de mine... Asta e opera dumitale, Gerald. L-ai făcut să se îndepărteze de mine, tatăl său, rosti cu mînie.

Apoi furia i se topi brusc. Sorbi vinul din pahar pînă la ultima picătură. Apoi și-l umplu din nou.

— N-ar trebui să mai bei, Henry, îl povățui cu ton potolit Gerald. Să nu-ți facă rău.

— Ei și ?... Ce-ți pasă ție dacă are să mi se facă rău ? Scapi de mine. Totdeauna ai vrut să scapi de mine. Ai văzut în mine un obstacol... Benjamin nu mă mai iubește... Datorită ție... În schimb, pe tine te admiră... Da, te admiră... N-aș vrea să-ți semene, Gerald. Nu-i urez să fie lipsit de orice simț uman, așa cum ești tu...

Se ridică anevoie de pe scaun și, luînd carafa în mînă, începu să se plimbe împleticit în jurul mesei.

— Vreau să dansez !... Un dans funebru, pentru nenorociții care au murit... Și eu sînt mort... Sînt mort demult... Numai umbra mea se mai strecoară printre voi...

Se împiedică de un scaun și căzu pe podea, spărgînd carafa. Cîteva cioburi îi intrară în mîna care începu să sîngereze. Henry își privea cu un aer tîmp rana, fără a

încerca să se ridice de jos. Gerald veni în ajutorul fratelui său. Henry îl respinse.

— Pleacă !... N-am nevoie de tine... Pot să mă pun şi singur pe picioare...

Un servitor, atras de zgomotul carafei care se spărsese, apăru speriat în sufragerie.

— Pleacă şi tu ! îl repezi Henry.

Se agăţă de scaun şi se ridică greoi în genunchi. Vinul roşu îi pătase cămaşa albă de mătase.

— Sînge ! exclamă el înspăimîntat. Sînt plin de sînge !...

Se proţăpi, în sfîrşit, în picioare. În ochi i se citea o panică indescriptibilă.

— Sînge !... Rîuri de sînge !... Oceane de sînge !... Şi şarpele acela roşu care se îndreaptă spre mine !... Are ochii roşii de jar.. Şi limba îi joacă... Auzi-l cum şuieră... Înapoi, şarpe !... Înapoi !... Înapoi !...

Ochii i se căscaseră, ieşind din orbite. Servitorul încremenise lîngă dulapul care servea de bufet. Nu ştia ce să facă. Se uită la Gerald, aşteptînd porunci.

— Înapoi, şarpe ! urlă deodată Henry, lipindu-se cu spatele de perete şi uitîndu-se cu groază la scaunul de care se sprijinise cînd se ridicase de jos.

Chipul i se schimonosise. Bărbia îi bălăbănea ca şi cînd resortul care o lega de restul feţei s-ar fi stricat. Îi apăruseră bale în colţul gurii. Limba prinse să-i atîrne ca la spînzuraţi. Ochii oglindeau o necuprinsă groază.

— Se încolăceşte în jurul meu !... zbieră terorizat. Mă striveşte !... Ajutor !... Mă sufoc !... Scăpaţi-mă !... Mor !...

Se prăbuşi pe podea şi începu să se zvîrcolească dement.

— Un doctor ! ordonă Gerald servitorului. Să vină imediat un doctor !... Trebuie să existe un doctor prin tîrgul ăsta blestemat !

— Imediat, Sir ! bolborosi servitorul, apoi se repezi spre uşă.

Gerald îşi privi consternat fratele, apoi încercă să-l ridice de jos. Henry se trase înspăimîntat înapoi.

— Nu !... Nu te apropia de mine !... Vrei să mă sugrumi !... Ştiu eu !... Te-ai înţeles cu Susan !... Şarpe !...

Gerald chemă doi servitori şi le porunci să-l ducă pe Henry în odaia sa. Oamenii vînjoşi îl luară pe sus şi, împotriva voinţei lui, îl tîrîră afară din sufragerie. Străbătură un coridor şi îl duseră pe braţe în camera ce i se pregătise pentru dormit. Un pat, o masă, două scaune, un dulap şi un lavoar alcătuiau întregul mobilier. Henry se zbătea ca un nebun. Apăru şi Olga, pe care Gerald o rugă să se înapoieze în camera ei.

Servitorii îl dezbrăcară pe Henry şi îl urcară în pat. Eforturile lui de a scăpa din încleştarea lor îl epuizaseră. Zăcea acum cu faţa în sus, respirînd anevoie, încleştîndu-şi şi descleştîndu-şi pumnii.

Apăru în sfîrşit şi doctorul. Un modest practician de provincie, cu aproximative cunoştinţe medicale. Cazurile cele mai frecvente pe care le avea de rezolvat erau naşterile, răcelile şi alte cîteva afecţiuni benigne. Simptomele lui Henry îi erau însă arhicunoscute. În acest orăşel nenorocit, în care singura distracţie era băutura, i se întîmplase adeseori să întîlnească aceste fenomene. Delir, halucinaţii, manifestări paranoide, agitaţii depresive, dezordini afective. Medicul puse cîteva întrebări în legătură cu trecutul şi cu înclinările bolnavului. Gerald îi spuse că Henry fusese pe vremuri un mare amator de alcool. După o lungă perioadă de abstinenţă, băuse în seara aceasta cîteva pahare de vin, ceea ce se pare că declanşase criza. Medicul înclină din cap, confirmîndu-i bănuielile.

— *Delirium tremens*, Sir. Mister Sunderland are nevoie de o îngrijire foarte serioasă. Va trebui să stea la pat cel puţin şapte zile, sub o permanentă şi foarte strictă supraveghere medicală. Bolnavii, terorizaţi de halucinaţii, sînt tentaţi să se sinucidă.

— Îl putem transporta la New York ? întrebă Gerald.

— Nu v-aş sfătui, deşi ştiu că acolo s-ar bucura de o îngrijire bună. Dacă starea i se va mai ameliora, va putea fi transportat. Pentru moment însă, asemenea eforturi sînt contraindicate.

Pentru Gerald, criza lui Henry avu semnificaţia picăturii care face să se reverse paharul. Faţă de medic se comportă cu mult calm. În sinea lui, însă, fierbea. Îi venea

să explodeze, dar își stăpînea nervii. Nu era cazul să se dea și el în spectacol. Îmbolnăvirea lui Henry venea în cel mai nepotrivit moment. O decență elementară îi impunea să rămînă la căpătîiul fratelui său pînă ce criza va trece. Dar acest lucru era imposibil. Trebuia să plece neîntîrziat în Europa. Prezența lui acolo reprezenta o obligație imperioasă.

Moartea lui Henry i-ar complica serios existența. Ar surveni într-un moment cît se poate de nepotrivit.

Deși scrupulele sale i-ar fi dictat să adopte o altă atitudine, convocă pe Scott și îi spuse că, în ciuda stării grave a fratelui său, trebuia să plece la New York. Îi porunci să asigure îngrijirea bolnavului, apelînd la serviciile medicului localnic pînă la sosirea cîtorva doctori competenți, pe care el, Gerald, îi va expedia de la New York.

Scott îl asigură de întreg devotamentul său și îi făgădui că va supraveghea personal îngrijirea bolnavului.

A doua zi Gerald părăsi orășelul. Starea lui Henry îl îngrijora cu atît mai mult cu cît medicul localnic — singurul din oraș — trebuia să se ocupe și de alți pacienți. Acesta angajase serviciile unei moașe, dar priceperea ei era îndoielnică. Olga se oferise să rămînă la căpătîiul lui Henry, dar Gerald nu fusese de acord.

Sosiră la New York a doua zi, aproape de ora prînzului. Susan, căreia îi împărtășiră vestea îmbolnăvirii subite a lui Henry, nu se arătă prea afectată.

— Eram sigură că mai devreme sau mai tîrziu se va întîmpla și această nenorocire, rosti ea cu asprime. Nu vă închipuiți ce calvar a fost viața mea alături de acest om. Întotdeauna a băut enorm, dînd cel mai urît exemplu copiilor. În ultima vreme reușisem să-l dezbăr de această patimă. Suprimasem băuturile alcoolice la noi în casă și îl țineam sub supraveghere. Se pare că și poveștele înțelepte ale pastorului Semple au avut o oarecare înrîurire asupra lui. Cînd a plecat la Terrytown — silit de această nenorocită explozie — nu mi-am închipuit că va profita de lipsa mea de control ca să se apuce iarăși de băut. Ai văzut ? Au fost suficiente cîteva pahare cu vin ca să-l doboare.

Dacă îmbolnăvirea lui Henry o afecta moderat pe Susan, o îngrijora în schimb perspectiva morții lui, privită sub aspectul deschiderii succesiunii. Benjamin, acest blestemat fiu al lui Margery Terrill, avea să devină șeful familiei. Chiar dacă în Statele Unite dreptul de primogenitură fusese scos în afara legii, astfel că sub aspect material Susan nu avea de ce să se teamă în ceea ce privește drepturile copiilor ei, Benjamin avea să moștenească însă titlul de marchiz. Pentru snobismul ei, această perspectivă era de-a dreptul sumbră. Într-o vreme propusese lui Henry să cumpere pentru Warren un titlu nobiliar, astfel ca fiul ei mai mare să nu se afle într-o stare de inferioritate față de Benjamin. Henry, care, în ciuda multiplelor sale defecte, avea o mare doză de bun-simț, îi respinsese sugestia.

— În America marchizatele sînt tot atît de anacronice ca și monarhiile. Să nu ne facem ridicoli, Susan !

— Dar frații tăi vitregi, stăruise ea, de ce se împăunează cu titlurile lor ?

— Pentru că trăiesc în Europa, unde nobilii mai păstrează un oarecare prestigiu. Astăzi aurul îți conferă cel mai valabil titlu de glorie. Unui duce famelic îi prefer un burghez cu parale multe. N-ai văzut cum Astor și-a cumpărat un ginere titrat ? Dacă ții atît de mult să ai aristocrați printre urmașii tăi, mărit-o pe Sandra-Mary cu un nobil scăpătat. Ai să găsești destui amatori.

Discuția se încheiase fără ca Susan să obțină ceea ce dorise...

— Mîine după-amiază, vorbi ea lui Gerald, am să plec la Terrytown, deși Henry nu merită acest sacrificiu. Aș fi pornit chiar azi la drum, dar mîine de dimineață asociația mea are un mare miting în cartierul Five Points, și nu mi-e îngăduit să lipsesc.

— Înțeleg, replică Gerald, cu imperceptibilă ironie. Datoria mai înainte de toate.

— Mă bucur că ești de acord cu mine... Ah, să nu uit ! Cynthia se află la New York. I-am oferit găzduire. A sosit acum cîteva zile din Europa, însoțită de Benjamin.

— Știam, zise Gerald. Trimite, te rog, pe cineva să o cheme. Aș vrea să o văd. Benjamin unde e ?

— A plecat foarte de dimineaţă la bancă. Eh, exces de zel ! rosti ea cu răutate. Vrea să-i demonstreze lui Henry că este vrednic şi ascultător. Fariseisme.

Trimise un servitor după Cynthia. Peste cîteva minute, fiica lui Adrian de Beaulieu apăru urmată de guvernanta ei, Miss Abigail Harsher. Cynthia era înălţuţă, firavă, neformată. Moşteneşte ceva din trăsăturile armonioase ale tatălui ei. La ora actuală era prea copil spre a se vorbi de frumuseţe. Aşa după cum zorile senine anunţă o zi frumoasă, tot aşa ingenuitatea juvenilă, delicateţea fetei lăsau să se întrevadă o viitoare înflorire a fizicului ei. Susan se uita la Cynthia cu o oarecare ciudă. Înfăţişarea-i atrăgătoare o irita, după cum o irita frumuseţea întregii progenituri a fraţilor lui Henry. Copiii ei nu se bucurau de acest privilegiu. Moşteniseră urîţenia lui Henry şi poate şi mediocritatea profilului ei fizic. Susan nu-şi făcea iluzii. Deşi îşi iubea la nebunie copii, era destul de lucidă pentru a-şi da seama că aspectul exterior nu era la înălţimea fondului lor sufletesc.

Cynthia făcu o reverenţă adîncă în faţa lui Gerald şi a mătuşii.

— Te-ai făcut mare şi frumoasă, Cynthia, îi zîmbi Gerald aşa cum zîmbea cînd dorea să cucerească. În curînd va trebui să ne gîndim a-ţi căuta un soţ.

Fata se îmbujoră. Guvernanta aruncă o privire aspră lui Gerald. Nu-i plăcea acest limbaj frivol în prezenţa unui copil. Îi dădea destul de lucru Mister Wragby, cu îngăduinţa lui condamnabilă faţă de capriciile Cynthiei. Auzise ea multe pe seama moralităţii îndoielnice a acestui Duce de Lusignan-Valois. N-ar fi exclus să nutrească unele intenţii inavuabile faţă de nepoata sa. Miss Abigail Harsher era o fată bătrînă, uscată ca o stafidă şi o neîndurată duşmancă a sexului tare. Nu vedea în bărbaţi decît nişte satiri, gata oricînd să intre în rut, iar în femei nişte biete victime imorale pe altarul poftelor deşănţate ale masculilor lubrici. Convingerile acestea, exacerbate de o sexualitate refulată şi de o imaginaţie bolnavă, dădeau proporţii orgiace celor mai inofensive idile.

Wragby o tolerase fiindcă Miss Harsher avea şi părţile ei bune. Devotată Cynthiei, ar fi fost oricînd în stare să i se jertfească. Poate că simţămintele ei, de un fanatic ataşa-

ment față de ființa pe care o avea în grijă, ascundeau sensuri obscure, pe care nici ea nu le bănuia.

Gluma frivolă a lui Gerald o revoltă. Fu pe punctul de a-i atrage atenția că nu se cuvenea să-i vorbească astfel fetei, dar își aminti la timp că omul acesta era un autocrat care nu tolera să i se facă observații. Miss Harsher nu-și permitea să rişte o concediere, care ar fi îndepărtat-o de Cynthia.

Se mărgini să zîmbească prietenos și să rostească foarte prudent :

— Cynthia trebuie să se gîndească mai mult la păpușile ei și la lecțiile pe care le are de învățat decît la un soț.

Gerald ridică încet privirile-i dure asupra ei, înghețînd-o.

— Nu-mi amintesc să vă fi pus vreo întrebare care să necesite răspuns, Miss...

Lăsă fraza neterminată. Guvernantei i se puse un nod în gît. Izbuti să rostească :

— Miss Harsher. Miss Abigail Harsher, pentru a vă servi, *Monsieur le Duc.*

Se jertfise Cynthiei, încălcîndu-și mîndria.

— Miss Harsher, grăi Gerald cu chinuitoare încetineală, nu-mi plac oamenii care vorbesc neîntrebați și mă deranjează și mai mult cînd își exprimă părerile fără a fi autorizați.

Guvernanta îngălbeni. Omul acesta îi făcea un afront în fața Cynthiei, care trebuia să vadă în ea o personificare a autorității, a virtuților. Făcu totuși un mare sacrificiu, înăbușindu-și amorul propriu.

— Iertați-mă, *Monsieur le Duc !*

Miss Abigail simți cu dureroasă acuitate privirea pe care Cynthia o aținti asupra ei. Fata era uluită de umilința cu care această ființă capabilă să-l înfrunte și pe Dumnezeu, răspunsese la observația rece a unchiului Gerald.

— A. venit cu tine și Mister Wragby ? se adresă el Cynthiei, ignorînd-o pe guvernantă, care se feri să mai scoată vreun cuvînt.

— N-a putut să vină. E bătrîn și suferind. O călătorie peste ocean l-ar fi doborît.

— Mi-ar părea rău să moară, zise Gerald. E ultimul contemporan al tatii rămas în viață.

— O fosilă ! exclamă Susan. Nu mai e bun de nimic.

— Eşti prea aspră cu bietul bătrîn.

— E mai bine să moară la el acasă decît aici, printre străini.

Gerald se întoarse spre Cynthia.

— Am planuri mari pentru tine.

Fata surîse timid. Gerald o mîngîie pe cap cu un gest patern.

— Regret că Adrien, tatăl tău, nu trăieşte, ca să vadă cît de mare şi de frumoasă te-ai făcut. Ar fi fost tare mîndru de tine.

— Ieri am fost la una din cruciadele ligii noastre, interveni Susan. Am luat-o şi pe Cynthia.

Gerald surîse.

— Ţi-ai făcut din ea un nou prozelit ?

Susan o privi cu îndoială.

— Nu ştiu. Era impresionată de mizeria din Five Points. Au speriat-o protestele indivizilor de acolo.

— Iar aţi mai devastat vreo cîrciumă ? întrebă Gerald.

— Iar !

— Veţi asmuţi toată lumea împotriva noastră.

— Nu importă. Sodoma şi Gomora trebuie să piară. În orice caz, Cynthia a avut ce vedea. Sabia moralei abătîndu-se pe grumazul păcătoşilor.

— Mai degrabă pe grumazul sticlelor, zîmbi acru Gerald.

— Cînd nu va mai exista alcool pe piaţă, se va îndrepta şi lumea. Mîine pornim într-o nouă cruciadă. Cynthia mă va însoţi iarăşi. Nu-i aşa, Cynthia ?

Fata înclină capul în semn de încuviinţare. Acordul ei tacit era lipsit de convingere.

După această vizită, Gerald plecă la bancă. Întrevederea cu Susan şi cu Cynthia îi lăsase un gust amar. Îl indispunea intransigenţa bolnăvicioasă a cumnatei lui, care îşi neglija soţul suferind spre a nu fi absentă la manifestările unei ligi cu scopuri utopice, existenţa chinuită a bietei Cynthia, care trăia în mijlocul unor străini lipsiţi de tandreţea, de duioşia, de înţelegerea atît de necesare copiilor. Miss Abigail Harsher era o bătrînă frustată, cu ochi animaţi de o lumină bizară. Venerabilul Wragby era desigur bine intenţionat, dar neputinţele vîrstei şi lipsa unei înde-

lungate experienţe cu copiii îl făceau să nu fie cel mai potrivit educator pentru o fată care păşea pragul adolescenţei. Ceilalţi servitori nu erau decît nişte salariaţi oarecare, indiferenţi faţă de soarta bietei fete. Cynthia se afla acum la vîrsta periculoasă. Impresiile bune sau rele primite în această epocă lăsau urme indelebile. Ea ar fi avut nevoie mai mult ca oricînd de îngrijirea unei mame, dar interesele Casei Sunderland erau potrivnice unui amestec al Georginei în viaţa fiicei sale şi indirect al averii acesteia.

Gerald îl găsi pe Benjamin în conferinţă cu Reed Sinclair şi cu alţi funcţionari superiori, care-i expuneau cu sîrg activitatea băncii din ultimii ani. Se arătau prevenitori faţă de acest tînăr, care era nu numai fiul lui Henry Sunderland şi viitorul şef al dinastiei, dar care, mai presus de toate, se bucura de simpatia lui Gerald Sunderland, acest om prodigios care deţinea la ora actuală cele mai depline puteri. Benjamin asculta cu atenţie explicaţiile, dovedindu-se un elev silitor şi apt să-şi însuşească cele mai solide cunoştinţe. Seriozitatea lui îi mira grozav pe toţi cei care aflaseră în ce mediu abject crescuse.

Întîlnirea dintre unchi şi nepot fu cordială. Benjamin rămase foarte afectat cînd Gerald îi vorbi despre criza de *delirium tremens* a cărei victimă căzuse Henry. Mult mai afectat, în orice caz, decît Warren, fratele său vitreg, care o primi fără ca chipul lui să reflecte vreo umbră de supărare. Este prea mic şi nu înţelege gravitatea momentului, opinară unii. Îşi dispreţuieşte atît de mult tatăl, încît nu încearcă pentru el nici măcar un simţămînt de compătimire, pretinseră alţii. Adevărul nu-l cunoştea decît Warren, care-şi păstra impresiile ascunse în străfundurile sufletului său.

Gerald îl invită pe Benjamin să ia împreună prînzul la un restaurant din preajma băncii. Ştia că nepotului său îi plăcea ambianţa localurilor publice. Influenţa trecutului nu putea fi negată. În această atmosferă propice confidenţelor, Gerald voia să-i vorbească despre planurile pe care le făurise pentru el.

Chipul lui Gerald nu era îndeajuns de cunoscut la New York, iar al lui Benjamin, cu atît mai puţin. Le fu astfel cu putinţă să se instaleze la o masă retrasă, fără a atrage atenţia. Mîncarea era bună şi băuturile de o calitate supe-

rioară. Nu lipsi nici o sticlă de şampanie franţuzească autentică. Cînd Gerald socoti că nepotul său era îndeajuns de dispus şi de receptiv la sugestiile sale, trecu la atac. Îi vorbi despre starea precară a sănătăţii lui Henry şi despre posibiltatea — bineînţeles, nedorită — a unui sfîrşit funest. În acest caz, lui Benjamin i-ar reveni responsabilităţi pentru care el, Gerald, îl socotea pregătit. Îi vorbi apoi despre Cynthia şi despre averea ei, care nu trebuia să iasă din familie.

— Cynthia este o fată foarte drăguţă, după cum cred că ai remarcat şi tu. Corpul ei nu a cîştigat încă rotunjimi atît de plăcute de unii bărbaţi, dar în curînd se va forma, şi atunci, pot să te asigur, Cynthia va fi o femeie cu adevărat frumoasă.

Benjamin zîmbi. Mulţumi unchiului său pentru solicitudinea arătată şi îi declară că avea toată simpatia pentru Cynthia. Folosea fraze întortocheate, elaborate, care îl făcură pe Gerald să reflecteze amuzat : „Se teme de căsătorie. Poate fiindcă este prea tînăr. Nici eu nu m-am hotărît cu uşurinţă să fac acest pas". Era însă încredinţat că îl va convinge pînă în cele din urmă să-i adopte opiniile. Deodată, o frază pe care Benjamin i-o prezentă într-o formă alambicată îi trezi bănuielile :

— Însurătoarea implică nu numai simpatii şi împlinirea unor interese materiale. Am visat întotdeauna o dragoste pură, eterată, pe care însă n-am întîlnit-o.

Fruntea lui Gerald se plisă uşor. Unde voia să ajungă Benjamin ? Un răspuns negativ al acestuia nu l-ar fi dezarmat. Ar fi stăruit pînă ce ar fi reuşit să-i impună gîndurile sale. Se temea însă de complicaţii mai serioase. În curînd neliniştea lui se dovedi întemeiată.

— Am să fiu sincer cu dumneata, *Oncle* Gerald. Sînt îndrăgostit de o fată.

„Şi tu ?" fu Gerald pe punctul de a răspunde, dar se abţinu.

— N-am făcut greşeala lui Raymond. Nu m-am amorezat de o prostituată, continuă Benjamin. Fata pe care am ales-o este foarte serioasă şi se trage dintr-o familie onorabilă.

Gerald își înăbuși iritarea. Dacă Benjamin ar observa că i-a stîrnit mînia, s-ar închide în el, ca un melc în cochilie, si și-ar ascunde gîndurile.

— În cazul că fata corespunde situației tale, n-am să mă opun, replică Gerald blajin, deși înlăuntrul lui fierbea.

— Eram sigur că ai să mă înțelegi ! rosti expansiv Benjamin. Cînd am ales-o, am judecat profund.

Voia să-i facă plăcere unchiului, demonstrîndu-i că este un tînăr rațional.

— Pot să știu și eu cine este fata ? întrebă Gerald.

— Cred că ai cunoscut-o. Mary Rowlandson.

— Mary Rowlandson ? repetă Gerald încrețindu-și sprîncenele. Numele acesta nu-mi spune nimic.

Benjamin rîse.

— Eram sigur că are să fie pentru dumneata o surpriză. Este vorba de fiica avocatului Rowlandson. Primul nostru consilier juridic de la Londra.

De data aceasta Gerald nu se mai putu stăpîni. Nici nu mai era cazul. Acum trebuia să joace cu cărțile pe masă. Căsătoria lui Benjamin cu Cynthia trebuia perfectată înainte ca el, Gerald, să se înapoieze în Europa. Primul termen al procesului pe care Georgina îl intentase fraților ei trebuia să o găsească pe Cynthia măritată. Era o chestiune de zile.

— Miss Mary Rowlandson este o partidă onorabilă, zise Gerald folosind încă unele menajamente, dar nu pentru tine. Nu am de gînd să-l las pe avocatul Rowlandson să ne intre în neam.

Benjamin se posomorî.

— O iubesc mult.

— Se poate. Dar acest argument nu este suficient de tare. Tu, Benjamin, faci parte dintr-o familie deosebită. Și aceasta îți impune unele obligații. Te însori cu Cynthia, iar pe Mary Rowlandson ți-o păstrezi cu titlul de amantă, rosti el cu brutalitate.

— *Oncle* Gerald ! exclamă Benjamin cu mustrare în glas.

— Apartenența la clanul Sunderland implică satisfacții, dar și renunțări.

— Nu renunț la Mary ! declară brusc Benjamin.

Gerald avu impresia că recunoaşte în tonul său îndărătnicia stupidă a lui Henry.

— Dacă tatăl tău, Benjamin, ţi-ar cunoaşte intenţiile, cred că i s-ar agrava boala.

— N-am să i le împărtăşesc decît după ce se va vindeca.

— *Dacă* se va vindeca.

— Dacă nu se va vindeca — ceea ce aş regreta foarte mult — nu va mai trebui să-l amărăsc cerîndu-i consimţămîntul ca să mă însor.

— Va trebui să mi-l ceri mie şi lui Charles. Eşti încă minor, Benjamin.

— Mi-ai refuza această autorizaţie ? exclamă Benjamin uluit şi îndurerat, de parcă unchiul său ar fi săvîrşit o trădare.

— Ţi-aş refuza-o categoric !

Benjamin îl privi lung cu ochii lui atît de limpezi şi în clipa aceea ciudat de copilăroşi.

— Atunci am să aştept majoratul ! rosti el cu hotărîre.

— Bine. Cum doreşti. Va trebui să aştepţi doi ani.

— Aceşti doi ani vor trece greu pentru mine. Dar vor trece.

— Să sperăm că înţelepciunea va avea ultimul cuvînt.

— Ultimul cuvînt mi l-am spus, *Oncle* Gerald.

— Şi eu ţi l-am spus pe al meu, Benjamin. Căsătoria ta cu Mary Rowlandson nu se va face. Mă cunoşti destul de bine. Nu-mi schimb opiniile de la o zi la alta.

Achită nota de plată, apoi părăsi restaurantul, urmat de nepotul său. Îl duse cu trăsura pînă la Sunderland House, unde Benjamin avea să locuiască, potrivit dorinţei tatălui său, apoi se înapoie la hotel. Îl trimise pe Lefèvre după Reed Sinclair. Preşedintele băncii răspunse cu grăbire la apel. Cînd Gerald îl văzu intrînd pe uşă, îşi dădu imediat seama că se întîmplase ceva grav. Trăsăturile noului-venit erau descompuse. Respira greoi, iar muşchii fălcilor îi jucau necontrolat.

Reed Sinclair începu *ex abrupto :*

— Am fost trădaţi, Sir !

— În primul rînd încearcă să te stăpîneşti, Mister Sinclair !

— Mă înecă indignarea, Sir. Cu cîteva minute înainte de a pleca de la bancă spre dumneavoastră, mi s-a adus la cunoştinţă un fapt care m-a răvăşit. În ciuda acordului pe care l-am încheiat cu Ballard, acesta şi-a adjudecat în întregime comanda construirii navelor militare. La licitaţia care a avut loc, a solicitat un preţ inferior celui propus de noi. Diferenţa, comic de mică, constituie totuşi o diferenţă. Cu alte cuvinte, ne-a jucat.

Gerald îşi muşcă buzele. Singurul semn de iritare pe care şi-l permise.

— Eşti sigur, Mister Sinclair ?

— La prînz s-au dat rezultatele oficiale.

Gerald se apropie de fereastră. Se uita la fulgii de zăpadă mari şi pufoşi care pluteau pe aripile vîntului asemenea unor fluturi albi.

— Surprinzător ! rosti el, întorcîndu-se spre preşedinte. Într-adevăr surprinzător !

Reed Sinclair îi admiră calmul. În acelaşi timp îl fulgeră un gînd plin de răutate : „Eh, să te văd acum ce-ai să faci ! Ai venit aici ca Cezar — *veni, vidi,* dar fără *vici.* Erai atît de sigur de tine, de infailibilitatea opiniilor tale !.. Ne-ai umilit, ne-ai călcat în picioare ca pe nişte zdrenţe !... Numai ţie ţi se datorează criza în care se zbate fratele tău. Dacă va muri, îl vei avea pe conştiinţă... Ai venit la New York ca să dai peste cap un echilibru pe care noi, oamenii vîrstnici, cu experienţă, îl menţineam cu destulă greutate. N-ai reuşit decît să-ţi ridici toată lumea împotrivă. După dandanaua care a început în Europa, nu-ţi mai lipsea decît un război cu Ballard aici, în America. Şi Ballard nu este singur. Mă tem că va intra în arenă şi Astor. Vor mai interveni poate şi alţii. Madden abia aşteaptă să ne atace... Nu ştiu, zău, dacă n-am să fiu obligat a-mi schimba meseria... Aşa cum s-au tulburat apele, n-ar fi imposibil să tîrăşti Casa Sunderland la dezastru. Şi asta numai din cauza trufiei, a temerităţii tale prosteşti !...“

Paralel cu această rostogolire de gînduri cîinoase, Gerald îşi depăna propriile-i reflecţii. Rivalii îi doreau ruina. Începuseră lupta. O luptă care nu se putea încheia decît prin nimicirea uneia din tabere. Tatăl său, Richard, acţionase aproape nestingherit, fiindcă nu avea adversari de talia sa. Vremurile însă evoluaseră. Secolul al XIX-lea

cunoştea o proliferare a căpitanilor de industrie. Capitaliştii mari şi mici se înmulţeau ca ciupercile. Era vremea lor. Concurenţa se înteţea şi, odată cu aceasta, se înteţeau şi luptele dintre financiari.

Gerald se întoarse spre preşedintele Băncii Manhattan.

— Mister Sinclair, trebuie să plec neîntîrziat în Europa. După cum cred că ştii şi dumneata, casa noastră trebuie să facă faţă unor serioase încercări. Pe lîngă proporţiile acestora, încălcarea de acord săvîrşită de Ballard nu reprezintă decît un incident insignifiant. Mă voi ocupa personal de acest ins şi de alţii ca el, care vor fi poate ispitiţi să-i urmeze pilda. Pînă la însănătoşirea deplină a fratelui meu, mă va reprezenta aici Mister Leslie Clinton. I-am şi trimis vorbă să se înapoieze de la New Orleans.

Alegerea făcută de Gerald îl ofuscă pe Reed Sinclair. Nu-i convenea să intre sub ordinele lui Clinton.

— Mă tem, Sir, că Mister Henry Sunderland nu va fi de acord cu prezenţa lui Mister Clinton în calitatea de...

— Lasă chestiunea aceasta pe seama mea, Mister Sinclair. Dacă te deranjează să colaborezi cu Mister Clinton, te rog să-mi spui. Îţi voi găsi altă întrebuinţare.

Preşedintele Băncii Manhattan se înnegri de mînie, dar îşi înăbuşi simţămintele. Gerald Sunderland nu era încă la pămînt. Îşi rezerva însă plăcerea să-l lucreze ceva mai tîrziu.

— Mister Benjamin Sunderland va rămîne la New York şi va lucra în cadrul Băncii Manhattan, în calitate de vicepreşedinte, continuă Gerald. În nici un caz nu trebuie să părăsească Statele Unite pînă nu-i voi acorda o autorizaţie expresă. Te fac răspunzător, Mister Sinclair, pentru executarea acestei măsuri.

— Am înţeles, Sir.

— Voi lăsa instrucţiuni scrise lui Mister Clinton asupra modului în care va trebui să rezolve cazul Ballard. Vei colabora cu reprezentantul meu aşa cum ai fi colaborat cu mine.

— Prea bine, Sir.

— Începînd de mîine, „Sovereign of the Seas" să fie gata de drum. Ziua şi ora plecării le voi comunica la momentul potrivit. Numai dumneata, căpitanul Crooner şi colaboratorii mei cei mai apropiaţi o veţi cunoaşte. Toate

mișcările și deplasările mele trebuie să rămînă secrete. Vreau să-i împiedic pe răufăcători de a lansa zvonuri menite să creeze panică la Bursă.

— Da, Sir.

— În ajunul plecării mele în Europa, Mister Lefèvre îți va înmîna un plic cu instrucțiuni scrise, pe care îți recomand să le urmezi întocmai.

— Întocmai, Sir.

Această repetare îl făcu pe Gerald să zîmbească. De voie sau de nevoie, Reed Sinclair intrase în ham. La momentul oportun îl va trece totuși pe linia moartă. Președintele Băncii Manhattan nu se dovedise la înălțimea calităților pe care le pretindea colaboratorilor săi. Inteligență, ascultare și mai ales devotament. Reed Sinclair juca pe două tablouri. Acest lucru era indiscutabil.

— Poți să pleci, Mister Sinclair.

Președintele părăsi indispus hotelul. Relațiile sale cu Gerald Sunderland păreau serios deteriorate. Va încerca să-și amelioreze situația apropiindu-se de Benjamin. Îi va arăta toată simpatia și treptat va reuși să-i cîștige încrederea. Tînărul acesta de 19 ani îi va cădea ușor în plasă. Sinclair prevedea că relațiile sale cu Clinton nu vor fi deloc prietenoase. Lucrurile se vor limpezi pentru el doar dacă se va însănătoși Henry Sunderland, care-i fusese întotdeauna favorabil.

În fața hotelului se întîlni cu Samuel Sunderland, care cobora tocmai din trăsură. Se salutară protocolar și distant. Samuel Sunderland părea foarte tulburat. Reed Sinclair îl privea zîmbind sardonic. Afacerea Ballard avea să pună capăt legăturii prietenești dintre Samuel și vărul său Gerald. Henry avusese dreptate cînd respinsese avansurile lui Samuel. Prezumția lui Gerald, care-și închipuise că va fi capabil să schimbe orientarea băncii, avea să-l coste scump.

Ajuns la recepție, Samuel trimise cartea de vizită vărului său. Gerald refuză să-l primească. Samuel ceru atunci să vorbească primului secretar. Lefèvre coborî în hol.

— Aveți ceva să-mi spuneți ? întrebă acesta cu răceală.

Samuel își frămîntă mîinile.

— Te rog să comunici vărului meu că figura pe care i-a făcut-o Ballard m-a luat şi pe mine prin surprindere. Nu sînt vinovat de măgăria lui.

— Dumneavoastră aţi fost intermediar în această afacere. Purtaţi deci o gravă responsabilitate.

— Înţelegerea cu Mister Astor sper că va rămîne în picioare.

— Nu ştiu să se fi ajuns la vreo înţelegere cu Mister Astor. Nu cred însă că mai este posibilă continuarea unor discuţii cu grupul pe care-l reprezentaţi. Evident, aceasta este o simplă părere personală, care nu-l angajează pe Mister Gerald Sunderland.

— Aş vrea să stau cu el de vorbă. Să-i explic...

— Acum nu vă poate primi.

— Să încerc mîine ?

— Încercaţi. Ştiu însă că Mister Gerald Sunderland este foarte ocupat. Aţi auzit, cred, de explozia de la Terrytown.

— Am auzit şi sînt consternat. Se cunosc cauzele ?

— Nu se cunosc încă, dar se bănuiesc. Cercetările sînt în curs.

Samuel înţelese că ar fi inutil să mai stăruie.

— Bună ziua, Mister Lefèvre.

— Bună ziua, Mister Sunderland.

Samuel se îndreptă posomorît spre ieşire. Era dornic să-i demonstreze lui Gerald că şi el fusese o victimă a vicleniei lui Ballard. Ajunsese să se întrebe dacă Ballard şi grupul său nu se folosiseră de el ca de o momeală. Acum aveau să-i dea cu piciorul. Nu ar fi fost exclus. Le cunoştea lipsa de scrupule. Culmea este că se pusese rău şi cu Gerald. Mîine va încerca să stea de vorbă cu Astor. Poate că acesta era de bună-credinţă. Îl îngrijora însă faptul că şi Astor devenise de negăsit. Îl căutase de trei ori la locuinţa sa în cursul zilei, şi de fiecare dată i se spusese că Mister Astor nu sosise încă acasă. Samuel părăsi hotelul, apăsat de cele mai negre presimţiri.

În noaptea aceea Gerald nu reuşi să adoarmă. Evenimentele, toate neplăcute, se succedau cu o rapiditate deconcertantă. Resimţea acut lipsa lui Lafont. Din nefericire, acesta era blocat la Londra din cauza lui Raymond. Un imperiu financiar şi industrial nu poate exista fără un

foarte puternic serviciu de informații, care să joace rolul pe care poliția îl joacă înlăuntrul statelor. Dincolo de manevrele de culise, în stare a fi dejucate de un om cu imaginație și experiență, dăinuie forțe tainice, care dispun de un adevărat arsenal cu arme de o varietate uluitoare și care acționează ilegal, folosind la nevoie violența. Moravurile brutale din Far West, mutate în lumea organizată și mai mult sau mai puțin disciplinată de pe coasta de Est. Frank Harrison, șeful serviciului de informații al Casei Sunderland americane, era un incapabil, priceput doar să depisteze pe funcționarii mărunți ai băncii care furau de la birou hîrtie și pene de gîscă. Nici Leslie Grant, tînărul care-i furnizase probele asupra activității dușmănoase a lui Houston, Bryant și Henderson, nu-și mai făcuse apariția.

Gerald avea tot mai ferm convingerea că este ținta unor atacuri convergente declanșate tocmai acum, cînd mare parte din capitalurile Casei Sunderland erau imobilizate, în Mexic și în Spania, în America de Sud și în sud-estul european.

Procesul pe care i-l intentase Georgina îi procura o grijă suplimentară. Refuzul lui Benjamin de a se căsători cu Cynthia complica și mai mult lucrurile. Fiica lui Adrien trebuia totuși urgent măritată. Dar cu cine ? Cu cine ? La această întrebare Gerald nu putea găsi un răspuns satisfăcător. Soțul ei trebuia să fie un om de încredere. Iar Gerald nu avea încredere în nimeni.

Gîndurile acestea tulburi îl frămîntară pînă la ivirea zorilor. Abia după răsăritul soarelui se cufundă într-un somn adînc, din care nu se trezi decît aproape de ora prînzului. Cînd văzu că este atît de tîrziu, se îmbrăcă la repezeală, luă un *breakfast* frugal, apoi plecă la bancă. Avea de redactat instrucțiunile destinate căpeteniilor Casei Sunderland din Statele Unite.

În vreme ce trăsura cotea pe Wall Street, îl fulgeră un gînd care-i spori neliniștea. Expediția plănuită de Susan în Five Points putea da naștere la încurcături serioase dacă dușmanii lui ar încerca să le exploateze.

— La Sunderland House ! Repede ! porunci el vizitiului, care făcu drumul întors și se îndreptă apoi în galopul cailor spre locuința lui Henry.

Cînd ajunse la destinație, majordomul îl informă că Mistress Sunderland plecase încă de dimineață într-unul din turneele Ligii antialcolice, însoțită de pastorii Battle și de Miss Chynthia.

— Five Points ! strigă Gerald vizitiului. Dă bice cailor !

Vizitiul clătină nedumerit capul. Nu înțelegea ce putea să caute stăpînul său în acel cartier deocheat...

Susan Sunderland avea o țintă precisă. O cîrciumă clandestină din Five Points, a cărei adresă i-o furnizase pastorul Battle. Susan plecase bătăioasă la drum. Criza de *delirium tremens* a lui Henry o îndîrjise la culme. „Ce va zice lumea cînd va afla că soțul președintei Ligii antialcoolice este un bețiv învederat ? reflectă ea furioasă. Mă face de rîs, nenorocitul ! Nu ar fi mare pagubă dacă s-ar prăpădi !“ În mintea ei se și vedea văduvă, prezidînd consiliul de tutelă al copiilor ei și administrîndu-le averea. „Femeile sînt mai de nădejde decît bărbații ! Elisabeta I a Angliei și Caterina a II-a Rusiei au depășit prin înțelepciunea, energia, dîrzenia, ambiția și munificența lor pe cei mai străluciți monarhi cunoscuți în istorie“, gîndi Susan, trecînd însă sub tăcere capitolul virtuților morale ale celor două suverane din solidaritate feminină.

Localul care-i stîrnise combativitatea era patronat — din nefericire — tot de o femeie, pe nume Rosanna Peers, zarzavagioaică de meserie. Dugheana în care vindea verze, cartofi și lăptuci ofilite era doar o fațadă a unor afaceri dubioase. Într-o cameră dosnică, legată printr-un culoar cu zarzavageria plasată la stradă, amenajase o cîrciumă în care vindea, fără autorizație legală, băuturi spirtoase falsificate. Pastorul Battle primise prețioasa informație prin bunăvoința unui drept-credincios scandalizat de comerțul necinstit al Rosannei Peers. Dornic să se asigure că nu este indus în eroare, pastorul făcuse unele investigații discrete și, spre satisfacția sa, aflase că zarzavagioaica desfășura într-adevăr o activitate suspectă, dar pînă atunci nu intrase în conflict direct cu autoritățile. Se pare că Rosanna Peers se bucura de unele protecții politice. Pastorul Battle era hotărît să dea o lovitură spectaculoasă, nimicind acest focar de vicii pe care autoritățile nu-l depistaseră încă. Împărtășise ideile sale lui Mistress Sunderland, care le adoptase cu entuziasm.

Pregătiseră expediția în amănunțime. Aveau să fie însoțiți de pastorul Semple, de cîteva membre mai inimoase ale ligii și de nelipsita fanfară care avea menirea să atragă lumea. În ultimul moment Susan hotărîse să o ia și pe Cynthia, deși Miss Abigail încercase să ridice obiecții. Cînd constatase că împotrivirea ei rămăsese fără efect, hotărîse să însoțească expediția, spre a asigura protecția Cynthiei. Deși era o simplă guvernantă, Miss Abigail Harsher dădea dovadă de mai multă înțelepciune decît Mistress Sunderland, care se avînta nebunește într-o aventură sordidă.

Aproape de ora prînzului coloana, precedată de fanfară, pătrunse în Five Points. De data aceasta cruciații nu mai stîrniră curiozitate. În afară de cîțiva copii zdrențăroși, amuzați de obrajii umflați ca niște foale ai suflătorilor în instrumentele de alamă, localnicii își vedeau de treburile lor, aruncînd priviri oblice intruşilor veniți să le tulbure liniștea. Susan și cele trei doamne care o însoțeau purtau pancarte pe care scria cu litere mari, stîngace : „Jos alcoolul", „Să punem stavilă viciului", „Alcoolul este o armă a Diavolului !" „Trăiască temperanța !" Pastorul Battle deschidea cortegiul, aruncînd în stînga și în dreapta priviri teribile de arhanghel coborît din vămile Cerului spre a nimici „dragonul alcool". Patronii cîrciumilor, alertați de sunetele ascuțite ale goarnelor, trăgeau obloanele și ferecau ușile localurilor, în care clienții aveau să stea închiși — în compania clondirelor cu whisky — pînă ce se va termina panorama. Pastorul Battle se uita cu satisfacție la obloanele lăsate ca niște pleoape peste intrările localurilor de perdiție. Nu se putea spune că marșurile organizate de el erau lipsite de efect.

Cortegiul trecu pe piațeta Five Points, spre ușurarea cîrciumarilor din acea zonă, și se avîntă triumfal pe una din ulițele întortocheate care se strecura printre casele urîte, dărăpănate, îmbătrînite parcă prematur. Porci liberi, care rîmau prin noroiul amestecat cu zăpadă murdară, se vîrau în picioarele „cruciaților" și în fustele membrelor ligii. Cartierul Five Points era în fierbere. Încotro își îndreptau manifestanții pașii ? Pe ce cîrciumar puseseră ochii ? Localnicii începeau să se satură de vizitele acestea

păgubitoare. Dacă pastorul Battle ar fi fost mai realist şi ar fi deslușit amenințarea din privirile oamenilor, poate că n-ar mai fi avut atîta încredere în sine: Pastorul Semple, care încheia cortegiul, simțise tensiunea din atmosferă. Își păstra calmul, deşi era îngrijorat. Nu-i plăcea liniștea sumbră cu care trecătorii se uitau la luptătorii împotriva alcoolului. Din cerul plumburiu porniră să se reverse deodată fulgi mărunți de zăpadă, repeziți de vîntul înghețat peste obrajii oamenilor, pe care-i pişcau asemenea unor minuscule lovituri de bici. Zelul războinic al membrelor ligii se mai potolise. Numai Susan făcea excepție. Cu ochii aprinşi, cu bărbia sus şi cu pieptul scos înainte, își ducea cu dîrzienie pancarta, ca şi cînd ar fi purtat o sabie a răzbunării.

Pastorul Battle se opri în fața unei prăvălii nenorocite, cu cîteva grămezi de cartofi firavi în dosul geamurilor acoperite în parte cu flori de gheață.

— Aici ! rosti el solemn şi necruțător, deschizînd cu vigoare uşa şi pătrunzînd într-o încăpere boltită, înghețată, în care se aflau coşuri cu cartofi şi cu prune uscate şi borcane cu castraveți acri, aliniate pe polițe de lemn.

O femeie corpolentă îi tăie drumul.

— Ce pofteşti, părinte ? îl repezi agresiv.

— Dumneata eşti Rosanna Peers ? întrebă el cu glas sepulcral.

— Eu ! Sînt o negustoreasă cinstită. Dacă ai poftă de castraveți acri, eşti bine venit. Dacă eşti pus pe scandal, uşa e la spatele dumitale.

— La o parte, Jezabel ! răcni pastorul Battle, împingînd-o cu putere în lături.

Pe urmele lui intraseră Susan cu cele trei adepte ale ei — toate puse pe harță — Cynthia cu guvernanta, amîndouă timorate de ambianța locală şi de tonul zarzavagioaicei, precum şi pastorul Semple, care-şi blestema ceasul cînd avusese proasta inspirație de a-l prezenta pe colegul său preşedintei ligii. Fanfara rămăsese în stradă şi cînta de zor, spre a atrage lumea.

Împinsă de pastorul Battle, patroana făcu doi paşi de-a-ndaratelea, lovind un coş cu cartofi, care se răsturnă. Cartofii porniră să se rostogolească vioi prin prăvălie, ca o turmă de şoareci.

— Afară din prăvălia mea ! urlă Rosanna. Aici nu-i cîrciumă ! Afară !

— Aşteaptă, femeie ! tună pastorul Battle, repezindu-se la uşa din fundul prăvăliei, pe care o deschise cu putere.

Triumfător, se avîntă pe un culoar întunecos, cu miros puternic de igrasie. Ajuns la capătul culoarului, deschise altă uşă şi nimeri într-o cameră mare, boltită, cu tavanul şi pereţii înnegriţi de fum. La mese lungi, de lemn, stăteau bărbaţi şi femei în diferite stadii de ebrietate, cu pahare şi clondire de alcool în faţă. Abrutizaţi de băutură, îmbrăcaţi ca vai de lume, cu ochii tulburi şi mişcări nesigure, se uitară surprinşi la pastorul Battle, care dăduse buzna, urmat de însoţitorii săi. Printre clienţi se aflau şi cîţiva tineri ceva mai cocheţi. Tipul gras de la tejghea încremenise, ca şi cînd un elefant ar fi dat buzna într-un coteţ cu păsări.

— Asta ţi-e zarzavageria, femeie ? strigă pastorul Battle întorcîndu-se spre Rosanna Peers, care apăruse la rîndul ei în prag.

— Afară ! răcni ea.

— Am să ies, dar după ce am să fac puţină ordine în magherniţa asta ! ripostă pastorul repezindu-se la poliţele cu sticle din dosul tejghelei şi măturîndu-le cu cîteva vîsliri vînjoase de braţ.

— Cum îndrăzneşti ? zbieră gutural Rosanna.

Sticlele căzură pe podea, spărgîndu-se în salve. Susan se repezi la clondirele de pe mese. Aruncă jos cîteva, dar cînd ajunse în dreptul unei femei mătăhăloase, cu laţe soioase lăsate pe ochii înroşiţi de băutură, se simţi apucată cu putere de braţ.

— Sticla asta cu rachiu mă costă bani ! bolborosi femeia.

— Lasă-mă ! se răsti Susan, luînd cu mîna rămasă liberă clondirul şi zvîrlindu-l de perete.

Sub ochii îngroziţi ai Cynthiei, gestul mătuşii ei dădu naştere la o reacţie în lanţ, asemenea avalanşelor ce capătă viaţă aparent din nimic, amplificîndu-se cu uluitoare iuţeală, cîştigînd forţe uriaşe pe care le dezlănţuie, săvîrşind distrugeri incalculabile.

Clondirul zdrobit de perete de către Susan dădu semnalul unei riposte neaşteptate. Femeia mătăhăloasă îi

smulse boneta prinsă cu panglici sub bărbie şi îşi înfipse mîinile murdare în părul ei, începînd s-o tîrnuie. Alte cliente, iuţi la mînie şi stimulate de exemplul matahalei, se aruncară asupra membrelor ligii, luate prin surprindere. În cîteva clipe pancartele rupte, sfîşiate, azvîrlite prin aer, aterizară peste masa de femei încăierate. Bărbaţii nu se amestecară încă şi urmăreau rînjind înveseliţi acest spectacol de un comic irezistibil.

— Nu vreau bătaie în localul meu, răcni zarzavagioaica, scoasă din minţi. Afară cu toţii ! Afară !

Se vîrî la rîndul ei în învălmăşeală, cărînd la pumni în dreapta şi în stînga. Miss Abigail se pomeni înşfăcată de o femeie vînjoasă ca un grenadir, care îi sfîşie gulerul paltonului nou-nouţ.

Pastorul Semple interveni, gîndind că le va despărţi. Atunci se năpustiră şi bărbaţii. Pastorul Battle se avîntă în mijlocul încăierării ca un leu într-o turmă de tigri. Deşi era înzestrat cu o forţă herculeană, avea de-a face cu prea mulţi adversari. Culcă la pămînt pe cîţiva, secondat destul de eficace de pastorul Semple, care înţelese că regretele nu-şi mai aveau rostul şi că dacă ţinea la pielea lui, trebuia să treacă temeinic la acţiune. Forţele părură la un moment dat oarecum echilibrate, fiindcă cei doi pastori erau lucizi, în vreme ce pe majoritatea adversarilor îi toropea băutura. Ţipete, înjurături, chiräieli, bufnituri, pîrîituri de bănci rupte se succedau într-o infernală orchestraţie, acompaniată grotesc de fanfara care cînta în stradă.

Pastorul Battle, asaltat din toate părţile, nu avu timp să observe că tinerii din sală evitau să se amestece în luptă şi că făceau o manevră ciudată.

Mistress Rosemary Summerfield, cea mai tînără dintre însoţitoarele lui Susan, se trezi înlănţuită de nişte braţe puternice, bărbăteşti, care o traseră spre culoarul întunecat. O mînă mare ca o lopată acoperi şi gura Cynthiei, care fu luată pe sus şi tîrîtă de asemenea spre culoar. Numai Miss Harsher observă primejdia. Chiräind isteric, se avîntă în ajutorul Cynthiei, dar o barieră de trupuri umane care se zvîrcoleau într-o încleştare furioasă — nu se mai ştia care erau prietenii şi care duşmanii — o împiedică să ajungă la uşa culoarului. Cu un curaj şi o vigoare înzecite de un adevărat delir, începu să care la

pumni în gloata din jur. Animată de o înveşunare de care nu s-ar fi socotit niciodată capabilă, se folosea de toate armele găsite la îndemînă — sticle, scaune rupte, pahare — aruncîndu-le ca tot atîtea proiectile în capul clienţilor localului. Spumegînd turbată, îşi puse şi unghiile în funcţie, sfîşiind obrajii, scoţînd ochii, muşcînd cu năprasnică furie, spre a-şi face mai repede loc spre uşă. Nu mai auzea vacarmul din jur, nu mai simţea loviturile care plouau asupra ei. O idee fixă o făcea să lupte dement. Trebuia să ajungă la Cynthia ! I se părea că lupta ei dura de secole. Uneori avea senzaţia că o părăsesc puterile, dar gîndul că Cynthia se afla în primejdie, că unul dintre bărbaţii atît de urîţi de ea era pe punctul de a o batjocori îi dădea aripi, îi sporea înverşunarea. Cu preţul unor opinteli titanice, ajunse pe culoar, după ce reuşi să dea la o parte un marinar cu păr cîlţos, pe care-l trăsni în creştet cu o sticlă scăpată pînă atunci întreagă. Coridorul era gol. Cîteva uşi, toate închise, îl străjuiau de o parte şi de alta. Zarzavageria de la capătul culoarului era goală. Fanfara cînta în stradă, împiedicîndu-i pe curioşii adunaţi în jurul ei să audă tărăboiul dinăuntru.

Miss Abigail crezu că o pălesc nebuniile. Unde se afla Cynthia ? Desigur că în dosul uneia din aceste uşi. Furibundă, deschise pe prima, pe o doua. O obseda un gînd înfiorător. Dacă va ajunge prea tîrziu ?... Deodată auzi un ţipăt care făcu să-i îngheţe sîngele ! Îl recunoscu numaidecît. Era glasul Cynthiei ! Identifică şi uşa de după care ţîşnise ţipătul. O împinse cu putere. Spectacolul dinăuntru o făcu să urle. Cynthia, ţinută de mîini şi de picioare de patru braţe, era cu coapsele dezgolite. Un derbedeu se apleca tocmai asupra ei. Miss Abigail văzu roşu. De pe o comodă prăpădită din dreapta uşii luă o cană mare de porţelan şi îl trăsni pe derbedeu pe la spate în creştet. Acesta se prăbuşi icnind asupra Cynthiei. Intrarea şi intervenţia guvernantei fuseseră atît de neaşteptate, de rapide, încît braţele care o ţineau pe fată nici nu avuseseră timp să reacţioneze. Unul din tineri, cu o barbă hirsută şi care putea a whisky de la distanţă, se aruncă asupra guvernantei şi o imobiliză în braţele-i puternice. Ea îşi înfipse dinţii în umărul lui.

— Căţea ! scrîşni bărbosul, pocnind-o cu palma peste gură, de o podidi sîngele.

În clipa aceea se petrecu una din acele răsturnări de situaţii pe care poeţii Greciei antice le denumeau *Deus ex machina*, dar care intervin mai des în viaţa reală decît în operele literare.

Gerald intră vijelios în cameră, urmat de doi dintre lacheii săi şi de cîţiva reprezentanţi ai ordinii publice...

Aventura grotescă în care Susan şi pastorul Battle antrenaseră atîţia oameni, dînd dovadă de o inconştienţă condamnabilă, nu se încheie în chip tragic, aşa cum ameninţase la un moment dat să se termine. Susan ieşi ciufulită, plină de vînătăi, zgîriată şi cu hainele sfîşiate. Celelalte doamne arătau ca nişte sperietori cînd agenţii ordinii publice le scoaseră din localul Rosannei Peers. Pastorul Semple îşi pierduse patru dinţi din faţă, ceea ce îl posomorî foarte, fiindcă avea să-i strice estetica feţei şi în special a gurii în timpul predicilor. Pastorul Battle se alesese cu vreo cincisprezece cucuie şi cu două coaste rupte. Dar aceste inconveniente erau precumpănite de succesul răsunător al operaţiei iniţiate de el. Localul clandestin al Rosannei Peers îşi încheie definitiv porţile. O altă văgăună a viciului încetase să mai existe.

Mai serioasă era situaţia Cynthiei. Este adevărat că irepărabilul nu se petrecuse, dar şocul nervos suferit avea să-i lase urme de neşters. Miss Abigail Harsher primi din partea lui Gerald o indemnizaţie care o despăgubi din plin pentru îmbrăcămintea ruinată şi bătaia încasată. Din ceea ce prisosi îşi putea cumpăra o casă cu grădină în orăşelul natal, o veche dorinţă a ei, pe care multă vreme o socotise irealizabilă. Dar bucuria aceasta era infimă faţă de fericirea pe care o încercase salvînd-o pe Cynthia din mîinile indivizilor.

Cele mai mari neplăceri de pe urma acestei expediţii le suferi Mistress Rosemary Summerfield. Deopotrivă cu Cynthia, scăpă fără ca turbulenţii clienţi ai Rosannei Peers să fi apucat a-i întina virtutea. Cel puţin aşa afirmă ea. Asupra celor doi soţi Summerfield avea să plutească însă în veci umbra unor îndoieli malefice. Mister Leslie Summerfield nu avea cum să verifice exactitatea spuselor

soției sale, care bineînțeles renunță definitiv să mai activeze în rîndurile vajnicelor membre ale Ligii antialcoolice.

Susan — potrivit sfaturilor medicilor — trebui să stea la pat cîteva zile, pentru a se reface după încercările prin care trecuse. Aceasta o scuti de obligația de a se deplasa la Terrytown, ceea ce nu fu de natură să o supere prea rău. În locul ei plecă Benjamin.

— Nu e fiul lui ? declară ea senatorului Forbes. E firesc să vegheze la căpătîiul părintelui său. Ce ! Să vină numai la moștenire ?

Senatorul o privi cu tristețe. Nu-i venea să creadă că această ființă dură, fanatică, imprudentă era propria lui fiică. Trecerea anilor nu o avantajase. Și aspectul fizic și fondul moral suferiseră. O dată cu vîrsta se accentuaseră și cusururile omenești. Susan confirma din plin acest dicton.

Cînd Gerald sosi la Sunderland House, însoțit de Olga, spre a se interesa de starea cumnatei sale, îl întîmpină senatorul.

— Susan este în afară de orice primejdie, explică bătrînul. A scăpat ușor. După ce am aflat de pățania ei din Five Points, am făcut o vizită judecătorului Maxwell. Și el fusese pus în temă. Cînd am intrat în biroul lui, m-a întîmpinat bătîndu-mă prietenește pe umăr. „Poți socoti, dragul meu Forbes, că fiica dumitale s-a născut a doua oară. Nu știu cine i-a vrut răul de a trimis-o pe capul Rosannei Peers. Știi cine este zarzavagioaica asta ? Una dintre căpeteniile bandei «Patruzeci de hoți» ! De cîtăva vreme o țineam sub observație. Voiam să punem mîna pe Ed Coleman, șeful bandei. Fiica dumitale ne-a dat peste cap toate planurile. Intervenind, ca să o scoatem din încurcătură, am dat în același timp alarma printre bandiți. Știucile cele mari au avut tot timpul să se facă nevăzute. Noi n-am mai prins decît peștișorii fără importanță. Dac-ai ști cîte crime și cîte jafuri are la activul ei banda asta ! Din clipa în care a păsit pragul zarzavageriei Rosannei Peers, Mistress Sunderland s-a aflat într-o primejdie de moarte. Dumnezeu are însă grijă de copii, de beți și de imprudenți." „De «proști» ai vrut să spui." „Poate că termenul acesta e mai potrivit. În orice caz, dacă Mistress Sunderland mai are de gînd să-și continue

activitatea în fruntea ligii, o sfătuiesc să opereze în cartierele din centrul oraşului. E mai puţin primejdios. Riscă cel mult să i se deschidă o acţiune penală, pentru distrugeri şi loviri."

Luciditatea cu care senatorul disecă năzdrăvăniile fiicei sale spori consideraţia pe care i-o purta Gerald.

— După plecarea mea în Europa, spuse acesta, v-aş ruga să supravegheaţi activitatea lui Henry şi a soţiei sale. Tatăl meu avea o deosebită încredere în discernămîntul dumneavoastră.

— Am să fac tot ce-mi va sta în putinţă, Gerald. Ştiu că şi dumneata ai de rezolvat mari şi foarte spinoase probleme.

— Vă mulţumesc. Mai am o rugăminte.

— Aş fi fericit să-ţi pot fi de folos.

— Vreau să o mărit neîntîrziat pe Cynthia. Cunoaşteţi motivele.

— Le cunosc. După cîte sînt informat, Benjamin a refuzat să se însoare cu ea.

— Exact. Am însă pe altcineva în vedere. Aş dori să ştiu dacă aţi putea obţine o dispensă de vîrstă pentru Cynthia, în vederea căsătoriei.

— Are numai treisprezece ani, nu-i aşa ?

— Da.

— Va fi cam greu, rosti gînditor senatorul. Ar fi un mijloc. Să trişăm în ceea ce priveşte vîrsta ei. Să declarăm, de pildă, că are şaisprezece ani... Senatorul îşi mîngîie bărbia : Ar mai fi o soluţie. Să spunem că între ea şi viitorul soţ s-au săvîrşit anumite acte intime...

— Găsiţi dumneavoastră formula cea mai potrivită. Mîine de dimineaţă am nevoie de această licenţă.

— Aşa de repede ?

— Trebuie să o mărit pe Cynthia înaintea plecării mele în Europa. Din această cauză mi-am şi amînat îmbarcarea.

— Bine. Am să văd ce pot face.

În aceeaşi după-amiază, Gerald făcu o vizită în camera Principelui di Serracapriolo.

Îl găsi stînd în faţa ferestrei şi contemplînd soarele care asfinţea dincolo de apele rîului Hudson.

— Am impresia că te plictiseşti, Lorenzo, îi zîmbi el, aşezîndu-se pe un scaun.

— N-aş putea spune că mă amuz de minune. Graţie dumitale, Gerald, nu mai ştiu ce înseamnă grija zilei de mîine. Dar belşugul nu aduce întotdeauna şi fericirea. N-aş vrea să mă crezi nerecunoscător. La Roma, însă, în ciuda sărăciei, mă simţeam liber. În felul meu eram fericit.

Gerald oftă.

— Ai dreptate. Uneori mă simt vinovat. În ultima vreme te-am cam neglijat. Pe toţi prietenii mei i-am neglijat.

Lorenzo surîse. În clipa aceea Gerald avu impresia că o are în faţa lui pe Vittoria. Era uimitoare asemănarea acestor fraţi. Amintirea chipului Vittoriei făcu să i se strîngă sufletul.

— Şi ţie şi Vittoriei, continuă el, v-am dorit binele. Din nenorocire, v-am adus numai nenoroc.

Lorenzo îi puse mîna pe umăr.

— Nu trebuie să spui aşa ceva. Am fost victimele fatalităţii. Se spune că morţii rămîn tineri. Vittoria nu va cunoaşte niciodată dizgraţia îmbătrînirii.

Făcu o pauză, apoi adăugă :

— Aş vrea să plec la Roma, Gerald.

Gerald nu-i răspunse imediat. Îl privi lung, aproape cu duioşie.

— Ai putea să-mi faci un serviciu, Lorenzo ? Un foarte mare serviciu ?

Tînărul principe îl mîngîie pe păr.

— Ştii bine că nu-ţi pot refuza nimic.

Gerald îi zîmbi.

— Îţi cer poate un sacrificiu.

— Spune ce ai pe inimă, Gerald.

— Aş vrea să te însor cu Cynthia de Beaulieu. Mi se pare că ai cunoscut-o.

Lorenzo îşi retrase mîna. Surîsul îi pieri de pe buze.

— Fetiţa aceea de treisprezece ani ? Am cunoscut-o. În treacăt. Căsătoriile, Gerald, nu priesc celor din familia mea.

— Te referi la Vittoria ?

— Mă refer la mine. Nu cred că aş fi un soţ tocmai potrivit.

— Ar fi, la rigoare, o simplă formalitate.

Lorenzo suspină adînc.

— Şi cînd trebuie să devin soţul Cynthiei de Beaulieu ?

— Mîine de dimineaţă, dacă obţin pentru ea dispensa de vîrstă.

Lorenzo surîse trist.

— Ai s-o obţii. Nu cred ca tu să fi dorit ceva fără ca năzuinţele să ţi se împlinească.

Gerald îl îmbrăţişă cu entuziasm.

— Ştiam că pot să mă bizui pe tine.

— Mă bucur că nu ţi-am înşelat aşteptările, Gerald... După căsătorie, întrebă el timid, am să pot pleca la Roma ?

— Şi cu Cynthia ce-ai să faci ?

— Ţi-o las ţie. Să-i porţi de grijă.

— Bine. Vom mai vorbi despre aceasta. Pînă una-alta, pregăteşte-te de nuntă !

Îl îmbrăţişă din nou, apoi părăsi încăperea.

Cînd Gerald se înapoie în camera sa de lucru, Lefèvre îi anunţă vizita lui Leslie Grant.

— Să intre, zise Gerald bine dispus.

Ultima lui convorbire cu Lorenzo di Serracapriolo îl mulţumise. Era prima geană de senin după negurile agresive din ultima vreme.

Grant intră cu pas elastic, aducînd odată cu el o undă de optimism.

— Ce veşti îmi aduci, Grant ?

— Am făcut o mică anchetă pe cont propriu la Terrytown, Sir.

— Şi ce-ai descoperit ?

— Explozia a fost provocată, Sir.

— Am presupus şi eu acest lucru.

— În ajunul exploziei, doi inşi necunoscuţi prin partea locului au fost văzuţi în cîrciuma lui Slim „Ciungul". După dezastru, printre rămăşiţele omeneşti găsite în jurul atelierelor aruncate în aer, se afla şi capul secţionat de trup al unuia din cei doi necunoscuţi. Deşi o parte a feţei era tumefiată, cealaltă parte se afla într-o stare destul de bună spre a-i îngădui lui Slim să-l identifice. Era unul dintre cei doi clienţi din ajun. Mi-am închipuit că cel de-al doilea individ pierise şi el în cursul exploziei. L-am găsit însă într-o pensiune din Terrytown. Avea braţul

drept rupt și o rană destul de gravă la cap. L-am luat la întrebări. A încercat să-mi explice că îl lovise o trăsură în ajun. Am folosit atunci unul din procedeele grație cărora pieile-roșii își fac prizonierii să vorbească. Omul meu a lunecat pe panta mărturisirilor. A recunoscut că a provocat explozia împreună cu prietenul său. Amănuntele tehnice le găsiți în raportul acesta, zise Grant, punînd pe masă două foi de hîrtie scrise mărunt. Am încercat să-i storc o declarație, dar a leșinat. L-am dat atunci pe mîna șerifului. Fiindcă nu putea fi transportat, a rămas să fie îngrijit de un medic — bineînțeles sub pază — în camera de la pensiune. Îndată ce se va înzdrăveni, va fi silit să dea o declarație semnată.

— Cred că nu a lucrat pe cont propriu, interveni Gerald.

— Sigur că nu. A acționat potrivit instrucțiunilor unui oarecare Smogy din New York. Adresa acestui Smogy o am în buzunar. Am să-l fac și pe el să vorbească. Evident, individul nu este decît un intermediar. Autorii morali se ascund în dosul acestor comparși.

— Ai vreo bănuială, Grant ?

— Simple supoziții, Sir. Aș pune însă pariu că Smogy este agentul unor persoane sus-puse. Dar vă făgăduiesc să le dibui în curînd.

— Și eu cred că au lucrat pentru niște persoane aparent onorabile, zise Gerald.

Se întrebă dacă omul care furnizase pastorului Battle adresa Rosannei Peers nu era emisarul acelorași personaje. Grant era un tînăr plin de resurse. Lafont știa să își aleagă oamenii.

— Să mă ții la curent, Grant, cu mersul cercetărilor. Dacă îmi descoperi pe cei care au pus la cale explozia, te fac om.

— Puteți conta pe mine, Sir.

Gerald îi zîmbi.

— Cred că ai să faci o carieră frumoasă în cadrul casei noastre. Depinde numai de dumneata.

După plecarea lui Grant, Gerald smulse o garoafă albă dintre florile puse într-un vas Wedgwood și și-o prinse la butonieră. Viața era totuși frumoasă. Se afla într-o situație grea, dar nu disperată. Era victima unui atac con-

centric. Ei bine, va riposta cu vigoare. Dușmanii lui vor constata că nu au chibzuit prea bine cînd au hotărît să-i declare război. Ballard se afla desigur printre aceștia. Dar Ballard nu era decît un personaj de mîna a doua. Adevărații rechini se aflau în Europa. Acolo trebuia să lovească. La timpul oportun îi va veni rîndul și lui Ballard, lui Astor și celorlalți indivizi din grupul lor, inclusiv Samuel Sunderland. În privința acestuia avea totuși unele îndoieli. Pe Samuel îl folosiseră drept momeală, apoi îl lăsaseră din brațe. De ce procedaseră așa ? Cum de reușiseră să-l îmbrobodească pe Samuel ? Viitorul îi va da și aceste răspunsuri...

Un pastor dintr-o mică localitate din statul New York oficie fără zgomot cununia Principelui Lorenzo di Serracapriolo cu Cynthia de Beaulieu. Acțiunea în justiție pe care Georgina o intentase fraților ei pentru a obține tutela fiicei sale rămînea astfel fără obiect. Căsătoria aceasta nu se făcuse fără dificultăți. Cynthia încercase să se opună, dar după șocul suferit în localul Rosannei Peers, puterea ei de rezistență era ca și inexistentă. Trecuseră cîteva zile după „expediția" aceea rămasă de pomină, fără ca Cynthia să-și fi revenit pe deplin. Crize de isterie alternau cu momente de prostație. Izbucnea în plîns din senin. Noaptea era terorizată de coșmaruri. O urmăreau bărbați bestiali care voiau să o violeze. Medicii îi administrau calmante, fără a reuși să-i amelioreze starea nervoasă. Personalul medical și servitorii Casei Sunderland primiseră instrucțiuni severe ca nimic să nu transpire în public în legătură cu „ușoara indispoziție" a tinerei fete. Gerald era sigur că taina nu va putea fi păstrată la infinit. Indiscreții nu vor întîrzia să ajungă la urechea Georginei, care va acționa desigur în consecință. Cel mai înțelept lucru era să o ducă pe Cynthia în Europa. Susan fusese de acord cu această formulă, care-i lua de pe cap o grijă suplimentară.

Pentru Miss Abigail Harsher, căsătoria Cynthiei avusese semnificația unei lovituri cumplite. Alianța matrimonială plănuită de Gerald fusese pe punctul de a se nărui din cauza împotrivirii înverșunate a guvernantei, care pretinsese că starea precară a sănătății fetei nu-i permitea o emoție suplimentară. Gerald nu reușise să-i

înfrîngă opoziția decît amenințînd-o că o va concedia și o va expedia în Europa, interzicîndu-i pe viitor să se mai apropie de fosta ei stăpînă. Miss Abigail fusese ispitită la un moment dat să treacă în tabăra Georgieni, dar știa că această manevră ar fi implicat o despărțire cel puțin temporară de Cynthia, și o asemenea perspectivă îi era intolerabilă. O liniștise în parte asigurarea lui Gerald că această căsătorie nu va fi consumată decît în clipa în care starea sănătății noii principese di Serracapriolo i-o va permite. Guvernanta stătea în preajma fetei ca un neînduplecat cerber. Pe Gerald nu îl deranja acest lucru. Îi era suficient că o măritase pe Cynthia și că în chipul acesta rămînea stăpîn pe averea ei. Îl jena doar influența cîștigată de guvernantă asupra fetei.

Căsătoria aceasta îi întîrziase cu o săptămînă plecarea în Europa. În ajunul îmbarcării primi o veste care-i dezvălui și mai mult amploarea influențelor ascunse sub actul de sabotaj săvîrșit la Terrytown. Individul identificat de Grant fu găsit într-o dimineață înjunghiat în camera sa de la pensiune. Omul care făcea de pază pe culoar, în dreptul ușii, nu auzise nimic. Ancheta stabili că asasinatul fusese comis de un necunoscut care se strecurase în cameră intrînd pe fereastră. În noaptea aceea un viscol năprasnic se abătuse asupra orășelului. Vuitul stîrnit de vijelie, de ușile și ferestrele zgîlțîite de vînt îl împiedicaseră pe paznic să surprindă vreun zgomot suspect. Pe de altă parte, individul care răspundea la porecla de Smogy se topise în neant. Se volatilizase și informatorul pastorului Battle. Pe cale legală, lupta lui Gerald împotriva lui Ballard și a grupului său avea să dureze mult timp. Grant îi oferise totuși o satisfacție. Trei zile după explozia catastrofală de la Terrytown, un incendiu ale cărei cauze rămaseră necunoscute distruse parțial șantierul naval Ballard de la New York.

În dimineața în care ziarele relatară cu lux de amănunte acest eveniment, Gerald îl angajase pe Grant consilier personal.

„Sovereign of the Seas" părăsi portul New York într-o dimineață posomorîtă, cu un cer jos și valuri cenușii, ce se frămîntau ca într-un imens cazan...

CAPITOLUL XXI

Pentru Raymond de Beaulieu, atacarea convoiului de deținute în care se afla Mary Reynolds nu avusese decît semnificația unei aventuri palpitante, care trebuia să se încheie cu bine. Nici nu-i trecuse vreodată prin minte că acest episod, aparent fără importanță, avea să determine o mare și cumplită cotitură în viața lui. Se știa invulnerabil. Avea spatele acoperit de acea uriașă forță pe care o reprezenta dinastia Sunderland. Unchiul său, Gerald, era unul dintre cei mai influenți oameni. Grație imenselor sale rezerve de aur, putea cumpăra miniștri, judecători, principi. Atacarea convoiului de deținute și înlesnirea evadării iubitei lui avea să provoace oarecare agitație, dar influența clanului Sunderland și jocul de interese ale diverșilor factori executivi din Marea Britanie va pune capăt efervescenței mai înainte ca aceasta să ia proporțiile unui mare scandal.

Eșuarea atacului armat și moartea unuia din soldații care asigurau paza convoiului nu reușiseră să tulbure peste măsură seninătatea lui Raymond. La urma urmei, crima nu îi era imputabilă lui direct. Participase la acea operație nenorocită, dar nu jucase un rol activ. Asistase numai de la distanță, ca să se asigure că oamenii săi își împlinesc conștiincios misiunea.

Culmea este că după ce i se adusese la cunoștință moartea soldatului, nu se temuse atît de rigorile legii, cît de o reacție aspră din partea unchiului său. Nici arestarea sa și nici întemnițarea la „Newgate" nu-l neliniștiseră peste măsură. În concepția sa, cel pedepsit nu era el, ci unchiul Gerald. Acesta avea să-și dea seama abia acum de greșeala pe care o săvîrșise împiedicîndu-și nepotul de a se însura cu aleasa inimii lui. Atît de supărat era Raymond pe unchiul său, încît refuzase să iasă la vorbitor cînd i se

anunţase vizita acestuia. Nici cu Lafont nu voia să stea de vorbă. Nu-l primise decît pe avocatul Rowlandson, care se străduise să-i deschidă ochii asupra gravităţii situaţiei sale.

— Nu sînt aici decît datorită lipsei de înţelegere a unchiului meu, stăruise Raymond. Pe el trebuia să-l mustre conştiinţa.

— Să presupunem că regretă tot ce s-a întîmplat. Aceasta nu vă uşurează cu nimic situaţia. Trebuie să vă scoatem de aici, dar nu putem face acest lucru dacă nu ne ajutaţi. Spuneţi-mi cum s-au petrecut lucrurile, în amănunt, ca să organizăm o apărare eficientă.

— Tot ce am avut de spus am spus organelor care m-au anchetat.

În primele săptămîni după arestare, resimţise pierderea libertăţii, dar condiţiile detenţiunii nu erau excesiv de grele. Ocupa de unul singur o celulă încăpătoare, mobilată confortabil cu piese trimise de Lafont de la Montenuovo House. Tot de la Montenuovo House i se aducea şi hrana.

Raymond era încredinţat că unchiul său, impresionat de tăria-i de caracter, îl va scoate din închisoare, o va aduce pe Mary Reynolds din colonii şi va permite în sfîrşit căsătoria lor, astfel încît întregul episod să se încheie cu bine. Visurile acestea trandafirii se spulberaseră însă brusc în ziua în care aflase că Gerald plecase în Statele Unite. Această dezertare a unchiului său îl descumpănise. Era acesta atît de neînduplecat încît se dezinteresa de soarta lui ?

Raymond intră brusc în alarmă. Interveni apoi un eveniment care transformă alarma în panică. Într-o zi îl scoaseră din celula lui şi îl aruncară într-un fel de hrubă îngropată sub pămînt, unde se mai aflau înghesuiţi un mare număr de întemniţaţi. O ferestruică îngustă, cu drugi de fier groşi, aducea din vreo curte interioară puţin aer curat, trecut prin hornul sfredelit în zidurile de piatră adînci de aproape trei metri. Corpurile murdare ale oamenilor, găleţile cu excremente din colţul încăperii emanau o duhoare pestilenţială. Raymond îşi aminti experienţa tristă încercată de unchiul Robert în închisoarea din Palermo. Cînd auzise pentru întîia dată povestea acelei

cumplite întemnițări, își zisese că i-ar fi fost cu neputință să reziste unui astfel de regim penitenciar. Acum retrăia toate mizeriile fizice și morale îndurate de bietul său unchi. În primele zile îl încolțise o criză de disperare vecină cu nebunia. Și regimul alimentar se schimbase. Nu mai primea hrană de la Montenuovo House. I se dădea, ca și oricărui deținut de rînd, aceeași ciorbă lungă, cu o bucată de pîine neagră, mucedă, cleioasă, pe care la început nici nu o putuse mînca.

Este extraordinară capacitatea omului de a se adapta mediului. Suferințele lui morale erau mari, dar odată cu trecerea timpului începu să-i trezească interesul ființele din jur. În ziua în care acestea prinseră a se singulariza, a se desprinde din masa colcăitoare și a deveni personalități distincte, se simți dispus să se apropie de unii — în virtutea sociabilității inerente firii umane — și să se ferească de alții, care îi trezeau teama.

Colecția aceea de oameni murdari, înrăiți, loviți de soartă și respinși de societate, căpăta uneori o coloratură pitorească. Erau printre ei și hoți, și falsificatori de bani, și ucigași, și perverși sexuali, și dezertori, și profanatori de morminte, și tăinuitori... Unii erau vîrstnici, alții foarte tineri. Mutre hidoase și chipuri agreabile, infirmități și eczeme scîrbavnice, violențe și gingășii neașteptate se amestecau într-un caleidoscop uluitor.

Foarte repede hainele elegante ale lui Raymond nu se mai deosebiră cu nimic de boarfele celorlalți deținuți. Mizeria așternuse asupra tuturor o patină egalitară.

Începu procesul. Raymond fu scos din hrubă, îmbrăcat în niște haine convenabile și trimis la „Old Bailey". Cînd se văzu în sala aceea mare, luminoasă, țintă a sute de priviri pline de curiozitate, simți că îl potopește rușinea. În adîncul sufletului său încolți însă timid și o rază de speranță. Dezbaterile publice vor duce desigur la eliberarea sa. Își pierduse iluziile în ceea ce privește atotputernicia Casei Sunderland, dar continua să aibă încredere în strălucitele resurse ale minții lui Jules Lafont, care-și dovedise eficiența salvîndu-l de la streang pe Francis-Andrew, stabilind vinovăția Sandrei Sunderland și a amantului ei, scoțînd ca un scamator din pălărie atîtea soluții miraculoase. Lafont, gîndi el, nu-l va părăsi.

Datorită emoției, Raymond urmări întreaga ședință printr-un fel de ceață, care învăluia nu numai lumea înconjurătoare, dar și propria-i rațiune. Ascultă glasul judecătorului, al acuzării, al avocaților apărării... Îl zări și pe Lafont, care-i surîse încurajator. Și pe Benjamin îl văzuse. Și pe Anthony Temple, și pe lordul Amberley. Îi ajunse la ureche și debitul verbal, monoton și necultivat, al cîtorva martori, care relatară, disparat și adeseori contradictoriu, fazele atacului săvîrșit împotriva gărzii militare a convoiului de deținute. Fu rostit pînă și numele iubitei sale, Mary Reynolds ! Cuvintele acestea magice pentru el îi răscoleau dureros trecutul. Cu ochii minții o vedea pe Mary stînd în aceeași boxă în care se afla și el acum, încercînd aceleași deznădejdi, suportînd aceleași indescriptibile umilințe.

Apoi ședința se încheie, fixîndu-se un nou termen de judecată. Îl aduseră iarăși în hruba de la „Newgate". În noaptea aceea se întîmplă ceva îngrozitor. Niște derbedei, despre care se află mai tîrziu că erau acuzați pentru jaf la drumul mare, se aruncară asupra lui, îl imobilizară și începură să-l dezbrace cu forța. Raymond știa ce-l așteaptă. Mai asistase la asemenea scene. Se luptă cu energia disperării, dar rezistența lui era neglijabilă față de puterile lor reunite. În clipa în care își spuse că totul era pierdut, intervenira cîțiva deținuți și, după o încăierare scurtă, îl scăpară din mîna agresorilor. Atunci își dădu seama că printre răufăcătorii din hrubă avea și prieteni. Derbedeii nu își mai reînnoiră atacul, deși rostiseră amenințări cumplite, înjurături și blesteme.

Într-o dimineață fu adus în hrubă un nou deținut. Avea un chip inteligent și purta veșminte nu prea ponosite. Spre seară, noul-venit se strecură lîngă Raymond. Se tolăni pe stratul de paie care le servea drept așternut și își apropie gura de urechea lui.

— Vă sînt prieten, îi șopti. La ședința viitoare să susțineți că n-ați fost de față la atac. Că vă aflați în trăsura dumneavoastră la cîteva mile depărtare. Vor veni doi martori care vor confirma acest lucru.

— Dar am dat o primă declarație...

— Să spuneţi că prima declaraţie v-au smuls-o sub ameninţare...

— Cum aş putea să mint ! S-au purtat foarte corect cu mine.

— Lăsaţi fleacurile !

— Au să se supere...

— Ei şi ? Să faceţi ce vă spun ! Altfel vă primejduiţi capul.

— Cine te-a trimis ?

— Mister Jules Lafont.

Un glas dogit îl apostrofă :

— Lăsaţi şopăcăitul ! Aici nu se poate dormi ? Faceţi ce aveţi de făcut pe tăcute !

Noul-venit rîse :

— Bine, bine ! Culcă-te ! Nu-ţi mai tulburăm somnul.

Se apropie iarăşi de urechea lui Raymond.

— Nu uitaţi ce v-am spus ! Şi cu asta, basta !

Se întinse pe paie şi începu să respire cu regularitate, ca şi cînd ar fi adormit.

În noaptea aceea Raymond încercă o mare bucurie. Ai lui nu-l uitaseră. Jules Lafont veghea asupra sa. În curînd va fi liber. I se cerea să mintă. Va minţi. Preţul era foarte mic faţă de imensa fericire pe care ar constitui-o o ieşire din infernul acesta.

Zilele următoare se scurseră pentru el într-o stare de euforie accentuată. Noii lui prieteni, înduioşaţi poate de tinereţea şi de nenorocirea lui, îl fereau de contactul cu deţinuţii care-i puseseră gînd rău. Tînărul care-i adusese veşti de la Lafont fusese mutat în altă celulă, aşa că îl pierduse din vedere.

Sosi, în sfîrşit, şi ziua procesului. Raymond intră radios în boxă. Dezbaterile îşi reluară cursul. Dar iluziile lui aveau să se sfarme repede. Martorii făgăduiţi nu numai că nu-şi făcură apariţia, ci doi soldaţi din garda convoiului — propuşi martori de rudele celui ucis — declarară sub prestare de jurămînt că îl văzuseră pe Raymond trăgînd cu pistolul asupra camaradului lor, care căzuse lovit de moarte. Or, această afirmaţie era mincinoasă. Raymond nu trăsese nici un foc de armă. Mărturiile acestea provocaseră rumoare în sală. Avocaţii lui obţinură cu

greu un nou termen. Reprezentanții părții civile cerură intrarea în fond, astfel ca procesul să fie soluționat în cadrul aceleiași ședințe.

Raymond se înapoie zdrobit în hruba sa. Emisarul lui Lafont nu fusese decît un impostor care-l indusese în eroare. Viitorul se contura în culori foarte întunecate...

Pentru prima dată în viață, Jules Lafont se simțea dezorientat. Mai mult decît atît — împanicat. Toate încercările lui de a imprima procesului o întorsătură favorabilă lui Raymond dădeau greș. Dar aceste eșecuri nu erau rodul întîmplării, al ghinionului, cum ar fi fost poate ispitit să creadă. Lafont simțea instinctiv că eșecurile lui erau datorate unor forțe obscure, pe care nu le putea defini. Ce dușmani puternici, dar ascunși, avea Raymond de Beaulieu, acest tînăr care nu ieșise încă din adolescență ? Mașinațiunile veneau desigur din partea unor adversari dornici să lovească prin el în Casa Sunderland ! Cine erau acești adversari ? Agenții lui Lafont nu reușeau să-i identifice, în ciuda strădaniilor depuse și a energiei cu care șeful lor îi împingea de la spate.

Lafont își dăduse seama că în jurul lui Raymond se desfășura o luptă titanică din clipa în care cîteva ziare de scandal lansaseră o campanie furibundă împotriva lui. „Acești *fils-à-papa,* pricepuți doar să sfideze cu banii lor pe oamenii cinstiți care abia reușesc să ducă o existență precară, trebuie pedepsiți exemplar cînd ignorează voluntar legile societății noastre, cînd înfruntă autoritățile constituite, cînd merg pînă acolo cu îndrăzneala încît săvîrșesc crime, socotind că totul le este îngăduit." Cu ușoare variații pe aceeași temă, apelurile lor către public creau o atmosferă nefavorabilă lui Raymond.

Lafont încercase să dea de urma autorilor acestei campanii. Aflase doar că articolele, însoțite de mari sume de bani, erau trimise în plic sigilat la adresele redacțiilor respective.

Lucrurile se complicaseră cînd un onorabil membru al Camerei Comunelor interpelase pe secretarul de stat al Justiției, acuzîndu-l că face discriminări, mijlocind unor deținuți, acuzați de crime de drept comun, un tratament de favoare, refuzat altor infractori, lipsiți de relații pu-

ternice. Onorabilul membru al Parlamentului nu rostise numele lui Raymond, dar efectele interpelării lui nu întîrziaseră a se face simțite. Tînărul nobil fusese scos din confortabila lui celulă și trimis în mijlocul infractorilor de rînd. Ligi moraliste, stipendiate discret, se alăturau corului de proteste care cereau ca Raymond de Beaulieu să sufere o sancțiune corespunzătoare crimelor sale. „Capete încoronate și-au plecat grumazul sub securea călăului, și nu vom reuși noi să determinăm justiția acestei țări să aplice o pedeapsă aspră, dar binemeritată, unui nobil degenerat, cu mîinile înroșite de sîngele unui soldat care nu-și făcea decît datoria ?“ vociferau în Hyde Park vorbitori cocoțați pe tribune improvizate, strecurînd în sufletul ascultătorilor ocazionali mînia împotriva privilegiaților soartei.

Intervențiile lui Anthony Temple, ale Lordului Amberley și ale celorlalți prieteni și obligați ai dinastiei Sunderland se loveau de un zid inexpugnabil. Miniștri și oameni politici, care nu puteau fi acuzați că ar fi primit subsidii tainice, își ridicau glasul împotriva lui Raymond.

Lafont înțelese că procesul pornise pe o pantă foarte primejdioasă în momentul în care cei doi martori mincinoși, pregătiți de el spre a neutraliza acuzațiile aduse lui Raymond, fură scoși din acțiune. Primul se alesese cu o lovitură de cuțit în spate, primită în cursul unei încăierări, iar al doilea dispăruse, fiind găsit peste cîteva zile cu capul zdrobit în fundul unui canal.

Mărturia celor doi soldați, care atribuiseră lui Raymond responsabilitatea crimei, dădu și mai mult temei bănuielilor lui Lafont referitoare la existența unui complot.

Deodată simți că îl încolțește frica. Începuse să îmbătrînească ? Se uzase ? De ce nu-l mai ajuta mintea, așa ca odinioară ? Unde erau soluțiile acelea miraculoase pe care le găsea fără efort ? Agenții lui nu mai erau în stare să-i furnizeze indicii, sau el își pierduse abilitatea de a le folosi ? Cînd îl concediase Henry Sunderland, acceptase cu seninătate hotărîrea-i arbitrară, fiindcă oricînd va găsi un nou patron și va ști să-l servească cu aceeași eficiență de care dăduse dovadă pînă atunci. Gerald Sun-

derland îi acordase toată încrederea, dar el nu fusese capabil să facă față sarcinilor. Un bărbat cu reputație de donjuan nu rămîne mai dezorientat cînd constată o scădere bruscă a capacității sale virile decît Lafont, cînd avusese trista revelație a neputinței sale de a-l salva pe Raymond.

În ajunul ultimei ședințe a procesului, în cadrul căreia avea să se judece fondul, afont primi vizita Georginei Phipps. Odată cu trecerea anilor, trăsăturile ei se accentuaseră amintind chipul lui Richard Sunderland. Lafont avu impresia dureroasă că întemeietorul dinastiei venea să-i ceară socoteală fiindcă nu era în stare să-i scape nepotul de ștreang. Georgina era însoțită de profesorul Phipps. În ochii ei se citea o disperare patetică.

— Ce se întîmplă cu Raymond ? îl întrebă de îndată ce intră în camera lui de lucru.

Uitase să-l mai salute.

Lafont se înclină în fața ei, strînse mîna profesorului, apoi îi pofti să ia loc.

— De ce nu-mi răspunzi, Mister Lafont ? întrebă ea din nou. După cîte sînt informată, fiul meu se află în mare primejdie.

Lafont plecă posomorît fruntea.

— Nu încerc să vă ascund adevărul, Mistress Phipps. Situația lui este cît se poate de grea.

— Poate că știi, și soțul meu a trecut — în tinerețe — printr-o criză asemănătoare.

Lafont se uită la Phipps și înclină afirmativ din cap.

— Știu. Am avut în mînă dosarul acestei afaceri.

Ochii Georginei se împăienjeniră de lacrimi.

— Dacă Raymond s-ar fi aflat sub supravegherea mea, n-ar fi ajuns aici. Porți și dumneata o parte de vină. Dacă m-ai fi ajutat...

— Nu puteam, Mistress Phipps, să ies din cuvîntul părintelui dumneavoastră.

— În sfîrșit, ce să mai vorbim despre trecut ! Viitorul importă. Ce putem face pentru Raymond ?

— Am încercat tot ce este omenește posibil !

— Și rezultatele ?

— Pînă acum... nule.

— Mă îngrozești, Mister Lafont.

— Sînt și eu îngrozit, Mistress Phipps.

— E cazul să cer o audiență regelui ?

— Regele nu poate face nimic în actualul stadiu. Nici nu cred că ar încerca să-i influențeze pe judecători.

— Am să angajez avocați...

— Cei mai buni avocați din Anglia îl apără pe Mister Raymond.

Lafont băgă de seamă că soțul Georginei nu scosese pînă atunci nici un cuvînt.

— Știu ce înseamnă să fii condamnat pe nedrept, Mister Lafont, interveni profesorul Phipps, răspunzînd parcă gîndurilor lui.

Aceasta fu singura lui participare la convorbirea din seara aceea.

Cînd judecătorul apoplectic, cu perucă albă, îl invită pe Raymond să se ridice în picioare pentru a asculta sentința, acesta simți că întreaga sală, cu lume cu tot, începe să se învîrtească în jurul său. Și membrii juriului, care îl priveau cu gravitate, nemișcați, și judecătorul impasibil, și publicul care se strivea pe bănci, așteptînd cu încordare lectura sentinței, păreau învăluiți într-un fel de ceață alburie. Lafont, plasat între Anthony Temple și lordul Amberley, era mai sumbru decît lambriurile întunecate ce îmbrăcau pereții.

Raymond își încleștase mîinile de balustrada boxei. Avea senzația că creierul i se golise de substanță. Expresiile juridice din preambul îi păreau de neînțeles. S-ar fi zis că judecătorul rostea sentința într-o limbă din altă lume. Abia cînd îl auzi pronunțîndu-i cu solemnitate numele și făcînd apoi o pauză spre a da mai multă greutate cuvintelor care aveau să urmeze, reuși — cu prețul unei mari sforțări — să-și limpezească puțin gîndurile, și să prindă înțelesul finalului sentinței.

— Raymond de Beaulieu, legea ordonă și curtea decide să fii condus de aici la locul de detențiune și apoi la locul de execuție, unde să ți se petreacă lațul pe după grumaz și să fii spînzurat, pînă ce moartea îți va curma firul vieții. Fie ca Dumnezeu, în marea milă a sa, să aibă îndurare de sufletul tău !

În rîndurile publicului izbucniră aplauze, pe care judecătorul le curmă izbind cu ciocănelul său de lemn în tăblia mesei.

Raymond rămase atît de năucit de această condamnare, încît nu mai găsi puterea să rostească un cuvînt. Totul îi părea absurd, ca într-un vis urît care te torturează, deşi o geană de luciditate îţi permite să-ţi dai seama că visezi. La Raymond fenomenul era invers. Realiza că ceea ce i se întîmpla era adevărat, dar în subconştientul lui totul se amalgama într-o ambianţă ireală.

După încheierea dezbaterilor procesului, paznicii îl duseră mai mult pe sus într-o încăpere din Bail Dock, unde alţi acuzaţi îşi aşteptau rîndul să fie judecaţi. La sfîrşitul şedinţei toţi aveau să fie conduşi la „Newgate".

Raymond avea senzaţia că umblă pe un înveliş pufos, care nu-i îngăduia să-şi păstreze echilibrul. Se aşeză pe o bancă lipită de un perete lustruit de spinările puzderiei de nenorociţi care-şi făcuseră aici stagiul mai înainte de a se înfăţişa în sala Curţii Criminale. Se mai aflau acolo încă vreo patru indivizi, cu lanţuri la picioare. Unul dintre ei, ceva mai vîrstnic, lîngă care se lăsase să cadă Raymond, îl privi cu oarecare curiozitate. Era voinic, avea capul rotund, tigva rasă şi pe obraji o umbră albăstruie, deşi fusese ras de curînd. Era calm şi pe buzele lui plutea un zîmbet uşor ironic.

Insul îi făcu semn binevoitor cu cotul :

— Ţi-au dat o pedeapsă grea ?

Raymond ridică ochii asupra lui. Izbuti să bîiguie :

— M-au condamnat la moarte.

Individul rîse :

— La fel şi pe mine.

— Tot la moarte ? întrebă Raymond, neînţelegînd bine răspunsul.

— Tot.

— Şi nu vă e teamă ?

Individul chicoti iarăşi :

— De ce să-mi fie? Toţi trebuie să murim. Pentru ceilalţi data e nesigură. Pentru noi, certă.

Avea o vorbire oarecum cultivată.

— Priviţi cu atîta uşurinţă...

— Unii oameni plătesc bani grei prezicătoarelor ca să afle ce le rezervă viitorul. Noi sîntem serviţi pe tavă, fără să dăm un gologan din buzunar. E un privilegiu.

— Dar nu pot să mă împac cu gîndul...

— Cu toate gîndurile te împaci pînă la urmă, dacă nu ai altă posibilitate. Cînd eşti bătrîn, ştii că moartea este foarte apropiată. Nu te jeleşti fiindcă îţi dai seama că totul e zadarnic. Şi ofticoşii tineri ştiu că nu mai au mult de trăit. Mai plîng ei pe ascuns, dar îndeobşte se resemnează.

— Eu nu mă pot resemna.

— Eh, aşa e la început.

— Şi pe dumneata de ce te-au condamnat ?

— Sînt tipograf. Am scris nişte broşuri sediţioase. Cineva m-a denunţat. Cînd au venit peste mine oamenii stăpînirii, m-am împotrivit arestării. Nu ştiu cum am făcut, dar pe unul din ei l-am văzut că se duce de-a berbeleacul, se izbeşte de colţul unui dulap şi rămîne lat. Pentru asta m-au condamnat la moarte. Tu ce-ai făcut ?

— Sînt acuzat că am ucis un soldat. Dar nu e adevărat.

— Poate că pînă la urmă are să se facă lumină şi au să-ţi dea drumul.

— S-au depus împotriva mea mărturii mincinoase.

— Care te-au înfundat.

— Da.

— Am bănuit. Se întîmplă des. Ascultă-mă pe mine, băiatule ! Să nu pui toate la inimă. Pînă la data execuţiei se pot întîmpla multe. Să te graţieze regele, ori să fii rejudecat, să mori trăsnit în creştet de vreun puşcăriaş zurliu, ori să te îneci cu un os de peşte. La „Newgate" nu se prea servesc asemenea mîncăruri alese, dar viaţa îţi rezervă atîtea surprize... De ce să te îmbolnăvească de gălbenare frica de streang ? Poţi să scapi cu viaţă şi să rămîi bolnav de ficat. Cea mai mare înţelepciune e să aştepţi şi să vezi ce are să urmeze. Cum te cheamă ?

— Beaulieu, zise Raymond, omiţînd particula nobiliară, care, i se părea lui, ar fi sunat ciudat în acest loc.

— Mă cheamă Dunkin. Matthew Dunkin. Poţi să-mi spui Matt. E mai uşor...

Data execuţiei lui Raymond fusese fixată la 18 februarie. Mai erau pînă atunci trei săptămîni încheiate. Povaţa lui Dunkin se dovedi plină de bun-simţ. Pe data de 9 februarie, Regele George al IV-lea comută pedeapsa de condamnare la moarte în detenţiune pe viaţă. Gerald, care se înapoiase între timp din Statele Unite, solicitase personal suveranului această favoare.

— Ţi-o acord cu toată inima, replicase monarhul, bătîndu-l prieteneşte pe umăr, gest pe care şi-l permitea rareori. Un rege trebuie să ştie a face uz de drepturile sale.

Îl poftise pe Gerald să se aşeze pe un scaun în preajma sa.

— Îmi pare rău de nenorocirea care s-a abătut pe capul nepotului dumneavoastră, Duce. Cunosc cazul. Am impresia că judecătorii au fost prea duri

— Sper să obţin o rejudecare a procesului, îi spusese Gerald. Se pare că ar exista elemente noi, susceptibile să arunce altă lumină asupra acestui caz.

— Vă urez succes, Duce. Aveţi toată simpatia mea.

Elementele de care vorbise Gerald trebuiau pregătite cu migală, şi aceasta cerea timp. Ziarele de scandal care publicaseră articole veninoase împotriva lui Raymond îşi reluară campania, condamnînd indulgenţa arătată faţă de acest înrăit reprezentant al clanului Sunderland. „Un cetăţean francez, un venetic, şi-a îngăduit să ucidă pe teritoriul Angliei un soldat britanic aflat în exerciţiul funcţiunii. În loc să atîrne în streang, i se acordă o pedeapsă mai uşoară. De ce ? Ca să intre în joc influenţele din culise şi să-l scoată pînă la urmă basma curată !“ În faţa închisorii „Newgate“ se adunară într-o dimineaţă o mulţime de manifestanţi care cerură executarea lui Raymond.

Spre a mai potoli efervescenţa, ministrul de justiţie ordonă relegarea lui în Van Diemen's Land — Australia. Cînd se anunţă oficial această hotărîre, una din gazetele ostile publică un articol batjocoritor : „Casa Sunderland, în continuă expansiune, şi-a întins tentaculele şi asupra Australiei. Un membru al atotputernicei dinastii va pune piciorul pe pămîntul acestui continent... în calitate de deţinut“.

Potrivit uzanțelor, Raymond fu mutat de la închisoarea „Newgate" la închisoarea „Millbank", unde trebuiau să aștepte toți condamnații care urmau a fi internați în coloniile penitenciare de peste mări. Fiindcă temnița era arhiplină, Raymond fu transferat pe unul din pontoanele cu deținuți ancorate la Woolwich. În duba care-l ducea în portul Londrei, Raymond se întîlni cu Matt Dunkin. Tipograful era tot atît de optimist ca și în ziua cînd se întîlniseră în Bail Dock.

— Ei, ai văzut că nu trebuie să deznădăjduiești ? Și mie mi s-a comutat pedeapsa cu moartea în închisoare pe viață. Se zice că acest gest de clemență a fost extins asupra mai multor inși, spre a nu se zice că regele îi protejează numai pe nobili.

Raymond se îmbujoră. Se abținu să spună că nobilul în chestiune era el însuși.

Cînd ajunseră în port, deținuții fură împinși de la spate, ca o turmă, într-o clădire cenușie, severă, cu gratii la ferestre. Un fel de haltă friguroasă, în care, după ce li se făcu apelul, li se ceru să predea toate sumele de bani și orice obiect de valoare existent asupra lor. Raymond nu mai avea asemenea obiecte, fiindcă pungașii de la „Newgate" îl ușuraseră de toate pe nesimțite. Depuse însă un pumn de lire sterline, monede de aur primite în ajun prin intermediul lui Lafont. Încadrat în cîrdul de deținuți, porni apoi spre pontonul care avea să-i servească drept adăpost pînă la data îmbarcării pe nava care urma să-l ducă la antipod. Se lăsase o ceață groasă și un frig umed, care pătrundea pînă la oase. Lanțurile de la picioare răsunau sinistru, lovindu-se de caldarîmul cheiului. Gleznele rănite de inelele de fier îl usturau îngrozitor. Trecură pe o pasarelă și se pomeniră pe puntea unui vas, a cărui suprastructură se pierdea în ceață. Coborîră o scară de lemn, cu trepte tocite de tălpile deținuților și ale paznicilor, și se văzură pătrunzînd într-o încăpere încălzită, în care mirosea a rînced și transpirație. Un paznic le desfăcu lanțurile de la picioare, le porunci să se dezbrace la piele și să predea hainele unui ins scund, care le luă în primire, după ce le inventarie într-un registru. Raymond se deprinsese cu duhoarea aceea acră, de tru-

puri nespălate. Dar aici, în încăperea aceasta supraîncălzită, corpurile goale, jegoase, răspîndeau miasme atît de insuportabile, încît el simţi că îl năpădeşte o greaţă cumplită. În ciuda încercărilor de a se stăpîni, icni şi vomă tot ce avea în stomac, murdărind podeaua. Un paznic, iritat de această necuviinţă, îl pocni cu palma peste ceafă şi-i porunci să spele „porcăria" pe care o făcuse pe jos. Îi dădu un ciubăr cu apă, o perie de scînduri şi-i spuse să se „pună pe treabă". Gol, înfiorat de scîrbă şi de ruşine, Raymond curăţă murdăria cum se pricepu mai bine. Paznicul, nemulţumit, îl izbi cu bocancul peste şale şi îl pofti să repete operaţia. Lui Raymond i se urcă sîngele în cap. Toate suferinţele, toată umilinţa, toate înfrînările de pînă acum dădură peste margini, răbufnind într-o explozie de mînie. Luă ciubărul de toartă, gata să-l repeadă în capul paznicului, cînd simţi o mînă fermă apăsîndu-l pe umăr. Atingerea aceasta fu asemenea unui şoc electric. Ridică repede ochii şi întîlni privirea lui Dunkin, care-i poruncea cu o intensitate mută, dar mai eficace decît orice cuvînt rostit, să lase jos ciubărul şi să se liniştească. Într-o scăpărare de luciditate Raymond înţelese că tipograful îi dorea numai binele, că gestul necugetat de a-l lovi pe gardian ar fi avut consecinţe extrem de grave.

Se destinse. Spălă din nou locul, apoi restitui ciubărul şi peria.

— Treceţi la baie ! porunci deţinuţilor alt paznic.

Şirul de oameni intră într-o încăpere atît de strîmtă, încît trupurile lor se îmbulzeau, abia reuşind să se mişte. Cei din primul rînd începură să se spele într-un fel de jgheaburi adînci cu apă rece şi puţină. Cînd Raymond ajunse la jgheab, îşi afundă cu voluptate capul şi braţele în apă. Operaţia nu dură mult. Erau mulţi deţinuţi care trebuiau să se cureţe de murdărie, iar paznicii se arătau nerăbdători. Tot goi trecură la tuns. Un frizer — probabil improvizat — îşi vîrî foarfecele în buclele lui Raymond, tunzîndu-l scurt, cu scări. Cei care terminară cu jalnica sluţire a podoabei capilare pătrunseră în altă încăpere, unde li se dădură uniforme de întemniţaţi, punîndu-li-se din nou lanţuri la picioare. Fură apoi mînaţi în dormitor. Paturile suprapuse aveau înfăţişarea unor raf-

turi, făcute pe măsura oamenilor. Acolo aveau să doarmă, lipiţi unul de altul, fiindcă spaţiul era foarte restrîns.

Li se aduse mîncare, în gamele. O ciorbă lungă, dezgustătoare, un terci cu o compoziţie imposibil de identificat şi o bucată de pîine. Oamenii fură anunţaţi că începînd din ziua următoare vor fi trimişi la muncă, în Arsenal, dar că în fiecare seară se vor înapoia pe ponton. Apoi uşile se închiseră, zăvoarele clănţăniră, cheile se răsuciră cu zgomot în broaşte, iar deţinuţii se văzură iarăşi singuri. Priviră în jur, pentru a se familiariza cu locul în care aveau să trăiască pînă la plecarea în colonii. Apoi limbile începură să se dezlege, comentariile să se înfiripe, glumele şi chiar rîsetele să răsune.

Raymond se uită la oamenii care aveau să-i împărtăşească suferinţele. Pe cei mai mulţi nu-i cunoştea. Majoritatea proveneau tot de la „Newgate", dar din celule învecinate. Erau şi deţinuţi aduşi din alte închisori, din provincie. Se aflau printre ei şi tineri, şi bătrîni, şi adolescenţi, şi copii. La baie, Raymond văzuse un băiat de 13 ani, condamnat la nouă ani recluziune fiindcă furase un peşte din galantarul unei prăvălii. Dunkin îi spuse că, înainte de a se urca în dubă, se aflase lîngă un băieţel de 9 ani, condamnat a fi relegat fiindcă „ciordise" o cutie cu jucării.

Din clipa în care îşi lepădase veşmintele proprii, spre a îmbrăca uniforma de puşcăriaş, Raymond avusese senzaţia că îşi lepădase şi personalitatea, devenind un ins fără nume, un simplu număr. Dorul de viaţa liberă dinainte, amintirea iubitei sale, care se afla acum cine ştie unde, îi răscoleau sufletul, creîndu-i un gol lăuntric intolerabil de dureros. Îi venea să plîngă, dar se abţinea, fiindcă ştia că s-ar fi compromis în ochii durilor. Ar fi fost de-ajuns să-l împroşte unul cu epitetul de fătălău, ca viaţa lui să devină un infern. Între brute trebuia să se comporte ca o brută. Să se arate insensibil, cinic, grosolan, vicios. Chiar dacă aceste trăsături de caracter erau contrafăcute, alcătuiau o anumită faţadă, care, chiar dacă nu înşela pe toată lumea, era apreciată drept o tendinţă lăudabilă de încadrare în curentul comportării generale. Cei slabi erau sortiţi să sufere, să devină caii de bătaie

ai durilor. Raymond știa că, în mediul acesta, numele, fosta poziție în societate nu constituiau decît o piatră de gît. Aici nu se putea bizui decît pe propriile sale resurse, pe forța sa, pe spiritul său de inițiativă.

• Printre deținuți se afla un bandit de drumul mare, John England, zis „Episcopul". Uriaș, cu o musculatură de taur, cu fața stîlcită de loviturile încasate în cursul unor încăierări fără număr, din care ieșise mai întotdeauna învingător, John England avea o carieră prodigioasă. După ce bîntuise vreo zece ani drumurile din preajma orașelor de pe coasta de răsărit a Angliei, jefuind și pe bogați și pe săraci, fusese prins și condamnat la reclu-ziune pe viață. Scăpase de spînzurătoare fiindcă în tinerețe fusese marinar și se luptase eroic împotriva francezilor, făcîndu-se remarcat pînă și de amiralul Nelson. Expediat într-o colonie penitenciară din Australia, evadase după un an de detențiune, rătăcise pe mări, angajîndu-se cînd pe o corabie, cînd pe alta, dar după cîteva luni de libertate fusese recunoscut de un fost camarad, arestat, aruncat — cu lanțuri la picioare — în cala unei nave militare britanice și adus în Anglia. Acum era retrimis în Australia pentru a fi judecat acolo, potrivit uzanțelor, pentru evadarea lui reușită. England nu-și făcea iluzii. Știa ce soartă îl așteaptă. Toate meritele lui trecute nu aveau să-l scape de știreang. Ca și Matt Dunkin, avea propria sa filozofie. „N-am să tremur de frică decît în clipa în care am să mă aflu cu lațul petrecut pe după gît. Pînă atunci, am să aștept. Cine știe ? Poate are să se scufunde corabia noastră, ori poate am să izbutesc o nouă evadare. Dumnezeu cu mila !" era expresia lui favorită. De aceea îl și porecliseră Episcopul. Folosea expresia fără discriminare, și cînd reușea o lovitură banditească, și cînd îl culca pe vreun dușman la pămînt, plasîndu-i o năprasnică lovitură de pumn între ochi, și cînd invoca iertarea Atotputernicului, mîniat de multiplele lui isprăvi necurate.

Din primele zile ale instalării pe ponton, John England se afirmă drept o căpetenie de temut. Se ridicară însă și alți lideri. Peter Lemmons, un tînăr care nu împlinise 30 de ani, se dovedi capabil să strîngă în jurul lui parti-

zani gata oricînd să-i execute fanteziile. Lemmons era brunet la chip, avea oase proeminente, care dădeau obrajilor săi contururi aspre ; ochii-i negri cu luciri bizare, tăioase, dezvăluiau un dezechilibru nervos, care la mînie lua proporţii de nebunie furioasă. Braţele şi picioarele, neobişnuit de lungi, îi dădeau aerul unui păianjen. Părea slab la trup, dar sub această înfăţişare ascundea o forţă pe care i-o înzeceau crizele de demenţă primejdioasă. Lemmons era prin definiţie rivalul lui England. Cînd se întîlneau faţă în faţă, se priveau rînjind şi înfoindu-se ca doi cocoşi puşi pe harţă. Nu se încăieraseră încă, deşi clipa încercării puterilor nu era departe.

De Raymond se ataşase din primele clipe un tînăr de vreo 17 ani, Robert Glynn, fost *groom* în slujba Ducesei de Hamilton. Învinuit de furtul unor bijuterii păstrate în *secrétaire*-ul stăpînei sale, se văzuse condamnat la douăzeci de ani închisoare în urma mărturiilor zdrobitoare ale unor servitori care — după cum afirma Robert — îl înfundaseră, ca să scoată basma curată pe adevăratul hoţ, unul de-ai lor. Bijuteriile nu fuseseră găsite. Datorită dubiului creat de această împrejurare, Glynn scăpase de pedeapsa capitală.

La Arsenal, deţinuţii erau puşi să execute muncile cele mai grele. Acestea intrau în ordinea firească a lucrurilor. Condamnarea la muncă silnică nu rămînea o simplă figură de stil, ci era tradusă cu străşnicie în viaţă. Toţi purtau lanţuri la picioare, menite să îngreuneze eventualele încercări de evadare. Este adevărat că în atelierele Arsenalului procurarea unei pile n-ar fi fost imposibilă. Tocmai acest risc îi făcea pe gardieni să fie extrem de vigilenţi.

Unii deţinuţi — foarte puţini la număr — erau autorizaţi să poarte numai cîte un inel de fier la glezna piciorului. De acest privilegiu se bucurau doar cei care săvîrşiseră delicte mai puţin grave. În realitate, se aplica în funcţie de alte considerente, printre care mituirea gardienilor juca cel mai important rol. Raymond, deşi se făcuse vinovat de crimă, se număra printre cei favorizaţi graţie lui Jules Lafont, care făcuse cadouri însemnate şi gardianului-şef al pontonului şi comandantului militar al Arse-

nalului. Folosit într-unul din birouri, ţinea la zi o serie de scripte. Era o adevărată sinecură faţă de munca istovitoare a celorlalţi deţinuţi. Acest favoritism iritase pe Peter Lemmons, care în mai multe rînduri se legase de Raymond.

— Domnişorul nu-şi bătătoreşte mîinile ca noi, cărînd greutăţi care ne spetesc. Domnişorul se menajează. Domnişorul nu este un bărbat deopotrivă cu noi. Domnişorul ar trebui să poarte fustă şi pantaloni cu dantelă.

Într-o seară, după întoarcerea de la lucru, Raymond fu pe punctul de a se încăiera cu Lemmons. Desigur că ciocnirea s-ar fi încheiat cu rapida scoatere din luptă a „domnişorului" dacă Matt Dunkin, secondat de John England, n-ar fi intervenit spre a potoli spiritele înfierbîntate.

Ulterior, relaţiile dintre Raymond şi Lemmons se ameliorară. Anthony Temple, informat de hrana nesatisfăcătoare servită deţinuţilor, începu să trimită mari cantităţi de alimente, pe care Raymond le împărţea cu camarazii din dormitorul său. Deşi procedeul nu era tocmai legal, gardianul-şef închidea ochii, căci avea motive binecuvîntate să se arate indulgent.

Raymond se mai bucura şi de alte privilegii. Era autorizat să primească şi să expedieze scrisori necenzurate de către gardieni, măsură care nu se aplica şi celorlalţi deţinuţi. Dacă vreunul din aceştia ar fi îndrăznit să se plîngă cum că se socotea prost tratat, risca să se expună răzbunării gardienilor şi să se aleagă cu pedepse aspre. Vizitele rudelor erau autorizate numai o dată pe săptămînă. Acestea stăteau pe o platformă aflată la doi sau trei metri de bordul pontonului, iar convorbirile cu deţinuţii se făceau sub directa supraveghere a gardienilor. Într-o zi i se anunţă şi lui Raymond vizita mamei sale, dar el refuză să o vadă.

În timpul şederii sale forţate pe ponton, Raymond se învăţă să fie făţarnic, aşa cum erau de altfel toţi deţinuţii. Gardianul-şef şi subalternii săi pretindeau să li se atribuie titluri militare : căpitan, locotenent, sergent, în funcţie de atribuţiile şi vechimea respectivă, deşi nu aveau nici o legătură cu marina şi nu erau în realitate decît nişte vulgari paznici de închisoare. Dacă vreunul din puş-

căriaşi săvîrşea greşeala de a nu li se adresa folosind titlurile pretinse de ei, era bătut pînă la sînge. Dacă vreunul din zbiri se socotea lezat, pedepsele se abăteau ploaie asupra pretinşilor vinovaţi.

Tratamentului bun de care se bucura Raymond i se puse capăt însă într-un chip neaşteptat şi foarte neplăcut. O comisie desemnată de Camera Comunelor sosi într-o inspecţie inopinată în urma unui denunţ care înfiera abuzurile săvîrşite la bordul pontonului, precum şi o serie de favoritisme condamnabile. Era menţionat şi numele lui Raymond de Beaulieu. Comisia constată temeinicia acuzaţiei privind avantajele nejustificate acordate acestuia. Gardianul-şef fu retrogradat şi trimis pe alt ponton, iar cîţiva dintre subalternii săi se aleseră cu sancţiuni diverse. Din ordinul comisiei, lui Raymond i se puseră iarăşi lanţuri la picioare şi fu trecut la muncă grea, deopotrivă cu criminalii înrăiţi. Această înăsprire a tratamentului coincise cu numirea unui nou gardian-şef, care se arăta pe atît de neîndurător, pe cît de indulgent fusese predecesorul său.

Pentru Raymond începu o perioadă infernală. Pierderea poziţiei privilegiate făcu vîlvă. Peter Lemmons şi partizanii săi îşi arătară din nou colţii cînd delicatesele destinate lui Raymond încetară să mai sosească spre a le astîmpăra foamea. Începură iarăşi să-l persecute, fiindcă ştiau că în acest chip făceau nu numai pe placul noului gardian-şef, dar în acelaşi timp dădeau frîu liber propriilor porniri sadice.

Situaţia lui Raymond era cu atît mai grea cu cît numai Matt Dunkin şi Robert Glynn rămăseseră de partea sa. John England adoptase o atitudine neutră. Într-o noapte, Lemmons şi acoliţii săi năvăliră peste tînărul Glynn şi, în ciuda opoziţiei înverşunate a lui Raymond şi a tipografului, îl siluiră pe rînd. Lemmons îi făgădui lui Raymond un tratament similar dacă nu-şi va ţine gura, iar pe Dunkin îl ameninţă că-i va răsuci gîtul în cazul că se va mai amesteca în treburile sale şi ale camarazilor săi.

Violenţele nu s-ar fi oprit aici dacă a doua zi nu ar fi sosit ştirea că deţinuţii urmau să fie neîntîrziat îmbarcaţi pe nava care avea să-i transporte în Australia. Traiul pe

ponton fusese inuman, mizeriile îndurate de deţinuţi — cumplite. Proximitatea Londrei, posibilitatea de a păstra o legătură oricît de fragilă cu rudele, cu lumea civilizată constituiseră totuşi un suport moral. Toţi deţinuţii ştiau că trebuiau să pornească într-o zi în marea şi înfricoşătoarea călătorie, dar necunoaşterea precisă a datei îi făcea s-o aştepte cu teamă şi în acelaşi timp cu speranţa absurdă că în ultimul moment se va reveni asupra acestei măsuri şi că vor rămîne în Anglia. Simţămînt încercat şi de bolnavii incurabili. Ei ştiu că starea lor este iremediabilă, dar nutresc speranţa absurdă că ar mai putea fi salvaţi.

Corabia pe care aveau să călătorească se numea „Providence", dar numele de „Calamity" i s-ar fi potrivit mai bine. Străveche, pe jumătate putredă, ar fi meritat să se odihnească într-un port aşteptîndu-şi sfîrşitul decît să o pornească peste mări şi oceane, într-o călătorie pe care marinarii experimentaţi o priveau cu mult scepticism. Din nenorocire, nu li se cerea părerea. Erau plătiţi spre a-şi primejdui viaţa, îmbarcîndu-se pe „sicriele plutitoare", aşa cum pretindeau armatorii. Dacă vasele acestea prăpădite se scufundau în timpul călătoriei, proprietarii încasau asigurările respective, aşa că nu păgubeau cu nimic.

Pe „Providence" aveau să se îmbarce două sute de deţinuţi, dintre care treizeci de copii. În preziua transbordării de pe un ponton pe navă, fură autorizaţi să-şi vadă pentru ultima dată rudele şi prietenii. Apropiata despărţire, care pentru mulţi era definitivă, provocă scene în care patetismul, jalea, mînia neputincioasă se contopeau grotesc. Plînsetele celor slabi de înger, blestemele „durilor", recomandările de ultima clipă, cuvintele de rămas bun, peste care se suprapuneau fluierăturile marinarilor, ţipetele pescăruşilor şi şuieratul vîntului în *greement*-ul navelor din apropiere, provocau o adevărată cacofonie. Deţinuţii cu familii înstărite primiră pachete cu alimente şi îmbrăcăminte groasă. În lipsa banilor, ceaiul şi zahărul aveau să ajute la uşurarea schimburilor, ţinînd în unele cazuri loc de monedă. Apoi vizitatorii trebuiră să plece. Deţinuţii se înapoiară în cabinele lor. Lucrul la Arsenal încetase.

Raymond nu voise să stea de vorbă cu nimeni din afară. Rămăsese în dormitor, prefirîndu-şi mohorît gîn-

durile. Acceptase puține din lucrurile pe care i le trimiseseră Georgina, Lafont și Anthony Temple. Știa că n-ar fi putut să le păstreze. Furturile printre deținuți erau endemice.

A doua zi puşcăriaşii trecură de pe ponton pe corabie. Gardianul-şef îi dădu în primire comandantului navei, căpitanul Howell Teach. Paza lor avea să fie asigurată de un detaşament de soldaţi de sub comanda locotenentului George Bonnet. Dimineaţa, la ora 10, „Providence" ridică ancora, pornind în marea călătorie. Condiţiile de cazare erau mizerabile. Deţinuţii, înghesuiţi claie peste grămadă în cala transformată într-o adevărată cuşcă, prevăzută cu drugi de fier de grosimea braţului unui om, sufereau enorm din cauza lipsei de aerisire. Dormeau pe nişte priciuri suprapuse şi atît de joase, încît nu se puteau ridica în capul oaselor. Între priciuri, culoare înguste permiteau oamenilor să circule. După istovitoarea muncă zilnică de la Arsenal, deţinuţii se văzură deodată lipsiţi de orice ocupaţie. Această odihnă forţată avu consecinţe din cele mai neplăcute. Energiile care cereau a fi cheltuite îşi găsiră expresia în încăierări născute din orice fleac. John England şi Peter Lemmons aveau acum concurenţi serioşi. John Bayly, Rowland Perry, Jonathan Moffat, Neal Paterson, John Lopez erau nişte huidume gata oricînd să se ia la bătaie. Fiecare din ei avea proprii partizani. Printre puşcăriaşi exista o ierarhie severă, după criterii specifice acestei societăţi. Criminalii înrăiţi se aflau în fruntea piramidei. Între ei şi pungaşii de pe treapta cea mai de jos domnea o foarte riguroasă stratificare. Jefuitorii la drumul mare erau — de pildă — superiori falsificatorilor de bani. Aceştia, la rîndul lor, se uitau de sus la spărgătorii de case.

„Durii" se priveau cu nedeghizată ostilitate. Era cert că pînă la sfîrşitul călătoriei se vor mai cerne, rămînînd să-şi atribuie şefia un individ sau doi. Raymond se străduia să se ţină cît mai departe de ciocnirile lor. Matt Dunkin îl imita. Potolit din fire, detesta violenţele gratuite. Robert Glynn intrase, vrînd-nevrînd, în cercul lui Lemmons.

Încă din primele zile se abătu asupra deţinuţilor un flagel obinuit în asemenea aglomerări. Hoţi de o abilitate

diabolică subtilizau tot felul de obiecte — cămăşi, batiste, flanele, pungi cu ceai ori cu zahăr — ce dispăreau fără urmă. Într-o dimineaţă Lemmons constată că i se furase o batistă de mătase roşie la care ţinea enorm. Se stîrni furtună. Împreună cu oamenii săi răscoli cală. Zadarnic. Forţa şi brutalitatea lui, atît de temute, erau neputincioase faţă de abilitatea cîtorva pungaşi cu talente de scamatori. Exasperaţi de îndrăzneala hoţilor, „durii" trecură la represalii. Cîţiva bănuiţi fură bătuţi atît de crîncen, încît trebuiră să fie duşi în stare gravă la infirmerie. Căpitanul Teach ordonă locotenentului Bonnett să anchieteze cazul şi să-i pedepsească exemplar pe făptuitori. Cum era şi de aşteptat, investigaţiile nu dădură nici un rezultat. Care deţinut ar fi îndrăznit să-i denunţe pe corifei ? Delaţionistul, oricare ar fi fost acesta, nu numai că şi-ar fi văzut existenţa primejduită, dar viaţa i-ar fi devenit un iad. Adeseori moartea era preferabilă chinurilor. Inşii de calibrul lui Lemmons se pricepeau să ucidă lent, dacă o asemenea soluţie le convenea.

Într-o dimineaţă, cînd deţinuţii fură treziţi din somn, ca de obicei, de şuieratul ascuţit al fluierului, Raymond văzu în preajma priciului său un trup omenesc bălăbănindu-se în aer. Cînd se uită mai bine, desluşi la lumina opaiţului, care ardea zi şi noapte, pe un pungaş de mică anvergură, Eden Hazley, spînzurat de o grindă. Ancheta dirijată de locotenentul Bonnett în persoană nu aruncă nici o lumină asupra acestui caz. Bonnett raportă căpitanului Teach că, după toate aparenţele, Hazley îşi pusese capăt vieţii. Se mai întîmplau asemenea lucruri. La sfîrşitul aceleiaşi săptămîni, James Robbins, un *pickpocket* sfrijit, căruia nimeni nu-i dădea nici o importanţă, fu de asemenea găsit atîrnînd în laţ. Frecvenţa sinuciderilor alarmă pe Bonnett şi pe Teach. O nouă anchetă se încheie iarăşi fără să dezlege misterul. Hoţii intrară însă în panică. Era cert că liderii hotărîseră să-i pedepsească pe cei care furau. Într-o dimineaţă, pe cînd deţinuţii erau scoşi la rînd pe punte ca să ia aer, Bill Clarke, un hoţ de buzunare londonez, simulă o entorsă. Dus la infirmerie, ceru să vorbească între patru ochi locotenentului Bonnett. I se îndeplini dorinţa. Clarke destăinui ofiţerului că Hazley

și Robbins nu se sinuciseseră. Cu cîteva zile înainte, England, Lemmons, Moffat, Bayly, Perry și Paterson ținuseră un lung conciliabul, punînd la cale uciderea celor doi pungași.

Spre a înșela vigilența corifeilor și a le adormi bănuielile, locotenentul nu începu să facă cercetări decît multă vreme după ieșirea lui Clarke de la infirmerie. Aduși pe rînd în fața sa, liderii negară cu înverșunare orice amestec în moartea celor doi pungași. Înfuriat, Bonnett ordonă să fie biciuiți, în ciuda opoziției medicului navei, care pretindea să nu se aplice pedepse decît celor în sarcina cărora existau probe precise. Împotrivirea doctorului Ross nu era absolut dezinteresată. Pentru fiecare deținut pe care-l preda teafăr autorităților din Australia primea o gratificație. Aceste recompense își aveau justificarea într-o epocă în care traversările transoceanice erau extrem de lungi, condițiile sanitare lăsau de dorit, iar lipsa de medicamente adecvate crea un teren propice răspîndirii molimilor.

Biciuirea corifeilor nu aduse limpezirea așteptată de Bonnett. Rezultatul fu exact contrariu. Spiritele se înfierbîntară la culme. Deținuții se arătară atît de recalcitranți, încît căpitanul Teach, dornic să evite o revoltă a acestora, cu întreg cortegiul de consecințe neplăcute, ordonă lui Bonnett să pună capăt anchetei.

Bill Clarke, în jurul căruia începură să circule printre deținuți zvonuri ciudate, fu transferat, din porunca lui Bonnett, la infirmerie, unde avea să fie folosit de doctorul Ross și de felcerul acestuia.

Călătoria lui „Providence" nu începea sub auspicii tocmai favorabile. Pentru Raymond, obișnuit cu rafinatul confort de pe „Sovereign of the Seas" sau de pe „Empress of China", contrastul era și mai izbitor. De multă vreme însă renunțase la regrete. Știa că sînt inutile. Își dădea seama că nu va reuși să supraviețuiască decît adaptîndu-se noilor condiții de viață. Se întreba adeseori dacă Benjamin, crescut în mizeria mahalalelor londoneze, nu s-ar fi descurcat mai bine în mediul acesta nenorocit. I se părea de neconceput că tocmai el, care dăduse în trecut dovadă de un remarcabil echilibru lăuntric pentru vîrsta lui,

se lăsase tîrît într-o aventură atît de tristă. Dacă n-ar fi cunoscut-o pe Mary Reynolds, n-ar fi ajuns poate aici. Dar fericirea pe care o savurase grație ei, în puținele zile pe care le trăiseră împreună, îl desdăuna pentru suferințele de acum. În ciuda încercărilor grele prin care trecea, dragostea lui pentru Mary rămînea tot atît de puternică. Noaptea, cînd tangajul navei și sforăiturile deținuților nu-l lăsau să doarmă, retrăia în închipuire îmbrățișările ei. Realitatea îi părea atunci cu atît mai hîdă.

Cînd nava ajunse în Golful Gasconiei, timpul relativ senin și calm de pînă atunci se strică brusc. Se porni un vînt năprasnic, iar valurile prinseră să se rostogolească furioase, cînd înălțînd corabia pe culmile lor înspumate, cînd coborînd-o pe povîrnișurile lichide pînă în fundul scobiturilor dintre talazuri. Răul de mare de care sufereau mulți deținuți, pachetele de apă care se prăvăleau prin tambuchiuri cînd marinarii le deschideau pentru a ieși pe punte sau pentru a coborî în interiorul navei, vinele de apă care începură să pătrundă printre scîndurile carenei, transformînd cala într-un fel de baltă închisă, în care deținuții ajunseseră să se bălăcească pînă la genunchi, le sporeau suferințele. Nenorociții își dădeau seama de ceea ce se petrece afară numai prin efectele deplorabile pe care le suportau înlăuntrul pîntecelui corăbiei. Din ordinul căpitanului, pompele fură puse în funcțiune, fiind însă manevrate de deținuții valizi, deoarece marinarii erau reținuți pe punte spre a face față furtunii, restrîngînd velele, ancorînd tunurile și orice alte obiecte grele care, datorită tangajului pronunțat, riscau să pornească razna de la un parapet la altul, doborînd tot în calea lor. Soldații cu armele încărcate făceau de pază în fața gratiilor cuștii cu deținuți, ca să prevină o eventuală revoltă. Salturile berbecești ale corabiei provocară contuzii și fracturi de membre nenorociților aruncați încolo și încoace.

Încă din prima zi a furtunii, infirmeria se umplu cu deținuți, cu ostași și cu marinari betegiți. Cei cu răni mai puțin grave erau oblojiți și retrimiși la locurile lor. Printre aceștia se număra și Robert Glynn, care se alesese cu arcada spartă, cu nasul jupuit și cu două coaste rupte. Cînd se înapoie printre deținuți, pansat la arcadă și cu

toracele înfăşurat strîns în feşe, strecură în mîna lui Raymond un pachetel minuscul.

— Ai un prieten la infirmerie, îi şopti el. Să înghiţi praful din pachetel. Ai să faci temperatură mare şi ai să fii trimis la doctor să te examineze.

Se depărtă apoi de Raymond, fiindcă lui Lemmons nu-i plăcea să-l vadă stînd de vorbă cu deţinuţii.

Raymond ezită multă vreme înainte de a executa instrucţiunile transmise prin Glynn. Se temea să nu i se întindă o cursă. Poate că se aflau pe bordul navei oameni care îi voiau răul. Pe de altă parte, *l'enjeu valait la chandelle*. Poate că realmente avea un prieten la infirmerie, care voia să-l ajute. Înghiţi praful alb, dîndu-l pe gît cu puţină apă sălcie din balerca din care beau toţi oamenii, fără deosebire. Aşteptă apoi curios efectul, care nu întîrzie. Temperatura corpului începu să crească vertiginos. Obrajii i se îmbujorară, iar ochii prinseră să-i strălucească bolnăvicios.

Dunkin, tipograful, îngrijorat de înfăţişarea lui, îi pipăi fruntea.

— Ai febră mare, băiatule ! rosti el. Mă tem că te-ai îmbolnăvit. Trebuie să anunţăm doctorul.

Se apropie de gratii şi îl chemă pe şeful detaşamentului de gardă.

— Printre noi se află un tînăr cu fierbinţeală foarte mare, îi explică el. Spuneţi-i doctorului !

Şeful detaşamentului ridică din umeri nepăsător.

— Avem griji mai mari acum. Lasă-l în pace ! O să-i treacă.

Dunkin nu cedă.

— Mă tem că vă asumaţi o mare răspundere, domnule sergent. Poate să fie o boală molipsitoare.

Militarul tresări :

— Ei drăcie ! La asta nu m-am gîndit. Să-l trimitem cu un soldat la infirmerie.

Zece minute mai tîrziu, Raymond, cu lanţuri la picioare, pătrunse în cabina de consultaţii a doctorului. Înăuntru nu se afla decît un tînăr care scotocea într-un dulap cu medicamente. La zgomotul făcut de uşa care se deschisese, se întoarse cu faţa.

Raymond abia își stăpîni un strigăt de bucurie. Îl recunoscu pe Karl Schrame, fostul său coleg de la Heidelberg, care, cu o elocventă încreţire a sprîncenelor, îi făcuse semn să tacă.

— Încă unul ? exclamă pentru galerie Schrame, cu prefăcută plictiseală. Ce şi-a mai rupt şi ăsta ?

— Are fierbinţeală mare, explică soldatul cu gravitate. Să nu fie vreo boală molipsitoare, adăugă, repetînd observaţia pe care i-o făcuse şeful său.

Schrame se apropie de Raymond şi îi pipăi profesional pulsul.

— Mda, clătină din cap. Ai dreptate ! Lasă-l aici ! Am să-l chem pe domnul doctor.

Soldatul salută şi ieşi.

— Karl ! exclamă Raymond, fără să dea crezare ochilor.

Schrame îşi duse degetul la buze.

— Mai încet ! Să nu te audă oamenii de dincolo. Nimeni nu trebuie să ştie că ne cunoaştem, şi căpitanul Teach mai puţin decît toţi ceilalţi la un loc.

— Ce are cu mine Teach ?

— Nu ştiu. Cînd doctorul Ross a cerut să fii repartizat ca ajutor la infirmerie, fiindcă ai ştiinţă de carte, căpitanul a început să urle ca un apucat că nu tolerează favoritisme la bordul navei sale.

— Şi tu cum ai ajuns aici ?

— Să-i mulţumeşti lui Lafont. Din clipa în care şi-a dat seama că vei fi relegat în Australia, a făcut pe dracul în patru spre a-mi asigura angajarea într-un post de felcer pe una din navele care aveau să transporte deţinuţi. A manevrat atît de abil, încît a reuşit să obţină repartizarea mea pe „Providence", fiindcă pe vasul acesta aflase că ai să fii îmbarcat.

— Şi tu ai acceptat acest sacrificiu ?

— Sacrificiu ? De ce sacrificiu ? Abia aşteptam să călătoresc peste mări.

Raymond se apropie de prietenul său şi vru să-l îmbrăţişeze, dar se abţinu.

Schrame rîse.

— Ai vrut să mă săruţi, nu-i aşa ? De ce te-ai oprit ?

Raymond surîse trist :

— Nu se cuvine să-ţi răsplătesc generozitatea transmiţîndu-ţi o boală poate contagioasă.

Schrame izbucni în rîs.

— N-ai nimic. Eşti mai sănătos decît mine. Ţi-am dat să înghiţi puţin praf de cretă. Ca să-ţi crească febra. Doctorul Ross va avea prilejul să te interneze la infirmerie.

— Crezi că şi pe el ai să-l poţi înşela ?

— Nu e nevoie. Ross ţi-e prieten. N-aş jura că e un prieten dezinteresat. Important rămîne faptul că vrea să te ajute. Are să-i spună căpitanului că eşti suspect de scarlatină.

— Şi crezi că are să izbutească ?

— Sigur ! Teach are groază de boli molipsitoare, de carantină şi de toate acele măsuri dezagreabile şi complicate legate de declararea oficială a unei molimi pe bord. Ross va pretinde că îţi poate asigura o izolare eficientă.

— Nu te temi că va trezi bănuielile lui Teach ?

— Nu. Doar cînd Teach va observa că internarea ta depăşeşte timpul reglementar, va pune eventual unele întrebări. Dar pînă atunci va mai trece timp. Fiecare zi cîştigată reprezintă ceva. *So far so good,* cum obişnuiesc să spună americanii.

— Să nu aibă Teach spionii lui, care să-i deschidă ochii.

— Repetăm experienţa cu creta. Este inofensivă, dar cu efecte spectaculoase.

Îi arătă un pat în colţul încăperii.

— Dezbracă-te la repezeală şi intră în aşternut. N-are să fie tocmai plăcut să faci atîtea zile pe bolnavul, dar tot e mai bine decît acolo jos, în cală. Aici de un singur om să te fereşti. De Clarke. E tipul spionului. Se gudură pe lîngă Ross, dar raportează tot ce vede căpitanului şi lui Bonnett. O lepră !

Raymond se instală în pat. Suspină, plin de încîntare :

— Sînt luni de zile de cînd n-am mai pus capul pe o pernă înfăţată. Miroase a curat.

— Mă duc să-ţi aduc ceva de mîncare, zise Schrame.

— O clipă, Karl ! îl opri Raymond. Ai vreo veste de la Mary ?

— A fost şi ea îmbarcată pe o navă cu deţinuţi şi acum e în drum spre Australia.

Raymond zîmbi.

— Poate că am s-o văd...

Schrame îl privi cu compătimire. Nu credea că dorinţa lui Raymond va fi prea curînd împlinită. Nu-i împărtăşi însă bănuielile.

— Să sperăm că veţi fi repartizaţi dacă nu la acelaşi colonist, cel puţin în aceeaşi localitate.

— Cît aş fi de fericit !

— Dacă ai să te comporţi bine la penitenciar, au să te treacă în serviciul vreunui particular dispus să se folosească de braţele tale.

— La muncile manuale nu sînt tocmai priceput.

— Să sperăm că nu vei ajunge acolo şi că vom reuşi să te eliberăm cît mai curînd. Aşteaptă-mă puţin. Îţi aduc o supă caldă.

Raymond se întinse cu voluptate. Patul era tare, dar pentru el părea mai confortabil şi mai moale decît un aşternut de nori. În aceeaşi zi Ross îi făcu un superficial examen medical.

— Eşti zdravăn ca un taur, îi zîmbi, duhnind a whisky. Nu s-ar zice că ai trecut prin atîtea încercări.

Ross era chel, avea obrajii buhăiţi, striaţi de vinişoare, guşă flască, pîntece umflat. Scoase din buzunar o sticlă plată cu whisky şi, după ce trase o înghiţitură zdravănă, îi oferi o duşcă şi lui Raymond, care îl refuză politicos.

— Rău faci, băiatule, că nu bei, grăi medicul sentenţios. Alcoolul e cel mai bun prieten al omului. Ridică din umeri : Dar dacă aşa ţi-e voia, n-am să te silesc să bei. Se ridică greoi de pe scaun : Cît am să pot, am să te reţin aici. Ne mai vedem noi. Mă duc să îmbuc ceva.

În zilele următoare, Raymond făcu pe bolnavul. Cînd Clarke se apropia de patul său, respira greoi şi se plîngea de dureri de cap. Schrame îi istorisea tot ce se întîmpla pe bord. Conflictele lui Ross cu căpitanul Teach şi cu locotenentul Bonnett, frecuşurile dintre ceilalţi ofiţeri, intrigile, setea lor de îmbogăţire. Toţi, dar absolut toţi făceau afaceri pe spinarea deţinuţilor. Le dijmuiau alimentele, lăsîndu-i nemîncaţi, dăduseră iama prin magazia cu îm-

brăcăminte, însușindu-și flanelele și bocancii spre a le vinde la Capetown cu preț de speculă, le suprimaseră rațiile de alcool, care avea să servească drept monedă de schimb prin porturile în care „Providence" urma să facă scurte escale. Deși corabia trebuia să coboare spre Sud, de-a lungul coastelor Africii, căpitanul găsi cu cale să facă un ocol pînă la Rio. Portul acesta oferea condiții ideale pentru un foarte profitabil trafic. Personalul navei, în cap cu căpitanul, cumpăra rom, tutun, dantele, mătăsuri și diverse podoabe, pe care le vindeau cu beneficii exorbitante coloniștilor din Sydney și Hobart. Vameșii închideau ochii, fiindcă primeau și ei partea lor din cîștig.

Căpitanul Teach își justifica acest ocol, care prelungea călătoria cu peste treizeci de zile, invocînd lipsa de apă. Pretextul închidea gura autorităților de la Londra, care nu-i puteau verifica exactitatea, fiindcă întreg personalul navei avea tot interesul să susțină afirmațiile căpitanului.

Ross și Teach erau la cuțite, dar în afară de fricțiunile lor mărunte, n-ar fi conceput să se denunțe unul pe celălalt, deși își cunoșteau reciproc matrapazlîcurile. Bonnett, soldații săi și restul echipajului, începînd cu ofițerul secund și terminînd cu ultimul matelot, erau prinși în același carusel de combinații necinstite, acoperite sub mantia protectoare a unor interese comune.

Vremea se menținu urîtă pînă ce nava ajunse în Bazinul Iberian, apoi se amelioră treptat, astfel încît, în preajma insulei Madeira, „Providence" avu în sfîrșit prilejul să navigheze pe o mare calmă, cu zile însorite și nopți senine, invadate de stele. După frigul colțos de pînă atunci, deținuții își puteau dezmorți oasele în clima caldă a alizeului de nord-est. În zona insulelor Canare, vînturile căzură brusc și corabia rămase imobilizată pe o mare plată și verde ca o nesfîrșită preerie argentiniană. În mica sa cabină, Raymond simțea că se sufocă. Schrame, căruia i se plînse, replică domol :

— În cală e și mai rău. Ce vrei, sîntem la tropice !

Ross venea din ce în ce mai rar să-l vadă. Mai toată vremea și-o petrecea pe punte, la adăpostul unui cort improvizat dintr-o veche pînză. Fiindcă nu avea altceva de făcut, bea cît era ziua de mare.

— Noroc că deţinuţii şi echipajul nu-mi dau de lucru ! exclamă el, mulţumind proniei că-l ferise de vreo molimă pe bord. Din păcate, m-a nenorocit căldura. Simt cum mi se topeşte osînza. Ştii cum se numeşte zona în care ne aflăm acum ? îi spuse el într-o zi lui Raymond. *Horse latitudes.* Aşa au poreclit-o englezii. Vrei să-ţi spun de ce ? Fiindcă spaniolii care transportau cai în coloniile din America îi aruncau în mare ori de cîte ori lipsa vînturilor îi imobiliza vreme îndelungată. Nemaiavînd furaje şi nici apă potabilă pentru bietele patrupede, se resemnau să le zvîrle peste bord. Cîteodată îmi vine şi mie să le imit exemplul şi să mă arunc în apă. Numai aşa m-aş mai răcori puţin. Te las. Ne mai vedem diseară.

Ieşea iarăşi pe punte, se dezbrăca pînă la piele şi îi punea pe Schrame şi pe Clarke să-i toarne în cap cîte o găleată cu apă de mare, la intervale mai mult sau mai puţin regulate.

Căpitanul Teach se uita cu scîrbă la Ross. Încheiat la toţi nasturii, era întotdeauna fercheş, ca la paradă. Din nefericire, mirosea de departe a transpiraţie. Bonnett adoptase o linie de mijloc. Îşi scotea tunica şi rămînea în cămaşă, fără să se sinchisească de pilda urîtă pe care o dădea soldaţilor de sub comanda sa.

Dacă pe punte căldura era oarecum suportabilă, în cală domnea o zăpuşeală îngrozitoare. Deţinuţii stăteau goi, tînjind după o baie de aer curat. În curînd interveni însă o nouă şi foarte neplăcută complicaţie. Alimentele începură să se altereze. Hrana oferită întemniţaţilor semăna cu nişte lături pe care nici porcii nu le-ar fi acceptat. Nemulţumirea lor luă în curînd forme ameninţătoare. Unii refuzară mîncarea, iar alţii, mai violenţi, începură să înjure nu numai pe bucătar, dar şi pe căpitan. Atmosfera devenea explozivă.

Într-o seară, chirurgul impută lui Teach tratamentul neomenos aplicat deţinuţilor. Cerea să li se îmbunătăţească hrana.

Căpitanul se înroşi de mînie.

— Ce, vrei să le dau din mîncarea echipajului ? Proviziile trebuie să ne ajungă pînă la Table Bay.

— În cazuri extraordinare, eşti autorizat să cumperi provizii de la Rio.

— Mda, rosti dispreţuitor Teach. Să cheltuiesc banii statului pentru nişte bandiţi. Despre partea mea, n-au decît să plesnească.

Chirurgul îi privi chiorîş.

— N-am poftă să-mi moară deţinuţii !

— Ei da, au să-ţi ciuntească prima.

— Da, au să mi-o ciuntească, fiindcă dumneata foloseşti banii statului în afaceri personale.

— Cum îndrăzneşti ? tună Teach, făcîndu-se stacojiu.

— Uite că îndrăznesc ! zbieră Ross.

Căpitanul făcu un efort spre a se stăpîni.

— Va să zică, domnul mă înfruntă ! Va să zică, domnul mă şantajează ! Frumos ! Şi eu care ţi-am tolerat favoritismele ! Să faci bine să-l trimeţi pe Beaulieu în cală !

— Îmi porunceşti ce să f-fac în sectorul m-meu ? se bîlbîi Ross, aşa cum i se întîmpla ori de cîte ori îşi pierdea cumpătul.

— Pe legea mea, Ross, că te dau pe mîna autorităţilor de la Londra dacă nu-l expediezi imediat pe Beaulieu în cală. E sănătos tun. Sînt bine informat.

— Pui oamenii să mă spioneze, hai ?

— Ross, te fac atent !

— Şi eu te fac atent !

Deodată îşi dădură seama că altercaţia lor era auzită şi de alte urechi. În acea clipă interveni Bonnett, care pînă atunci stătuse deoparte, păstrînd o neutralitate prudentă :

— Gentlemen, gentlemen, pace ! Să nu ne dăm în spectacol !

Socotise că e mai avantajos să-l sprijine pe căpitan, care pe puntea navei sale este egalul lui Dumnezeu.

— Tratamentul preferenţial aplicat deţinutului Beaulieu este de natură să surpe disciplina.

Lui Bonnett îi plăcea să vorbească „academic", să utilizeze cuvinte „pompoase", să dea frazelor întortocheturi de dantelă.

— Deţinuţii, echipajul, soldaţii mei au început să murmure. Nu ne mai lipseşte decît să-l aducem pe Beaulieu la masa noastră.

Ross își dădu seama că este prins între două focuri. Nu trebuia să întindă coarda. Va găsi el un mijloc să-l readucă pe Raymond la infirmerie.

— Bine ! Am să-l trimit în cală. Dar vă fac răspunzători de molima pe care o va răspîndi printre deținuți.

Căpitanul rîse :

— Îmi asum răspunderea. E tot atît de bolnav ca dumneata, ca mine, sau ca Bonnett.

— În cazul acesta, ripostă Ross, să facă bine și Clarke să-l urmeze. Nu am nevoie de ajutorul lui la infirmerie.

Locotenentul protestă :

— Nu e același lucru, Ross. Clarke ne face servicii.

— În cazul ăsta, n-ai decît să-l iei în cabina dumitale. Sau să te ajute pe puntea de comandă, căpitane Teach.

— Știți ce-l așteaptă dacă îl trimitem în cală, stărui locotenentul.

— Nu mă interesează ! ripostă Ross. Nu vreau să mai am de-a face cu spionii dumitale !

— Trimite-l în cală, Bonnett ! zise căpitanul.

Trebuia să dea această satisfacție mărunță lui Ross. Îi permitea totdeodată să-și păstreze „fața". Ross trebuia totuși menajat. În definitiv, compensația care i se oferea pentru expulzarea din infirmerie a lui Beaulieu era destul de slabă.

Ross le întoarse spatele, apoi dădu poruncă unui marinar să-i toarne în cap o găleată cu apă de mare.

— Tot el e păgubitul, șopti căpitanul la urechea lui Bonnett. De pe urma lui Clarke nu va mai încasa la Hobart nici o primă. Ascultă-mă pe mine !

Înapoierea lui Raymond în cală provocă mai puțină senzație printre deținuți decît întoarcerea lui Clarke. Pungașul acesta mărunt era literalmente terorizat de perspectiva primei nopți pe care avea să o petreacă printre camarazii săi de pușcărie. Cînd Bonnett îl anunțase că trebuia să revină în cală, printre ai săi, Clarke i se aruncase la picioare și îi îmbrățișase genunchii, implorîndu-l să nu-l trimită la moarte. Locotenentul rămăsese inflexibil. La urma urmei, delatorul acesta îi era de mai mare folos stînd printre deținuți. Dacă i se va întîmpla ceva, cu atît mai rău. Oricum, el se spăla pe mîini ca Pilat din Pont.

Cînd grilajul de fier fu deschis de soldaţi, spre a permite lui Raymond şi lui Clarke să intre în cală, Peter Lemmons îi întîmpină rînjind ironic :

— Bine aţi venit, domnişorilor ! Se ploconi, frîngîndu-se de mijloc cu batjocoritor servilism : Sluga dumneavoastră, domnişorilor ! Apartamentele vă aşteaptă ! Şi baia de aburi e pregătită !

Cînd intră, Raymond se strădui ca chipul lui să nu oglindească greaţa cumplită pe care i-o stîrni duhoarea acră a deţinuţilor. Zăpuşeala era înăbuşitoare. Se îndreptă cu pas măsurat spre locul lui de lîngă Dunkin.

— Ţi l-am păstrat, îi spuse tipograful întinzîndu-i mîna. Mă bucur că te-ai restabilit.

— A avut brîncă, holeră şi măselariţă ! rîse Moffat. Dar i-a trecut. Nu m-aş mira să-l apuce din nou.

Raymond nu răspunse. Se culcă pe locul lui, aşezîndu-se cu faţa în sus. Se simţea atît de nenorocit, încît îi venea să urle. Mîna lui Dunkin îi atinse uşor umărul. Contactul acela prietenesc îl încălzi sufleteşte mai mult decît toate acoladele pe care le primise în anii lui de libertate de la tot felul de mărimi.

Locul lui Clarke era pe marginea unui prici, alături de Neal Paterson. Neal era un ins bondoc, cu faţa tristă şi cu o musculatură zdravănă, de luptător de circ. Îl lăsă pe Clarke să se aşeze în preajma lui. Dar cînd acesta se întinse, cu mîinile adunate pe piept, ca să ocupe cît mai puţin spaţiu, Neal, cu o mişcare bruscă de şold, îl catapultă pe podea. Clarke căzu bufnind pe scîndurile umezite de năduşeala oamenilor, dar nu schiţă nici o mişcare de protest. Neal Paterson izbucni într-un rîs hohotit, care făcu ocolul calei, stîrnindu-le şi altora hazul.

Clarke nu mai încercă să-şi reocupe locul. Rămase acolo jos, în vreme ce oamenii care treceau pe lîngă el îl loveau ca din întîmplare cu piciorul, în coaste, în cap, în braţe. Îşi proteja doar pîntecele, pe care şi-l ştia cel mai vulnerabil.

În noaptea aceea preferă să se culce pe jos. Dar nu aţipi. Prin pleoapele întredeschise se uita cu groază în jur. Palpita înnebunit la gîndul că din aer ar putea să se materializeze nişte mîini mari, noduroase, care să-l strîngă de gît ca o menghină. Ştia că soarta lui e pecetluită. Că

nu va vedea sfîrşitul călătoriei. Că într-o zi marinarii îi vor arunca în valuri cadavrul îngreunat de o bucată de fier. Mai ştia că aceasta nu se va întîmpla prea curînd. Că va fi lăsat să se chinuiască, aşteptînd moartea care se învîrtea în jurul lui, că groaza aceasta permanentă va deveni atît de insuportabilă, încît va implora cerul ca sfîrşitul să vină mai repede. Nu putea să uite ochii cu care-l priviseră England, Lemmons, Bayly, Moffat, Paterson şi ceilalţi corifei cînd el intrase în cală. Erau ochi care nu iertau.

După două săptămîni de chinuitoare imobilitate, nava se puse în sfîrşit în mişcare. Vînturi iscate din senin umflară pînzele moarte pînă atunci. Corabia tresări, ca şi cînd s-ar fi trezit la viaţă după o lungă catalepsie. De acolo, de jos, din cală, deţinuţii îi auzeau pe marinari cîntînd sus, pe punte. Pînă şi soldaţii, de obicei încruntaţi, ursuzi, erau acum mai omenoşi. Mîncarea rămînea însă tot atît de greţoasă, iar apa avea un gust sălciu, stătut. Într-o dimineaţă văzură în cănile cu apă viermişori, care se mişcau jucăuşi ca nişte minuscule libelule. Deţinuţii erau furioşi.

— Nu ne-au spînzurat în Execution Dock, ca să ne ucidă cu încetul aici, pe această navă-dric ! protestă un marinar deportat în Australia fiindcă ar fi favorizat nişte derbedei care jefuiseră pe căpitanul unei nave comerciale.

— Se aude că au să facă escală la Rio, zise Dunkin. Acolo au să cumpere provizii proaspete.

Raymond era uimit de iuţeala cu care deţinuţii aflau tot ce se pune la cale în cabina comandantului navei. Poate că aveau vreun marinar care-i informa.

Într-o zi, aproape de ora prînzului, deţinuţii auziră zgomotul lanţului ancorei care se lăsa în adîncuri, muşcînd nisipul. Corabia încremeni.

— Sîntem la Rio, fraţilor ! mugi Moffat, descărcîndu-şi parcă foalele.

Pînă şi acolo, în fundul calei, pătrundea o adiere proaspătă, parfumată, care-i făcea pe deţinuţi să aspire cu deliciu aerul.

— Am cules odată o carte despre Rio, vorbi cu melancolie Dunkin lui Raymond. Pe măsură ce culegeam lite-

rele, parcurgeam şi textul cărţii. Asta se întîmplă rar, fiindcă îndeobşte lucrăm automat. Mă cucerise descrierea oraşului şi a portului Rio. Acum, fără să văd ce se întîmplă afară, pot să-ţi spun, neîndoios, că ne aflăm în Golful Guanabara, că în faţa noastră se ridică falnică vestita stîncă denumită „Căpăţîna de Zahăr", că oraşul se desfăşoară în amfiteatru pe înălţimile înverzite de vegetaţia tropicală... Eh, în visările mele cele mai trandafirii, plănuiam să vin la Rio. Iată că am venit. Dar, vai, în ce condiţii !

„Crezi că eu aş fi conceput vreodată că voi face o escală la Rio închis într-o cală cu deţinuţi şi avînd lanţuri la picioare ? fu Raymond ispitit să-i spună. Eram deprins să călătoresc pe iahturi luxoase. Aveam bani cîţi pofteam, zeci de servitori gata să-mi execute poruncile, tot felul de secretari, de consilieri şi, mai ales, mulţi prieteni. Acum am rămas singur."

Se abţinu să vorbească despre un trecut care făcea ca prezentul să pară şi mai umilitor.

„Providence" nu rămase decît trei zile la Rio. Provizia de apă fu împrospătată, iar obiectele pe care cei interesaţi aveau să le vîndă în Australia fură aduse pe bord. Corabia ridică ancora şi porni iarăşi la drum, fără ca hrana deţinuţilor să se îmbunătăţească.

Cîteva zile după plecarea din Rio, se dezlănţui în cală furtuna. Oamenii începură să zbiere în cor, cerînd să li se dea o mîncare mai bună. Urletele lor ajungeau pînă sus, pe punte. Locotenentul Bonnett coborî în cală pentru a potoli spiritele. Înconjurat de soldaţii cu armele încărcate îndreptate spre deţinuţi, se apropie de grilajul de fier. Îi întrebă ce doresc.

— O hrană mai omenească, nu borhotul ăsta în care nici rîmătoarele nu şi-ar băga rîtul ! răcni Lemmons.

— Mîncarea e foarte bună ! ripostă Bonnett. Voi încerca să vă sporesc raţiile.

— Raţiile astea să le mănînci tu, cu toţi hoţii de pe puntea de comandă ! zbieră Neal Paterson.

— Cine a îndrăznit să spună vorbele astea ? strigă furios Bonnett. Am să-l biciuiesc la sînge.

— Întîi să-l găseşti ! zise Paterson.

— Am să vă învăţ eu minte, ticăloşilor !

— Dacă eşti atît de grozav, intră singur în mijlocul nostru. Laşule !

Invectivele, blestemele, huiduielile se porniră iarăşi furioase. După ce-i ameninţă cu cele mai aspre pedepse, Bonnett se înapoie pe punte. Raportă lui Teach discuţia purtată cu deţinuţii.

Căpitanul îl asculta stînd cu mîinile sprijinite de parapetul dunetei. Privea încruntat apele fremătătoare ale Oceanului. Capul lui mare, cu un fel de coamă stufoasă ca de bizon, era puţin plecat înainte. Corpul masiv, ţeapăn, era încordat la culme. Picioarele scurte şi puternice, puţin depărtate, păreau înfipte în scîndurile punţii. Se răsuci brusc pe călcîie. Ochii lui înroşiţi de mînie aveau o uitătură de animal turbat. Îl pironi cu privirile pe ofiţer.

— Ai purtat discuţii, locotenent Bonnett ? rosti el cu îngheţată politeţe, stăpînindu-şi clocotul lăuntric. Discuţii cu nişte rebeli ? Trebuia să fi tras asupra lor !

— Mă iertaţi, replică Bonnett. Nu era vorba de o rebeliune declarată. Nu trecuseră la acte. Protestau doar.

— Inerţia dumitale îi va încuraja să treacă şi la acte, Mister Bonnett. Vreau să aflu numele deţinutului care ne-a făcut hoţi. Am să-l silesc să-şi înghită limba care a rostit asemenea insulte.

— N-am cum să-l identific.

— Ba ai ! Întreabă-l pe Clarke ! Informatorul dumitale.

— Clarke nu va mai îndrăzni să vorbească. Ştie că şi-ar primejdui existenţa. Mă mir că nu l-au suprimat pînă acum.

Căpitanul fornăi ca un taur la începutul unei coride.

— Scoate-l de acolo şi trece-l ajutor la bucătărie.

— Mă opun cu hotărîre biciuirii deţinuţilor fără motive temeinice ! protestă doctorul Ross, care urmărise cu interes legitim întreaga discuţie.

— Mă cac pe opoziţia dumitale, Mister Ross ! zbieră căpitanul.

— Mister Teach, se răţoi medicul, verde de mînie, voi aduce la cunoştinţă şefilor dumitale ierarhici vorbele astea murdare. Îţi amintesc că mă aflu în exerciţiul funcţiunii şi că...

— Şi eu te poftesc să te linişteşti dacă nu vrei să te închid în cabina dumitale pînă la sfîrşitul călătoriei, îl întrerupse cu violenţă căpitanul. Să nu uiţi, Mister Ross, că eu sînt comandantul acestei corăbii şi că te pot judeca pentru pactizare cu rebelii.

— Mister Bonnett mi-este martor...

— Pe mine vă rog să nu mă amestecaţi în diferendele dumneavoastră ! ripostă locotenentul.

Ross înţelese că era din nou pus în inferioritate.

— Bine, rosti el cu gravitate. Vom sta de vorbă la Hobart.

Demn, le întoarse spatele şi se îndreptă spre tambuchiu.

Bonnett execută ordinul căpitanului. Clarke fu scos din cală şi interogat. La început refuză să vorbească, dar după ce i se făgădui că nu va mai fi trimis printre deţinuţi, rosti numele lui Neal Paterson. Informat, căpitanul ordonă să i se aplice vinovatului cincizeci de lovituri de bici.

— Să nu moară, rosti timorat Bonnett.

— Îmi asum răspunderea ! declară Teach.

Un sfert de oră mai tîrziu, Paterson fu adus pe punte şi legat de un catarg, astfel ca spatele să rămînă expus loviturilor. Echipajul, parte din soldaţi şi cinci deţinuţi, desemnaţi la întîmplare de Bonnett, fură dispuşi în careu ca să asiste la acest spectacol. Unui marinar cu tors de atlet i se dădu în primire biciul. Ofiţerul secund citi cu glas tare ordinul scris al căpitanului. Neal Paterson era învinuit de rebeliune şi de insulte grave aduse ofiţerilor de pe „Providence". Apoi loviturile de bici începură să plouă pe spinarea vinovatului. Aplicate metodic, descriau urme sîngerînde, sfîşiindu-i pielea.

De jos, din cală, deţinuţii puteau să audă şuierul de şarpe al biciului, mînuit cu neostoită vigoare, icnirile executorului, precum şi gemetele lui Paterson, care la un moment dat încetară.

— Să ne fie învăţătură de minte, fiindcă nu i-am făcut de petrecanie din prima clipă lui Clarke ! scrîşni Lemmons. Acum vom şti cum să lucrăm.

Cînd soldaţii îl aduseră în cală pe Paterson, purtîndu-l pe braţe, acesta nu mai era decît un pachet de carne sîngerîndă. Îl aruncară pe podea, îi turnară în cap cîteva

găleți cu apă de mare, apoi plecară, lăsîndu-i pe deținuți să-l oblojească așa cum se vor pricepe. Teach fusese atît de cîinos, încît nu-i îngăduise nici lui Ross să dea primele îngrijiri deținutului.

Paterson își reveni. Avea o constituție fizică excepțional de viguroasă. Rănile i se vindecară cu timpul. Cicatricele rămaseră însă înscrise pe spinare.

— Asta ca să mi-i amintească veșnic pe Teach și pe Clarke, spunea el întunecat.

La Capetown corabia făcu o ultimă și scurtă escală, înainte de a se avînta în ultima etapă — și cea mai grea — a călătoriei : traversarea Oceanului Indian. Șase mii de mile de ape agitate de furtuni năprasnice, fără nici un țărm prin apropiere. Șase mii de mile pe o corabie minusculă, pierdută între cer și ocean. Șase mii de mile care trebuiau parcurse, înfruntînd primejdii fără număr. Căpitanul nu împrospătă nici aici proviziile.

— Asta le-a dat statul, asta am să le dau și eu, declară el lui Ross, care îi ceru să amelioreze hrana oamenilor.

Într-o dimineață cețoasă, înfiorată de un frig umed, „Providence" porni la drum. În emisfera sudică începuse iarna. Deținuții dîrdîiau în cală, stînd lipiți unul de altul, ca să se mai încălzească. Mîncarea era mai mizerabilă decît oricînd. O săptămînă după ce nava părăsi pămîntul, se declară pe bord primul caz de scorbut.

Ross se înfățișă alarmat căpitanului.

— Ce ne facem, Mister Teach ? Dacă aveam pe bord alimente proaspete, evitam calamitatea asta. Propun să ne întoarcem la Capetown și să facem rost de zarzavaturi și de lămîi.

— Exclus ! declară căpitanul. Am pierdut și așa destul timp ocolind pe la Rio. N-am procedat așa numai pentru avantajul meu. Și dumneata ai să profiți de pe urma acestui ocol, Mister Ross. Nu-i așa ?

— Știu, nu zic ba, morfoli doctorul o replică penibilă.

Se înhămase la același car cu Teach. Acum erau complici. Trebuiau să meargă umăr la umăr, cu orice risc.

— Metropola n-are să piardă mare lucru dacă doi sau trei infractori au să moară înainte de sfîrșitul acestei călătorii, reluă Teach. Nici în Australia prezența lor nu e

tocmai dorită. Oamenii cumsecade de acolo nu știu cum să scape de lepădăturile astea, care riscă să transforme biata colonie într-un imens penitenciar populat numai cu hoți și cu ucigași. Conștiința noastră poate să fie împăcată, Mister Ross. Cred că ești de acord.

Căpitanul îi întindea prietenos mîna. Doctorului nu-i rămînea decît să o accepte. Nu avea de ales. Suspinînd din greu, se înapoie la infirmerie. Jurămîntul lui Hippocrat nu se împăca deloc cu setea lui de înavuțire. Sperase tot timpul — împotriva rațiunii — că scorbutul nu se va declara pe bord. Inevitabilul se produsese însă. Cazul acesta — Ross o știa prea bine — va fi urmat de altele.

Deținuții, subalimentați, începură să arate ca niște stafii.

— Cred că acum nu mai au poftă de rebeliune, zise Teach într-o seară, la cină.

— Ce rebeliune ! replică Bonnett. Abia se mai țin pe picioare.

— Mare pagubă dacă au să crape cîțiva ! mormăi căpitanul.

— Și primele mele ? rosti timid medicul.

— Pierderea lor va fi precumpănită cu prisosință de celelalte beneficii, Mister Ross, zise Teach. În orice caz, vom avea grijă să te despăgubim dacă pierderile vor fi prea mari. Ce Dumnezeu ! Oameni sîntem !

— Echipajul și trupa nu vor avea de suferit, interveni ofițerul secund. Avem destule lămîi.

— Nu putem lua o parte pentru deținuți ? întrebă doctorul.

— Marinarii au nevoie de toată vigoarea ca să poată manevra *greement*-ul, ca să se cațere în arboradă, Mister Ross, zise căpitanul. Ne așteaptă. săptămîni de navigație grea.

Vorbea prietenos, persuasiv, ca și cînd ar fi vrut să cîștige încrederea unui copil.

— Putem aloca o cantitate mică de lămîi pentru cei grav bolnavi, rosti căpitanul concesiv.

Chipul medicului se ilumină.

— Mulțumesc, Mister Teach. Trebuie totuși să dăm dovadă de umanitate, deși avem de-a face cu niște criminali de rînd.

— Da, Mister Ross, ai dreptate, Mister Ross. Te vom sprijini în limitele posibilităţilor, spre a-ţi îngădui să-ţi duci la capăt misiunea.

Vorbele şi încurajările nu aveau însă nici un efect în cală. Cazurile de scorbut se înmulţiră alarmant. Deţinuţii dădeau semne de mare oboseală. Căzeau într-un fel de prostraţie melancolică, îşi pierdeau pofta de mîncare, vioiciunea, gingiile începeau să le sîngereze, puterea musculară să slăbească, mişcările şi în special extensiunea membrelor le produceau dureri.

Printre primele victime ale acestei stări se numără şi Matt Dunkin. Raymond era disperat. Singurul prieten pe care şi-l făcuse în infernul acesta plutitor se stingea treptat, ca o lumînare ajunsă pe punctul de a se consuma.

Ross ieşi din apatia lui, sporindu-şi activitatea profesională. Examina atent pe deţinuţi, urmărind cu strîngere de inimă răspîndirea şi progresele bolii. Tratamentele aplicate erau iluzorii, fiindcă medicamentele — aflate în cantitate neîndestulătoare — nu puteau face faţă nevoilor. Infirmeria deveni în curînd neîncăpătoare pentru cazurile grave. Contactele permanente ale personalului medical cu bolnavii permise lui Schrame să strecoare lui Raymond felii de lămîie pe care acesta să le mănînce fără a fi observat. Raymond i le strecură lui Dunkin, care pentru moment avea mai multă nevoie.

Dintre caizi, John Bayly fu primul care căzu victimă scorbutului, urmat în curînd de Rowland Perry. Majoritatea copiilor se şi îmbolnăviseră. Doctorul Ross era îngrozit. Primul caz mortal îl aduse şi pe Bonnett la realitate. Ofiţerul îşi dădu seama că merseră prea departe cu lăcomia şi că setea lor de îmbogăţire rapidă era susceptibilă să le creeze complicaţii serioase. Autorităţile de la Hobart şi de la Londra nu vor întîrzia să deschidă o anchetă. Interogaţi, deţinuţii vor vorbi. Va vorbi poate şi Schrame, singurul membru al echipajului care nu făcuse nici o achiziţie la Rio.

Alte cazuri mortale urmară la intervale din ce în ce mai apropiate. Cadavrele erau vîrîte în saci, şi după un scurt serviciu religios efectuat de căpitan — care credea mai degrabă în Diavol decît în Dumnezeu — erau aruncate în valuri. Spre a-le spori dificultăţile, timpul se strică

brusc. Oceanul, agitat de vînturi furioase, care suflau cu violenţă dinspre Vest, ridica spre cerul îngreunat de nori joşi, cenuşii, talazuri uriaşe, înveşmîntate în spumă verzuie.

Într-o seară, după imersiunea cadavrelor a trei copii răpuşi de boală, Bonnett împărtăşi căpitanului bănuielile sale în legătură cu Schrame.

Teach se scărpină în coama-i leonină.

— N-aş crede că e spion. Pare potolit şi inofensiv.

— Apele liniştite sînt adînci, Sir. În orice caz, am să-l ţin sub observaţie. Mă mai tem de cineva.

Căpitanul ridică din sprîncene.

— De cineva dintre noi ?

— Nu.

— Atunci ?

— Mă gîndesc la Raymond de Beaulieu. Cuvîntul lui va atîrna mai greu decît al celorlalţi deţinuţi.

— Dacă va apuca să fie întrebat, Mister Bonnet. Are o constituţie fizică delicată. Nu-l văd scăpînd.

— În orice caz am să-l ţin sub observaţie şi pe el.

Teach îşi încreţi fruntea.

— Nu crezi că între Beaulieu şi Schrame e vreo legătură ?

— Cine ştie ?

Căpitanul îşi examină unghiile.

— Vom aviza, Mister Bonnett. Vom aviza !

În aceeaşi seară interveni un incident care puse sub semnul întrebării existenţa întregii nave, cu oameni cu tot. În magazia cu provizii, un butoi cu rom se desprinse din legăturile care-l ţineau imobilizat lîngă alt şir de butoaie şi, luînd-o razna, începu să facă ravagii, repezindu-se încolo şi încoace, berbeceşte, în funcţie de tangajul violent al navei. Bubuiturile din magazie atraseră atenţia ofiţerului secund, care trimise doi marinari spre a ancora butoiul rebel. Oamenii luară cîte un felinar şi coborîră în pîntecele navei. Cînd intrară în magazie, îi izbi un puternic miros de rom. Butoiul lovit de streche intrase în plin într-altul, spărgîndu-i doagele şi făcîndu-l să se golească în mai puţin de o clipă, apoi, continuîndu-şi cursa dezordonată, se repezi în picioarele marinarilor. Unul din ei căzu, scăpînd din mînă, felinarul, care se sparse, aprinzînd romul de pe podea. Flăcările se întinseră fulgerător

în întreaga magazie. Marinarii abia reuşiră să iasă afară — arşi pe mîini şi pe faţă — spre a da alarma. Pînă să intervină ceilalţi oameni din echipaj, alte două butoaie se sparseră, cantitatea de rom degajată sporind catastrofal incendiul.

Cu excepţia personalului de cart, toţi ofiţerii, marinarii şi soldaţii de pe bord se înarmară cu găleţi cu apă şi alergară să stingă focul. Accesul în magazie nu se putea face decît printr-o uşă îngustă, ceea ce îngreuna considerabil lupta împotriva flăcărilor.

— Puneţi pompele în funcţie ! strigă căpitanul Teach, păstrîndu-şi încă liniştea.

Operaţia ceru însă timp. Magazia se transformase pînă atunci într-o imensă văpaie. Situaţia era agravată de faptul că o simplă uşă de lemn despărţea magazia de încăperea în care se aflau stivuite butoaiele cu pulbere de puşcă. Căpitanul Teach şi ofiţerii săi îşi dădură seama de amploarea dezastrului care-i ameninţa.

— Daţi drumul deţinuţilor valizi ! strigă Teach. Şi aduceţi-i aici ! Să ajute la stingerea focului !

Bonnett ezită o clipă să execute ordinul. Deţinuţii ar fi putut profita de ocazie, declanşînd o revoltă cu scopul de a pune mîna pe corabie. Dar nu exista altă soluţie. Riscul era preferabil întinderii incendiului, care nu mai putea fi zăgăzuit cu mijloacele folosite pînă atunci. Bonnett ordonă totuşi soldaţilor să-i ţină sub supraveghere pe deţinuţi şi să tragă asupra lor dacă aceştia ar fi făcut vreo încercare nesăbuită.

Uşile grilajului fură deschise. Deţinuţii irupseră ca o apă care sparge zăgazurile. Temerile lui Bonnett se dovediră întemeiate. Puşcăriaşii înţeleseră din prima clipă că trebuiau să lupte pentru salvarea navei. Restul va veni mai tîrziu. Se încinse o bătălie disperată cu flăcările. Caizii, în cap cu Lemmons, se agitau în primele rînduri. Aportul a peste o sută de perechi de braţe se făcu în curînd simţit. În ciuda flăcărilor şi a fumului care răbufneau din magazie, doi deţinuţi, învăluiţi în pături ude, se avîntară prin mijlocul pălălăii şi intrară în încăperea cu butoaie de pulbere, pe care le îngrămădiră lîngă peretele cel mai îndepărtat de magazia incendiată şi le acoperiră cu păturile ude. Pericolul unei explozii a pulberii era pentru

moment înlăturat. Marinarii înarmați cu topoare sparseră planșeul de deasupra magaziei și, prin gaura făcută, vîrîră gura unei pompe. Șuvoiul de apă sărată apucă să se reverse peste flăcări. Alcoolul însă continua să ardă deasupra apei. Deținuții și marinarii alcătuiseră lanțuri vii care treceau din mînă în mînă gălețile cu apă, ajutînd pompele. Treptat furia incendiului prinse să scadă.

Încadrat între un soldat și un deținut, Raymond primea și dădea mai departe găleată după găleată, într-un iureș neobosit. Îl înăbușea fumul, îl usturau ochii, îl dureau mîinile, dar continua să mînuiască automat gălețile grele.

După trei ore de eforturi, incendiul fu înăbușit. Oamenii respirară ușurați. Cîtva timp primejdia comună îi înfrățise și pe pușcăriași și pe gardieni. Dar de îndată ce echilibrul fu restabilit, actorii acestui eveniment își reluară rolurile inițiale. Deținuții reintrară între gratii, iar soldații își înșfăcară din nou armele. Infirmeria, și așa supraîncărcată, primi încă șaptesprezece pacienți cu arsuri grave, printre care cei doi deținuți care izolaseră butoaiele cu pulbere. Ross spera să le salveze viața. Într-un acces de generozitate, locotenentul Bonnett le făgădui că îndată după acostarea la Hobart va propune să fie grațiați.

Și căpitanul Teach se arătă generos, împărțind deopotrivă deținuților, soldaților și echipajului cîte o dublă rație de rom. Dar sufletul lui era îndoliat. Jumătate din butoaiele cu alcool distruse erau ale lui. Tutunul și mătăsurile inundate în timpul luptei pentru stingerea focului aveau să-și piardă mult din valoare, fiindcă în condițiile actuale era imposibil să le usuce. Își însușise în zadar fondurile destinate întreținerii deținuților.

Dacă bilanțul pagubelor materiale era impresionant, Teach se putea felicita, fiindcă pierderile omenești se reduceau la un mort, la șaptesprezece răniți grav și la douăzeci și doi de răniți ușor. Decesul niei nu se datora incendiului. După ce deținuții reintraseră între gratii, bucătarul și cele două ajutoare ale sale care participaseră la operațiile de stingere se înapoiaseră în bucătărie. Acolo, lîngă mașina de gătit, îl găsiseră pe Clarke prăvălit pe podea și cu un cuțit înfipt pînă în plăsele dedesubtul omoplatului stîng...

Adevăratele încercări de pe „Providence" abia începuseră. S-ar fi zis că fatalitatea se încrîncenase să urmă-

reasca pe oamenii care cutezaseră să înfrunte pe fragila lor navă munții de apă ai Oceanului. Furtunile se succedau cu furie năprasnică. Corabia întîlni pînă și ghețari desprinși din banchizele nesfîrșite ale Antarcticii, care porniseră zănatici spre nord, atingînd latitudini socotite pînă atunci la adăpostul acestor invazii. Ițindu-și dintre valuri culmile orbitor de albe, înaintau într-o lentă și măreață procesiune, ca și cînd ar fi vrut să strivească pe navigatorii aventurați pe întinsul apelor solitare din extremul sud. Rărirea rîndurilor marinarilor valizi de pe „Providence" sili pe căpitanul Teach să apeleze la serviciile deținuților pe care nu-i atinseseră încă simptomele scorbutului. Printre aceștia se aflau doi sau trei marinari încercați, dar restul habar n-aveau de arta mînuirii velelor. Unii dintre ei nici nu văzuseră vreodată marea. Dar aceste considerente nu aveau valoare în ochii căpitanului. După o perioadă de instrucție redusă la cîteva ore, îi expedie în arboradă spre a mînui velele. Celor care manifestaseră veleități de împotrivire, le aplicase cîte cincizeci de bice, aruncîndu-i apoi în cală pe jumătate morți. Caizii preferaseră să-și etaleze îndrăzneala cățărîndu-se pe catarge. În sinea lor sperau că această libertate provizorie le va permite să pună prin surpriză mîna pe corabie. Printre deținuții siliți de Teach să accepte noile atribuții se afla și Raymond. Cînd se văzu pentru întîia oară cocoțat pe verga contragabierului mare — lîngă un marinar experimentat care strîngea nepăsător brațele zburătorului mare — și se uită în jos, spre puntea navei, aflată parcă undeva în fundul unui abis, iar pe de lături apele înspumate gonind pe lîngă flancurile de lemn, simți că îl cuprinde ameteala. Corabia, oceanul, velele, contragabierul de care se cramponase cu disperare începură să se învîrtească în jurul lui, într-o drăcească sarabandă. Își zise ca prin vis că puterile îl vor părăsi și că golul care-l chema în adîncurile lui îl va hăpăi, sugîndu-l în neant. În aceeași clipă stomacul i se răsculă și din gîtlej porni să se verse toată bruma de mîncare pe care o înghițise cu noduri la prînz. Închise ochii și, sleit de puteri, fu pe punctul de a se lăsa să cadă în hău, cînd o mînă i se înfipse în ceafă, înșfăcîndu-l ca pe un cățel.

— Ce faci, băiete ? auzi un glas cu inflexiuni joase, dominînd șuierul vîntului printre manevrele curente, care vibrau asemenea coardelor unei imense harfe.

Intervenția aceasta providențială îl făcu să-și revină. Privirile lui se încrucișară cu privirile zîmbitoare ale marinarului, un ins bărbos, cu obazul ars de soare și cu nasul bont, ciupit de vărsat.

— Înțepenește-ți picioarele în țapapi și stai nemișcat pînă fac eu și treaba ta. E greu pînă te înveți. Pe urmă ai să umbli prin arboradă ca o maimuță printr-un copac.

— Mulțumesc... bîigui Raymond.

— Nu-mi mulțumi ! Mă întreb cum de au putut tîmpiții ăia de pe puntea de comandă să te trimită fără nici o pregătire aicea, sus. Acum ține-te bine pînă ce termin ce am de făcut.

Raymond simți o căldură ciudată inundîndu-i sufletul. Găsise un nou prieten. Oamenii aceștia simpli erau uneori incredibil de buni. Stătea agățat de verga masivă și se străduia să se îmbărbăteze, spunîndu-și că nu trebuie să intre în panică. Treptat se va deprinde și cu corvoada aceasta. În definitiv, marinarii nu erau niște semizei. De ce n-ar fi și el în stare să-i imite ? În viață trebuie să te deprinzi cu toate.

Deodată simți că îi îngheață sîngele în vine. Pe verga contragabierului mic de pe farul prova se afla un tînăr în uniformă de deținut, care deplasîndu-se spre dreapta, scăpă piciorul de pe țapap și rămase atîrnat numai cu mîinile de verga pe care umezeala o făcea extrem de alunecoasă. Printre buzele întredeschise ale băiatului nu ieșea nici un sunet. Ochii-i mari, rotunjiți, exprimau însă o groază indescriptibilă. Trăsăturile crispate ale feței oglindeau suprema-i încordare în preajma unei morți inevitabile. Picioarele i se bălăngăneau în aer, nereușind să se prindă de frînghie. Mîinile alunecau încet... încet... Deodată, degetele nu mai reușiră să susțină greutatea corpului suspendat. O ultimă și deznădăjduită încercare, apoi trupul băiatului se prăvăli în gol. Abia atunci scăpă un urlet gutural, care nu mai avea nimic omenesc. Corpul i se izbi de verga gabierului mic, iar de acolo țîșni ca o minge, prăbușindu-se cu zgomot sec pe punte.

Raymond închise iarăși ochii. Se întrebă o clipă dacă n-ar fi preferabil să termine odată, lăsîndu-se să alunece

în gol. Dar instinctul de conservare fu mai tare. Cînd deschise ochii, zări iarăşi pe marinarul bărbos în preajma sa.

— Ai văzut ? bîigui Raymond.

— Am văzut ! rosti posomorît marinarul. Am văzut tot... Acum să coborîm. Am terminat treaba. Ţin-te după mine ! Şi nu-ţi pierde cumpătul !

Cînd Raymond ajunse pe punte, văzu un marinar aruncînd o prelată peste cadavrul tînărului deţinut. Ploaia care se pornise brusc ştergea conştiincios şiroaiele de sînge, ce se prelingeau pe scîndurile umede. Raymond se uită la mogîldeaţa ascunsă sub prelată, apoi privirile lui se îndreptară automat asupra vergăi de pe care căzuse băiatul. Cînd o văzu proiectîndu-se pe fundalul în plină mişcare al norilor ce se fugăreau spre est, odată cu valurile uriaşe, îl năpădi iarăşi ameţeala.

Marinarul îi puse mîna pe umăr.

— Nu te teme, băiatule ! Eşti în echipa mea. Am să te ţin tot timpul lîngă mine. Pînă ai să te deprinzi. Să vezi, n-are să fie prea greu. Cu toate te înveţi în lumea asta.

Căpitanul Teach se îndreptă spre dunetă, urmat de ofiţerul secund. Fără să arunce o privire mortului, se opri în dreptul şefului de echipă.

— Cum merge treaba, Spriggs ? Cum te descurci cu noii marinari ?

— Binişor, Sir. Mîine, şi mai bine.

Căpitanul se uită pieziş la Raymond. Zîmbi veninos în colţul gurii.

— Viaţa pe „Providence" nu e tocmai trandafirie, deţinut. Dar cînd ai să ajungi la Port Macquarie, ai să-i duci dorul.

— Da.

— Da, Sir, rosti căpitanul, apăsînd semnificativ pe ultimul cuvînt.

— Da, Sir.

— Nouă, marinarilor, ne place disciplina.

— Da, Sir.

— Spriggs, să faci din el un lup-de-mare. Abia acum se uită la cadavrul din preajma lui. Să nădăjduim că n-are să termine ca neisprăvitul ăsta. Se întoarse spre secund : Fă slujba morţilor şi expediază-l în mare ! Nu trebuie să surpăm moralul oamenilor oferindu-le privelişte unui

neîndemînatic, care în clipa asta navighează cu toate pînzele sus spre Gheena. Reveni la Spriggs : Nu vreau menajamente pe corabia comandată de mine. Ai înțeles ? Cine nu corespunde, să se ducă ! În Rai sau în Iad ! Mi-e totuna !

— Da, Sir, rosti șeful de echipă.

Căpitanul trecu mai departe.

Secundul scoase din buzunar o carte de rugăciuni, mormăi cîteva cuvinte, apoi făcu semn unor marinari, care înșfăcară cadavrul de mîini și de picioare și, fără alt ceremonial, îl aruncară peste bord. Secundul vîrî tacticos cartea de rugăciuni în buzunar și plecă la treburile lui.

— Pe „Providence" viața omenească este foarte ieftină.

Raymond mai auzise cîndva dictonul acesta crud. Nu-și amintea însă împrejurările. Pe atunci nu-i dăduse importanță. Abia acum îi înțelegea adînca semnificație...

Cînd țărmurile colțuroase, sălbatice ale lui Van Diemen's Land apărură în zarea cenușie, abia deslușindu-se printre perdelele de ploaie, muri și Matt Dunkin. În ultimele zile ajunsese un fel de schelet îmbrăcat într-o piele cafenie, uscată. Îi căzuseră dinții, părul, unghiile, iar gingiile îi sîngerau necontenit. Cadavrul lui Dunkin fu aruncat peste bord laolaltă cu alte șase cadavre de scorbutici, după ce ofițerul rosti mașinal rugăciunea morților. În ultimele treizeci de zile o repetase de atîtea ori, încît ajunsese să o știe pe dinafară. Moartea nu se mărginise să rărească numai rîndurile deținuților. Își dăduseră sufletul și șapte dintre marinarii care suferiseră arsuri grave în timpul incendiului. Înlocuirea lor cu deținuți neexperimentați în treburi marinărești avusese consecințe triste, de altfel, previzibile. Unsprezece dintre aceștia — morți datorită accidentelor, fie îmbolnăvirii de pneumonie — își încheiară scurta existență terestră scufundîndu-se, cu o greutate agățată de gît, în adîncurile întunecate și reci ale Oceanului.

Moartea lui Dunkin îl lipsise pe Raymond de singurul prieten adevărat pe care și-l făcuse printre deținuți. Glynn, adolescentul, l-ar fi putut eventual suplini pe tipograf. Îl simpatiza pe Raymond, dar mișcările lui erau îngrădite de Lemmons, care îl ținea de scurt.

Prin vîrsta şi experienţa sa, Daniel Spriggs ar fi împlinit poate golul lăsat de Dunkin. Marinarul acesta cumsecade era însă un om liber, pe cînd Raymond se afla printre puşcăriaşi, adică de cealaltă parte a barierei. Dacă viaţa nenorociţilor închişi în cală s-ar fi desfăşurat în condiţii normale, Raymond ar fi avut mult de suferit după moartea singurului său apărător dezinteresat. Evenimentele din ultima parte a traversării Oceanului Indian îndrumaseră atenţia şi preocupările deţinuţilor pe alt făgaş. Caizii — cei care mai rămăseseră în viaţă — ţineau dese conciliabule, cu voce joasă, ca să nu fie auziţi de cei din jur. Lemmons, England, Moffat, Paterson şi Lopez uitaseră de fricţiunile lor de pînă atunci şi făcuseră pace, socotind că numai aşa puteau constitui un front bine închegat împotriva lui Teach şi a lui Bonnett.

Mai erau cîteva zile pînă la sfîrşitul călătoriei. Vremea se menţinea urîtă. Căpitanul ordonase ofiţerului secund şi lui Bonnett să deschidă o anchetă asupra morţii lui Clarke. Toţi deţinuţii care participaseră la operaţiile de înăbuşire a incendiului de pe bord fuseseră interogaţi. Teach era încredinţat că uciderea spionului fusese opera acestora, dar toţi invocaseră alibiuri susţinute de martori bine instruiţi. Paterson, care ar fi avut motive temeinice să-l suprime pe deţinătorul său, zăcuşe în acel timp şi nu ieşise din cală.

Pe Teach nu-l preocupa într-atîta pedepsirea asasinilor lui Clarke, cît îl interesa să-i ţină pe deţinuţi sub presiune, pentru a nu le da timp să pună la cale comploturi care ar fi avut şanse de reuşită, mai ales acum, cînd echipe de puşcăriaşi scoşi din lanţuri ieşeau pe punte spre a ajuta la manevrarea velelor. Un al şaselea simţ îl făcea să detecteze parcă intenţiile oamenilor.

Într-o noapte, pe cînd nava sălta ca un dop pe culmile valurilor, care se repezeau cu putere în flancurile de lemn, făcîndu-le să scîrţîie lugubru, Glynn bîjbîi prin întuneric pînă la Raymond. Acesta stătea culcat pe priciul său, dar nu putea să doarmă. Ţipetele prelungi ale vîntului, care se strecura printre cordaje, îl îngrozea. Se gîndea că sub pîntecele corăbiei se deschidea un abis, în stare să-l înghită cu corabie cu tot. Deşi se afla în mijlocul deţinuţilor, se simţea singur, părăsit de toată lumea şi foarte nenorocit.

Glynn se furişă pe locul lui Dunkin, rămas liber, şi îşi apropie gura de urechea lui Raymond.

— Mîine noapte, cînd echipa ta va ieşi pe punte, să faci pe bolnavul şi să rămîi în cală.

— Nu se poate, replică Raymond cu acelaşi ton. Teach e cu ochii pe mine. Oamenii lui îmi urmăresc fiecare mişcare. Dacă va afla că m-am eschivat, va pune să fiu biciuit. Abia aşteaptă.

— Trebuie totuşi să înfrunţi riscul. Dacă ieşi pe punte, te pîndeşte o primejdie de moarte.

— De ce ?

— Nu pot să-ţi spun.

— Gura are să-mi fie pecetluită.

— Juri că n-ai să scapi vreo vorbă ? Orice s-ar întîmpla ?

— Jur !

— Mîine noapte, cînd vor fi chemaţi pe punte, Lemmons, Moffat, Lopez, England şi Paterson vor încerca să pună mîna pe corabie.

— N-au să poată.

— Nu ştiu dacă au să poată. Ştiu numai că au să încerce. Dacă n-au să reuşească, îi aşteaptă spînzurătoarea. Nu vreau să mori şi tu, Raymond. Ai fost întotdeauna bun cu mine. Aşa că nu te duce !

— Eşti sigur ?

— Cum sînt sigur că în clipa asta ne aflăm pe „Providence" în drum spre Hobart.

— Am să mă gîndesc ce pot face.

— Mi-ai jurat că n-ai să scapi un cuvînt. Acum plec. Să nu bage de seamă Lemmons că am venit la tine. Ar putea să intre la bănuieli. Am plecat.

Mişcîndu-se fără zgomot, Glynn se topi în întuneric.

Raymond rămase multă vreme cu ochii deschişi. Îl frămîntau gîndurile. Moartea este uneori mai milostivă decît viaţa. Poate că ar fi preferabil să încheie cu existenţa aceasta blestemată. Nu mai avea încredere nici în oameni şi nici în Dumnezeu. Adormi legănat de tangajul corăbiei purtate de vînturi pe învelişul agitat al apelor.

A doua zi, la ora prînzului, în timp ce stătea cu gamela la rînd, aşteptînd să le toarne ciorba bucătarul, se trezi cu Lopez la spatele lui. Lopez era suplu ca o lamă de oţel. Cu un cap mai scurt decît Lemmons, ascundea în

corpul său bine format o vigoare de temut, împletită cu o vioiciune în mişcări ce suplinea adesea forţa brutală a muşchilor.

— Aş vrea să stăm puţin de vorbă, Ray. Eşti un băiat isteţ, şi mie îmi plac băieţii isteţi.

Pentru prima dată i se adresa cineva folosind un diminutiv al numelui său. Interlocutorul voia probabil să creeze o ambianţă de prietenie, de intimitate. Raymond bănuia ce avea să urmeze. Voiau să-l înregimenteze şi pe el în rîndurile acelora care îşi puseseră în gînd să captureze corabia. Presupunerea lui se dovedi exactă. Lopez îi vorbi la început pe departe despre tratamentul neomenos la care erau supuşi cu toţii, despre condiţiile îngrozitoare de trai din penitenciarele australiene, despre suferinţele pe care aveau să le îndure, apoi îi flutură perspectiva unei vieţi libere pe vreuna din insulele paradiziace pierdute în cuprinsul Oceanului Pacific.

— Depinde numai de noi să ne schimbăm soarta, continuă Lopez persuasiv.

După ce socoti că îl pregătise îndeajuns sufleteşte, intră în subiect, destăinuindu-i planul stabilit împreună cu un grup de deţinuţi, hotărîţi să treacă la acţiune.

— Din echipa lui Spriggs facem parte opt deţinuţi. Am alcătuit un plan de luptă. Toţi cei opt au atribuţii precise. Tu eşti unul din ei. Aşteptăm să-ţi faci datoria aşa cum se cuvine.

Raymond băgă de seamă că nu i se oferea posibilitatea de a a alege.

Lopez zîmbi ciudat.

— Să nu te temi ! Tot timpul voi fi în preajma ta, ca să-ţi dau la nevoie o mînă de ajutor.

„Şi ca să mă supraveghezi !" reflectă Raymond, încredinţat că Lopez şi camarazii săi nu aveau de gînd să lase nimic la voia întîmplării.

— Acum am să-ţi explic ce ai de făcut...

Misiunea lui Raymond nu era complicată. După ce vor scoate din luptă sentinelele, se va strecura împreună cu Lopez şi cu Lemmons în armurărie, de unde vor lua puşti şi cuţite, cu ajutorul cărora vor ataca pe soldaţii din corpul de gardă. În clipa în care deţinuţii vor pune mîna pe navă, Moffat — priceput la navigaţie — va prelua comanda corăbiei.

— Bineînțeles, continuă Lopez, pînă atunci să-ți ții gura. Dacă scapi vreo vorbă și planul nostru este dat peste cap, poți să te socotești un om mort. Pe Clarke nu l-au scăpat nici măsurile de securitate luate de Teach și de Bonnett.

Pe buzele lui Lopez plutea un zîmbet rău, care-i dezgoli dinții îngălbeniți de tutunul mestecat.

— Pînă diseară nu stai de vorbă cu nimeni, adăugă el. Ține minte ! Sîntem cu ochii pe tine !

Lopez îl bătu prietenește cu palma peste umăr, apoi se înapoie printre caizi.

După ce rămase singur, Raymond simți că îl străbat fiori reci. Dacă eșua complotul, îl aștepta ștreangul. Și emoțiile prin care trecuse după condamnarea lui la moarte n-ar mai fi vrut să se repete, cu atît mai mult cu cît în sinea lui spera că unchiul Gerald și Lafont vor reuși în cele din urmă să-i obțină eliberarea. Să-i denunțe pe complotiști lui Bonnett, n-ar fi fost deloc înțelept. În primul rînd îi repugna rolul de delator, iar în al doilea rînd se temea că va fi suprimat de deținuții care nu iartă trădarea. Cea mai bună soluție ar fi să facă pe bolnavul, așa cum îl sfătuise Glynn. Caizii l-ar acuza de lașitate, dar nu l-ar omorî. Ar putea, de pildă, să pretindă că a făcut un pas greșit și că și-a scrintit piciorul. Îl muncea însă un gînd cumplit. Dacă Lopez și oamenii lui îl vor ucide pe Spriggs, omul care îl salvase de la moarte ? El, Raymond, era un pușcăriaș, dar păstra încă anumite principii morale, pe care educatorii săi i le sădiseră în suflet.

În tot acest timp, simțea, palpabil parcă, privirile lui Lopez ațintite asupra lui. Era convins că dacă ar încerca să se apropie de gratii, ca să vorbească vreunuia din soldați, caizii ar găsi un mijloc spre a-l împiedica. Își blestemă lașitatea care-i zăgăzuia impulsurile generoase de a se lupta pentru a-l salva de la moarte pe Spriggs. Apoi își zise că deținuții nu aveau nimic cu acest marinar cumsecade. Pentru a-și ușura conștiința, făcu un semn lui Lopez, care se apropie imediat de el.

Raymond șovăi o clipă.

— Ia spune, mînzule, ce te frămîntă ?

— Aș vrea să-mi făgăduiți că nu-i veți face nici un rău lui Spriggs.

Lopez rîse tăcut.

— Asta te îngrijora pe tine ? Măi, să fie !... De ce i-am face vreun rău lui Spriggs ? Nu avem nimic de împărţit cu el. Ne vom răfui cu alţii, pentru care nici tu nu poţi avea vreo simpatie.

— Bonnett ?

— Bonnett ! Şi Teach ! Şi alţi cîţiva ofiţeri şi soldaţi care s-au purtat cu noi cîineşte. Le vom aplica o corecţie zdravănă, dar nu-i vom omorî. Îi vom debarca pe vreo insuliţă, apoi să se descurce cum vor şti. Acum te-ai liniştit ?

— M-am liniştit, suspină Raymond.

— În cazul ăsta, pe diseară, mînzule !...

Se lăsa cu încetul înserarea. Furtuna care îngreunase atît de mult navigaţia lui „Providence" în ultimele zile se mai potolise. Valurile erau încă mari, dar puterea vîntului scăzuse. Pe dunetă, căpitanul Teach contempla fîşia purpurie ce lumina palid zarea dinspre soare-apune.

— Mîine vom avea vreme frumoasă, Mister Drake, se adresă Teach ofiţerului secund, care stătea gînditor în preajma sa.

Îşi întoarse privirile spre est. Ţărmurile colţuroase, sălbatice ale Tasmaniei se întrezăreau printre crestele înspumate ale valurilor.

— Urîtă călătorie ! exclamă el. Cînd mă gîndesc ce primire are să ni se facă la Hobart, mi se încreţeşte pielea.

— Am avut ghinion cu scorbutul ăsta blestemat, Sir.

— Au murit prea mulţi oameni, Mister Drake.

— Boală nemiloasă, Sir.

— Ni se vor pune întrebări.

— O să ne descurcăm noi.

— Să nu ne lucreze Ross.

— N-are nici un interes, Sir.

Căpitanul tuşi scurt.

— La Hobart, mărfurile noastre să le debarci cît mai repede. Dacă se poate, la adăpostul nopţii.

— Prea bine, Sir.

— S-ar putea să primim pe bord vizita vreunei comisii de anchetă.

— Nu vor găsi nimic care să ne creeze dezagramente.

— Să sperăm, Mister Drake.

— Cred că ar fi înţelept să calculăm astfel timpul încît să ajungem pe înserat la Hobart.

— Dacă ocolim insula Bruni, pierdem un timp preţios. Două zile cel puţin.

— Am putea să scurtăm drumul luînd-o prin Strîmtoarea Entrecasteaux.

— La asta m-am gîndit şi eu, Mister Drake. Numai că harta maritimă nu e precisă. Sînt stînci multe.

— Dacă ne surprinde vreo furtună, avem destule golfuleţe în care să ne adăpostim.

Căpitanul se scărpină în claia de păr negru de la ceafă.

— Cîţi muribunzi avem pe bord în clipa de faţă ?

— Vreo cincizeci, Sir. Ross spune că nici unul din ei nu va scăpa cu viaţă.

— Barem să moară pe uscat. Să răspundă de moartea lor şi autorităţile de la Hobart. Nu numai noi.

— O luăm direct prin strîmtoare, Sir.

— În regulă !

— Am să dirijez personal nava, Sir.

— Te ajut şi eu, Mister Drake.

În lumina purpurie a asfinţitului, se vedeau în depărtare talazurile imense spărgîndu-se cu furie de picioarele falezei stîncoase şi repezi.

— Cobor să consult hărţile, Mister Drake.

Căpitanul părăsi preocupat duneta. Îşi asuma unele riscuri, dar era mai bine aşa. Nădăjduia ca în noaptea următoare să doarmă pe un pat moale, cu cearceafuri uscate, în micul hotel din Hobart.

Pe măsură ce corabia se apropia de ţărm, creştea şi vuietul valurilor care se zdrobeau de stînci. Duelul dintre apele dezlănţuite şi pereţii de piatră ai falezei evoca o luptă între titani. Talazurile care se rostogoliseră zeci mii de mile fără să întîlnească vreun obstacol se loveau brusc de o barieră inexpugnabilă. Cu furie frenetică îşi avîntau uriaşele mase lichide, asaltînd colţii aprigi de stîncă — avanposturile uscatului. Apoi se retrăgeau ca să-şi refacă forţele şi o porneau din nou la atac, în vreme ce balele de spumă se prelingeau pe povîrnişurile de piatră.

În cală, cei opt deţinuţi din echipa lui Spriggs aşteptau cu înfrigurare să fie chemaţi pe punte. Cartul lor începea la miezul nopţii. Orele, minutele, clipele se scurgeau

cu chinuitoare încetineală. Toţi ştiau că în noaptea aceasta aveau să-şi joace viaţa pe o aruncătură de zaruri.

Lopez stătea lîngă Raymond şi îi dădea ultimele instrucţiuni. Intervenise o modificare în planul lor de acţiune şi îşi rememorau cu sîrg rolurile.

Tangajul navei era mai puţin pronunţat. Deţinuţii auziseră pe unul din soldaţii care veneau să schimbe garda spunînd unui camarad :

— Se simte că am intrat în strîmtoare ! În curînd o să plutim în linişte, ca pe un lac.

— Un lac cu vîrtejuri ucigaşe ! hohoti Moffat, care mai navigase prin Strîmtoarea Entrecasteaux şi îi cunoştea capriciile.

— Gura ! îl repezi sergentul O'Flaherty, comandantul gărzii. Nu ţi-a cerut nimeni părerea.

Vîntul aproape că încetase. Valurile însă continuau să legene nava. Deţinuţii auzeau glasul sondorului care transmitea ofiţerului de cart — la intervale scurte — adîncimile măsurate.

— Nouă braţe !

— Nouă braţe şi jumătate !

— Zece braţe !

— Nouă braţe !

Vocea monocordă a sondorului le inspira un simţămînt de încredere. Ştiau că nişte marinari pricepuţi vegheau pentru a le asigura o traversare liniştită a strîmtorii.

— La noapte am să dorm ca un prunc ! căscă zgomotos un deţinut, întinzîndu-se de-i pîrîiră oasele.

— Nouă braţe !

— Opt braţe şi jumătate !

— Opt braţe !

Sprigg cobora tocmai în cală.

— Intrăm în cart ! şopti Lopez lui Raymond. Ştii ce ai de făcut ?

— Ştiu.

— Curaj !

— Opt braţe !

— Cinci braţe ! se ascuţi deodată glasul neliniştit al sondorului.

— Patru braţe jumătate !

— Bandă la stînga ! răsună vocea aspră a căpitanului Teach.

— Trei braţe ! vesti sugrumat de emoţie, sondorul.

— Bandă la stîn...

Vorbele căpitanului fură curmate de un pîrîit de scînduri groase, care se rup. Simultan, oamenii din cală avură senzaţia că nava se imobilizează, ca după cîteva momente să se încline uşor spre stînga.

— Ce fu asta, fraţilor ? exclamă un deţinut.

— Parcă ne oprirăm ! opină altul.

Corabia se ridică pe culmea unui val, apoi păru să se poticnească iarăşi. Pîrîitura sinistră se repetă cu mai multă putere.

Sus pe punte se auziră ropot de paşi alergînd încolo şi încoace, porunci scurte, lătrate parcă, zgomote bizare, inexplicabile.

Lopez îl apucă pe Raymond de braţ.

— Ce dracu fac ăia pe punte ?

Spriggs se răsuci pe călcîie şi o luă la fugă pe scări în sus. Soldaţii se priveau întrebător şi vag îngrijoraţi. Deţinuţii se sculaseră pînă la unul de pe priciurile lor şi trăgeau cu urechea. Corabia săltată de un val se ibzi din nou de un obstacol. Deodată, o vînă de apă ţişni din peretele de lemn. Nu se vedea nimic, dar se auzea gîlgîitul şuvoiului.

— Ce s-a întîmplat ? strigă un deţinut.

— Ne înecăm ! zbieră altul.

— Tăceţi, nenorociţilor ! urlă sergentul O'Flaherty.

— Ne-am lovit de stînci ! se văită un om.

Se stîrni tumult.

— Apă în cală ! răcni un deţinut.

— Se scufundă drăcovenia !

— Se urcă apa ! Mi-a ajuns la glezne !

— Daţi-ne drumul ! Vreţi să murim înecaţi în cuşca asta de şobolani ?

— Gura ! se zborşi sergentul. Gura !

Deţinuţii începură să urle, să înjure, să blesteme, izbind cu picioarele în grilajul de fier, agitîndu-şi lanţurile, făcînd un vacarm asurzitor. Sprigg coborî grăbit scările.

— Deţinuţii din echipa mea să iasă afară ! porunci el.

— Acum ! vorbi Lopez lui Raymond, repezindu-se spre uşă. După mine, Ray !

Încercările lui de a străbate peretele de deţinuţi care se striveau împanicaţi de grilaj rămaseră sterile. Izbea cu pumnii, cu picioarele, zgîria, muşca. Totul era zadarnic.

— Am nevoie de oamenii mei ! strigă Spriggs sergentului O'Flaherty. Altfel ne ducem dracului cu toţii !

Sergentul încărcă arma şi trase un foc în sus. Detunătura bufni sec şi înfundat. Printre deţinuţi se făcu deodată linişte.

— Oamenii din echipa mea, afară ! repetă Spriggs.

Nava se izbi iarăşi cu zgomot surd de stînca de care stătea înlănţuită asemenea unui nou Prometeu. Înclinarea i se accentuă.

— Deschide uşa, Sprouty ! ordonă sergentul unuia dintre soldaţi.

Sprouty scoase cheia de la brîu şi descuie cu mîini tremurînde lacătul greu, apoi vru să deschidă uşa. Deţinuţii profitară de ocazie şi se repeziră în ea, dînd-o de perete, apoi năvăliră din cuşca lor.

— Înapoi ! Înapoi ! răcni sergentul, străduindu-se să zăgăzuiască impetuosul puhoi omenesc. Înapoi, că trag ! ameninţă el furios.

Cîţiva deţinuţi se repeziră pe scări în sus, aruncîndu-l din drumul lor pe Spriggs, care se izbi cu spatele de peretele de lemn al calei.

— Trageţi ! răcni sergentul. Trageţi !

Soldaţii, năuciţi de acest tăvălug de fapte neprevăzute, ciocnirea corăbiei, iureşul deţinuţilor, ordinele furioase ale comandantului, propria lor frică de moarte, năvala apei în cală, groaza de necunoscut, încărcară armele şi traseră. Unii în plin. Alţii, mai miloşi, îşi descărcară armele în aer. Cîţiva deţinuţi căzură fulgeraţi de gloanţe. Cei care apucaseră să urce scara ieşiră pe punte, unde îi întîmpină cu focuri de armă locotenentul Bonnett, cu restul soldaţilor scoşi din camera de gardă şi puşi în stare de alarmă. Alţi doi deţinuţi se prăbuşiră.

— Faci o crimă ! îl apostrofă doctorul Ross, venind în fugă. Opreşte ! Nu trage ! Te somez să nu mai tragi !

Focurile încetară brusc, Nava se înclină accentuat pe o parte. De jos, din cală, răbufniră strigăte disperate. Alţi deţinuţi irupseră pe punte. Deodată catargul central se rupse şi se prăvăli cu zgomot pe punte, apoi se rostogoli în mare, trăgînd după el marinari, deţinuţi, soldaţi, încurcaţi în pînze şi în cordaje.

Ca şi cînd un blestem s-ar fi ţinut de nava lovită de moarte, valurile prinseră să crească, iar vîntul să se înteţească. Cîrma se rupse. Pe măsură ce nava se înclina, talazurile îi luau cu asalt puntea.

— Daţi drumul deţinuţilor să iasă din cală ! urlă Ross.

Cu mîinile cramponate de balustrada dunetei, căpitanul Teach se uita uluit la nava care începuse să se scufunde.

— Ce facem, căpitane ? strigă Ross, alergînd spre el. Lăsaţi oamenii să moară în cală ?

Teach îl privi ca şi cînd n-ar fi înţeles despre ce e vorba. Se întoarse spre secund.

— Daţi drumul deţinuţilor ! Desfăceţi-le lanţurile de la picioare ! Să iasă cu toţii pe punte ! Abandonăm nava !

Ross, care auzise ordinul căpitanului alergă urmat de Schrame spre tambuchiul care cobora în cală. Îl îmbrînci pe Bonnett şi se avîntă pe scări în jos.

— Daţi drumul la oameni !

„Mă pedepseşte Dumnezeu fiindcă mi-am încălcat jurămîntul, fiindcă am lăsat cu bună-ştiinţă oamenii să moară, deşi aş fi putut să-i salvez, fiindcă am vrut să mă îmbogăţesc pe spinarea unor nenorociţi !" gîndea el haotic.

Jos, în cală, sergentul izbutise, cu preţul uciderii a patru deţinuţi, să închidă uşa de fier. Dar puşcăriaşii, la început dezorientaţi şi înspăimîntaţi de gloanţe, începură să împingă cu puteri înzecite grilajul.

— Căpitanul a ordonat să daţi drumul deţinuţilor ! urlă Ross.

În urma lui coborî şi Bonnett, însoţit de secund.

— Daţi-le drumul ! ordonă.

În aceeaşi clipă, însă, grilajul, apăsat de trupurile încordate ale o sută şi mai bine de oameni, se desprinse din încheieturi şi se prăbuşi peste soldaţi, prinzînd pe doi dintre aceştia sub greutatea lui, la care se adăuga şi greu-

tatea turmei de deţinuţi care se repezi urlînd pe scări în sus, strivind sub tălpile lor pe copii, pe bolnavi, pe răniţi. Animalul care dormitează în fiecare om se trezise singur, gata să ucidă.

Cînd deţinuţii teferi ajunseră pe punte şi văzură imensitatea neagră din jur, talazurile care se spărgeau măturînd puntea, fulgerele care brăzdau bezna, iluminînd ca în toiul zilei acea scenă de dezolare şi moarte, încremeniră brusc. Îşi dădură seama că furia, forţa lor sînt neputincioase faţă de forţele copleşitor de puternice ale naturii.

Zbieretele, surescitarea încetară. Paznicii descuiau înfrigurati lanţurile deţinuţilor.

— Aşteptaţi în ordine ! strigă autoritar căpitanul. Bărcile vă vor transporta pe toţi la ţărm. Pînă acolo e mai puţin de o milă !

Sub picioarele oamenilor corabia palpita ca un animal lovit de moarte. Valurile o izbeau necontenit de stîncă, sfărîmîndu-i pîntecele, inundîndu-i măruntaiele. Din văzduh începuse să se reverse o ploaie rece, biciuitoare, care sporea dezolarea.

— Cei care ştiu să înoate pot ajunge prin propriile lor mijloace la mal ! continuă căpitanul.

În clipele acelea de grea cumpănă îşi recîştigase demnitatea. Acum, cînd ştia că în curînd va fi chemat în faţa lui Dumnezeu spre a da socoteală pentru păcatele sale, voia să îşi răscumpere parte din fărădelegi, salvînd sufletele care mai puteau fi salvate.

Prima şalupă din trei — cîte avea nava — fu coborîtă în mare. Deţinuţi, soldaţi, marinari se urcară în ambarcaţiunea fragilă, pe care un val o izbi de pîntecele corăbiei, făcînd-o ţăndări. Parte din oameni, năuciţi de violenţa şocului, se scufundară în apele reci. Alţii reuşiră să se cţţere pe puntea spălată de talazuri.

Schrame se amestecă printre deţinuţi, căutîndu-l pe Raymond. Îl striga întruna, încercînd să acopere cu glasul său mugetul valurilor, şuierul vîntului, bubuiturile tunetelor, huruitul îndepărtat al resacului. Reuşi să-l dibuie, rezemat de un tambuchiu. Raymond se uita năucit în jur. Abia îşi recunoscu prietenul. Schrame îl apucă de braţ.

— Raymond, ştii să înoţi ?

— Știu... bolborosi acesta.

— Nu mai așteptăm să ne ducă bărcile la mal. Scoatem din țițini o ușă și o folosim drept plută. Ne ținem de ea. Căpitanul are dreptate. Țărmul e aproape. Dar bărcile n-au să se poată apropia de mal din cauza resacului.

În clipa aceea, Raymond se simți apucat de umăr. Cînd întoarse capul, îl văzu pe Spriggs.

— Haide cu mine ! Eu sînt șeful celei de a treia șalupe ! Ia-ți și prietenul ! Rîse : Chestia cu ușa nu e tocmai ușoară !

Căpitanul și ofițerul secund dirijară personal operațiile de salvare. Bonnett, împreună cu cîțiva soldați animați încă de spiritul de disciplină, pe care neașteptata criză prin care treceau nu reușise să l-il stingă, țineau cu armele în respect pe deținuții recalcitranți, grăbiți să se repeadă în cele două șalupe.

— Toată lumea trece la rînd ! Dezordinea nu ne face decît să pierdem timpul! urlă secundul.

— Mister Ross, zise căpitanul, pleci cu prima barcă. Cînd vom ajunge pe țărm, vom avea mare nevoie de serviciile dumitale.

Ross vru să protesteze, dar renunță să facă pe viteazul. În prima barcă fură urcați singurii trei copii nevătămați din infernul din cală, precum și cei mai tineri dintre deținuți. Cînd Teach îl văzu pe Raymond îndreptîndu-se spre barca lui Spriggs, vru să-l oprească. Dar se abținu. Primise bani ca să-i facă mizerii. Eventual, să-l suprime. Acum, angajamentul acesta căzuse. În fața morții, angajamentele între vii își pierd valoarea.

Bărcile, manevrate de data aceasta cu grijă sporită, fură coborîte pe mare, și se îndepărtară de flancurile navei, pierzîndu-se în noapte.

Teach se întoarse spre ofițerul secund :

— Mi se pare, Mister Drake, că vom fi scutiți de neplăcerea de a răspunde în fața unei comisii de anchetă. Dacă va fi să...

Un val uriaș mătură duneta și îl învălui, umplîndu-i gura de apă. Puhoiul acesta nu reuși să-l tîrască în adîncuri, fiindcă se agăță cu putere de parapet. Cînd des-

chise ochii şi scuipă apa, nu-l mai văzu pe secund în preajma lui. Talazurile se repezeau impetuoase asupra carcasei navei, care se dizloca sub loviturile lor tot mai cumplite. Oamenii — cine îşi mai punea acum întrebarea care din ei erau deţinuţi, care soldaţi, care marinari — stăteau cramponaţi de parapete, de cordaje, de tambuchiuri, de roata cîrmei, străduindu-se să nu fie luaţi de trombele de apă sărată. Mîinile amorţite de frig nu mai puteau rezista apăsării formidabile a maselor lichide, şi nenorociţii se pomeneau tîrîţi pe puntea înclinată, lunecoasă, spre abisul negru care avea să-i înghită pentru totdeauna.

De sus, din văzduhul negru biciuit de fulgere, ploaia se prăvălea potopind şi nava care se scufunda, şi marea dezlănţuită.

CAPITOLUL XXII

După o traversare a Atlanticului tulburată de furtuni cumplite, firești în acel sezon, Gerald debarcă pe înserat la Honfleur. Deși călătoria fusese extrem de obositoare, renunță să facă un popas de o noapte într-unul din hanurile curățele din port — așa cum ar fi dorit Olga — și își continuă drumul spre Paris, folosindu-se de berlina care-l aștepta de cîteva zile la Honfleur și de caii de schimb distribuiți din timp în cîteva puncte de pe parcurs. Din ordinul său, vizitiul — expert în asemenea isprăvi — mînă echipajul într-un ritm infernal. Berlina străbătea în galopul întins al cailor nu numai drumurile deschise, dar și ulițele întortocheate și strîmte ale satelor și tîrgurilor adormite. Huruitul roților și ropotul copitelor trezea din somn lumea și stîrnea cîinii.

Neobișnuită cu acest violent tempo, Olga stătea cu inima strînsă de emoție, așteptîndu-se în orice clipă la un accident cu urmări grave. Expresia întunecată a chipului lui Gerald, pe care îl deslușea în lumina violentă a lunii ce răzbătea prin fereastră, o umplea de teamă. Nu-l înțelegea și nu va reuși niciodată să-l înțeleagă pe omul acesta frămîntat de pasiuni care păreau să nu aibă nimic omenesc.

Zorile prinseseră să înălbească palid cerul, cînd berlina pătrunse prin poarta Saint-Denis în inima capitalei. Îndată după sosirea sa la palatul Lusignan, Gerald convocă pe Contele de Beaumont-Challais. Olga și Cynthia, istovite, se retraseră imediat în apartamentele lor. Lorenzo rămase lîngă Gerald, care se plimba de la un capăt la celălalt al camerei sale de lucru, luminată de candelabre multiple, cu somptuoase podoabe de cristal. Era uluit de vitalitatea acestui om, care, după un drum atît de obositor, găsea puterea să se învîrtească prin cameră ca un tigru în cușcă.

— Mai ai nevoie de mine ? întrebă timid.

Gerald îl privi ca şi cînd atunci l-ar fi văzut pentru prima oară. Înclină din cap.

— Da. Mai rămîi. S-ar putea să am nevoie de tine.

Îl examină critic, din cap pînă în picioare, dar nu cu ochiul prietenului indulgent, ci al unui inchizitor care încerca să-l disece cu rece luciditate.

— Da. S-ar putea să am nevoie, repetă el.

Privirile lui exprimau alt înţeles :

„Am să văd ce pot face".

Lorenzo se înroşi. Se simţea foarte nenorocit. Fusese tîrît într-un joc care îl depăşea. I se părea că, în ciuda împotrivirii sale, era împins spre roţile unei fantastice mori, care aveau să-l zdrobească. Se aşeză pe marginea unei canapele tapisate cu goblenuri de mare preţ. Încăperea aceasta splendidă, cu aurării strălucitoare îi părea acum mai repulsivă decît celula unei temniţe. La Roma, în pofida sărăciei sale, se simţea fericit. Pe atunci trăia şi Vittoria. Nu aveau o soartă de invidiat, dar se bucurau de tot ce întîlneau frumos în viaţă. Tinereţea — veşnic optimistă — le estompa aspectele sordide ale existenţei lor. După ce-l cunoscuseră pe Gerald, intraseră într-un vîrtej scînteietor, tot atît de fatal pentru ei ca şi flăcăruia unei lumînări pentru gîngăniile zburătoare în noapte. Vittoria fusese înghiţită de sclipitoarea prăpastie.

Acum Gerald îi oferea o viaţă de mare belşug. Îl însurase cu nepoata lui. Orice tînăr ar fi fost fericit să i se ofere asemenea perspective. Dar medalia avea revers. Gerald nu mai era prietenul de ieri. Proaspăta lor înrudire îi înstrăinase. Între ei intervenise banul, interesele, astăzi comune. Dar ce se va întîmpla mîine ? Gerald va ajunge într-o zi să-l urască. Lorenzo avea semnele lui premonitorii. Ar fi vrut să se ridice, să-l cuprindă de umeri şi să-i spună : „Lasă-mă să fiu prietenul tău. Atît şi nimic mai mult !" Dar nu îndrăznea. Îl intimida expresia gînditoare, concentrată a ochilor lui Gerald, care părea să privească prin el.

Se luminase bine de ziuă cînd Contele de Beaumont-Challais îşi făcu apariţia. Păstra aceeaşi eleganţă, aceeaşi distincţie nativă, aceeaşi prestanţă aristocratică. Vîrsta îi ruinase chipul. Gerald avu brusc senzaţia că are în faţă

un bătrîn. Culmea era că Challais nu depăşise încă pragul celui de al şaptelea deceniu. „Va trebui să-l schimb, reflectă el. Nu cred că mai e în stare să facă faţă sarcinilor."

Spre surprinderea sa, contele îi prezentă un raport succint asupra situaţiei împrumutului austriac, din care reieşi că se descurcase destul de bine pînă la acea oră.

— Guvernul austriac, după cum ştiţi şi dumneavoastră, a emis ideea lansării unui împrumut de douăzeci de milioane de florini, cu care să acopere deficitul bugetului de stat. Printre bancherii amatori să îşi atribuie această operaţie s-au prezentat în primul rînd fraţii Rotschild, care s-au declarat gata să onoreze împrumutul, propunînd un curs de subscripţie de 67% şi majorîndu-l ulterior la 68%. Ministrul de finanţe, Contele Stadion, a respins această formulă, socotind-o dezavantajoasă pentru stat. Au intervenit atunci bancherii francezi Laffitte şi Fould, care au propus să subscrie cele douăzeci de milioane la un curs de 69%. Cursul acesta era superior celui oferit de Rotschild, dar Cancelarul Metternich, care se pare că nu are încredere în cei doi bancheri francezi — pe care-i socoteşte prea liberali — le-a respins oferta.

Gerald rîse.

— Eram sigur. Ireductibilul campion al absolutismului şi-a închipuit că Fould şi Laffitte urmăresc scopuri politice ascunse, duşmănoase regimului imperial, şi că beneficiile băneşti nu reprezintă decît un pretext.

— Exact. Rotschild şi Parisch s-au declarat atunci dispuşi să majoreze cursul de subscripţie la 69 $\frac{1}{2}$ la sută. Atunci am intervenit noi, propunînd un curs de 71%. În cadrul unei convorbiri cu Kirkland, reprezentantul nostru de la Viena, Contele Stadion s-a arătat satisfăcut de această propunere. Tocmai în momentul cînd urma să semnăm acordul final, a intervenit bancherul austriac Geymuller, care a oferit un curs de subscripţie de 72 $\frac{3}{4}$ la sută.

— Geymuller ? Dispune de asemenea capitaluri ? rosti nedumerit Gerald.

— Se pare că reprezintă un sindicat de bancheri austrieci.

— Interesant!

— În vreme ce ministrul de finanțe se ducea la Consiliul de Stat spre a anunța încheierea acordului cu Geymuller, Rotschild — de data aceasta fără Parisch — i-a trimis o scrisoare prin care se declara dispus să acorde 72½ la sută peste subscripția propusă de cea mai înaltă ofertă.

— Cu alte cuvinte, ne-au luat la mijloc, rosti Gerald, folosind o expresie vulgară, încetățenită la pocher, dar puțin potrivită cu felul lui prețios de a vorbi. Și dumneavoastră ce-ați făcut ?

— Am trimis instrucțiuni lui Kirkland să protesteze la Ministerul de Finanțe față de aceste procedee extralegale.

— Și ?

— Stadion a suspendat negocierile în așteptarea deciziei Împăratului.

— Cred că va trebui să plec la Viena.

— La Viena am reușit să blocăm manevrele adversarilor noștri. Pentru moment primejdia cea mai mare ne pîndește aici, la Paris și la Londra.

— Care e situația la Paris ?

— Villèle intenționează să convertească renta de 5% în titluri care să aducă o dobîndă de numai 3%. Speră să obțină astfel o economie anuală la dobînzi de circa treizeci și patru de milioane de franci.

— În dauna deținătorilor de rente !

— Și cum noi deținem rente în valoare de peste o sută de milioane, vă închipuiți ce pierderi vom înregistra.

— Încearcă să ne țină în șah față de împrumutul vienez. Cu cine vrea să încheie Villèle afacerea aceasta ?

— Cu James Rotschild.

— Iarăși Rotschilzii !

— Iarăși.

— Și la Londra ce se întîmplă ?

— Un grup de jucători de *baisse* exercită presiuni puternice asupra acțiunilor noastre miniere.

— Deci și acolo se străduiesc să ne țină în șah.

— Aici, la Paris, avem un mare noroc. Interesele noastre coincid cu ale unui mare număr de membri ai Camerei Pairilor, deținători de rente de stat cu dobîndă de 5%. Nici ei nu au interesul să le scadă beneficiile.

— Vom interveni şi noi, Monsieur de Challais. Deschidem o campanie viguroasă prin presă şi în Camera Deputaţilor împotriva proiectului lui Villèle. Cu Spania ce se aude ?

— Regele Fernando are nevoie de un nou împrumut în valoare de o sută douăzeci de milioane de piaştri. În momentul de faţă se află în tratative cu Nathan şi cu James Rotshild, la care s-au adăugat Baring şi Wolff-Rosenberg.

Numele lui Wolff-Rosenberg făcu să sune un clopoţel de alarmă în mintea lui Gerald. Omul acesta nu putea desigur să uite sinuciderea soţiei sale. Acum intra în arenă alături de duşmanii Casei Sunderland. Era şi firesc. Îl fanatizase într-atîta moartea fiinţei iubite, încît ar fi luptat şi împotriva propriilor lui interese dacă acestea i-ar fi impus să se alinieze prietenilor dinastiei Sunderland.

— Ce veste aveţi de la Constantinopol, Monsieur de Challais ?

— Am furnizat prima tranşă a împrumutului.

— Dar la Napoli ?

— Karl Rotshild a intrat în graţiile lui Medici.

— Hm ! Ce e cu armamentul pentru rebelii greci ?

— Le-am trimis douăzeci de mii de puşti şi cincizeci de mii de butoiaşe de pulbere.

— Cu India ce progrese s-au realizat ?

— Ne batem cu Compania Indiilor Orientale, care se luptă cu ghearele şi cu dinţii spre a-şi păstra privilegiile.

Gerald făcu un gest de nerăbdare.

— Temple ce face ? Stă cu mîinile încrucişate ?

Challais ridică din umeri.

— Nu-mi dau bine seama ce se întîmplă la Londra. Temple întîmpină o opoziţie dîrză din partea unor personalităţi politice. Condamnarea lui Raymond reflectă elocvent starea de spirit pe care ne-au creat-o în Marea Britanie elementele ostile nouă.

— Care sînt aceste elemente ?

— Nu le cunosc. Jucătorii de *baisse* coalizaţi împotriva noastră nu reprezintă decît un aspect al acestei campanii.

— Cum stăm cu aurul din tezaurul băncii de la Londra ?

— Şaptesprezece milioane de lire, de care nu ne-am atins încă.

— Şi aici la Paris ?

— Trei sute optzeci de milioane de franci aur. Avem însă de trimis la Petersburg a doua tranşă a împrumutului rusesc.

— Au scăzut serios rezervele noastre.

— Spania nu ne-a restituit încă nimic din datoriile ei. Avem încurcături serioase şi în America de Sud.

— Ştiu. Şi în Mexic situaţia e confuză. Am dat dispoziţii să i se acorde tot sprijinul fostului Împărat Iturbide.

— Un suveran de operetă, zîmbi Challais.

— Dar care în schimbul ajutorului nostru ne va concesiona toate zăcămintele miniere ale ţării.

— Am luat măsurile necesare, *Monsieur le Duc*. Foarte curînd Iturbide va debarca în Mexic.

Gerald suflă în lumînările din sfeşnicul de pe birou, stingîndu-le pe rînd.

— Vă recomand, Monsieur de Challais, să păstraţi cel mai adînc secret în legătură cu această debarcare. Iturbide este un foarte însemnat pion pe tabla noastră de şah.

— Se pare că acest om nu se mai bucură de popularitate în Mexic.

— Se poate. Are însă partizanii săi. De altfel, Monsieur de Challais, nu mă preocupă fericirea şi propăşirea poporului mexican. Mă interesează bogăţiile acestei ţări.

Lorenzo asculta uluit conversaţia aceea rapidă, purtată între oameni care dispuneau de o forţă capabilă să schimbe de la o zi la alta faţa lumii. Şi această forţă uriaşă, superioară adeseori forţei armatelor celor mai bine pregătite şi antrenate, se numea *aur*. Deodată simţi privirile lui Gerald aţintindu-se iarăşi asupra lui. Tresări.

— Ai auzit, Lorenzo ?

Lorenzo zîmbi sărman.

— Am auzit. Dar n-aş putea spune că am înţeles mare lucru.

— Va trebui să te familiarizezi cu limbajul nostru.

— Nu ştiu dacă am să fiu în stare...

— În lumea aceasta mare, Lorenzo, nimeni nu se naște savant. Numai imbecilii își închipuie că sînt atotștiutori. Să te pregătești de drum. În seara aceasta plecăm la Londra. Regret că o vei lipsi pe Cynthia cîteva zile de prezența ta.

Lorenzo surîse :

— Acest lucru trebuie să te preocupe cel mai puțin.

Challais îl privi cu o vagă repulsie. Gerald începu să rîdă.

— Nu ești un soț model, Lorenzo.

— Nici nu cred că am să fiu vreodată.

Gerald se întoarse spre bătrînul conte.

— Monsieur de Challais, nu vă mai reținem. Acum am să mă odihnesc puțin. Nu cred că voi avea timp să mai trec și pe la bancă. Ne vom revedea după înapoierea mea de la Londra.

După plecarea lui Challais, Gerald se apropie de Lorenzo și îl bătu pe umăr

— Acum du-te la Cynthia. Așa se cuvine. Sînteți în luna de miere, nu-i așa ? Izbucni în rîs. Un rîs straniu, lipsit de veselie. Mă duc să mă culc. Cu bine, Lorenzo.

Lorenzo se întoarse în apartamentul care i se rezervase. Un șir de saloane decorate cu o opulență imperială. Bogăția aceasta ostentativă contrasta cu sărăcia de la Palazzo Serracapriolo. Lorenzo se întrebă dacă va avea vreodată bani suficienți pentru renovarea imensei clădiri, căzută în paragină. De cînd făcea parte din suita lui Gerald, nu avusese niciodată bani pe mînă. Era liber să intre în orice magazin, să cumpere orice, să cheltuiască oricît. Lefèvre achita toate notele de plată. De cîteva ori Lorenzo cîștigase sume relativ mari la „baccara". Toți banii îi trimisese la Roma. Dar sumele acestea nu ajungeau pentru întreținerea mătușilor bătrîne și surde, a unchiului pe jumătate ramolit, a personalului redus la doi servitori bătrîni și reumatici. Se întrebă dacă acum, după ce se însurase, i se va aloca o sumă lunară fixă. Nu îndrăznea să-i solicite bani lui Gerald. Ciudat ! Înainte vreme nu se sfia să ceară. Clătină din cap. Nu înțelegea ce se întîmplă cu el. Poate că cea mai bună soluție ar fi să părăsească pe Gerald și lumea lui și să se înapoieze la Roma. Între bieții săi prieteni, care se vindeau așa cum

se vînduse şi el, se simţea mai bine decît aici, între potentaţii aceştia care-şi pierduseră umanitatea.

Cînd intră în dormitor, o văzu pe Cynthia dormind în patul monumental cu coloane şi draperii de brocart. Era atît de plăpîndă, de neajutorată, încît i se făcu milă. Gîndul îi fugi la Victoria, care zăcea sub o lespede în acea Rusie care-i zdrobise cu imensitatea ei.

Luă de pe un fotoliu o cuvertură din piei de hermină, îşi scoase haina şi se întinse pe o canapea, acoperindu-se apoi cu hlamida aceea regească, voluptuos de moale. Închise ochii...

În aceeaşi seară Gerald plecă la Londra, însoţit de Challais, de Lorenzo şi de Leslie Grant. Pe Olga şi pe Cynthia le lăsase la Paris. După lunga şi obositoarea traversare a Oceanului, călătoria aceasta suplimentară, în galopul frenetic al cailor, le-ar fi istovit inutil.

A doua zi, spre seară, sosi la Montenuovo House. În ciuda orei tîrzii, convocă la o conferinţă pe Anthony Temple, pe Lester Woodward, preşedintele Băncii Anglo-Americane, şi pe Jules Lafont. Trebuia să lămurească trei chestiuni. *Primo :* Cine se afla în dosul campaniei de *baisse,* dusă împotriva societăţilor miniere controlate de Casa Sunderland ? *Secundo :* De ce Raymond nu putuse fi apărat de rigorile legii ? *Terzio :* Cît de serioasă era legătura lui Benjamin cu fiica avocatului Rowlandson ?

Antipatia lui Gerald pentru Anthony Temple se manifestă din prima clipă. Îl întîmpină cu răceală şi evită să-i întindă mîna. Chipul lui era impenetrabil, dar Anthony îi simţi instinctiv ostilitatea. Ştiuse că întrevederea aceasta nu va fi deloc plăcută şi se aştepta să i se facă imputări fiindcă nu fusese capabil să prevină şi să dejoace manevrele adversarilor Casei Sunderland. Se întîmplă însă un fenomen neaşteptat, pe care Anthony îl socoti de rău augur. Gerald nu-i făcu nici un reproş, ca şi cînd ar fi socotit că lipsa de vigilenţă şi de abilitate a primului său colaborator de la Londra erau de la sine înţelese, iar dacă ar fi trebuit să ceară cuiva socoteală pentru aceste deficienţe, acest cineva nu era decît el însuşi. De multă vreme ar fi fost de dorit să-l demită pe Anthony Temple. Nu o făcuse însă la timp şi acum suferea consecinţele.

Gerald era nedumerit, iritat și în ceea ce-l privește pe Jules Lafont, acest nepreţuit colaborator, care în ultima vreme dăduse dovadă de o inerţie inexplicabilă. Și în cazul lui Raymond, și în afacerea campaniei de *baisse*, nu fusese capabil să salveze situaţia.

Ca și Temple, Lafont știa că i se va reproșa incapacitatea, cu atît mai dureroasă după șirul neîntrerupt de succese repurtate în trecut.

Lester Woodward era posomorît fiindcă nu știuse să profite de această conjunctură favorabilă spre a lua focul șefului său ierarhic, care — bănuia el — va cădea irevocabil în dizgraţie. Nu făcuse însă nimic care să justifice o avansare. Ceva mai mult, risca să fie tîrît în degringolada multor personaje, care aveau desigur să plătească oalele sparte.

Temple, Lafont și Woodward felicitară pe Lorenzo pentru fericitul eveniment matrimonial, formalitate peste care trecură destul de repede, apoi începură discuţiile, care căpătară în curînd forma unor interogatorii luate de Gerald colaboratorilor săi britanici. Explicaţiile furnizate de aceștia erau vagi. Fuseseră pur și simplu luaţi prin surprindere. Lafont, angajat în disperatul proces al lui Raymond, acordase o importanţă minimă campaniei de *baisse*, permiţînd astfel iniţiatorilor ei să rămînă neidentificaţi. Investigaţiile ceva mai energice pornite în ultima vreme nu dăduseră încă rezultate.

— Am adus da la New York pe un colaborator al dumitale, Monsieur Lafont. Un tînăr care promite, Leslie Grant. Poate că îţi va fi de ajutor. La New York a depistat niște importante personaje din cadrul casei noastre care vindeau informaţii preţioase rivalilor noștri. Cunoști cazul, nu-i așa ?

Lafont simţi că îl potopește rușinea. Un val fierbinte i se ridică în coșul pieptului, asemenea unei erupţii vulcanice. Decăzuse rău de vreme ce i se aducea un copil care să-l scoată din încurcătură. Trebuia să i se ofere într-o zi și cupa aceasta cu băutură amară. Cel mai potrivit lucru ar fi să demisioneze acum, să nu aștepte a fi concediat după alte eșecuri, care vor urma desigur și pe alte tărîmuri.

— Vă rog să nu luați în nume de rău, *Monsieur le Duc*, zise el, folosind titulatura oficială a marelui patron, dacă vă cer să-mi îngăduiți a mă retrage din activitate. Randamentul meu în ultimul timp a fost sub nivelul celor mai pesimiste așteptări. Și în cazul lui Mister Raymond, și în celelalte chestiuni, m-am izbit de dificultăți pe care n-am putut să le învinge.

Gerald îl privi fără ostilitate.

— În privința lui Raymond, abilitatea dumitale polițienească nu era suficientă. Fără un joc puternic de influențe puse în acțiune sus de tot, nu aveai nici o șansă de izbîndă. Am urmărit campania din presă. Se stîrnise prea multă vîlvă.

Temple își dădu seama că Gerald făcea aluzie la incapacitatea lui de a mobiliza pe aliații — cu înalte situații politice și sociale — ai Casei Sunderland.

Lafont se arătă un partener loial al lui Temple :

— Nu s-a precupețit nici un efort pentru salvarea lui Mister Raymond. Am avut însă adversari prea puternici, plasați în posturi-cheie.

Gerald făcu o pauză.

— Misiunea dumneavoastră, Monsieur Lafont, nu s-a încheiat încă. Vă rog să vă continuați activitatea. Pe viitor veți fi poate mai norocos. În viață există succese și insuccese.

— Vă mulțumesc, Sir. În cazul lui Mister Raymond nu am abandonat lupta. Voi strînge noi dovezi, voi aduce noi martori care ne vor permite să cerem o revizuire a procesului. Trebuie să se mai stingă însă vîlva pe care au creat-o artificial anumite cercuri interesate în a ne deservi.

Gerald ordonă unui servitor să aducă șampanie.

— Puțin alcool limpezește mințile, zise zîmbind ușor.

Trebuia să le insufle curaj colaboratorilor. Altfel totul se ducea de rîpă. Mai ales, acum, cînd pregătea o lovitură spectaculoasă.

Mînați de bagheta majordomului, trei lachei aduseră pe măsuțe portabile un pluton de sticle cu șampanie „Veuve Cliquot" și tăvi de argint cu foarte apetisante *fours-secs*. Temple, Lafont și Woodward se priviră uluiți. Această tratație era cu totul neprevăzută.

Gerald observă reacția oglindită involuntar pe chipul lor. Pînă și Challais era nedumerit. Dopurile de la sticle săriră în salve. Cupele de cristal se umplură cu licoarea înspumată. Gerald expedie servitorii, apoi ridică prima cupă.

— Gentlemen, ne vom goli acest pahar spre a deplînge — ca la praznicele mortuare — decesul unor iluzii. Îl ridicăm pentru a ne oțeli în previziunea unei campanii pe care o vom dezlănțui în zilele următoare. Gentlemen, hotărîrea pe care o vom lua azi este de o mare importanță. Secretul operațiilor pe care le vom întreprinde trebuie păstrat cu strictețe. Nimeni în afară de dumneavoastră nu va fi introdus în tainele noastre. Ne-am înțeles ?

Gerald știa că își asuma un mare risc. Dacă vreunul dintre cei de față ar trăda, operațiunea plănuită ar fi sortită eșecului. Dar trădătorul ar fi imediat descoperit. Gerald era hotărît să nu treacă la punerea în aplicare a campaniei lui decît după ce se va scurge un timp suficient de lung destinat a permite eventualului delator să se dea de gol prin propriile sale mașinații. În acest caz va aplica a doua ipoteză de luptă, pe care nu o cunoștea nimeni, în afară de el. Aceasta ar cere însă timp. Și timpul nu lucra în favoarea sa.

După ce goliră paharele, intră în subiect.

— Gentlemen, vom răspunde la atacul jucătorilor de *baisse* declanșînd la rîndul nostru o campanie de *baisse* împotriva propriilor noastre acțiuni.

Woodward făcu ochii mari, dar nu rosti un cuvînt. Ideea marelui patron îi părea absurdă. Și Temple era dezorientat. Cunoștea însă încrederea lui Gerald în eficacitatea raționamentului său. Challais se răsuci instinctiv în fotoliu. Era sigur că Gerald pregătea o lovitură tare. Îl munceau însă temeri. Poate că îmbătrînise și îl înspăimîntau îndrăznelile. Și Lafont aștepta cu încordare explicațiile marelui patron.

Numai Lorenzo era cu totul străin de înalta tensiune din atmosferă. Savura un *four-sec* și își degusta calm șampania. Operațiile discutate nu-l interesau.

— Veți obiecta că operînd la *baisse*, acționăm împotriva propriilor noastre interese, ziee Gerald. Fenomenul

este invers. Dăm o dublă lovitură. Am să vă explic cum. Jucătorii la *baisse* operează *à découvert* Aș vrea să mă urmărești și tu, Lorenzo !

— Ascult, zise acesta.

— Ai înțeles despre ce este vorba ?

— Nu prea.

— Am să-ți explic foarte pe scurt. Operînd *à découvert,* adversarii noștri vînd niște acțiuni pe care nu le au — să zicem la prețul de zece lire acțiunea — încheind tranzacții ferme, cu termen de predare la sfîrșitul unei perioade de treizeci de zile. Pînă atunci speră că acțiunile, depreciindu-se, vor fi cotate la o liră. Ei le vor cumpăra de pe piață cu o liră acțiunea și vor reține diferența de nouă lire, ceea ce va constitui un beneficiu magnific. Normal ar fi ca noi să jucăm la *hausse,* ca să nu le permitem această manevră. Să urcăm valoarea acțiunilor la unsprezece-doisprezece sau cincisprezece lire, forțîndu-i la termen să deburseze sume mari sau eventual să intre în *corner.*

— Ce înseamnă *corner* ?

— Să nu găsească pe piață acțiunile pe care le-au vîndut *à découvert,* astfel încît să fie nevoiți, spre a se degaja de obligații, să ne plătească sumele pe care le vom pretinde.

— Atunci de ce jucați la *baisse* ?

— Pare ceva mai complicat, dar în realitate este extrem de simplu. Jucînd la *baisse,* permitem acțiunilor să înregistreze scăderi aparent catastrofale, ceea ce le va da curaj speculatorilor la *baisse* să vîndă cantități din ce în ce mai mari de acțiuni, pe care — reține bine — nu le au în portofoliul lor. În același timp, noi — prin interpuși — le răscumpărăm la prețurile scăzute, odată cu toate acțiunile existente și lichidate de deținătorii reali, astfel încît la termenul încheierii socotelilor, *baisse*-ierii să nu mai găsească pe piață nici o acțiune. Operația e foarte primejdioasă, fiindcă o simplă indiscreție ne poate da peste cap. Pe de altă parte, implică unele avantaje. Toate acțiunile aflate în posesia actualilor acționari vor trece în posesia noastră, fiindcă aceștia le vor vinde, cuprinși de

panică, de îndată ce vor vedea că valorile deţinute de ei se prăbuşesc.

Temple, Woodward, Challais se priviră, oarecum alarmaţi. Lipsa de scrupule a lui Gerald le tăiase respiraţia.

— Legea nu îngăduie să jucăm la *baisse* împotriva propriilor noastre acţiuni, îndrăzni Temple să obiecteze. Ne interzice această operaţie tocmai pentru a nu ne păgubi acţionarii.

Gerald zîmbi persiflant.

— Încercaţi să vedeţi mai departe de vîrful nasului, Sir Anthony ! Legea nu ne îngăduie să lansăm *noi* o campanie de *baisse* împotriva propriilor noastre acţiuni, dar nu specifică nimic în cazul în care campania este pornită de *alţii*. Mă urmăriţi ?

— Totuşi... se va interpreta...

— Campania de *baisse* a adversarilor noştri a şi început. Nu-i aşa ? Cîte puncte am pierdut pînă acum ?

— Şapte puncte şi jumătate. Este adevărat că presiunea jucătorilor la *baisse* se înteţeşte. Am luat însă măsuri să menţinem cotele acţiunilor noastre prin cumpărări masive. Dispunem încă de capitaluri...

Gerald îl întrerupse cu severitate :

— Vă irosiţi capitalurile într-o bătălie sterilă. Nu uitaţi că sînt angajat în altă bătălie la Bursa de la Paris. Acolo trebuie să mă lupt cu însuşi guvernul francez. Sînt obligat să mă bat şi la Viena. Şi la Madrid. Pentru aceasta am nevoie de capitaluri. De capitaluri mari. Aici, la Londra, ne rezumăm la alternativa : *baisse*. Vindeţi propriile noastre acţiuni. Masiv. În pachete din ce în ce mai mari. Evident, prin interpuşi. Şi, tot prin interpuşi, răscumpăraţi-le. Nu mă interesează dacă propriii noştri acţionari se vor ruina.

— Au avut încredere în noi cînd şi-au pus la bătaie economiile pentru a cumpăra acţiunile noastre.

— Crezi că se vor consola dacă ruina lor va atrage după sine şi falimentul nostru ? Război fără victime nu se poate face, Sir Anthony ! Casa Sunderland trebuie să supravieţuiască, indiferent de vicisitudinile pe care le va provoca. Noi nu sîntem decît slujitorii ei. Şi avem datoria

să o slujim cu fanatism. Dacă vă închipuiți că mă interesează beneficiile personale, vă înșelați. Sînt un simplu om, iar necesitățile mele sînt limitate. Mă bat pentru o idee — propășirea marelui capital, și pentru un ideal — Casa Sunderland-Beauclair !

Gerald se ridică din fotoliu și se uită la pendula de pe căminul de marmură.

— Gentlemen, nu vă mai reții. S-a făcut tîrziu. În viitoarele zile veți avea mult de lucru. Mîine de dimineață am să trec pe la bancă. Mister Woodward, te rog să-l anunți pe Mister Rowlandson că doresc să-i vorbesc. Mîine după-amiază mă înapoiez la Paris. Gentlemen, noapte bună !

Vizitatorii se retraseră uluiți.

În vreme ce cobora peronul spre trăsura care-l aștepta, Temple se adresă lui Lafont :

— Credeți că procedăm corect, Mister Lafont, pornind această campanie de *baisse* ?

— Operațiile financiare nu sînt de resortul meu, Sir Anthony. În ceea ce mă privește, nu mi-am pus niciodată întrebarea dacă hotărîrile patronilor mei sînt bune sau rele. Le-am executat. Noapte bună, gentlemen !

Se urcă în propria lui trăsură, care dispăru în noapte. Ropotul cailor se mai auzi un timp pe caldarîm, apoi se stinse treptat.

Temple își puse mănușile.

— Dumneata ce părere ai, Mister Woodward ?

Președintele băncii nu răspunse imediat. Îi repugna procedeul lui Gerald, dar nu-i convenea nici să se alieze cu Temple. Poate că se va putea folosi de criza aceasta spre a-i lua locul.

— Sir Anthony, argumentele patronului sînt valabile. Acționînd la *baisse*, nu facem decît să ne apărăm interesele.

Temple înclină din cap.

— Am înțeles. Poate să aveți dreptate, suspină el. Te conduc pînă acasă ?

— Mulțumesc, sînt cu trăsura mea.

— Noapte bună, Mister Woodward.

— Noapte bună, Sir Anthony.

Temple se instală pe pernele îmbrăcate în catifea violetă ale trăsurii. Se uită la felinarele învăluite în nimbul lor de ceață luminoasă asemenea unor capete de sfinți. Vizitiul dădu bice cailor. Temple asculta ca prin vis huruitul roților pe pavajul de piatră. Îl durea cumplit capul. Îl frămînta un chinuitor proces de conștiință. Știa că ordinul pe care avea să-l dea mîine agenților săi de la Bursă spre a acționa energic la *baisse* va declanșa în curînd o mare panică. Mii de oameni care crezuseră în soliditatea Casei Sunderland vor fi ruinați. Dacă lovitura plănuită de Gerald va reuși — și avea destui sorți de izbîndă tocmai fiindcă era atît de diabolică, încît va lua prin surprindere pe toată lumea — vor cădea numeroase victime și dintre oamenii răi și dintre cei buni. Răii, care porniseră bătălia împotriva Casei Sunderland, aveau toate șansele să-și recîștige echilibrul compromis, fiindcă erau deprinși cu loviturile de teatru ale Bursei. Unii dintre ei își vor lăsa oasele. Dar aceștia vor fi puțini. Oamenii buni, bieții acționari care își închipuiseră că economiile lor vor putea să fructifice, vor pierde totul. Unii vor înnebuni, alții se vor sinucide. Cei mai mulți vor plînge pe ruinele visurilor atît de trandafirii pînă mai ieri, apoi vor relua modesta lor luptă cotidiană cu o existență care subordonează totul forței.

Temple își trecu mîna peste obraz. Ce trebuia să facă ? Să se împotrivească punerii în practică a proiectului ? Să demisioneze ? Să denunțe totul presei și opiniei publice ? Ultima ipoteză ar fi fost să se alieze cu dușmanii lui Gerald, dar un asemenea gest îi repugna. Avea o datorie de conștiință față de întemeietorul dinastiei Sunderland. Va lăsa noaptea să-i decanteze gîndurile. Mîine va lua o hotărîre definitivă. Dacă ar fi fost singur, ar fi privit lucrurile cu detașare. Era însă legat de Grace.. Ruina Casei Sunderland ar fi tras după sine și ruina ei. Iar aceasta nu trebuia să se întîmple...

În City domnea o atmosferă tulbure, prevestitoare de panică. Bătălia în jurul acțiunilor unor societăți miniere controlate de Casa Sunderland crease o ambianță de nesiguranță, de teamă. La Bursă jucătorii urmăreau cu su-

firul la gură fluctuaţia valorilor, care înregistrau salturi dezordonate, în dispreţul celor mai savante calcule. Se zvonea că o prăbuşire a acţiunilor miniere Sunderland va duce la o dezechilibrare a întregului eşafodaj economic şi financiar al acestei case. Se ştia că Banca Anglo-Americană şi cea mai mare parte din întreprinderile industriale afiliate ei aveau un caracter privat, capitalurile respective fiind acoperite în întregime de membrii dinastiei Sunderland. Societăţile miniere pe acţiuni, controlate de acest clan, nu scăpau însă fluctuaţiilor bursiere.

Cînd Gerald sosi la bancă, printre salariaţi domnea o mare agitaţie. Toţi se întrebau ce măsuri va lua marele patron împotriva presiunii tot mai puternice exercitate de speculatorii la *baisse*. Gerald nu avea însă de gînd să clameze hotărîri spectaculare — aceste hotărîri fuseseră luate în ajun în cerc restrîns — ci venise pentru a avea o explicaţie cu primul consilier juridic al băncii, avocatul Rowlandson.

La ora 10, Rowlandson intră în cabinetul marelui patron. Fruntea îi era posomorîtă. Bănuia că i se va cere socoteală pentru înfrîngerea suferită în procesul lui Raymond, dar şi el avea să ceară socoteală în legătură cu Benjamin Sunderland. Gerald stătea impasibil la biroul său. Tînărul acesta cu ochi duri ca oţelul, care-l primi abia răspunzînd cu o înclinare a capului la salutul său protocolar, îl irită pe Rowlandson, care se credea îndrituit la un tratament mai bun.

În încăpere nu se mai afla decît Lafont, care stătea în picioare lîngă birou. Rowlandson se opri în faţa lui Gerald şi aşteptă să i se ofere un scaun. Invitaţia întîrzie să se manifeste.

Pendula aurie de pe birou, susţinută de nişte colonade delicate de onix, îşi depăna tic-tacul în încăperea în care nu se mai auzea decît respiraţia celor trei bărbaţi. Tăcerea se prelungi supărător.

Rowlandson îşi drese glasul.

— M-aţi chemat, Sir.

Gerald nu-i răspunse. Continua să-l fixeze cu o privire rece, aproape impersonală. Părea o statuie atît de bine executată, încît avea aparenţa vieţii.

Rowlandson era sigur că i se va rosti sentința de concediere. Gerald Sunderland nu ierta insuccesele. Lafont se uita cînd la candelabrul care atîrna deasupra capului, cînd la vîrful pantofilor săi. Avocatul hotărî să rupă cel dintîi tăcerea.

— Sper că ați primit, Sir, raportul meu cu privire la procesul Contelui Raymond de Beaulieu.

— L-am primit, Mister Rowlandson. Și am rămas profund nemulțumit, rosti Gerald cu glas egal, ca și cînd ar fi vorbit despre un fapt divers.

— Îmi închipui că Mister Lafont v-a pus la curent cu dificultățile pe care amîndoi le-am avut de întîmpinat.

În ochii lui Gerald scînteie deodată o privire rea. „Cît mă urăște de mult omul acesta", reflectă Rowlandson înfiorîndu-se.

— Mister Rowlandson, înțeleg să răsplătesc serviciile pe care le-ați adus pînă în prezent casei noastre, rosti răspicat Gerald. Casierul general a primit sarcina să vă înmîneze suma de două mii de lire, care reprezintă o recompensă binemeritată. Regret că pe viitor colaborarea noastră va trebui să înceteze. S-au ivit cîteva elemente care fac imposibilă continuarea unei conlucrări.

— În privința condamnării Contelui de Beaulieu am făcut tot ce este omenește posibil spre a-l feri de o condamnare la moarte. Pe baza probelor existente, nimeni n-ar fi putut obține mai mult. Îmi îngăduiți să vă întreb care sînt celelalte elemente ?

Gerald zîmbi, arătîndu-și dinții albi și frumoși, ca și cînd ar fi vrut să muște.

— Îmi este penibil, Mister Rowlandson, să vorbesc despre rolul pe care l-ați jucat în... să zicem... legătura înfiripată între nepotul meu Benjamin și fiica dumneavoastră.

Avocatul se înțepoșă.

— Nu vă înțeleg, Sir. Prefer situațiile clare. Nu mă tem de explicații.

— Cum doriți, replică Gerald cu asprime. Regret că mă forțați să pun în discuție onestitatea fiicei dumneavoastră și a dumneavoastră însivă.

Atacul era atît de neașteptat și de dur, încît avocatul simți că îl înăbușă indignarea.

— Vă dați seama de gravitatea cuvintelor pe care le-ați pronunțat, Sir ? Mister Lafont este martor.

Lafont rosti cu voce joasă :

— Faptele care fac obiectul acestei discuții sînt prea grave ca să fie discutate în cadrul unui proces. Onoarea dumneavoastră, Mister Rowlandson, ar fi serios întinată.

— Nu vă permit, Mister Lafont...

— Am să vă spun tot ce am de spus, Mister Rowlandson, interveni sec Gerald. Ați dorit această explicație și o veți avea. Profitînd de contactele repetate pe care le-ați avut cu nepotul meu Benjamin, în cursul procesului lui Raymond de Beaulieu, i-ați captat încrederea, l-ați invitat în casa dumneavoastră și i-ați prilejuit o serie de întîlniri cu fiica dumneavoastră.

— Este o infamie ! șuieră avocatul sufocat.

I se urcase sîngele în cap și urechile începuseră să-i vîjîie.

— V-ați gîndit probabil că n-ați încheia o afacere proastă dacă tînărul meu nepot v-ar deveni ginere, continuă implacabil Gerald. Ați uitat că Benjamin Sunderland este minor. I-ați smuls o cerere în căsătorie.

— Jur că nici n-am știut de întîlnirile lor ! protestă cu vigoare Rowlandson. Nepotul dumneavoastră s-a îndrăgostit de fiica mea.

— Să fim serioși, Mister Rowlandson.

— Nu admit să-mi puneți cuvîntul la îndoială. În țara aceasta există legi care îi apără pe cei inocenți...

— Inocenți ? Ce comic !

Avocatul își încleștă pumnii. Din clipa în care aflase că între Benjamin și fiica lui se înfiripase o idilă, presimțise că lucrurile se vor termina rău. Dumnezeu îi era martor că nu voise această complicație. Dar cum i-ar fi putut convinge pe acești oameni de rea-credință că le spune adevărul ? Vestea pe care o aflase în ultimele zile îi sporea mînia și deznădejdea. Se uită la Gerald, apoi la Lafont. Se întreba dacă era cazul să le împărtășească această groaznică noutate. În cele din urmă se hotărî să vorbească :

— Benjamin Sunderland a lăsat-o pe fiica mea însărcinată.

Gerald şi Lafont abia îşi stăpîniră o tresărire. Faptul acesta complica serios lucrurile. Gerald îşi muşcă buzele.

— Mister Rowlandson, rosti el cu forţat calm, sînt dispus să vă despăgubesc fiica pentru fanteziile amoroase ale nepotului meu. Cît cereţi ca să-l lăsaţi în pace ? Sînt convins că un proces nu v-ar conveni. Onoarea fiicei dumneavoastră ar da naştere la cele mai stranii şi neplăcute interpretări. Nepotului meu i se va imputa poate că a fost un precoce donjuan. În orice caz, nu veţi obţine mai mult decît o despăgubire bănească, presupunînd că acel copil de care mi-aţi vorbit ar fi opera lui. Ceea ce, bineînţeles, ar trebui dovedit.

Lui Rowlandson i se umplură ochii de lacrimi. O mînie neputincioasă îl făcu să bolborosească :

— Aţi merita să vă ucid pentru cuvintele acestea, Mister Gerald Sunderland !

— E nevoie să vă amintesc că vorbiţi în faţa unui martor, Mister Rowlandson, care poate confirma oricînd că am fost obiectul unei tentative de şantaj ?

Avocatul înşfăcă brusc un sfeşnic de aur de pe birou şi îl ridică spre a-l trăsni pe Gerald în creştet. Nu fu însă nevoie ca Lafont să se repeadă asupra lui pentru a-l dezarma, căci lăsă sfeşnicul să-i scape din mînă. Flăcăruile lumînărilor se stinseră după ce pîrliră covorul persan. În încăpere se răspîndi un miros puternic de ars.

Gerald nici nu se clintise.

— Sînteţi curajos, Mister Gerald Sunderland, fiindcă aveţi în spate toată puterea dinastiei Sunderland, rosti cu scîrbă Rowdlandson. Nu vă ucid, findcă nu-mi pot îngădui luxul de a-mi lăsa familia pe drumuri. Păstraţi-vă banii şi nepotul. Nu vă urez decît să suferiţi într-o zi, amîndoi, atît cît am suferit eu în ultima vreme. Dumnezeu să vă pedepsească !

Se răsuci pe călcîie şi părăsi grăbit încăperea. După ce uşa se închise în urma sa, Lafont rosti întunecat :

— Bietul om ! Ce melodramatică ieşire din scenă !

Gerald suspină :

— Rowlandson nu e un laş, rosti el, schimbîndu-şi brusc atitudinea. Renunţase la poza pe care o afectase în

prezența avocatului. A judecat înțelept, adăugă el. Regret că a trebuit să-i răsplătesc în chipul acesta serviciile pe care le-a adus atîția ani casei noastre. Sînt convins că Benjamin a iubit-o sincer pe fiica lui Rowlandson. Sînt convins că avocatul și fiica lui nu l-au ademenit. Sînt convins că Benjamin a însărcinat-o. Dar ce puteam să fac, Monsieur Lafont ? În sînul familiei noastre nu trebuie să intre străini. Pe Lorenzo di Serracapriolo l-am acceptat fiindcă situația era alta.

Se ridică brusc de la birou și trecu la fereastră. De acolo, de sus, îl văzu pe Rowlandson traversînd strada, gesticulînd de unul singur și oprind un *cab* în care se urcă, dispărînd apoi după colțul străzii. Spectacolul acesta îi spori jena.

— Nu știu dacă mă poți înțelege, Monsieur Lafont ! Toți cei din neamul nostru sîntem blestemați ! Blestemați, Monsieur Lafont !

Șeful departamentului informațiilor îl privi gînditor.

— Vă înțeleg, Sir ! Vă înțeleg !...

Gerald se înapoie la Montenuovo House și luă prînzul în compania lui Challais și a lui Lorenzo. În tot timpul mesei nu scoase o vorbă. Challais îi respecta tăcerea. Era și el copleșit de gînduri. Lorenzo avea senzația că se află într-o ambarcațiune fără rame, tîrîtă pe apele unui viforos rîu de munte, care-și frămînta apele printre stînci. O singură ciocnire cu unul din bolovanii aceia imenși, aruncați de brațele puternice ale unui Hercule nevăzut, ar fi fost de-ajuns ca s-o sfărîme. Ambarcațiunea își continua cursa nebunească spre un abis pe care Lorenzo îl presimțea. Nu făcea însă nici o mișcare, fiindcă îl paraliza frica și nu se putea împotrivi destinului.

După-amiază, în vreme ce trăsura de călătorie îl aștepta la scară, i se anunță lui Gerald o vizită.

— Mister și Mistress Phipps ! rosti cu gravitate majordomul.

În primul moment, Gerald fu ispitit să comunice prin servitor Georginei că nu o poate primi. Apoi se răzgîndi, deși știa că îl așteaptă o întrevedere penibilă. Îi primi într-un salon cu tapiserii englezești din secolul al XVII-lea, de dimensiuni aproape halucinante, cu personaje uriașe ce

păreau să țîșnească din cadre și care zdrobeau cu masivitatea lor comodele delicate din epoca William and Mary și fotoliile îmbrăcate în brocart de argint. Tapiseriile zugrăveau scene inspirate din legendele Romei antice, iar drapajele ample ale togelor ajungeau să se confunde cu faldurile draperiilor, de culoarea chihlimbarului. Tapiseriile acestea bizare creau o atmosferă insolită, care, bănuia Gerald, avea să impresioneze neplăcut pe vizitatorii săi, iscîndu-le complexe tulburi.

Profesorul Phipps reacționă exact așa cum presupusese amfitrionul. Deși se străduia să își concentreze atenția asupra subiectului care motivase această vizită, privirile îi erau furate de siluetele fantastice de pe tapiserii. Georgina era însă deprinsă cu luxul, chiar dacă acesta îmbrăca forme extravagante, ca în cazul de față. Faptul că în ultimii ani trăise într-o ambianță cenușie, burgheză, nu-i știrbise cu nimic firea de autentică *grande dame*. Georgina ținea în mînă un ziar britanic. Un anunț din rubrica mondenă era înconjurat cu roșu.

— Vrei să îmi spui ce înseamnă asta ? se adresă ea cu asprime lui Gerald, arătîndu-i anunțul.

Nici nu așteptase să se retragă servitorul, ca să declanșeze această scenă de familie.

Gerald își aruncă privirile asupra rîndurilor tipărite.

— Ah, da ! rosti el calm. *Fair-part*-ul căsătoriei Cynthiei cu Principele di Serracapriolo. N-ai știut ? întrebă cu prefăcută ingenuitate. Am să-i fac observație secretarului meu fiindcă nu v-a trimis și vouă un *faire-part*.

— M-am informat asupra acestui... principe, rosti Georgina cu dispreț, dar și cu neputincioasă exasperare. Un degenerat, ajuns pe ultima treaptă a decadenței morale. E și firesc. Face parte din rîndul prietenilor tăi.

— Mulțumesc pentru compliment, Georgina, zîmbi Gerald. Dacă numai pentru aceasta ai venit, socotesc că am epuizat subiectul întrevederii noastre.

— Nu l-am epuizat deloc, stărui ea mînioasă. Mai avem multe de discutat.

— Mă întreb ce rost ar avea ? Lucrurile sînt definitiv aranjate.

— Așa crezi dumneata, Gerald.

— Dacă-ţi închipui că mai poţi interveni cu ceva împotriva acestei căsătorii, îţi faci iluzii, Georgina.

— Te crezi foarte abil, Gerald. Ai măritat-o pe Cynthia deoarece te-ai temut că justiţia îmi va acorda tutela ei.

— Deducţiile dumitale sînt admirabile, replică Gerald surîzînd cu aceeaşi falsă candoare. Întotdeauna am avut un respect deosebit pentru inteligenţa dumitale. Ţin să-ţi atrag însă atenţia că nu am acţionat decît în spiritul intenţiilor părintelui nostru comun, Richard Sunderland. El şi-a manifestat în mod expres voinţa de a te dezmoşteni şi de a te priva în acelaşi timp de orice drept asupra copiilor rezultaţi din căsătoria ta cu Adrien de Beaulieu. Îţi dau un sfat, Georgina ! Rezumă-te la noua ta familie. Te-ai măritat cu profesorul Phipps, un om onorabil, care ţi-a dăruit cîţiva copii înzestraţi. Ocupă-te de ei, Georgina, şi uită-i pe ceilalţi !

— Mă dispensez de sfaturile dumitale, Gerald, îl întrerupse cu ton îngheţat.

El ridică din umeri.

— Cum doreşti. Te previn însă că te agiţi zadarnic.

— Vom vedea !

Gerald se uită la ceasul de pe cămin.

— Îmi pare foarte rău că sînt nevoit să pun capăt acestei agreabile discuţii, dar trebuie să plec la Paris.

— Trăsura poate să mai aştepte puţin. Şi prietenii...

— Dacă mai ai să-mi spui şi altceva, Georgina, te ascult, grăi Gerald cu vizibilă plictiseală.

— Mi-ai nenorocit copiii, Gerald !

— Greşeşti ! Nu i-am prezentat-o eu lui Raymond pe Mary Reynolds. M-am împotrivit acestei căsătorii, aşa cum s-a împotrivit şi părintele nostru căsătoriei dumitale cu onorabilul profesor Phipps, aici de faţă. Raymond ţi-a moştenit probabil încăpăţînarea. Acum suferă consecinţele, aşa cum le-ai suferit într-o oarecare măsură şi dumneata.

— În ceea ce mă priveşte, sînt fericită că am scăpat din acest viespar.

— Mă bucur şi eu pentru tine, Georgina.

— Cu Raymond lucrurile nu s-au terminat însă atît de uşor.

— Din nefericire.

— Ce-ai făcut ca să-l aperi ?

— Tot ce a fost posibil. Sper ca să fac în viitor ceva mai mult.

— Vorbe ! Vorbe !... Voi ataca în justiţie validitatea căsătoriei Cynthiei.

— Te rog ! Dacă ai timp de pierdut...

— Eşti cinic, Gerald !

— Spun adevărul, Georgina. N-ai nici o şansă. Căsătoria este perfect legală. Acum vă rog să mă iertaţi !

Sună dintr-un clopoţel. Servitorul care introdusese pe Georgina şi pe soţul ei îşi făcu apariţia.

— Stubbs, condu pe Mister şi pe Mistress Phipps. La revedere, Georgina, la revedere, profesore Phipps.

Părăsi încăperea, lăsîndu-i pe cei doi vizitatori plantaţi în mijlocul camerei. Personajele groteşti din tapiseriile murale îi priveau cu batjocură.

O jumătate de oră mai tîrziu, berlina lui Gerald părăsi Londra, îndreptîndu-se în galopul cailor spre Dover...

Îndată după sosirea sa la Paris, Gerald începu să tragă sforile în scopul zădărnicirii planurilor lui Villèle şi ale fraţilor Rotschild, fără a neglija în acelaşi timp să urmărească atent desfăşurarea operaţiilor de Bursă de la Londra. Luă o primă măsură, subvenţionînd în taină ziarele liberale, ostile regimului. Prin intermediul lui Talleyrand, adversarul ireductibil al lui Villèle, intră în contact cu liderii opoziţiei, Casimir Périer, Benjamin Constant, generalul Foy, Marchizul de La Fayette, care îşi manifestaseră deja ostilitatea faţă de proiectele financiare ale primului-ministru. Gerald urmărea să organizeze forţele opoziţiei, sporindu-le eficacitatea în lupta pe care aveau să o ducă împotriva guvernului.

Făcu apoi avansuri bancherilor liberali, ţinuţi în carantină de Villèle, care ajunseşe să colaboreze aproape în exclusivitate cu James de Rotschild. Delessert, Mallet, Hottinguer, prelucraţi de Casimir Périer, acceptară să acţioneze de comun acord cu Gerald. Bancherul Laffitte, deşi făcea parte din rîndurile opoziţiei, se derobă în ultima

clipă, deoarece fraţii Rotschild reuşiseră să-l atragă de partea lor, oferindu-i o participare importantă în operaţia preconizată de Villèle în legătură cu conversiunea rentei de 5%.

Gerald făcu apoi un gest care stîrni mare vîlvă. În casa Contesei de Boigne se întîlni cu Ducele Philippe d'Orléans, fiul regicidului, şi, după o foarte cordială discuţie, acceptă să participe la un dineu oferit de acesta la Palais-Royal. La rîndul său, îl invită la o vînătoare călare pe domeniile Lusignan-Valois din l'Ile de France. Rivalitatea dintre ramura Orléans şi ramura Bourbon era un subiect arhicunoscut. Vexaţiile pe care ducele le suferea din partea regelui şi a fratelui acestuia, Contele d'Artois, îl făcuseră să accepte primejdioasa cinste de a fi considerat şeful nemulţumiţilor din Franţa.

Cîteva zile după acest eveniment, Gerald şi soţia sa fură invitaţi la o recepţie oferită de Ducele de La Rochefoucauld, care avusese neplăcerea de a-şi atrage antipatia Contelui d'Artois. La Rochefoucauld era considerat un regalist moderat, ceea ce constituia o crimă în ochii ultraregaliştilor fanatici.

Deşi era suspectat de Curte, La Rochefoucauld primea o societate foarte aleasă la recepţiile sale, care erau boicotate doar de slugile prea credincioase ale Contelui d'Artois.

Sosirea lui Gerald era aşteptată cu nerăbdare. Acesta avea să-şi facă pentru întîia oară apariţia la braţul tinerei sale soţii într-un salon din aristocraticul cartier Saint-Germain. Olga vizitase în două rînduri Parisul, însoţindu-şi părinţii, dar pe atunci fusese doar un copil, care nu prea atrăsese atenţia. De data aceasta se înfăţişa însă în dubla ei calitate de Ducesă de Lusignan-Valois şi de cea mai bogată femeie din Franţa. Cînd Olga îşi făcu intrarea în palatul La Rochefoucauld, o întîmpină încă de la uşă zvon de glasuri şi exclamaţii admirative. Din acest cor lipseau, evident, vocile femeilor, care nu puteau accepta cu inimă uşoară apariţia unui nou astru, de o asemenea strălucire, pe firmamentul lumii mondene pariziene. Ploaia de diamante care scăpărau pe rochia de brocart argintiu evoca splendorile Golgondei. Iar frumuseţea ei era atît de desăvîrşită, încît — asemenea dumnezeirii — nu suporta descriere şi nici termeni de comparaţie.

Gerald păşea la braţul ei, încîntat de unanimul omagiu pe care-l citea nu numai în ochii admiratorilor, dar şi în privirile încărcate de ciudă ale femeilor tinere.

Ducesa de La Rochefoucauld, după ce se extazie în faţa Olgăi şi îl felicită pe Gerald pentru inspirata lui alegere, îi declară cu amabilă îndrăzneală :

— Duce, îmi voi îngădui să-ţi răpesc soţia. Toată lumea e dornică să o cunoască. Te las în compania soţului meu. Sînt sigură că aveţi multe să vă spuneţi.

— *Madame la Duchesse,* sînt la ordinele dumneavoastră, se înclină el.

Amfitrionul manevră astfel încît să rămînă în compania exclusivă a lui Gerald. Un servitor galonat le oferi şampanie.

— În sănătatea superbei dumitale soţii, Gerald.

— Mulţumesc, prietene.

La Rochefoucauld îl luă de braţ cu un gest plin de intimitate.

— Mă bucur că ai răspuns la invitaţia mea. Eram nerăbdător să stăm de vorbă. Nu este elegant să-ţi manifeşti curiozitatea, dar eu am să încalc aceste reguli. Întreg Parisul vorbeşte despre schimbarea dumitale de orientare politică. Este într-adevăr senzaţională.

— Nu i-aş acorda o asemenea semnificaţie, replică Gerald cu afectată modestie. Este o atitudine firească, determinată de o întreagă serie de împrejurări. În orice caz, iniţiativa nu-mi aparţine.

— Mi-am dat seama. Lucrările de culise ale lui Villèle te-au silit să adopţi această linie de conduită. Ciudat om şi acest Villèle. Înainte vreme se bizuia mult pe dumneata.

— Rotschilzii i-au oferit probabil condiţii mai bune în timpul absenţei mele de la Paris. Statornicia nu este apanajul oamenilor politici, dragul meu prieten.

— Am simţit-o pe propria mea piele, Gerald. Ah, uite-l pe Jules de Polignac ! Vine direct spre noi. Ce-o fi căutînd aici ? Nu-mi calcă des pragul.

— Omul acesta mă plictiseşte cumplit.

— Ştiu. Şi pe mine mă plictiseşte. Nu-mi plac aerele lui de motan virtuos şi nici apartenenţa la Confreria Flamurilor, această asociaţie de Tartuffi cu pretenţii de cenzori ai moravurilor.

Gerald înțelegea repulsia lui La Rochefoucauld. Nici el nu era de acord cu excesele moralizatoare și cu principiile ultrareacționare ale acestui ordin cavaleresc, tainic la origine, creat sub Imperiu de Bertier de Sauvigny, pentru a precumpăni influența crescîndă a francmasoneriei, a preamări monarhia defunctă și a sluji biserica. În sînul confreriei exista o foarte severă ierarhie. Organismul acesta contrarevoluționar luase ființă și se dezvoltase în celulele închisorilor. Acolo fuseseră recrutați, printre alții, Marchizul de Puyvert, Jules și Armand de Polignac, Alexis de Noailles, Mathieu de Montmorency. După prăbușirea lui Napoleon, confreria își continuase activitatea la lumina zilei, dobîndind o forță de temut. Datorită eforturilor ei, cabinetul prezidat de Ducele de Richelieu — învinuit de moderație — fusese înlăturat de la putere. Villèle devenise prim-ministru grație aceleiași grupări, căreia îi jurase credință și supunere eternă. Louis al XVIII-lea acceptase cu spaimă noua formație ministerială. Socotea — pe drept cuvînt — că excesele reacționare ale noului cabinet vor duce la șubrezirea monarhiei legitime, care abia se reinstalase pe tronul Franței.

Gerald mai avusese în trecut unele frecușuri cu acest ordin. Emisari ai comitetului de conducere încercaseră într-o vreme să-l înregimenteze în sînul organizației. Dar el știuse să se eschiveze. Nu-i convenea să facă parte din asociații care i-ar fi stînjenit mișcările. Politica lui economică și financiară nu-i îngăduia să urmeze un drum inflexibil, ci trebuia să se mlădieze în funcție de condițiile existente nu numai în Franța, ci și în întreaga lume.

Prințul Jules de Polignac se apropie de Gerald și îl salută cu toată curtenia.

— Duce, sînt încîntat că am avut prilejul să ne întîlnim.

— Plăcerea este a mea, Principe.

— Nu ne-am mai văzut de foarte multă vreme.

— Ocupațiile m-au ținut un timp departe de Franța.

Jules de Polignac, deși se apropia de 45 de ani, păstra încă o siluetă suplă, tinerească. Părul negru, striat de cîteva fire argintii, era pieptănat *en coup de vent.*

Şi Gerald şi amfitrionul îşi dădură seama că apariţia lui Polignac nu era întîmplătoare. Principele vorbi un timp despre vreme, despre ultimele spectacole şi cancanuri, apoi trecu brusc la un subiect mult mai arzător.

— Am urmărit cu interes, Duce, comentariile din culisele Camerei Deputaţilor în legătură cu încercările opoziţiei de a se folosi de prestigiul dumneavoastră şi de forţa pe care o reprezintă Casa Sunderland. Spre deosebire de unii prieteni ai mei, care priveau cu amărăciune înclinarea dumneavoastră spre liberali, eu am afirmat sus şi tare că nu veţi accepta să deveniţi instrumentul intereselor opoziţiei.

— Vă asigur, Principe, că nu slujesc decît interesele ţării şi ale casei mele.

— Aş fi preferat să folosiţi termenul *interesele monarhiei.*

— Interesele ţării se îmbină cu interesele monarhiei, replică Gerald cu abilitate, spre a nu se angaja cu nimic.

— E mai bine aşa, zîmbi Jules de Polignac. Trebuie totuşi să subliniez — sper să-mi iertaţi sinceritatea — că atitudinea pe care aţi adoptat-o faţă de indemnizarea nobilimii jefuite în timpul revoluţiei de bunurile ei a dezamăgit pe multă lume.

— Nu înţeleg ! rosti Gerald, încreţindu-şi sprîncenele.

— Conversiunea rentei de 5% în rente de 3% preconizat de Villèle nu are ca scop decît procurarea de fonduri necesare indemnizării foştilor emigranţi deposedaţi de averi în timpul revoluţiei. Luînd atitudine împotriva acestei iniţiative, loviţi în propria dumneavoastră clasă.

Gerald zîmbi cu falsă amabilitate.

— Mă aşteptam la reproşul acesta. Îmi pare bine că mi-aţi oferit prilejul să risipesc nişte comentarii răuvoitoare. Nu sînt şi nu am fost niciodată împotriva despăgubirii foştilor emigranţi. Socotesc însă că soluţia adoptată de Villèle nu este cea mai fericită. Miliardul de care are nevoie poate fi procurat şi pe alte căi.

— Sîngele albastru care curge în vinele dumneavoastră, Duce, ar trebui să preţumpănească orice considerente utilitariste.

— Sîngele meu albastru, Principe, nu mă va determina niciodată să fac prostii, în dispreţul bunului-simţ, al raţiunii celei mai elementare. Dacă Monsieur de Villèle şi partizanii lui vor să compromită monarhia, n-au decît. N-am să mă asociez lor.

— De ce să o compromită ?

— Conversiunea rentei de 5% în 3% va păgubi pe toţi deţinătorii de rente, care vor acuza cabinetul şi pe rege că încearcă să-i frustreze de agonisita lor.

— Ştiţi bine că acest lucru nu este adevărat. Ţara nu ar avea decît de folosit de pe urma conversiunii.

— Nu este aceasta şi părerea mea, Principe.

— Aş dori să vă atrag atenţia, Duce, că nu vorbesc numai din proprie iniţiativă. Confreria Flamurilor se interesează cu deosebire de succesul operaţiei iniţiate de Monsieur de Villèle.

— Regret, Principe, că punctele noastre de vedere nu coincid. Deşi mă întristează faptul că nu putem cădea de acord, îmi continui drumul pe care l-am ales.

Polignac îşi dădu seama că ameninţarea lui, abil deghizată, nu avusese efect. Insistă :

— Confreria dispune de puteri incalculabile. Dacă, eventual, măsurile financiare preconizate de Monsieur de Villèle v-ar păgubi, s-ar putea să vi se ofere compensaţii.

— De ce natură ?

— Această chestiune o vom discuta. Important este să ajungem la un numitor comun.

— Vă stau la dispoziţie, Principe.

Jules de Polignac zîmbi lui Gerald, amfitrionului, îi salută, apoi se retrase.

— Una caldă, una rece ! rosti gînditor La Rochefoucauld. Cert este un singur lucru. În cazul morţii lui Louis al XVIII-lea şi al instalării pe tron a fratelui său, Confreria Flamurilor va dobîndi o forţă de temut. Nu ştiu dacă eşti informat că şi Chateaubriand, marele nostru Chateaubriand, este pe punctul de a pierde portofoliul Afacerilor Externe, fiindcă nu acţionează potrivit indicaţiilor confreriei, sprijindu-l fără rezerve pe Villèle.

— Crezi că acesta e singurul motiv ?

— Nu. Recunosc, dragul meu, că poziția lui a fost șubrezită și de acea nenorocită afacere a decorațiilor...

— Decorații ? Despre ce decorații e vorba ?

— Nu știai ? Am să-ți spun. E bine să fii la curent. Poate că îți va folosi la ceva, deși faptul în sine pare neînsemnat.

— Cauze aparent mici pot avea efecte mari.

— După succesul războiului din Spania, Chateaubriand a primit din partea suveranilor europeni cele mai înalte ordine : Annonciada, Vulturul Negru, Lîna de Aur, Ordinul Mîntuitorului și Ordinul rusesc al Sfîntului Andrei. Țarul acordase această înaltă distincție numai lui Chateaubriand și lui Montmorency, cei doi reprezentanți ai Franței la Congresul de la Verona, omițîndu-l pe Villèle, prim-ministru. Louis al XVIII-lea a apreciat gestul țarului drept un afront adus lui prin intermediul lui Villèle. „Împăratul Alexandru, acest parvenit încoronat, a reproșat regele lui Chateaubriand, m-a ofensat, pălmuindu-mi pe primul meu ministru." Dornic să repare insulta adusă lui Villèle, l-a decorat cu Marele cordon albastru al Ordinului Sfîntul Spirit. Curtenii și miniștrii, care nu-l puteau suferi pe șeful departamentului Afacerilor Externe, fiindcă acesta avusese lipsa de modestie să-și atribuie în exclusivitate succesul negocierilor diplomatice care făcuseră posibil succesul războiului din Spania, au aplaudat acest gest, la care s-a raliat și Contele d'Artois. Profund jignit, Chateaubriand și-a prezentat demisia. Regele și-a dat seama că mersese prea departe. Alegerile generale băteau la ușă. Un scandal provocat de retragerea din guvern a lui Chateaubriand ar fi oferit opoziției un prilej pe care l-ar fi putut specula. Regele a hotărît să-și repare pripeala, conferind și lui Chateaubriand Cordonul albastru în cadrul unei promoții noi, care cuprindea pe Ducele de Doudeauville și pe Baronul de Damas. Chateaubriand s-a revanșat, obținînd, prin ambasadorul Franței la Petersburg, Ordinul Sfîntului Andrei și pentru Contele de Villèle. Astfel apele s-au liniștit. Dar numai aparent, fiindcă amorul propriu al lui Chateaubriand nu poate uita că a fost pe punctul de a pierde departamentul Externelor din cauza vanității exacerbate a primului-ministru.

Gerald îşi zise că afacerea decoraţiilor îi putea fi de folos. Îl cunoştea bine pe Chateaubriand. Cordelia de Castellane, una dintre „prietenele" acestui înflăcărat şi incorigibil amorez, îi înlesnise o operaţie financiară de mare anvergură. Spania liberală datora Casei Sunderland peste o sută de milioane de franci. După ce răsturnase regimul constituţional impus de Riego, Regele Fernando al Spaniei nu mai voise să recunoască datoriile contractate de guvernul liberal. Gerald oferise Cordeliei de Castellane un voluminos pachet de titluri ale acestui împrumut. Spre a şi le valorifica, ea nu avea decît sarcina de a-l determina pe Chateaubriand să facă presiuni asupra Regelui Fernando, astfel ca acesta să ramburseze mult discutatele împrumuturi. Cordelia îşi îndeplinise misiunea, vîrstnicul şi ilustrul ei amant intrase în acţiune, iar regele Spaniei se înclinase în faţa dictatului. Gerald îşi recuperase parte din capitalurile angajate în Spania. Fernando, care-i era de altfel direct îndatorat, acceptase să prelungească pe încă douăzeci şi cinci de ani concesiunea exploatării zăcămintelor miniere din coloniile spaniole din cele două Americi, acordată Casei Sunderland la începutul secolului trecut. Din nefericire, această concesiune îşi pierduse în mod practic efectul de cînd coloniile spaniole din America îşi proclamaseră independenţa. Această situaţie complicase existenţa lui Gerald, silit să-şi procure din altă parte capitalurile de care avea urgent nevoie în Europa, pentru a se război cu bancherii care-l atacau pe toate fronturile.

O primă vizită la Ministerul Afacerilor Externe se încheie cu un acord complet. Şi Gerald şi Chateaubriand urmăreau acelaşi ţel : răsturnarea lui Villèle. Autorul faimosului *Génie du christianisme* dorea să-şi încoroneze cariera politică devenind prim-ministru, iar Gerald voia să împiedice cu orice preţ conversiunea rentei de 5%.

Cîteva zile după întrevederea cu Chateaubriand, Gerald primi vizita lui Talleyrand. Fostul conducător al politicii externe sub imperiu îmbătrînise mult. Deşi se străduia să afişeze o vioiciune juvenilă, se cocîrjase, nasul şi bărbia i se ascuţiseră şi îşi tîra parcă mai anevoie piciorul diform.

— Relaţiile Casei Sunderland cu Ministerul Afacerilor Externe al Franţei sînt azi tot atît de strînse ca şi sub regimul trecut, glumi fostul ministru de externe al lui Napoleon. Richard Sunderland a lucrat mînă în mînă cu principele de Benevent. Fiul său Gerald respectă tradiţia, colaborînd cu Monsieur de Chateaubriand.

Gerald desluşi sub tonul vesel, uşor condescendent, al lui Talleyrand o amărăciune laborios deghizată.

— Sînt convins că în curînd veţi ocupa din nou fotoliul ministerial, care, de altfel, vi se cuvine, zise el. Monsieur de Chateaubriand va căpăta, se pare, alte însărcinări. Poate aceea de prim-ministru.

— Prim-ministru ? exclamă Talleyrand. Să fac parte dintr-un cabinet prezidat de Monsieur de Chateaubriand ? Dumnezeu să mă ferească !

Făcu o pauză, în cursul căreia savură coniacul servit în pahare de cristal de Boemia.

— Atîta vreme cît va trăi Regele Louis al XVIII-lea — Dumnezeu să-l aibă în pază — n-are să mi se încredinţeze departamentul Externelor ! rosti el cu dispreţ. Bourbonii nu ştiu ce înseamnă recunoştinţa. Au uitat că le-am redat tronul.

— Cred mai degrabă că vor să uite, dar nu reuşesc. Prezenţa dumneavoastră le-ar aminti în permanenţă ceea ce vă datorează.

— Cred că ai dreptate, tînărul meu prieten. Ştii, mă întreb cîteodată dacă n-am greşit doborîndu-l pe Napoleon !

— Întrebarea aceasta mi-am pus-o şi eu, *Monsieur le Prince*. Îmi permiteţi să vă ofer încă un coniac ?

— Mulţumesc. E delicios.

— Zilele acestea Monsieur de Chateaubriand îmi va face plăcerea de a lua cina la Palais Lusignan. Ar fi o mare cinste pentru mine dacă aţi accepta să mă onoraţi şi dumneavoastră cu prezenţa.

Principele de Benevent rîse :

— Chateaubriand şi Talleyrand la aceeaşi masă ! De ce nu ? Şi în arca lui Noe leii au stat umăr la umăr cu gazelele. Îmi place să cred că eu sînt leul. Un leu cu colţii puţin cam tociţi, dar care ştie încă să ragă.

O intempestivă invitație la Tuileries dădu peste cîteva zile lui Gerald prilejul de a se întreba ce anume motivase această chemare. La data și la ora fixată — era într-o dimineață senină de primăvară — se înfățișă la reședința suveranului Franței. Cu ceremonialul de rigoare, fu introdus de Monsieur de Damas, gentilomul de serviciu, în cabinetul regelui.

În cameră domnea o penumbră verzuie, datorită draperiilor grele de la ferestre lăsate pe jumătate. Pe rege îl obosea lumina puternică a zilei. După ce-și obișnui privirea cu semiîntunericul din încăpere, Gerald îl zări pe suveran ghemuit într-un fotoliu, lîngă masa lui de lucru. Un pled îi acoperea picioarele. Părea să fi aţipit. Capul stătea aplecat, iar bărbia i se înfipsese în pieptul scobit. Umerii i se lăsaseră ca la o păpușă dezumflată.

Gentilomul de serviciu tuși ușor. Regele nu făcu însă nici o mișcare. Gentilomul se uită la Gerald, zîmbi stingherit, apoi tuși din nou, ceva mai tare. Regele tresări și, cu un efort, ridică încet capul. Peruca impecabil pudrată contrasta cu chipul lui pustiit de boală și de bătrînețe. Fruntea îi era ridată și vînătă, ca și cînd ar fi fost năpădită de o eczemă. Obrajii, striați de vinișoare vinete, îi atîrnau ca niște săculețe golite pe jumătate. Ochii îi erau șterși, înroșiți, ca după o lungă noapte de veghe. O lacrimă tulbure ca o picătură de puroi se prelingea pe obrazul stîng.

Gerald se înclină adînc.

— Gerald Sunderland, Duce de Lusignan-Valois ! anunță gentilomul de serviciu.

Regele clătină din cap.

— Da ! Da ! Lusignan-Valois ! Familie de sînge regal !...

Morfoli un bol imaginar între gingiile umezite de salivă.

— Apropie-te, Lusignan !

Gerald execută porunca.

— Chipeș tînăr ! zîmbi schimonosit suveranul. Semeni cu tatăl dumitale ! Era un om destoinic și cu mult suflet... Știi, Lusignan, tatăl dumitale m-a ajutat la nevoie. Trăiam în exil, la Hartwell. Ah, ce vremuri triste !... Dar pe atunci le suportam altfel. Eram mai tînăr, mai sănătos... Acum, cînd mă privesc în oglindă, mă sperii... Posteritatea va

putea spune orice despre mine. Dar nu şi că aş fi fost lipsit de recunoştinţă... Îşi îndreptă privirile spre birou : Damas! bolborosi el, adresîndu-se gentilomului de serviciu. Damas, dă-mi, te rog, sulul de pe masă !

Gentilomul se execută în grabă. Regele luă sulul şi îl înmînă lui Gerald :

— Lusignan, te-am desemnat membru al Camerei Pairilor cu titlu ereditar.

Gerald vru să-şi exprime recunoştinţa pentru bunăvoinţa regală.

— Nu ! Să nu-mi mulţumeşti ! vorbi împleticit regele. Mi-am făcut datoria ! Cînd am să-mi închei socotelile aici, pe pămînt, vreau să am conştiinţa împăcată că mi-am plătit toate poliţele. Şi pe cele bune, şi pe cele rele. Dumneata, Lusignan, nu datorezi nimănui nimic. Ai priceput ? Nu datorezi nimănui nimic !

Respiră adînc şi făcu o pauză, că şi cînd ar fi vrut să cîştige puteri.

— Aş fi dorit să-ţi cunosc soţia. Am auzit că este înzestrată cu cele mai desăvîrşite calităţi. Te felicit !... Regret că n-am să fiu de faţă cînd ai s-o prezinţi la Curte. Firul vieţii mele se apropie de sfîrşit, Lusignan.

Gerald schiţă un gest, exprimîndu-şi îndoiala în posibilitatea unei crize fatale.

— Lasă ! grăi regele. Nu încerca să mă încurajezi. E inutil. Nu sînt unul dintre acei oameni care se îmbată cu un pahar cu apă... Sper să te mai văd, Lusignan ! Sper să te mai văd...

Gerald înţelese că audienţa lui se încheiase. Suveranul nu-i dăduse ocazia să plasezę un cuvînt. Se înclină şi se retrase de-a-ndaratelea pînă la uşă, potrivit ceremonialului: „Nu datorezi nimănui nimic", vorbele rostite de rege cu puţin înainte de a-l concedia îl obsedau. Ce voise acesta să spună ? Fraza avusese un sens ascuns, care acum îi scăpa. În curînd însă află explicaţia. Două zile după audienţa la palat, Gerald se întîlni cu Principele Jules de Polignac la o recepţie oferită de ambasadorul Angliei.

Polignac îl felicită pentru intrarea sa în Camera Pairilor. Cu vorbe meşteşugite îi dădu de înţeles că datora această cinste eforturilor Confreriei Flamurilor. Vorbele

rostite de suveran îi reveniră brusc în minte. „Nu datorezi nimănui nimic. Ai priceput ? Nu datorezi nimănui nimic." Regele îi acordase probabil această favoare la sugestia lui Polignac sau a cine știe cărui corifeu al Confreriei Flamurilor. Voise însă a preciza că recompensa nu îl angaja cu nimic pe noul pair față de conducătorii confreriei. I-o acordase pentru a răsplăti generozitatea răposatului Richard Sunderdand. Congregația nu avusese decît meritul de a-i fi trezit în minte trecutul și obligațiile pe care le avea față de urmașii întemeietorului Casei Sunderland.

Gerald dădu lui Polignac un răspuns evaziv, cu dublu sens, ca și faimoasele oracole de la Delphi...

În acest timp, în Anglia, bătălia de Bursă se angajase cu furie. Instrucțiunile lui Gerald fuseseră executate cu zel de către Lester Woodward și cu mai puțin entuziasm de Anthony Temple. Jucători la *baisse* vînduseră *à découvert* un mare număr de acțiuni ale societăților miniere Sunderland, încredințați că vor putea să le colecteze de pe piață pe sume derizorii, după ce acestea vor înregistra la bursă o scădere accentuată. Încredera lor în succesul manevrei era întărită de pachetele de acțiuni aruncate pe piață nu numai de deținătorii particulari, ci și de Casa Sunderland însăși. La început nimeni nu remarcase cumpărările discrete efectuate de interpuși ai lui Lester Woodward. În clipa în care Gerald socoti că mai bine de 95% din acțiuni intraseră pe căi lăturalnice în posesia Casei Sunderland, declanșă o bruscă și uluitoare campanie *de hausse*. Foarte tîrziu, sindicatul de bancheri care jucase la *baisse* pricepu că fusese manevrat într-o poziție extrem de dezavantajoasă. Creșterea *en flèche* a valorii acțiunilor miniere nu le mai permise să le achiziționeze la cotele joase pe care își închipuiseră că le vor impune.

Panica stîrnită în timpul scăderii acțiunilor printre acționari care nu știuseră cum să scape mai repede de ele fu urmată de o panică și mai cumplită printre jucătorii la *baisse*, care își dădură seama că vor fi iremediabil împinși *în corner*. Acționarii păgubiți începură să protesteze împotriva „escrocheriei" săvîrșite de Casa Sunderland, care provocase această scădere spre a intra în posesia tuturor acțiunilor existente pe piață. Instanța de judecată luă

cazul în discuție. Avocații Casei Sunderland, în cap cu un tînăr jurist, George Bryant, care se afirmase într-o serie de răsunătoarse procese în City, susținură că scăderea acțiunilor nu fusese provocată decît de jocul sindicatului de bancheri care operase la *baisse*. Tendința de *hausse* intervenise după ce deținătorii acțiunilor, înspăimîntați, le vînduseră de bunăvoie. Angajamentele asumate de jucătorii la *baisse*, care operaseră *à découvert*, făcea dovada bunei-credințe a Casei Sunderland. Cîțiva dintre deținătorii de acțiuni, ruinați de aceste fluctuații, se sinuciseră. Se stîrni un enorm scandal. În fața probelor furnizate de avocații Casei Sunderland, justiția fu nevoită să o exonereze de orice vină. Gerald, Temple și Woodward ieșiră cu fața curată, deși în culise aprecierile în legătură cu onestitatea lor profesională fură extrem de aspre. Bancherii intrați în *corner* trebuiră să plătească sume fabuloase pentru a cădea la înțelegere cu reprezentanții Casei Sunderland. Aceasta cu atît mai mult cu cît acțiunile existente încă pe piață erau puține la număr și atinseseră cote inabordabile.

Dacă la Londra Gerald ieșise din încurcătură, alegîndu-se chiar cu beneficii confortabile, nu tot atît de favorabilă părea situația la Paris și Viena. Campania declanșată de el împotriva conversiunii rentei de 5% în rente de 3% își dădu roadele. Presa dezlănțui un atac furibund și concentrat împotriva încercărilor cabinetului de a ruina pe cetățenii cinstiți, deținători ai rentelor de stat, numai pentru a procura faimosul miliard cu care să despăgubească pe emigranții care în timpul revoluției părăsiseră țara, trecînd în tabăra dușmanilor ei. Opinia publică îl înfiera pe Villèle pe care-l desemna drept o „unealtă servilă reacțiunii". Cabinetul ministerial încercă să facă față acestei furtuni. Proiectul de lege fu trimis în fața Parlamentului. Majoritatea guvernamentală din Camera Deputaților votă docil în favoarea proiectului cu 238 de voturi contra 145. Minoritatea ostilă conversiunii era importantă. Proiectul trecu apoi în Camera Pairilor. Villèle și cercurile palatului socoteau succesul asigurat, cu atît mai mult cu cît majoritatea pairilor erau nobili. În preajma votării, jocurile de culise atinseră culmi nemai-

cunoscute. Gerald ţinu un discurs energic susţinînd că nu ar fi politic să se reducă veniturile micilor rentieri şi că legalizarea măsurilor preconizate de Villèle ar primejdui existenţa întregului regim.

În ziua următoare apărură în ziarele guvernamentale articole care criticau vehement intervenţia oratorică a lui Gerald Sunderland Duce de Lusignan, care la Londra nu se sfiise să împingă la ruină pe micii deţinători de acţiuni. Ziarele opoziţiei ripostară publicînd hotărîrea instanţelor de judecată britanice, care-l absolviseră de orice vină.

Împotriva legii se ridicară, paradoxal, şi un mare număr de ultraregalişti, care socoteau neîndestulător miliardul promis de Villèle foştilor emigranţi şi care cereau nici mai mult, nici mai puţin decît să fie deposedaţi de averi toţi propietarii mari şi mici care achiziţionaseră în timpul revoluţiei şi al imperiului bunurile confiscate nobililor emigranţi.

După dezbateri furtunoase, Camera Pairilor respinse proiectul de lege cu 135 de voturi contra 102. Combinaţia financiară pe care Villèle încercase să o promoveze sprijinindu-se pe Rotschilzi eşuase.

În seara votului, Gerald plecă încîntat spre casă. Reuşise să-şi înfrîngă şi adversarii de la Paris. Ştia că succesul era numai temporar şi că Villèle va relua lupta pentru a-şi duce planul la îndeplinire, folosindu-se — evident — de o altă formulă. Gerald era însă hotărît să înceapă a se degaja de rentele de stat franceze, care, după atîtea frămîntări, era firesc să cunoască o depreciere. În clipa în care se va socoti eliberat de povara lor, nimic nu-l va putea împiedica să treacă în tabăra lui Villèle, dacă acesta îi va face avansuri, propunîndu-i o colaborare avantajoasă pentru Casa Sunderland.

Gerald se gîndi să celebreze victoria obţinută în Camera Pairilor bînd o cupă cu şampanie în compania Olgăi. O neglijase în ultimele luni. Cînd ajunse la Palatul Lusignan, majordomul îl anunţă că ducesa plecase la un bal oferit de Ducele şi de Ducesa de Duras.

— A plecat singură ? întrebă Gerald contrariat.

— Nu, Înălțimea-Voastră. Era însoțită de Principele di Serracapriolo, de Vicontele de Clisson și de Marchizul d'Amboise.

— Principesa di Serracapriolo a rămas acasă ?

— Da, Înălțimea-Voastră.

Gerald nu era indispus de faptul că Olga se distra. Nu-l chinuise niciodată gelozia și nu-l munceau nici acum bănuieli susceptibile să umbrească relațiile dintre el și soția sa. Contrarietatea izvora mai degrabă din imposibilitatea de ajunge la un *modus vivendi* cu Olga. Aceasta își trăia viața ca și cînd el nici n-ar fi existat. Gerald recunoștea că o parte din vină îi revenea lui. Treceau zile, uneori săptămîni, fără ca să o vadă decît la micul dejun sau la masa de prînz.

Se urcă în apartamentul Cynthiei. O găsi, ca de obicei, stînd împreună cu Miss Abigail Harsher, care-i făcea lectură dintr-un roman. De cînd Cynthia se măritase, Miss Harsher își schimbase titlul de guvernantă în acel de doamnă de companie. Spectacolul oferit de Cynthia, această făptură tînără și frumoasă, care prefera prezența bătrînei doamne unei ieșiri în oraș împreună cu soțul ei, îl nedumerea pe Gerald. Găsea uneori o explicație. Lorenzo nu-și îndeplinea obligațiile de soț. Gerald prevăzuse inconvenientul acesta, care, din punctul său de vedere, reprezenta un avantaj. Se întrebă, curios și amuzat în același timp, dacă Cynthia era încă fecioară.

— Ai rămas acasă ca o fetiță cuminte, îi zîmbi el, cînd nepoata se ridică să-l întîmpine. Rolul acesta, scumpa mea, nu ți se mai potrivește. Astăzi ești o doamnă în toată puterea cuvîntului.

Cynthia se înroși, fără să rostească un cuvînt. Miss Abigail Harsher stătea deoparte, înțepată, ca și cînd apariția lui Gerald ar fi fost cu totul inoportună. Atitudinea ei îl irita întotdeauna. Ar fi concediat-o de multă vreme dacă Cynthia n-ar fi stăruit să o păstreze.

— Nu-mi plac balurile, *Oncle* Gerald, grăi aceasta încetișor.

— În primul rînd să nu-mi mai spui *Oncle* Gerald. Elimină-l pe acest *Oncle*, care mă îmbătrînește. Acum ești

femeie măritată. Ai intrat în rîndul oamenilor în toată firea. Cînd ai de gînd să-mi oferi un nepoțel ?

Cynthia se înroși din nou. Zîmbetul prietenos se șterse treptat de pe chipul lui Gerald. Cumințenia ei îl impresiona neplăcut. Talleyrand îi disprețuia pe zeloși, Gerald îi ura pe virtuoși. „Dacă va fi să aibă un copil, de ce nu i l-aș face eu ?" reflectă la un moment dat. Gîndul acesta necurat îi strecură în suflet o jenă ciudată. „Mă tem că Georgina are dreptate, cugetă indispus. Fata ei se află într-un viespar. Și eu nu fac nimic ca să o protejez. Dimpotrivă !"

Ură Cynthiei o seară plăcută, apoi părăsi încăperea fără să arunce o privire lui Miss Harsher. Domnișoara aceasta bătrînă, care stătea ca o umbră în preajma lui, era enervantă. Va scăpa într-o zi de prezența ei. Va găsi o formulă, care să nu o supere prea rău pe Cynthia. Va oferi bătrînei o sumă de bani în stare să-i asigure pînă la moarte un trai confortabil. Da ! Era o soluție !

Porunci majordomului să i se pregătească trăsura, apoi trecu în apartamentul său pentru a-și schimba veșmintele de după amiază cu un costum de seară.

O oră mai tîrziu sosi la reședința Ducelui de Duras. Clădirea era luminată *a giorno*. Prin ferestrele deschise răbufnea pînă în stradă acordurile vesele ale unei orchestre, care executa un vals. Zeci de trăsuri de casă stăteau aliniate de-a lungul peronului. Cînd Gerald intră în sala de dans, perechile se roteau într-un exaltant vîrtej. Mătăsurile rochiilor foșneau, epoleții de aur, decorațiile se loveau, scoțînd un murmur plăcut.

Gerald strînse mîna amfitrionului, care îl primi cu bucurie.

— Ducesa, soția mea, e la dumneavoastră, dacă nu mă înșel.

— A fost aici pînă acum un sfert de oră. Dansează ca o zînă. Ne-a cucerit pe toți. Sînt încîntat că ocupațiile atît de absorbitoare ți-au îngăduit, în sfîrșit, să vii în mijlocul nostru. Îmi dai voie să-ți ofer o cupă de șampanie ?

Gerald rămase aproape o jumătate de oră la palatul Duras. Principesa de Guéménée, pe care o invită la un *contredanse*, îl întreținu cu tot felul de nimicuri amuzante.

— Ai o soție minunată, Duce ! Am regretat că a stat atît de puțin printre noi. Este atît de frumoasă, încît, dacă aș fi mai tînără, m-ar încolți gelozia.

Îi spuse apoi că Olga plecase cu un grup de tineri, printre care Marchizul d' Amboise, la balul de la Ambasada Prusiei.

— I-aș fi acompaniat și eu dacă soțul meu nu s-ar fi imobilizat la o partidă de *écarté*.

Gerald o conduse pe principesă pînă la grupul ei, apoi se strecură neobservat spre ieșire. Cînd ajunse la Ambasada Prusiei, află de la Ducesa de Broglie că Olga trecuse și pe aici, dar că plecase după puțin timp.

— Nu știți unde s-a dus ?

— Spunea că o plictisește ambianța scorțoasă de aici și că vrea să se distreze undeva unde oamenii merg să petreacă, nu să-și etaleze toaletele și uniformele. N-a rostit nici un nume. Mîine seară oferim o recepție. Sper să nu lipsiți !

Gerald părăsi indispus Ambasada Prusiei. Nu-i plăcea să fie tratat în factor comun. Unde să-și mai caute soția ? Să ia la rînd casele unde aveau loc petreceri ? Să dea o raită pe la „Tivoli", la „Ranelagh", la „Promenades Egiptiennes", la „Jardin de Psyché" ? Contesa Corveto vorbise odată cu entuziasm Olgăi despre balurile de la „Ranelagh", pe care, înainte de revoluție, le frecventa însăși Regina Marie-Antoinette. Ar fi fost însă ridicol să ia la rînd toate localurile de petrecere pariziene, pentru a-și căuta soția. Ordonă vizitiului să-l ducă acasă. Pe drum făcu reflecții nu prea plăcute în jurul vieții lui din ultimele luni. Uitase să mai petreacă. Și în somn visa cifre, acțiuni, rente de stat, bătălii bursiere. Va da poruncă lui Dunois să-și adune dansatoarele și dansatorii, își va convoca vechii prieteni și va organiza una din acele orgii a căror faimă făcea ocolul Parisului. Una sau mai multe ! Avea nevoie de o destindere. Tensiunea nervoasă din ultima vreme îl obosise. Olga va frecventa balurile care îi plăceau atît de mult, iar el se va înapoia în mijlocul prietenilor pe care îi cam neglijase. Între timp se va ocupa și de treburile de la Viena, Madrid, Roma și Constantinopol.

Îl preocupa mult în zilele din urmă chestiunea împrumutului haitian. Indemnizaţia de 150 de milioane de franci pe care republica Haiti îşi luase angajamentul să o achite propietarilor francezi expulzaţi din insulă făcea obiectul unor speculaţii mult discutate. Şi în afacerea aceasta fraţii Rotschild voiau să-şi vîre coada. Gerald nu avea de gînd să rămînă deoparte. Dar ocupaţiile din timpul zilei nu-l vor împiedica să petreacă noaptea. Să bea, să se desfrîneze, să joace cărţi, să facă, în sfîrşit, tot ceea ce virtuoşii condamnă cu asprime ! Cît despre împrumutul haitian... Împrumutul haitian nu trebuia să-i scape...

Gerald ştia că succesul de la Londra nu reprezenta decît o bătălie cîştigată, dar că războiul nu se terminase. După ce-şi vor linge rănile, adversarii săi vor reveni la atac.

Pentru moment îl preocupau Mexicul şi America de Sud. Noile republici independente, crescute ca ciupercile pe cadavrul fostelor colonii, se arătau foarte reticente în tratativele lor cu reprezentanţii Casei Sunderland, care se străduiau să-şi reînnoiască vechile concesiuni acordate în trecut de regii Spaniei. Grupuri de bancheri şi speculatori din Anglia, Franţa şi Olanda — dornici să preia concesiile — ofereau condiţii mult mai bune decît emisarii lui Gerald. America de Sud, frămîntată de războaie, de lovituri de stat, de revoluţii, devenea din ce în ce mai nesigură. Casa Sunderland trebuia să-şi îndrepte atenţia în altă parte. Evident, Gerald nu se resemna să abandoneze partida sudamericană. Dacă monarhia spaniolă îşi pierduse orice autoritate asupra fostelor ei colonii, nu-i mai rămînea decît să colaboreze cu sudamericanii dispuşi să-i accepte condiţiile.

Iturbide, fostul împărat al Mexicului exilat în Europa, devenise un pion important în jocul lui Gerald. Reinstalarea lui pe tron ar fi asigurat Casei Sunderland o poziţie privilegiată nu numai în Mexic, dar şi în întreaga Americă Centrală. Gerald avu o întrevedere cu Iturbide la Paris, în prezenţa lui Leslie Clinton şi a lui Lorenzo. Fostul suveran nu-i făcu o impresie prea bună. Era prea

zgomotos, prea fanfaron, prea încrezător în propriile lui puteri. S-ar fi zis că întoarcerea lui în Mexic avea să echivaleze cu un marş triumfal. Or, rapoartele trimise de agenţii Casei Sunderland din Mexico City nu erau tocmai trandafirii în ceea ce priveşte priza lui Iturbide asupra foştilor săi supuşi. Gerald nu avea însă de ales. Trebuia să-l sprijine pe acest om, care, ştiind că îi datora totul, se va arăta cît se poate de concesiv.

Hotărît să-şi asigure o reintrare spectaculoasă în viaţa publică a ţării sale, Iturbide trimisese vorbă noului guvernămînt al Mexicului că era gata să-şi pună sabia şi capacitatea sa la dispoziţia poporului mexican, ameninţat de o iminentă invazie a armatelor spaniole. Oferta fusese respinsă. Ceva mai mult, un tribunal militar îl condamnase la moarte în contumacie, spre a-l intimida şi a-l face să renunţe la proiectele sale.

Ceruse să aibă o convorbire cu Gerald, sperînd să-şi asigure sprijinul efectiv al Casei Sunderland înainte de a pleca în marea expediţie.

— Am nevoie de o sumă mai mare de bani, ca să plătesc lefurile ofiţerilor şi a trupei care-mi vor deschide cu armele drumul pînă în capitală, spuse Iturbide.

— Vă pun la dispoziţie, pentru început, două milioane pe pesos, hîrtie şi aur, După ce veţi intra triumfal în capitală veţi mai primi cinci milioane. Sau chiar mai mult. În funcţie de necesităţi. Patru nave ale Casei Sunderland vor debarca în portul pe care-l veţi desemna, arme uşoare şi muniţie, suficiente înzestrării a zece regimente.

— Veţi primi şi artilerie, adăugă Clinton.

Ochii lui Iturbide străluciră.

— Nu ştiu cum să vă exprim recunoştinţa pentru generozitatea dumneavoastră, Duce, se adresă Iturbide lui Gerald. Fără sprijinul pe care aţi binevoit să mi-l acordaţi, n-aş fi îndrăznit să mă avînt în luptă. Am duşmani numeroşi şi puternici. Dar îi voi învinge. În clipa în care voi pune iarăşi pe cap coroana imperială, Mexicul va fi al dumneavoastră.

Declaraţia era grandilocventă, reflectă Gerald. În focul entuziasmului, Iturbide promitea mările şi munţii.

După această discuţie, Gerald oferi un prînz în cinstea oaspetelui său. Cu acest prilej, fostul împărat le dezvălui

şi numele localităţii de pe coasta răsăriteană a Mexicului unde avea de gînd să debarce. Ridicară apoi toasturi pentru succesul expediţiei.

— Am o singură rugăminte, spuse Iturbide înainte de a se despărţi de amfitrion. În jurul acestei operaţii trebuia păstrat cel mai adînc secret. Condiţie indispensabilă pentru o reuşită certă.

— Vă înţeleg şi vă asigur că nu va transpira nimic din cele discutate aici, rosti Gerald. Vă închipuiţi că nu avem interesul să compromitem prin vreo indiscreţie o expediţie în care am angajat atîţia bani. Numai Mister Clinton, Principele de Serracapriolo şi cu mine cunoaştem amănuntele acestei afaceri.

— Şi Mister Grant, pe care l-aţi ataşat pe lîngă persoana mea.

— Trebuia să răspundă cineva de securitatea dumneavoastră. În Mister Grant puteţi avea toată încrederea. L-am verificat.

Două săptămîni după această convorbire. Iturbide se îmbarcă în taină pe o navă a Casei Sunderland care avea să-l ducă în Mexic. Navele cu armament părăsiră între timp Anglia, îndreptîndu-se spre punctul de debarcare indicat de Iturbide.

În tot acest timp, Gerald fusese muncit de îndoieli. Avea impresia ciudată că se lăsase antrenat într-o operaţie neserioasă. Nici Clinton nu avea o părere prea bună despre Iturbide. Dar pentru moment nu exista altă soluţie...

De la Londra, Gerald primi în acest interval o veste bună. Avocatul Rowlandson îşi căsătorise fata cu unul din tinerii săi secretari, care avea să-şi asume şi paternitatea copilului lui Benjamin. Încă o încurcătură care se încheiase cu bine. Benjamin se putea înapoia în Europa. Gerald avea nevoie de prezenţa lui. Fiul lui Henry, deşi era nevîrstnic şi lipsit de experienţă, se arătase totuşi demn de încredere. Misiunile încredinţate, unele destul de importante, le dusese satisfăcător la îndeplinire. Gerald trebuia să se ocupe şi de Raymond. În ultima vreme pusese în mişcare toate influenţele sale. Regele George al IV-lea, pe care-l vizitase, în august, la Brighton, îi făgăduise că va face uz de drepturile sale constituţionale în scopul reducerii pedepsei lui Raymond.

— Cazul acesta a stîrnit anul trecut mare vîlvă, îi declară suveranul. Cabinetul se împărţise în două tabere. Şi membrii Parlamentului au luat atitudine. Am avut impresia că împotriva nepotului dumitale acţiona o adevărată cabală. Cine erau aceşti oameni şi ce interes aveau să-l nenorocească, n-aş putea spune.

— Casa noastră are mulţi inamici, Sire.

— Are inamici fiindcă e puternică, Duce.

La începutul lui septembrie, pe cînd se afla la Paris, Gerald primi, în sfîrşit, veşti din Mexic. Iturbide debarcase la Tamaulipos, potrivit planului. Dintre numeroşii partizani care trebuiau să-l întîmpine, nu răspunseseră la chemarea lui decît un grup restrîns de ofiţeri, cărora, în epoca lui de mărire, le distribuise grade şi stipendii generoase. Navele cu armament făgăduite de Gerald întîrziaseră. Bizuindu-se pe popularitatea sa şi pe entuziasmul pe care era sigur că-l va stîrni în rîndul populaţiei şi al armatei, Iturbide se îndreptase — în fruntea cetei sale de partizani — spre localitatea Padila. La intrarea în oraş, în loc să fie primit cu ovaţii de populaţie, fusese înconjurat de trupele credincioase guvernului şi arestat. În aceeaşi zi îl puseseră la zid în faţa plutonului de execuţie. Împuşcarea lui făcu vîlvă, dar nu dădu naştere la tulburări.

Un agent al Casei Sunderland din Mexic reuşi să trimită noaptea o ambarcaţie în calea celor patru nave încărcate cu armament, care făcură drumul întors.

Expediţia fostului împărat al Mexicului se încheiase cu un fiasco. Ceva mai tîrziu se află că adversarii lui Iturbide fuseseră informaţi din timp de apropiata debarcare a acestuia, aşa că îşi putuseră lua măsuri de apărare. Acest fapt dovedea cu certitudine că cineva săvîrşise o indiscreţie, sau mai grav, vînduse secretul duşmanilor fostului monarh.

Gerald era perplex. Datele precise legate de debarcarea lui Iturbide nu fuseseră cunoscute decît de trei oameni, în afară de el. Care dintre aceştia vorbise ? Clinton ? Puţin probabil. Lorenzo ? Se lăsa cumpărat. Dar în alte condiţii. Grant ? Îşi dovedise devotamentul în mai multe împrejurări. Lorenzo rămînea suspectul numărul unu.

Instinctul lui Gerald se răscula împotriva acestei ipoteze. Dar se deprinsese de a nu se lăsa dirijat de instincte. Trebuia să judece la rece.

Nu-şi dezvălui bănuielile decît faţă de Lafont, căruia îi ordonă să deschidă o anchetă discretă. Îl usturase cumplit eşuarea loviturii organizate de Iturbide, fiindcă amîna *sine die* rezolvarea problemelor sudamericane.

Agenţii acoperiţi ai lui Lafont începură să-i fileze pe cei trei bănuiţi. Rapoartele zilnice înaintate lui Gerald nu aruncară nici o lumină asupra acestei afaceri. Clinton îşi vedea senin de treburi. Nu întreţinea legături cu persoane suspecte. Lorenzo avu cîteva întîlniri care ar fi interesat mai degrabă poliţia de moravuri. Grant, care se înapoiase din Mexic, era mai curat decît o lacrimă. Influenţa pe care o cîştigase în sînul Casei Sunderland începuse să-l înnebunească pînă şi pe Lafont. Între cei doi oameni părea să se fi angajat o luptă surdă. Gerald ajunse să se întrebe dacă Lafont nu va încerca să-l discrediteze pe Grant, ca să scape de un concurent. Gerald îşi promise să urmărească atent acest caz. Îl irita grozav faptul că printre prieteni şi colaboratorii lui cei mai apropiaţi se afla un spion...

La 16 septembrie îşi dădu duhul Regele Louis al XVIII-lea. În aceeaşi zi Olga îşi vesti soţul că rămăsese însărcinată. Nu era deloc bucuroasă. Sarcina avea să-i deformeze silueta, lipsind-o de plăcerea de a frecventa balurile şi de a dansa noapte de noapte.

Şi Cynthia spori grijile lui Gerald, exprimîndu-şi într-o seară dorinţa de a se înapoia la Veneţia.

— Ce să cauţi la Veneţia ? exclamă el iritat. Soţul tău se află aici, la Paris. Activitatea lui este necesară casei noastre.

Nu-i destăinui — bineînţeles — Cynthiei că îl reţinea pe Lorenzo la Paris spre a-l avea sub supraveghere. Omul care îl vînduse pe Iturbide trebuia să răspundă pentru fapta lui, oricine ar fi fost. Gerald nu urmărea să-l răzbune pe fostul împărat, care nu conta ca individ. Voia să-l pedepsească exemplar pe omul care îndrăznise să zădărnicească o acţiune a Casei Sunderland.

Cynthia replică la argumentele lui Gerald, susținînd că prezența ei la Paris nu era indispensabilă. Nu avea pretenția să fie însoțită de Lorenzo la Veneția. Apoi, la rîndul ei, aruncă în balanță un argument care-l stupefie pe Gerald :

— Afară de aceasta, mi-e dor de *Oncle* Guy.

Numele lui Guy Wragby, colegul de la Eton și prietenul de mai tîrziu al tatălui său, revenea iarăși pe tapet. Gerald îi propusese în scris lui Guy Wragby să o însoțească. Dar acesta se scuzase, susținînd că e prea bătrîn ca să mai traverseze Atlanticul și că prefera să rămînă în orașul lagunelor, unde se putea odihni în voie.

„Nu pretind că în tinerețe mi-am consumat energia desfășurînd o activitate intensă, și că acum, la o vîrstă înaintată, caut să mă bucur de liniștea de care am fost lipsit în tinerețe. Și pe cei activi și pe cei leneși, bătrînețea îi cadorisește cu o întreagă gamă de neputințe și infirmități. La anii mei, oamenii trăiesc doar în trecut. Își deapănă amintirile, așa cum monarhii își deapănă printre degetele noduroase boabele de chihlimbar ale mătăniilor, iar la viitor nu se gîndesc decît asociindu-l cu moartea care se apropie."

Gerald îl rugă totuși să vină la Paris, deoarece prezența sa era necesară nu numai Cynthiei, care îi purta o afecțiune filială, ci și lui. Avea de gînd să încredințeze unui literat sarcina de a scrie o biografie a lui Richard Sunderland-Beauclair, iar Guy Wragby ar fi cel mai indicat să furnizeze date și amintiri asupra anilor tineri ai răposatului întemeietor al dinastiei.

Guy Wragby, mișcat de gestul lui Gerald, făgădui că va renunța pentru cîtva timp la tabieturile sale și că va veni la Paris.

Ideea cu biografia îi venise lui Gerald pe parcurs. În definitiv, de ce nu ar da două lovituri deodată, folosindu-l pe Wragby și în acest scop ? Se gîndise la un moment dat la Monsieur de Chateaubriand, pe care regele, înainte de a muri, îl demisese din postul de ministru de externe. Dar sensibilul autor al lui *Atala* era prea copleșit de dizgrația în care căzuse ca să-i ardă de scris biografii. Primise o

dublă lovitură, fiindcă în afară de orgoliul său grav rănit, Chateaubriand — care o dusese întotdeauna rău cu finanţele — se vedea lipsit pe neaşteptate de singura lui sursă serioasă şi sigură de venituri. Şi Gerald avea o răfuială cu primul ministru, care repusese pe tapet proiectul conversiunii rentei de 5%, în condiţiuni oarecum noi şi cu un sprijin mai puţin substanţial din partea lui James Rotschild. Gerald, care-şi lichidase rentele de stat franceze, avea totuşi un dinte împotriva lui Villèle, care îl pusese în situaţia de a se dispensa de nişte valori aducătoare de venituri frumoase. Iniţie deci o campanie susţinută pentru răsturnarea cabinetului. Sarcina pe care şi-o asumase nu era prea grea. Villèle îşi crease adversităţi şi în tabăra liberală şi în cea ultraregalistă. Conversiunea rentei de 5% trecu a doua oară prin Camera Deputaţilor şi prin Camera Pairilor, obţinînd majoritatea necesară. Dar capitalul realizat din această scamatorie nu întregi nici pe departe miliardul necesar despăgubirii foştilor emigraţi. Sumele realizate fură înghiţite la repezeală de cîţiva aristocraţi bine înfipţi la Curte. Nobilimea sărăcită şi fără relaţii înalte nu se alesese cu nimic. În felul acesta Villèle îşi făcu numai duşmani. O serie de legi reacţionare pe care încercă să le treacă prin Parlament spre a-şi atrage simpatia regelui nu-i serviră la nimic. Charles al X-lea îi reproşase întotdeauna poziţia-i politică moderată. Dizolvarea Gărzii Naţionale, care, cu prilejul unei defilări în prezenţa regelui, îşi manifestase zgomotos tendinţele antiabsolutiste, apoi dizolvarea Camerei Deputaţilor şi conflictul lui Villèle cu pairii, puseră vîrf dificultăţilor întîmpinate de cabinet. Ziarele stipendiate de Gerald declanşară o campanie furioasă şi foarte gălăgioasă împotriva lui Villèle şi a miniştrilor săi. Zilele guvernării acestuia erau numărate, aşa că Gerald îşi putea îndrepta preocupările în alte domenii, care-i solicitau intens atenţia.

În aceste zile tulburi află marea veste. Charles, fratele său, pe care-l socotise definitiv dispărut, se înapoiase teafăr la New Orleans...

CAPITOLUL XXIII

Charles crezuse că întoarcerea sa la New Orleans, după uluitoarea-i aventură din infernul verde al Paraguayului şi al Boliviei, va stîrni o imensă senzaţie. Presa, opinia publică îi vor celebra isprăvile, iar guvernul de la Washington va declara război dictatorului Francia, spre a-l pedepsi pentru tratamentul inuman aplicat unui cetăţean al Statelor Unite. Dar nu se întîmplă nimic, sau aproape nimic din toate acestea. În primele zile lumea din New Orleans îl privi cu oarecare curiozitate. Furată de propriile ei preocupări, îl uită însă repede. Cazul lui nu era unic. Atîţia străini căzuseră victime legilor ciudate impuse de Francia Paraguayului — care devenise în vremea din urmă o imensă temniţă cu gratii nevăzute — încît asemenea păţanii nu mai făceau impresie.

Charles se simţi nedreptăţit faţă de indiferenţa manifestată de concetăţenii săi. Amărăciunea şi iritarea lui spori, cînd, la un memoriu trimis Preşedintelui Monroe, prin care îi cerea o demonstraţie militară a Statelor Unite împotriva dictatorului Francia, acesta îi răspunse, plin de curtoazie, dar cu fermitate, că nu poate da urmare cererii sale. Regimul aplicat de dictator străinilor care intrau în Paraguay reprezenta o măsură de politică internă, cunoscută de altfel de întreaga lume şi, ca atare, cetăţenii americani care călătoreau în această ţară îşi asumau toate riscurile.

Mînia lui Charles luă proporţii frenetice cînd află că Gerald aprobase acordarea unor credite extraordinare lui Francia în vederea înarmării Paraguayului. Trimise o scrisoare vehementă fratelui său, invitîndu-l să suspende imediat aceste credite. Gerald îi răspunse printr-o lungă misivă, în care repetă argumentele formulate nu demult

față de Henry, încheind cu o frază menită să limpezească această neînțelegere : „Creditele extraordinare acordate lui Francia nu reprezintă decît un cal troian în pîntecele căruia se ascunde cea mai eficace armă împotriva acestui ins și a țării sale". Pe Charles nu-l mulțumiră explicațiile. În concepția lui, răzbunările nu îngăduiau amînări. Machiavelismele lui Gerald nu numai că nu îl satisfăceau, dar îi și sporeau furia. În această dispută nu întîrzie să se amestece și Henry, care se restabilise după grava sa criză de *delirium tremens*. O alianță cu Charles, la care s-ar fi alăturat Anthony Temple și Sandra Sunderland Contesă de Valdejoso, ar fi putut duce la detronarea lui Gerald.

Henry sosi la New Orleans însoțit de Susan, de fiii săi, Benjamin și Warren, precum și de cumnatul său, David. În concepția lui, această vizită trebuia să ducă la o strîngere a relațiilor dintre cele două ramuri nord-americane ale Casei Sunderland. Dacă Charles ar fi fost singur, ar fi încheiat imediat alianța cu fratele său mai mare împotriva lui Gerald. Henry găsi însă în Marcia, tînăra soție a lui Charles o adversară cu atît mai periculoasă, cu cît acționa din umbră spre a-i zădărnici planurile. Realistă, capabilă să privească mai departe de vîrful nasului, Marcia socoti că un front comun constituit de soțul ei și de Henry nu ar avea nici o șansă de izbîndă. O politică ostilă față de Gerald ar duce la lupte intestine care ar slăbi nu numai coeziunea Casei Sunderland, ci i-ar primejdui pînă și existența. Bătălia în care se angajase Gerald pe mai multe fronturi impunea fraților să-i acorde tot sprijinul. Marcia nu-și demască nici o clipă intențiile. Făcu o primire extrem de cordială lui Henry și soției sale, care-i căzură ușor în mreje.

— Sînt fericită că am avut ocazia să te cunosc, îi declară Susan cu entuziasm. Împrejurări nefavorabile au întîrziat închegarea unei prietenii sincere între noi. Acum vom repara acest neajuns. Nu-i așa, scumpa mea ?

Marcia o sărută pe obraji.

— Ești o ființă adorabilă, Susan ! Sînt convinsă că vom fi cele mai bune prietene.

Și Henry își manifestă entuziasmul pentru calitățile cumnatei sale.

— Charles a avut mare noroc, căsătorindu-se cu dumneata. În ziua în care te-a cunoscut a descoperit o comoară mai mare decît toate averile casei noastre.

— Îţi sînt recunoscătoare, Henry, îi zîmbi ea cuceritor.

Noaptea tîrziu, după ce se ridicau de la dineurile somptuoase servite în sufrageria decorată într-un stil baroc spaniol de o fantastică exuberanţă, Marcia se retrăgea cu Charles în apartamentul lor, şi acolo îl dăscălea cu rară abilitate, demonstrîndu-i incapacitatea lui Henry, care n-ar fi jucat decît rolul unui pietroi agăţat de grumazul unui om ce se îneacă.

— Nu ştiu cît de autentice sînt sentimentele manifestate cu atîta căldură de fratele şi de cumnata dumitale, Charles. Chiar dacă prietenia lor ar fi sinceră, nu ne este nouă îngăduit să fim sentimentali. Henry este un alcoolic. Uită-te numai la ochii lui tulburi, la tremurul mîinilor, la nesiguranţa mişcărilor şi ai să înţelegi de ce nu te sfătuiesc să te aliezi cu un astfel de om.

Charles o privi cu uimire.

— Nu te mai recunosc, Marcia. Ai devenit mai catolică decît Papa. Un Sunderland mai zelos decît toţi ceilalţi Sunderlandzi la un loc. Cred că tatăl meu te-ar fi admirat.

— Nu ştiu dacă m-ar fi admirat. Şi-ar fi dat însă imediat seama că sînt gata să lupt pentru gloria şi pentru ascensiunea casei lui, care a devenit şi a mea.

Charles clătină din cap cu încăpăţînare.

— Susţii cauza lui Gerald, fără să-l cunoşti. E un om lipsit cu desăvîrşire de scrupule.

— Lipsa lui de scrupule este o armă pe care o foloseşte împotriva duşmanilor casei noastre. Nu ştiu ca Gerald să-ţi fi adus cîndva vreun neajuns.

— Nu, de asta nu pot să mă plîng.

— Atunci de ce eşti împotriva lui ? Eu am înţeles raţionamentul său în afacerea Francia.

Charles o ascultă uluit. Argumentele ei erau convingătoare.

— Mă faci gelos, zîmbi el. Acorzi prea mult credit fratelui meu.

— Dumneata, Charles, m-ai învăţat să-l admir. Mi-ai vorbit întotdeauna foarte frumos despre el. Aş vrea să nu uiţi însă un lucru. Îl admir sub aspect profesional.

Charles se scărpină meditativ în chica-i roşie.

— Am citit odinioară o carte despre confuzia sentimentelor. N-am înţeles eu mare lucru, fiindcă n-am fost niciodată prieten cu filozofia. Am reţinut însă că de la admiraţie pînă la dragoste nu este decît un pas.

— Scumpul meu savant ! îl sărută ea cu duioşie. Ciudat, deşi eşti atît de mare şi de voinic, îmi trezeşti simţăminte materne.

— N-ar trebui să fiu prea încîntat.

— Crezi ? Afecţiunea e mai puternică decît dragostea.

— Asta înseamnă că eu te iubesc mai puţin fiindcă te doresc ca femeie ?

— Acum cîteva clipe mi-ai vorbit despre confuzia sentimentelor, nepreţuitul meu urs.

Marcia îl mîngîie drăgăstos pe creştet, în vreme ce Charles începu să toarcă satisfăcut ca un motan. Deodată deschise ochii şi o privi şmecher.

— Dacă spui că Gerald este un om superior, cum îţi explici că l-a lăsat pe Raymond să fie condamnat şi deportat în Australia ? Nu crezi că i-a convenit să scape de un eventual rival ?

Marcia izbucni în rîs :

— Raymond, un copil, rivalul lui Gerald ! Mă întreb cum de ţi-a trecut prin cap o asemenea trăsnaie !

Charles nu avea o simpatie deosebită pentru Raymond, pe care îl cunoştea destul de superficial. Nu putea uita însă că acest copilandru era fiul lui Adrien de Beaulieu. Odinioară îl urîse pe Adrien fiindcă îşi dăduse seama de superioritatea acestuia. Abia după moartea lui — cînd spiritul de competiţie şi complexul său de inferioritate îşi pierduseră rostul existenţei — se învăţase să-l admire. De Raymond se simţea ataşat datorită instinctului de solidaritate familială.

— Sînt încredinţată că Gerald a făcut tot ce a putut ca să-l scape, dar că împrejurările i-au fost vitrege.

— Nu pierzi prilejul să găseşti argumente care să-l favorizeze...

Alertată de norul care se aşternu pe fruntea lui, Marcia hotărî ca pe viitor să fie mai zgîrcită în aprecieri pozitive la adresa cumnatului ei. Trebuia să fie prudentă, fiindcă Charles rămînea totuşi o fiinţă primară, cu reacţii simpliste, neprevăzute.

— Raymond este o victimă a educaţiei severe care i s-a dat, reluă el gînditor. Prea l-au ţinut în chingi guvernorii şi profesorii. Întotdeauna am fost împotriva opreliştilor puse în calea dezvoltării libere a copiilor.

— Ai dreptate, rosti ea conciliant, făcîndu-şi însă rezerve în ceea ce priveşte concepţiile pedagogice ale soţului ei.

— Copiii mei s-au bucurat de libertate. Am lăsat să-i călească viaţa. Şi bine am făcut !

Marcia suspină uşor. Educaţia copiilor soţului ei lăsa mult de dorit. Nu se amestecase în această chestiune, fiindcă Charles era categoric. Vlăstarii lui aveau îngăduinţa să facă tot ceea ce le trecea prin minte.

— Tatăl meu, Dumnezeu să-l ierte, a fost un tiran faţă de mine. Copiii mei nu trebuie să vadă în persoana mea un tiran pe care să-l urască... În privinţa lui Gerald vom mai sta de vorbă. Pentru moment n-am să mă angajez cu nimic faţă de Henry. Voi mai cîntări ce am de făcut...

Marcia ştia însă că obţinuse cîştig de cauză şi că Charles nu-i va ieşi din cuvînt. Desigur, el nu va recunoaşte niciodată acest lucru. Dar Marcia nu avea nevoie de succese ieftine. Îi era de-ajuns că îşi conducea din umbră soţul, chiar dacă acesta îşi închipuia că iniţiativele îi aparţineau lui.

Henry îşi dădea seama că Charles temporizează, dar nu ştia că Marcia se afla înapoia acestor amînări. Dornic să obţină totuşi adeziunea fratelui său, îşi prelungi şederea la New Orleans, convins că în acest chip va reuşi să-i înfrîngă ezitările. Încăpăţînarea lui nu părea să dea rezultatele scontate. O întîmplare ciudată avea să prilejuiască însă o neaşteptată strîngere a relaţiilor dintre cei doi fraţi.

Alarmată de o epidemie de friguri galbene, care făceau ravagii în New Orleans, Marcia îşi convinse soţul că o schimbare de aer nu le-ar strica şi că o şedere de cîteva

săptămîni pe domeniile lor de lîngă Natchez era mai mult decît recomandabilă. Pentru că Henry părea hotărît să se eternizeze la New Orleans, îl pofti să-i însoţească, împreună cu familia.

Marcia era îndrăgostită de domeniul de la Natchez. În primul rînd fiindcă acolo se afla aproape de părinţii şi de fraţii ei, precum şi de leagănul copilăriei. În ciuda spiritului ei practic şi a unei inteligenţe superioare, unită cu o voinţă dîrză rareori întîlnită la femei, era totuşi o sentimentală. Anii nu avuseseră încă timp să-i înăsprească firea, să o înăcrească. Faţă de copiii lui Charles îşi promisese să aibă o comportare demnă de o mamă adevărată şi, spre cinstea ei, fusese consecventă acestei hotărîri. Din nefericire, Reed, Frank şi Jackie nu se arătaseră dispuşi să-i accepte fără rezerve avansurile. Din clipa în care Marcia intrase în familie, prin căsătoria ei cu Charles, o socotiseră o intrusă. Manierele lor nu erau lipsite de cordialitate, dar Marcia îşi dădea seama că această atitudine rămînea o simplă faţadă, care ascundea ciuda unor copii convinşi că relaţiile armonioase dintre ei şi părintele lor vor fi alterate prin însăşi prezenţa acestei fiinţe nedorite în mijlocul lor. Cînd Charles le adusese la cunoştinţă că are de gînd să se însoare, nu ridicaseră obiecţiuni fiindcă ştiau că ar fi fost inutil. Reacţionaseră însă creînd în jurul Marciei un cordon sanitar pe plan sufletesc, spre a-i demonstra că înţelegeau să-şi păstreze şi mai departe independenţa pe care le-o acordase tatăl lor şi că orice încercare a ei de a le limita privilegiile obţinute pînă atunci ar fi fost sortită eşecului.

Curios era faptul că Marcia se simţea vag intimidată în prezenţa acestor copii, care trecuseră pragul adolescenţei şi care se arătau refractari prieteniei oferite de ea. La 16 ani împliniţi, Reed şi Frank arătau ca nişte bărbaţi în toată legea. Mai înalţi decît tatăl lor, atletici, de o frumuseţe aspră, sălbatică, fuseseră porecliţi „Castor şi Polux" pentru că erau nedespărţiţi, asemenea faimoşilor fraţi gemeni din legendele Greciei Antice. Sora lor, Jackie, întregea această stranie trinitate, care se izola de ceilalţi copilandri din vecinătate, pe care nu-i accepta niciodată în jocurile ei. Reed şi Frank călăreau ca nişte

autentici *cow-boys*, trăgeau la țintă cu o precizie uluitoare, erau neîntrecuți la trîntă și stîrneau imaginația tuturor fetelor de pe domeniile din jur, pe care le tratau însă cu o neînțeleasă nepăsare. Jackie nu împlinise decît 13 ani, dar avea trupul format ca o adolescentă de 17 și ochii scînteietori care căutau încolo și încoace ca argintul-viu. Ca și frații ei, moștenise firea dezordonată, vulcanică a lui Charles. Acesta își privea progeniturile cu o mîndrie legitimă. „Îmi seamănă ! spunea el cu convingerea cunoscuților. Ca și mine, știu să se bucure de viață !"

Întrevederea dintre Charles și copiii lui — după aventuroasa expediție din America de Sud — fusese spectaculoasă. Se îmbrățișaseră, se sărutaseră, se înghiontiseră în glumă și terminaseră prin a se încăiera — de asemenea în joacă — pînă ce răsturnaseră cîteva vase chinezești de mare preț, plasate în salon pe postamente de marmură, ceea ce le potolise, în sfîrșit, elanul.

Marcia dorea să-și prelungească șederea la Natchez și din alte motive. Era „în poziție interesantă" și perspectiva unei nașteri, cu termen nu prea îndepărtat, îi impunea să se menajeze, mai ales după încercările prin care trecuse în ultima vreme. Se gîndea cu o vagă îngrijorare la recepția pe care i-o vor face copilului *in spe* frații săi vitregi. Spera ca pînă atunci să manevreze astfel barca încît să realizeze un *modus vivendi* convenabil tuturor. Charles era fericit la gîndul că Marcia îi va dărui un copil. „Vreau să-mi faci un pluton de vlăstari ! îi spusese el într-o zi, îmbrățișînd-o cu afecțiune. Fiecare din ei să-mi dea cîte trei duzini de nepoți. Iar nepoții cîte trei duzini de strănepoți. Urmașii mei să inunde America. Vreau să-i port pe toți pe umeri, așa cum a purtat Atlas globul pămîntesc. După ce voi muri, să se știe că am fost un bărbat și jumătate, nu un slăbănog, ca frații mei !"

Charles nu glumea. Își construise pe domeniul său o casă care ar fi putut adăposti o armată de fii, nepoți și strănepoți. Clădirea, durată din cărămidă, era decorată potrivit canoanelor clasice la modă în acea epocă. Coloane toscane dominau fațada, armonizată cu copacii seculari din jur, împodobiți cu festoane și draperii delicate de „mușchi spaniol", care se legănau la cea mai ușoară briză.

Grădina, de proporții gigantice, se remarca printr-un fastuos parter de trandafiri roșii, care atribuise dealtfel acestei reședințe numele de Vermillon Park.

Charles ar fi preferat să rămînă la New Orleans, unde s-ar fi putut întîlni oricînd cu prieteni amatori ca și el de chiolhanuri nesfîrșite. Din dragoste pentru Marcia, acceptase să se rezume cîtva timp la societatea pe care i-o furnizau proprietarii de pe domeniile învecinate. Vînătorile, întrecerile de cai, *rodeo*-urile organizate cu regularitate, jocurile de cărți aveau să-l ajute a-și trece agreabil timpul. Marcia era o soție abilă. Știa că o căsnicie armonioasă nu e posibilă fără unele concesii. Bucătarul-șef adus de la Paris — și secondat de cîțiva bucătari faimoși din New Orleans — avea să-i prepare lui Charles, un mare mîncău, cele mai alese și rafinate meniuri. Șederea aceasta la Natchez promitea să satisfacă astfel gusturile tuturor membrilor familiei Sunderland, inclusiv ale copiilor, care adorau libertatea și hoinăreala. Marcia nu bănuia însă că atmosfera idilică pregătită cu atîta sîrg va fi zguduită de un cutremur care va transforma acest Eden într-un adevărat infern.

Se aflau de aproape o săptămînă la Vermillon Park. Pînă și eternul cusurgiu Henry Sunderland se simțea la largul său. Susan era pur și simplu amorezată de Marcia, care o cucerise cu drăgălășenia și atențiile ei delicate. Reed, Frank și Jackie aveau însă o comportare care distona cu trandafiriul ambianței. La prînz și la cină păstrau o tăcere disprețuitoare, iar în cadrul reuniunilor de familie stăteau izolați, șușotind tot timpul între ei. Dimineața erau invizibili. Unde dispăreau, nimeni n-ar fi putut să spună. Plecau călări și nu se înapoiau decît în clipa în care gongul din hol vestea că în curînd prînzul va fi servit. Apăreau la masă prăfuiți, transpirați, tăcuți, mîncau la repezeală, iar după desert o zbugheau în parc. Pe Benjamin, care nu era prea departe de vîrsta lor — îl despărțeau doar patru ani de cei doi gemeni — îl evitau sistematic. Jackie nu-l antipatiza, dar Reed și Frank îi erau net ostili. Benjamin nu-i lua în seamă. Marcia ajunse la concluzia că tînărul acesta era nu numai înzestrat cu mult bunsimț, dar se și deosebea fundamental de ceilalți tineri care

frecventau Vermillon Park. Avea o seriozitate pe care o dobîndesc numai oamenii maturi cu o experienţă bogată.

Din cauza sarcinii, Marcia era cuprinsă adeseori de fierbinţeli lăuntrice, care o făceau să dorească şi să caute răcoarea. Noaptea i se întîmpla să se trezească din somn scăldată în sudoare. Cobora din pat şi trecea la fereastră, unde stătea vreme îndelungată aspirînd lacom aerul curat al nopţii, care îi mai potolea parcă văpaia din pîntece. Neobservată de nimeni, contempla parcul învăluit în plasa argintia a razelor lunii. În cîteva rînduri observă pe Reed, pe Franck şi pe Jackie părăsind pe furiş casa şi pierzînduse undeva, sub adăpostul copacilor. Nu acordă importanţă acestui fapt. Se deprinsese într-o oarecare măsură cu ciudăţeniile lor. Copiii se întorceau în zori, ferindu-se de ochii oamenilor. Nu făceau niciodată aluzie la expediţiile lor nocturne. Dacă băieţii n-ar fi fost însoţiţi de fiecare dată de Jackie, Marcia şi-ar fi închipuit că se duc spre colibele sclavilor negri. Se ştia că tinerii din elită îşi începeau viaţa amoroasă culcîndu-se cu fetele de culoare de pe plantaţiile părinteşti.

Printre vizitatorii care frecventau cu regularitate Vermillon Park se afla şi Robert Devereux Melrose, fiul unui bogat plantator din vecinătate. Familiile Duvallier şi Melrose se înrudeau. Tînărul Robert urma studiile universitare la colegiul „William and Mary". Dotat cu un fizic agreabil şi cu o inteligenţă vie, îndrituia cele mai frumoase speranţe. Marcia observase că privirile lui întîrziau adeseori asupra lui Jackie, care-l stîrnea cu cochetăriile ei aparent puerile, dar extraordinar de eficace. Jocul acesta o amuza. „Jackie promite ! îşi spunea ea cu indulgenţă. Are sîngele fierbinte al tatălui ei." Comportamentul lui Jackie nu era ieşit din comun. În Sud copiii se dezvoltă mai repede. Fetele devin nubile vremelnic. La 13 ani se mărită şi rămîn în curînd însărcinate.

Într-o noapte, pe cînd stătea la fereastră spre a lua aer, Marcia văzu o umbră care apăru dintre copaci, parcurse în fugă esplanada descoperită dintre liziera pădurii şi faţada clădirii, apoi, strecurîndu-se pe lîngă ziduri, dispăru din cîmpul ei vizual. Marcia fu ispitită să dea alarma, dar după ce chibzui mai bine, renunţă. Poate că era vre-

unul din băieții lui Charles, care se înapoia după vreo escapadă nocturnă. Își promise să facă cercetări discrete. Nu suflă însă nici un cuvînt lui Charles despre ciudata întîmplare. A doua zi avu loc o mare petrecere, urmată de un bogat foc de artificii. Preocupată de acest eveniment, uită de incidentul din ajun. Robert Melrose se remarcă prin asiduitatea lui față de Jackie. O invită de mai multe ori la dans, spre marea satisfacție a lui Charles, care atrase atenția Marciei asupra succesului repurtat de fiica lui. „Băieții au început să se aprindă după Jackie. În curînd va trebui să o măritäm. Ce zici ? Robert Melrose ar fi o partidă bună ?" Marcia găsi numai cuvinte de laudă pentru tînărul Melrose. Făgădui să tatoneze pe părinții acestuia. O alianță matrimonială cu un reprezentant al puternicului clan Melrose ar fi fost mai mult decît recomandábilă.

Cîteva zile, după această petrecere, o veste năpraznică puse în fierbere întregul Natchez. Într-o dimineață, un negru, care aducea în cărucioara sa garnițe cu lapte proaspăt pentru conac, găsi pe o alee din Vermillon Park pe tînărul Robert Melrose străpuns de cîteva lovituri de cuțit. Corpul acestula era cald încă. Crima fusese deci săvîrșită în primele ore ale dimineții.

Homer Adair, șeriful din Natchez, anchetă personal cazul, care stîrni — cum era și firesc — mare scandal. Ce căuta Robert Melrose noaptea în Vernillon Park ? Cine avusese interes să-l ucidă ? Cele mai fantastice presupuneri prinseră să se învălmășească sporind confuzia. Asupra victimei anchetatorii găsiră un ceas de aur, cu un breloc încrustat cu diamante și o importantă sumă de bani, ceea ce excludea probabilitatea unei crime care să fi avut drept mobil jaful. Părinții chemați în vederea identificării cadavrului constatară că de pe mîna lui lipsea un inel cu un smarald de o mare valoare. Această împrejurare încurcă iarăși pistele.

În cursul cercetărilor fură interogate aproape toate persoanele care locuiau la Vermillon Hall. Charles dăduse personal indicații în această privință. „Doresc să acordăm tot sprijinul autorităților, spre a se face cît mai repede lumină. Asasinul trebuie prins și pedepsit." Fixă chiar un

premiu de cinci mii de dolari destinat celui care-l va descoperi pe ucigaș.

Zvonurile cele mai fanteziste prinseră să circule în legătură cu prezența lui Robert pe aleile lui Vermillon Park. Presupunerile că ar fi întreținut relații amoroase cu vreun personaj feminin de la conac prindeau tot mai mult consistență. Toate femeile de la Vermillon Park fură trecute prin ciur, fără a se ajunge la vreo concluzie. Prin tavernele din Natchez erau menționate numele lui Jackie și chiar al Marciei. Nu se excludea nici posibilitatea ca „femeia fatală" să fi fost vreuna din frumoasele cameriste de la conac. Era cunoscută preferința lui Charles pentru fetele de serviciu prezentabile.

Aceste zvonuri dădeau naștere la versiuni și mai năstrușnice în ceea ce privește persoana asasinului. Concluzia care părea să se impună era că Robert căzuse victima răzbunării unui soț, sau a unui amant gelos. Dispariția inelului, care ar fi putut justifica o crimă avînd drept mobil jaful, intrase în domeniul ipotezelor celor mai puțin probabile. Dacă Robert Melrose ar fi fost un ins fără importanță, cazul ar fi rămas poate nerezolvat. Părinții lui erau însă personaje de prim rang, care n-ar fi conceput să lase această crimă neelucidată și asasinul nepedepsit. Cei mai conoscuți „copoi" din Louisiana fură angajați spre a lămuri tenebroasa afacere.

Ambianța idilică de pînă atunci de la Vermillon Park se schimbă în rău, o întunecară parcă nori gălbui, sulfuroși, mefitici. Charles, deși enervat de această atmosferă de tensiune, privea situația cu oarecare detașare. În intimitate făcea glume pe seama nenorocosului Robert. „Iată o escapadă care l-a costat scump. Merită femeile — oricît ar fi ele de frumoase — asemenea sacrificii ?"

Henry Sunderland era foarte indispus de această întorsătură, care mutase centrul preocupărilor fratelui său pe alt tărîm decît cel al afacerilor. Privea suspicios pe toți tinerii de la Vermillon Park. Pe fiul lui Charles, pe cumnatul său David și chiar pe Benjamin.

Petrecerile întrerupte cîteva zile fură reluate. Charles nu avea de gînd să renunțe la amuzamentele lui fiindcă Robert Melrose avusese proasta inspirație să se lase măcelărit pe o alee din Vermillon Park. Participă împreună

cu întreaga sa familie la înmormîntarea tînărului, apoi dădu uitării întreaga afacere. Nu se împotrivi luării de interogatorii locatarilor de la Vermillon Hall, dar nici nu se întrecu în amabilităţi faţă de oamenii legii. Ajunse pînă acolo încît le spuse într-o zi că bat pasul în loc şi că ar face bine să-şi îndrepte cercetările în altă parte. „Soţia mea este însărcinată. Vizitele dumneavoastră repetate au început s-o obsedeze. Nu voi îngădui să-i primejduiţi sănătatea oferindu-i toată ziua spectacolul agitaţiei dumneavoastră sterile".

Şeriful Homer Adair, un *trappeur*, încărunţit de ani, dar mai ales de încercările grele prin care trecuse în cursul aventuroasei lui cariere, nu se lăsă impresionat de indispoziţia lui Charles.

— Ne facem datoria, Mister Sunderland, şi nu vom depune armele pînă cînd nu-l vom descoperi pe asasinul — sau pe asasinii — lui Robert Melrose.

— Credeţi că au fost mai mulţi ? zimbi Charles persiflant.

— Urmele găsite la locul crimei permit şi această ipoteză.

— Bun ! Vă urez succes. Dar vă previn ! Să nu vă mai văd toată ziua la Vermillon Hall.

Şeriful se încruntă.

— Este oare cazul să credem că vă supără eforturile noastre de a descoperi pe ucigaşi ?

— Puteţi crede ce pofitiţi. Nepriceperea dumneavoastră a început să mă supere. Dacă mă veţi mai tulbura mult; voi fi silit să mă plîng guvernatorului acestui stat. La nevoie voi ajunge şi la Wanshington. Acum nu vă mai reţin ! Bună ziua !

Charles avea toate motivele să fie îngrijorat de starea soţiei sale. Marcia slăbise în ultima vreme, făcuse cearcăne, era palidă, neliniştită. Dacă Charles ar fi cunoscut motivul frămîntărilor ei, desigur că şi-ar fi pierdut calmul.

Marcia era muncită de bănuieli pe care nu le împărtăşise însă nimănui. Recapitulînd evenimentele din ultima vreme, ajunsese la unele concluzii alarmante. Tînărul pe care-l zărise strecurîndu-se noaptea în conac fusese fără îndoială Robert Melrose. Îmbrăcămintea lui, anumite mişcări familiaree, profilul zărit fugar în lumina lunii îi per-

miseseră să-l identifice. În noaptea asasinării lui văzuse în schimb altceva : pe Reed şi pe Frank părăsind pe ascuns clădirea. Trecuse de miezul nopţii. O mirase faptul că nu erau însoţiţi de Jackie, aşa cum se întîmpla de obicei. În timpul cercetărilor, băieţii lui Charles nu declaraseră că în noaptea crimei lipsiseră de la conac. Precizaseră că se culcaseră devreme şi că dormiseră adînc pînă a doua zi de dimineaţă, cînd li se adusese la pat micul dejun. Se mai întîmplase ceva de atunci. Un fapt care dăduse de gîndit Marciei. Relaţiile lui Jackie cu fraţii ei se răciseră brusc. Aproape că nu îşi mai vorbeau.

Dacă şerifului Homer Adair i se interzisese în mod practic accesul la Vermillon Park, nimeni nu-l împiedicase să facă cercetări printre sclavii negri de pe domeniul lui Charles. Zilnic era văzut umblînd printre colibele lor. Le punea tot felul de întrebări şi nu se mulţumea cu un singur interogatoriu. Revenea la atac, fără să se lase descurajat de declaraţiile lor negative.

Marcia se întrebă dacă n-ar fi bine să-i împărtăşească şi lui Chales elementele pe care le poseda. Amînă însă o explicaţie care ar fi complicat poate lucrurile. Cunoştea impulsivitatea soţului. ei. Sub imperiul enervării ar fi fost în stare să se pripească, luînd măsuri care ar fi riscat să compromită situaţia băieţilor săi. Marcia era înrudită cu Robert Melrose şi dorea ca justiţia să-şi spună cuvîntul, pe de altă parte nu-i convenea ca fiii ei vitregi să fie tîrîţi în cine ştie ce încurcături, care ar fi aruncat o pată indelebilă asupra reputaţiei familiei Sunderland. După condamnarea lui Raymond şi deportarea lui în coloniile penitenciare din Van Diemen's Lad, un nou caz în care ar fi fost implicaţi alţi membri ai dinastiei ar fi avut urmări incalculabile. Marcia nu putea să uite că intrase în clanul Sunderland şi că avea prin urmare datoria să-l susţină. Prin căsătoria ei cu Charles îşi asumase obligaţii indestructibile faţă de noua-i familie. Un scandal trebuia evitat cu orice preţ, cu atît mai mult cu cît soţul ei trebuia să-şi inaugureze campania electorală în vederea alegerii sale în Senat.

Ceremonia înmormîntării lui Robert Melrose se desfăşură cu pompă. Participară toate notabilităţile din Natchez şi un imens public, care venise ca la un spectacol de senzaţie. Părinţii decedatului ocupau un loc de frunte

în *gentry*-ul Louisianei, iar familiile înrudite constituiau un clan înzestrat cu o forță economică și politică de prim ordin. La tristul serviciu funebru asistară, pe lîngă membrii familiei Duvallier, și frații Charles și Henry Sunderland. Nu lipseu nici copii acestora, printre care gemenii Frank și Reed, care se remarcau prin atitudinea lor distantă și ciudat de rece. Și șeriful Adair era prezent. Privirile lui iscoditoare se plimbau de la un om la altul, întîrziind asupra persoanelor care — socotea el — ar fi fost susceptibile să-i furnizeze elemente necesare dezlegării enigmei. Chiar dacă dispunea de unele indicii, nu se grăbea să le comunice nimănui. Își continua ancheta, tenace ca o cîrtiță. Prezența lui crea o stare de legitimă nervozitate. Polițistul acesta avea proasta deprindere de a-i face să se simtă stingheriți pe toți cei asupra cărora își oprea privirile. Pînă și oamenii care nu aveau nimic a-și reproșa încercau neplăcuta senzație că sînt urmăriți și suspectați.

A doua zi după înmormîntare, Henry și Susan își anunțară gazdele că sosise timpul să-și ia rămas bun. Șederea la New Orleans și la Natchez, declarară ei, fusese o adevărată încîntare. Penibilul incident al asasinării lui Robert Melrose nu reușise să întunece decît fugitiv atmosfera plăcută de la Vermillon Park. Henry intenționa să se înapoieze la New Orleans și de acolo să călătorească pe calea mării pînă la New York. În ajunul plecării, bătrînul șef al clanului Duvallier oferi un dineu în onoarea fraților Sunderland. Acest eveniment avea să marcheze și deschiderea campaniei electorale a lui Charles. În acest scop, bătrînul invită la Duvallier House și cîțiva corifei ai vieții economice și politice din Natchez.

Printre oaspeți se afla și o bătrînă mătușă a Marciei, pee nume Catherine Duvallier. Văduvă a unui personaj care jucase un rol de seamă în timpul Războiului de Independență al Statelor Unite, era slăbuță și guralivă ca un papagal. Rochiile ei anacronice, viu colorate, aminteau penajul exoticei păsări căreia îi furase parcă vioiciunea. Nelipsită de la petreceri, pasionată după jocurile de noroc, curioasă și bîrfitoare, glumeață și ușor senilizată, făcea adeseori gafe care o puneau în situații penibile. I se ierta însă acest mic cusur, fiindcă era veselă și mai ales darnică. Încă din timpul vieții oferise nepoților, printre care și

Marciei, importante fracțiuni din domeniile ei de pe malurile Mississippiului.

În jurul mesei din măreața sufragerie se adunaseră peste optzeci de persoane. Dineul se desfășură într-o ambianță extrem de plăcută. La desert, conversația alunecă asupra unui subiect la ordinea zilei. Neputința autorităților de a pune capăt furturilor de vite, jafurilor la drumul mare și crimelor, care se abătuseră de la o vreme asupra întregii regiuni. Prin asociație de idei, trecură la discutarea cazului Melrose. Un plantator vîrstnic, cu perucă albă, ca pe vremea lui Washington, deplînse incapacitatea polițiștilor.

— Moartea lui Robert îmi amintește o întîmplare asemănătoare, interveni Catherine Duvallier.

Toate privirile se îndreptară asupra ei.

„Ce gafă va mai face bătrîna cotoroanță ? reflectă Charles. Îi era lehamite să asculte comentarii idioate în legătură cu această crimă.

— Către mijlocul secolului al XI-lea, doi membri ai familiei Chateaubriand, cu care ne înrudim pe departe, clămpăni bătrîna văduvă, au fost implicați într-o crimă îngrozitoare.

— Să ascultăm ! Să ascultăm ! se auziră cîteva glasuri izolate.

— Într-o dimineață de toamnă tîrzie, pe drumul de pădure care duce de la Broons la Dinan — aceasta se întîmpla în Bretagne — niște țărani, plecați în zori la tîrg, au descoperit un cadavru oribil ciopîrțit. Au reușit să-l identifice. Era un oarecare Guy de Guitté Sieur de Vaucouleurs, personaj important, dar de o moralitate discutabilă. Se spune că ar fi fost bețiv, bătăuș, afemeiat și mare amator de jocuri de noroc. Uciderea sa a fost atribuită la început unor jefuitori la drumul mare. Faptul că s-a găsit asupra lui o sumă de bani, nu prea mare, a îndreptat bănuielile pe alt făgaș. Unii au susținut că ar fi căzut victima unui soț înșelat sau a unor indivizi pe care-i trișase la joc. Autoritățile s-au arătat incapabile să lămurească acest caz, care părea să rămînă definitiv înmormîntat în arhivele crimelor nedescoperite. Lumea însă nu s-a declarat mulțumită. Știți cum sînt oamenii ! Le place să despice firul în șaisprezece ! Zvonurile au prins să se umfle. Înși care pretindeau a cunoaște unele dedesubturi obscure

au început să asedieze autoritățile cu denunțuri anonime. Justiția s-a pus iarăși în mișcare. Cercetările au fost reluate cu zel, cu atît mai mult cu cît noile indicii furnizate păreau să aibă oarecare temei.

— S-a aflat cine erau asasinii ? întrebă nerăbdător Randolph Duvallier, senatorul.

— Nu mă întrerupe, dragul meu ! rosti scîrțiit văduva. Cum v-am spus, continuă ea adresîndu-se convivilor, autoritățile s-au pus pe lucru.

— Nu te repeta, *Auntie* Catherine, interveni Marcia. Scurtează povestea, sau istorisește-ne ceva mai vesel !

Observase iritarea lui Charles și încerca să pună capăt logoreei prost inspirate a bătrînei doamne.

— Lăsați-mă să termin, copii ! Nu e frumos să întrerupeți un povestitor ! Mai am de spus cîteva cuvinte !

Charles bătea cu degetele darabana în tăblia mesei.

— Mare a fost surpriza oamenilor din Dinan și din împrejurimi, continuă bătrîna, cînd jandarmii au arestat într-o zi pe frații gemeni Christophe și Briand de Chateaubriand.

Convivii încremeniră. O tăcere de gheață se așternu asupra adunării. Toți păreau să-și țină respirația. Priviri furișe alunecară spre cei doi gemeni ai lui Charles. Nu se mai auzeau decît vorbele sîcîite ale excentricei văduve, care nu părea să fi remarcat reacția auditoriului.

— Motivul crimei ? adăugă ea. Foarte simplu ! *Cherchez la femme !* Da, da ! Cristophe și Briand de Chateaubriand l-au ucis pe bietul Guy de Guitté pentru o femeie.

Reed și Frank stăteau impasibili. Asemănarea lor era și mai izbitoare în aceste momente de tensiune. Păreau două statui de broz identice ; turnate în același tipar. Marcia simți că o cuprinde panica. Ce inepții va mai scoate bătrîna aceasta, pe jumătate zaharisită ? N-o auzise niciodată istorisind crima fraților Chateaubriand. Alesese foarte rău momentul.

— Monsieur de Chateaubriand este un bun prieten al familiei noastre, rosti Henry, încercînd să mute discuția.

Intervenise animat de un spirit de solidaritate familială, intrat de multă vreme în somnolență, dar care se trezise cu vigoare, dîndu-i ghes să lupte. Combativitatea aceasta răbufnind din cenușă îl făcu să se simtă mai tînăr.

— La Congresul de la Verona, reluă el eroic, a susținut cu multă vigoare...

— S-o lăsăm pe Mistres Duvallier să-și termine povestea ! grăi cu prefăcută bonomie Mister Paul Connelly, judecător la Curtea Supremă.

Ochii senatorului Randolph Duvallier scînteiară, reflectîndu-i mînia. Blestemă în sinea lui imprudența tatălui său, care-l invitase pe Conelly la această agapă. Ar fi trebuit să știe bătrînul că judecătorul era aliat politic cu cei din clanul Scott, dușmanii cei mai înverșunați ai familiei Duvallier. Duelul care generase această ură era încă viu în mintea tuturor.

Catherine Duvallier se uită nedumerită la Henry, apoi la Connelly.

— Pot să vă povestesc mai departe ?

Marcia închise ochii. Dezastrul părea consumat.

— Da ! Să auzim ! Să auzim ! se iți câteva glasuri.

Bătrîna văduvă zîmbi fericită. Adora să fie vioara întîi în societate. Rămăsese sclava acestei plăceri încă din epoca de mult apusă a tinereții și frumuseții ei, cînd reușea să captiveze cu un singur zîmbet un întreg salon de bărbați.

— Femeia în chestiune, reluă ea cu surescitată volubilitate, era căsătorită cu Guy de Guitté.

Marcia respiră adînc. Comparația nu mai stătea în picioare.

— Jacquemine de Guitté era mult mai tînără decît soțul ei. Se zice că ar fi fost extrem de frumoasă. La castelul Combourg, leagănul familiei Chateaubriand, există și azi un portret al acestei femei superbe. Tatăl ei, un nobil sărăcit la jocurile de noroc, o măritase cu sila cu Guy de Guitté.

Și Charles respiră mai în voie.

— Jacquemine era însă îndrăgostită de frații Chateaubriand.

— De amîndoi ? întrebă ingenuu judecătorul Connelly.

Marcia își încleștă pumnii mici sub masă. Dacă în clipa aceea ar fi fost înzestrată cu o putere supranaturală, ar fi sugrumat-o pe bătrîna vorbăreață.

— De amîndoi, răspunse Catherine Duvallier rîzînd. E cam jenant acest episod pentru urechile persoanelor pudice, dar adevărul nu trebuie să supere, nu-i așa ?... Se

spune că înainte de a se căsători, fusese amanta celor doi fraţi.

— Şi portretele acestor inşi se află la Combourg ? întrebă cu ton sarcastic Henry.

— Şi ! replică monosilabic văduva.

— Interesant ! Foarte interesant ! exclamă judecătorul Connelly. Şi mai departe ?....

— Fraţii Chateaubriand hotărîseră să o salveze pe Jacquemine din ghearele lui Guitté, care era un tiran, un gelos, un sadic...

— Ciudat se mai scrie istoria... se amestecă în discuţie şeful clanului Duvallier. Bietul om este condamnat de posteritate fiindcă a încercat să-şi apere căsnicia...

— Fraţii Chateaubriand au hotărît să-l suprime, continuă văduva. Se aprinsese atît de mult, încît ignoră întreruperea. L-au pîndit în pădure, pe cînd se îndrepta spre Dinan, şi.... l-au ucis.

— Cunoaşteţi şi urmarea ? întrebă Connelly. Justiţia a intervenit ? Şi-a spus cuvîntul ?

— Da ! Şi l-a spus ! Parlamentul din Rennes, care era un fel de instanţă judecătorească, sesizat de cîteva denunţuri, a ordonat arestarea fraţilor Chateaubriand. Prinzînd de veste, aceştia s-au refugiat în pădurile imense care acopereau în acea vreme cea mai mare parte din ţinuturile nordice ale Franţei. Cinci ani au reuşit să scape de jandarmii asmuţiţi pe urmele lor. Lupta era însă inegală. Au fost prinşi, se pare, datorită tot unui denunţ. Judecaţi şi condamnaţi la moarte de Parlamentul din Bretagne, capetele lor au căzut sub securea călăului în piaţa centrală din Rennes.

Convivii erau numai ochi şi urechi. Povestea, simţeau ei, nu se terminase aici.

— Dar cu Jacquemine se ştie ce s-a mai întîmplat ? întrebă tot Connelly.

— Se ştie, se grăbi Catherine Duvallier să adauge. Înainte de a fi daţi pe mîna călăului, unul dintre fraţii Chateaubriand — sau amîndoi, nu mai ţin bine minte — a denunţat-o pe Jacquemine că i-ar fi îndemnat să săvîrşească crima.

— Din ce în ce mai interesant ! zîmbi Connelly.

— Jacquemine, avertizată la timp, s-a refugiat în Normandia. Acolo a stat ascunsă, la un alt amant, pînă ce Parlamentul din Bretagne a condamnat-o să fie arsă de vie. Îngrozită de această teribilă hotărîre judecătorească, ce o plasa în rîndul morților vii, s-a înfățișat autorităților, spre a se disculpa. V-am spus că era foarte frumoasă. Se pare să protestele ei au avut răsunet. Procesul a fost redeschis. După multe peripeții, judecătorii au achitat-o...

— Din nenorocire, justiția nu este întotdeauna oarbă, Mistress Duvallier ! suspină Connelly. Tot felul de considerente intră în joc, împiedicînd să se facă lumină în foarte numeroase cazuri.

— Destul de trist ! rosti bătrîna văduvă.

— Eu cred în dreptate, declară cu fermitate judecătorul. Cred că cei care săvîrșesc fărădelegi sînt pedepsiți pînă la urmă, sub o formă sau alta.

— Vă referiți la pedeapsa divină, Mister Connelly ? întrebă guvernatorul statului Louisiana, care se afla printre invitați.

— Da, mă refer și la judecata divină. Deși socotesc mult mai eficace justiția oamenilor. Criminalii, *Mister Governor*, reușesc rareori să scape. Trebuie să mulțumim spiritului de dreptate al oamenilor, care, chiar dacă ascund la un moment dat un fapt reprobabil, pînă la urmă vorbesc. Sînt foarte puține crimele care rămîn nedescoperite și nepedepsite. Din fericire !...

— Frații Chateaubriand au fost prinși și pedepsiți, interveni iarăși originala bătrînă. Și se spune că erau atît de drăguți...

Charles o privi pieziș. „Ramolita asta vorbește ca o moară neferecată, reflectă el furios. Știe oare ceva și face pe nebuna ?" Își promise să elucideze cazul. Chiar dacă fii lui erau niște ucigași, ceea ce refuza să creadă, nu vor avea niciodată soarta lui Raymond. Nu se va folosi numai de mijloace legale spre a-i scuti de rigorile justiției, așa cum procedaseră apărătorii nepotului său. Se uită cu îndoială la fii lui. Bănuielile pe care povestea bătrînei Mistress Duvallier la trezise în mintea multora îl încolțiseră și pe el. Să fi ucis băieții lui pe Robert Melrose ? De ce ar fi făcut-o ? Fuseseră împinși de gelozie ? Gelozie față de cine ? Ce căuta noaptea Robert în Vermillon Park ? Legase o idilă amoroasă cu vreuna din fetele de serviciu de

la conac ? Charles simțea că i se răsucesc creierii în cutia craniană. Raționamentele inteligente nu fuseseră niciodată specialitatea lui. Viața era îngrozitor de complicată.

Alarma lui Charles crescu în zilele următoare. Vizitele șerifului în cartierul negrilor deveneau tot mai dese. Stătea cu ei de vorbă ore întregi. Își făcuse obiceiul să vină și după lăsatul nopții. Charles era exasperat. I-ar fi interzis accesul pe domeniile sale, dar nu avea dreptul. S-ar fi spus că încearcă să împiedice bunul mers al cercetărilor, și acesta ar fi dat apă la moară celor care-i bănuiau copiii că n-ar fi străini de crimă.

Într-o dimineață, Marcia broda o dantelă în „labirintul rozelor". Avea predilecție pentru acest colț al parcului, în care parfumul suav al trandafirilor impregna aerul. Plouase în ajun, iar din pământul îmbibat de apă se ridicau aburi argintii. Labirintul fusese orînduit de un grădinar îndrăgostit de lumea antică. Pe aleile întortocheate, grupuri de vizitatori ar fi putut să rătăcească ore întregi fără a se întîlni. Marcia îi învățase însă tainele, așa că nu avea nevoie de un fir al Ariadnei spre a se descurca. Din loc în loc erau așezate bănci pentru odihnă. Marcia stătea pe una din aceste bănci și se bucura de singurătatea de care avea prea puțin parte. Se gîndea la copilul pe care îl zămislise în pîntece și la soarta pe care Dumnezeu i-o va hărăzi. Deodată își încordă auzul. Pe una din aleile paralele ale labirintului cîteva negrese greblau alene, Vorbele lor se împleteau cu hîrșîitul ghearelor de fier ale greblelor prin pietriș. Numele lui Reed și al lui Frank, rostite de glasurile ciudate ale negreselor, reveneau cu regularitate în discuție. Marcia auzi și numele lui Jackie și al tînărului Melrose. Îi ajunseră la ureche frînturi de fraze, chicoteli de rîs și iarăși fraze oarecum lipsite de sens. O negresă perora despre firea aprinsă a lui Jackie. Expresia „cățea în călduri" izbi neplăcut auzul Marciei. Apoi altă negresă, cu voce joasă, de contraltă, aruncă niște vorbe care o înfiorară pe stăpînă. „Se cățelește și cu grăjdarii, și cu băieții de la bucătărie, și cu frații ei." Rîsete indecente țîșniră în aer. „Ei i-au făcut de petrecanie lui Melrose !" „Care ei ?" se întrebă Marcia. Simți că i se încrîncenează pielea. „Care *ei* ?" „Zahăr-Ars mi-a spus niște chestii de mi s-a făcut părul măciucă !" rosti iarăși negresa cu glas de contraltă. „Maimuțele care nu văd, nu aud și nu țipă trăiesc mai

mult decît cele iscoditoare şi guralive". rîse insinuant altă femeie. „Zahăr-Ars ştie să tacă", replică isteţ contralata. „Dacă o să-i pună întrebări şeriful, nu ştiu, zău, dacă nu o să scape din gură păsărica", interveni alt glas răguşit. „Afurisită mai e şi Zahăr-Ars !" chicoti contralta. „Dacă ar vrea, ar putea să ciupească bani grei." „Ar putea să se şi aleagă însă cu un cuţit între coaste", grăi femeia răguşită. „Mirosul ăsta al trandafirilor mă ameţeşte", strigă contralta. „Îţi place mai mult duhoarea din cabana ta ?" se vîrî în discuţie un glas tînăr. Negresele se luară brusc la ceartă. Gîgîiau ca nişte gîşte puse pe harţă. Marcia mai trase un timp cu urechea, dar grădinăresele aveau alt subiect de discuţie. Îşi strînse lucrul şi părăsi tăcută labirintul. Nu voia ca negresele să o găsească întîmplător şi să ştie astfel că ea le aflase taina. Ajunse la conac fără să fie observată. Sau cel puţin aşa îşi închipuia ea. „Cine e Zahăr-Ars ?" Nu-şi amintea de vreo servitoare cu porecla aceasta. Cert este că trebuia să-i vorbească lui Charles. Cu orice risc. Nu mai avea timp de pierdut. Lucrurile puteau să ia dintr-un moment într-altul o întorsătură urîtă. Şeriful nu trebuia să ajungă la Zahăr-Ars.

Pînă la înapoierea lui Charles — care plecase la Natchez după nişte treburi — Marcia îşi făcu de lucru prin casă. Nu-şi găsea însă liniştea. Avea senzaţia că în jurul familiei se strînsese un laţ invizibil. Spre a se mai elibera de gînduri, o vizită pe Susan în apartamentul ei. Susan răcise şi medicii îi recomandaseră să stea cîteva zile la pat. Din cauza aceasta Henry trebuise să-şi amîne plecarea la New York. Charles nu era deloc mulţumit. Îl enerva ceea ce numea el eternizarea fratelui său mai mare în Louisiana. Nu-l putuse suferi niciodată şi acum avea credinţa că prezenţa acestuia în preajma sa îi aducea ghinion.

Cînd Charles se înapoie din oraş. Marcia îi repetă tot ce auzise din gura negreselor. El o asculta, clipind uluit ca o pasăre de noapte scoasă brusc la lumina soarelui. Deodată începu să rîdă.

— Sporovăieli tîmpite ! Am să pun să le biciuiască !...

Serioziţatea cu care Marcia continua să-l privească îi îngheţă surîsul pe buze. Bolborosi neîncrezător :

— Crezi că e adevărat ? Crezi să Jackie, Reed, Frank au putut să facă una ca asta ?

Marcia ridică din umeri.

— Nu știu dacă e adevărat. Poate să fie numai niște clevetiri, cum spui tu. Nu ne e însă îngăduit să lăsăm lucrurile la voia întîmplării. Trebuie să luăm măsuri.

— Cine e Zahăr-Ars ?

— Habar n-am !

Charles își trecu mîna peste frunte, ca și cînd ar fi vrut să-și stoarcă creierii.

— Poate că am greșit dîndu-le prea multă libertate.

— Te referi la copii ?

— Da. I-am îndemnat întotdeauna să facă tot ce le trăsnește prin cap. Să nu le pese nici de Dumnezeu, nici de oameni. Că au făcut dragoste încă de la o vîrstă fragedă, nu mă deranjează. Crezi că eu am fost mai cuminte ? Dar să se culce cu sora lor.. îmi pare de necrezut...

— Și dacă e așa ?... Ce se va întîmpla în eventualitatea că zvonurile ajung la urechea șerifului ?... Mă întreb dacă sporovăielile acelei bătrîne nebune nu i-au ajuns deja la cunoștință.

— Fii sigură că judecătorul a avut grijă să i le repete.

Charles se trînti într-un jeț. Se sprijini în cotul drept și își duse la gură mîna făcută pumn. Inelul lui cu blazon săpat într-un rubin, scăpără, răspîndind irizări sîngerii.

— Ai dreptate, Marcia. Trebuie să luăm măsuri. Grabnice ! Dar cu ce să începem ?

Marcia își dădu seama că soțul ei era dezorientat. Teama pentru existența copiilor lui îi paraliza orice inițiativă.

— În primul rînd trebuie să aflăm cine este Zahăr-Ars, rosti ea.

— Da. Am să adun toți negrii și am să fac apelul... Marcia zîmbi.

— Nu e nevoie de atîta zgomot. Trebuie să lucrăm pe nesimțite.

— Cum ?

— Ai să vezi.

Chemă un servitor și-l trimise după majordom. Hammond își făcu demn apariția.

— Po'unciți, Ma'me !

— Te rog s-o trimiți pe Zahăr-Ars pînă la mine ! rosti Marcia, ca și cînd s-ar fi referit la un fapt divers.

— Zahă'-A's, Madame ? repetă majordomul, eliminînd z-urile potrivit felului de a vorbi al negrilor.

„Culmea ar fi ca Hammond să nu știe de existența acestui personaj", gîndi Marcia, temîndu-se că manevra ei ar putea să dea greș.

— Imediat, Ma'me ! Imediat !

Hammond părăsi grav încăperea. Peste cîteva minute se înapoie urmat de o negresă tînără, din serviciul lui Jackie. Avea ochi negri, jucăuși, și un zîmbet abia perceptibil, care îi dădea un aer de îndrăzneală. Purta o rochie de mătase neagră, bonetă albă, scrobită, și șorț alb de dantelă.

— *Pou' vous servi', Ma'me, M'sieu" !* rosti servitoarea, făcînd o reverență scurtă.

— Ce pofteși ? o întrebă Marcia, ridicînd din sprîncene.

— M-ați chemat, rosti camerista dezorientată.

— Eu ? exclamă zîmbind Marcia. Se întoarse spre majordom : Am cerut o *porție* de zahăr ars, Hammond.

Nici un mușchi nu se clinti pe chipul bătrînului servitor.

— Am înțeles g'eșit. Vă rog să mă ie'tați, Ma'me !

— Nu face nimic.

— Vă aduc imediat zahă'rul a's, Ma'me.

Camerista făcu iarăși o reverență și părăsi încăperea, urmată de Hammond.

— Pe fata aceasta trebuie s-o expediezi imediat din Natchez, se adresă Marcia soțului ei.

— La nevoie pot s-o expediez pe lumea cealaltă, replică Charles.

— Să sperăm că nu va fi cazul.

Un zîmbet se așternu pe chipul lui.

— Faci progrese, Marcia. Soluțiile radicale nu te înspăimîntă.

Ea îi răspunse cu gravitate :

— Cînd se află în joc existența și onoarea familiei noastre, nimic nu mă înspăimîntă. Este însă înțelept să eviți măsurile extreme.

Charles își plescăi buzele.

— Depinde. Măsurile extreme luate prea tîrziu își pierd eficacitatea.

Marcia îi puse mîna pe umăr.

— Nu trebuie să complicăm lucrurile. Toată lumea este cu ochii pe noi.

— Bine. Pe această Zahăr-Ars o vom trimite la New Orleans. Nu va fi greu să găsim un pretext.

— Mai avem ceva de făcut. Trebuie s-o măritäm pe Jakie.

— Aşa, pe neaşteptate ?

— Da. În acest chip vom închide multe guri.

— Şi soţul ? De unde să scoatem un soţ ? N-am s-o mărit cu primul-venit. În definitiv, nu mi-a venit acasă cu burta mare.

— Asta ne-ar mai trebui ! Cît priveşte partidele strălucite, se găsesc destule.

— Tata a fost întotdeauna de principiu să nu ne fărîmiţäm averea, introducînd străini în familie. Charles se scărpină în vîrful nasului : Raymond ar fi fost tocmai bun. Prin căsătoria sa cu Jackie, averea lui ar fi intrat sub controlul nostru.

— Dar de Benjamin ce ai de zis ?

— Fiul muncitoarei ? rosti cu dispreţ Charles. Nu, merçi !

— După moartea lui Henry, Benjamin va rămîne şeful familiei. La aceasta nu te-ai gîndit ?

— M-da.

Charles se ridică în picioare şi începu să se plimbe prin cameră.

— Cred că ai dreptate. Mă tem de un singur lucru. Henry va căpăta în acest chip dreptul de a se amesteca — prin intermediul fiului său — în fieful meu.

— De ce nu te gîndeşti şi la această variantă ? Prin intermediul lui Jackie tu ai să te amesteci în fieful lui Henry.

— Bun. Şi cine are să lanseze ideea ?

— Eu.

— Crezi că au să înghită nada ?

— De ce nu ? Henry ţine mult să te cîştige înainte de a angaja lupta cu Gerald.

— Cu alte cuvinte, să trec în tabăra lui Henry.

— Nicidecum. Îl laşi să creadă că vei trece în tabăra lui.

— Nu eşti proastă, Marcia ! clipi şiret Charles.

— Mulţumesc.

— Sînt mîndru de tine.

— Mă copleşeşti, zîmbi ea.

— Şi cu băieţii ce facem ?

— Îi expediem undeva, departe. La studii, în Europa. Sau în vreo lungă călătorie.

— Aşa, fără veste ? Trebuie să găsim un motiv. Altfel dăm de bănuit.

— Lumea va spune că sînt o autentică mamă vitregă. Că am maşinat totul ca să scap de copiii tăi înainte de a se naşte propriul meu copil.

— Îţi asumi un rol ingrat, Marcia.

— Ingrat, dar necesar. Am să provoc o scenă. De faţă cu mai multe persoane. Plecarea băieţilor va părea astfel firească.

— Am înţeles.

— Dacă şeriful va descoperi între timp ceva neplăcut pentru ei — ceea ce mă îndoiesc — băieţii vor fi departe.

Charles se apropie de Marcia şi îi luă mîinile într-ale lui.

— Draga mea, n-am făcut o afacere proastă cînd m-am însurat cu tine.

Marcia surîse. Vorbele lui îi încălziseră sufletul.

— Iată cel mai frumos compliment pe care mi l-ai fi putut face.

Îl sărută cu afecţiune. Omul acesta brutal, lipsit de scrupule, cu reacţii primare, devenise un boţ de ceară în mîna ei.

În ziua aceea Marcia se simţi mai liniştită. Evenimentele nu aveau să o găsească nepregătită. Luase hăţurile în propriile ei mîini. Iar pe Charles ştia că se putea bizui. Chiar dacă el nu era în stare să ia iniţiative fericite, rămînea un bun executant. Un fel de Frankenstein, ca acel bizar personaj creat de imaginaţia romancierei Mary Wollstonecraft Shelley, ale cărei cărţi o ţinuseră trează atîtea nopţi de-a rîndul. Un Frankenstein simpatic, care nu va săvîrşi crimele eroului din roman fiidcă nu era lipsit de o tovarăşă de viaţă care să-l îndrumeze pe făgaşul unor acţiuni raţionale, logice.

În aceeaşi noapte, Owen Pemberton, omul de încredere al lui Charles, părăsi oraşul Natchez, însoţit de Zahăr-Ars. Înainte de a se îmbarca pe vasul cu zbaturi care

avea să-i ducă pe Mississippi în jos, Pemberton primise instrucțiuni precise din partea patronului său. Pînă la noi ordine, el și camerista vor sta ascunși prin vreuna din tainicele insulițe din Barataria Bay. Nu se va înapoia la New Orleans decît în clipa în care va primi un semnal aume la un loc convenit. În nici un caz, Zahăr-Ars nu trebuia să încapă pe mîinile autorităților. În cazuri extreme, Pemberton era autorizat să o suprime. Charles nu îi vorbise Marciei despre acest ultim ordin, ca să nu o indispună. Plecarea lui Zahăr-Ars se făcu fără tam-tam. Numai Hammond fusese informat de acest lucru. Marcia îl învăță și ce să spună în cazul că va fi interogat de autorități.

Măsura aceasta fusese luată în ceasul al doisprezecelea. A doua zi de dimineață, șeriful Homer Adair se înfățișă în biroul lui Charles. Era atît de încins din cauza căldurii sufocante de afară, încît își tot tampona cu o batistă mare, albastră, fruntea și obrajii îmbrobonați de sudoare. Zăpușeala care-i chinuia atît de crîncen trupul masiv nu părea să-i amorțească și mintea. Ochii lui bănuitori erau vii și mobili ca de viezure.

— Aș fi vrut să stau de vorbă cu o femeie din serviciul dumneavoastră, Mister Sunderland. Célestine Verdoux, poreclită Zahăr-Ars.

— Cine te împiedică, Mister Adair ? vorbi Charles. cu neobișnuită politețe.

— Majordomul dumneavoastră, pe care l-am interogat, mi-a declarat că Célestine Verdoux a dispărut azinoapte de la conac.

Charles rîse :

— Negresele astea tinere au sîngele fierbinte, Mister Adair. S-o fi dus după vreun prieten al ei. Dar are să se întoarcă. N-avea grijă.

Șeriful îl privi surprins pe sub sprîncene.

— Se pare că am ajuns prea tîrziu, zîmbi ironic.

— Nu te înțeleg ! rosti Charles cu inocență.

— Mă întreb dacă n-a avut cineva interes ca Célestine Verdoux să dispară !

— Interes ? Cine ar fi putut să aibă interes ?

— Se pare că această femeie cunoaște unele chestiuni care ar fi putut să mă ducă pe urmele asasinului, sau al asasinilor tînărului Melrose.

— Voi porunci oamenilor mei să o caute, spuse Charles. Poţi să fii încredinţat Mister Adair, că vei găsi în mine un preţios auxiliar.

— Dacă dumneavoastră nu o veţi găsi în douăzeci şi patru de ore, am s-o caut eu.

— Nimeni nu-ţi stă în cale, Mister Adair. Dacă doreşti, poţi scotoci conacul din pod şi pînă în pivniţă.

Adair îşi şterse din nou cu batista fruntea şi gîtul.

— Azi de dimineaţă am obţinut cîteva declaraţii preţioase, Mister Sunderland, care toate converg în jurul cameristei dispărute.

— Interesant, Mister Adair ! Foarte interesant ! Să sperăm că Célestine se va înapoia cît mai degrabă la conac.

— Să sperăm, Mister Sunderland !

Şeriful salută cu un fel de grohăit, apoi părăsi încăperea. Îndată după plecarea sa, Charles îl chemă pe Hammond. Îl întrebă dacă ştia ceva în legătură cu interogatoriile luate de şerif. Majordomul îi spuse că două grădinărese, prietene cu Célestine, declaraseră că aceasta le destăinuise cu cîteva zile înainte că ştia cine îl ucisese pe Mister Melrose, dar că nu putea vorbi, deoarece se temea.

— Grădinăresele au rostit nume ? întrebă Charles.

— Nu. Dar nar fi exclus s-o facă. Şeriful le-a băgat în sperieţi. Le-ar ameninţat că le va aresta dacă nu vor spune tot ce ştiu.

Charles clătină gînditor din cap.

— Mulţumesc, Hammond. Să mă ţii la curent cu tot ce-ai să mai auzi.

— Desigur, Sir. Am să fiu numai ochi şi urechi.

Ezită o clipă, apoi adăugă :

— Mister Adair este un om primejdios, Sir.

— Bine, Hammond. Am să văd ce este de făcut.

Majordomul părăsi tăcut încăperea.

Charles îşi roase enervat unghiile. Era serios îngrijorat. Şeriful acesta, care se vîra peste tot, risca să-i întoarcă pe dos planurile. Trebuia să-l silească să tacă. Soluţii existau destule. Dar Marcia îl povăţuise să nu recurgă la mijloace violente, singurele — după părerea lui eficace. Alergă la soţia sa, pe care o găsi în camera amenajată pentru viitorul nou-născut. Marcia orînduia

într-un dulap bogatul trusou al copilului. Charles îi repetă discuţia lui cu şeriful.

— Zahăr-Ars a plecat la timp, rosti ea.

— Dar dacă Adair le face pe grădinărese să vorbească ?

— Grădinăresele nu ştiu nimic precis. Pe baza unor zvonuri nu se pot opera arestări.

— Cred că cel mai bun lucru ar fi să-l suprimăm.

Marcia îl privi speriată.

— Să nu faci una ca asta ! Ai complica rău situaţia.

— Atunci ?

— Aşteaptă să vezi cum vor evolua lucrurile. În ceea ce mă priveşte, n-am stat inactivă. Azi de dimineaţă, după micul dejun, am vizitat-o pe Susan. Se simte ceva mai bine. Era şi Henry acolo. Din vorbă în vorbă, am aruncat nada. O căsătorie între copiii noştri ar netezi toate asperităţile, le-am spus. Relaţiile dintre familiile noastre ar deveni mai mult decît cordiale. Am strînge rîndurile. I-am lăsat să înţeleagă că am fi dispuşi să întreprindem o acţiune comună împotriva lui Gerald.

— Au căzut în plasă ?

— Susan şi Henry nu sînt atît de naivi pe cît par. Şi-au dat seama că propunerea mea are şi temeiuri ascunse. Au acceptat-o însă fiindcă le convine.

— Au acceptat-o ? exclamă Charles înveselit. Serios ?

— Absolut serios. Nu vor pleca la New York decît după nuntă.

— L-au informat şi pe Benjamin ?

— Nu încă. Dar Benjamin va trebui să se supună. În lumea noastră cine se mai căsătoreşte din dragoste ?

— Hm ! Nu uita pilda lui Raymond !

— Raymond a făcut o prostie care l-a costat scump. Benjamin a învăţat lecţia. Diseară, împreună cu Susan şi cu Henry, voi pune la punct amănuntele. Să sperăm că Jackie nu ne va face dificultăţi.

— Crezi că am să-i cer acordul ? se mînie brusc Charles. Copiii ăştia mi-au făcut şi aşa destule încurcături. A sosit momentul să bat cu pumnul în masă. Mîine, băieţii vor pleca în Europa. Are să-i însoţească Gallegos. Omul ăsta are o mînă de fier.

— Şi dacă vor refuza să se despartă de Jackie ?

Charles rîse verde.

— Crezi în povestea cu incestul ?
— Nu cred. Dar nimic nu e imposibil.

Temerile Marciei nu se dovediră lipsite de temei. Charles obţinuse relativ uşor acordul fratelui şi al cumnatei sale. Benjamin ridică unele obiecţiuni, dar rezistenţa lui nu avea să constituie o piedică de netrecut. Recenta căsătorie a fiicei avocatului Rowlandson îi provocase o mare deziluzie, dar în acelaşi timp îl eliberase de orice obligaţii faţă de o fiinţă pe care o adorase, dar care — credea el — îl trădase, înşelîndu-i atît de crud aşteptările. Benjamin nu era plămădit din acelaşi aluat ca Raymond. Însurîndu-se, nu numai că se răzbuna, dar îşi asigura şi un surplus de drepturi şi privilegii, pe care i-ar fi convenit să le folosească. Pe de altă parte, Jackie îi plăcuse mult. În ciuda vîrstei ei fragede, emana o senzualitate aprigă. Era atît de fermecătoare, încît ar fi înnebunit şi un episcop. Benjamin habar nu avea de zvonurile care circulau în legătură cu reputaţia ei.

Jackie, prevenită de Marcia, care adusese ca din întîmplare vorba despre o eventuală căsătorie, nu făcuse deloc nazuri. Nu-i displăcea vărul ei, iar perspectiva emancipării pe care i-o făgăduia starea de femeie căsătorită nu-i era deloc dezagreabilă. Jackie nu reacţionă cînd Marcia o anunţă că gemenii vor pleca în Europa la învăţătură. Poate că relaţiile ei cu Reed şi cu Frank erau cît se poate de inocente, reflectă Marcia.

Băieţii se arătară în schimb foarte refractari faţă de planurile tatălui lor. Îi declarară răspicat că nu voiau să plece în Europa, că se simţeau excepţional aici în Louisiana, că şi la New Orleans erau şcoli, unde ar fi putut să înveţe carte. Studiile însă nu-i atrăgeau deloc. Cînd Charles le vorbi despre proiectele sale matrimoniale referitoare la Jackie, băieţii se aprinseră ca un foc de vreascuri. Începură să strige că sora lor era prea tînără şi că nu se cuvenea să fie obligată a se mărita cu un imbecil molîu, ca acest Benjamin. Dacă tatăl lor stăruia să-şi ducă la îndeplinire planul, ei vor părăsi casa şi îşi vor căuta un rost aiurea.

Charles îi asculta siderat. Avea senzaţia că între el şi băieţii lui se deschisese un hău de netrecut. Armonia care domnise întotdeauna între părinţi şi copii se sfărîmase ca un castel de nisip. Nu-i venea să-şi creadă urechi-

lor. Reed şi Frank îi vorbeau ca şi cînd ar fi avut de-a face cu un duşman. Ochii lor scăpărau, fălcile le jucau sub pielea netedă şi bronzată, pumnii li se încleştau ameninţător.

Mînia lui Charles, provocată de împotrivirea băieţilor, se umflă brusc, aşa cum se umflă valurile de lavă ce răbufnesc prin gura unui vulcan. Văzu roşu. Instinctele lui primare, trezite de sub cenuşă, îi potopiră ultimele reţineri.

— Deci este adevărat ! urlă el. Este adevărat ! Nemernicilor ! Ticăloşilor !

Cu pumnii ridicaţi se năpusti asupra băieţilor. Icnind, începu să-i lovească. Atacul fu atît de năprasnic, încît Frank şi Reed — deşi erau puternici ca nişte urşi — nu putură schiţa nici un gest de apărare. Un pumn greu ca un mai se priponi în pîntecele lui Reed, care se chinci în clipa cînd o porni de-a-ndaratelea, izbindu-se de un bufet. Rafturile superioare se prăvăliră asupra lui într-un zgomot infernal de porţelanuri sparte. Frank, pocnit în bărbie de un pumn care-i detună creierii, se văzu proiectat prin aer ca şi cînd ar fi fost aruncat dintr-o catapultă. Traiectoria se încheie pe o masă de stejar, făurită pentru douăsprezece persoane, pe care-o răsturnă ca pe o jucărie.

— Nu vreţi să plecaţi ? urlă Charles animalic. Dar puşcărie vreţi să faceţi ? Poate că vă convine chiar să atîrnaţi cu limba scoasă în ştreang, porcilor !

Se repezi iarăşi asupra lor şi se porni să-i izbească furios cu picioarele oriunde nimerea.

— Dacă vreţi să muriţi, apoi am să vă omor eu ! Nemernicilor !

Copleşiţi, înspăimîntaţi, băieţii îşi apărau cu mîinile faţa, pentru a nu fi desfiguraţi de loviturile care-i potopeau.

— Dacă mîine în zori nu plecaţi în Europa, vă ucid ! Vă ucid cu mîinile astea ! Iar dacă veţi încerca să fugiţi, am să vă găsesc şi în gaură de şarpe. Dacă, bineînţeles, mai înainte n-are să vă pună mîna în ceafă şeriful Adair !

Charles încetă să-i mai lovească. Le vorbea gîfîind, stropindu-i cu salivă.

— Acum ştiu că voi l-aţi suprimat pe Melrose. Aş putea să jur cu mîna pe *Biblie* că voi l-aţi înjunghiat. Am

hotărît totuşi să vă scap de spînzurătoare. Băgaţi însă de seamă ! Nu o fac pentru voi, păcătoşilor, ci pentru renumele familiei noastre. E de-ajuns o crimă ! Nu ştiu dacă Raymond, care zace acum în temniţă, a ucis cu adevărat. Voi sînteţi însă nişte criminali ! Şi acum ştergeţi-o în camerele voastre ! Făceţi-vă degrabă bagajele ! Plănuisem să plecaţi la drum mîine dimineaţă ! Cred însă că e prea tîrziu ! Îndată după lăsatul serii, încălecaţi pe cai şi nu vă opriţi decît la Charleston ! Gallegos vă va însoţi. Vă sfătuiesc să nu vă jucaţi cu omul ăsta ! Nu ştie de glumă !

Aruncă o ultimă privire asupra trupurilor stîlcite ale fiilor săi. Simţi deodată imboldul de a-i cuprinde pe rînd în braţe, de a-i săruta, de a le rosti cuvinte de încurajare. Dar îşi dădu seama că Reed şi Frank nu înţelegeau decît limbajul forţei, al violenţei. Dacă le-ar fi spus cîteva cuvinte bune, ar fi stricat totul.

Se răsuci pe călcîie şi părăsi încăperea. Se întoarse la Marcia.

— La noapte băieţii vor pleca la drum. Îmi vor executa poruncile. Îi cunosc, căci sînt copiii mei. Mi se rupe sufletul că trebuie să-i las să plece fără să-i strîng la piept. Dar trebuie să-mi înfrîng slăbiciunea !

Poruncile lui Charles fură îndeplinite întocmai. Îndată ce noaptea coborî asupra firii, cufundînd-o în beznă, băieţii, escortaţi de Gallegos şi de doi servitori înarmaţi, porniră călări spre soare-apune.

— Dacă oamenii şerifului încearcă să vă oprească, îi prevenise Charles pe Gallegos, treceţi peste corpurile lor ! Nu menajaţi pe nimeni ! Trageţi în ţintă vie ! Ochiţi organele vitale ! Trebuie să ajungeţi la Charleston ! Restul instrucţiunilor le veţi primi pe drum !...

A doua zi şeriful îşi făcu din nou apariţia la conac.

— Sînt informat, Mister Sunderland, că fiii dumneavoastră au părăsit oraşul în cursul nopţii.

— Da. Au plecat la învăţătură. Ai ceva împotrivă ?

— Ar fi trebuit să rămînă aici pînă la încheierea cercetărilor.

— De ce ? Au vreun amestec ?

— Nu. Dar ancheta nu s-a terminat. N-ar fi exclus să avem surprize.

— Dispui de indicii asupra identităţii criminalilor ?

— Sînt în posesia unor indicii.

— Felicitări ! Cu cît îl vei prinde mai repede pe ucigaş, cu atît mai bine ! Prestigiul dumitale şi al justiţiei sînt în joc.

— Vă promit, Mister Sunderland, că în curind voi lămuri acest caz.

— Perfect !

— Aţi aflat ceva despre Célestine Verdoux ?

— Am uitat să mă interesez de soarta ei.

— Păcat ! În schimb, m-am interesat eu. În noaptea în care a dispărut Célestine s-a făcut nevăzut şi un om de-al dumneavoastră, pe nume Owen Pemberton.

— Ce nostim ! Crezi că au fugit împreună ?

— Eram curios să aflu mai întii părerea dumneavoastră.

— Mister Adair, rosti Charles scorţos, nu mă interesează aventurile amoroase ale oamenilor din serviciul meu. Dacă fleacurile astea te servesc în cercetările dumitale, n-ai decît să te ocupi de ele. Eu te-aş sfătui să urmezi piste mai serioase.

— Lăsaţi-mă să apreciez seriozitatea pistelor mele.

— Pistele dumitale, Mister Adair, au început a se ciocni cu drumurile mele. Şi aceasta mă cam supără.

— În interesul justiţiei accept riscul de a vă supăra.

— Văd că ştii să întorci frazele, Mister Adair, rosti ironic Charles.

— Poliţiştii nu sînt întotdeauna nişte imbecili inculţi, Mister Sunderland.

Şeriful îşi luă pălăria pe care o aruncase pe un scaun.

— Ah, să nu uit, Mister Sunderland. În cursul acestei dimineţi am emis un mandat de arestare împotriva lui Pemberton.

Charles se încruntă brusc.

— Ce învinuire îi aduci ?

— Răpirea principalului martor în cazul Melrose. Vă salut, Mister Sunderland.

Şeriful ieşi, închizînd încet uşa în urma lui. Charles încasă cu stoicism lovitura. Se aşteptase la această măsură. Erau însă mijloace legale spre a o contracara. De aceea existau avocaţii. Iar Casa Sunderland avea destui avocaţi...

La Vermillon Park se făceau în acest timp febrile pregătiri în vederea nunții, care trebuia să aibă loc la sfîrșitul săptămînii. Din respect pentru doliul familiei Melrose, ceremonia urma să se desfășoare într-un cadru strict intim.

Căsătoria aceasta — care, după cum scriau jurnalele locale, încorona o poveste de dragoste de o înduioșătoare castitate — avea să cimenteze prin cei doi miri legăturile existente între ramurile americane ale Casei Sunderland. Frază alambicată, care nu reușea să ascundă toată dedesubturile unei afaceri scabroase.

În preajma ceremoniei nupțiale, senatorul Randolph Duvalhier făcu o scurtă vizită la Vermillon Park. Aduse cu acest prilej un splendid dar de nuntă — un colier de diamante pentru Jackie și un ac de cravată cu o magnifică perlă roz pentru Benjamin. Îndată ce se văzu în preajma Marciei și a lui Charles, le ceru să închidă ușile.

— O veste proastă, dragii mei. Bătrînul Melrose, instigat probabil de Adair, a făcut o plîngere împotriva lui Frank și a lui Reed, acuzîndu-i că i-au ucis fiul.

Marcia își împreună consternată mîinile.

— De ceea ce mă temeam n-am scăpat ! Cum va reacționa Adair ?

— Va emite mandate de arestare împotriva băieților. Cred că la ora asta sînt deja semnate.

— În momentul de față Reed și Frank sînt departe, rosti Charles.

— Scandalul acesta îți va afecta serios șansele de a fi ales senator, zise Randolph îngrijorat.

— Întîi să ieșim cu fața curată. După aceea ne vom gîndi și la alegeri, opină Marcia, care se remarcă și acum prin spiritul ei practic. Trebuie să-ți mobilizezi avocații, Charles. Se întoarse spre fratele ei : Pe ce își bazează Adair acuzațiile ?

— Pe declarațiile unei negrese din serviciul vostru. Justine Lamolle.

— Grădinăreasa ! suspină Marcia. Cine știe ce năzdrăvănii o fi spus !

Charles își vîrî gînditor mîinile în buzunare. Își contempla vîrfurile cizmelor roșii.

— Dacă martorii pier, ce se întîmplă ?

— Charles ! rosti cu ton de dojană Marcia, care-i ghicise gîndurile.

— Ce se întîmplă, Randolph ? întrebă din nou Charles.

— Se stinge procesul, replică senatorul.

Înţelesese şi el implicaţiile cuvintelor rostite de cumnatul său, dar se prefăcu a nu le fi prins sensul.

În aceeaşi clipă se auzi un ciocănit discret în uşă.

— Intră ! strigă iritat Charles.

Hammond, majordomul, apăru timid în prag.

— Pot să vă aduc la cunoştiinţă un fapt g'av, Sir ?

— Ce s-a mai întîmplat ? exclamă Marcia.

— Vorbeşte, omule ! tună Charles.

— Oamenii lui Adair au luat-o pe sus pe Justine Lamolle.

— Ce spui ? strigă el furios.

— Explicaţia e simplă, rosti Randolph calm. Adair se teme să nu-i dispară şi această martoră.

— E un monstru ! zise Marcia.

— Îşi face meseria, draga mea, răspunse senatorul cu ton filosofic calm.

— Bine, Hammond. Poţi să te retragi, grăi sumbru Charles.

După plecarea servitorului, se întoarse spre cumnatul său.

— De data asta intru eu în joc. Apărătorii lui Raymond au luptat cu mijloace legale. Şi ştiţi bine unde a ajuns băiatul. Eu am să folosesc alte mijloace.

— Prudenţă, Charles ! îl povăţui senatorul. Prudenţă ! Orice pas greşit te poate costa scump.

— Prudenţă ! strigă Charles. La dracu ! Veţi vedea cum ştiu să lucrez.

Îl reţinură pe senator la dejun. În jurul mesei lungi din sufrageria care fusese recent scena violentei ciocniri dintre Charles şi fiii săi, se aflau acum toţi reprezentanţii ramurilor americane ale Casei Sunderland. Atmosfera era sumbră. Lacheii serveau într-o tăcere mormîntală. Nu se auzea decît zgomotul tacîmurilor de argint lovite uşor de farfurii. Hammond dirija desfăşurarea prînzului. De afară pătrundea prin ferestrele deschise parfum suav de trandafiri. Soarele descria pe parchetul orînduit în savante figuri geometrice pete romboidale de lumniă. Cînd sosi rîndul cafelelor, Charles făcu semn servitorilor să se retragă.

În dată ce se văzură singuri, membrii clanului Sunderland dădură frîu liber graiului. Nu cutezaseră să-şi dezvăluie gîndurile de faţă cu servitorii.

— Niciodată nu m-am simţit atît de stingherit, zise Charles. Dejunul ăsta mi-a făcut impresia unui praznic mortuar.

— Un praznic cu o şampanie excelentă, încercă David Forbes să plaseze o glumă.

Cuvintele lui nu descreţiră fruntea convivilor. Mai toţi îşi îndreptară privirile spre viitorii miri, care stăteau cuminţi unul lîngă altul, fără să-şi vorbească.

— Vesel ajun de nuntă ! reflectă cu glas tare Charles.

— Familia noastră a trecut prin momente şi mai grele, interveni Henry, care fusese informat asupra intenţiilor lui Adair. Mai mult mă îngrijorează veştile pe care le-am primit de la Paris şi de la Londra. Gerald se află prins într-un vîrtej din care nu ştiu, zău, cum are să iasă.

— Cine seamănă vînt culege furtună ! rosti sentenţios Susan.

— Nu se poate spune că îi lipseşte îndrăzneala, interveni David, care, asemenea oamenilor cu fire slabă, îi admira în taină pe cei tari.

— Îndrăzneala trebuie să fie aliată cu înţelepciunea, zise Henry. Altfel te duce de rîpă. I-am spus întotdeauna lui Gerald să nu se...

Apariţia lui Hammond îi întrerupse fraza.

— Vă rog să mă ie'taţi, Sir, se adresă majordomul lui Charles. Sam McIntyre, ajuto'ul de şe'if, doreşte să vă vo'bească.

— Da ? Să poftească !

Charles schimbă o privire semnificativă cu Randolph.

Cîteva momente mai tîrziu, un bărbat înalt, cu o vestă neagră peste cămaşa tărcată, cu pantaloni strînşi pe picior şi cu cizme scurte, moi, la care zornăiau pinteni cu turiţe zimţate, intră în eroare justiţia, Mister Sun- McIntyre îşi scoase pălăria cu boruri largi, dezvăluindu-şi occiputul ras. Ochii lui erau mici şi foarte vioi. Sub îmbrăcămintea-i purtată cu neglijenţă, se desemnau contururile unei musculaturi remarcabile. Salută cu o înclinare a capului. Se apropie de Charles şi îi întinse nişte documente scrise.

— Ce-i asta ? întrebă amfitrionul.

— Două mandate de arestare.

— Pe numele cui ?

— Reed şi Frank Sunderland. Acuzaţi de crimă.

Charles izbucni într-un rîs rău, care-i dezgoli dinţii albi, puternici.

— Cine a făcut gluma asta proastă, Mister McIntyre ?

— Nu este glumă, Mister Sunderland.

Charles încetă brusc să mai rîdă. Buzele i se subţiară, ochii scînteiară ameninţător.

— Adevărat. Nu e glumă, ci un abuz ordinar. Mister Adair vrea să-şi facă reclamă în vederea apropiatelor alegeri de şerif. Paladinul dreptăţii şi duşmanul celor bogaţi ! Nu-i aşa, Mister McIntyre ?

— Nu ştiu ce e aia paladin. Cît despre duşmănie, vă înşelaţi, Mister. Şeriful nu vrea decît să se facă dreptate.

— Oh, da, se va face. De asta poţi fi sigur, Mister McIntyre. Autorul acestui abuz îşi va primi pedeapsa. În ceea ce priveşte fiii mei, nu-ţi pot fi de nici un folos. Au plecat din Natchez.

— S-au sustras justiţiei ?

— Nu fi caraghios ! De unde puteau să ştie că şeriful are de gînd să-i pună la popreală ?

— Unde au plecat ?

— În lumea mare.

— Încercaţi să induceţi în eroare justiţia, Mister Sunderland.

— De ce nu semnează Mister Adair şi un mandat de arestare pentru mine ?

— Dacă va fi nevoie, o va face.

Senatorul Randolph Duvallier tuşi cu gravitate.

— Şerifule, nu crezi că îţi depăşeşti misiunea ?

— Sînt numai ajutor de şerif, Mister Duvallier.

— Nu m-ar mira să te întorci în curînd la viaţa particulară, cu Mister Adair cu tot.

— Mă ameninţaţi ?

— Încerc să-ţi deschid ochii înainte de a fi prea tîrziu. Arestările acestea ilegale ştiţi la ce vă expun !

— Să terminăm discuţia aceasta fără sens, rosti Charles cu răceală. Mister McIntyre, fiii mei au plecat la New Orleans. Mă îndoiesc însă că aveţi prilejul să-i arestaţi. Mă voi ocupa ca aceste mandate să fie anulate.

— Sînteţi liber s-o faceţi, Mister Sunderland.

— Acum te rog să ne laşi în pace ! Sîntem la masă. Dacă doreşti relaţii asupra fiilor mei, adresează-te în altă parte. Bună ziua, Mister McIntyre.

— Bună ziua, Mister Sunderland.

Ajutorul de şerif înclină capul, salutîndu-i şi pe ceilalţi convivi, apoi părăsi încăperea fără să se grăbească.

— Ce obrăznicie ! exclamă Susan.

— După ce termin cu tevatura asta, îi voi intenta lui Adair o acţiune în daune să-l usture, zise Charles.

— Şi ce să-i iei ? interveni Marcia. Cred că nu are decît cămaşa de pe el şi salariul de şerif.

— La care se adaugă şperţurile, adăugă tăios Charles.

În sinea lui era foarte vexat de comportarea şerifului şi a ajutorului său. Averile dinastiei Sunderland pe care le avea la spate îl deprinseseră să privească de la înălţime pe toată lumea. Captivitatea în care îl ţinuse dictatorul Francia constituise primul şoc. Abia atunci avusese revelaţia că grămezile de aur nu-ţi asigură imunitatea. Se consolase gîndindu-se că regi şi împăraţi fuseseră prizonierii altor regi şi altor împăraţi. La urma urmei, dictatorul Francia îi era un egal prin situaţia sa politică. Faptul că şeriful Adair — un nimeni — îndrăznea să-l înfrunte pe el, Charles Sunderland, tocmai aici, la Natchez, în propriul său fief, îl înfuria mai mult decît orice, îi rănea amorul propriu. În vreme ce Gerald se războia în Europa cu o armată de bancheri coalizaţi împotriva lui, la care se adăugau şi forţele politice manevrate de aceştia, el îşi încerca puterile cu un nenorocit de şerif, care se încăpăţîna să-l înfrunte. Era de-a dreptul umilitor...

A doua zi, în preajma orei prînzului, Jackie Sunderland şi Benjamin Sunderland fură uniţi în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor de către pastorul Myron Hunter, care oficie cu gravitate serviciul religios. Rudele prezente la ceremonie erau mai puţin sensibile la frumuseţea, la solemnitatea momentului decît la consecinţele pe care această alianţă matrimonială avea să le aibă în viitor. Charles şi Henry se gîndeau cum să se tragă mai fin pe sfoară. Susan şi Marcia îşi zîmbeau cu duioşie, deşi în sinea lor ştiau că asistau mai mult la un tîrg decît la o nuntă. Mirii se priveau pe furiş cu un fel de amuzantă curiozitate. Căsătoria aceasta le părea o simplă farsă. Ştiau că aveau să

se culce împreună şi că eventual or să aibă copii. În romane, căsătoria încununează iubirea curată a unor tineri, care, după peripeţii mai mult sau mai puţin credibile, îngenunchează în faţa altarului, jurîndu-şi tandru credinţă veşnică. Jackie şi Benjamin rostiră sacramentalul *da* cu un fel de detaşare ironică. După încheierea ceremoniei religioase, se porniră felicitările. Toate sunau însă fals. Nu se căsătoriseră doi tineri îndrăgostiţi, ci două averi care atingeau cifre fabuloase.

Marcia se uita la schimonoselile amabile de pe chipurile rudelor şi se cutremura. „Atît de goală sufleteşte am ajuns şi eu ?“ se întrebă ea. Toţi cei de faţă purtau nişte măşti groteşti, care nu reuşeau să le ascundă meschinăria. Mîinile frumoase ale femeilor şi mîinile îngrijite ale bărbaţilor păreau nişte gheare înmănuşate în piele omenească. Marcia avu la un moment dat impresia că se scufundă într-un coşmar infernal. În jurul ei se învîrteau ameţitor nişte draci deghizaţi în fiinţe umane. Nu mai lipseau decît flăcările eterne ale iadului... Dracii ţopăiau atingînd-o cu aripile lor purpurii... Simţi că pămîntul i se deschide sub picioare şi se prăvale într-o prăpastie...

Cînd se trezi din leşin, văzu chipuri multe plecate asupra ei. Recunoscu pe Charles, pe Susan, pe Henry. Chipurile lor erau distorsionate, urîte...

— Chemaţi un doctor ! auzi un glas pe care nu reuşi să-l identifice.

— Da, da, un doctor !

Mai auzi ropot de paşi, apoi nişte mîini care o ridicară de jos.

— Neplăcerile sarcinii ! răsună un glas, căruia reuşi să-i dea un nume.

— Susan... şopti ea, luptîndu-se cu ceaţa sidefie care o izola de restul lumii. Charles... mai încercă ea să bîiguie, dar nu reuşi decît să scoată un sunet înform...

În dimineaţa următoare, Jackie şi Benjamin se plimbară cu trăsura de gală a lui Charles pe străzile oraşului. Charles le recomandase să abordeze cel mai fericit surîs.

— Să vadă lumea că plutiţi în beatitudine ! Că înţepăturile duşmanilor noştri nici nu vă ating ! Să vadă că sînteţi deasupra acestor nimicnicii ! Calmul vostru îi va înnebuni !

Ropotul nervos al cailor spanioli cu coamă inelată şi păr negru, mătăsos, făcea să huruie caldarîmul. Jackie şi Benjamin îşi zîmbeau, ţinîndu-se de mînă. Se comportau aşa cum li se ceruse. Îşi interpretau conştiincios rolul, jucînd o grotescă festă trecătorilor, care-i urmăreau îndelung cu privirile. „Nu are Jackie Sunderland aerul unei fete îndoliate, care abia şi-a pierdut iubitul !... Ar fi prea monstruos ca să-l fi uitat atît de repede pe Melrose, dacă acesta i-a fost într-adevăr amant !... Ce fericită pare ! Nu mai ştii ce să crezi !... Şeriful Adair şi bătrînul Melrose au pierdut oare partida ?... Dar dacă aerul vesel al acestor tineri este de circumstanţă ? Dacă blufează cu gîndul de a-şi ascunde dezorientarea ?... Va reuşi Adair să-i aresteze pe gemenii Sunderland ?... O va scoate oare la lumină pe Célestine Verdoux, sperînd că astfel va înfunda clanul Sunderlandzilor !"

Opinia publică din Natchez era în plină efervescenţă. Se făceau furtunoase comentarii, se încheiau pariuri. Părerile se împărţiseră antagoniste... Ecoul scandalului ajunsese pînă la Bâton Rouge şi pînă la New Orleans. Ziarele duşmănoase familiei Sunderland se pregăteau să dezlănţuie un baraj nimicitor. Nu luaseră o atitudine fermă, fiindcă vinovăţia fraţilor gemeni nu fusese încă dovedită. Dacă şi-ar descoperi bateriile înainte de vreme, riscurile ar fi considerabile. În cazul că Charles Sunderland va cîştiga partida, toţi cei care l-au atacat îşi vor plăti scump imprudenţa ! Pe de altă parte, gazetele simpatizante păstrau tăcerea ca să nu dea amploare scandalului. Chiar şi menţionarea acestei afaceri era puţin recomandabilă.

La Natchez, cazul Melrose ajunsese în faţa tribunalului. Célestine Verdoux, martora-cheie, nu fusese încă depistată de echipele trimise în căutarea ei. Oameni ai lui Adair reuşiseră să pună mîna pe Owen Pemberton, în vreme ce juca pocher într-un bar rău famat din Bâton Rouge. Cînd i se adusese la cunoştinţă învinuirea care plana asupra sa — răpirea şi sechestrarea Célestinéi Verdoux — Pemberton izbucnise în rîs. Adus în faţa magistratului, nu-i fu greu să se disculpe. Numeroşi martori îi susţinură alibiurile dibaci împletite. Fierbînd de mînie, şeriful Adair fu silit să-i dea drumul.

— Alibiurile dumitale sînt atît de bine ticluite, încît miros de la o poştă a fals, îi reproşă Adair.

— Din fericire, magistraţii nu judecă după miros, replică persiflant Pemberton.

Şeriful nu mai spera să o găsească în viaţă pe Célestine. Ar fi pus rămăşag că trupul ciopîrţit, desfigurat, pentru a nu putea fi recunoscut, zăcea undeva prin vreo văgăună sau prin vreun smîrc. Continua totuşi să o caute, fiindcă nu avea de gînd să lase nimic la voia întîmplării. Pe Justine Lamolle o ţinea însă la loc sigur. Era o martoră preţioasă, pe care nu concepea să o piardă. Spre a nu avea surprize, îi amenajase o celulă în închisoarea locală, unde negresa era adăpostită temporar. Trei oameni înarmaţi făceau de veghe cu schimbul în faţa uşii celulei. Din cauza caniculei, Justine fusese autorizată să ţină fereastra deschisă. Fereastra avea gratii groase, aşa că Adair nu se temea că i s-ar putea întîmpla ceva rău martorei sale.

Într-o noapte, omul de veghe tresări, alertat de un strigăt de groază ţîşnit din celula Justinei. Cînd deschise uşa şi intră înăuntru, o găsi pe negresă zvîrcolindu-se pe pat şi urlînd ca scoasă din minţi. Îşi închipui că femeia trece printr-o criză de isterie. Îi trase două palme, ca să o liniştească. Deodată făcu un salt înapoi. La lumina opaiţului din celulă zărise printre cutele cuverturii de pe pat o viperă care ridica ameninţător capul. O ucise lovind-o cu patul pistolului. Un sfert de oră mai tîrziu, Justine muri în chinuri groaznice. Adair, chemat în toiul nopţii la închisoare, nu putu decît să constate decesul martorei. Doctorul care o examină declară că moartea se datora unor muşcături de viperă. Toată lumea se întreba cum de pătrunsese reptila în celulă. Şeriful construi o ipoteză plauzibilă. Cineva, din stradă, aruncase vipera înăuntru prin fereastra deschisă. Întreprinse cercetări energice, fără să obţină vreun rezultat. Moartea Justinei avu consecinţe imediate. Dezbaterile judiciare fură întrerupte din cauza lipsei de probe. Şerifului nu-i rămase decît să-şi recunoască înfrîngerea. Charles Sunderland triumfase. Dar nu pe toată linia. În alegerile senatoriale suferi o înfrîngere categorică.

— Nu-i nimic, declară el cu nepăsare partizanilor săi. Am să cîştig la viitoarele alegeri. Viaţa mea nu s-a terminat aici.

Îşi rechemă băieţii din Europa.

— Să se întoarcă la New Orelans ţinînd capul sus, spuse el Marciei, care îl asculta cu răbdare, deşi durerile sarcinii care se apropia de termen îi storceau sudori şi lacrimi.

Charles nu le observase, atît era de preocupat de propriile sale probleme.

— Vezi, Marcia, am toate motivele să fiu mulţumit de mine. Am fost mai tare decît tatăl meu, care n-a reuşit să-l salveze pe Francis-Andrew. Am fost mai tare decît Gerald, care n-a putut face nimic pentru Raymond. N-are rost să-i mai las pe băieţi în Europa. Nu se împacă ei cu învăţătura. Îmi seamănă. Nici eu nu m-am dat în vînt după carte. Şi, slavă Domnului, m-am descurcat destul de bine.

— Francis-Andrew, Raymond erau vinovaţi, susţinu Marcia. Frank şi Reed au fost doar bănuiţi. Nu cred în vinovăţia lor. A fost doar un complex nenorocit de împrejurări şi încăpăţînarea de catîr a lui Adair, care ţinea morţiş să arunce vina asupra lor.

Charles îşi înfundă cu tutun cuptorul pipei.

— Poate că ai dreptate. Adevărul nu-l vom şti însă niciodată. Dacă băieţii mei l-au curăţat pe Melrose, nu vor recunoaşte în veci acest lucru. Ehe, le cunosc eu firea ! Pe de altă parte, dacă l-au ucis pe Melrose fiindcă venea noaptea la Jackie, bine i-au făcut. Au spălat în sînge onoarea surorii lor.

Marcia zîmbi. Raţionamentele simpliste ale lui Charles erau tipice lui. Aproba tot ceea ce îi convenea şi elimina tot ceea ce l-ar fi putut deranja. La incestul copiilor săi nici nu se mai gîndea. O măritase pe Jackie, pentru a o izola de fraţii ei.

— Am s-o trimit pe ea în Europa, adăugă Charles, depănîndu-şi firul gîndurilor. Îşi va face călătoria de nuntă la Paris, la Londra, în Italia... Sînt convins că are să se înţeleagă cu Benjamin. Băiatul ăsta e potolit, nu un zănatic, aşa cum sînt feciorii mei.

Deodată izbucni în rîs. Descrise cu pipa prin aer cîteva cercuri care-i exteriorizau satisfacţia.

— Îi prefer zănatici ! Ehe, băieţii mei au să facă treabă în viaţă. Nu vezi, Marcia ? În epoca noastră nu-ţi poţi deschide drum decît folosind pumnul. Iar fiii mei au pumni puternici.

Trase iarăși cîteva fumuri din pipă, obicei pe care — spre tainica nemulțumire a Marciei — și-l însușise în ultima vreme.

— Mai am un motiv pentru care o trimit pe Jackie în Europa. Nu vreau să trăiască la New York sub influența lui Susan, nebuna asta căzută la mania religioasă. Prefer să se formeze în preajma lui Gerald.

— Pentru a-l spiona, nu-i așa ? zîmbi Marcia.

Explicația ei brutală nu-l izbi neplăcut.

— Ai ghicit, draga mea. Jackie va fi un minunat agent acoperit. N-ar fi exclus ca Gerald să-i cadă la picioare.

Hohotele de rîs îl potopiră iarăși. Rîdea cu atîta poftă, încît îl podidiseră lacrimile.

— Aș da un milion de dolari ca să-l văd pe Gerald cerșind iubirea lui Jackie.

Surîsul Marciei fu umbrit de o mare tristețe. Amoralitatea lui Charles o uluia. O uluia și seninătatea cu care ea însăși îi acceptase ideile. Amoralitatea era o trăsătură dominantă în familia Sunderland. Pe copilul ei îl va crește potrivit altor principii. Nu-i va lăsa pe Reed și Frank să-l molipsească. În concepția ei, gemenii erau putrezi pînă în măduva oaselor. Putrezi ca și Jackie.

— Benjamin, continuă Charles, nu are tăria de diamant a caracterului fiicei mele. Poate că sîngele ei este prea fierbinte. Dar nu va fi o sclavă a propriilor ei plăceri. Bărbații i se vor prosterna. Iar Jackie îi va juca pe degete, mînuindu-i ca pe niște păpuși trase de sfori. Da, da ! Fiica mea va fi pentru familia noastră replica feminină a lui Richard Sunderland.

Charles se îmbăta cu propriile sale vise. Marcia nu era tot atît de sigură că Jackie va corespunde acestui ideal. Poate că avea un caracter tare. Tari erau și patimile ei. Patimi care o maturizaseră înainte de vreme. Marcia era convinsă că numai Jackie purta vina morții lui Robert Melrose. Se întreba dacă Benjamin va fi capabil să reziste, astfel încît să nu-l consume văpaia lăuntrică a tinerei sale soții.

Bietul Benjamin !

Consilier literar: **H. GRĂMESCU**

Coperta de : V. OLAC

ISBN 973-95702-1-6

REDACTOR : ANDREI TEODORESCU
TEHNOREDACTOR : CONSTANȚA VULCĂNESCU

Comanda nr. 30063
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria CORESI București

ISBN 973-95702-1-6

Lei 700